

Hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiöitä, eläkekassoja ja vakuutuskassoja koskevaksi lainsäädännöksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista, laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista sekä uusi vakuutuskassalaki. Voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki sekä laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa kumottaisiin. Lisäksi tehtäisiin tarvittavat muutokset työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin ja työntekijän eläkelakiin. Ehdotuksella ei ole vaikutusta eläkkeisiin tai muihin etuuksiin.

Ehdotuksen tavoitteena on voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia rakenteellisesti selkeämpi sääntely, jossa erilaista sosiaalista vakuutustoimintaa harjoittaviin laitoksiin sovellettavat säännökset erotettaisiin toisistaan. Ehdotetun lain voimaantulon jälkeen perustettava eläkesäätiö ja -kassa, joka harjoittaa lakisääteistä eläkevakuuttamista, ei saisi harjoittaa lisäeläkevakuuttamista. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettua lakia sovellettaisiin eläkesäätiöön ja eläkekassaan, joka harjoittaa työntekijän eläkelaisa tarkoitettua vakuutustoimintaa sekä eläkekassaan, joka harjoittaa yrittäjän eläkelaisa tarkoitettua vakuutustoimintaa. Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annettua lakia sovellettaisiin vapaaehtoiseen lakisääteistä eläketurvaa täydentävään eläkevakuutustoimintaan. Vakuutuskassalakia sovellettaisiin sairausvakuutuslain mukaista toimintaa harjoittaviin työpaikkakassoihin ja sairauskassoihin, jotka harjoittavat lakisääteistä turvaa täydentävää vakuutustoimintaa, sekä hautaus- ja eroavustuskassoihin. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettu laki olisi yleislaki, jota monin osin sovellettaisiin lisäeläkesäätiöihin ja -kassoihin sekä vakuutuskassoihin. Lisäeläkesäätiöistä ja -kassoista annettussa laissa sekä vakuutuskassalaissa annettaisiin eläkesäätiö- ja eläkekassalakia täydentävät säännökset.

Ehdotuksen tavoitteena on, että eläkesäätiöt ja -kassat säilyvät toimivina ja omat erityispiirteensä omaavina vaihtoehtoina työnantajalle järjestää työntekijöilleen lakisääteinen eläketurva ja vapaaehtoinen lisäeläketurva. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen perustamista ja toiminnan jatkamista edistettäisiin mahdollistamalla nykyistä pienempien laitosten toiminta. Vakuutuskannan siirtoa työeläkevakuutusyhtiöstä lakisääteistä toimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön ja -kassaan helpotettaisiin muuttamalla siirrettävän kannan kokoa ja vastaanottavan laitoksen vakavaraisuuspääoman täydentämistä koskevia vaatimuksia. Työeläkeyhtiöstä vastaanottavalle eläkelaitokselle siirtyvä vakavaraisuuspääoma laskettaisiin käyttämällä työeläkelaitosten keskimääräistä vakavaraisuusastetta.

Eläkesäätiön ja eläkekassan selvitystilaa ja konkurssia koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin. Työntekijän eläkelain säännöstä eläkelaitosten oikeudesta sopia varojen käytöstä selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseksi täsmennettäisiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2022 alussa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	7
1 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI.....	7
1.1 Lakisääteisen työeläkejärjestelmän toimeenpano.....	7
1.2 Lisäeläkevakuutustoiminta.....	8
1.3 Sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassatoiminta.....	8
1.4 Yleistä eläkesäätiö ja vakuutuskassa lainsäädännöstä.....	9
1.5 Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa.....	11
1.6 Eläkesäätiö- ja vakuutuskassatoiminta sekä toimintapiiri.....	12
1.7 Hallinto.....	16
1.8 Tilinpäätös ja tilintarkastus.....	16
1.9 Vakavaraisuussäätely.....	17
1.10 Vakuutusmaksut lakisääteisessä eläkevakuutuksessa.....	17
1.11 Vakuutusmaksut vapaaehtoisessa lisäeläkevakuutuksessa.....	19
1.12 Vakuutuskannan luovutus lakisääteisessä eläkevakuutuksessa.....	19
1.13 Siirtyvä vakavaraisuuspääoma lakisääteisessä eläkevakuutuksessa.....	22
1.14 Vakuutuskannan luovutus lisäeläkevakuutuksessa.....	24
1.15 Sulautuminen ja jakautuminen.....	24
1.16 Selvitystila ja konkurssi.....	24
1.17 Valvonta ja rekisteröinti.....	26
1.18 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta.....	27
1.19 Vahingonkorvaus.....	27
1.20 Lisäeläkelaitoksen vastuuvelan kate.....	28
1.21 Lisäeläkkeistä annettavat tiedot, etuuden hakeminen ja maksaminen.....	29
1.22 Lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot.....	29
1.23 Direktiivi ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta.....	30
1.24 Käytäntö.....	30
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	33
2.1 Esityksen yleiset tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.....	33
2.2 Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista, laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista sekä vakuutuskassalaki.....	34
2.3 Eläkesäätiö-, eläkekassa- ja vakuutuskassatoiminta sekä toimintapiiri.....	35
2.4 Hallinto.....	36
2.5 Tilinpäätös ja tilintarkastus.....	37
2.6 Vakavaraisuussäätely.....	37
2.7 Vakuutusmaksut lakisääteisessä eläkevakuutuksessa.....	37
2.8 Vakuutusmaksut vapaaehtoisessa lisäeläkevakuutuksessa.....	37
2.9 Vakuutuskannan luovutus lakisääteisessä eläkevakuutuksessa.....	37
2.10 Siirtyvä vakavaraisuuspääoma lakisääteisessä eläkevakuutuksessa.....	38
2.11 Vakuutuskannan luovutus lisäeläkevakuutuksessa.....	39
2.12 Sulautuminen ja jakautuminen.....	39
2.13 Selvitystila ja konkurssi.....	39
2.14 Valvonta ja rekisteröinti.....	42
2.15 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta.....	42
2.16 Vahingonkorvaus.....	43
2.17 Lisäeläkelaitoksen vastuuvelan kate.....	43
2.18 Lisäeläkkeistä annettavat tiedot, etuuden hakeminen ja maksaminen.....	43
2.19 Lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot.....	43
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	43

HE 28/2021 vp

3.1	Vaikutukset lisäeläkesäätiöihin ja lisäeläkekassoihin	45
3.2	Vaikutukset sairaus-, hautaus- ja eroavustukassoihin	45
3.3	Vaikutukset työnantajiin	45
3.4	Vaikutukset työeläkeyhtiöihin	47
3.5	Vaikutukset työntekijöihin ja kotitalouksiin	48
3.6	Vaikutukset julkiseen talouteen	49
3.7	Vaikutukset kansantalouteen	50
3.8	Vaikutukset viranomaisten ja eläketurvakeskuksen toimintaan	50
3.9	Ympäristövaikutukset	51
3.10	Muut yhteiskunnalliset vaikutukset	51
4	MUUT TOTEUTTAMISVAIHTOEHDOT	51
4.1	Eläkelaitoksen vähimmäiskokoa koskeva vaihtoehtoinen malli	51
4.2	Päätyneiden vakuutusten siirtoa koskeva vaihtoehtoinen malli	52
4.3	Siirtyvää vakavaraisuuspääomaa koskevat vaihtoehtoiset mallit	53
5	ASIAN VALMISTELU	54
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT		56
1	LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	56
1.1	Laki Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista	56
1 luku	Lain soveltaminen sekä eläkesäätiön ja eläkekassan toiminnan keskeiset periaatteet	56
2 luku	Perustaminen ja osakkaat	59
3 luku	Eläkekassan kassankokous ja edustajisto	63
4 luku	Hallinto	69
5 luku	Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus eläkekassassa	76
6 luku	Tilinpäätös ja toimintakertomus	78
7 luku	Vastuuvelka, vakuutusmaksut ja vakavaraisuus	79
8 luku	Varat ja sijoittaminen	82
9 luku	Eläkelaitosten valvonta ja eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteri	83
10 luku	Sulautuminen	85
11 luku	Jakautuminen	91
12 luku	Vakuutuskannan luovuttaminen sekä vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen	96
13 luku	Lakisääteinen selvitystila	101
14 luku	Konkurssi	113
15 luku	Vahingonkorvausvelvollisuus	116
16 luku	Rangaistussäännökset	119
17 luku	Erinäisiä säännöksiä	121
18 luku	Voimaantulo	122
1.2	Laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista	123
1 luku	Lain soveltaminen ja toiminnan keskeiset periaatteet	123
2 luku	Perustaminen, osakkaat ja säännöt	127
3 luku	Johto ja hallintojärjestelmä	129
4 luku	Tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastus	131
5 luku	Vastuuvelka, vakuutusmaksut ja vakavaraisuus	132
6 luku	Varojen sijoittaminen ja vastuuvelan kattaminen	135
7 luku	Lisäeläkejärjestelystä annettavat tiedot	140
8 luku	Etuuden hakeminen ja suorittaminen	141
9 luku	Sulautuminen	143

HE 28/2021 vp

10 luku	Jakautuminen	146
11 luku	Vakuutuskannan luovuttaminen, vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen	146
12 luku	Lakisäateinen selvitystila ja konkurssi	148
13 luku	Rajat ylittävä toiminta.....	154
14 luku	Rajat ylittävät siirrot	156
15 luku	Lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta	157
16 luku	Rangaistussäännökset	159
17 luku	Voimaantulo	161
1.3	Vakuutuskassalaki.....	161
1 luku	Lain soveltaminen ja toiminnan keskeiset periaatteet	161
2 luku	Perustaminen	162
3 luku	Hallinto ja tilinpäätös.....	163
4 luku	Vastuuvelka ja vakuutusmaksut	165
5 luku	Varat ja sijoittaminen sekä vastuuvelan kattaminen.....	167
6 luku	Tiedonantossäännökset, etuuden hakeminen ja suorittaminen.....	169
7 luku	Sulautuminen ja jakautuminen	172
8 luku	Vakuutuskannan luovuttaminen sekä vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen	173
9 luku	Lakisäateinen selvitystila ja purkaminen.....	175
10 luku	Rangaistussäännökset	179
11 luku	Voimaantulo	181
1.4	Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	181
1.5	Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta.....	182
1.6	Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain sekä vakuutuskassalain voimaansäilyttämisestä.....	183
1.7	Laki yrittäjän eläkelain 1 ja 146 §:n muuttamisesta.....	187
1.8	Laki sairausvakuutuslain 11 luvun 3 §:n muuttamisesta.....	187
1.9	Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	187
1.10	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	188
1.11	Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain muuttamisesta	188
1.12	Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.....	188
1.13	Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 4 §:n ja 7 luvun 6 b §:n muuttamisesta	188
1.14	Laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.....	188
1.15	Laki merimieseläkelain 215 §:n muuttamisesta.....	188
1.16	Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta.....	188
1.17	Laki vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta	188
1.18	Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta	188
1.19	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	188
1.20	Laki työntekijän eläkelain voimaansäilyttämisestä.....	188
1.21	Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta.....	188
1.22	Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta.....	188
1.23	Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta	188
1.24	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 15 §:n muuttamisesta.....	188
1.25	Laki yrittäjän eläkelain voimaansäilyttämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	188
1.26	Laki kilpailulain 23 §:n muuttamisesta	189

HE 28/2021 vp

1.27	Laki rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.....	189
1.28	Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	189
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET	189
3	VOIMAANTULO.....	194
4	SUHDE MUIHIN ESITYKSIIN	195
4.1	Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	195
5	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	195
	LAKIEHDOTUKSET	200
1.	Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista	200
2.	Laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista	270
3.	Vakuutuskassalaki.....	341
4.	Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 a ja 29 e §:n muuttamisesta.....	369
5.	Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta.....	371
6.	Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta.....	375
7.	Laki yrittäjän eläkelain 1 ja 146 §:n muuttamisesta.....	384
8.	Laki sairausvakuutuslain 11 luvun 3 §:n muuttamisesta.....	385
9.	Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	386
10.	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	390
11.	Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain muuttamisesta.....	398
12.	Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.....	400
13.	Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 4 §:n ja 7 luvun 6 b §:n muuttamisesta.....	402
14.	Laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.....	403
15.	Laki merimieseläkelain 215 §:n muuttamisesta	404
16.	Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta.....	405
17.	Laki vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta.....	407
18.	Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta	408
19.	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	409
20.	Laki työntekijän eläkelain voimaanpanolain 4 ja 30 c §:n muuttamisesta.....	410
21.	Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta	411
22.	Laki työtapaturma - ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta.....	413
23.	Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta	414
24.	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 15 §:n muuttamisesta	416
25.	Laki yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	417
26.	Laki kilpailulain 23 §:n muuttamisesta	418
27.	Laki rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta	419
28.	Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	420
	LIITE	421
	RINNAKKAISTEKSTIT	421
4.	Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 a ja 29 e §:n muuttamisesta.....	421
5.	Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta.....	424
7.	Laki yrittäjän eläkelain 1 ja 146 §:n muuttamisesta.....	430
8.	Laki sairausvakuutuslain 11 luvun 3 §:n muuttamisesta.....	431

HE 28/2021 vp

9. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	432
10. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	438
11. Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain muuttamisesta	447
12. Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.....	449
13. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 4 §:n ja 7 luvun 6 b §:n muuttamisesta.....	453
14. Laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.....	455
15. Laki merimieseläkelain 215 §:n muuttamisesta	456
16. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta.....	457
17. Laki vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta.....	459
18. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta	460
19. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	461
20. Laki työntekijän eläkelain voimaanpanolain 4 ja 30 c §:n muuttamisesta.....	462
21. Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta	463
22. Laki työtapaturma - ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta.....	465
23. Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta	466
24. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 15 §:n muuttamisesta	469
26. Laki kilpailulain 23 §:n muuttamisesta	470
27. Laki rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta	471
28. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	472

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja sen arviointi

1.1 Lakisääteisen työeläkejärjestelmän toimeenpano

Yksityisen alan lakisääteisen työeläketurvan toimeenpano on hajautettu. Työnantajan on työntekijän eläkelain (395/2006) mukaan järjestettävä eläketurva työeläkevakuutusyhtiössä (*työeläkeyhtiö*) taikka eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Yrittäjän on yrittäjän eläkelain (1272/2006) mukaan järjestettävä eläketurva työeläkeyhtiössä tai eläkekassassa. Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien eläketurvan toimeenpanosta huolehtii maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) nojalla Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja merimiesten eläketurvasta merimieseläkelain (1290/2006) nojalla Merimieseläkekassa. Hajautetun järjestelmän etuna on työeläkevarojen hoitamiseen liittyvien riskien hajautuminen usean toimijan kautta. Hajautetulla toimeenpanolla tavoitellaan työeläkejärjestelmän sijoitusriskin ja osittain myös vakuutusriskien hajauttamista. Hajautetun järjestelmän ominaispiirteisiin kuuluu se, että työnantajalla on vaihtoehtoisia tapoja eläketurvan järjestämiseksi. Työeläkejärjestelmän syntyessä hajautuksen nähtiin turvaavan myös vakuutettujen etujen toteutumista keskitettyä mallia paremmin.

Eläkesäätiölle ja eläkekassalle on tyypillistä, että työnantaja tai yrittäjä voi omilla päätöksillään vaikuttaa laissa säädetyissä rajoissa vakuutusmaksuihin, laitoksen hallintokuluihin ja sijoitustoiminnan tuottoihin. Tämän vastapainona eläkesäätiössä ja eläkekassassa työnantaja kantaa huomattavaa taloudellista vastuuta laitoksen toiminnasta. Eläkesäätiöiden ja -kassojen asemaa työeläkejärjestelmän toimeenpanijoina on tarkasteltava sekä vakuutettujen etujen turvaamisen että työeläkejärjestelmän kannalta. Vakuutetut edut eivät ole riippuvaisia siitä, minkä järjestämistavan työnantaja tai yrittäjä on valinnut. Viime kädessä vakuutetut edut turvaa työeläkelaitosten yhteisvastuu konkurssiin asetetun eläkelaitoksen velvoitteista. Hajautetussa eläkejärjestelmässä työeläkeyhtiöt, eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat kilpailevia tapoja järjestää eläketurva. Työeläkejärjestelmässä kilpailu toteutuu pääosin työeläkeyhtiöiden välisen kilpailun kautta yhtiöiden kehittäessä palvelujaan ja pyrkiessä parempiin sijoitustuottoihin. Hajautetulla järjestelmällä on vaikutusta myös kotimaisiin pääomamarkkinoihin. Työeläkeyhtiöt, eläkesäätiöt ja eläkekassat hallinnoivat merkittävää varallisuutta ja vaikuttavat toiminnallaan suomalaisten pääomamarkkinoiden toimintaan. Kotimaisen sijoittajakentän monimuotoisuus on omiaan edistämään toimivia pääomamarkkinoita Suomessa.

Työeläkejärjestelmän hajautetun toimeenpanon kannalta on tärkeää, että eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toiminta poikkeaa työeläkeyhtiöiden toiminnasta. Eläkesäätiössä ja eläkekassassa vakuuttamisvelvollinen työnantaja on osakas, joka omilla päätöksillään vaikuttaa välittömästi vakuutusmaksutasoon toisin kuin työeläkeyhtiön asiakkaana. Toisaalta työnantaja vastaa eläkesäätiön ja eläkekassan sitoumuksista toisin kuin ulkoistaessaan eläketurvan järjestämiseen liittyvät riskit työeläkeyhtiöön ottamalla työeläkevakuutuksen. Eläkesäätiö- ja eläkekassatoiminta poikkeaa olennaisesti työeläkeyhtiön toiminnasta joustavuutensa vuoksi. Jos eläkesäätiö tai -kassa on riittävän vakavarainen, työnantaja voi säädellä vakuutusmaksutasoaan esimerkiksi sopeutuakseen taantumaan tai rahoittaakseen investointeja. Työnantaja voi myös päättää säätiön tai kassan omaisuuden sijoittamisesta ja tätä kautta vaikuttaa sijoituksista saataviin tuottoihin. Työnantaja tekee laitoksen hallintoa koskevia päätöksiä ja vaikuttaa laitoksen hallintokuluihin.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen ominaispiirteiden eroja suhteessa työeläkeyhtiöihin voi arvioida paitsi yksittäisen työnantajan kannalta myös työeläkejärjestelmän näkökulmasta. Työeläkejärjestelmän kannalta työeläkevarojen turvaaminen ja työeläkevarojen säilyminen järjestelmän piirissä on keskeistä. Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen toiminta rajoittuu niiden laissa

säädettyyn toimintapiiriin, joka käsittää osakkaana olevan työnantajan tai tietyn konsernin työntekijät ja johdon taikka tiettyyn ammattialaan kuuluvat yrittäjät tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet. Eläkesäätiön tai vakuutuslainsäädännön voimat lisäksi perustaa työnantajat, joilla on sellainen taloudellinen ja toiminnallinen yhteys, että säätiö- tai kassatoiminnan harjoittaminen ryhmän keskuudessa on perusteltua. Eläkesäätiö tai eläkekassa syntyy Finanssivalvonnan rekisteröinnillä. Finanssivalvonnan on rekisteröitävä eläkesäätiö tai eläkekassa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Eläkesäätiön tai eläkekassan perustaminen ei edellytä valtioneuvoston toimilupaa eikä niiden perustamiselle voida asettaa ehtoja kuten työeläkeyhtiön perustamiselle. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintaan sovelletaan suurelta osin samoja säännöksiä kuin työeläkeyhtiöihin tai sovellettavat säännökset rinnastuvat toisiinsa vähäisin laitostyyppien ominaispiirteistä johtuvien erojen. Lakia eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta sovelletaan sekä työeläkeyhtiöihin että eläkesäätiöihin ja -kassoihin. Myös riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa koskevat säännökset vastaavat pitkälti toisiaan.

1.2 Lisäeläkevakuutustoiminta

Lakisääteisen eläkevakuutustoiminnan lisäksi eläkesäätiöt ja -kassat harjoittavat lakisääteistä eläketurvaa täydentävää vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista. Myös lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen toiminta rajoittuu laissa säädettyyn toimintapiiriin. Ennen lakisääteistä työeläketurvaa koskevan lainsäädännön säätämistä eläkesäätiöt ja eläkekassat harjoittivat vapaaehtoista eläkevakuutustoimintaa. Lisäeläkevakuutustoiminta voi olla etuusperusteista tai maksuperusteista. Etuusperusteinen lisäeläketurva määräytyy työnantajan lisäeläkelupauksen mukaisesti. Maksuperusteinen lisäeläketurva määräytyy vakuutusmaksuista ja niiden sijoittamisesta kertyneen säästön perusteella kun säästöstä on ensin vähennetty kulut vakuutuksen hoitamisesta. Lisäeläkevakuutusten osalta eläkesäätiöt ja -kassat tarjoavat osakkailleen mahdollisuuden järjestää työntekijöille ja johdolle osin saman tyyppistä vakuutusturvaa kuin ostamalla ryhmäeläkevakuutuksen henkivakuutusyhtiöstä.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen harjoittama lisäeläkevakuutustoiminta kuuluu ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2341/2016/EU soveltamisalaan. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläkevakuutustoimintaa koskeva sääntely on osin kansallista ja osin edellä mainittuun direktiiviin pohjautuvaa. Eläkesäätiöt ja -kassat voivat harjoittaa myös rajat ylittävää lisäeläketoimintaa hoitamalla toisen ETA-valtion alueella sijaitsevan yrityksen tai itsenäisen ammatinharjoittajan lisäeläkkeitä ja muita etuuksia. Lisäksi ne voivat tietyin edellytyksin siirtää lisäeläkejärjestelyn toisessa ETA-valtiossa toimivaan ammatilliseen lisäeläkelaitokseen sekä vastaanottaa lisäeläkejärjestelyn toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyltä ammatilliselta lisäeläkelaitokselta.

1.3 Sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassatoiminta

Eläkevakuutustoiminnan lisäksi vakuutuslainsäädännön voimat lisäksi perustaa sairaus-, hautausavustus- ja eroavustustoimintaa tarjoamalla etuuksia vakuutetuille. Osassa kassoja etuuksiin ovat oikeutettuja myös perheenjäsenet. Sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassatoimintaa voi harjoittaa laissa säädetyssä rajatussa toimintapiirissä, joka pääsääntöisesti käsittää yhden työnantajan tai konsernin työntekijät taikka tietyn toimialan. Eläkekassa ei voi harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa. Sairauskassat jaetaan työpaikkakassoihin ja täydennyskassoihin. Työpaikkakassat harjoittavat lakisääteistä sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista toimintaa ja vastaavat Kansaneläkelaitoksen lisäksi sairausvakuutuslain toimeenpanosta. Ennen työpaikkakassan toiminnan aloittamista järjestelyille on saatava Kansaneläkelaitoksen suostumus. Työpaikkakassojen toiminnan rahoittaa Kansaneläkelaitos suorittamalla ennakoita sairausvakuutusrahastosta. Täydennyskassat tarjoavat vakuutetuille sairausvakuutuslain mukaisia etuuksia täydentävää lisäturvaa. Etuudet määritellään täydennyskassan säännöissä. Tyypillisiä etuuksia ovat esimerkiksi

lääkäripalkkioiden, lääkkeiden, hammashoidon tai silmälasien korvaaminen. Työnantaja kustantaa pääosin täydennyskassan etuudet niin kuin kassan säännöissä määrätään. Myös täydennyskassassa vakuutetut suorittavat yleensä vakuutusmaksua.

Hautaus- ja eroavustuskassat harjoittavat usein kumpaakin toimintaa. Eroavustuksella tarkoitetaan työsuhteen päättyessä maksettavaa avustusta. Eroavustuksia myöntävät kassat toimivat rahastointiperiaatteella. Hautaus- ja eroavustuskassojen toiminta poikkeaa eläkekassojen toiminnasta siinä, että niissä ei yleensä ole vakuutusmaksuja maksavia osakkaita, vaan ne saavat rahoituksensa vakuutetuilta. Hautaus- ja eroavustuskassoihin sovellettava lainsäädäntö on kansallista.

1.4 Yleistä eläkesäätiö ja vakuutuskassa lainsäädännöstä

Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen määrä on jo pitkään vähentynyt, mikä on lisännyt tarvetta tarkastella eläkesäätiöiden ja -kassojen toimintaedellytyksiä ja lainsäädännön vaikutusta niihin. Eduskunta on lausumassaan (EV 34/2006) edellyttänyt, että hallitus valmistelee viipymättä vakuutettujen ja työnantajien oikeudet ja velvollisuudet turvaavan, toimivan ja kansainvälisesti kilpailukykyisen eläkerahastolainsäädännön kokonaisuudistuksen. Eduskunta on myös lausumassaan (EV 8/2009) edellyttänyt, että hallitus välittömästi valmistelee eläkerahastoja koskevan kokonaisuudistuksen, joka sisältää uudet lisäeläkejärjestelyt ja joka turvaa vakuutettujen ja työnantajien oikeudet ja velvollisuudet sekä eläkesäätiöiden ja -kassojen toimintaedellytykset tarkoituksenmukaisella tavalla. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintaedellytysten tarkastelu on tarpeellista, koska eläkesäätiöt ja -kassat ovat osa työeläkejärjestelmän hajautettua toimeenpanoa.

Työnantajan halukkuuteen perustaa eläkesäätiö tai eläkekassa taikka liittyä niihin osakkaaksi vaikuttavat lainsäädännön lisäksi myös monet muut tekijät kuten työelämän muutokset, yritysten toiminnan ja omistuksen kansainvälistyminen ja keskittyminen ydinliiketoimintaan. Myös yritysjärjestelyt voivat lisätä eläkesäätiöiden ja -kassojen purkamista, jos kaikki järjestelyn osapuolet eivät ole osakkaana säätiössä tai kassassa. Keskeinen kysymys on, onko markkinoilla tulevaisuudessa eläkesäätiöille ja -kassoille asiantuntevaa palvelutarjontaa, josta voi tarvittaessa ostaa eläkkeiden laskenta-, hallinto- ja kirjanpitoalveluita sekä vakuutusmatemaattisia ja lainopillisia palveluita. Tällä hetkellä markkinoilla on vain kaksi eläkesäätiöiden ja -kassojen palveluun erikoistunutta yritystä. Eläkesäätiöiden ja -kassojen lukumäärän jatkuvasti vähentyessä palveluyhtiöiden tulevaisuuden näkymät ovat epävarmat. Tämä heikentää omalta osaltaan hajautettua työeläkejärjestelmää.

Eläkesäätiöiden toimintaa säädellään eläkesäätiölailalla (1774/1995) ja vakuutuskassojen toimintaa säännellään vakuutuskassalailalla (1164/1992). Lisäksi toimintaa säännellään maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetulla lailla (173/2009). Näiden lakien perusteella on annettu useita asetuksia ja Finanssivalvonnan määräyksiä. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vapaaehtoinen lisäeläke-toiminta kuuluu ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2341/2016/EU soveltamisalaan. Direktiivi on pantu Suomessa täytäntöön muuttamalla eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen lisäeläke-toiminnan harjoittaminen kuuluu myös jäsenvaltioiden välisen työntekijöiden liikkuvuuden edistämistä lisäeläkeoikeuksien hankkimista ja säilyttämistä parantamalla koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/50/EU soveltamisalaan ja se pantu kansallisesti täytäntöön lailla työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksista (214/2018).

Vakuutuskassa-asetuksessa (1665/1992) on tarkempia säännöksiä muun muassa vakuutuskassan perustamisesta, valvonnasta ja rekisteröinnistä, vakuutuskassalautakunnasta ja vakuutuskassojen yhdistyksestä. Lisäksi työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkekassojen toimintaan sovelletaan eläkekassan laskuperusteista yhteisesti kustannettavien kulujen jakamista varten annettua sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (748/2019). Eläkekassojen toimintaan sovelletaan eläkekassan erinäisistä säännöksistä annettua sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (1353/2006), joka sisältää säännöksiä kassan osastojen varojen erillään pitämisestä, varojen palauttamisesta osakkaalle sekä tilintarkastuskertomuksesta. Eläkesäätiöiden toimintaan sovelletaan eläkesäätiön erinäisistä säännöksistä annettua sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (1352/2006), joka sisältää säännöksiä muun muassa säätiön osastojen varojen erillään pitämisestä sekä varojen palauttamisesta työnantajalle. Lisäksi työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden toimintaan sovelletaan eläkesäätiön eläkevastuun laskuperusteista annettua sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (747/2019) ja eläkesäätiön lainanotosta annettua sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (416/2006).

Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen toimintaan sovelletaan vakuutuskassan ja eläkesäätiön tilinpäätöksestä annettua sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (1336/2002).

Eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki ovat pääosin yhtiöoikeudellisia lakeja, joissa säännellään eläkesäätiön ja vakuutuskassan perustamista, toimintaa ja purkamista. Lakisääteisen vakuutus- turvan sisältöä koskevaa sääntelyä niihin ei sisälly, vaan niistä säädetään työntekijän eläkelaiassa ja yrittäjän eläkelaiassa. Koska vakuutus sopimuslakia ei sovelleta eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen antamiin vapaaehtoiisiin lisäeläkkeisiin, mainitut lait sisältävät kuitenkin myös vakuutettujen oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia säännöksiä. Lisäeläkkeet eivät perustu vakuutetun ja lisäeläkelaitoksen välillä tehtävään sopimukseen eikä kyseessä siten ole vakuutus sopimus. Vakuutettu ei etuusperusteisessa järjestelyssä maksa vakuutusmaksuja eläkesäätiölle vaan niistä vastaa eläkesäätiössä osakkaana oleva työnantaja. Eläkekassassa työnantajan ohella myös vakuutetut maksavat usein etuusperusteisen järjestelyn vakuutusmaksuja. Vakuutetun ja eläkelaitoksen lisäeläkkeitä koskevista oikeuksista ja velvollisuuksista on eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain lisäksi määräyksiä lisäeläkelaitoksen säännöissä, joihin työnantaja on laitoksen osakkaana sitoutunut. Työntekijän vakuutettuna oleminen perustuu työntekijän ja työnantajan väliseen työsopimukseen, josta sovitaan yksilöllisesti tai kollektiivisesti.

Eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki ovat suurelta osin sisällöltään yhdenmukaisia. Sääntely on lähes yhdenmukaista tilintarkastusta, tilinpäätöstä, vastuuvulkaa, vakavaraisuuspääomaa, valvontaa ja rekisteröintiä, sulautumista ja jakautumista, vakuutuskassan luovutusta sekä vahingonkorvausta koskevien lukujen osalta. Sääntely eroaa eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen laitosmuotojen ominaispiirteiden osalta toimintapiiriä, hallintoa, vakuutusmaksun määräytymistä ja osakkaiden vastuuta koskevan sääntelyn osalta.

Voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki ovat myös olleet lukuisten osittaisuudistusten kohteena, mikä on heikentänyt lakien ymmärrettävyyttä ja selkeyttä. Ne ovat myös säädöstekniikaltaan vanhentuneita. Pykälissä on lukuisia momenteja eikä pykälä ole otsikoitu, mikä tekee laeista eräiltä osin erittäin vaikealukuisia. Lakien vaikeaselkoisuutta lisää se, että eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia sovelletaan sekä lakisääteisen että vapaaehtoisen vakuutustoiminnan harjoittamiseen. Vakuutuskassalakia sovelletaan lisäksi myös sairauskassa-, hautaus- ja eroavustustoimintaan. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on säännöksiä, joita sovelletaan sekä lakisääteiseen että vapaaehtoisen vakuuttamiseen taikka vain lakisääteiseen tai vapaaehtoisen toimintaan. Säännösten soveltamisalaa ei ole aina ilmaistu riittävän selkeästi ja soveltamisalaltaan toisistaan eroavat säännökset on ryhmitelty toistensa lomaan ilman selkeää erottelevaa rakennetta. Säännökset ovat myös yhteisöoikeudellisesti puutteellisia, erityisesti selvitystilan ja konkurssin osalta, mikä on aiheuttanut vaikeuksia lain käytännön soveltamisessa.

Eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia ei ole uudistettu osakeyhtiölain vuonna 2006 voimaan tulleen kokonaisuudistuksen jälkeen eikä niissä ole huomioitu vuoden 2008 vakuutusyhtiölain kokonaisuudistusta.

Suomen lakisääteistä työeläkejärjestelmää toimeenpaneviin työeläkeyhtiöihin ei sovelleta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/138/EY vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta eli niin sanottua Solvenssi II -direktiiviä. Suomen liittyessä Euroopan yhteisöön liittymissopimukseen kirjattiin, ettei Suomen työeläkejärjestelmään sovelleta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä henkivakuutuksesta 2002/83/EY. Kirjaus sisältyy myös Solvenssi II -direktiivin 9 artiklan 3 alakohtaan. Myös työntekijän eläkelain ja yrittäjän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja Merimieseläkekassan sääntely on kansallista mukaan lukien vakavaraisuussääntely, hallintojärjestelmän sääntely ja riskienhallinta. Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittaviin eläkesäätiöihin tai eläkekassoihin taikka tällaista toimintaa harjoittavaan osastoon ei sovelleta ammatillisten lisäeläkelaitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2341/2016/EU, jota ei sovelleta laitoksiin, jotka hallinnoivat yhteisön tasolla yhteen sovitettuja sosiaaliturvajärjestelmiä.

1.5 Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa

Laki maksuperusteisista eläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa tuli voimaan vuonna 2009. Tarkoituksena oli saattaa eläkesäätiöt ja eläkekassat kilpailullisesti yhdenvertaiseen asemaan henkivakuutusyhtiöiden ja ulkomaisten toimijoiden kanssa. Lailla mahdollistettiin kollektiivisten etuusperusteisten lisäeläkkeiden ohella kollektiiviset maksuperusteiset lisäeläkkeet. Etuusperusteisessa järjestelyssä lisäeläke määräytyy työnantajan eläkelupauksen mukaisesti. Lisäeläkekassassa työnantaja vastaa pääosin etuusperusteisten lisäeläkkeiden rahoituksesta ja lisäeläkesäätiössä työnantaja vastaa täysin etuusperusteisten järjestelyjen rahoituksesta. Maksuperusteisessa järjestelyssä eläke määräytyy suoritettujen vakuutusmaksujen ja maksun sijoittamisesta saatujen nettotuottojen perusteella vähennettynä kertyneiden varojen hoitokuluilla. Työnantajalla ei ole riskiä eläkelupauksen täyttämistä, koska etuus määräytyy kertyneiden varojen perusteella. Uutta oli myös se, että eläkesäätiön maksuperusteissa järjestelyssä vakuutettu voi työnantajan lisäksi suorittaa vakuutusmaksuja.

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan lisäksi, mitä vapaaehtoisesta lisäeläketurvasta säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Eduskunta lisäsi hallituksen esitykseen useita tiedonantossäännöksiä, koska se katsoi, että ne olivat esityksessä riittämättömiä. Maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa on säännös vakuutetulle lisäeläkejärjestelyyn liittyäessä annettavista tiedoista, tiedoista vakuutuspuhteen aikana sekä vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen annettavista tiedoista. Maksuperusteista toimintaa harjoittavalla eläkesäätiöllä ja eläkekassalla on vastuu vakuutetulle annetuista virheellisistä tai puutteellisista tiedoista. Lakiin lisättiin myös säännös lisäeläkettä koskevassa päätöksessä annettavista oikeusturvakeinoista koskevista tiedoista sekä säännökset kanneajasta ja oikeuspaikasta.

Maksuperusteisen lisäeläketoininnan mahdollistaminen säätämällä asiaa koskeva laki ei ole johtanut maksuperusteisen toiminnan laajamittaiseen harjoittamiseen. Maksuperusteisen lisäeläketoininnan vähäiseen harjoittamiseen vaikuttavat todennäköisesti monet tekijät kuten talouden suhdannevaihtelut, sijoitusmarkkinoiden viimeaikaiset heilahtelut ja näiden vaikutus sijoitussidonnaisen säästämisen suosioon. Lisäksi maksuperusteisten eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vähäiseen perustamiseen vaikuttavat samat tekijät kuin muiden eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamiseen. Työnantajat keskittyvät ydinliiketoimintaan. Tämä kehityssuunta ei edistä

uusien maksuperusteisten lisäeläkelaitosten perustamista. Työnantaja voi myös järjestää henkilöstölle tarjottavat lisäedut ottamalla ryhmäeläkevakuutuksen henkivakuutusyhtiöistä. Henkivakuutusyhtiöillä on myös hyvät markkinointikanavat, mikä on omiaan myös edistämään lisäetujen ulkoistamista yhtiöiden hoidettavaksi. Maksuperusteiset lisäeläkejärjestelyt kilpailevat lähinnä henkilöstörahasojen ja vapaaehtoisten ryhmäeläkevakuutusten kanssa. Kilpailevien säästämisen- ja sijoittamismuotojen kysyntä ei myöskään ole ollut kovin laajaa.

1.6 Eläkesäätiö- ja vakuutuskassatoiminta sekä toimintapiiri

Eläkesäätiölakia sovelletaan työnantajan perustamaan eläkesäätiöön, joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiiriinsä kuuluville henkilöille ja näiden edunsaajille eläkkeitä ja niihin verrattavia muita etuuksia, jotka kuuluvat sosiaalisen henkilövakuutus toiminnan piiriin. Ei-liikemäisyydellä tarkoitetaan sitä, että toiminta ei saa olla vakuutusliikkeen harjoittamista, jossa keskeistä on muun muassa uusien asiakkaiden hankinta ja uusien vakuutus tuotteiden markkinoille tuominen. Kiellon tarkoituksena on tehdä ero eläkesäätiön harjoittaman sosiaalisen henkilövakuutus toiminnan ja vakuutusyhtiön harjoittaman liiketoiminnan välillä. Sen sijaan sijoitustuottojen tavoittelu ja kustannustehokkuus on osa myös eläkesäätiöiden toimintaa, kun säätiön saamat sijoitustuotot ja kustannussäästöt vaikuttavat osakkaana olevan työnantajan vakuutusmaksujen määrään.

Eläkesäätiön toiminta tapahtuu aina rajatussa toimintapiirissä. Toimintapiirin sääntelyn tarkoituksena on erottaa eläkesäätiötoiminta markkinoilla toimivista työeläkeyhtiöistä ja lisäeläkesäätiötoiminta henkivakuutusyhtiöistä. Eläkesäätiötoiminta on aina sidoksissa siinä osakkaana olevaan työnantajaan siten, että vain säätiössä osakkaana oleva työnantaja voi vakuuttaa säätiössä työntekijänsä. Työnantaja voi valita, miten se hoitaa lakisääteisen työeläketurvaa järjestämistä koskevan velvoitteensa. Työnantaja voi vakuuttaa työntekijänsä työeläkeyhtiössä tai työnantaja voi perustaa eläkesäätiön. Kolmas vaihtoehto on perustaa eläkekassa yksin tai yhdessä toisten työnantajien kanssa tai liittyä myöhemmin jo olemassa olevan eläkekassaan osakkaaksi.

Koska eläkesäätiö perustetaan hoitamaan sen säännöissä erikseen mainitun työnantajan tai samaan konserniin kuuluvien työnantajien vakuutustarpeita, ei sen siten ole tarpeen markkinoida etuuksiaan tai kilpailla eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvista työntekijöistä muiden eläkesäätiöiden, eläkekassojen tai vakuutusyhtiöiden kanssa. Eläkesäätiön toiminta rinnastuu tältä osin niin sanottuihin kytkös- (captive-) vakuutusyhtiöihin, joilla tarkoitetaan vain tietyn yrityksen tai konsernin vakuutusten hoitamista varten perustettua vakuutusyhtiötä. Eläkesäätiössä osakkaana oleva työnantaja voi vapaammin säädellä vakuutusmaksun tasoaan kuin työeläkeyhtiön asiakkaana, mutta toisaalta osakkaalla on rajoittamaton vastuu eläkelaitoksen velvoitteista. Jos eläkesäätiön toimintapiiriä ei rajoitettaisi, eläkesäätiössä osakkaana olevalla työnantajalla olisi rajoittamaton vastuu konserniin kuulumattoman työnantajan velvoitteista tai sellaisen työnantajan velvoitteista, joiden välillä ei ole toiminnallista ja taloudellista yhteyttä. Koska työeläkejärjestelmässä laitokset vastaavat yhteisesti konkurssiin menneen laitoksen vastuista, järjestelmän turvaavuus on keskeistä niin vakuutetuille, työnantajille kuin eläkelaitoksillekin.

Eläkesäätiön voi perustaa työnantaja. Työnantaja voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Työnantajan on oltava oikeushenkilö, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa tai luonnollinen henkilö, joka on ETA-valtion kansalainen ja jolla on asuinpaikka ETA-valtiossa. Finanssivallvonnalla muukin oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö voi perustaa eläkesäätiön. Työnantajan on harjoitettava Suomessa sitä toimintaa, jonka piirissä toimivien henkilöiden eläketurvaa järjestämistä varten eläkesäätiö perustetaan, jollei kyseessä ole ETA-lisäeläkesäätiö.

Eläkesäätiön voi perustaa myös työnantaja yhdessä muiden työnantajien kanssa, jolloin sitä kutsutaan yhteiseläkesäätiöksi. Yhteiseläkesäätiön voivat perustaa osakeyhtiölaissa tarkoitettuun

suomalaiseen konserniin kuuluvat työnantajat yhdessä tai työnantaja ja sen määräysvallassa olevat työnantajat taikka työnantaja yhdessä perustamansa eläkesäätiön kanssa. Lisäksi yhteiseläkesäätiön voivat perustaa työnantajat, joilla on yhteinen omistaja, joka omistaa vähintään puolet kustakin työnantajayhteisöstä tai omistajalla on niissä vastaava määräamisvalta taikka työnantajat, joilla on taloudellinen ja toiminnallinen yhteys keskenään. Eläkesäätiölain 13 luvussa on erityissäännökset, joita yhteiseläkesäätiöihin sovelletaan lain muiden säännösten lisäksi. Lukuun sisältyvät muun muassa säännökset yhteiseläkesäätiön perustamisesta, kirjanpidossa noudatettavasta tasaavasta ja työnantajakohtaisesta järjestelmästä sekä ylikatteen siirtämisestä.

Lakisääteistä toimintaa harjoittavan eläkesäätiön toimintapiiriin voivat kuulua henkilöt, jotka työnantajan on vakuutettava työntekijän eläkelain nojalla eli yksityisellä alalla työskentelevät henkilöt, jotka ovat työnantajaan työ-, tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon. Toimintapiiriin voivat kuulua myös lähetetyt työntekijät, jotka työskentelevät työnantajan tai työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, sisar-, tytär tai osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräamisvalta, olematta sinä aikana työsuhteessa lähettävään työnantajaan sekä eläkesäätiön eläkkeensaajat.

Eläkesäätiö voi harjoittaa vain työntekijän eläkelaisa tarkoitettua vakuutustoimintaa (*B-eläkesäätiö*) tai vain vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista (*A-eläkesäätiö*) taikka rajat ylittävää lisäeläketuimintaa (*ETA-eläkesäätiö*). Samassa eläkesäätiössä (*AB-eläkesäätiö*) voidaan harjoittaa sekä lakisääteistä työeläkevakuuttamista (*B-osasto*) että lisäeläkevakuuttamista (*A-osasto*), jos toiminnot on eriytetty omiksi osastoikseen. AB-eläkesäätiön osastojen varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut on pidettävä erillään. Jos A- tai B-osaston varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä kattavan eläkevastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan pysyvästi ylittävän kyseisen osaston eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat (*ylikate*) saadaan siirtää toisen osaston eläkevastuun katteeksi. Siirto B-osastolta edellyttää Finanssivalvonnan suostumusta. Siirrettäessä varoja B-osastolta edellytetään, että osastolle jää siirron jälkeen vakavaraisuuspääomaa vähintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä. A-eläkesäätiön toimintapiiriin on kuuluttava vähintään 30 henkilöä ja B-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapiiriin vähintään 300 henkilöä. Eläkesäätiön sääntöjen nojalla myös eläkkeensaajat voidaan laskea mukaan toimintapiiriin kuuluvina henkilöinä. Toimintansa aloittaneen säätiön toimintapiiriin tulee kuulua edellä mainittu määrä henkilöitä perustamista seuraavan toisen kalenterivuoden päättyessä. Vaatimusta vähintään kolmestakymmenestä vakuutetusta lisäeläketuimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä ei sovelleta säätiöön, joka on rekisteröity ennen 1 päivää tammikuuta 1996 ja joka jatkaa vakuutustoimintaa aiemmin harjoitetussa laajuudessa. Vaatimusta kolmestasadasta henkilöstä ei sovelleta lakisääteistä vakuuttamista harjoittavaan eläkesäätiöön, joka on rekisteröity ennen 1 päivää heinäkuuta 1976.

Vakuutuskassalakia sovelletaan vakuutuslaitokseen, joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiirissään eläkkeitä ja muita niihin verrattavia etuuksia taikka korvausta kuoleman, sairauden, vian tai vamman johdosta tai korvausta sairauden tai työkyvyttömyyden estämiseksi, hautausavustusta tai muita etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin. Ei-liikemäisyydellä tarkoitetaan samaa kuin edellä eläkesäätiöiden osalta. Vakuutuskassa voi harjoittaa työntekijän eläkelain, yrittäjän eläkelain tai sairausvakuutuslain mukaista lakisääteistä vakuutustoimintaa. Sama vakuutuskassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa. Lisäksi vakuutuskassat voivat harjoittaa vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista tai vapaaehtoista vakuuttamista sairauden varalle. Vakuutuskassa ei saa harjoittaa muuta kuin edellä tarkoitettua toimintaa. Vakuutuskassan toimintapiirin sääntelyn ja toiminnan ei-liikemäisyyden perusteet ovat vastaavat kuin eläkesäätiöillä.

Vakuutuskassan voi perustaa yksi tai useampi perustaja. Perustajan tulee olla Suomen tai muun ETA-valtion kansalainen taikka yhteisö tai säätiö, jolla on kotipaikka Suomessa tai ETA-valtiossa. Vakuutuskassan toimintapiirillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina. Vakuutuskassan jäsenellä tarkoitetaan kassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa. Jos kassa harjoittaa lakisääteistä toimintaa tai myöntää työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeitä, kassassa tulee olla vähintään 300 jäsentä. Vain muuta kuin lakisääteistä toimintaa harjoittavassa kassassa tulee olla vähintään 100 jäsentä. Toimintapiiriin voivat kuulua myös vakuutettujen perheenjäsenet sekä eläkkeensaajat ja heidän perheenjäsenensä. Säännöstä vakuutuskassan jäsenmäärästä ei sovelleta kassaan, joka on rekisteröity ennen 1 päivää tammikuuta 1993 ja joka jatkaa toimintaa aiemmin harjoitetussa laajuudessa.

Vakuutuskassan toimintapiiriin voi muodostaa yhden työnantajan työntekijät, osakeyhtiölaissa tarkoitettua samaan konserniin kuuluvien työnantajien työntekijät taikka kahden tai useamman työnantajan työntekijät, jos vakuutuskassatoiminnan harjoittaminen tämän ryhmän keskuudessa on perusteltua työnantajien taloudellisen tai toiminnallisen yhteyden, toimialan samankaltaisuuden taikka muun seikan vuoksi. Toimialan samankaltaisuuden perusteella vakuutuskassan perustaminen olisi mahdollista esimerkiksi pankkiryhmittymän keskuuteen, johon kuuluu useita itsenäisiä pankkityönantajia, vaikka nämä eivät muodosta taloudellista eikä hallinnollista kokonaisuutta. Vakuutuskassan toimintapiiriin voi myös muodostaa henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella, jos vakuutuskassatoiminnan harjoittaminen tämän ryhmän keskuudessa on perusteltua. Esimerkiksi yrittäjän eläkelain mukaista vakuuttamista harjoittavan kassan toimintapiiri on yleisesti määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen perusteella.

Vakuutuskassa voi harjoittaa vain työntekijän eläkelaisa tai yrittäjän eläkelaisa tarkoitettua vakuutustoimintaa (*eläkekassa*) tai vain vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista (*lisäeläkekassa*) taikka rajat ylittävää lisäeläke-toimintaa (*ETA-lisäeläkekassa*). Samassa eläkekassassa voidaan harjoittaa sekä lakisääteistä työeläkevakuuttamista että lisäeläkevakuuttamista, jos toiminnot on eriytetty omiksi osastoikseen. Eläkekassan eri osastojen varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut on pidettävä erillään. Jos osaston varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä kattavan eläkevastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan pysyvästi ylittävän kyseisen osaston vastuuelan ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat (*ylikäte*) saadaan siirtää toisen osaston vastuuelan katteeksi. Siirto lakisääteistä toimintaa harjoittavasta osastosta edellyttää Finanssivalvonnan suostumusta. Lisäksi edellytyksenä on, että lakisääteistä työeläke-toimintaa harjoittavalle osastolle jää siirron jälkeen vakavaraisuuspääomaa vähintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä.

Vakuutuskassalakia sovelletaan myös kassaan, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta (*sairauskassa*). Sairauskassassa voidaan harjoittaa sekä sairausvakuutuslain mukaista toimintaa että vapaaehtoisia lisäetuja myöntävää vakuutustoimintaa. Sairausvakuutuslain mukaista toimintaa joko yksinomaan tai muun toiminnan ohessa harjoittavaa sairauskassaa sanotaan sairausvakuutuslaissa *työpaikkakassaksi*. Yksinomaan lisäetuksia myöntävää sairauskassaa sanotaan vakiintuneen käytännön mukaisesti *täydennyskassaksi*. Sama vakuutuskassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

Sairausvakuutuslain mukaiset korvaukset määräytyvät sairausvakuutuslain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Sairauskassan lisäetuudet määräytyvät kunkin kassan sääntöjen mukaan. Eri kassojen lisäetuuskorvauksissa on tästä syystä huomattavia eroja. Lisäetuuksina voidaan maksaa lakisääteisiin etuuksiin liittyviä omavastuuosuuksia sekä myös etuuksia, joita

esimerkiksi sairausvakuutuslain nojalla ei yleensä suoriteta lainkaan kuten sairaaloitten hoitopäivämaksuja, silmälaseja, hammashoitoa ja hautausavustuksia. Kassat voivat lisäksi maksaa lakisääteisiä päivä- ja äitiysrahoja täydentäviä lisäpäivärahoja.

Hautaus- ja eroavustuskassoissa korvaukseen oikeuttavana vakuutustapahtumana pidetään jäsenen eläkkeelle siirtymistä tai kuolemaa. Kassojen sääntöjen mukaan myös tietyn iän saavuttaneella jäsenellä voi olla oikeus sääntöjen mukaiseen etuuteen. Eroavustuksen edellytyksenä on yleensä tietyn vähimmäisajan kestänyt jäsenyys kassassa. Hautausavustuksella tarkoitetaan ennalta määrätyn suuruista korvausta, jonka tarkoituksena on kattaa hautauksesta aiheutuvat kustannukset. Avustus voi olla suurempikin kuin tosiasialliset kustannukset, mutta erotuksena henkivakuutuksesta se ei kuitenkaan saa olla suhteettoman suuri kustannuksiin nähden. Käsitteellisesti hautausavustus tulee pitää erillään vakuutusyhtiöiden harjoittamasta henkivakuutus-toiminnasta.

Eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäätelyssä asetetaan säätiön ja kassan kokoa koskevia vaatimuksia säatelemällä toiminnan kohteena olevien vakuutettujen vähimmäismäärää säätiötä ja kassaa perustettaessa ja toimintaa harjoitettaessa. Eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäätelyssä säätiö tai kassa on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos vakuutettujen lukumäärä on alittanut laissa säädetyn vähimmäismäärän kahden viimeksi kuluneen kalenterivuoden päättyessä eikä voida pitää todennäköisenä, että määrä neljän seuraavan kuukauden aikana nousee säädettyyn vähimmäismäärään.

Koska eläkesäätiöt hoitavat vain yhden tai muutaman samaan konserniin kuuluvan työnantajan työeläkevakuutuksia, ne ovat kooltaan pieniä verrattuna työeläkevakuutusyhtiöihin. Myös eläkekassat ovat kooltaan melko pieniä. Uusien eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamista edistäisi, jos nykyistä pienempien säätiöiden ja kassojen perustaminen olisi mahdollista alentamalla vakuutettujen vähimmäismäärää koskevia vaatimuksia. Vastaavasti jo toiminnassa olevan säätiön tai kassan purkamista edellyttävää vakuutettujen lukumäärää laskemalla edistettäisiin jo toiminnassa olevien säätiöiden ja kassojen toiminnan jatkamista. Vaikka hyvin pienten säätiöiden ja kassojen perustaminen, voi toiminnan kustannustehokkuuden kannalta olla epätarkoituksenmukaista, niiden perustaminen voisi jäädä laitoksen liikekulut maksavan työnantajan päätösvaltaan. Edellytyksenä on, että pienten laitosten toiminta ei vaaranna vakuutettuja etuja tai työnantajien asemaa. Laitoksen vakuutettujen vähimmäismäärää on edelleen tarpeen sännellä, jotta erityisesti työkyvyttömyysriskin toteutuessa eläkesäätiöllä tai eläkekassalla on riittävästi vaka-varaisuuspääomaa. Tämä on perusteltua myös työeläkejärjestelmän konkurssiyhteisvastuun kannalta, koska eläkelaitoksen konkurssissa muut eläkelaitokset vastaavat konkurssissa olevan laitoksen velvoitteista.

Eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamis- ja toimintaedellytyksiä arvioitaessa tulee ottaa huomioon vakuutus- ja sijoitusriskin hallinta sekä liikekulut. Liikekuluilla tarkoitetaan laitoksen hallinnosta aiheutuvia juoksevia kuluja, joiden pysyminen kohtuullisella tasolla vaikuttaa osaltaan eläkesäätiö tai -kassa vaihtoehdon kannattavuuteen verrattuna asiakkuuteen työeläkeyhtiössä tai henkivakuutusyhtiössä. Kun eläkelaitokset ovat usein pieniä, hallintopalvelujen ostaminen laitoksen ulkopuolelta on tarpeen asiantuntemuksen hankkimiseksi ja liikekulujen karsimiseksi. Jotta eläkesäätiöille ja -kassoille hallintopalveluja tarjoavien yhtiöiden toiminta olisi kannattavaa, niillä tulisi olla asiakkaana riittävä määrä eläkelaitoksia. Eläkesäätiöiden ja -kassojen lukumäärän vähentyminen vaikuttaa myös niitä palvelevien yhtiöiden toimintaedellytyksiin.

Vaatus vähintään kolmestasadasta vakuutetusta tuli voimaan vuonna 1976 työntekijäin eläkelakiin otetuilla säännöksillä. Kun vastaava säännös vakuutettujen vähimmäismäärästä harjoitettaessa lakisääteistä eläkevakuuttamista otettiin voimaan eläkesäätiölakiin vuonna

1997 ja vakuutuskassalakiin vuonna 1993, vaatimusta perusteltiin turvaavuusnäkökohdilla vakuutustoiminnan satunnaisia heilahteluja vastaan ja sillä, että eläkeasioiden hoidon edellyttämä tekninen sujuvuus ja asiantuntemus vaatisivat pieniltä laitoksilta suuria taloudellisia uhrauksia toiminnan laajuuteen suhteutettuna. Säädetäessä voimassa olevaa vaatimusta vakuutettujen vähimmäismäärästä eläkesäätiöillä ja -kassoilla ei toisin kuin nykyisin ollut vakavaraisuussäännöksiä turvaamassa toimintaa sitä koskevilta riskeiltä. Vakavaraisuussäännökset lakisääteistä toimintaa harjoittaville eläkesäätiöille ja eläkekassoille tulivat voimaan vuonna 1998. Vakavaraisuussäännöksiä on uudistettu vuoden 2017 alusta voimaan tulleella lailla eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta (315/2015). Vakavaraisuuslaskennassa otetaan entistä tarkemmin huomioon kaikki eläkelaitoksen toiminnan kannalta olennaiset sijoitusriskit ja vakuutusriskit. Edellä mainituista syistä johtuen eläkelaitoksen koon vähimmäisvaatimukset ovat edelleen tarpeen, mutta niitä voidaan jonkin verran alentaa nykyisestä.

Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen toimintapiirien sääntely on osittain päällekkäistä. Sekä eläkesäätiö että vakuutuskassa voidaan perustaa, jos työnantajilla on taloudellinen ja toiminnallinen yhteys keskenään. Taloudellinen ja toiminnallinen yhteys pitää sisällään myös kirjanpito-laissa tarkoitetun konsernin, mutta on tätä laajempi käsite. Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen hallintomallit poikkeavat kuitenkin merkittävästi toisistaan osakkaana olevan työnantajan määräysvallan osalta. Toisin kuin vakuutuskassassa eläkesäätiössä osakkaana olevilla työnantajilla on aina määräysvalta, miksi eläkesäätiö laitospuolelta olisi perusteltu vain konserniyhtiöille.

1.7 Hallinto

Eläkesäätiön toimielimet ovat hallitus ja säätiön asiamies. Eläkesäätiöllä voi myös olla hallintoneuvosto. Eläkesäätiössä ylintä päätösvaltaa käyttää hallitus, sillä eläkesäätiössä ei ole yhtiökokousta tai siihen verrattavaa toimielintä. Asiamies hoitaa säätiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallituksessa tulee olla vähintään viisi jäsentä ja vähintään viisi varajäsentä. Hallituksessa on sekä osakkaana olevan työnantajan edustajia että toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden edustajia. Hallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan niin sanotulla pariteettiperiaatteella, jolla tarkoitetaan sitä, että työnantaja ja toimintapiiriin kuuluvat henkilöt valitsevat edustajansa toisistaan riippumatta. Lisäksi osakkaiden äänimäärä kassankokouksessa tai edustajistossa voi olla enintään yhtä suuri kuin kokouksessa edustettuina olevien vakuutettujen äänimäärä. Toimintapiiriin kuuluvat henkilöt valitsevat keskuudestaan hallitukseen vähintään kaksi jäsentä ja näille vähintään kaksi varajäsentä.

Vakuutuskassan toimielimet ovat kassankokous, hallitus ja kassan toimitusjohtaja. Kassankokouksen sijaan vakuutuskassalla voi olla edustajisto, johon sovelletaan, mitä kassankokouksesta säädetään. Vakuutuskassassa ylintä päätösvaltaa käyttää kassankokous. Kassankokouksessa osakkailla ei saa olla suurempaa äänimäärää kuin kokouksessa edustettuina olevien jäsenten äänimäärä yhteensä. Vakuutuskassan hallituksessa tulee olla vähintään kolme jäsentä ja siinä voi olla enintään yhtä monta varajäsentä kuin varsinaista jäsentä. Hallituksen valitsee kassankokous. Kassan säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että osakkailla on oikeus valita enintään puolet hallituksen jäsenistä. Toimitusjohtaja hoitaa kassan juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

1.8 Tilinpäätös ja tilintarkastus

Eläkesäätiöt ja vakuutuskassat ovat toiminnassaan kirjanpitovelvollisia. Kirjanpitolakia (1336/1997) ja kirjanpitoasetusta (1339/1997) sovelletaan Suomessa yleissäädöksinä vakuutus-toimialan yrityksiin. Kirjanpitolakia täydentäviä, vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvia säännöksiä on eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Nämä lait sisältävät myös säännöksiä

siitä, miten kirjanpitolain säännöksiä on sovellettava eläkelaitoksiin ja mitä kirjanpitolain säännöksiä ei sovelleta vakuutustoiminnan erityisluonteen johdosta. Lain soveltamista tarkentavat ja sitä täydentävät säännökset annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksilla.

Eläkesäätiöitä ja vakuutuskassoja ei tilintarkastusdirektiivin nojalla tarvitse määritellä yleisen edun kannalta merkittäviksi yhteisöiksi eli niin sanotuiksi PIE-yhteisöiksi (engl. Public Interest Entity), vaikka lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat yleisen edun kannalta tärkeitä toimijoita. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on lakisääteistä toimintaa harjoittavien laitosten osalta rajoitettu tilintarkastajan toimikausien enimmäismäärää vastaavasti kuin tilintarkastuslaissa on rajoitettu toimikausia yleisen edun kannalta merkittävisissä yhteisöissä.

Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädetään tilintarkastusvelvollisuudesta sekä tilintarkastajan kelpoisuudelle, riippumattomuudelle ja esteellisyydelle asetettavista erityisistä vaatimuksista. Lisäksi tilintarkastuslaissa (1141/2015) on yleiset säännökset tilintarkastajan kelpoisuudesta, riippumattomuudesta ja esteellisyydestä. Siltä osin kuin eläkesäätiö- ja vakuutuskassalaissa säädetään tilintarkastuslaista poikkeavasti, noudatetaan eläkesäätiö- ja vakuutuskassalakia.

1.9 Vakavaraisuussäätely

Lakisääteistä työeläkevakuuttamista harjoittavan työeläkeyhtiön, eläkesäätiön ja eläkekassan vakavaraisuudelle asetettavista vaatimuksista säädetään eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa (315/2015). Lisäksi eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on vakavaraisuussäännöksiä, jotka liittyvät näiden laitostyyppien ominaispiirteisiin. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on säännökset vakavaraisuusraja, vähimmäispääomavaatimuksesta, lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän lukemisesta vakavaraisuuspääomaan, lisävakuutusvastuun kartuttamisesta ja purkamisesta, vakavaraisuuspääoman ylitteen palauttamisesta osakkaille sekä tervehdyttämisen- ja rahoitussuunnitelmasta.

Vakavaraisuudella tarkoitetaan säätiön tai kassan kykyä selviytyä sen toimintaa uhkaavista erilaisista riskeistä. Vakavaraisuutta mitataan vakavaraisuuspääomalla ja se mitoitetaan vakavaraisuusrajan avulla. Vakavaraisuuspääomalla tarkoitetaan määrää, jolla eläkesäätiön tai eläkekassan varat ylittävät sen velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset. Vakavaraisuuspääoman tarkoituksena on toimia sijoitustoiminnan ja säätiön tai kassan toimintaan liittyvien muiden riskien puskurina. Vakavaraisuusraja määritetään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden vakavaraisuuspääoman tarvetta. Vakavaraisuuspääomaa kartutetaan sijoitustoiminnan tuotoilla, jotka ylittävät eläkevastuun laskennassa käytettävän tuottovaatimuksen. Ylite ohjataan lisävakuutusvastuuseen. Jos vakavaraisuuspääoma ylittää sille säädetyn ylärajan kahtena peräkkäisenä vuotena, eläkelaitoksen täytyy purkaa vakavaraisuuttaan maksunalennuksin.

1.10 Vakuutusmaksut lakisääteisessä eläkevakuutuksessa

Lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä työnantaja voi toisin kuin työeläkeyhtiön asiakkaana säädellä eläkevakuutusmaksujen määrää. Eläkesäätiölaissa työnantajan eläkesäätiöille suorittamista vakuutusmaksuista käytetään nimitystä kannatusmaksu. Eläkesäätiö tarjoaa työnantajalle joustavan eläkevakuuttamisen muodon, jossa kannatusmaksun määrä voi vaihdella esimerkiksi yleisen taloustilanteen tai työnantajan liiketoiminnan rahoitustarpeiden mukaan. Vakuutettujen etujen turvaamiseksi ja työnantajan maksurasituksen tasaamiseksi laissa on säädetty kannatusmaksun vähimmäistasosta ja vakavaraisuuspääoman sallituista vaih-

teluväleistä. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksella eläkesäätiöiden eläkevastuun laskuperusteet työntekijän eläkelain 166 §:n nojalla. Eläkesäätiöt tekevät yleensä tilinpäätöksessä nollatuloksen eli eivät osoita voittoa tai tappiota.

Eläkesäätiölain mukaan lakisääteistä toimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä osakkaana olevan työnantajan on maksettava vähintään kolmannesvuosittain kannatusmaksuja tai asetettava eläkevastuun katteeksi vakuuksia vastuuvajauksen täyttämiseksi vähintään siten, että ne yhdessä muiden tuottojen kanssa riittävät kattamaan eläkkeistä aiheutuneet suoritukset, eläkesäätiön muut kulut sekä eläkevastuun vuotuisen muutoksen. Eläkesäätiön työnantajalta perimän maksun tasoon vaikuttavat erityisesti sijoitustoiminnan tuotot, säätiön hoitokulut sekä vakuutusmaksun rakenne. Työnantaja kantaa riskin eläkesäätiön varojen riittävydestä, jolloin kannatusmaksu voi myös työnantajasta riippumattomista syistä vaihdella vuosittain. Sijoitustoiminnan tuotot ja esimerkiksi työkyvyttömyystapauksista aiheutuvat eläkemenot voivat vaikuttaa olennaisesti työnantajan kannatusmaksujen määrään. Työnantaja vastaa omilla varoillaan siitä, että eläkesäätiön vakavaraisuus säilyy laissa säädetyllä tasolla.

Lakisääteistä toimintaa harjoittava eläkesäätiö voi muuttamalla kannatusmaksun tasoa kartuttaa tai purkaa niin sanottua lisävakuutusvastuuta, joka luetaan eläkesäätiön vakavaraisuuspääomaan. Lisävakuutusvastuuseen siirretään ensin sijoitustoiminnan tulos ja tehdään mahdollinen ylikatteen siirto osastojen välillä. Lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa kannatusmaksuilla vakavaraisuusrajan enimmäismäärään saakka. Lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa kannatusmaksujen alentamisella siten, että vakavaraisuuspääoma on purkamisen jälkeen vähintään 1,3 -kertainen vakavaraisuusrajaan nähden. Tämän jälkeen vakavaraisuuspääomaa voidaan purkaa vastaavassa määrin kuin työeläkeyhtiöt voivat antaa vakuutusmaksujen alennuksia sijoitustoimintansa tuloksen perusteella. Jos eläkesäätiön vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin vakavaraisuusraja, lisävakuutusvastuuta on pääsääntöisesti kartutettava kannatusmaksuilla. Vaihtoehtoisesti eläkelaitos voi vaihtaa sijoituksensa aikaisempaa riskittömämpiin kohteisiin, mikä alentaa vastaavasti vakavaraisuusrajaa. Vakavaraisuusraja on sitä suurempi, mitä riskillisempiä sijoituksia eläkelaitoksella on.

Lakisääteistä toimintaa harjoittavan eläkekassan vakuutusmaksun ja vastuuvelan laskuperusteille on haettava työntekijän eläkelain 166 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistus. Vakuutusmaksuja tai niitä koskevia perusteita laadittaessa on ensisijaisesti otettava huomioon vakuutettujen etuuksien turvaaminen. Eläkekassan vahvistetut vakuutusmaksun laskuperusteet vastaavat nykyisin eläkesäätiölaissa säädettyä kannatusmaksua. Kassan osakkaat maksavat tilikauden aikana työeläkevakuutusmaksun ennakoita, joiden määrä täsmäytetään tilikauden päättyessä ja osakkaan on maksettava tilinpäätöksen perusteella laskettu lopullinen vakuutusmaksu. Tällöin osakkaan vakuutusmaksun määräytyminen vastaa maksun määräytymistä eläkesäätiössä. Eläkekassat tekevät yleensä tilinpäätöksessä nollatuloksen eli eivät osoita voittoa tai tappiota. Eläkekassa rinnastuu vastuukysymysten osalta osittain sellaiseen keskinäiseen vakuutusyhtiöön tai -yhdistykseen, jonka yhtiöjärjestyksen määräyksen mukaan vakuutuksenottajat ovat yhtiön vakavaraisuusaseman sitä edellyttäessä velvollisia maksamaan yhtiölle lisävakuutusmaksua.

Eläkekassa voi myös hakea vahvistusta vakuutusmaksun laskuperusteille, joiden mukaan tilikauden aikana peritään lopulliset vakuutusmaksut ja tilikauden päättyessä mahdollisen vastuuvajauksen peittämiseksi käytetään puskurirahastoja tai ylijäämällä täydennetään puskurirahastoja. Jos nämä eivät riitä, eläkekassa on asetettava selvitystilaan. Tällöin kassan toiminta muistuttaa lähinnä työeläkevakuutusyhtiön toimintaa. Eläkekassan osakkaan vastuu kassan sitoumuksista on rajoitetumpi kuin eläkesäätiön osakkaan vastuu. Eläkekassan osakas voi erota kassasta ja jättää näin päättyneet työnantajakohtaiset vakuutukset kassaan. Tältä osin eläkekassan osakkaan asema rinnastuu työeläkeyhtiön asiakkuuteen. Rajatun toimintapiirin ja toiminnan

ei-liikemäisyyden lisäksi osakkaiden laajempi vastuu erottaa kassan yhteisömuotona vakuutusyhtiöstä. Eläkekassassa osakkaiden mahdollisuudet vaikuttaa kassan päätöksentekoon saattavat olla rajoitetummat kuin eläkesäätiössä, jos kassan toimintapiirinä on esimerkiksi tietty toimiala eivätkä osakkaat kuulu samaan konserniin.

Vakuutuskassalain mukaan lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkekassan vakavaraisuuden ylläpitoon tarkoitettua lisävakuutusvastuuta voidaan käyttää vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta syntyneen tappion sekä muun tappion peittämiseen ja vakuutusmaksujen alentamiseen siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö määrää. Tällaista määräystä ei ole kuitenkaan annettu. Vastaavasti kuin eläkesäätiö, myös lakisääteistä vakuuttamista harjoittava eläkekassa voi alentaa sijoitusomaisuutensa riskillisyyttä, eläkekassan vakavaraisuusrajan alentamiseksi.

1.11 Vakuutusmaksut vapaaehtoisessa lisäeläkevakuutuksessa

Vapaaehtoista etuusperusteista lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkesäätiön osakkaana olevan työnantajan on eläkesäätiölain mukaan suoritettava kannatusmaksuja tai asetettava hyväksyttävä vakuus vastuuvajauksen täyttämiseksi vuosittain vähintään siten, että ne yhdessä eläkesäätiön muiden varojen kanssa riittävät kattamaan eläkevastuun. Työnantaja vastaa viime kädessä omilla varoillaan antamansa eläkelupauksen täyttämistä, jos eläkesäätiön varat eivät riitä lisäeläkkeiden suorittamiseen. Työnantajan vastuu pohjautuu annettuun eläkelupaukseen, joka voi olla esimerkiksi osa työntekijän työsopimusta tai työehtosopimusta.

Vakuutuskassalain mukaan lisäeläketoiminnan vakuutusmaksut on määrättävä kassan säännöissä. Lisäeläkekassan osakkaalla voi edellä tarkoitettujen vakuutusmaksujen suorittamisen lisäksi olla niin sanottu lisämaksuvelvollisuus. Jos vakuutuskassan tilinpäätös osoittaa alijäämää, eikä sitä saada katetuksi kassan rahastoja käyttämällä, niille, jotka ovat tilikauden aikana olleet velvollisia suorittamaan maksuja kassalle, on viipymättä määrättävä lisämaksu, jos kassan säännöissä on tätä koskeva määräys. Lisämaksun enimmäismäärästä säädetään vakuutuskassalaissa, joten kassan osakkailla ei ole vastaavaa rajoittamatonta vastuuta kassan sitoumuksista kuin eläkesäätiön osakkailla on säätiön sitoumuksista.

1.12 Vakuutuskannan luovutus lakisääteisessä eläkevakuutuksessa

Lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittava eläkesäätiö ja -kassa voi luovuttaa koko vakuutuskantansa taikka osakaskohtaisen vakuutuskannan tai sen osan toiselle lakisääteisestä eläkevakuuttamista harjoittavalle eläkesäätiölle tai -kassalle taikka työeläkeyhtiölle. Työeläkeyhtiö voi työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (*työeläkeyhtiölaki*) säädetyin edellytyksin luovuttaa työnantajakohtaisen vakuutuskannan eläkesäätiölle tai -kassalle. Mitä laissa säädetään vakuutuskannan luovuttamisesta, sovelletaan myös osakaskohtaisen vakuutuskannan tai sen osan luovuttamiseen.

Vakuutuskannan luovutus perustuu vapaaehtoisuuteen, joten kyse on eläkelaitosten välisestä sopimusperusteisesta menettelystä. Luovutus edellyttää Finanssivalvonnan hyväksyntää, joka varmistaa, että luovutus ei loukkaa vakuutettuja etuja eikä vaaranna vakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Lisäksi edellytyksenä kannan luovutukselle eläkesäätiöön ja -kassaan on, että työnantaja, jonka vakuutuksiin liittyvää kantaa luovutetaan täyttää vastaanottavan säätiön tai kassan toimintapiiriä koskevat vaatimukset. Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan vakuutuskanta tai sen osa voidaan luovuttaa vain, jos saman kannan edellisestä luovutuksesta on kulunut vähintään viisi vuotta.

Pääsääntö on, että yhdestä työeläkelaitoksesta siirtyy yksi työnantaja, jolla on vähintään 300 työntekijää. Tämä säännös koskee vakuutuskannan luovutusta eläkekassasta eläkesäätiöön sekä kannan luovutusta työeläkeyhtiöstä. Lisäksi yhdestä työeläkeyhtiöstä voi siirtyä useita työnantajia, joilla tulee yhteensä olla vähintään 300 työntekijää. Vakuutuskannan luovuttaminen työeläkeyhtiöstä eläkesäätiöön, jossa on osakkaina useita työnantajia edellyttää, että kussakin työnantajakohtaisessa vakuutuskannassa on vähintään 50 työntekijää. Työnantaja, jonka vakuutuskanta luovutetaan, on velvollinen korvaamaan työeläkeyhtiölle luovutuksesta aiheutuvat kohtuulliset hallinnolliset kustannukset. Luovuttavassa työeläkeyhtiössä kannan luovutuksesta päättää joko yhtiön hallitus tai jos luovutettava kanta on yli 10 prosenttia eläkeyhtiön vastuuvälästä yhtiökokous.

Vakuutuskannan luovutus eläkekassasta eläkesäätiöön sekä kannan luovutus työeläkeyhtiöstä eläkesäätiöön ja eläkekassaan säädettiin mahdolliseksi vuonna 2003 voimaantulleilla muutoksilla eläkesäätiö- ja vakuutuskassalakiin sekä lakiin työeläkevakuutusyhtiöistä. Samassa yhteydessä luovutukselle edellä mainittujen yhteisömuotojen välillä säädettiin useita luovutettavan vakuutuskannan kokoa koskevia määrällisiä rajoituksia sekä aiemmin luovutettavan vakuutuskannan uudelleenluovuttamista koskeva aikaraja. Rajoitukset eivät koske luovutuksia eläkesäätiöstä tai vakuutuskannan luovutusta eläkekassojen välillä. Työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä työeläkeyhtiö voi työnantajan pyynnöstä luovuttaa työnantajakohtaisen vakuutuskannan. Kääntäen tämä tarkoittaa sitä, että kantaa ei saa luovuttaa, jos laissa säädetyt edellytykset eivät täyty, vaikka tätä peruseriaatetta ei laissa nimenomaisesti todeta.

Uusi eläkesäätiö tai eläkekassa voidaan perustaa luovuttamalla vakuutuskanta työeläkeyhtiöstä perustettavaan eläkesäätiöön tai -kassaan. Kanta voidaan luovuttaa myös jo toimivaan eläkesäätiöön tai -kassaan. Keskeinen kysymys uudistettaessa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia on, millaisilla ehdoilla työeläkeyhtiö voi vakuutuskantaa luovuttaa. Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta edellytti, että vakuutuskannan luovutukselle säädettyjen rajoitusten toimivuutta seurataan. Valiokunta totesi, että järjestelmää tulee mahdollisesti joustavoittaa, jos eri eläkelaitostyyppien toiminta- ja kilpailuedellytykset, sitä vaativat. Useita kannan luovutukselle asetettavia rajoituksia perusteltiin sillä, että luovutus uuteen perustettavaan eläkesäätiöön tai -kassaan säädettiin mahdolliseksi. Vakuutuskannan luovutus työeläkeyhtiöstä perustettavaan säätiöön tai kassaan ajateltiin muodostuvan pääsäännöksi, jolloin luovutus rajattiin koskemaan työnantajia, jotka voisivat perustaa uuden säätiön tai kassan. Rajoitusten tarkoituksena oli turvata perustettavan säätiön tai kassan elinkelpoisuus. Jotta mahdollisimman yhdenmukaiset periaatteet toteutuisivat eläkelaitosten välillä, myös olemassa olevia säännöksiä tarkistettiin vakuutuskannan luovutuksen osalta eläkekassasta tai eläkesäätiöstä.

Työnantajakohtaiseen vakuutuskantaan katsotaan kuuluvan työnantajan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman työnantajan teknisestä syystä työeläkeyhtiössä päätetyt vakuutukset sekä työnantajaan sulautuneen toisen työnantajan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa ja joka on päätetty sulautumisen vuoksi. Vaikka laissa säädetään vakuutuskannan luovutuksen edellytyksistä, työnantajalla ei ole oikeutta työeläkevakuutusyhtiön nettovarallisuuteen eikä sillä siten ole oikeutta vaatia kannanluovutusta, vaan luovutusta vaatii työeläkevakuutusyhtiön suostumuksen.

Työeläkeyhtiössä varat rahastoidaan työnantajakohtaisesti vain laskennallisesti, eikä työnantajalla ole oikeutta työnantajakohtaisiin päättyneisiin tai voimassa oleviin vakuutuksiin liittyviin työeläkevakuutusyhtiön omistamiin varoihin. Työeläkeyhtiön varat vastaavat yhtiön koko vastuuvälä, vaikka vastuuvälän laskenta perustuu yleisiin kuolevuusennusteisiin ja työntekijäkohtaiseen vastuuseen, josta työnantajakohtainen vastuu on johdettavissa. Työnantajan työeläkeyhtiön kanssa tekemään vakuutussopimukseen eivät sisälly työeläkeyhtiölle sopimussuhteen

seurauksena syntynyt vastuovelka, sen katteena olevat varat tai niitä vastaava vakavaraisuuspääoma. Työeläkeyhtiön työnantajan kanssa tekemä sopimus rinnastuu tältä osin vakuutuksenottajan esimerkiksi vahinkovakuutusyhtiön kanssa tekemään sopimukseen tai sellaiseen sopimukseen henkivakuutusyhtiön kanssa, johon ei sisälly säästöosuutta.

Suomalainen työeläkejärjestelmä on vain osittain rahastoiva eikä se rakennu työnantajakohdattuihin työnantajan omistamiin rahasto-osuuksiin vaan jakojärjestelmään ja eläkelaitosten omistamiin eläkevaroihin. Lakisääteiset työeläkkeet rahoitetaan suurelta osin jakojärjestelmällä eli kunkin vuoden työeläkemaksuilla. Vakuutuskannan siirron yhteydessä siirtyy siten vain eläkevastuun rahastoitu osuus ja vastuusta muu osuus katetaan jakojärjestelmästä. Käsitteenä työnantajakohdattainen vakuutuskanta on tekninen termi, jota työeläkeyhtiö käyttää työnantajakohdattaisen vastuun laskennassa ja työnantajakohdattaisen vakuutusten hallinnoinnissa. Työnantajalla ei ole omistusoikeutta työeläkeyhtiön työnantajakohdattaisesta vakuutuskantaa vastaaviin varoihin. Kun työnantaja irtisanoo vakuutuksensa ja tekee uuden vakuutussopimuksen toisen työeläkeyhtiön kanssa, työnantajan mukana ei siirry rahastoituja varoja tai vakavaraisuuspääomaa. Lailla säädetty mahdollisuus siirtää työnantajan voimassa olevaan vakuutukseen liittyvä vastuovelka ja sitä vastaavat varat sekä vakavaraisuuspääomaa eläkesäätiöön tai -kassaan, jossa työnantaja on osakkaana, on työeläkejärjestelmämme ja vakuutustoiminnan peruseriaatteiden kannalta poikkeuksellinen järjestely. Varojen siirtyminen vakuutuksenottajan mukana toiseen yhtiöön on yleensä mahdollista vain, jos varat ovat osa vakuutuksenottajan ja vakuutuksenantajan välillä tehtävää vakuutussopimusta eli kyse on henkivakuutusyhtiön vakuutuksenottajakohdattaisista säästämistä ja sijoitustuotteista.

Luovutettaessa työeläkeyhtiöstä työnantajakohdattainen vakuutuskanta tai eläkesäätiöstä tai -kassasta osakaskohdattainen vakuutuskanta sovelletaan viiden vuoden aikarajaa. Kannan luovutuksen edellytyksenä on, että saman vakuutuskannan edellisestä luovuttamisesta on kulunut vähintään viisi vuotta. Tarkoituksena on taata toiminnan pitkäjänteisyys ja eläkesäätiön tai -kassan perustaminen vakaan harkinnan pohjalta. Vakuutuskannan luovutuksesta syntyy myös työeläkejärjestelmälle kuluja, joiden syntymistä säädetty vähimmäisaika ehkäisee. Vaikka työnantajan on korvattava työeläkeyhtiölle kannan luovutuksesta aiheutuvat kohtuulliset kulut, kannan luovutuksesta aiheutuu kuluja myös muille toimijoille kuten Eläketurvakeskukselle ja Finanssivalvonnalle. Nämä kustannukset katetaan osittain erillisillä palvelumaksuilla ja osittain yhteisillä työeläkemaksuun sisältyvillä lakisääteisillä maksunosilla.

Tietyissä tilanteissa ehdoton viiden vuoden aikaraja on kuitenkin liian joustamaton. Liiketoimintajärjestelyt voivat johtaa siihen, että osakkaana oleva työnantaja jakautuu tai sulautuu tai omistus- ja määräysvalta osakkaana olevassa työnantajassa vaihtuu. Tällaisessa tilanteessa myös eläketurva saattaa olla tarkoituksenmukaista järjestää uudella tavalla. Finanssivalvonnan suostumuksella kannan luovutus voisi olla mahdollinen, vaikka saman kannan tai sen osan edellisestä luovutuksesta olisi kulunut vähemmän kuin viisi vuotta. Edellisestä kannan luovutuksesta olisi kuitenkin tullut kulua vähintään kolme vuotta, koska tämä aika on tarpeen eläkejärjestelmän kustannustenjakoon liittyvän työntekijän eläkelain 183 §:n mukaisen tasausvastuun selvittelyn johdosta.

Vakuutuskannan luovutusta työeläkeyhtiöstä eläkesäätiöön ja eläkekassaan olisi mahdollista edistää poistamalla kannan kokoa koskevia vaatimuksia. Luovutettaessa kanta perustettavaan laitokseen kannan kokoa koskevia vaatimuksia olisi mahdollista alentaa ja jo toimivaan laitoksen luovutettavan kannan kokoa koskevat vaatimukset olisi mahdollista kokonaan poistaa. Perustettavaan laitokseen luovutettavan kannan kokoa koskisivat samat vaatimukset kuin perustettaessa uusi laitos ilman kannan luovutusta. Hyvin pieniä laitoksia ei edelleenkaan ole tarkoituksenmukaista perustaa, koska niissä tavanomaista suuremman riskin toteutuminen voi aiheut-

taa osakkaana oleville työnantajille suuren maksurasituksen. Jos seurauksena olisi eläkelaitoksen ajautuminen konkurssiin, laitoksessa vakuutetut edut siirtyisivät työeläkejärjestelmän yhteisvastuun kautta koko järjestelmän kannettavaksi. Luovutettaessa vakuutuskanta jo toimivaan laitoksen kannan kokoa ei ole tarpeen säännellä vastaanottavan laitoksen elinkelpoisuuden turvaamiseksi. Toimivan laitoksen elinkelpoisuutta säännellään vakuutettujen määrää ja vakavaraisuutta koskevien vaatimusten avulla.

1.13 Siirtyvä vakavaraisuuspääoma lakisääteisessä eläkevakuutuksessa

Eläkesäätiölaissa, vakuutuskassalaissa ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa on säännökset vakuutuskannan luovutuksessa siirtyvästä vakavaraisuuspääomasta. Säännökset ovat sisällöltään yhteneväiset. Jotta vakuutuskannan vastaanottava eläkelaitos pystyy toimimaan siten, että se täyttää työeläkelaitoksia koskevan lainsäädännön sille asettamat vaatimukset, sen vakavaraisuuspääoman tulee olla riittävä. Toisaalta luovuttavan eläkelaitoksen vakuutuksenottajien ja vakuutettujen asema ei saa heikentyä luovutustoimenpiteen takia. Myöskään vakuutustoiminnan terve kehitys ei saisi vaarantua.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan luovuttavasta työeläkelaitoksesta tulee siirtää vakavaraisuuspääomaa vähintään määrä, jolla mahdollistetaan vastaanottavassa eläkelaitoksessa sijoitusjakautuma, joka vastaa työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten sijoitusjakautumien keskimääräistä riskillisyyttä. Määrästä säädetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e §:ssä tarkoitetulla tavalla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Ministeriö vahvistaa tätä tarkoitusta varten kiinteän prosenttimäärän, jonka mukainen osuus vakavaraisuuslaskennassa käytettävästä vastuuvielasta siirtyy. Prosenttimäärä lasketaan siten, että se vastaa työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuusrajan ja sen laskennassa käytettävien sijoitusten suhteen mediaania kaksinkertaisena. Asetus annetaan neljä kertaa vuodessa. Siirtyvä vakavaraisuuspääoma määräytyy vakuutuskannan siirtoa koskevan sopimuksen tekohetkellä voimassa olevan prosenttiosuuden mukaan. Vakuutuskanta tulee luovuttaa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sopimuksentekohetkestä.

Työeläkelaitos ei voi kuitenkaan luovuttaa vakavaraisuuspääomaa enempää kuin laitoksen oma vakavaraisuus sallii heikentämättä laitokseen jäävien vakuutuksenottajien asemaa. Näin ollen luovuttava eläkelaitos luovuttaa enintään luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavan osuuden vakavaraisuuspääomastaan. Jos siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä jää asetuksella määrätty prosenttiosuutta alhaisemmaksi, työnantajan, jonka vakuutuksiin liittyvää vastuuta siirretään, on täydennettävä vastaanottavalle eläkelaitokselle siirtyvää pääomaa asetuksella määrättyvälle tasolle.

Pääsääntöisesti vakavaraisuuspääomaa vastaava omaisuus siirretään rahana. Jos vastuunsiirron yhteydessä sovitaan muunlaisesta omaisuudensiirrosta, ja sovitus siirtyvän omaisuuden perusteella laskettu vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä ylittää asetuksella määrättyvän määrän, luovuttavasta eläkelaitoksesta siirretään asetuksen mukainen määrä ja osakas, joka vakuutuksiin liittyvää vastuuta siirretään, täydentää siirtyvää pääomaa niin, että se vastaa siirtyvän omaisuuden perusteella laskettua vakavaraisuusrajan kaksinkertaista määrää.

Uusi eläkesäätiö tai -kassa voidaan perustaa aloittamalla eläkevakuuttaminen ilman vastuiden siirtoa taikka siirtämällä olemassa oleva työnantajakohtainen vakuutuskanta tai sen osa työeläkeyhtiöstä tai vakuutustoimintaa jo harjoittavasta eläkesäätiöstä tai -kassasta. Kannan siirron avulla voidaan myös parantaa jo olemassa olevan eläkesäätiön tai -kassan toimintaedellytyksiä. Voimassa olevan lainsäädännön vaikutuksia arvioitaessa kannan luovutuksen yhteydessä siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä on keskeinen kysymys. Kun työnantaja harkitsee oman elä-

kesätiön tai -kassan perustamista tai sen toiminnan jatkamista, harkinnassa huomioidaan vaikutukset välillisiin työvoimakustannuksiin eli työeläkevakuutusmaksuihin. Jos eläkelaitoksen vakavaraisuus jää alhaiselle tasolle, sen on saavuttaakseen vastuuvelan laskennassa käytettävän sijoitettavan pääoman tuottovaatimuksen saatava sijoituksilleen markkinoilta eläkelaitosten yleisesti saavuttamaan tuottoa parempi tuotto tai täydennettävä laitoksen vakavaraisuutta työnantajan omista varoista esimerkiksi vakuutusmaksun korotuksilla. Eläkelaitosten vastuuvelan tuottovaatimus lasketaan eläkelaitosten painotettujen vakavaraisuuksien ja tuottojen perusteella.

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrällä on vaikutusta eläkesätiön tai eläkekassan työnantajalle aiheuttamiin kustannuksiin ainakin lyhyellä aikavälillä, sillä mitä suurempi on eläkesätiön tai -kassan vakavaraisuuspääoma sitä todennäköisemmin laitos voi muokata sijoitusjakaumansa sellaiseksi, että laitos saavuttaa vastuuvelalle asetettavan tuottovaatimuksen. Eläkesätiön tai -kassan perustamisen tulisi olla hanke, jonka hyötyjä ja haittoja arvioidaan pitkällä aikavälillä. Koko eläkejärjestelmän edun mukaista voi olla säätiöiden ja kassojen perustaminen myös lyhyen aikavälin mahdollisten sijoitustuottojen ja kustannussäästöjen aikaansaamiseksi, jos tähän tarvittavat varat tulevat osakkaana olevilta työnantajilta. Jos taas varat saadaan osittain siirtyvänä vakavaraisuuspääoma muilta eläkelaitoksilta, käytännössä lähinnä työeläkeyhtiöiltä, on kysymystä arvioida myös luovuttavan eläkelaitoksen ja koko eläkejärjestelmän kannalta. Kun yksityisen alan työeläkejärjestelmässä varat ovat yksityisten oikeushenkilöiden hoidossa, tällä tavoitellaan kilpailua ja tehokkuutta. Kilpailun kannalta olisi ongelmallista, jos hyvin sijoitustoiminnassaan menestyneen työeläkelaitoksen olisi luovutettava toiminnasta saamansa tuotto kannan siirron mukana.

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrää arvioidessa on huolehdittava siitä, että varoja ei siirry työeläkejärjestelmän ulkopuolelle. Eläkelaitoksen vastaanottaman vakuutuskannan mukana siirtyvän vakavaraisuuspääoman tulee määräytyä samalla tavoin kuin eläkelaitoksen luovuttaessa vakuutuskannan esimerkiksi säätiön tai kassan purkautuessa. Vakuutuskantaa vastaanotettaessa siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrän nostamisen tekee erityisen ongelmalliseksi, että eläkesätiön tai -kassan luovuttaessa vakuutuskannan selvitystilassa sääntely ei ole symmetristä vakuutuskannan vastaanottamisessa saatavan vakavaraisuuspääoman kanssa. Jos selvitystilassa olevassa säätiössä tai kassassa on vakavaraisuutta vakavaraisuusrajaa vastaava määrä tai sitä vähemmän, vakuutuskanta luovutetaan siirtämällä vain vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, vaikka kantaa aiemmin vastaanotettaessa olisi säätiöön tai kassaan siirtynyt pääomaa vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä.

Voimassa olevan lainsäädännön epäkohtana on esitetty, että se johtaa vastaanottavan eläkesätiön tai eläkekassan kannalta liian alhaiseen siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrään, joka myös pohjautuu liian vanhoihin tietoihin eläkelaitosten vakavaraisuudesta. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan siirtyvä vakavaraisuuspääoma määräytyy sen prosenttiosuuden perusteella, joka on voimassa, kun sopimus vakuutuskannan siirrosta tehdään. Prosenttimäärä julkaistaan neljä kertaa vuodessa, joten riippuen sopimuksentekohetkestä tiedot ovat 3—6 kuukautta vanhoja. Vakuutuskanta on siirrettävä kuuden kuukauden sisällä sopimuksen tekemisestä, joten kannan luovutushetkellä siirtyvä vakavaraisuuspääoma pohjautuu 6—12 kuukautta vanhoihin tietoihin. Nykymallissa siirtyvä vakavaraisuuspääoma voi jäädä alhaisemmaksi kuin toimivien eläkelaitosten vakavaraisuusaste. Jos työeläkelaitosten vakavaraisuusaste on siirtohetkellä korkeampi kuin voimassa oleva asetuksen mukainen siirtyvä vakavaraisuuspääoma, vakuutuskantaa vastaanottava eläkesätiö tai -kassa saa työeläkelaitosten todellista vakavaraisuusasteen mediaania vähemmän vakavaraisuuspääomaa. Toisaalta jos edellä tarkoitettu tilanteessa eläkesätiö tai -kassa luovuttaa vakuutuskantansa työeläkeyhtiölle, kannan mukana siirtyy yhtiölle vähemmän vakavaraisuuspääomaa kuin, mikä vastaisi työeläkelaitosten mediaania.

Voimassa olevan lainsäädännön puutteena on myös esitetty, että vastaanottavan eläkelaitoksen osakkaiden velvollisuus täydentää vakavaraisuuspääomaa, jos siirtyvä vakavaraisuuspääoma jää asetuksella säädettävää määrää alhaisemmaksi, nostaa tarpeettomasti kynnystä kannan siirroille. Täydentämisvaateen poistamista voidaan perustella sillä, että toimivan eläkesäätiön tai -kassan osalta tällaista täydentämisvelvoitetta ei ole, vaan vakavaraisuuspääoma voi vaihdella sallituissa rajoissa. Vasta, jos laitoksen vakavaraisuuspääoma jää vakavaraisuusrajan alapuolelle, osakkailla on pääoman täydentämisvelvollisuus.

1.14 Vakuutuskannan luovutus lisäeläkevakuutuksessa

Vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista harjoittava eläkesäätiö tai -kassa voi luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan toiselle lisäeläkevakuuttamista harjoittavalle eläkesäätiölle, -kassalle tai henkivakuutusyhtiölle. Edellytyksenä luovutettaessa kanta eläkesäätiölle tai -kassalle on, että työnantaja, jonka vastuisiin liittyvä vakuutuskanta luovutetaan täyttää vastaanottavan eläkesäätiön tai -kassan toimintapiiriä koskevat vaatimukset. Lisäksi vakuutuskannan siirtäminen edellyttää Finanssivalvonnan lupaa.

Lisäeläkesäätiöillä ja -kassoilla ei ole lakisääteistä toimintaa harjoittavien laitosten tapaan vastuvelan ylittävää vakavaraisuuspääomaa ja koska kyseessä on vapaaehtoinen lisäeläkevakuuttaminen, vakuutuskannan siirron yhteydessä luovutettavien varojen määrää ei säännellä. Niin luovuttavan kuin vastaanottavan säätiön ja kassan tulee täyttää vastuvelan kattamista koskevat säännökset.

1.15 Sulautuminen ja jakautuminen

Eläkesäätiö voi sulautua toiseen eläkesäätiöön ja vakuutuskassa toiseen vakuutuskassaan Finanssivalvonnan suostumuksella siten, että sulautuvan säätiön tai vakuutuskassan koko vakuutustoiminta siirtyy ilman selvitysmenettelyä vastaanottavalle laitokselle. Eläkesäätiön sulautumisesta ja jakautumisesta säädetään eläkesäätiölain 11 luvussa yhdessä vakuutustoiminnan luovuttamisen kanssa. Vastaavasti vakuutuskassan sulautumisesta ja jakautumisesta säädetään vakuutuskassalain 12 luvussa yhdessä vastuun siirtämisen kanssa. Mitä eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa säädetään sulautumisesta, on soveltuvin osin noudatettava myös laitoksen jakautuessa. Sääntelytekniikka on vaikeaselkoinen, koska säännösten soveltamisala ei käy selkeästi ilmi. Sulautumiseen ja jakautumiseen sovellettava menettely poikkeaa muusta yhteisöoikeudellisesta sääntelystä, koska säännöksiä ei ole uudistettu vuoden 2003 jälkeen. Osakeyhtiölain voimaantulo vuonna 2006 uudisti yhteisöoikeudellista sääntelyä ja sitä sovelletaan myös vakuutusyhtiöiden toimintaan. Vaikka eläkesäätiöt ja vakuutuskassat poikkeavat yhteisömuotona osakeyhtiöistä, on periaatteiltaan ja menettelyltään yhtenäinen yhteisömuotojen sääntely perusteltua oikeusjärjestelmän johdonmukaisuuden vuoksi. Eläkesäätiön ja vakuutuskassan sulautuminen ja jakautuminen on voimassa olevassa lainsäädännössä säännelty puutteellisesti. Sääntelyä on tarpeen epäselvyyksien välttämiseksi täsmentää. Säännökset noudattavat soveltuvin osin vakuutusyhtiölain vastaavia säännöksiä.

1.16 Selvitystila ja konkurssi

Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan säätiö tai kassa on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos laissa säädetyn määräajan jälkeen toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden tai jäsenten määrä ei täytä säädettyjä vähimmäisvaatimuksia taikka säätiön tai kassan vakavaraisuuspääoma alittaa laissa säädetty vaatimukset. Lähtökohtana on, että selvitystilassa tai konkurssissa olevan säätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden, kassan jäsenten sekä eläkkeensaajien vastaiset lakisääteiset eläkkeet on turvattava.

Sekä eläkesäätiölaissa että vakuutuskassalaissa on säännös vakuutettujen ja edunsaajien etuoikeudesta säätiön tai kassan omaisuuteen. Vakuutetuilla ja edunsaajilla on osuudestaan vastuuvelkaan yhteisesti samanlainen etuoikeus kuin säätiön tai kassan omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla sekä eläkelaitoksen selvitystilassa että konkurssissa. Voimassa olevan sääntelyn lähtökohtana on turvata lakisääteiset etuudet luovuttamalla kanta työeläkeyhtiön tai toiseen eläkesäätiöön tai -kassaan sopimus pohjaisen menettelyn kautta.

Työntekijän eläkelain 181 §:n mukaan, jos eläkelaitoksen tai Merimieseläkekassan konkurssin vuoksi eläke jää kokonaan tai osittain turvaamatta, eläkelaitoksen vastaavat niistä yhteisesti eläkelaitoksessa tai Merimieseläkekassassa vakuutettujen työansioiden mukaisessa suhteessa. Lakisääteiset vakuutetut edut turvataan yhteisvastuun kautta eläkejärjestelmän varoilla myös eläkesäätiön, eläkekassan tai työeläkeyhtiön konkurssissa. Yhteisvastuu on kuitenkin viimesijainen keino vakuutettujen etujen turvaksi eikä vähennä säätiössä tai kassassa osakkaana olevan työnantajan vastuuta eläketurvan toteutumisesta.

Menettely lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkekassan ja eläkesäätiön konkurssissa on voimassa olevassa lainsäädännössä puutteellisesti säädelty. Myöskään konkurssilaki (120/2004) yleislakina ei anna vastauksia lakisääteistä toimintaa harjoittavien eläkelaitosten konkurssiin liittyviin erityiskysymyksiin. Konkurssilain soveltaminen erityisesti varojen jaon osalta ei ole lakisääteisessä eläkejärjestelmässä mahdollista. Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain selvitystilaa ja konkurssia koskeva sääntely on monin osin puutteellista ja tulkinnanvaraista. Erityisesti eläkekassan osakkaan vastuuseen liittyvät seikat on säännelty puutteellisesti, mikä on ollut omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä ja on johtanut myös oikeudenkäynteihin. Eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole selkeästi säännelty sitä, onko osakkailla velvollisuus maksaa vakuutusmaksuja selvitystilaan tai konkurssiin asettamisen jälkeen. Tulkinnanvaraista on erityisesti se, onko eläkekassan osakkailla vakuutusmaksun suorittamisvelvollisuutta, kuinka vakuutusmaksun suuruus tulisi määritellä sekä milloin mahdollinen maksu tulisi suorittaa. Tulkintaongelmia aiheuttaa myös se, että laista ei käy selkeästi ilmi, mitkä säännökset soveltuvat lakisääteiseen vakuuttamiseen ja mitkä vapaaehtoiseen lisäeläketointaan.

Voimassa olevan vakuutuskassalain sääntelyn osalta on myös epäselvää, missä määrin vastuu selvitystilaan asetetun eläkekassan velvoitteista koskee kassasta ennen selvitystilan alkamista eronneita osakkaita. Sääntelyä tulisi laintasolla selkeyttää siten, että osakas on velvollinen suorittamaan kassalle vakuutusmaksut, joiden peruste on syntynyt ennen osakkaan eroamisajankohtaa. Eläkekassan taloudellisen tilanteen heikentyminen on johtanut kassan osakkaiden eroamiseen kassasta, mikä on aiheuttanut kassan sitoumuksia koskevan vastuun jakautumisen entistä pienemmän osakasjoukon kesken. Eläkkeensaajien aseman turvaamisesta selvitysmenettelyn aikana on säännös eläkesäätiölaissa, joka velvoittaa maksamaan selvitystilan aikana tai sitä ennen erääntyneet eläkkeet ja muut etuudet, jollei sopimusta vakuutuskassan luovuttamisesta ole tehty. Eläkesäätiölain mukaan jos selvitystilassa olevalle B-eläkesäätiölle tai AB-eläkesäätiön B-osastolle jää varoja sen jälkeen, kun vakuutustoiminta on luovutettu, velat suoritettu ja kaikki muutkin sitoumukset täytetty, voidaan erotusta vastaavat varat palauttaa työnantajalle. Vakuutuskassalain mukaan selvitystilassa tai konkurssin aikana vakuutuskassa ei saa ottaa uusia jäseniä eikä periä kassalla suoritettavia maksuja eikä myöskään suorittaa muita etuuksia, jos ne ovat erääntyneet maksettaviksi selvitys- tai konkurssitilan alkamispäivänä tai sen jälkeen.

Voimassa olevan sääntelyn lähtökohtana on turvata lakisääteiset etuudet luovuttamalla kanta työeläkeyhtiön tai toiseen eläkesäätiöön tai -kassaan sopimus pohjaisen menettelyn kautta. Käytännössä vakuutuskassan luovuttamista koskevan sopimuksen syntyminen on ollut ongelmallista, sillä kannan vastaanottaminen ei välttämättä ole vastaanottavalla eläkelaitokselle edul-

lista, jos vastaanottavan laitoksen vakavaraisuusaste laskee. Laissa on säännökset vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä siirrettävästä vakavaraisuuspääomasta, joka voi jäädä alhaiseksi vastaten luovuttavan laitoksen vakavaraisuusrajaa. Selkeää säännöstä ei ole myöskään siitä, onko osakkaiden täydennettävä selvitystilassa olevan säätiön tai kassan vakavaraisuuspääomaa, jos pääoma jää alle kannan luovutuksen edellyttämän vakavaraisuusrajan. Yksityisen alan eläkelaitokset voivat keskinäisin sopimuksin edistää vakuutuskannan luovuttamista toimivaan eläkelaitokseen. Tätä koskevaa sääntelyä työntekijän eläkelaiassa on tarpeellista täsmentää.

Eläkesäätiö- ja vakuutuslainsäädäntöä uudistettaessa voimassa olevien säännösten epäselvyys tulisi pyrkiä poistamaan. Tavoitteena ei ole voimassa olevan oikeustilan muuttaminen, vaan tilanteen selkeyttäminen erityisesti niiden kysymysten osalta, jotka ovat eläkelaitosten selvitystilassa johtaneet oikeusprosesseihin. Erityisesti osakkaiden vastuun määräytyminen ja vastuun määrääntymisen erot eläkesäätiön ja eläkekassan osakkaiden välillä tulisi pyrkiä selkeyttämään. Eläkesäätiössä osakkaat vastaavat omalla omaisuudellaan säätiön velvoitteista kunnes vakuutuskanta on luovutettu, kun taas eläkekassan osakkaan vastuu on laskettava selvitystilaan asettamishetken tietojen pohjalta. Sekä eläkesäätiössä että eläkekassassa osakas voi joutua suorittamaan maksuja selvitystilassa olevalle laitokselle. Jos vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin vakavaraisuusraja, pääomaa on kartutettava vakuutusmaksuilla tai muulla tavoin. Myös selvitystilassa olevan eläkelaitoksen osakkaat voivat joutua vakuutusmaksuja suorittamalla täydentämään vakavaraisuuspääomaa vakavaraisuusrajaan saakka. Lisäksi lailla tulisi säätää eläkekassasta ennen kassan selvitystilaan asettamista eronneen osakkaan vastuusta kassaa kohtaan, jotta kassan osakkaiden eroaminen vastuun välttämiseksi estettäisiin. Lailla tulisi määritellä myös kassasta eronneen osakkaan vastuun kesto eli se, kuinka kauan eronnut osakas on vastuussa kassan velvoitteista ja miten eronneen osakkaan vastuu määräytyy.

Eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa harjoitetaan lakisääteisen eläkevakuuttamisen lisäksi myös kollektiivista vapaaehtoista lisäeläkehoitoa. Eläkesäätiön tai eläkekassan selvitystilassa tai konkurssissa lakisääteiseen eläkevakuutustoimintaan sovelletaan erilaisia periaatteita kuin vapaaehtoiseen lisäeläkehoitoon. Jos selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkesäätiön tai eläkekassan vapaaehtoisen lisäeläkkeen vakuutuskantaa ei saada siirrettyksi toiseen vapaaehtoista lisäeläkehoitoon harjoittavaan vakuutuslaitokseen, lisäeläkelaitoksen jäljellä olevat varat jaetaan lopulta vakuutusosastajille. Lakisääteisessä eläkevakuutustoiminnassa eläkesäätiön tai eläkekassan varoja ei eläkelaitoksen selvitystilasta tai konkurssin johdosta jaeta vakuutetuille. Lakisääteisistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkesäätiön tai eläkekassan selvitystilassa tai konkurssissa on tavoitteena vapaaehtoisin sopimuksin siirtää vakuutuskanta toimivaan eläkelaitokseen.

1.17 Valvonta ja rekisteröinti

Eläkesäätiöitä ja vakuutuslainsäädäntöä valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo, että eläkesäätiöt ja -kassat noudattavat niiden toiminnasta annettuja säännöksiä sekä säännösten nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä. Finanssivalvonnan tehtävistä ja toimivallasta säädetään osin eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädäntöä sekä osin Finanssivalvonnan asetuksissa (878/2008). Finanssivalvonnan asetuksissa on yleiset säännökset valvojan valvontavaltuuksista kuten oikeudesta saada valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja, tarkastusoikeudesta sekä valvojan käytettävissä olevista hallinnollisista seuraamuksista. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädäntöä on toimialakohtaiset erityissäännökset Finanssivalvonnan tehtävistä ja toimivallasta. Eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädäntöä nojalla Finanssivalvonta rekisteröi eläkesäätiöt ja vakuutuslainsäädäntöä niitä perustettaessa, vahvistaa eläkesäätiöiden ja -kassojen säännöt, tekee päätöksiä poikkeuksista noudattaa tiettyjä säännöksiä sekä tekee päätöksiä laissa luvanvaraisiksi säädetyistä toimenpiteistä.

Finanssivalvonta pitää eläkesäätiörekisteriä ja vakuutuskassarekisteriä. Rekisteröinnin edellytyksenä on, että Finanssivalvonta on vahvistanut eläkesäätiön tai vakuutuskassan säännöt. Finanssivalvonnan on vahvistettava eläkesäätiön säännöt, jos ne ovat lainmukaiset ja rekisteröitävä eläkesäätiö, jos rekisteri-ilmoitus täyttää laissa sille asetetut vaatimukset. Finanssivalvonnan on vahvistettava vakuutuskassan säännöt, jos ne ovat lainmukaiset eikä aiotun vakuutustoiminnan katsota vaarantavan alan tervettä kehitystä. Eläkesäätiön perustamiseen liittyvä harkinta on laillisuusharkintaa. Finanssivalvonta ei voimassa olevan lainsäädännön mukaan arvioi eläkesäätiötä rekisteröidessään toiminnan aloittamisen taloudellisia edellytyksiä, johdon kelpoisuutta tai vaikutuksia vakuutustoiminnan terveeseen kehitykseen kuten työeläkeyhtiötä tai vakuutusyhtiötä perustettaessa. Koska eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen toiminta poikkeaa vakuutusyhtiöiden ja työeläkeyhtiöiden toiminnasta, rekisteröinnille ei ole tarpeen asettaa toimiluvan myöntämistä vastaavia vaatimuksia. Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen toiminta rajoittuu laissa säädettyyn toimintapiiriin. Lisäksi eläkesäätiöissä ja vakuutuskassassa osakkaana oleva työnantaja vastaa omalla omaisuudellaan laitoksen velvoitteista. Vakuutuskassassa osakkaan vastuu on kuitenkin rajoitettu. Kun osakkaiden taloudellinen tilanne voi vaikuttaa välittömästi eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen vakavaraisuuteen, on tarpeen, että osakkaat säätiötä tai kassaa perustaessaan huolellisesti arvioivat toiminnan edellytyksiä. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan perustamisesta on tehtävä perustamiskirja, joka sisältää toimintasuunnitelman. Finanssivalvonta arvioi vakuutuskassaa perustettaessa, ettei aiottu vakuutustoiminta vaaranna alan tervettä kehitystä. Vastaava säännös on työeläkejärjestelmän ja erityisesti työeläkelaitosten yhteisvastuun näkökulmasta perusteltu myös eläkesäätiötä perustettaessa.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä muun muassa eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen sijoitus-, riskienhallinta- ja tervehdyttämissuunnitelmasta, lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmasta sekä säätiön tai kassan omaisuuden lukemisesta vastuuvelan katteeseen. Eläkesäätiön ja vakuutuskassan sulautuminen, jakautuminen ja vakuutuskassan luovuttaminen edellyttää Finanssivalvonnan lupaa.

1.18 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavalla eläkesäätiöllä ja eläkekassalla tulee olla riski- ja vakavaraisuusarvio. Eläkesäätiön tai eläkekassan hallituksen tehtävänä on huolehtia, että eläkesäätiöllä tai eläkekassalla on strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana riski- ja vakavaraisuusarvio. Oleellisten riskien vaikutus eläkesäätiön tai -kassan toimintaan tulee arvioida. Lisäksi tulee arvioida toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi. Lakisääteistä toimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan hallituksen on huolehdittava, että eläkelaitoksella on sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta. Finanssivalvonta on lisäksi antanut määräyksiä sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskien hallinnasta.

Lisäeläkesäätiöllä ja -kassalla tulee olla riskienhallintatoiminto ja riskienhallintajärjestelmä sekä sisäisen tarkastuksen toiminto.

1.19 Vahingonkorvaus

Eläkesäätiölaissa säädetään säätiön hallituksen, hallintoneuvoston jäsenen sekä asiamiehen vahingonkorvausvastuusta eläkesäätiötä kohtaa. Vakuutuskassalaissa säädetään kassan perustajan, hallituksen jäsenen ja hallintoneuvoston jäsenen sekä toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuusta kassaa kohtaan. Lisäksi eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on säännökset edellä mainittujen henkilöiden vahingonkorvausvastuusta muuta henkilöä kuin eläkesäätiötä tai va-

kuutuskassaa kohtaan. Eläkesäätiön ja vakuutuskassan johdolla on yleinen tuottamuvastuu säätiölle tai kassalle aiheuttamastaan vahingosta eli johtoon kuuluva henkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallisesti tai tuottamuksellisesti säätiölle tai kassalle aiheuttanut. Sen sijaan vahingonkorvausvastuu muuta tahoa kuin eläkesäätiötä tai vakuutuskassaa kohtaan edellyttää, että vahinko on aiheutettu eläkesäätiölakia tai vakuutuskassalakia, eläkesäätiön tai vakuutuskassan sääntöjä taikka asianomaisen ministeriön tai Finanssivalvonnan määräyksiä rikkomalla.

Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan johtoon kuuluvan henkilön vahingonkorvausvastuuta voidaan sovitella vain, jos hänen syykseen jää lievä huolimattomuus. Sääntely on muussa yhteisöoikeudessa noudattavaa vahingonkorvausvastuun sääntelyä ankarampaa ja sääntelyn oikeasuhtaisuutta on tarpeen arvioida uudelleen.

1.20 Lisäeläkelaitoksen vastuuvelan kate

Eläkesäätiölain 7 luvussa ja vakuutuskassalain 6 luvussa säädetään lisäeläkkeiden vastuuvelan kattamisesta. Aiemmin voimassa olleet kateasetukset (1137/1998 ja 1138/1998) siirrettiin vuonna 2006 eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin ilman sisällöllisiä uudistuksia. IORP-II -direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2018 katesäännöksiä uudistettiin tietyiltä osin. Eläkesäätiö ja vakuutuskassalain mukaan vastuuvelka on pääsääntöisesti katettava täysmääräisesti, mutta vastuuvelan ylittäviä varoja eli vakavaraisuuspääomaa ei laitoksilta edellytetä. Vaikka eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla ei ole vakavaraisuuspääomaa, käytännössä laitokset varautuvat vastuiden kasvuun laskuperusteiden ja indeksikorotusvastuun kautta, joka on vastuuvelan erä. Jos laitos itse, eikä osakkaana oleva työnantaja, takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, laitoksella tulee jatkuvasti olla vakavaraisuuspääomaa.

Voimassa olevat säännökset koskevat katekelpoisia omaisuuslajeja ja katekelpoisten omaisuuslajien hajauttamista, valuuttariskin hallintaa sekä sijoitusten maantieteellistä jakaumaa. Säännösten tarkoituksena on varmistaa katevarojen sijoittaminen turvaavasti ja tuottavasti välttämällä liiallisia riskejä ja riskikeskittymiä. Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain katesäännökset vastavat pääosin toisiaan. Eläkesäätiö voi kuitenkin sijoittaa 25 prosenttia katevaroistaan vapaammin kuin eläkekassa, jonka tulee sijoittaa kaikki katevaransa säännöksissä yksityiskohtaisesti määriteltyihin omaisuuseriin.

Vastuuvelan katteena oleva omaisuus tulee sijoittaa pääasiassa joukkovelkakirjoihin ja muihin raha- ja pääomamarkkinavälineisiin, velkasitoumuksiin, osakkeisiin ja sijoitusrahastoihin. Varojen tulee pääosin sijaita ETA-valtioiden alueella. OECD-valtiot rinnastetaan ETA-valtioihin. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi osakkeiden osalta sitä, että enintään 70 prosenttia vastuuvelan katteena olevista varoista voidaan sijoittaa osakkeisiin yhteisössä, jolla on kotipaikka ETA- tai OECD-valtiossa ja jonka osakkailla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ETA-valtiossa. Vastuuvelan koko määrän katteena saa olla esimerkiksi velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenenmaa tai yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio taikka velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut talletuspankki tai vakuutusyhtiö.

Katekelpoisia ovat sijoitusrahastot, jotka sijoittavat varansa tiettyihin laissa säädettyihin omaisuuslajeihin kuten ETA-valtion tai talletuspankin velkakirjoihin taikka osakkeisiin yhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ETA-valtiossa.

Enintään 30 prosenttia vastuuvelan katteena olevista varoista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä tai sellaisia varoja, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta. Johdannaisia voidaan käyttää, jos ne pienentävät sijoitusriskiä ja mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Mahdollisuutta sijoittaa sijoitus- ja vaihtoehtorahastoihin nykyistä laajemmin on mahdollista lisätä vaarantamatta vakuutettuja etuja, kun mahdollistetaan sijoitukset sellaisiin rahastoihin, jotka sijoittavat varansa pääasiassa vastaaviin kohteisiin kuin, mihin lisäeläkelaitokset voivat myös suoraan sijoittaa katevarojaan. Kuten esimerkiksi sijoitusrahastoihin, jotka sijoittavat varansa pääasiassa säännellyllä markkinalla kaupan käynnin kohteena oleviin osakkeisiin.

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kattamiseen sovelletaan sen lisäksi, mitä eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädetään maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä annetun lain erityisiä katesäännöksiä, jos sijoituskohteiden valinnasta päättää eläkesäätiön hallitus ja asiamies tai eläkekassan hallitus ja toimitusjohtaja. ja. Koska lisäeläkesäätiöiltä ja lisäeläkekassoilta ei lainsäädännössä edellytetä vastuun ylittävää vakavaraisuuspääomaa, tulee niillä jatkossakin olla riskin hajauttamiseksi melko yksityiskohtaiset katesäännökset.

1.21 Lisäeläkkeistä annettavat tiedot, etuuden hakeminen ja maksaminen

Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on lisäeläke toimintaan sovellettavia säännöksiä toimintapiiriin kuuluville henkilöille, kassan jäsenille ja vapaakirjan saaneille annettavista tiedoista, etuuksien hakemisesta ja maksamisesta sekä etuuden saamiseen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännökset ovat pääosin sisällöltään yhteneväiset. Tiedonantosäännökset on lisätty eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin pantaessa täytäntöön ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annettua direktiiviä 2016/2341/EU. Direktiivin edellyttämä tietojen antamista koskeva sääntely on hyvin laajaa ja se tuli kansallisesti voimaan 1.1.2019.

Lisäeläkkeiden osalta on eräitä oikeussuojakysymyksiä, jotka olisi tarpeellista korjata. Vakuutetun asema on ongelmallinen koska eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä lisäeläkettä koskevassa päätöksessä oikeusturvakeinoista annettavista tiedoista eikä kanneajasta. Vaikka kyse on etuusperusteisissa lisäeläkejärjestelmissä vapaaehtoisesta etuudesta, jonka työnantaja kokonaan rahoittaa, vakuutetulla voi olla oikeussuojan tarve. Erimielisyyttä voi olla esimerkiksi siitä, onko eläkkeen määrää laskettaessa noudatettu eläkesäätiön tai -kassan sääntöjä taikka onko vakuutettu saanut laissa säädetty tiedot. Eläkesäätiön tai vakuutuskassan antama päätös voidaan riita-asiana saattaa käräjäoikeuden tai mahdollisesti vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen ratkaistavaksi, mutta vakuutettujen tiedonsaannin turvaamiseksi uusi säännös olisi tarpeellinen.

1.22 Lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot

ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa voi harjoittaa rajat ylittävää toimintaa ja toimia lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana tai luovuttavana laitoksena. Rajat ylittävällä toiminnalla tarkoitetaan sellaisen lisäeläke toiminnan harjoittamista, jossa lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan muun ETA-valtion sosiaali- ja työoikeutta ja tietojen antamista vakuutetuille koskevia vaatimuksia kuin toimintaa harjoittavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion sääntelyä. Rajat ylittävää toimintaa ja rajat ylittäviä siirtoja koskevat pykälät säädettiin ns. IORP II-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä ja ne tulivat voimaan 1.1.2019. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on yhteneväiset säännökset rajat ylittävästä toiminnasta ja rajat ylittävistä siirroista.

1.23 Direktiivi ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta

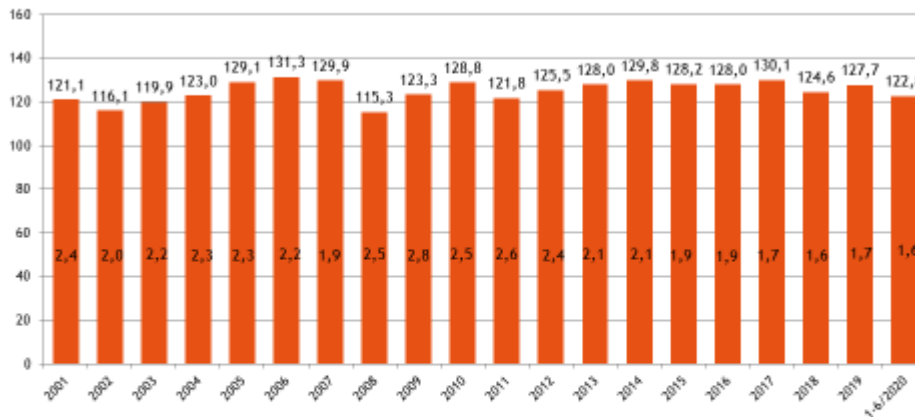
Euroopan parlamentin ja neuvoston ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annettua direktiiviä 2016/2341/EU (*IORP II -direktiivi*) sovelletaan Suomessa eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vapaaehtoiseen lisäeläketoimintaan. IORP II -direktiivintarjoutuksena oli luoda rahoituspalveluiden todelliset sisämarkkinat ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten osalta.

IORP II -direktiivi sääntelee lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten hallintoa ja riskien hallintaa sekä niiden rajat ylittävää toimintaa ja rajat ylittäviä siirtoja. Lisäksi direktiivissä otettiin käyttöön niin sanottu eläke-etuusote vakuutettujen lisäeläkeoikeuksia koskevan tiedonsaannin parantamiseksi.

1.24 Käytäntö

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen osuus lakisääteistä työeläketoimintaa harjoittavien eläkelaitosten, työeläkeyhtiöt mukaan lukien, vastuuvelasta oli vuonna 2019 noin 4,6 prosenttia. Lakisääteistä vakuuttamista harjoittavien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvelasta eli vakavaraisuusaste oli vuonna 2019 141,2 prosenttia, kun työeläkeyhtiöiden vakavaraisuusaste oli vastaavana ajankohtana 127,7. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vakavaraisuusaste on vakiintuneesti ollut työeläkeyhtiöiden vakavaraisuusastetta korkeampi. Alla aikasarja työeläkevakuutusyhtiöiden sekä lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen vastuuvelan ja vakavaraisuuden kehityksestä.

Eläkevakuutusyhtiöiden eläkevarat* prosentteina vastuuvelasta (vakavaraisuusaste) vuosina 2001-2020

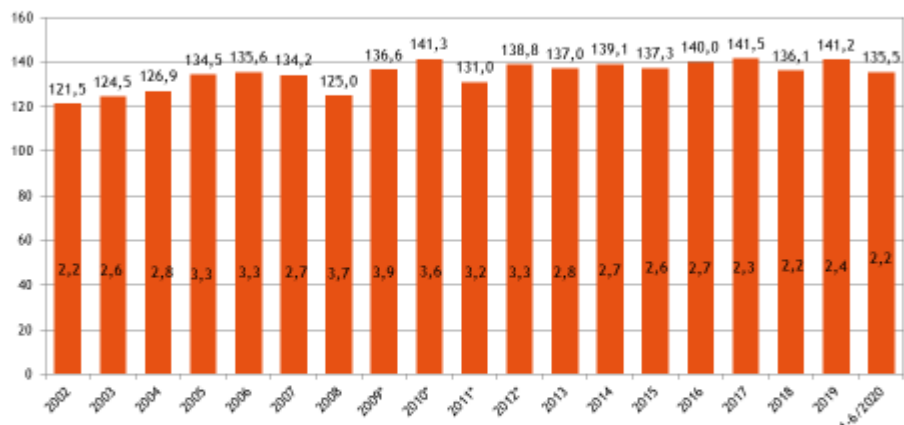

Kerroin = vakavaraisuusaste = vakavaraisuuspääoma* suhteessa vakavaraisuusrajaan

Vakavaraisuutta kasvatettiin siirrolla rahastoimattomien eläkkeiden maksuvalmiuskurista vuonna 2008. Muutos perustui määräaikaiseen lakiin, joka säädettiin kv. rahoitusmarkkinahäiriön vaikutusten vähentämiseksi. Siirto oli voimassa vuoden 2012 loppuun.

* Ennen vuotta 2013 vakavaraisuusaste laskettiin jakamalla toimintapääoma vastuuvelalla. Ennen vuotta 2017 vakavaraisuusaste laskettiin jakamalla vakavaraisuuspääoma vastuuvelalla. Vuodesta 2017 alkaen vakavaraisuusaste on laskettu jakamalla eläkevarat vastuuvelalla. Kuvan aikasarjassa tiedot myös ennen vuotta 2017 on ilmaistu uutta laskentatapaa käyttäen.

Eläkesäätiöiden ja -kassojen eläkevarat* prosentteina
vastuuelasta (vakavaraisuusaste)
vuosina 2002-2020

Kerroin = vakavaraisuusaste = vakavaraisuuspääoma* suhteessa vakavaraisuusrajaan

Vakavaraisuutta kasvatettiin siirrolla rahastoimattomien eläkkeiden maksuvalmiuspuskurista vuonna 2008. Muutos perustui määräraikaiseen lakiin, joka säädettiin kv. rahoitusmarkkinahäiriön vaikutusten vähentämiseksi. Siirto oli voimassa vuoden 2012 loppuun.

* Ennen vuotta 2013 vakavaraisuusaste laskettiin jakamalla toimintapääoma vastuuelalla. Ennen vuotta 2017 vakavaraisuusaste laskettiin jakamalla vakavaraisuuspääoma vastuuelalla. Vuodesta 2017 alkaen vakavaraisuusaste on laskettu jakamalla eläkevarat vastuuelalla. Kuvan aikasarjassa tiedot myös ennen vuotta 2017 on ilmaistu uutta laskentatapaa käyttäen.

16.9.2020

Lähde: TELA/Fiva

Finanssivalvonnan rekisterissä oli vuoden 2020 syksyllä 17 lakisäateistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaa eläkesäätiötä tai -kassaa taikka edellä tarkoitettua toimintaa harjoittavaa eläkesäätiön tai -kassan osastoa. Lukuun sisältyy myös yksi konkurssitilassa oleva eläkekassa. Rekisteröidyt työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja eläkekassat tai edellä mainittua toimintaa harjoittavat eläkesäätiöiden tai -kassojen osastot eivät ole suljettuja eli niissä voidaan vakuuttaa uusia henkilöitä. Finanssivalvonnan rekisterissä oli vuoden 2020 syksyllä 27 vain lisäeläketoimintaa harjoittavaa eläkesäätiötä ja -kassaa, joista kaksi on selvitystilassa. Lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat pääosin suljettuja. Uusia henkilöitä voidaan vakuuttaa kolmessa etuusperusteisessä lisäeläkelaitoksessa ja yhdessä maksuperusteisesti toimivassa lisäeläkelaitoksessa. Suomessa ei ole yhtään rajat ylittävää toimintaa harjoittavaa ETA-lisäeläkesäätiötä tai -kassaa.

Rekisteröidyt syyskuussa 2020	
rekisteröidyt A eläkesäätiöt kpl	25
rekisteröidyt A eläkekassat kpl	2
rekisteröidyt B eläkesäätiöt kpl	1
rekisteröidyt B eläkekassat kpl	5
rekisteröidyt AB eläkesäätiöt kpl	10
rekisteröidyt AB eläkekassat kpl	1
rekisteröidyt ETA eläkesäätiö ja -kassat kpl	

Lähde Finanssivalvonta

HE 28/2021 vp

Rekisterissä olevissa lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavissa eläkesäätiöissä ja -kassoissa oli vuonna 2019 yhteensä 35 571 vakuutettua ja 38 162 eläkkeensaajaa. Suurimassa lakisääteistä toimintaa harjoittavassa eläkekassassa oli vuonna 2019 vakuutettuja 7 203 ja eläkkeensaajia 4 976 ja vastaavasti pienimmässä eläkesäätiössä 84 vakuutettua ja 136 eläkkeensaajaa. Alle 300 vakuutettua oli viidessä säätiössä tai kassassa ja alle 150 vakuutettua yhdessä eläkesäätiössä.

Vapaaehtoista lisäeläketointia harjoittavissa lisäeläkesäätiöissä ja -kassoissa oli vuonna 2019 yhteensä 7 820 vakuutettua, 7 995 vapaakirjan saanutta ja 46 037 eläkkeensaajaa. Suurimassa lisäeläkesäätiössä oli vuonna 2019 yhteensä noin 16 633 vakuutettua, vapaakirjan saanutta sekä eläkkeensaajaan ja vastaavasti pienimmässä 1 eläkkeensaajaa. Alle 30 vakuutettua ja eläkkeensaajaa oli seitsemässätoista lisäeläkesäätiössä ja yli 30, mutta alle 100 vakuutettua ja eläkkeensaajaa oli seitsemässä lisäeläke- tai -kassassa.

A-laitosten kokonaismäärä	
Vuosi	Laitoksia kpl
2015	48
2016	47
2017	47
2018	46
2019	39

Lähde Finanssivalvonta

Lisäeläkesäätiöiden ja lisäeläkekassojen vastuuelka vapaaehtoisen ryhmäeläkevakuuttamisen kokonaisvastuuelasta vuonna 2019 on noin 32 prosenttia.

Vastuuelka miljardia euroa

	2019	2018	2017	2016
A-laitokset	3,23	3,3	3,42	3,52
Ryhmäeläke henkiyhtiöissä	6,89	6,72	6,95	6,87

Lähde Finanssivalvonta

Sairauskassoissa oli vuonna 2018 yhteensä noin 137 000 vakuutettua, joista vakuutettuja sairausvakuutuslain mukaista toimintaa harjoittavissa työpaikkakassoissa oli valtaosa eli noin 104 670 vakuutettua. Työpaikkakassoja vuonna 2019 oli 56 ja täydennyskassoja oli 65. Hautaus- ja eroavustuskassoja oli kaksi ja niissä oli yhteensä vuonna 2019 vakuutettuja ja vapaakirjan saaneita noin 8 846. Alla Finanssivalvonnan tuottamia taulukoita.

SAIRAUSKASSAT

Vakuutettujen lukumäärä

	2018	2017	2016	2015
Työpaikkakassat	104 670	105 122	106 582	109 480
Täydennyskassat	32 448	32 188	32 109	32 825
Yhteensä	137 118	137 310	138 691	142 305

Kassojen lukumäärä

	2019	2018	2017	2016
Työpaikkakassat	56	58	58	60
Täydennyskassat	65	63	63	62
Yhteensä	121	121	121	122

Vakuutustekninen vastuovelka vain yhdellä sairauskassalla

	2018	2017	2016	2015
Vastuuelvelmän määrä	12 941	15 495	15 183	16 472

HAUTAUS- JA EROAVUSTUSKASSAT

	2019	2018	2017	2016
HE-kassojen lukumäärä	2	2	2	2
vakuutettujen lukumäärä	7 345	7 695	8 207	8 683
vapaakirjojen lukumäärä	1 501	1 499	1 532	1 531

Lähde Finanssivalvonta

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset**2.1 Esityksen yleiset tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi**

Esityksen tavoitteena on edistää eläkesäätiöiden ja eläkekassojen perustamista ja toimintaedellytyksiä osana työeläkejärjestelmän hajautettua toimeenpanoa. Uusia eläkesäätiöitä ja eläkekassoja ei ole viime vuosikymmeninä juurikaan perustettu ja lisäeläkevakuutustoiminnan osalta useimmat säätiöt ja kassat ovat suljettuja eli ne eivät enää vakuuta uusia henkilöitä. Eläkesäätiöiden ja kassojen toimintaedellytysten tarkastelu ei saa johtaa vakuutettujen etujen vaarantumiseen tai kilpailuneutraliteetin eli tasapuolisten kilpailuedellytysten heikkenemiseen suhteessa työeläkeyhtiöihin. Toisaalta eläkelaitosmuotojen väliset erot ovat eri eläkelaitosmuotojen olemassaolon syy, joten niihin sovellettavan lainsäädännön erot ovat tästä näkökulmasta perusteltuja. Lisäksi kilpailu työeläkejärjestelmässä toteutuu osittain eri eläkelaitosmuotojen omaispiirteiden kautta, minkä vuoksi eläkesäätiöiden ja -kassojen on jatkossakin oltava työeläkeyhtiössä vakuuttamisesta selkeästi poikkeava vaihtoehto työnantajalle.

Esityksen keinona on eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädännön kokonaisuudistus, jonka tuloksena on rakenteeltaan voimassa olevia lakeja kattavampi, selkeämpi ja ajantasaisempi lainsäädäntö. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädännössä ei ole säännelty monia toiminnan kannalta keskeisiä kysymyksiä, joita ei ole tarkoituksenmukaista jättää tahdonvaltaisen sääntelyn eli säätiöiden ja kassojen sääntöjen varaan. Tahdonvaltaisuus sopii huonosti lakisääteisen työeläketoininnan harjoittamiseen, sillä kyse on yleisen edun kannalta yhteisistä työeläkejärjestelmän varoista.

Käytännössä etenkin selvitystilaa koskevan sääntelyn puutteet, ovat aiheuttaneet epäselvyyksiä lakia soveltaville tahoilla.

Tavoitteena on yhteisöoikeudellisesti yhteneväinen sääntely, jossa on huomioitu eläkesäätiöiden ja -kassojen ominaispiirteet. Eläkesäätiölakia ja vakuutuslaksalaksia uudistetaan voimassa olevan osakeyhtiölain, vakuutusyhtiölain ja työeläkevakuutusyhtiölain pohjalta siltä osin kuin kyse ei ole eläkesäätiö- ja eläkekassa toiminnan luonteen edellyttämästä erityissääntelystä. Yhteisöoikeudellisesti johdonmukainen sääntely helpottaa lain soveltamista, joka on niin osakkaana olevien työnantajien, vakuutettujen kuin valvojan edun mukaista. Sääntelyä ehdotetaan myös kevennettäväksi poistamalla eräitä yksityiskohtaisia säännöksiä, joista osa voidaan tarvittaessa antaa alemman asteisilla säännöksillä sekä toisaalta poistamalla yleislakien, erityisesti hallintolain, kanssa päällekkäistä tai ristiriitaista sääntelyä.

Valmistelun aikana on myös ollut esillä kokonaan uuden toimialakohtaisen eläkekassamallin kehittäminen. On esitetty, että pienelle eläkekassan osakkaana olevalle työnantajalle, joka ei ole kiinteästi mukana kassan päätöksenteossa, nykyinen vastuu eläkekassan velvoitteista on raskas. Uudessa mallissa osakkaan vastuu eläkekassan velvoitteista olisi rajoitetumpi kuin voimassa olevassa vakuutuslaksalaksissa siten, että osakkaan vastuuta sijoitustoiminnan tuloksesta rajoitettaisiin. Vastaavasti mahdollisuudet siirtää vakavaraisuuspääomaa eläkekassasta osakkaille vakuutusmaksua alentamalla olisivat myös voimassa olevaa vakuutuslaksalaksia rajoitetummat. Työryhmän toimeksiannon laajuus ja asetettu määräaika eivät kuitenkaan mahdollistaneet ryhtyä uuden eläkekassamallin valmistelun edellyttämään laajamittaiseen selvitystyöhön.

Lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen toimintaedellytyksiä parannettaisiin erityisesti uudistamalla vastuuvelan katteena olevan omaisuuden sijoittamista koskevat säännökset. Tavoitteena on mahdollistaa aikaisempaa paremmat sijoitustuotot sallimalla erilaisten sijoitustuotteiden, kuten sijoitus- ja vaihtoehtorahastojen käyttäminen, aikaisempaa laajemmin sekä laajentamalla mahdollisuuksia sijoittaa ETA- ja OECD-valtioiden ulkopuolelle. Sairaus-, hautaus- ja eroavustuslaksalaksien asemaa edistetään säätämällä niiden toimintaan sovellettava aikaisempaa selkeämpi erillislaki.

2.2 Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista, laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista sekä vakuutuslaksalaki

Lakien rakennetta selkeytetään säätämällä lakisääteisen eläkevakuutustoiminnan harjoittamisesta omassa yleislaissaan, eläkesäätiö- ja eläkekassalaksissa, ja lisäeläketoinnin harjoittamisesta erillislaissa, lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalaksissa. Myös sairaus- ja hautaus- ja eroavustuslaksalaksia koskeva sääntely eriytettäisiin omaksi erillislaksiksi, vakuutuslaksalaksiksi. Voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuslaksalaki sekä laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa kumottaisiin. Osa nyt asetuksissa olevista säännöksistä siirrettäisiin uusiin lakeihin.

Eläkesäätiölain- ja eläkekassalain säännöksiä on täydennetty laitosten sulautumisen, jakautumisen, selvitystilan ja konkurssin osalta. Toisaalta monia säännöksiä on poistettu tarpeettomina tai liian yksityiskohtaisina. Usein menettelyllisistä seikoista säädetään hallintolaksissa ja muissa yleislaissa. Yksityiskohtainen sääntely voidaan tarvittaessa antaa alempiasteisena sääntelynä kuten Finanssivalvonnan määräyksinä.

Ehdotuksessa pyritään noudattamaan voimassaolevan yhteisöoikeudellisen sääntelyn rakennetta ja yleisiä periaatteita, ellei eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tai vakuutuslaksalaksien ominaispiirteiden vuoksi näistä ole perusteltua poiketa. Ehdotuksessa on huomioitu voimassa oleva va-

kuutusyhtiölaki, laki työeläkevakuutusyhtiöistä sekä osakeyhtiölaki. Vaikka eläkesäätiöt ja vakuutuskassat poikkeavat yhteisömuotona osakeyhtiöstä, on yhteisöoikeuden johdonmukaisuuden vuoksi perusteltua uudistaa myös eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännöksiä vastaamaan voimassa olevaa osakeyhtiölakia ja vakuutusyhtiölakia, ellei säätiöiden ja kassojen erityispiirteistä muuta johdu.

Lain luottavuuden parantamiseksi lain lukujen ja pykälien järjestys on pyritty samaan mahdollisimman pitkälle eläkelaitoksen perustamiselle ja toiminnalle tyypillistä aikajärjestystä vastaavaksi. Lisäksi pykäliin on lisätty otsikot ja liian pitkiä pykäläiä on jaettu useammiksi pykäliksi. Lainsäädännön selkeyttä on pyritty lisäämään myös siten, että lain eri luvut muodostaisivat yhtenäisen kokonaisuuden.

2.3 Eläkesäätiö-, eläkekassa- ja vakuutuskassatoiminta sekä toimintapiiri

Ehdotuksen mukaan eläkesäätiö voisi ehdotetun lain voimaantulon jälkeen harjoittaa vain lakisääteistä työntekijäneläkelain mukaista toimintaa ja eläkekassa edellä mainitun lisäksi lakisääteistä yrittäjän eläkelain mukaista toimintaa. Lisäeläketoimintaa ei olisi mahdollista harjoittaa samassa eläkelaitoksessa kuin lakisääteistä vakuuttamista. Lisäeläketoimintaa harjoitettaisiin lisäeläkesäätiöissä ja lisäeläkekassoissa. Sairaus-, hautaus- ja eroavustustoimintaa harjoitettaisiin vakuutuskassoissa. Ehdotuksen tarkoituksena on erottaa vielä nykyistä selkeämmin toisistaan lakisääteisen toiminnan ja vapaaehtoisen toiminnan harjoittaminen, joka kuuluu ammatillisten lisäeläkelaitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun direktiivin soveltamisalaan. Lisäksi tarkoituksena on selkeyttää sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassoihin sovellettavaa sääntelyä.

Uutta lainsäädäntöä lakisääteisen ja vapaaehtoisen vakuutustoiminnan harjoittamisesta eri laitoksissa sovellettaisiin uusien lakien voimaantulon jälkeen rekisteröitäviin eläkelaitoksiin. Nykyisen lainsäädännön voimassa ollessa rekisteröidyt sekä lakisääteistä että vapaaehtoista eläkevakuuttamista harjoittavat laitokset, niin sanotut AB-eläkesäätiöt ja AB-eläkekassat, voivat jatkaa toimintaansa. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännöksiä eri osastojen varojen erillään pitämisestä ja ylikatteen siirtämisestä osastojen välillä sovellettaisiin myös uuden lainsäädännön voimaantulon jälkeen. Ennen ehdotetun lainsäädännön voimaantuloa rekisteröity AB-eläkesäätiö voi ehdotetun lain voimaantulon jälkeen sulautua toiseen ennen ehdotetun lain voimaantuloa rekisteröityyn AB-eläkesäätiöön. Vastaavasti ennen ehdotetun lain voimaantuloa rekisteröity AB-eläkekassa voisi ehdotetun lain voimaantulon jälkeen sulautua toiseen ennen ehdotetun lain voimaantuloa rekisteröityyn AB-eläkekassaan. Myös kannansiirrot ennen ehdotetun lain voimaantuloa rekisteröityjen AB-eläkelaitosten välillä olisivat mahdollisia. AB-eläkesäätiö tai AB-eläkekassa ei kuitenkaan voisi jakautua siten, että jakautumisen jälkeen uusien säätiöiden tai kassojen joukossa olisi edelleen AB-eläkesäätiö tai AB-eläkekassa. AB-eläkesäätiöön voi liittyä uusia osakkaita, jos uusi osakas kuuluu eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa säädettävään toimintapiiriin eli osakas kuuluu samaan konserniin säätiön muiden osakkaiden kanssa. Tällaisen uuden osakkaan työnantajakohtainen vakuutuskanta olisi siirrettävissä AB-eläkesäätiöön. Myös AB-eläkekassaan on mahdollista siirtää eläkesäätiö- ja eläkekassalain voimaantulon jälkeen vakuutuskanta ja sinne voidaan ottaa uusia osakkaita.

Ehdotuksen mukaan eläkesäätiön toimintapiiri vastaisi pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Uutta olisi, että eläkesäätiön, jossa on useita osakkaita, toimintapiiri vastaisi kirjanpitolaissa tarkoitettua konsernia. Tämä kaventaisi hieman toimintapiiriä voimassa olevaan eläkesäätiölakiin verrattuna, jonka mukaan työnantajat, jotka eivät muodosta konsernia, mutta joilla on taloudellinen ja toiminnallinen yhteys keskenään voivat muodostaa eläkesäätiön. Ehdotuksen mukaan työnantajat, jotka taloudellisen ja toiminnallisen yhteyden perusteella katsovat eläkevakuutustoiminnan harjoittamisen yhdessä tarkoituksenmukaiseksi, voisivat edelleen perustaa eläkekassan.

Ehdotuksen tarkoituksena on nykyistä selvemmin erottaa eläkesäätiötoiminnan ja eläkekassa-toiminnan harjoittaminen toisistaan ja vahvistaa näiden laitosmuotojen ominaispiirteitä. Kun eläkesäätiön osakkaina olisivat jatkossa samaan konserniin kuuluvat työnantajat, eläkesäätiön hallintoa ja muuta toimintaa koskevassa sääntelyssä voidaan ottaa lähtökohdaksi osakkaiden etujen yhteneväisyys. Sen sijaan eläkekassan hallinnon sääntelyssä tulee huomioida osakkaiden mahdolliset eturistiriidat. Eläkekassan ja lisäeläkekassan toimintapiirit vastaisivat voimassa olevaa lainsäädäntöä. Ehdotuksen mukaisen vakuutuskassan toimintapiiri vastaisi voimassa olevan vakuutuskassalain toimintapiiriä.

Ehdotuksen mukaan eläkesäätiössä ja eläkekassassa tulee olla vähintään 150 vakuutettua. Ehdotuksen tarkoituksena on edistää eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamista mahdollistamalla aikaisempaa pienempien laitosten perustaminen. Tarkoituksena on myös vähentää toiminnassa olevien eläkesäätiöiden ja -kassojen purkamista vakuutettujen lukumäärän vähenemisen vuoksi. Vakavaraisuussääntelyn muuttumisen johdosta sijoitusriskiä hallitaan jatkossa entistä paremmin. Vakuutusriskin hallitsemiseksi vakuutettujen määrää tulee kuitenkin edelleen säännellä. Eläkesäätiön ja eläkekassan merkittävin vakuutusriski on vakuutetun työkyvyttömyys. Työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuvat kustannukset tulevat täysimääräisesti osakkaina olevien työnantajien kannettavaksi joko korkeampina vakuutusmaksuina tai riskipuskurina olevan vakavaraisuuspääoman alentumisen kautta. Erityisesti pitkään toimineille eläkesäätiölle ja -kassoille on usein kertynyt sijoitusomaisuutta, jolloin vakavaraisuuspääoma riittävää kattamaan pääosin työkyvyttömyydestä aiheutuvat kustannukset. Jotta vaikutus työnantajan vakuutusmaksuun ei vaarantaisi työnantajan taloudellista kantokykyä, riittäväksi vakuutettujen lukumääräksi on arvioitu olevan sataviisikymmentä.

2.4 Hallinto

Lakisääteistä ja vapaaehtoista vakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan sekä vakuutuskassan hallinto vastaisi pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Eläkesäätiöissä ei enää voisi olla hallintoneuvostoa, koska tätä on pidetty tarpeettomana säätiössä, jonka toimintapiiri muodostuu yhdestä työnantajasta tai konsernista. Eläkesäätiöillä ja -kassoilla voisi edelleen olla hallintoneuvosto, jos sillä oli hallintoneuvosto ennen uuden lain voimaantuloa. Lisäksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain nimityksiä yhdenmukaistettaisiin siten, että eläkesäätiön asiamiestä nimitettäisiin toimitusjohtajaksi.

Ehdotuksen mukaan lakisääteistä vakuuttamista harjoittavan eläkelaitoksen hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä tulisi olla hyvä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus ja hallituksessa tulisi olla myös hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Kun hallitus vastaa eläkelaitoksen toiminnasta, on tarpeellista, että sen jäsenillä on riittävää osaamista laitoksen keskeisistä toiminnoista. Eläkesäätiön hallituksen varajäsenten lukumäärää ehdotetaan laskettavaksi viidestä kahteen hallinnon keventämiseksi. Samalla eläkekassan hallituksen jäsenten lukumäärä ehdotetaan nostettavaksi kolmesta neljään, koska pariteettiperiaatteen noudattaminen on käytännössä vaatinut neljää jäsentä. Lisäksi myös eläkekassan hallituksella tulisi olla vähintään kaksi varajäsentä.

Hallintoa koskevia säännöksiä ajantasaistettaisiin vastaamaan niitä osakeyhtiölain säännöksiä, joita sovelletaan myös työeläkeyhtiöihin. Eläkekassan kassankokousta koskevaa sääntelyä uudistettaisiin myös vastaamaan soveltuvien osakeyhtiölain säännöksiä. Lakisääteistä toimintaa harjoittavan eläkekassan kassankokouksen määräenemmistöllä tehtävien päätösten määrää vähennettäisiin päätöksenteon edistämiseksi. Määräenemmistö päätökset eivät ole tarpeen vakuutettujen etujen turvaamiseksi lakisääteisen järjestelmän, jossa vakuutetut edut määräytyvät lainsäädännön mukaan ja jossa työnantaja pääosin vastaa etujen rahoittamisesta lakisääteisillä vakuutusmaksuilla. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain säädetäisiin oikeudellisen epävarmuuden

poistamiseksi edustajan kelpoisuudesta. Lisäksi aiemmin Finanssivalvonnan määräyksillä annetun säännökset riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta nostettaisiin laintasolle, mikä vastaisi työeläkeyhtiöihin ja vakuutusyhtiöihin sovellettavia säännöksiä.

2.5 Tilinpäätös ja tilintarkastus

Tilinpäätöksen ja tilintarkastuksen sääntely vastaisi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain voimassa olevia säännöksiä.

2.6 Vakavaraisuussääntely

Lakisäateistä eläkevakuustointia harjoittavilla eläkesäätiöillä ja -kassoilla tulee olla vakavaraisuuspääomaa, jonka vähimmäis- ja enimmäismäärä on säännelty. Ehdotus eläkesäätiö- ja eläkekassalain vakavaraisuutta koskeviksi säännöksiksi vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Lakisäateistä toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vakavaraisuutta säännellään lailla eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta, mitä sovelletaan myös työeläkeyhtiöihin. Eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa on säätiöiden ja kassojen erityispiirteisiin liittyvät vakavaraisuussäännökset kuten säännökset lisävakuutusvastuusta, vakavaraisuuspääoman ylitteen palauttamisesta osakkaille sekä osakaan lisämaksuvelvollisuudesta.

2.7 Vakuutusmaksut lakisäateisessä eläkevakuutuksessa

Ehdotus vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Lakisäateistä toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen osakkaana olevan työnantajan mahdollisuus säädellä vakuutusmaksun tasoa joustavasti on näiden eläkelaitosmuotojen ominaispiirre ja olennainen ero verrattuna vakuuttamiseen työeläkeyhtiössä. Sääntelyn säilyttäminen nykyisenä on perusteltua.

2.8 Vakuutusmaksut vapaaehtoisessa lisäeläkevakuutuksessa

Ehdotus vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia.

2.9 Vakuutuskannan luovutus lakisäateisessä eläkevakuutuksessa

Vakuutuskannan luovutusta koskevia säännöksiä ehdotetaan uudistettavaksi. Työeläkevakuutusyhtiölakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutuskannan luovutusta koskevia rajoituksia muutettaisiin tai ne poistettaisiin kokonaan luovutettaessa kanta työeläkeyhtiöstä toiminnassa olevaan, lakisäateistä vakuuttamista harjoittavaan eläkesäätiöön tai -kassaan. Työeläkevakuutusyhtiölaissa säädetään luovutettavaan vakuutuskantaa sisältyvien vakuutusten vähimmäismäärästä sekä asetetaan kannan peräkkäisille luovutuksille viiden vuoden aikaraja.

Ehdotuksen mukaan luovutettaessa kanta toiminnassa olevaan säätiöön tai kassaan luovutettavaan kantaan sisältyvien vakuutettujen lukumäärää ei säänneltäisi. Lisäksi ehdotetaan, että luovutettaessa vakuutuskanta perustettavaan eläkesäätiöön tai -kassaan kannassa tulee olla vähintään sama määrä vakuutettuja kuin mitä ehdotetaan laitoksen perustamisen edellyttämäksi vähimmäismääräksi. Ehdotuksen mukaan luovutettaessa vakuutuskanta perustettavaan laitokseen yhdestä tai useammasta työeläkeyhtiöstä tulee kannassa olla yhteensä vähintään sama määrä vakuutettuja kuin mitä ehdotetaan laitoksen perustamisen edellyttämäksi vähimmäismääräksi. Tarkoituksena on turvata perustettavan laitoksen elinkelpoisuus. Ehdotus vastaa tältä osin nykytilaa. Uutta olisi se, että vakuutettujen määrää koskeva vaatimus laskisi vastaavasti kuin vakuutettujen määrää koskevaa vaatimusta ehdotetaan alennettavaksi laitosta perustettaessa. Uutta

olisi myös se, että vaadittu määrä vakuutettuja voidaan kerätä useasta työeläkeyhtiöstä, kun vakuutettujen määrää koskeva vaatimus on nykyisin työeläkeyhtiökohtainen. Ehdotuksen tarkoituksena on edistää uusien eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamista sekä vähentää toiminnassa olevien laitosten purkamista vakuutettujen lukumäärän jäädessä laissa säädettyä vähimmäismäärää alhaisemmaksi. Uuden eläkesäätiö tai -kassan perustaminen siirtämällä kanta työeläkeyhtiöstä on vaihtoehto sille, että säätiö tai kassa perustetaan ilman vanhaa vakuutus kantaa. Jos eläkelaitos perustetaan ilman vanhaa vakuutus kantaa, työnantajan on sijoitettava enemmän omia varojaan säätiöön tai kassaan vastuuvelan tuotto vaatimuksen saavuttamiseksi tai maksettava korkeampia vakuutusmaksuja.

Lisäksi ehdotetaan, että Finanssivalvonnan suostumuksella saman vakuutus kannan tai sen osan edellisestä luovutuksesta voisi viiden vuoden vähimmäisajan sijaan olla kulunut vähintään kolme vuotta. Kolmen vuoden vähimmäisaikaa olisi mahdollista soveltaa, jos säätiössä tai kassassa osakkaana oleva työnantaja sulautuu tai jakautuu taikka määräysvalta osakkaana olevassa työnantajassa vaihtuu. Kolmen vuoden vähimmäisaika tarvitaan eläkkeiden kustannusten jakoon liittyvistä käytännön syistä. Ehdotuksen tarkoituksena on luoda joustava sääntely, jossa voidaan huomioida nykyistä paremmin työnantajan toiminnassa tapahtuneet muutokset. Pääsääntönä säilyisi nykyinen viiden vuoden vähimmäisaika luovutusten välillä.

Ehdotus ei muuttaisi voimassa olevan lainsäädännön mukaista työeläkeyhtiön oikeutta kieltäytyä kannan luovutuksesta.

2.10 Siirtyvä vakavaraisuuspääoma lakisäätteisessä eläkevakuutuksessa

Ehdotuksen mukaan vakuutus kannan luovutuksessa siirtyvän vakavaraisuuspääoman sääntely vastaisi pääpiirteissään voimassa olevaa sääntelyä. Siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrittämiseksi käytettävää laskennallista mallia ehdotetaan kuitenkin uudistettavaksi. Ehdotuksen mukaan siirtyvä vakavaraisuuspääoma määräytyisi kuten nykyisin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella vahvistamana kiinteänä prosenttiosuutena luovuttavan eläkelaitoksen vastuuvelasta. Uutta olisi, että prosenttiosuus laskettaisiin työeläkelaitosten vakavaraisuusrajojen mediaanin sijaan työeläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella. Työeläkelaitosten vakavaraisuusastetta laskettaessa eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vakavaraisuuspääomasta vähennetään työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä. Työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuus määrättäisiin vastaavasti kuin täydennyskerrointa laskettaessa. Eläkelaitosten keskimääräiseen vakavaraisuuteen perustuva siirtyvä vakavaraisuuspääoma mahdollistaisi nyky mallia paremmin uuden eläkelaitoksen vastuuvelan tuotto-odotuksen saavuttamisen, mikä ainakin välillisesti alentaisi työnantajan vakuutusmaksuja. Historiatietojen valossa siirtyminen ehdotettuun malliin nostaisi hieman siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrää.

Lisäksi ehdotetaan, että työnantajan velvollisuudesta täydentää vastaanottavan eläkesäätiön tai -kassan vakavaraisuuspääomaa omista varoistaan luovuttaisiin siirrettäessä kantaa työeläkeyhtiöstä eläkesäätiöön tai -kassaan. Voimassa olevan lain mukaan työnantajan on täydennettävä vastaanottavan eläkesäätiön tai -kassan vakavaraisuutta, jos luovuttavasta eläkelaitoksesta siirtyy asetuksella säädettyä prosenttiosuutta alhaisempi määrä tai luovutettavan omaisuuden riskillisyyttä edellyttää asetuksella säädettyä määrää korkeampaa vakavaraisuutta. Tarkoituksena on edistää työnantajan mahdollisuutta siirtää kanta luovuttavan työeläkelaitoksen vakavaraisuusasteesta riippumatta. Täydentämisvelvoitteesta luopuminen edistäisi työnantajan mahdollisuuksia kannan siirtoihin kuitenkin vaarantamatta vakuutettuja etuja. Vastaanottavan ja luovuttavan eläkelaitoksen vakavaraisuutta koskevat vaatimukset ovat voimassa vakuutus kannan siirroista riippumatta.

Kun eläkesäätiö tai -kassa luovuttaa vakuutuskannan tai sen osan työeläkeyhtiölle, työnantajan tulisi edelleen täydentää siirtyvää vakavaraisuuspääomaa asetuksella säädetyille tasolle, jos luovuttavan säätiön tai kassan vakavaraisuusaste olisi asetuksella säädettyä tasoa alhaisempi. Täydentämisvelvollisuus on perusteltu, koska eläkesäätiössä tai -kassassa työnantaja voi omilla päätöksillään laissa säädetyissä rajoissa vaikuttaa laitoksen vakavaraisuusasteeseen. Täydentämisvelvollisuus on tarpeellinen, jotta työeläkevaroja ei siirry työeläkejärjestelmän ulkopuolelle. Täydentämisvelvoite myös lieventää tai estää vastaanottavan eläkelaitoksen vakavaraisuusasteen laskun, kun siirtyvä vakavaraisuuspääoma ei ole merkittävästi alhaisempi kuin vastaanottavan työeläkeyhtiön vakavaraisuusaste. Vastaanottavan työeläkeyhtiön vakuutusnottajien yhdenvertainen kohtelu edellyttää, että yhtiön vakavaraisuus ei merkittävästi laske vakuutuskannan vastaanottamisen johdosta.

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman täydentämisvelvollisuutta ei olisi, kun vakuutuskanta siirrettäisiin eläkesäätiöstä tai -kassasta toiseen lakisääteistä toimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön tai -kasaan. Jos kysymyksessä on siirto eläkesäätiöiden välillä, osakas, jonka kantaa siirretään, siirtyy yhdessä vakuutuskannan kanssa uudeksi osakkaaksi vastaanottavaan säätiöön. Näin on käytännössä myös siirrettäessä kanta eläkekassojen välillä. Siirtyvän vakavaraisuuspääoman täydentäminen ei olisi perusteltua myöskään sen vuoksi, että eläkesäätiössä ja -kassassa osakkaat voivat laissa säädetyissä rajoissa palauttaa vakavaraisuutta takaisin osakkaille.

Ehdotetulla muutoksella ei olisi vaikutusta vakuutuskannan luovuttamiseen eläkelaitoksen lakisääteisessä selvitystilassa. Kuten nykyisin, jos laitoksen vakavaraisuusaste on alle vakavaraisuusrajan, osakkaiden olisi täydennettävä vakavaraisuuspääomaa vastaamaan vakavaraisuusraja.

2.11 Vakuutuskannan luovutus lisäeläkevakuutuksessa

Ehdotuksessa vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan vakuutuskannan luovutusta koskevat yleiset periaatteet vastaavat voimassa olevaa lainsäädäntöä. Kannanluovutuksessa sovellettavaa menettelyä ehdotetaan kuitenkin uudistettavaksi vastaamaan soveltuvin osin vakuutusyhtiöiden kannanluovutuksessa käytettävää menettelyä.

2.12 Sulautuminen ja jakautuminen

Ehdotuksessa eläkesäätiön ja -kassan sulautumista koskevat yleiset periaatteet vastaavat voimassa olevaa lainsäädäntöä. Voimassa olevassa laissa säätiöiden ja kassojen sulautumista ja jakautumista koskeva menettely on puutteellisesti säännelty. Säännöksiä ehdotetaan uudistettavaksi vastaamaan soveltuvin osin vakuutusyhtiöiden sulautumisessa ja jakautumisessa käytettävää menettelyä.

2.13 Selvitystila ja konkurssi

Ehdotuksessa uudistettaisiin lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen selvitystilaan ja konkurssiin sovellettavia säännöksiä, jotka ovat voimassa olevassa lainsäädännössä osin puutteelliset. Tavoitteena on nopeuttaa selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkesäätiön tai eläkekassan vakuutuskannan luovutusta toimivaan eläkesäätiöön, eläkekassaan tai työeläkeyhtiöön. Tämän jälkeen vakuutuskannan luovuttanut eläkesäätiö tai -kassa voidaan purkaa ja selvitystila- tai konkurssimenettely saattaa loppuun. Tavoitteena on lisäksi poistaa lainsäädännön tulkinnanvaraisuudesta aiheutuvia ongelmia ja siten ehkäistä epäselvään lainsäädännön aiheuttamia oikeudenkäyntejä. Konkurssimenettelyn selkeyttämisen kautta voidaan myös vähentää työntekijän eläkeläisissä säädetyin konkurssiyhteisvastuun kautta koko eläkejärjestelmälle mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia.

Eläkesäätiön ja -kassan osakkaan vastuuta koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin. Voimassa olevan oikeustilan kirjaamiseksi selkeästi lakiin eläkesäätiö ja eläkekassalaissa säädettäisiin siitä, että selvitystilassa tai konkurssissa oleva eläkelaitos suorittaa erääntyvät eläkkeet ja muut etuudet sekä tekee eläkepäätökset. Maksussa olevat eläkkeet ja etuudet rahoitetaan eläkesäätiön ja -kassan konkurssissa edellä mainittujen laitosten varoista. Vasta viime kädessä varojen loputtua lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön tai -kassan konkurssissa eläkkeet ja muut etuudet turvataan eläkelaitosten yhteisvastuun kautta.

Lisäksi selkeytetään sääntelyä selvitystilan tai konkurssin aikana harjoitettavan sijoitustoiminnan osalta. Lähtökohtana on, että lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan sijoitusomaisuutta ei muuteta kokonaan käteisiksi varoiksi tai muiksi likvideiksi varoiksi, vaan sijoitustoiminta jatkuu kuitenkin liiallista riskinottoa välttämällä. Tämä olisi koko eläkejärjestelmän kannalta tarkoituksenmukaista, jotta sijoitustuottoja ei tarpeettomasti menetettäisi.

Ehdotuksessa täsmennetään osakkaan vastuun katkeamishetki ja vakuutusmaksun määräytymisperusteet eläkesäätiön ja -kassan lakisääteisessä selvitystilassa ja konkurssissa. Selvitystilaan asettamishetken mukaan lasketaan eläkekassan vastuuvetäjä, vakavaraisuuspääoma ja vakavaraisuusraja. Eläkekassan osakkaan on maksettava kassalle vakuutusmaksuja, jos selvitystilaan asettamishetkellä kassan vakavaraisuus on pienempi kuin vakavaraisuusraja. Osakkaiden vastuuseen ei vaikuta kassan omaisuuden arvon nousu tai lasku selvitystilaan asettamisen jälkeen. Eläkekassan osakkaan vastuu määräytyy myös konkurssissa, sitä edeltävän selvitystilaan asettamishetken mukaisesti. Jos eläkekassa ei ole selvitystilassa konkurssiin asettamishetkellä, osakkaan vastuu määräytyy kuten selvitystilaan asetettaessa, mutta vastuun määrä lasketaan konkurssiin asettamishetkellä. Eläkesäätiön osakkaan vastuu säätiötä kohtaan lakkaa, kun säätiö on purettu. Eläkesäätiön osakkaan vastuun määrässä otetaan huomioon eläkesäätiön omaisuuden arvon muutokset selvitystilaan asettamisen jälkeen. Lähtökohtana on kuten voimassa olevassa lainsäädännössä, että eläkesäätiössä ja eläkekassassa osakkaan vastuut poikkeavat toisistaan. Eläkesäätiön osakas vastaa viime kädessä omalla omaisuudellaan eläkesäätiön velvoitteista kun taas eläkekassassa osakkaan vastuulla on yläraja.

Lakisääteitä vakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön tai -kassan selvitysmiehen tai konkurssipesän hoitajan on pyrittävä saamaan aikaan laitoksen vakuutuskannan luovutusta koskeva sopimus. Kun vakuutuskanta on luovutettu toiseen lakisääteisestä eläkevakuuttamista harjoittavaan eläkesäätiöön, eläkekassan tai työeläkeyhtiöön, selvitystilassa tai konkurssissa oleva eläkesäätiö tai -kassa voidaan purkaa. Jos vakuutuskantaa ei saada luovutetuksi, selvitystila tai konkurssi pitkittyy, mistä aiheutuu sijoitustuottojen menetyksiä ja ylimääräisiä kustannuksia. Lopulta konkurssiyhteisvastuun toteutuessa nämä menetetyt tuotot ja aiheutuneet kustannukset tuleva koko yksityisen eläkejärjestelmän kannettaviksi.

Vakuutuskannan luovutus on osoittautunut käytännössä vaikeaksi toteuttaa sillä kannan vastaanottaminen ei aina ole vastaanottavan eläkelaitoksen tai työeläkeyhtiön kannalta edullista. Vastaanottavaa eläkelaitosta tai työeläkeyhtiötä voi kiinnostaa vain vakuutuskannan tietyn osan vastaanottaminen tai vastaanottavalla eläkelaitoksella tai työeläkeyhtiöllä siirtyvää vakavaraisuuspääomaa tulisi nostaa, jotta kannan vastaanottaminen olisi perusteltua. Vakuutuskantojen siirron edistämiseksi säädettäisiin, että luovuttavan eläkekassan ollessa lakisääteisessä selvitystilassa tai konkurssissa vaatimusta työnantajakohdaisen vakuutuskannan tai koko vakuutuskannan luovuttamisesta ei sovellettaisi. Tällöin vakuutuskanta voidaan osittaa ja luovuttaa muutoinkin kuin työnantajakohdaisissa osissa. Lisäksi säädettäisiin siitä, että vakuutuskantaa luovutettaessa oikeusprosessin kohteena olevat luovuttavan eläkesäätiön tai -kassan varat kuten esimerkiksi riidanalaiset saatavat voidaan tarvittaessa erottaa vakuutuskantaa vastaavista varoista ja jättää selvitystilassa tai konkurssissa olevaan eläkelaitokseen.

Mahdollisuuksia vakuutuskannan vastaanottamiseen rajoittaa myös eläkesäätiön ja eläkekassan toimintapiiriä koskeva sääntely. Eläkesäätiöön ja eläkekassaan voidaan siirtää vain sellainen työnantajakohmainen vakuutuskanta, jossa työnantaja täyttää eläkesäätiön tai -kassan toimintapiiriä koskevat edellytykset. Kun eläkekassaan siirretään selvitystilassa tai konkurssissa olevasta toisesta eläkekassasta vakuutuskantaa, edellä mainittu rajoitus ei ole tarpeellinen.

Eläkekassasta voidaan selvitystilassa luovuttaa vain päättynyt vakuutuskanta. Eläkekassassa vakuuttanut työnantaja ei siirry päättäneen vakuutuskannan mukana osakkaaksi vastaanottavaan eläkelaitokseen. Tämän vuoksi vastaanottavana eläkelaitoksena voi olla lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittava eläkekassa ilman toimintapiiriin asettamia rajoitteita tai työeläkevakuutusyhtiö. Vakuutuskannan luovuttaminen edellyttää aina Finanssivalvonnan suostumusta. Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa, jos luovutus ei vaaranna vakuutettuja etuja eikä luovutuksen voida katsoa vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Vakuutustoiminnan terve kehitys voisi vaarantua luovutettaessa päättynyt vakuutuskanta eläkekassaan, jos päättäneen vakuutuskannan koko ei ole kohtuullisessa suhteessa vastaanottavan eläkekassan makсутuloon ja osakkaiden riskinkantokykyyn. Toisaalta ehdotuksen mukaan eläkesäätiö voisi jatkossakin vastaanottaa vain työnantajakohmaisen vakuutuskannan, mikäli vakuuttava työnantaja täyttää vastaanottavan eläkesäätiön toimintapiiriä koskevat vaatimukset ja siirtyy vastaanottavaan eläkesäätiöön osakkaaksi. Tämä on perusteltua, jotta eläkesäätiössä suhde osakkaiden ja eläkevastuun välillä säilyy eläkesäätiön tarkoituksen ja luonteen mukaisena.

Vakuutuskantaa luovutettaessa vastaanottavalle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai työeläkeyhtiölle on säännösten mukaan siirrettävä vähintään vakavaraisuusrajaa vastaava määrä vakavaraisuuspääomaa. Jos vakavaraisuuspääoma ylittää vakavaraisuusrajan, vakavaraisuuspääoma siirretään kokonaisuudessaan enintään kuitenkin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamaa prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä. Ehdotuksen mukaan selvitystilassa ja konkurssissa eläkesäätiön osakkaan tulisi täydentää vakavaraisuuspääomaa, jos kantaa luovutettaessa vakavaraisuutta on vähemmän kuin vakavaraisuusraja. Eläkekassan osakkaan vastuu määräytyisi jo konkurssiin asetettaessa tai asetettaessa kassa jo aiemmin selvitystilaan. Selvitystilaan asettamispäivälle tai konkurssiin asettamispäivälle laskettaisiin eläkekassan vastuuvelka, vakavaraisuuspääoma ja vakavaraisuusraja. Jos eläkekassassa on selvitystilaan asettamishetkellä vakavaraisuuspääomaa alle vakavaraisuusrajan, eläkekassan osakkaiden tulisi täydentää vakavaraisuuspääomaa vastaamaan tätä vakavaraisuusrajaa. Jos selvitystilassa olevan eläkekassan vakavaraisuuspääoma kasvaisi sijoitusten arvonehityksen myötä, eläkekassan osakkaat eivät saisi hyötyä arvonnoususta, mutta he eivät myöskään vastaisi omalla omaisuudellaan selvitystilan aikana tapahtuvasta vakavaraisuuspääoman laskemisesta alle vakavaraisuusrajan.

Vaikka selvitystilassa tai konkurssissa olevassa eläkesäätiössä tai eläkekassassa olisi vakavaraisuuspääomaa vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, vakuutuskannan vastaanottaminen yleensä alentaa vastaanottavan eläkesäätiön, eläkekassan tai työeläkeyhtiön vakavaraisuusasemaa. Siksi esitetään, että yksityisen alan eläkelaitokset voisivat sopia selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkesäätiön tai eläkekassan vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavan omaisuuden täydentämisestä tasolle, joka tekee kannan vastaanottamisesta perusteltua. Säännöstä sovellettaisiin myös sellaisen eläkesäätiön tai eläkekassan vakuutuskannan luovutukseen, joka on asetettu selvitystilaan ja konkurssiin ennen nyt ehdotettavan säännöksen voimaantuloa. Tarkoituksena on välttää selvitystilan tai konkurssin pitkittyminen ja siitä koko eläkejärjestelmälle aiheutuvia kustannuksia.

Lisäksi selkiytettäisiin vakuutuskassasta eronneen osakkaan vastuun sääntelyä selvitystilaan asetetun kassan velvoitteista. Ehdotuksen mukaan vakuutuskassasta sen tilikauden aikana, jolloin kassa on asetettu selvitystilaan, eronnut osakas on velvollinen suorittamaan kassalle vakuutusmaksuja, joiden peruste on syntynyt ennen osakkaan eroamisajankohtaa. Eronnut osakas voi

joutua maksamaan kassalle vakuutusmaksuja, jos osakkaiden lopullinen vakuutusmaksun määrä täsmäytetään tilikauden jälkeen. Eläkekassat ovat yleensä hakeneet laskuperusteet, joiden mukaan lopullinen vakuutusmaksu lasketaan vasta kalenterivuoden päätyttyä ja tilikauden aikana kerätään vakuutusmaksuja ennakkomaksuina. Eronneen osakkaan vakuutusmaksu määräytyy osakkaiden kassalle tilikauden aikana maksamien palkkasummien mukaisessa suhteessa. Jos eläkekassa asetetaan selvitystilaan tilikauden aikana, ehdotuksen mukaan tulisi selvitystilaan asettamispäivälle laskea osakkaan vakuutusmaksu vastaavalla tavalla kuin se muutoin laskettaisiin kalenterivuoden päätyessä. Jos kassan vakavaraisuusaste jää sen jälkeen, kun osakkaiden lopulliset vakuutusmaksut on maksettu alle vakavaraisuusrajan, osakkaiden on vakuutusmaksun suorittamisen lisäksi maksettava kassalle lisämaksuja. Lisämaksu määräytyisi myös kulumassa olevan tilikauden aikana suoritettujen palkkasummien mukaisessa suhteessa.

2.14 Valvonta ja rekisteröinti

Finanssivalvonnan tehtävät ja toimivalta pysyisivät ehdotuksen mukaan pääsääntöisesti ennallaan. Ehdotuksen mukaisilla yhteisöoikeudellista sääntelyä koskevilla uudistuksilla kuten sulautumista, jakautumista ja selvitystilaan koskevien menettelyjen uudistamisella olisi vähäisiä vaikutuksia Finanssivalvonnan tehtäviin.

Finanssivalvonnalle eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa rekisteröitäessä tehtävään hakemukseen sääntöjen vahvistamiseksi olisi liitettävä laitoksen toimintasuunnitelma, osakasluettelo ja selvitys hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan kelpoisuudesta. Lisäksi ehdotetaan, että sosiaali- ja terveysministeriö säätäisi asetuksella tarkemmin toimintasuunnitelman sisällöstä. Ehdotettujen muutosten tarkoituksena on vahvistaa uusien laitosten elinkelpoisuutta toiminnan huolellisen suunnittelun avulla. Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen perustaminen ei ehdotuksen mukaan jatkossakaan edellyttäisi vastaavaa toimilupaa kuin vakuutusyhtiön ja työeläkeyhtiön perustaminen. Toimilupamenettely ei ole tarpeellinen eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen toiminnan luonne huomioon ottaen.

2.15 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Ehdotuksen mukaan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sääntelyä laintasolla lisättäisiin. Finanssivalvonta on antanut riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta tarkempia määräyksiä, jotka nyt nostettaisiin osittain lain tasolle. Ehdotuksen mukaan riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa erityisesti riskit, jotka liittyvät eläkevastuuseen ja sen kattamiseen, vakavaraisuuden kehitykseen, sijoitustoimintaan sekä operatiiviseen toimintaan. Eläkelaitoksella tulee olla riskienvalvontatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavasta toiminnosta. Riskienhallintatoiminto voisi olla yhteinen osakkaana olevan työnantajan kanssa tai tarvittava asiantuntemus olisi mahdollista ostaa eläkelaitoksen ulkopuolelta. Siitä riippumatta, miten riskienhallinta on organisoitu, eläkelaitoksen hallituksen vastuulla olisi, että riskienhallinta täyttäisi sille laissa asetetut vaatimukset. Kuten nykyisinkin eläkesäätiöllä ja eläkekassalla tulee lisäksi olla riski- ja vakavaraisuusarvio.

Sisäisen valvonnan osalta ehdotetaan, että laissa säädettäisiin nykyistä tarkemmin sisäisen valvonnan osa-alueista. Sisäisellä valvonnalla pyritään kaikkialla organisaatiossa varmistamaan toiminnon tehokkuus, tuloksellisuus, raportoinnin luotettavuus sekä lakien, määräysten, laitoksen sääntöjen ja toimintaperiaatteiden noudattaminen. Sisäinen valvonta koskee myös eläkelaitoksen ulkoistamia toimintoja, koska vastuu ulkoistetuista toiminnoista on eläkelaitoksella. Sisäinen valvonta koostuisi ohjeista ja menettelytavoista organisaation eri tasoilla ja toiminnoissa. Sisäinen valvonta voisi olla yhteinen osakkaana olevan työnantajan kanssa tai se olisi mahdollista ulkoistaa. Silloinkin, kun sisäinen valvonta on ulkoistettu, eläkelaitoksen hallitus vastaa sisäistä valvontaa koskevan sääntelyn noudattamisesta.

2.16 Vahingonkorvaus

Ehdotuksen mukaan eläkesäätiö- ja eläkekassalaisissa hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuu säilyisi pääsääntöisesti ennallaan. Johtohenkilön vahingonkorvausvastuun sääntelyä muutettaisiin kuitenkin siten, että sääntely vastaisi vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain sääntelyä. Ehdotuksen mukaan hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuuta voidaan sovitella siten kuin vahingonkorvauslaissa säädetään. Sovittelun edellytyksenä ei olisi kuten voimassa olevassa laissa, että johtohenkilön syyksi jää vain lievä huolimattomuus. Lisäksi säädettäisiin osakeyhtiölakiin ja vakuutusyhtiölakiin rinnastuvalla tavalla eläkekassan osakkaan ja kassankokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta. Eläkesäätiölain ja eläkekassalain vahingonkorvaussäännöksiä sovellettaisiin myös lisäeläkesäätiöihin ja -kassoihin sekä ehdotuksen mukaisesti vakuutuskassoihin.

2.17 Lisäeläkelaitoksen vastuuvelan kate

Lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen vastuuvelan katesäännöksiä uudistettaisiin. Erityisesti uudistettaisiin sijoitusrahasto- ja vaihtoehtorahasto-osuuksia koskeva sääntely. Sijoitusrahasto- ja vaihtoehtorahasto-osuudet luettaisiin nykyistä useammin katekelposiin omaisuuslajeihin.

Toisin kuin vakuutusyhtiöillä lisäeläkelaitosten vastuuvelan katteen sijoittaminen olisi ehdotuksen mukaan edelleen yksityiskohtaisesti säännelty. Sääntely on tarpeellinen vakuutettujen etujen suojaamiseksi sillä lisäeläkelaitoksilla ei ole toisin kuin vakuutusyhtiöillä vastuuvelan ylittävää vakavaraisuuspääomaa turvaamassa vakuutettuja etuja mahdollisten sijoitustappioiden taikka vakuutus- tai operatiivisten riskien toteutumisen varalta.

2.18 Lisäeläkkeistä annettavat tiedot, etuuden hakeminen ja maksaminen

Lisäeläkkeistä vakuutetuille ja eläkkeensaajille annettavien tietojen sääntelyä vastaisi voimassa olevaa sääntelyä.

Etuusperusteisen lisäeläkejärjestelyn vakuutetun asemaa ehdotetaan parannettavaksi. Tavoitteena on parantaa vakuutetun oikeutta lisäeläkkeen takautuvaan suorittamiseen, jos vakuutettu ei ole ollut tietoinen oikeudestaan lisäeläkkeeseen. Siksi ehdotetaan, että vakuutetulla olisi oikeus saada lisäeläkettä kymmeneltä hakemusta edeltäneeltä vuodelta. Vakuutetun olisi kuitenkin haettava lisäeläkettä vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta eli siitä, kun hänen eläkelaitoksen sääntöjen mukainen eläkeikänsä on alkanut. Lisäeläkettä olisi haettava viimeistään, kun kymmenen vuotta on kulunut eläkelaitoksen sääntöjen mukaisesta eläkkeelle jäämisajankohdasta.

2.19 Lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot

Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia.

3 Esityksen vaikutukset

Lakisäateistä eläkevakuuttamista harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen toimintaedellytyksiä parannetaan sallimalla nykyistä pienempien säätiöiden ja kassojen toiminta. Voimassa olevassa laissa on edellytetty vähintään kolmeasataa vakuutettua, mikä on johtanut toiminnassa olevien säätiöiden ja kassojen purkamiseen ja toisaalta estänyt joidenkin perustamisen. Valmistelun aikana Eläketurvakeskus on arvioinut matemaattisen mallin avulla, mikä olisi riittävä vakuutettujen vähimmäismäärä, jotta laitos kykenee kantamaan toimintaan liittyvät riskit. Näistä

riskeistä keskeisin työnantajan maksukyvyyn kannalta on työntekijän työkyvyttömyysriski. Eläkelaitoksen kyky kantaa toimintaan liittyvät riskit on tärkeä myös lakisääteisen eläkevakuuttamisen yhteisvastuun kannalta sillä, viime kädessä konkurssiin ajautuneet laitoksen vastuut rahoitetaan muilta kerättävillä työeläkemaksuilla.

Eläketurvakeskus tarkasteli kolmea 100 henkilön suuruista todellista vakuutuskantaa työkyvyttömyysriskin näkökulmasta. Vakuutuskantoja simuloitiin 10 000 kertaa keskimääräisen ikäkohdaisen työkyvyttömyysriskin mukaan olettaen, että alkavan työkyvyttömyyseläkkeen suuruus on 50 prosenttia henkilön palkasta. Tarkastelun johtopäätöksenä saatiin, että äärimmäisessä tapauksessa 100 henkilön vakuutuskannan työkyvyttömyyskustannukset nousevat kohtuuttomiksi. Noin 10 prosentin työkyvyttömyyskustannus suhteessa palkkasummaan on mahdollinen 100—200 henkilön vakuutuskannoissa. Tällä perusteella lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön tai -kassan vähimmäiskooksi ehdotetaan 150 vakuutettua. Toinen tapa lisätä pienten eläkelaitosten kykyä vastata taloudellisista riskeistä olisi vaatia niiltä muilta suurempaa vakavaraisuutta ja varautumista vahinkoliikkeen heilahteluun. Tämä edellyttäisi osakkaana olevilta työnantajilta nykyistä suurempia työeläkevakuutusmaksuja, mikä ei olisi omiaan edistämään uusien eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamista tai nykyisten toiminnan jatkamista.

Lisäksi ehdotuksen tavoitteena on selkeyttää eläkesäätiöitä ja -kassoja koskevaa lainsäädäntöä ottaen huomioon sääntelyn soveltamisessa havaitut puutteet ja ristiriitaisuudet sekä lainsäädännön ymmärrettävyyttä heikentävät tekniset puutteet. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain selkeyttämiselle on olemassa selvä tarve. Lait ovat olleet lukuisien osittaisuudistusten kohteena, mikä on heikentänyt niiden rakennetta. Esimerkiksi säännösten soveltaminen lakisääteiseen ja vapaaehtoiseen lisäeläke-toimintaan ei ole aina vaikeuksista hahmotettavissa. Uudistuksessa sääntelyn määrä ei lisääntynyt, sillä säädettävät kolme uutta lakia kumoavat nyt voimassa olevat lait; eläkesäätiölain, vakuutuskassalain ja lain maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiössä ja eläkekassoissa. Tärkeä lainsäädäntötekniinen uudistus on lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa sääntelevien pykälien erottaminen omaksi laikseen ja lisäeläke-toiminnan sääntelyn omaksi laikseen. Ehdotus parantaa eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminta-edellytyksiä välillisesti nykyistä selkeämmän lainsäädännön kautta. Selkeä ja ajantasainen lainsäädäntö on myös yleisen edun kannalta tärkeä. Voimassa olevan lainsäädännön tulkinnanvaraisuus on aiheuttanut vaikeuksia ja oikeudenkäyntejä erityisesti selvitystilaan liittyvien vastuiden osalta.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi lain tasolla lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sääntelyä nostamalla Finanssivalvonnan määräyksiä osin eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin. Tavoitteena on riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan keinoin havaita riittävän aikaisin toteutumassa olevat riskit ja ryhtyä tämän johdosta tarvittaviin toimenpiteisiin. Tämän arvioidaan vahvistavan eläkesäätiön ja -kassan hallituksen työvälineitä riskien hallitsemiseksi ja siten mahdollisesti myös vähentävän eläkesäätiöiden ja -kassojen joutumista taloudellisiin vaikeuksiin ja selvitystilaan.

Esityksessä esitetään täsmennettäväksi lakisääteistä toimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja eläkekassan selvitystila ja -konkurssimenettelyä. Osakkaana olevan työnantajan vastuun määrääytymistä eläkesäätiötä ja eläkekassaa kohtaan täsmennettäisiin ja vakuutuskannan luovutusta edistäviä säännöksiä lisättäisiin lakiin. Säännökset vähentävät epäselvästä lainsäädännöstä johtuvia oikeudenkäyntejä sekä nopeuttavat vakuutuskannan luovutusta ja sen jälkeen tapahtuvaa eläkesäätiön tai -kassan purkamista. Ehdotus parantaa eläkekassojen toiminnan vakautta, kun laissa säädettäisiin selkeästi siitä, että myös osakkaat, jotka ovat eronneet eläkekassasta sen tilikauden aikana, jolloin eläkekassa on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, ovat edelleen taloudellisessa vastuussa kassaa kohtaan. Tämä parantaa yhdenvertaisuutta eläkekassassa tiettyinä tilikautena vakuuttaneiden osakkaiden kesken.

Sisällölliset uudistukset keskittyvät pääosin lakisääteistä eläketointaa sääntelevään eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin. Kokonaisuutena ehdotetut uudet säännökset eivät lisää eläkelaitoksille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

3.1 Vaikutukset lisäeläkesäätiöihin ja lisäeläkekassoihin

Edellytykset harjoittaa lakisääteistä eläketurvaa täydentävää lisäeläkesäätiö ja -kassa toimintaa paranevat. Lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen toimintaedellytyksiä parannettaisiin muuttamalla vastuuvielan katteena olevan omaisuuden sijoittamiseen sovellettavia säännöksiä, mikä mahdollistaa sijoittamisen nykyistä laajemmin erityisesti sijoitusrahastoihin. Voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia selkeämpi, ajantasaisempia ja kattavampi lainsäädäntö parantaa lisäeläketointaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamis- sekä toimintaedellytyksiä, kun lainsäädännön toiminnalle asettamat vaatimukset ovat helpommin ymmärrettäviä.

3.2 Vaikutukset sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassoihin

Edellytykset harjoittaa sairauskassa-, hautaus- ja eroavustuskassatoimintaa paranevat selkeämman lainsäädännön myötä. Uusi vakuutuskassalaki sääntelisi vain edellä mainittua toimintaa eikä enää sisältäisi säännöksiä myös eläkekassa toiminnalle. Lisäksi vakuutuskassojen katevarojen sijoitusmahdollisuuksien sääntelyn uudistaminen sääntelyä yksinkertaistamalla ja rajoituksia vähentämällä parantaa pienten vakuutuskassojen mahdollisuutta saada sijoitustuloja. Ehdotus tukee vakuutuskassojen perustamisedellytyksiä ja toiminnan jatkamista.

3.3 Vaikutukset työnantajiin

Lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen osuus lakisääteistä eläketointaa harjoittavien laitosten, työeläkelaitoksen mukaan lukien, vastuuvielasta on noin viisi prosenttia. Eläkesäätiöiden ja -kassojen laskennallinen osuus työeläkevaroista ei ole suuri, mutta lainsäädännön on mahdollistettava näiden laitostyyppien olemassaolo tärkeänä osana hajautettua työeläkejärjestelmää. Esityksen tavoitteena on varmistaa, että eläkesäätiöt ja -kassat säilyvät toimivina ja omat erityispiirteensä säilyttävänä vaihtoehtoina työnantajille järjestää niiden kautta työntekijöilleen lakisääteinen eläketurva.

Eläkesäätiöille ja eläkekassojen ominaispiirteenä on, että osakkaana oleva työnantaja voi omilla päätöksillään vaikuttaa laissa säädetyissä rajoissa vakuutusmaksuihin, laitoksen hallintokuluihin ja sijoitustoiminnan tuottoihin. Toisaalta työnantaja kantaa osakkaana taloudellista vastuuta laitoksen toiminnasta toisin kuin työeläkeyhtiön asiakkaana. Juuri edellä mainitut laitostyyppien erot tarjoavat työnantajalle valinnanmahdollisuuden, miten järjestää työntekijöiden eläketurva. Tässä ehdotuksessa laitostyyppien erot on säilytetty siten, että säätiötä ja kassoja ei ole kehitetty työeläkeyhtiöiden kaltaisiksi. Toisaalta eläkesäätiöihin ja eläkekassoihin työnantajan kannalta sisältyvä joustavuus on säilytetty. Tämä merkitsee samalla myös sitä, että vakavaraisuuspääoman siirroille eri laitostyyppien välillä säädetään eläkevarojen säilymiseksi järjestelmän piirissä tarpeellisia rajoituksia.

Työnantajan halukkuuteen perustaa oma eläkesäätiö tai -kassa taikka liittyä sellaiseen osakkaaksi vaikuttavat lainsäädännön lisäksi monet muut seikat kuten työelämän muutokset, yritysten toiminnan ja omistuksen kansainvälistyminen ja keskittyminen ydinliiketoimintaan. Siksi on vaikeata ennustaa, lisääntykö uusien säätiöiden ja kassojen perustaminen ehdotettujen lainsäädännön muutosten seurauksena. Uusien eläkesäätiöiden ja -kassojen perustaminen on kuitenkin viime kädessä riippuvainen työnantajien harkinnasta.

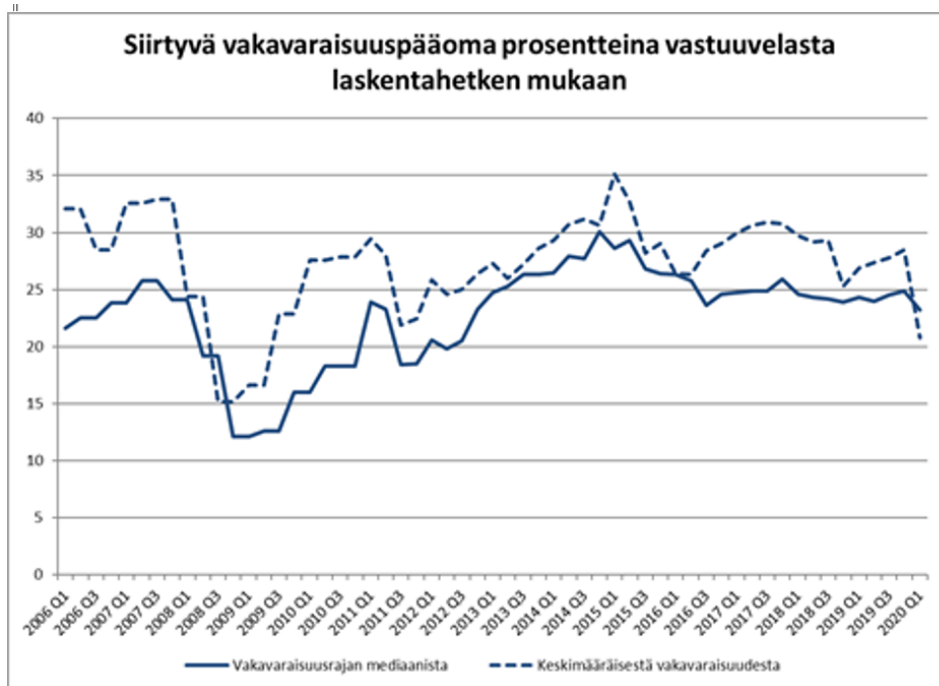
HE 28/2021 vp

Valmistelun aikana on arvioitu numeerisesti ehdotusten mahdollistamia vaikutuksia. Alla esitetyn taulukon tietojen perusteella voidaan arvioida, kuinka moni työnantaja, jolle eläkesäätiön tai eläkekassan perustaminen ei aiemmin ole ollut mahdollista, voisi tällaisen perustaa ehdotetun eläkelaitoksen perustamista koskevan vakuutettujen lukumäärärajoituksen voimaantulua. Tällaisia työnantajia olisivat ne, joissa työntekijöitä on vähintään 150 ja enintään 299. Niitä on vuoden 2018 tilastojen perusteella 535 kappaletta. Taulukon tietojen perusteella voimassa olevan lainsäädännön mukaan eläkesäätiön tai eläkekassan perustamismahdollisuus olisi 537:lla työnantajalla. Työnantajien määrä siis kaksinkertaistuisi. Taulukosta ilmenee myös, että suurin osa suomalaisista työnantajista on pieniä yrityksiä, joissa on alle 150:tä työntekijää. Tällainen työnantaja voi kuitenkin konserniin kuuluessaan liittyä konsernin eläkesäätiöön, jos säätiössä on yhteensä vähintään 150 vakuutettua. Vaatimus 150:stä työntekijästä koskee myös eläkekassaa, jossa voi olla useita työnantajia.

Alla oleva taulukko on laadittu Tilastokeskuksen vuotta 2018 koskevista tiedoista.

Henkilöstön lukumäärä	Yritysten lukumäärä	Henkilöstön lukumäärä yhteensä	Palkkasumma, mrd €
0—149	359 954	900 941	33,7
150—299	535	112 607	5,3
300—	537	480 062	22,1

Valmistelun aikana on esitetty, että uusi lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittava säätiö tai kassa perustetaan vain harvoin ilman työeläkevakuutusyhtiöstä siirrettävää vakuutuskantaa. Tämä johtuu siitä, että vastuuvelan katteelle laskennallisesti asetettava tuottotavoite on vaikeampi saavuttaa ilman riittävää alkupääomaa. Lyhyellä aikavälillä kannanluovutuksen yhteydessä työeläkevakuutusyhtiöistä siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrällä on vaikutusta siihen, onko oman eläkesäätiön tai -kassan perustaminen työnantajalle taloudellisesti perusteltu vaihtoehto vai onko työeläkeyhtiössä vakuuttaminen työnantajalle edullisempaa. Lakisääteistä toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamis- ja toimintaedellytyksiä parannettaisiin muuttamalla vakuutuskannan luovutuksessa siirtyvän vakavaraisuuspääoman määräytymistä. Käytettävän prosentin laskentaa muutettaisiin. Uutta olisi, että prosenttiosuus laskettaisiin työeläkelaitosten vakavaraisuusrajojen mediaanin sijaan työeläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella, mikä mahdollistaisi nykymallia paremmin uuden eläkelaitoksen vastuuvelan tuotto-odotuksen saavuttamisen. Myös työnantajan velvollisuudesta täydentää siirtyvää vakavaraisuuspääomaa omista varoistaan luovuttaisiin, jos vastaanottava eläkesäätiö tai -kassa täyttää vakavaraisuusvaatimukset. Ehdotus siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrittämisestä käytettävän prosenttiosuuden laskentamallin muuttamisesta työeläkelaitosten mediaanin sijaan laitosten keskimääräiseen vakavaraisuuteen perustuvaksi nostaa historiatietojen valossa hieman siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrää. Alla Eläketurvakeskuksen aikasarja, jossa verrataan nykyisen laskentamallin ja ehdotetun mallin perusteella laskettua siirtyvän vakavaraisuuden prosenttiosuutta.

Lakisäateistä toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamis- ja toimintaedellytyksiä parannettaisiin myös poistamalla vakuutuskannan luovutukseen liittyviä rajoituksia erityisesti luovutettaessa kantaa työeläkevakuutusyhtiöstä lakisäateistä vakuuttamista harjoittavaan eläkesäätiöön tai -kassaan. Luovutettaessa kantaa perustettavaan eläkesäätiöön tai -kassaan tulisi luovutettavassa kannassa olla vakuutettuja eläkesäätiön tai -kassan vähimmäiskokoa vastaava määrä. Tämä määrä vakuutettuja olisi toisin kuin nykyisin mahdollista koota myös useammasta työeläkeyhtiöstä. Luovutettaessa kantaa jo toimivaan eläkesäätiöön tai -kassaan luovutettavan kannan kokoa koskevia vaatimuksia ei olisi.

3.4 Vaikutukset työeläkeyhtiöihin

Ehdotukseen sisältyy myös säännöksiä, joilla uudistetaan osin siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskenta siirrettäessä työnantajakohtaista vakuutuskantaa työeläkeyhtiöstä eläkesäätiöön tai -kassaan. Ehdotettavan laskentamallin arvioidaan nostavan hieman työeläkeyhtiöstä luovutettavan vakavaraisuuspääoman määrää. Lisäksi ehdotetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia muutettavaksi siten, että luovutettavaan kantaan vähintään sisältyvien vakuutettujen lukumäärää ei enää säänneltäisi tai vaatimusta vakuutettujen määrästä alennettaisiin nykyisestä. Uutta eläkesäätiötä tai -kassaa perustettaessa laissa edellytetty määrä vakuutettuja olisi ehdotuksen mukaan mahdollista kerätä useasta eri työeläkeyhtiöstä siirrettävästä vakuutuskannasta. Edellä mainittujen ehdotusten arvioidaan jonkin verran lisäävän vakuutuskantojen luovutuksia työeläkeyhtiöstä lakisäateistä eläkevakuuttamista harjoittaviin eläkesäätiöihin ja -kassoihin. Ehdotuksella ei arvioida olevan vaikutusta työeläkeyhtiöiden vakavaraisuuteen sillä, vaikka työeläkeyhtiöstä vakuutuskannan siirrossa luovutettavan vakavaraisuuspääoman arvioidaan hieman nousevan, siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä nousee vastaavasti luovutettaessa vakuutuskanta eläkesäätiöstä tai -kassasta työeläkeyhtiöön.

Ehdotuksen mukaan työeläkeyhtiöllä ei jatkossakaan olisi velvollisuutta suostua vakuutuskan-
nan siirtoon. Työeläkeyhtiön kannalta luovutuksessa on kyse liiketoimintaan vaikuttavasta rat-
kaisusta, jossa luovutetaan osa yhtiön omaisuudesta. Työeläkeyhtiön vastuovelkaa vastaavat
varat ovat toisaalta yksityisoikeudellista yhtiön omaisuutta ja toisaalta työeläkejärjestelmän va-
roja, joita työeläkeyhtiö hallinnoi. Koska kyseessä on yksityisoikeudellinen työeläkeyhtiön
omaisuus, vakuutuskan-
nan luovutus pohjautuu vapaaehtoiseen sopimiseen kuten yritysjärjestelyissä yleensä. Yritysjärjestelyistä kuten esimerkiksi sulautumisesta, jakautumisesta tai vakuu-
tuskannan siirrosta eivät päättä vakuutuksenottajat vaan kukin yritysjärjestelyyn osallistuva va-
kuutusyritys. Työeläkeyhtiöille asetettava velvollisuus luovuttaa työnantajakohtainen vakuutus-
kanta olisi ongelmallinen omaisuuden perustuslainsuojan ja sopimusoikeuden yleisten periaat-
teiden kannalta.

3.5 Vaikutukset työntekijöihin ja kotitalouksiin

Ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia työntekijöiden tai kotitalouksien asemaan. Esityksen
tavoitteena on edistää sitä, että eläkesäätiöt ja -kassat säilyvät työnantajalle vaihtoehtona järjes-
tää lakisääteinen eläketurva muualla kuin työeläkeyhtiössä. Vakuutetun työntekijän oikeudelli-
seen asemaan tai työntekijöiden etujen turvaan sillä, onko työntekijä vakuutettuna eläkesääti-
össä, -kassassa tai työeläkeyhtiössä ei ole vaikutusta. Työntekijät maksavat lakisääteiseen elä-
keikään asti työntekijältä perittävää työeläkemaksua, jonka suuruus ei riipu siitä, missä eläke-
laitoksessa työntekijä on vakuutettuna. Kun työntekijä saavuttaa eläkeiän, eläkepäättökseen antaa
se eläkelaitos, jossa työntekijä on viimeksi ollut vakuutettuna ennen eläkkeelle jäämistään.
Tämä eläkelaitos myös maksaa eläkkeen ja vastaa päätöstä koskeviin tiedusteluihin. Maksussa
oleva eläke kuitenkin rahoitetaan kaikkien niiden eläkelaitosten toimesta, joissa työntekijä on
työuransa aikana ollut vakuutettuna. Viime kädessä eläkelaitoksen joutuessa konkurssiin tämän
eläkelaitoksen osuus eläkkeistä vakuutetaan työeläkelaitosten kustannusten jaon kautta työelä-
kelaitosten yhteisvastuusta. Ehdotukseen ei sisälly säännöksiä, joilla muutettaisiin edellä selos-
tettua vakuutetun työntekijän asemaa.

Esitykseen sisältyy ehdotus aiempaa pienempien eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamisen
mahdollistamisesta. Esitystä valmisteltaessa on matemaattisen laskelman avulla arvioitu, mikä
on sellainen vakuutettavien työntekijöiden vähimmäismäärä, jossa eläkesäätiön tai -kassan ris-
kinkantokyky ei vaarannu. Eläkesäätiön tai -kassan merkittävin vakuutettuihin työntekijöihin
liittyvä riski on työkyvyttömyysriski. Eläkesäätiössä tai -kassassa työntekijöiden palkkasum-
man on oltava riittävän suuri, jotta merkittävän työkyvyttömyystapauksen sattuessa vaikutus
osakkaana olevan työnantajan vakuutusmaksuun ei olisi merkittävä. Nyt ehdotettava eläkesää-
tiön tai -kassan vähimmäiskoko on siis arvioitu riittävän suureksi kantamaan työkyvyttömyys-
riskin. Työntekijöiden työeläkemaksun suuruuteen työkyvyttömyysriskin toteutumisella ei kui-
tenkaan ole vaikutusta sillä, työntekijän työeläkemaksun suuruus ei ole riippuvainen eläkesää-
tiön tai -kassan taloudellisesta asemasta. Työnantaja kantaa riskin eläkesäätiön tai -kassan va-
rojen riittävydestä. Eläkkeiden ja muiden etuuksien maksaminen on myös viime kädessä tur-
vattu yksityisen alan eläkelaitosten yhteisvastuun kautta.

Ehdotukseen sisältyy myös eläkesäätiössä tai -kassassa osakkaana olevan työnantajan vakava-
raisuus pääoman täydentämisen poisto tietyissä vakuutuskan-
nan siirtoon liittyvissä tilanteissa. Ehdotukselle ei ole vaikutuksia vakuutettujen työntekijöiden asemaan tai työntekijöiden etujen
turvaan. Ehdotuksen mukaan, kun työeläkeyhtiöstä siirretään työnantajakohtainen vakuutus-
kanta eläkesäätiöön tai -kassaan, työnantajan ei enää tarvitsisi täydentää vastaanottavan elä-
kesäätiön tai -kassan vakavaraisuuspääomaa. Täydentämistä on käytetty silloin, kun siirtyvän
vakuutuskan-
nan mukana luovutettava vakavaraisuuspääoma jää tiettyä laissa säädettyä tasoa
alhaisemmaksi, mikä saattaisi alentaa vastaanottavan eläkesäätiön tai -kassan vakavaraisuusas-

tetta. Vaikka täydentäminen ei enää olisi lakisäateistä, vakuutetut edut eivät vaarannu. Eläkesäätiön tai -kassan ominaispiirteisiin kuuluu, että vakavaraisuusaste vaihtelee vastuuvelan katteen arvon muutosten ja kateomaisuuden tuoton vaihteluiden johdosta. Laissa säädetään vakavaraisuuspääoman sallitusta vaihteluvälistä. Jos vakavaraisuusaste alenee laissa säädettyä tasoa alhaisemmaksi, osakkaana olevien työnantajien on tarvittaessa täydennettävä vakavaraisuuspääomaa. Tähän sääntelyyn ei ehdoteta muutosta.

Selvitystilan ja konkurssin osalta esitetään eläkkeensaajien maksussa olevien eläkkeiden suorittamista selkeyttävää säännöstä, joka vahvistaa nykyisen oikeustilan. Lakisäateistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan selvitystilan ja konkurssin osalta ehdotetaan nimenomaista säännöstä, jonka mukaan eläkkeet ja muut etuudet maksetaan eläkesäätiön tai -kassan varoista myös näiden selvitystilan tai konkurssin aikana samoin periaattein kuin ennen selvitystilaa tai konkurssia. Eläkesäätiön tai -kassan, joka on työntekijän eläkelaiassa tarkoitettu yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos tai viimeinen eläkelaitos, on maksettava eläkkeet oikea-aikaisesti työntekijän eläkelain mukaisesti. Eläkesäätiön ja -kassan tehtävänä on myös edelleen antaa eläkepäättöksiä samoin edellytyksin kuin ennen selvitystilaa tai konkurssia. Eläkkeiden turvaaminen eläkelaitosten yhteisvastuun kautta on viimesijainen toimenpide.

Ehdotuksen lähtökohtana on työnantajan valinnan mahdollisuuksien edistämisen lisäksi vakuutettujen etujen turvaaminen. Työntekijöiden kannalta keskeistä on eläkevaroista huolehtiminen ja sen varmistaminen, että eläkevaroja ei päädy eläkejärjestelmän ulkopuolelle. Ehdotus on tästä näkökulmasta tarkasteltuna tasapainoinen kokonaisuus.

Vaikka lakisäateisessä työeläkejärjestelmässä vakuutetut edut eivät ole riippuvaisia siitä, minkä tavan järjestää eläkevakuutusturva työnantaja on valinnut, eläkejärjestelmän on oltava kantavalla taloudellisella pohjalla. Vakuutetut edut turvaa viime kädessä työeläkelaitosten yhteisvastuu, mikä merkitsee kustannusten jakautumista koko järjestelmän kannettavaksi. Toimiva ja tehokas työeläkelainsäädännön toimeenpano turvaa myös vakuutettuja etuja ja on omiaan edistämään riittävää ja kestävä eläketurvan tasoa. Eläkesäätiöiden ja -kassojen perustamis- ja toimintaedellytysten parantaminen tavalla, joka edistää hajautetun eläkejärjestelmän toimintaa on myös työntekijöiden etu.

Lisäeläkesäätiöissä ja -kassoissa vakuutettujen työntekijöiden asemaa parannettaisiin täsmentämällä tiedonantösäännöksiä sekä mahdollistamalla lisäeläkkeen hakemisen takautuvasti aiempaa pidemmältä ajalta. Sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassojen osalta ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia vakuutettujen työntekijöiden asemaan.

3.6 Vaikutukset julkiseen talouteen

Esityksellä ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen. Lakisäateistä eläkevakuuttamista harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat vakuuttavat sellaista yksityisellä alalla tehtävää työtä, mitä tarkoitetaan työntekijän eläkelaiassa ja yrittäjän eläkelaiassa. Eläkesäätiöiden, -kassojen ja työeläkeyhtiöiden varat ovat niiden yksityisoikeudellista omaisuutta, joista maksetaan vakuutettujen eläkkeet ja muut etuudet. Näin on myös edellä mainittujen eläkelaitosten mahdollisessa konkurssissa, sillä viime kädessä eläkkeet on turvattu eläkelaitosten yhteisvastuun kautta.

Lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat, sairauskassat sekä hautaus- ja eroavustuskassat rahoittavat toimintansa osakkaana olevien työnantajien vakuutusmaksuilla, sijoitustuotoilla ja vakuutettujen vakuutusmaksuilla. Poikkeuksena ovat sairausvakuutuslain mukaista toimintaa harjoittavat työpaikkakassat, jotka saavat rahoituksensa Kansaneläkelaitokselta. Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutuksen menot rahoitetaan palkansaajien ja yrittäjien päiväraha-

maksuilla, työnantajien sairausvakuutusmaksulla sekä valtion osuudella. Vaikka työpaikkakasojen rahoitus on osittain julkista, esityksellä ei ole työpaikkakassatoiminnan pienimuotoisuuden vuoksi vaikutuksia julkiseen talouteen.

3.7 Vaikutukset kansantalouteen

Ehdotus parantaa lakisääteisen eläketurvan toimeenpanoa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen toimintaedellytyksiä ja vahvistaa sitä kautta hajautettua työeläkejärjestelmää. Hajautettu työeläkejärjestelmä on keskeinen osa suomalaista eläkejärjestelmää, jossa hajautus nähdään muun muassa keinona eläkevaroihin liittyvien riskien pienentämiseksi sekä työnantajan valinnanvapauden turvaamiseksi. Hajautettu eläkejärjestelmä tuo myös jonkin verran kilpailua lakisääteisen eläketurvan toimeenpanoon, mikä on omiaan edistämään tuottavuutta ja tehokkuutta. Eläkejärjestelmän tuottavuus ja tehokkuus voi kasvaa myös eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnan kautta, sillä työnantaja voi osakkaana vaikuttaa sijoitustoimintaan ja hallintokuluihin.

Lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen selvitystilajärjestely- ja konkurssisääntelyn täsmentämisen yhtenä tavoitteena on edistää selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkesäätiön tai -kassan vakuutuskannan luovutusta. Lakisääteistä toimintaa harjoittava eläkesäätiö tai -kassa voidaan purkaa vasta vakuutuskannan luovutuksen jälkeen. Jos kantaa ei saada luovutetuksi kohtuullisessa ajassa, tästä aiheutuu koko yksityisen alan eläkejärjestelmälle ylimääräisiä kustannuksia menetettyjen sijoitustuottojen muodossa. Kustannuksia aiheutuu myös selvitystilassa olevan eläkesäätiön tai -kassan hallinnon jatkumisesta. Vakuutuskannan nopea luovuttaminen edistäisi koko yksityisen alan eläkejärjestelmän tehokkuutta.

Eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnalla on niiden harjoittaman vastuueläkelähdön ollessa omaisuuden sijoittamisen kautta vaikutusta myös pääomamarkkinoihin. Suomen pääomasijoitusyhdistys ry näkee eläkesäätiöt ja -kassat sijoittajakunnan monimuotoisuutta lisäävänä tekijänä. Siten eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnalla ja toimintaedellytyksillä voi olla myös eläkejärjestelmän ulkopuolisia vaikutuksia. Eläkesäätiöt ja -kassat voivat työeläkeyhtiötä pienempinä sijoittajina ja hallinnoltaan kevyimpinä organisaatioina olla halukkaampia sijoittamaan myös pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, mikä voi parantaa näiden yritysten rahoituksen saata- vuutta. Pääomamarkkinat ja kasvu -työryhmän raportin mukaan vuodelta 2013 kotimaahan osan eläkevaroistaan sijoittavat institutionaaliset sijoittajat lisäävät markkinoiden likviditeettiä ja tassaavat markkinoiden syklistä. Pääomamarkkinat toimivat sitä paremmin, mitä enemmän niillä on erikokoisia toimijoita, joilla on sijoitustoiminnassaan erilaisia näkemyksiä ja riskiprofiileja. Eläkesäätiöiden ja -kassojen riittävällä määrällä on siis vaikutusta myös kotimaisiin pääomamarkkinoihin. Tästä näkökulmasta arvioituna uudistuksella voi olla myönteisiä vaikutuksia myös pääomamarkkinoihin. Työeläkejärjestelmää ei kuitenkaan voida ensisijaisesti kehittää pääomamarkkinoiden, vaan eläkejärjestelmän omien tavoitteiden näkökulmasta. Tämä tarkoittaa sitä, että muutosta, joka on ristiriidassa työeläkejärjestelmän tavoitteiden kanssa, ei voida toteuttaa silloinkaan, kun se mahdollisesti edistäisi pääomamarkkinoiden toimintaa.

3.8 Vaikutukset viranomaisten ja eläketurvakeskuksen toimintaan

Ehdotuksella on vähäisiä vaikutuksia viranomaisten väliseen tehtäväjako- on. Eräitä nykyisin sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvia tehtäviä, jotka ovat luonteeltaan teknisiä, ehdotetaan siirrettäväksi Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet säilyisivät muutoin pääasiassa ennallaan. Eläketurvakeskukselle puolestaan säädettäisiin tehtäväksi antaa neljä kertaa vuodessa sosiaali- ja terveysministeriölle tiedot, joita tarvitaan asetuksen antamiseksi kulloinkin voimassa olevan siirtyvän vakavaraisuusprosentin määrittämiseksi. Ehdotus ei lisää

viranomaisten tehtäviä, sillä aiemmin asetuksen antamiseksi tarvittavat tiedot antoi Finanssivalvonta. Jatkossa tiedot antaisi Eläketurvakeskus, jolla täydennyskertoimeen liittyvien tehtävien vuoksi muutoinkin on asetuksen antamiseksi tarvittavat tiedot.

3.9 Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei ole ympäristövaikutuksia. Eläkesäätiöt- ja eläkekassat, lisäeläkesäätiöt ja -kassat sekä vakuutuskassat voivat vaikuttaa ympäristöön ja ilmastonmuutokseen pääasiassa katevarojensa sijoituskohteiden kautta. Tässä esityksessä ei ole ehdotuksia, jotka liittyvät sijoitusten ympäristövaikutuksiin. Lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen osalta IORP II -direktiivin kansallisen täytäntöpanon yhteydessä on joulukuussa 2018 tullut voimaan uutta ympäristövaikutuksiin kytkeytyvää sääntelyä ja vielä on liian aikaista arvioida tämän sääntelyn mahdollisia muutostarpeita. Euroopan unionissa on lisäksi tällä hetkellä valmisteilla useita kestäväan kehitykseen ja sijoittamiseen liittyviä uudistushankkeita.

3.10 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä ei ole muita yhteiskunnallisia vaikutuksia.

4 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Valmistelun aikana selvitettiin laskelmien avulla vaihtoehtoisia lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön tai -kassan vähimmäiskokoa. Valmistelun aikana selvitettiin myös useita vaihtoehtoisia malleja siirtää vakuutuskantaa työeläkeyhtiöstä lakisääteistä toimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön tai -kassaan. Yhtenä vaihtoehtona oli niin sanottujen päätyneiden vakuutusten siirtäminen. Päätyneillä vakuutuksilla tarkoitetaan sellaista työeläkeyhtiössä olevaa vakuutuskantaa, jossa vakuuttavan työnantajan asiakassuhde työeläkeyhtiöön on päättynyt. Työeläkeyhtiöön jää vakuutusosuussuhteen päättyessä vakuutettu eläkevastuu ja sitä vastaavat varat. Päätyneitä vakuutuksia siirrettäessä siirrettäisiin vakuutettu eläkevastuu ja sitä vastaavat varat. Lisäksi valmistelun aikana selvitettiin kolmea mallia määrittää työeläkeyhtiöstä siirtyvän vakuutuskannan mukana siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä.

4.1 Eläkelaitoksen vähimmäiskokoa koskeva vaihtoehtoinen malli

Valmistelun aikana on myös arvioitu vaihtoehtoisia malleja eläkelaitoksen vähimmäiskoolle. Tässä mallissa eläkelaitoksessa tulisi olla joko 150 vakuutettua tai vähintään 100 vakuutettua, joiden vuotuinen palkkasumma vastaisi kuuttamiljoonaa euroa. Edellä mainittu palkkasumma vastaa 100 palkansaajan keskimääräistä vuosiansiota vuoden 2012 tasoon laskettuna ja palkkasumma sidottaisiin Tilastokeskuksen julkaisemaan ansiotasoindeksiin. Vähimmäiskoon tulee olla riittävä, jotta laitos ja sen osakkaana olevat työnantajat kykenisivät kantamaan työkyvyttömyysriskin. Arvion mukaan yrityksessä, jossa on 100 työntekijää, on keskimäärin 0,5 työkyvyttömyystapausta vuosittain. Sen kertaluonteinen kustannusvaikutus suhteessa vuosittaiseen palkkasummaan olisi keskimäärin laskettuna 1—2 prosenttia. Jos työkyvyttömyysriski toteutuu keskimääräistä suurempana esimerkiksi siten, että kaksi korkeampipalkkaista henkilöä tulisi työkyvyttömäksi samana vuonna, niin työkyvyttömyystapausten kustannusvaikutus voisi usein nousta noin 10 prosenttiin palkkasummasta. Jos toteutunut työkyvyttömyysriski olisi vielä edellisistä esimerkkiä suurempi, niin kustannusvaikutus nousisi hyvin korkeaksi.

Eläkelaitoksessa osakkaana oleva työnantaja kantaa vastuun työkyvyttömyystapausten mahdollisesti aiheuttamasta lisäkustannuksesta, jos eläkelaitoksen vakavaraisuuspuskuri ei riitä kattamaan työkyvyttömyyskustannuksia. Hyvin pienten säätiöiden tai kassojen perustaminen ei edel-

leenkään olisi tarkoituksenmukaista, koska niiden edellytykset pitkäjänteiseen toimintaan voivat olla heikot. Eläkesäätiön ja -kassan toiminta edellyttää osakkaana olevalta työnantajalta sitoutumista pitkäjänteiseen toimintaan, työeläketoininnan tuntemusta ja taloudellisten resurssien osoittamista laitokselle. Hyvin pienten säätiöiden tai kassojen perustaminen lisääisi näiden riskiä joutua selvitystilaan ja olisi myös epätarkoituksenmukaista työeläkelaitosten konkursisyyhteisvastuun kannalta. Lakisääteisen työeläkejärjestelmän toimeenpanon hajautuminen hyvin pieniin yksiköihin lisääisi myös järjestelmän hallinnointikuluja.

4.2 Päätyneiden vakuutusten siirtoa koskeva vaihtoehtoinen malli

Valmistelun aikana on esitetty myös jo päätyneiden vakuutusten siirtoa, jotta vakuutuskantaa työeläkeyhtiöstä luovutettaessa eläkesäätiöön tai -kassaan siirtyisi nykyistä enemmän rahastoitua varoja ja vakavaraisuuspääomaa. Päätyneiden vakuutusten siirto parantaisi niiden eläkesäätiöiden ja eläkekassojen asemaa, joilla on ollut vakuutuksia useissa työeläkeyhtiöissä. Päätyneiden vakuutusten siirto alentaisi yleensä sellaisen työnantajan eläkesäätiölle tai -kassalle suorittamia vakuutusmaksuja, jolla on ollut vakuutuksia useissa työeläkeyhtiöissä. Jos uusi eläkesäätiö tai -kassa perustetaan ilman vanhaa vakuutuskantaa, laitoksen vakuutuskannan rakenne poikkeaa keskimääräisestä. Laitoksen toiminnan alkuvaiheessa vastuuvélka kasvaa voimakkaasti, jolloin myös vastaavasti kasvaa vakavaraisuuspääoman tarve. Jos uuteen eläkelaitokseen siirtyy myös vanhaa vakuutuskantaa, vastuuvélkaa purkautuu vähitellen kantaan sisältyvien eläkkeensaajien osalta. Mitä enemmän eläkesäätiössä tai -kassassa on sijoitettavaa omaisuutta, sitä suuremmat ovat yleensä myös sijoitustuotot. Sijoitustuotot vaikuttavat työnantajan vakuutusmaksutasoa alentavasti.

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovutuksen laajentaminen päätyneisiin vakuutuksiin muuttaisi olennaisesti työeläkejärjestelmämme rakennetta, joka perustuu eläkelaitoskohtaiseen eikä työnantajakohtaiseen rahastointiin. Työnantajan ottaessa vakuutuksen työeläkeyhtiöstä työnantaja siirtää vakuutus sopimuksella vastuun eläketurvan toteutumisesta työeläkeyhtiölle työnantajan maksamia työeläkemaksuja vastaan. Näistä työeläkemaksuista kertyneet varat ovat työeläkeyhtiön omaisuutta, johon työnantajalla vakuutuksenottajana ei ole oikeutta. Vakuutuskannan luovutuksen laajentaminen päätyneisiin vakuutuksiin olisi ongelmallista myös eläkelaitosmuotojen erilaisten ominaisnaispiirteiden vuoksi. Rajoituksia siirtää vakuutuskantaa eri eläkelaitosmuotojen välillä on perusteltu laitosmuotojen erilaisilla turvaavuusvaatimuksilla. Vaikka eläkesäätiöihin, eläkekassoihin ja työeläkeyhtiöihin sovelletaan nykyisin yhteneväisiä vakavaraisuusvaatimuksia, laitosmuotojen välillä on myös merkittäviä eroja. Keskeiset eroavaisuudet koskevat työnantajan mahdollisuutta käyttää vakavaraisuuspääomaa vakuutusmaksujen alentamiseksi sekä mahdollisuutta tulouttaa tietty osa laitoksen vakavaraisuutta työnantajalle laissa säädetyn vakavaraisuustason ylityessä. Eläkesäätiöihin ja eläkekassoihin laitosmuotona liittyvä joustavuus on keskeinen tekijä, joka työnantajan kannalta erottaa ne laitosmuotona työeläkeyhtiöstä.

Eläkesäätiö- ja eläkekassatoiminnan joustavuus eli työnantajan mahdollisuus laskea laitoksen vakavaraisuuspääomaa ja säädellä vakuutusmaksutasoa on päätyneiden vakuutusten siirtomahdollisuutta arvioitaessa huomioon otettava seikka. Eläkesäätiö ja eläkekassa voi purkaa vakavaraisuuspääomaa työnantajan vakuutusmaksujen alentamiseen siten, että vakavaraisuuspääoma on purkamisen jälkeen vähintään 1,3 -kertainen vakavaraisuusrajaan nähden. Jos vakavaraisuuspääoma on tätä alhaisempi, mutta vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen, vakavaraisuuspääomaa voidaan purkaa siten kuin työeläkeyhtiöt voivat antaa vakuutusmaksujen alennuksia sijoitustoimintansa tuloksen perusteella. Koska eläkesäätiössä tai -kassassa osakkaana olevalle työnantajalle on laitoksen vakavaraisuuden vaarannuttua lisämaksuvelvollisuus, vakavaraisuuspääomaa voidaan siirtää joustavasti lain säätämässä rajoissa työnantajalle vakuutusmak-

sun alennuksina. Samalla tähän sisältyy mahdollisuus eläkevarojen päätyemisestä eläkejärjestelmän ulkopuolelle, jos työnantaja joutuu taloudellisiin vaikeuksiin. Päätyneiden vakuutusten siirron salliminen lisäisi riskiä työeläkevarojen poistumisesta eläkejärjestelmän piiristä.

Työnantajan taloudellisilla vaikeuksilla voi olla työnantajan ollessa eläkesäätiön tai -kassan osakas suurempi euromääräinen vaikutus työeläkevaroihin kuin, jos työnantaja olisi ottanut vakuutuksen työeläkeyhtiöstä. Eläkesäätiön ja -kassan ja osakkaana olevan työnantajan ja eläkesäätiön tai -kassan taloudellinen tilanne on kytköksissä toisiinsa. Työnantajan heikko taloudellinen tilanne voi vaikuttaa säätiön tai kassan vakavaraisuuteen ja päinvastoin. Työeläkeyhtiön asiakkaana olevan työnantajan konkurssissa voi jäädä saamatta työeläkemaksuja. Jos konkurssiin asetettu työnantaja on osakkaana eläkesäätiössä tai -kassassa, työeläkemaksujen lisäksi voi jäädä saamatta eläkesäätiön tai -kassan vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi vakavaraisuusrajalle tarvittavat varat. Selvitystilassa olevan eläkesäätiön tai -kassan vakuutuskanta tulee luovuttaa toiseen eläkelaitokseen ja samalla tulee siirtää vastaanottavalle eläkelaitokselle vähintään vakavaraisuusrajaa vastaava määrä vakavaraisuuspääomaa. Vakavaraisuusraja on huomattavasti työeläkelaitosten vakavaraisuusasetetta alhaisempi. Vakuutuskannan luovuttaminen siirtämällä vakavaraisuuspääomaa vakavaraisuusrajaa vastaava määrä johtaa vastaanottavan laitoksen vakavaraisuusasteen laskemiseen.

Päätyneiden vakuutusten siirtoon liittyisi myös useita käytännöllisiä ongelmia. Jos mahdollisuus luovuttaa työeläkeyhtiön varoja laajennettaisiin päätyneisiin vakuutuksiin, kyseessä olisi merkittävä muutos nykytilaan. Usein olisi vaikea määritellä, mitkä päätyneet vakuutukset kuuluisivat työnantajakohtaiseen vakuutuskantaan, koska työnantajayrityksissä tapahtuu erilaisia yhtiöoikeudellisia ja liiketoiminnallisia järjestelyjä. Voimassa olevan sääntelyn mukainen saman työnantajan voimassa olevaa vakuutusta välittömästi edeltäneen teknisestä syystä päätyneen vakuutuksen siirtäminen on myös aiheuttanut joitakin tulkintaongelmia työnantajayrityksen sulautuessa ja jakautuessa. Teknisistä syistä päätyneillä vakuutuksilla tarkoitetaan hallituksen esityksen mukaan vakuutuksen käytännön hoidon helpottamiseksi tehtyä vakuutuksen päättämistä ja uuden aloittamista esimerkiksi helpottamaan työnantajan eläkevakuutuskustannusten seurantaan henkilöpiireittäin. Hallituksen esityksen perusteluissa ei oteta kantaa siihen, onko työnantajayrityksen oikeushenkilöllisyyden muuttumisesta esim. jakautumisesta johtuva vakuutuksen päättäminen laissa tarkoitettu tekninen syy. Jos vakuutusten siirto laajennettaisiin päätyneisiin vakuutuksiin, tulisi ensin määritellä, mikä vaikutus työnantajayrityksen yritysjärjestelyillä on työnantajakohtaisen vakuutuskannan laajuuteen. Lain selkeyttämisestä riippumatta käytännössä olisi työlästä selvittää työnantajayritykseen aiemmin kohdistuneet yritysjärjestelyt työnantajakohtaisen vakuutuskannan selvittämiseksi.

Edellä selostetuista syistä ehdotukseen ei sisälly mallia päätyneiden vakuutusten siirtämisestä.

4.3 Siirtyvää vakavaraisuuspääomaa koskevat vaihtoehtoiset mallit

Valmistelun aikana on arvioitu useita vaihtoehtoisia malleja siirtyvän vakavaraisuuspääoman määräytymiselle. Valmistelun aikana on tuotu esille, että siirtyvän vakavaraisuuspääoman tulisi vastata luovutettavan kannan osuutta luovuttavan työeläkeyhtiön vakavaraisuudesta. Malliin liittyisi ongelmia, joita nykymallissa ei ole. Tässä vaihtoehtoisessa mallissa kannansiirtoon vaikuttaisi luovuttavan yhtiön vakavaraisuuspääoman taso, joten yhtiöstä, jonka vakavaraisuusaste on työeläkelaitosten mediaania korkeampi, vakuutuskantaa olisi nykyistä kannattavampaa siirtää. Yhtiöstä, jonka vakavaraisuustaso on mediaania alhaisempi, vakuutuskanta olisi yhtä edullista siirtää kuin nykyisin, koska yhtiöstä luovutetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaan enintään luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus vakavaraisuuspääomasta. Malli saattaisi kannustaa nykymallia enemmän useisiin kannansiirtoihin lyhyellä aikavälillä, jossa kanta siir-

rettäisiin työeläkeyhtiöstä siirtyvän vakavaraisuuspääoman ollessa korkea. Malli saattaisi kannustaa siirtämään vakuutuskantaja erityisesti niistä työeläkeyhtiöistä, joiden vakavaraisuusaste on esimerkiksi sijoitustoiminnan onnistumisen vuoksi korkea. Purettaessa eläkesäätiö tai -kassa vakuutuskanta luovutetaan työeläkeyhtiölle taikka toiselle eläkesäätiölle tai -kassalle ja samalla ehdotetussa mallissa siirrettäisiin vakavaraisuuspääomaa määrää, joka vastaisi vakuutuskantaa vastaanotettaessa saatua määrää. Malli olisi hallinnollisesti työläs ja lisäksi viranomaisten työ-määrää.

Toisena vaihtoehtoisena mallina siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskennassa käytettävien työeläkelaitosten vakavaraisuustietojen viiveen poistamiseksi, on esitetty mallia, jossa siirtyvä vakavaraisuuspääoma laskettaisiin kannansiirtohetken tietojen pohjalta jälkikäteen. Kantaa luovutettaessa siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä perustuisi arvioon, joka täsmäytettäisiin jälkikäteen. Mallin etuna olisi, että kannan vastaanottava eläkelaitos pääsee viiveen poistuttua tasavertaisempaan asemaan muiden eläkelaitosten kanssa. Mallin haittana olisi, ettei siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä ole tiedossa kannansiirtoa koskevan sopimuksen tekohetkellä vaan vasta kolme kuukautta kannansiirron jälkeen. Nykyisin asetuksella säädetty siirtyvän vakavaraisuuspääoman prosenttiosuus on tiedossa sopimusta tehtäessä, mutta siirtyvän vakavaraisuuspääoman lopullinen määrä määräytyy kannanluovutushetkellä. Vaihtoehtoisessa mallissa olisi kuitenkin edelleen ollut täsmäytyksestä johtuva viive ja siihen liittyvä epävarmuus vakuutuskantaa luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen tehdessä luovutus sopimusta. Tästä aiheutuva riski jäisi eläkelaitoksessa osakkaana olevan työnantajan kannettavaksi. Tällä mallilla ei siis voida poistaa riittävän hyvin viiveeseen liittyviä ongelmia, joten siihen siirtyminen ei ole tarkoituksenmukaista.

5 Asian valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriössä aloitettiin hankkeen valmistelu laatimalla vuonna 2013 arviomuistio uudistustarpeista ja mahdollisista uudistusvaihtoehdoista. Arviomuistio lähetettiin lausuntokierrokselle helmikuussa 2013. Lausuntokierroksella saadun palautteen pohjalta sosiaali- ja terveysministeriö päätti toukokuussa 2013 perustaa työryhmän eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain uudistamiseksi ja kehittämiseksi. Työryhmän tehtävänä oli koota yhteen eläkesäätiöitä ja eläkekassoja koskeva työeläkelainsäädäntö. Tehtävänä oli myös varmistaa, että eläkesäätiöt ja -kassat säilyvät toimivana ja omat erityispiirteensä säilyttävinä vaihtoehtoina työnantajille järjestää niiden kautta työntekijöilleen lakisääteinen työeläketurva ja vapaaehtoinen lisäeläketurva. Tavoitteena oli lisäksi selkeyttää eläkesäätiöitä ja eläkekassoja koskevaa lainsäädäntöä ottaen huomioon lainsäädännön soveltamisessa havaitut puutteet ja ristiriitaisuudet. Työryhmän puheenjohtaja oli sosiaali- ja terveysministeriöstä ja jäseninä olivat työmarkkinajärjestöt eli Elinkeinoelämän keskusliitto EK sekä Akava, SAK ja STTK, Eläkesäätiöyhdistys ESY ry, Työeläkevakuuttajat Tela ry ja Finanssialan Keskusliitto ry. Työryhmällä oli pysyviä asiantuntijoita sosiaali- ja terveysministeriöstä, Eläkesäätiöyhdistys ry:stä, Eläketurvakeskuksesta ja Finanssivalvonnasta. Työryhmä luovutti loppuraporttinsa, joka oli kirjoitettu hallituksen esityksen muotoon, sosiaali- ja terveysministeriölle tammikuussa 2016. Raporttiin liittyi eriyvä mielipide ja täydentäviä lausumia.

Loppuraportti lähetettiin lausuntokierrokselle, joka päättyi huhtikuussa 2016. Lausunnon antoivat työryhmässä edustettuina olleiden organisaatioiden ja pysyvien asiantuntijoiden lisäksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto, valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, oikeusministeriö, Kansaneläkelaitos, Vakuutuskassat ry, Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Suomen Yrittäjät, Suomen Pääomasijoitusyhdistys ry, eläkesäätiöiden ja -kassojen palveluyhtiöt Porasto Oy sekä Innova Palvelut Oy ja Eläkekassa Viabekin selvitysmies asianajaja Kari Huttunen. Lisäksi lau-

sunnan antoivat Apteekkien Eläkekassa, Suomen Jääkiekkoilijat ry ja Suomen Huippu-Urheilijoiden Unioni ry antoivat yhteisen lausunnon, Eläkekassa Verso sekä OP Eläkekassa, joka antoi yhteisen lausunnon OP Ryhmän kanssa.

Suurin osa lausunnonantajista piti työryhmän ehdotusta eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain kokonaisuudistukseksi yleisesti tärkeänä ja tarpeellisena. Työryhmän lakitekniisiä ehdotuksia eläkesäätiölain, vakuutuskassalain ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain kumoamiseksi kolmella uudella lailla kannatettiin. Pääosaa työryhmän sisällöllisistä ehdotuksista myös joko kannatetaan tai niihin ei oteta nimenomaisesti kantaa. Ehdotukseen vakuutuskannan siirron sääntelystä siirrettäessä kanta työeläkeyhtiöstä eläkesäätiöön tai -kassaan liittyy eriviä näkemyksiä. Osa lausunnonantajista katsoo, että työryhmän ehdotukset ovat liian pitkälle meneviä ja osa katsoo, että tarvitaan pidemmälle meneviä toimenpiteitä erityisesti niin sanottujen päätyneiden vakuutusten osalta.

Lausuntokierroksen johdosta hallituksen esitykseen ei tehty merkittäviä sisällöllisiä muutoksia verrattuna työryhmän loppuraporttiin. Lainsäädännön arviointineuvosto antoi esitysluonnoksesta lausunnon maaliskuussa 2017. Arviointineuvosto katsoi, että keskeisessä tavoitteessa lainsäädännön selkeyttämiseksi on edetty, mutta piti esityksen vaikutusarviointia puutteellisena. Arviointineuvosto katsoi, että asianmukaiset vaikutusarviot on lisättävä esitykseen ennen kuin se annetaan eduskunnan käsiteltäväksi. Tämä johti hallituksen esityksen antamisajankohdan siirtymiseen. Esitystä on täydennetty lausunnon johdosta monin osin samalla huomioiden lakisääteisen työeläkejärjestelmän toimintaperiaatteiden esitykselle asettamat lähtökohdat. Hallituksen esityksen antaminen siirtyi edelleen IORP II-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon johdosta, mikä tehtiin voimassa olevaan eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin. Tähän hallituksen esitykseen IORP II-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä annetut säännökset on siirretty pääosin sellaisenaan.

Ehdotuksen eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin on lausuntokierroksen jälkeen lisätty uusi luku, joka sääntelee konkurssimenettelyä. Työryhmän esitysluonnoksen valmistumisen jälkeen on käynyt ilmeiseksi, että voimassa olevaa eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain konkurssisääntelyä tulee täsmentää käytännössä ilmenneiden laintulkintaongelmien vuoksi. Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain konkurssia koskeva luku on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Sosiaali- ja terveysministeriö järjesti hallituksen esitysluonnoksen johdosta kuulemistilaisuuden tammikuussa 2020. Kuulemistilaisuuteen osallistuivat Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Liikennepalvelualojen eläkekassa Viabekin konkurssitilassa julkisselvittäjä asianajaja Arto Kukkonen, Eläkesäätiöyhdistys ESY ry, Eläketurvakeskus, Finanssiala ry, Finanssivalvonta, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, konkurssiasiamies, Mandatum Life Palvelut Oy, Porasto Oy, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Yrittäjät, STTK ry, työ- ja elinkeinoministeriö, Työeläkevakuuttajat TELA ry ja Vakuutus- ja rahoitusneuvonta. ESY ry pitää tärkeänä kokonaisuudistuksen voimaan saattamista mahdollisimman nopeasti. Finanssivalvonta kannattaa uudistuksen tavoitteita, mutta katsoo, että osa ehdotuksista ei edistä niitä. Finanssivalvonta katsoo lisäksi, että uudistusta tulee kehittää edelleen, vaikka se tarkoittaisi voimaantumisen lykkääntymistä. Viabekin julkisselvittäjä Kukkonen, Finanssiala ja konkurssiasiamies katsoivat, että konkurssia koskevat säännökset selkeyttävät monin osin nykytilaa. Konkurssia koskevaa sääntelyä tulisi kuitenkin edelleen kehittää. Lisäksi kuulemistilaisuuteen osallistuneet antoivat lakitekniisiä kommentteja.

Ehdotus on viimeistelty virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista

1 luku Lain soveltaminen sekä eläkesäätiön ja eläkekassan toiminnan keskeiset periaatteet

1 §. Lain soveltamisala. Pykälässä säädetään lain soveltamisalasta. Lakia sovellettaisiin työntekijän eläkelaiassa tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuustustoimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön sekä työntekijän eläkelaiassa että yrittäjän eläkelaiassa tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuustustoimintaa harjoittavaan eläkekassaan. Eläkekassa voisi harjoittaa myös joko työntekijän eläkelaiassa tarkoitettua toimintaa tai yrittäjän eläkelaiassa tarkoitettua toimintaa. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 1 §:ää ja vakuutuskassalain 1 ja 2 §:ää. Erona nykytilaan lisäeläketoimintaa harjoittavista eläkesäätiöistä ja vakuutuskassoista sekä sairaus-, hautaus- ja avustuskassoista ehdotetaan säädettäväksi erillisissä laeissa. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettava laki olisi toissijainen suhteessa työntekijän eläkelakiin ja yrittäjän eläkelakiin. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettavaa lakia sovellettaisiin vain silloin, kun työntekijän eläkelaiassa tai yrittäjän eläkelaiassa ei toisin säädetä.

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 kohdan mukaan eläkelaitoksella tarkoitetaan 1 §:n mukaista toimintaa harjoittavaa eläkesäätiötä ja eläkekassaa. Määritelmä on tarpeen, koska useimmat säännökset koskevat sekä eläkesäätiöitä että eläkekassoja.

Pykälän 2 kohdassa määritellään osakas. Nykyisen vakuutuskassalain 3 §:n 5 kohdan mukaan osakkaalla tarkoitetaan jatkuvan kannatusmaksun maksajaa. Uudessa laissa termistä kannatusmaksu ehdotetaan luovuttavaksi ja käytettävän sen sijaan termiä vakuutusmaksu, jota käytetään yleisesti myös lakisääteisissä vakuutuslajeissa. Pykälän 2 kohdan mukaan osakkaalla tarkoitettaisiin työnantajaa tai yrittäjää, joka on velvollinen maksamaan vakuutusmaksua.

Pykälän 3 kohdassa määriteltäisiin ETA-valtio vastaavasti kuin voimassa olevan eläkesäätiölain 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa ja vakuutuskassalain 3 §:n 7 kohdassa. Pykälän 4 kohdassa määriteltäisiin työeläkevakuutusyhtiö viittaamalla sitä koskevaan lakiin. Pykälän 5 kohdassa määriteltäisiin konserni, jolla tarkoitettaisiin tässä laissa samaan kuin kirjanpitolaissa.

3 §. Toimintapiiri. Pykälän 1 momentti vastaa pääosin eläkesäätiölain 1 ja 115 §:ää yhteiseläkesäätiön perustajasta. Ehdotetussa laissa yhteiseläkesäätiöstä käsitteenä luovuttaisiin ja eläkesäätiön toimintapiiriä ehdotetaan hieman kavennettavaksi. Eläkesäätiön toimintapiiri tulisi 1 momentin mukaan määritellä säätiön säännöissä siten, että säätiön osakkaana voi olla työnantaja tai työnantaja yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, jotka kuuluvat samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa toimintapiiri ei voisi perustua vain toiminnalliseen ja taloudelliseen yhteyteen toimintaa harjoittavien työnantajien kesken vaan edellytyksenä olisi kiinteämpi yhteys eli konserni. Koska säätiön osakkaana olevat työnantajat vastaavat viime kädessä omalla omaisuudellaan säätiön velvoitteista, osakkaiden kuuluminen samaan konserniin on perusteltua. Lisäksi säätiö itse voi kuulua omaan toimintapiiriinsä osakkaana. Tämä merkitsee sitä, että eläkesäätiössä voidaan vakuuttaa myös säätiön työntekijät.

Eläkekassan toimintapiiri vastaisi pääosin vakuutuskassalain lakisääteistä toimintaa harjoittavan kassan toimintapiirin sääntelyä eli vakuutuskassalain 4 §:ää. Eläkekassan säännöissä tulee

2 momentin mukaan määritellä toimintapiiri siten, että kassan osakkaana tulee olla useita työnantajia tai yrittäjiä. Toisin kuin voimassa olevassa vakuutuskassalaissa eläkekassaa ei ehdotuksen mukaan voisi enää perustaa vain yksi työnantaja. Tällainen yhden työnantajan eläkekassa ei ole tarkoituksenmukainen laitosmuoto, koska osakkaana olevan työnantajan vastuu kassaa kohtaan on rajoitettua toisin kuin eläkesäätiössä. Kassan osakkaita voivat olla työnantajat, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys keskenään, tai työnantajat, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen taikka, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden. Toiminnallinen ja taloudellinen yhteys on käsitteenä laajempi kuin kirjanpitolaissa tarkoitettu konserni, joten toiminnallinen ja taloudellinen yhteys käsittää myös konsernin. Kassan toimintapiirin voivat muodostaa myös yrittäjät, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen. Yrittäjällä tarkoitetaan yrittäjän eläkelaiassa tarkoitettua yrittäjää, mikä myös osaltaan rajaa eläkekassan toimintapiiriä. Voimassa olevan vakuutuskassalain mukaan myös yrittäjät, jotka kuuluvat samaan rekisteröityyn yhdistykseen voivat muodostaa kassan toimintapiirin. Koska toimintapiiri olisi tällöin vapaasti määriteltävissä yhdistyksen välityksellä, ei tällaista toimintapiiriä ole ehdotuksessa pidetty tarkoituksenmukaisena.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkekassatoiminnan harjoittamisen usean työnantajan tai usean yrittäjän kesken tulee olla tarkoituksenmukaista. Eläkelaitoksen toimintapiiri voi myös olla pykälän 1 ja 2 momentissa määriteltäviä suppeampi.

4 §. Toiminnan tarkoitus. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 1 §:ää ja 4 §:n 1 momenttia sekä vakuutuskassalain 1 §:ää siltä osin kuin siinä säädetään eläkekassatoiminnasta ja vakuutuskassalain 7 §:n 1 momenttia. Eläkelaitoksen tehtävänä olisi 1 momentin mukaan muutoin kuin liikemäisesti harjoittaa sosiaaliturvaan kuuluvaa lakisääteistä eläkevakuutusliikettä hoitamalla 1 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaisen lakisääteisen eläketurvan toimeenpanoa. Sillä, että toimintaa tulisi harjoittaa muutoin kuin liikemäisesti tarkoitettaisiin samaan kuin voimassa olevassa laissa. Toiminta ei siten saisi edelleenkaan olla vakuutusliikkeen harjoittamista, jossa keskeistä on muun muassa voiton tavoittelu sekä avoin asiakaspiiri ja sitä kautta uusien asiakkaiden hankinta. Koska eläkelaitoksen tehtävänä on lakisääteisen eläketurvan toimeenpano, se ei saa 2 momentin mukaan harjoittaa muuta kuin tätä toimintaa. Lisäksi momentissa todettaisiin työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 2 §:n mukaisesti, että eläkelaitoksen tulee hoitaa laitokselle lakisääteiden eläketurvan toimeenpanoa varten kertyviä varoja vakuutettujen edut turvalla tavalla.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkelaitos saa harjoittaa toimintaa vain toimintapiirissään. Koska eläkelaitoksen toiminta tapahtuu rajatussa toimintapiirissä, sillä ei yleensä ole tarvetta markkinoida palvelujaan ja kilpailla osakkaista muiden eläkelaitosten kanssa. Kiellon tarkoituksen on tehdä ero tässä laissa tarkoitettujen eläkelaitosten ja työeläkevakuutusyhtiön harjoittaman toiminnan välillä.

5 §. Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu. Säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä, jotka nimenomaisesti kuvaisivat osakkaiden asemaan sovellettavia yleisiä periaatteita. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain yleisiä periaatteita. Pykälän 1 momentin mukaan eläkelaitos on perustajastaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä ja lakkaa, kun laitos on purettu. Vastaava periaate on todettu muun muassa osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa, jota sovelletaan myös työeläkeyhtiöihin.

Vaikka eläkesäätiö ja eläkekassa on osakkaistaan erillinen oikeushenkilö, osakkaat ovat vastuussa eläkelaitoksen varojen riittävydestä. Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiön osakkaat ovat vastuussa säätiötä kohtaan sen varojen riittävydestä säätiön vastuuvelan ja muiden velkojen sekä vakavaraisuusvaateen kattamiseen siten kuin tässä laissa säädetään ja säätiön

säännöissä määrätään. Osakkaat ovat vastuussa laissa täsmennyvällä tavalla siitä, että säätiö täyttää sille säädetty vakavaraisuusvaatimukset. Eläkesäätiön osakkaan vastuu säätiötä kohtaan on rajatonta eli osakas vastaa viime kädessä koko omaisuudellaan säätiön vastuista. Vastuuta ei ole kuitenkaan suoraan suhteessa kolmanteen osapuoleen. Osakkaan vastuu toteutuu osakkaan maksaessa säätiölle vakuutusmaksuja, joiden määrä voi nousta, jos säätiön vakavaraisuus tai muut velvoitteet sitä edellyttävät. Toisin kuin työeläkevakuutusyhtiön asiakkaana säätiön osakkaana olevan työnantajan työeläkevakuutusmaksun määrä ei ole etukäteen lopullisesti tiedossa. Vastuu on myös luonteeltaan solidaarista eli osakas vastaa laissa säädettyissä tapauksissa myös maksukyvyttömän osakkaan velvoitteista säätiötä kohtaan. Eläkesäätiön selvitystilan aikana osakkaat vastaavat vakuutuskannan luovutushetkeen saakka laissa säädetyn vakavaraisuusrajan täyttymisestä ja siitä, että vakuutuskantaa luovutettaessa kantaa vastaavina varoina siirtyy vähintään vakavaraisuusrajaa vastaava määrä eläkesäätiön omaisuutta. Eläkesäätiön osakkaan lopullinen maksuvelvollisuuden määrä määräytyy vasta vakuutuskannan luovutushetkellä. Toisaalta osakkaat saavat myös hyödykseen omaisuuden mahdollisen arvonnousun selvitystilan aikana siten, että arvonnousu otetaan huomioon laskettaessa osakkaiden maksuvelvollisuuden määrä vakuutuskantaa luovutettaessa. Jos vakuutuskantaa luovutettaessa säätiöllä on varoja enemmän kuin vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, myös vakavaraisuusrajan ylittävä osa luovutetaan kannan vastaanottajalle, enintään kuitenkin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaa prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä. Pykälän 3 momentissa säädetään eläkekassan osakkaan vastuusta, joka poikkeaa eläkesäätiön osakkaan vastuusta. Eläkekassan osakkaiden vastuu on laissa osittain rajattu. Eläkekassan osakkaan hakevat etukäteen vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamat vakuutusmaksun laskuperusteet, joiden mukaa työeläkemaksu voidaan joko määrätä etukäteen kiinteänä tai täsmäyttää jälkikäteen. Eläkekassan selvitystilassa osakkaan vastuu kassan vakavaraisuusrajan täyttymisestä määräytyisi ehdotuksen mukaan selvitystilaan asettamishetkellä eikä kuten eläkesäätiössä vakuutuskannan luovutushetkellä. Eläkekassan osakkaat eivät hyötyisi mahdollisesta kassan omaisuuden arvonnoususta selvitystilan aikana, mutta heidän maksuvelvollisuutensa määrä ei myöskään voisi selvitystilan aikana enää kasvaa. Myös eläkekassan osakkaiden vastuu on luonteeltaan solidaarista. Velvollisuutta suorittaa kassalle selvitystilassa lisämaksua sovelletaan myös osakkaaseen, joka on eronnut tai erotettu kassasta sen tilikauden aikana, jolloin kassa asetettiin selvitystilaan.

6 §. Eläkelaitoksesta eroaminen ja erottaminen. Pykälä on uusi, mutta vastaa sisällöltään voimassa olevaa oikeustilaa. Uudessa laissa todettaisiin nimenomaisesti eläkesäätiötoiminnan ja eläkekassatoiminnan peruspiirteet ja erot näiden laitostuotojen välillä. Eläkesäätiö eroaa eläkekassasta olennaisesti siinä, että eläkesäätiön osakas ei voi erota säätiöstä ja jättää osakaskohtaista vakuutuskantaa säätiöön. Eläkesäätiön luonteeseen kuuluu, että osakas vastaa säätiön velvoitteista viime kädessä kaikella omaisuudellaan toisin kuin kassassa. Siksi osakas voi erota vasta, kun eroavan osakkaan osakaskohtainen vakuutuskanta on siirretty toiseen eläkelaitokseen. Pykälä vastaa eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 125 §:n 1 momenttia. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa Finanssivalvonta ei voisi myöntää poikkeuslupaa osakkaan jatkamisesta eläkelaitoksen osakkaana, jos osakas on lopettanut sen toimintansa, jonka piirissä säätiössä vakuutetut työntekijät työskentelevät. Eläkekassa rinnastuu taas osakkaan eroamisen ja vakuutuskannan siirron osalta lähinnä vakuutusyhtiön asiakkuuteen eli kassan osakas voi erota ja jättää osakaskohtaisen vakuutuskannan eläkekassaan.

7 §. Yhdenvertaisuus. Pykälässä säädettäisiin osakkaiden ja vakuutettujen yhdenvertaisuudesta vastaavasti kuin osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:ssä. Säännöksessä kielletään epäoikeutetun edun antaminen osakkaalle, vakuutetulle tai muulle henkilölle eläkelaitoksen, toisen vakuutetun tai toisen osakkaan kustannuksella. Säännös koskee kassankokousta, edustajistoa, hallitusta, toimitusjohtajaa tai 4 luvun 17 §:ssä tarkoitettua muuta edustajaa. Säännöksellä kielletään kaikenlaisen epäoikeutetun taloudellisen edun antaminen. Epäoikeutetun edun antaminen muulle henki-

lölle voi tarkoittaa muun muassa eläkelaitoksen toiminnan vastaisia suorituksia osakkaan lähi-
piirille tai lahjoituksia. Arvioitaessa päätöksen tai toimen asianmukaisuutta tulisi huomioida,
mitä lain 3 §:ssä säädetään toimintapiiristä ja 4 §:ssä eläkelaitoksen toiminnan tarkoituksesta.

8 §. Tahdonvaltaisuus. Pykälä on uusi. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain tahdonvaltaisuudesta sää-
dettäisiin vastaavasti kuin vakuutusyhtiölain 1 luvun 24 §:ssä, jota sovelletaan myös työeläke-
vakuutusyhtiöihin. Vaikka kyse on lakisääteisen eläkevakuuttamisen toimeenpanosta, osakkaat
voivat sääntöjen avulla päättää eläkelaitoksen toiminnasta. Sääntöihin ei voida ottaa lain tai
hyvän tavan vastaista määräystä. Kun kyse on pitkältä lailla säädellystä lakisääteisestä vakuu-
tustoiminnasta, alue, joka jää osakkaiden tahdonvaltaisuuden alaan, on rajoitettu.

2 luku Perustaminen ja osakkaat

Lain 2 luku sisältää eläkesäätiön ja eläkekassan perustamista ja osakkuutta koskevat säännökset.
Nykyisin perustamista koskevat säännökset ovat vakuutuskassalain 2 luvussa ja eläkesäätiön
osalta eläkesäätiölain 2 luvussa. Luvussa säädetään perustamisen lisäksi myös esimerkiksi elä-
kelaitoksen säännöistä, vähimmäiskoosta ja toimista rekisteröimättömän eläkelaitoksen kanssa.

Voimassa oleviin vakuutuskassalakiin ja eläkesäätiölakiin nähden sisällöllisiä muutoksia ehdo-
tetaan muun muassa eläkelaitoksen vakuutettujen vähimmäismäärää koskeviin säännöksiin. Va-
kuutettujen vähimmäismäärää ehdotetaan alennettavaksi voimassa oleviin lakeihin verrattuna.
Osakeyhtiölain perustamista koskevien säännösten mukaisesti nykyinen perustamiskirja kor-
vattaisiin perustamissopimuksella. Kaikki eläkekassan perustajat allekirjoittaisivat perustamis-
sopimuksen, joten erillistä perustamiskokousta ei enää tarvita. Aiemmat säännökset eläkesää-
tiön ja vakuutuskassan takuupääomasta ja pohjarahastosta ehdotetaan korvattavaksi perustamis-
pääomaa koskevilla säännöksillä.

Perustamista koskevat säännökset ehdotetaan uudistettavaksi lainsäädäntöteknisesti säännösten
ymmärrettävyyden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi. Lainsäädäntötekniisten uudistusten li-
säksi säännöksiin ehdotetaan myös joitakin sisällöllisiä muutoksia, joissa huomioitaisiin vakuu-
tuskassalain ja eläkesäätiölain säätämisen jälkeen tapahtuneet muutokset eläkelaitosten toimin-
taympäristössä ja yhtiöoikeudessa. Lisäksi vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain säätämisen jäl-
keen valvovaksi viranomaiseksi on sosiaali- ja terveystieteiden sijaan tullut Finanssivalvonta,
jonka oikeudellinen asema lupa- ja rekisteriviranomaisena otetaan huomioon.

Perustamista koskevat säännökset on pyritty laatimaan yhdenmukaisiksi vakuutusyhtiölain ja
osakeyhtiölain perustamista koskevien säännösten kanssa, siltä osin kuin se on mahdollista ot-
taen huomioon eläkesäätiöiden ja eläkekassojen erityispiirteet. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen
perustaminen tapahtuisi kuten nykyisin eikä eläkesäätiön ja eläkekassan perustamista koskeviin
pääperiaatteisiin esitetä muutoksia. Työnantajat ja eläkekassojen osalta myös yrittäjät voisivat
perustaa eläkelaitoksen samanlaisten yhteenliittymien ja hallinnollisten tai taloudellisten koko-
naisuuksien perusteella kuin nykyisinkin. Laissa ei kuitenkaan usean työnantajan perustamaa
eläkesäätiötä kutsuttaisi enää yhteiseläkesäätiöksi.

1 §. Eläkelaitoksen perustaja. Pykälässä säädetään niistä tahoista, jotka voivat perustaa elä-
kesäätiön tai eläkekassan. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön voi perustaa työnantaja tai
1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettut työnantajat yhdessä. Momentti vastaa asiallisesti voi-
massa olevan eläkesäätiölain 7 ja 115 §:ää.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassan voivat perustaa 1 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoite-
tut työnantajat taikka siinä tarkoitettut yrittäjät yhdessä.

2 §. Perustajan kelpoisuus. Pykälä sisältää yleisen yhteisöoikeudellisen periaatteen, jonka mukaan vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla perustajana. Säännös vastaa vakuutuskassalain 10 §:n 2 momenttia ja eläkesäätiölain 7 §:n 4 momenttia.

3 §. Perustajan kotipaikka. Eläkelaitoksen perustajalla tulee olla kotipaikka ETA-valtiossa. Pykälä vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 7 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 10 §:n 1 momenttia.

4 §. Eläkelaitoksen vähimmäiskoko. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan eläkelaitoksessa on oltava vähintään 300 jäsentä. Perustettavan eläkelaitoksen vähimmäiskokoa ehdotetaan laskettavaksi 150 vakuutettuun. Vakuutetulla tarkoitetaan eläkesäätiöissä tai eläkekassassa työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain nojalla vakuutettua henkilöä, josta säätiön tai kassan osakas maksaa vakuutusmaksua.

5 §. Perustamissopimus. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty eläkesäätiölain 8 §:ssä ja vakuutuskassalain 11 §:n 1 momentissa, 2 momentin 1 kohdassa ja 3 momentin 1 kohdassa. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi perustamissopimuksesta, joka korvaa nykyisen perustamiskirjan. Perustamissopimus on laadittava kirjallisesti. Muotovaatimuksella taataan se, että Finanssivalvonta voi arvioida eläkelaitoksen rekisteröinnin perusteena olevia seikkoja. Koska erillistä perustamiskokousta ei pidetä, edellytetään että kaikki perustaja-työnantajat ovat perustamisesta yksimielisiä. Perustamissopimus on myös päivittävä. Jos perustajat allekirjoittavat sopimuksen eri aikoina, sopimuksen päivämäärä tarkoittaa viimeisen allekirjoituksen päivämäärää.

Pykälän 2 momentissa säädetään perustamissopimuksen vähimmäisisällöstä. Tämän lisäksi perustamissopimuksessa voidaan sopia muistakin asioista. Jos sopimus ei täytä 2 momentissa mainittuja vähimmäisvaatimuksia, eläkelaitoksen rekisteröiminen estyy. Perustamissopimukseen on sisällytettävä toimintasuunnitelma perustettavaksi aiotusta eläkelaitoksen toiminnasta ja ehdotus eläkelaitoksen säännöiksi. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan on mainittava perustajien nimet, henkilötunnus taikka yritys- ja yhteisötunnus, kotipaikka ja postiosoite.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan perustamissopimukseen on tarvittaessa otettava maininta eläkelaitokselle tulevasta perustamispääoman määrästä. Perustamispääoma tulee esittää perustamissopimuksessa rahamääräisenä. Nykyisenkaltaista sääntelyä apporttiomaisuudesta ei perustamisvaiheessa tarvita, koska vakuutuskannan siirroissa siirretään vastuuvelan ja vastuuvelkaa vastaavien varojen osuus vakavaraisuuspääomasta. Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan eläkelaitoksen hallituksen jäsenet tulee olla mainittuna perustamissopimuksessa. Lisäksi 4 kohdan mukaan perustamissopimuksessa on tarvittaessa mainittava myös eläkelaitoksen toimitusjohtaja ja tilintarkastajat.

Pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin toimintasuunnitelman sisällöstä.

6 §. Osakasluettelo. Pykälässä säädetään uutena osakasluettelosta, joka vastaa osittain osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:ssä säädettyä. Eläkelaitoksen tulee pitää osakkaista luetteloa, jossa on oltava osakkaan nimi ja yhteisötunnus. Osakasluettelo tulisi laatia heti eläkelaitoksen perustamisen jälkeen.

Pykälän 2 momentissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle viipymättä osakasluettelon muutoksista. Finanssivalvonta arvioi, että eläkelaitoksen osakkaiden

muuttuminen täyttää eläkelaitoksen toimintapiirille laissa asetetut vaatimukset ja että toimintapiiri vastaa myös eläkelaitoksen sääntöjä. Jos eläkekassassa on useita osakkaita, toimintapiiriä koskevan sääntelyn mukaan edellytyksenä on, että toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista.

7 §. Toiminimi. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen toiminimestä. Pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 12 §:ää ja vakuutuskassalain 14 §:ää. Tarkennuksena aiempaan nähden eläkelaitoksen toiminimi ei saisi olla yleisen järjestyksen vastainen.

8 §. Säännöt. Perustettavalla eläkelaitoksella on oltava säännöt. Pykälässä säädetään sääntöjen vähimmäissisällöstä. Tämän lisäksi niihin voidaan ottaa määräyksiä muistakin asioista. Vastavaan kaltainen luettelo on nykyisin vakuutuskassalain 12 §:ssä ja eläkesäätiölain 9 §:ssä.

Pykälän 1 momentti sisältää luettelon asioista, jotka on mainittava joko eläkekassan tai eläkesäätiön tai molempien eläkelaitosten säännöissä. Pykälän 1 momentin 1—3 kohdan säännösten tarkoituksena on yksilöidä eläkelaitos. Pykälän 1 momentin 4—5 kohtien tarkoituksena on määritellä eläkelaitoksen toimintapiiri ja vakuutetut. Toimintapiiri tulee säännöissä kuvata siten, että Finanssivalvonta voi arvioida, täyttääkö toimintapiiri sille laissa säädetyt edellytykset. Osakkaita ei säännöissä ole tarpeen luetella, koska sääntöjen lisäksi laitoksella tulee olla osakasluettelo. Vakuutettuina voi olla esimerkiksi jokin tietty henkilöstöryhmä. Vaikka kyse on lakisääteisen eläkevakuutus toiminnan harjoittamisesta, laitoksessa vakuutetut on tarpeellista määritellä säännöissä. Työnantaja voi vakuuttaa eläkesäätiössä tai -kassassa vain osan henkilöstään ja osan esimerkiksi työeläkeyhtiössä.

Kohdat 6—9 koskevat sääntöihin otettavia hallituksen jäseniä, heille maksettavia korvauksia, ja tilintarkastajia koskevia tietoja.

Kohdan 10 mukaan eläkelaitoksen on määrättävä säännöissä, miten vastuu maksukyvyttömän osakkaan vakavaraisuuspääomaa kokevista velvoitteista jakautuu osakkaiden kesken.

Kohdan 11 mukaan säännöissä on määrättävä osakaskohtaista vakuutuskantaa siirrettäessä 12 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi osakkaalta perittävän maksun perusteet.

Momentin 12 kohdan mukaan säännöissä on määrättävä selvitystilassa vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi perittävän maksun määräytymisen perusteista.

Momentin 13 kohdan mukaan säännöissä tulee ilmoittaa, miten eläkelaitoksen vastuut ja varat jakautuvat osakkaiden kesken eläkelaitoksen purkautuessa. Tarkennuksena nykytilaan säännöissä olisi määriteltävä myös vastuiden jakaantumisesta.

Säännöissä ei enää erikseen täytyisi ilmoittaa eläkelaitoksen myöntämiin etuuksiin liittyviä seikkoja, koska lakisääteistä eläketoimintaa harjoittavan eläkelaitoksen etuudet määräytyvät suoraan työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädetään niistä asioista, joista eläkekassan säännöissä tulee määrätä 1 momentissa säädetyn lisäksi. Pykälän 2 momentin 1—2 kohdan mukaan eläkekassan säännöissä on määriteltävä kutsutapa kassankokoukseen sekä, miten osakkaiden äänimäärät kassankokouksessa jakautuvat. Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan, jos eläkekassalla on edustajista, säännöissä on ilmoitettava edustajiston jäsenten määrä, toimikausi, valitsemistapa sekä edustajiston jäsenille suoritettavan palkkion peruste. Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkekassassa on määriteltävä, miten osakkaiden

osuus 8 luvun 8 §:ssä tarkoitetusta ylikatteesta lasketaan. Pykälän 2 momentin 5 kohdan mukaan säännöissä on ilmoitettava, miten osakaskohtainen vakuutusmaksu määräytyy. Momentin 6 kohdan mukaan säännöissä on määrättävä, miten osakas eroaa ja millä perusteella osakas voidaan erottaa eläkekassasta.

Pykälän 3 momentissa säädetään niistä asioista, joista eläkesäätiön säännöissä tulee määrätä 1 momentissa säädetyn lisäksi. Eläkesäätiön säännöissä on momentin 1 kohdan mukaan määrättävä hallituksen jäsenten valitsemistavasta. Momentin 2 kohdan mukaan säännöissä tulee myös määrätä, miten osakaskohtaiset vakuutusmaksut määrätään, jos eläkesäätiön kirjanpidossa noudatetaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää. Momentin 3 kohdan mukaan säännöissä on kerrottava, miten osakkaiden osuus ylikatteesta lasketaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä.

9 §. Sääntöjen vahvistaminen. Pykälä vastaa pääasiallisesti eläkesäätiölain 10 §:ää ja 11 §:n 1 ja 6 momenttia sekä vakuutuslainsäädännön 13 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan eläkelaitoksen säännöille ja niiden muutoksille on haettava Finanssivalvonnan vahvistus ja hakemukseen on liitettävä perustamissopimus, osakasluettelo ja selvitys hallituksen jäsenten ja mahdollisesti jo valitun toimitusjohtajan kelpoisuudesta. Koska perustamissopimuksen osana tulee 5 §:n mukaan olla toimintasuunnitelma, Finanssivalvonnalle toimitetaan sääntöjen vahvistamista koskevan hakemuksen yhteydessä myös toimintasuunnitelma. Edellä mainitut tiedot ovat tarpeen, jotta Finanssivalvonta voi arvioida, täyttääkö laitos toiminnalle laissa asetetut vaatimukset.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan on vahvistettava eläkesäätiön säännöt, jos ne ovat lain mukaiset. Momentti vastaa eläkesäätiölain 10 §:ää. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on vahvistettava eläkekassan säännöt, jos säännöt ovat lainmukaiset eikä aiotun toiminnan katsota vaarantavan alan tervettä kehitystä. Eläkekassan sääntöjä vahvistaessaan Finanssivalvonta arvioi kassan kykyä suorittaa velvoitteistaan. Terveeseen kassatoimintaan kuuluu etenkin se, että eläkekassalla on jo toiminnan alkaessa riittävät edellytykset menestykselliseen toimintaan ja että vakuutetut voivat luottaa kassan kykyyn suorittaa sääntöjen mukaiset etuudet. Eläkekassan toimintapiiri voi olla laajempi kuin eläkesäätiön toimintapiiri ja toiminnan laajuus voi lähestyä työeläkevakuutusyhtiön toimintaa. Eläkekassan osakkaan vastuu kassan velvoitteista on rajatumpi kuin eläkesäätiön osakkaan vastuu, jolloin eläkekassalla tulee olla riittävät edellytykset pitkäaikaiseen toimintaan.

10 §. Rekisteröiminen. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty vakuutuslainsäädännön 20 §:ssä ja eläkesäätiölain 13 §:n 1—2 momentissa. Erona voimassa olevaan eläkesäätiölakiin tilintarkastajan todistuksen sijaan tulisi toimittaa hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että eläkelaitoksen perustamisessa on noudatettu lain säännöksiä.

11 §. Rekisteröimisen oikeusvaikutukset. Pykälän mukaan eläkekassa tai eläkesäätiö syntyy, kun se merkitään Finanssivalvonnan ylläpitämään eläkesäätiö- ja vakuutuslainsäädännön rekisteriin. Pääsääntöisesti ennen rekisteröimistä eläkelaitos ei voi hankkia oikeuksia tai tehdä sitoumuksia. Rekisteröinnillä eläkelaitokselle siirtyy ne velvoitteet, jotka ovat aiheutuneet enintään vuosi ennen perustamissopimuksen allekirjoittamista tehdyistä toimista. Pykälä vastaa asiallisesti nykyisiä vakuutuslainsäädännön 24 §:n 1 momenttia ja eläkesäätiölain 16 §:n 1 momenttia.

12 §. Toiminta ennen rekisteröintiä. Pykälän vastaa asiallisesti vakuutuslainsäädännön 24 §:n 1 ja 2 momenttia ja eläkesäätiölain 16 §:n 1 ja 2 momenttia. Lähtökohtana on, että eläkelaitosta ei ole olemassa itsenäisenä oikeushenkilönä ennen rekisteröintiä. Pykälän 2 momentin mukaan ennen eläkelaitoksen rekisteröimistä eläkelaitoksen puolesta tehdyistä toimista vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Ennen eläkelaitoksen rekisteröintiä,

eläkelaitoksen toimilla on oikeusvaikutuksia perustamistointen johdosta. Sen vuoksi 3 momentissa säädetään, että tänä aikana hallitus ja toimitusjohtaja voivat käyttää puhevaltaa perustamista koskeissa asioissa. Tämä on toimitusjohtajan osalta uusi säännös. Vastuu näistä toimista siirtyy kuitenkin eläkelaitokselle rekisteröimisen jälkeen.

13 §. *Oikeustoimet rekisteröimättömän eläkelaitoksen kanssa.* Pykälä vastaa vakuutuskassalain 24 § 3 momenttia ja eläkesäätiölain 16 §:n 3 momenttia.

14 §. *Perustamisen raukeaminen.* Pykälän 1 momentti vastaa vakuutuskassalain 20 §:n 1 momenttia ja eläkesäätiölain 13 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädetään perustamisen raukeamisen oikeusvaikutuksista. Jos perustaminen raukeaa, eläkelaitoksen hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat jäljellä olevan perustamis pääoman ja sille saadun tuoton palauttamisesta osakkaille. Perustamispääomasta tulevat vähennettäväksi eläkelaitoksen puolesta ennen sen rekisteröintiä syntyneet tavanomaiset kulut. Tämä vastaa osakeyhtiölain 2 luvun 12 §:n 2 momentissa säädettyä. Momentti vastaa muutoin vakuutuskassalain 21 §:ää ja eläkesäätiölain 14 §:ää.

15 §. *Sääntöjen muuttaminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eläkesäätiön sääntöjen muuttamisesta vastaavasti kuin eläkesäätiölain 11 §:n 1 momentissa. Pykälän 2 momentissa säädetään eläkekassan sääntöjen muuttamisesta osittain voimassa olevaa vakuutuskassalakia poikkeavasti. Toisin kuin voimassa olevassa laissa välittömästi osakkaan oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva sääntömuutos voidaan hyväksyä yksinkertaisella enemmistöllä kassankokouksessa, mutta osakkaista vähintään kahden kolmasosan tulee hyväksyä muutos. Edellytyksenä ei enää olisi, että myös vakuutetuista kaksi kolmannesta hyväksyy välittömästi osakkaan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan sääntömuutoksen.

3 luku **Eläkekassan kassankokous ja edustajisto**

Luvussa säädettäisiin voimassa olevan vakuutuskassalain 4 luvun tapaan kassankokouksesta ja edustajistosta sekä voimassa olevan vakuutusyhtiölain 27 luvun tapaan päätöksen moittimisesta. Ehdotettujen säännösten sisältö vastaa pääasiallisesti voimassa olevaa vakuutuskassalakia. Ehdotetuissa muutoksissa on otettu huomioon vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain uudistuksessa tehdyt menettelylliset yhtiökokousta koskevat muutokset. Vastaavia muutoksia ehdotetaan myös soveltuvin osin kassankokouksen sääntelyyn. Uudistuksen ensisijaisena tavoitteena on helpottaa ja selkeyttää lain luettavuutta. Ehdotukseen otettuja uusia säännöksiä ovat läsnäolo-oikeutta (7 §), kokouskutsun sisältöä (14 §) ja kyselyoikeutta (20 §) koskevat säännökset. Voimassa olevasta laista poiketen määräenemmistöpäätöstä koskevaa säännöstä ei ole ehdotuksessa. Vakuutettujen etujen turvaaminen ei edellytä määräenemmistöpäätöksiä, kun kyse on lakisääteisestä eläkevakuuttamisesta, jossa työnantaja vastaa pääosin vakuutusmaksujen suorittamisesta ja jossa etuuden määräytyvät lainsäädännössä. Määräenemmistöpäätösten poistamisen tarkoituksena on päätöksenteon sujuvuuden edistäminen.

1 §. *Kassankokous ja edustajisto.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että eläkekassassa ylintä päätösvaltaa käyttää kassankokous. Lisäksi pykälässä säädetään siitä, että kassankokous voi lähtökohtaisesti päättää vain sille tässä laissa säädetyistä asioista. Vastaavaa osakeyhtiölain säännöstä sovelletaan myös vakuutusyhtiön ja työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokoukseen. Vastaavaa nimenomaista säännöstä ei ole voimassaolevassa vakuutuskassalaissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että kassan säännöissä voidaan määrätä, että päätösvaltaa kassankokouksen sijaan käyttävät osakkaiden ja vakuutettujen keskuudestaan valitsevat edustajat. Voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 40 §:n 1 momentin mukaan kassankokous järjestetään, mutta kokouksessa päätösvaltaa käyttää edustajisto.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että kassankokousta koskevia säännöksiä sovelletaan myös edustajistoon, jos sellainen on kassan sääntöjen mukaan olemassa ja valittu. Vastaavasti vakuutettujen ja osakkaiden oikeuksia ja velvollisuuksia kassankokouksessa koskevia säännöksiä sovellettaisiin edustajiston jäseniin. Säännöksessä kuitenkin varataan mahdollisuus säätää kassankokouksen ja edustajiston eroista.

2 §. Edustajiston valinta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin edustajiston jäsenten lukumäärästä ja edustajiston jäsenten toimikaudesta. Pykälän 1 momentin mukaan edustajistoon tulisi kuulua vähintään kuusi jäsentä. Voimassa olevassa laissa on edellytetty kymmentä edustajaa, mikä ei ole tarkoituksenmukaista etenkin pienten eläkekassojen kohdalla. Tämän vuoksi jäsenten vähimmäismäärä ehdotetaan alennettavaksi kuuteen jäseneseen. Voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 40 §:n 2 momentin tapaan ehdotuksen mukaan edustajiston toimikausi olisi enintään neljä vuotta kerrallaan. Kuten voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä edustajiston jäsenten valitsemistavasta ja osakkaan äänimäärästä edustajistossa määrättäisiin kassan säännöissä. Tämä mahdollistaa nykyisten edustajistoa koskevien käytäntöjen jatkumisen esimerkiksi siten, että kustakin konserniin kuuluvasta yrityksestä valitaan edustajistoon yksi vakuutettujen edustaja.

Pykälän 2 momentin mukaan henkilö ei voi olla samanaikaisesti sekä edustajiston että hallituksen jäsen, koska edustajiston tehtäviin kuuluu hallituksen valvominen. Voimassa olevassa laissa ei ole vastaavaa säännöstä.

3 §. Varsinainen kassankokous. Pykälässä säädettäisiin siitä, milloin varsinainen kassankokous on pidettävä ja mitä asioita kassankokouksessa on käsiteltävä. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 25 §:n 2 momentissa, 44 §:ssä ja 56 §:ssä.

4 §. Ylimääräinen kassankokous. Pykälässä säädettäisiin siitä, milloin eläkekassan ylimääräinen kassankokous on pidettävä. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 45 §:ssä sillä erotuksella, että voimassa olevassa laissa ei nimenomaisesti mainita, että ylimääräinen kassankokous on pidettävä sääntöjen niin määrätessä.

5 §. Oikeus saada asia käsiteltäväksi. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 46 §:n mukaisesti siitä, että vakuutetulla ja osakkaalla on oikeus saada haluamansa asia kassankokouksen tai edustajiston käsiteltäväksi.

6 §. Osallistumisoikeus ja ilmoittautuminen. Jokaisella vakuutetulla ja osakkaalla on oikeus osallistua ja käyttää puhevaltaa kassankokouksessa. Tältä osin ehdotus vastaa voimassa olevaa vakuutuslainsäädännön 39 §:n 2 momenttia. Osallistumisen edellytyksenä on, osakas tai vakuutettu on esittänyt osallistumisoikeudestaan luotettavan selvityksen. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n nojalla osakeyhtiölain 5 luvun 6 §:n ensimmäistä virkettä.

Säännöissä osakkaan tai vakuutetun kassankokoukseen osallistumisen edellytykseksi voidaan asettaa ilmoittautuminen vakuutuslainsäädännön viimeistään tiettyinä päivinä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta. Viimeinen ilmoittautumispäivä on mainittava kokouskutsussa. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n nojalla osakeyhtiölain 5 luvun 7 §:n 1 momenttia.

7 §. Läsnäolo-oikeus. Pykälässä säädettäisiin hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan läsnäolo-oikeudesta eläkekassan kassankokouksessa tai edustajiston kokouksessa. Vastaavaa nimenomaista säännöstä ei ole voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä, mutta se vastaa työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 10 §:ssä säädettyä. Ehdotus vastaa sisällöltään myös vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n nojalla osakeyhtiölain 5 luvun 10 §:ää. Pykälän lähtökohtana on, että hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja voivat olla läsnä kassankokouksessa, mikäli kassankokous tai edustajisto eivät toisin päättä. Lähinnä vakuutettujen ja osakkaiden kyselyoikeuden toteutumisen varmistamiseksi säädetään, että kassankokous voi päättää mainittujen henkilöiden osallistumisesta toisin vain yksittäistapauksessa. Eläkekassan säännöissä ei siten voida etukäteen estää hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan osallistumista kassankokoukseen. Lisäksi kassankokous voi sallia myös muiden henkilöiden läsnäolon kassankokouksessa.

8 §. Asiamies ja avustaja. Pykälän 1 momentin mukaan osakas tai vakuutettu saa käyttää oikeuttaan kassankokouksessa asiamiehen välityksellä. Jäsenen oikeus käyttää asiamiestä on ehdoton, toisin sanoen kassan säännöissä ei enää voitaisi kieltää jäseneltä oikeutta asiamiehen käyttöön. Voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 41 §:n 2 momentista poiketen ehdotuksessa ei säädettäisi asiamiehen valintaa koskevaa laadullista rajoitusta eli asiamies voisi ehdotuksen mukaan olla muukin henkilö kuin kassan toinen jäsen. Lisäksi säädettäisiin, että osakkaalla tai vakuutetulla tai asiamiehellä saa olla kokouksessa avustaja. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä asiasta, mutta avustajan käyttö on ollut sallittua. Ehdotuksessa asiasta säädetään nimenomaisesti, koska ilman säännöstä avustajalla ei ole pääsyä henkilöpiiriltään suljettuun kassankokoukseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asiamiehen edustamien vakuutettujen tai osakkaiden määrällisestä rajoituksesta ja edustamiskelpoisuuden menettelyllisistä vaatimuksista. Säännöksen nojalla asiamies voi edustaa enintään säännöissä määrättyä osakkaiden tai vakuutettujen määrää. Asiamiehen on esittävä päiväty ja yksilöity valtakirja tai hänen on muutoin luettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakasta tai vakuutettua. Valtuutus koskee yhtä kokousta, jollei valtuutuksesta muuta ilmene. Voimassa olevasta käytännöstä poiketen ehdotuksen mukaan olisi mahdollista valtuuttaa asiamies osallistumaan useaan kassankokoukseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kiellosta, jonka mukaan edustajiston jäsen voi käyttää oikeuttaan vain henkilökohtaisesti. Edustajiston jäsen saa käyttää avustajaa vain, jos säännöissä niin määrätään tai edustajiston kokous niin päättää.

Ehdotuksen 1 ja 2 momentit yhdessä vastaavat sisällöltään myös vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n nojalla osakeyhtiölain 5 luvun 8 §:n 1 ja 2 momenttia. Ehdotuksen 3 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 41 §:n 4 momentin toista virkettä sekä osuuskuntalain 5 luvun 41 §:n 1 momenttia.

9 §. Osallistumistapa. Pykälä on uusi. Ehdotuksen mukaan vakuutuslainsäädännössä voidaan määrätä etaosallistumisesta kassankokoukseen. Uusi säännös on perusteltu lisäksi lakiin, koska tekniset apuvälineet ovat nykyään yleistyneet ja ne ovat laajalti hyväksytyt keino osallistua kokoukseen. Kassankokoukseen voitaisiin osallistua postin, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Tekninen apuväline voi olla muun muassa reaaliaikainen kuva- tai ääninyhteys. Vakuutuslainsäädännössä voi esimerkiksi sallia äänen antamisen ennen kassankokousta. Säännös mahdollistaa myös esimerkiksi edustajiston kokouksen järjestämisen kokonaan tietoliikenneyhteyksien kautta ilman, että edustajiston jäsenet ovat läsnä samassa kokouspaikassa. Erilaisia kokousohallintamistapojen käyttöä käytettäessä otetaan huomioon yleiset yhtiö- ja velvoiteoikeudelliset säännökset ja periaatteet. Ehdotus vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 5 luvun 16 §:n 2 momenttia.

10 §. Kokouspaikka. Pykälässä säädettäisiin eläkekassan kassankokouksen kokouspaikasta vastaavasti kuin vakuutuskassalain 42 §:ssä. Vakuutuskassan säännöissä voitaisiin kassankokouksen pitopaikaksi määrätä myös jokin muu kokouspaikka. Voimassa olevaa lakia vastaavalla tavalla menettely tulisi erityisesti kyseeseen tilanteissa, joissa vakuutuskassan jäsenistö jakaantuu selkeästi eri paikkakunnille esimerkiksi tuotantolaitosten sijainnin vuoksi. Erittäin painavasta syystä ja Finanssivalvonnan suostumuksella kassankokous voidaan pitää muualla kuin säännöissä määrättyssä paikassa. Tämä voisi tulla kyseeseen esimerkiksi tilanteessa, jossa kassan toimintapiirissä olevan työnantajan toiminta kassan säännöissä mainitussa kunnassa on loppunut eikä näillä paikkakunnilla enää ole kassan jäseniä.

11 §. Kokouksen koolle kutsuminen. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 47 §:ää. Ehdotuksessa ei kuitenkaan säädetä hallintoneuvostosta eikä sen koolle kutsumisoikeudesta. Ehdotuksen 2 momentin osalta Finanssivalvonta voi havaita itse tai hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan, vakuutetun, osakkaan tai edustajiston jäsenen ilmoituksesta, että kassankokousta ei ole kutsuttu. Mainittujen toimijoiden koolle kutsumista koskevasta hakemuksesta ei kuitenkaan säädettäisi enää laissa, mutta ehdotuksen nojalla estettä tällaisen hakemuksen tekemiselle ei ole.

12 §. Kokouksen kutsuaika. Kutsu kassankokoukseen tulisi 1 momentin mukaan toimittaa aikaisintaan neljä viikkoa ja viimeistään viikkoa ennen kokousta tai 6 §:n mukaista viimeistä ilmoittautumispäivää. Pykälän 1 momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 48 §:ssä ja ylimääräisen kassankokouksen osalta 45 §:n 4 momentissa.

Pykälän 2 momentissa on lain luottavuuden helpottamiseksi lueteltu ne lainkohdat, joissa on kokouskutsuaikaa koskevia erityisiä säännöksiä.

13 §. Kokousasiakirjojen nähtävänä pitäminen. Pykälässä säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin kokouksessa käsiteltävien päätössiakirjojen nähtävänä pitämisestä vähintään viikon ajan ennen kassankokousta. Tilinpäätöksen lisäksi toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus on pidettävä nähtävillä, jos niitä käsitellään kassankokouksessa. Asiakirjat on pidettävä nähtävillä eläkekassan toimistossa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi kassankokouksessa. Jos asiakirjoja ei voida tallentaa ja tulostaa eläkelaitoksen internetsivuilla, ne on viipymättä lähetettävä tiedoksi niitä pyytävälle vakuutetulle ja osakkaalle. Pykälä vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty osakeyhtiölain 5 luvun 21 §:n 1 momentissa. Voimassa olevassa vakuutuskassalain tilinpäätössiakirjojen nähtävänä pitämisestä ja jäljennösten lähettämisestä on säädetty 48 §:n 3 ja 4 momentissa.

14 §. Kokouskutsun sisältö. Pykälässä säädettäisiin kokouskutsun sisältöä koskevista yleisistä ja erityisistä määräyksistä. Pykälän 1 momentti vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuskassalain 48 §:n 2 momentissa. Voimassa olevassa laissa ei ole kuitenkaan nimenomaisesti säädetty, että kokouskutsussa olisi mainittava kokousaika ja -paikka. Näin on kuitenkin käytännössä menetelty, joten ehdotus vastaa tältäkin osin nykyistä käytäntöä ja vakuutusyhtiölain 5 luvun 14 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa on lain luottavuuden ja selkeyden parantamiseksi lueteltu ne lainkohdat, joissa on kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 8 momentissa sulautumisen ja vakuutus-kannan luovuttamisen osalta ja muutoin, mitä asiasta on säädetty vakuutusyhtiölain 5 luvun 14 §:ssä, 21 luvun 9 §:ssä ja 23 luvun 3 §:ssä, joita sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

15 §. Päätöksenteko. Pykälässä säädettäisiin päätöksenteosta eläkekassan kassankokouksessa. Pykälän 1 ja 3 momentit vastaavat, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 49 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin erityisen tarkastuksen määräämisestä. Säännös on osittain uusi. Voimassa olevan vakuutuskassalain 69 §:n mukaan erityisen tarkastuksen toimittamista koskeva ehdotus on tehtävä varsinaisessa kassankokouksessa tai siinä kassankokouksessa, jossa asia kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Ehdotuksen mukaan varsinaisessa kassankokouksessa voidaan päättää erityisestä tarkastuksesta, vaikka siitä ei olisikaan mainittu kokouskutsussa.

Pykälä vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 5 luvun 6 §:n nojalla myös osakeyhtiölain 5 luvun 11 §:ää.

16 §. Äänimäärä. Säännös vastaa vakuutuskassalain 41 §:ää äänimäärän sääntelyn osalta.

17 §. Puheenjohtaja ja pöytäkirja. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kassankokous ja edustajiston kokous valitsevat puheenjohtajan. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 50 §:n 1 momentissa sillä poikkeuksella, ettei nykyisen lain sanamuoto edellytä puheenjohtajan valitsemista kassankokouksen keskuudesta. Näin on kuitenkin käytännössä menetelty.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin pöytäkirjan laatimisesta ja nähtävillä pitämisestä. Momentti vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 50 §:n 2 momentissa.

18 §. Ääniluettelo. Pykälässä säädettäisiin kassankokouksen puheenjohtajan velvollisuudesta huolehtia, että läsnä olevat osakkaat, vakuutetut, asiamiehet ja avustajat luetteloidaan. Luetteloon merkitään lisäksi vakuutettujen ja osakkaiden äänimäärät. Ääniluettelo on pidettävä nähtävänä kassankokouksessa sekä otettava tai liitettävä pöytäkirjaan. Pykälä vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 50 §:n 2 momentissa.

19 §. Enemmistöpäätös. Pykälässä säädettäisiin eläkekassan kassankokouksen päätöksen edellyttäjästä enemmistöstä. Jos kassankokouksessa on eri mielipiteitä, se mielipide voittaa, jonka kannalla on enemmän kuin puolet annetuista äänistä. Vaaditaan siis ehdoton eli yksinkertainen enemmistö. Tästä pääsäännöstä on poikkeuksena vaalit, joissa riittää suhteellinen enemmistö eli valituksi tulee se, joka saa eniten ääniä suhteessa muihin ehdokkaisiin. Mikäli äänestys tuottaa tasatuloksen, ratkaistaan vaali arvalla, kun taas muissa asioissa kassankokouksen kannanotto ratkeaa puheenjohtajan edustaman mielipiteen mukaan. Voimassa olevan vakuutuskassalain tapaan kassan säännöissä voidaan määrätä, että päätöksen tekemiseksi vaaditaan tietty määräinen enemmistö.

Nykyisessä vakuutuskassalaissa säädetään myös tilanteista, joissa päätösvalta tietyssä asiassa kuuluu vain osalle jäseniä ja osakkaita. Ehdotetussa laissa ei ole sellaisia päätöksiä, joissa päätösvalta kuuluisi vain osalle vakuutettuja ja osakkaita, ja tästä syystä kyseinen virke on jätetty pois ehdotetusta laista. Pykälä vastaa muuten sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 51 §:ää.

20 §. Kyselyoikeus. Kyselyoikeudella on merkitystä eläkekassan kassankokouksen ja edustajiston tiedonsaantioikeuden kannalta. Pykälässä säädettäisiin kassankokouksessa vakuutetun tai osakkaan oikeudesta esittää eläkekassan hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle kysymyksiä kassankokouksessa sekä näiden velvollisuudesta vastata kysymyksiin. Vastaavia säännöksiä ei sisälly voimassa olevaan vakuutuskassalakiin. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 5 luvun

25 §:ää, jota sovelletaan vakuutusyhtiölain 5 luvun 11 §:n nojalla myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 1 momentin mukaan kyselyoikeutta käytetään kassankokouksessa. Kysymykset voivat voimassa olevan osakeyhtiölain tapaan koskea seikkoja, joilla voi olla vaikutusta kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä voidaan esittää yleisemmin yhtiön taloudellista asemaa koskevia kysymyksiä. Säännöksen tarkoituksena on sallia verrattain laaja kyselyoikeuden käyttö. Voimassa olevan osakeyhtiölain tapaan säädettäisiin, ettei tietoja saa antaa, jos antaminen tuottaisi yhtiölle olennaista haittaa. Vähäisen haitan aiheutuminen ei siten ole peruste kieltäytyä vastaamasta kysymykseen.

Pykälän 2 momentissa säädetään tilanteesta, jossa kysymykseen ei voida vastata käsillä olevan tiedon perusteella. Tällöin vastaus on annettava kirjallisesti kahden viikon kuluessa. Säännös vastaa sisällöltään pääosin voimassa olevan osakeyhtiölain 5 luvun 25 §:n 2 momenttia. Pyyntö vastauksen saamiseksi on tehtävä kassankokouksessa tai kohtuullisessa ajassa sen jälkeen.

21 §. Muotovaatimusten sivuuttaminen. Pykälässä säädettäisiin muotovaatimusten sivuuttamisen vaikutuksista kassankokouksen päätöksentekoon. Pykälän 1 momentin mukaan kassankokous voi tehdä päätöksen asiassa, jossa ei ole noudatettu tämän lain säännöksiä menettelyta-voista tai kokouskutsua säännöksiä vain jos ne vakuutetut ja osakkaat, joita laiminlyönti koskee, antavat tähän suostumuksensa. Suostumus voidaan antaa ennen kokousta, kokouksen aikana tai sen jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan kassankokous ja edustajiston kokous on laillinen kokouskutsusta riippumatta, jos kaikki edustajat ovat kokouksessa saapuvilla.

22 §. Jatkokokous. Pykälässä säädettäisiin yleisestä mahdollisuudesta päättää asian käsittelyn siirtämisestä jatkokokoukseen. Voimassa olevassa vakuutuskassalain mahdollisuus päättää käsittelyn siirtämisestä on koskenut vain tuloslaskelman ja taseen vahvistamista, toimenpiteitä vahvistetun taseen yli- tai alijäämän johdosta sekä vastuuvapauden myöntämistä. Ehdotuksen mukaan kassankokous voi päättää minkä tahansa asian käsittelyn siirrosta jatkokokoukseen. Lisäksi eräiden tilinpäätösasioiden käsittely tulisi siirtää erityiseen jatkokokoukseen edellyttäen, että vähintään puolet kassankokouksessa tai edustajiston kokouksessa läsnä olevista vaativat asian siirtämistä. Jatkokokous olisi pidettävä vähintään kuukauden ja enintään kahden kuukauden kuluttua varsinaisen kassankokouksen pitämisestä. Edellä sanottu huomioden pykälä vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 44 §:n 3 ja 4 momentissa.

23 §. Kutsu jatkokokoukseen. Pykälässä säädetään jatkokokouksen kutsua koskevista menettelyllisistä vaatimuksista. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 48 §:n 1 momentin säännöksiä.

24 §. Esteellisyys. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 43 §:n 1 momenttia.

25 §. Kokouksen päätöksen moittiminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi yleisesti tilanteista, joissa eläkekassan osakas tai vakuutettu voi moittia kassankokouksen päätöstä kassaa vastaan ajettavalla kanteella. Moittimisella tarkoitetaan kanteella toteutettavaa päätöksen pätemättömyyden voimaansaattamista. Lisäksi pykälässä säädettäisiin määräaika moitekanteen nostamiselle.

Momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että kassankokouksen päätöstä voidaan moittia, jos asian käsittelyssä ei ole noudatettu menettelyä koskevia tämän lain säännöksiä. Ehdotetussa kohdassa tuodaan esiin se voimassa olevan oikeuden vakiintunut tulkinta, että menettelyvirhe on moiteperuste vain, jos sillä on voinut olla asiallista merkitystä. Kohta vastaa asiallisesti nykyisen vakuutusyhtiölain 27 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohtaa sekä, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin, sekä vakuutuskassalain 55 §:ää.

Momentin 2 kohdan mukaan päätös olisi pätemätön, jos se muuten on tämän lain tai eläkekassan sääntöjen määräysten tai vakuutusta varten vahvistettujen perusteiden vastainen. Säännös vastaa nykyisen vakuutusyhtiölain 27 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohtaa, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin, sekä vakuutuskassalain 55 §:ää.

Kassankokouksen päätöksen virheellisyys on yleensä moitteenvaraista. Tällöin päätöstä olisi moitittava tietyssä määräajassa sillä uhalla, että päätös muutoin tulee päteväksi. Kanne olisi pykälän 2 momentin mukaan nostettava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Tuomioistuimella olisi oikeus harkita, voidaanko päätöstä moittia vielä tämän määräajan päätyttyä. Tuomioistuimen harkintavalta koskisi ainoastaan osakkaan kanneoikeutta. Jollei kassankokouksen päätöstä moitita edellä mainituissa määräajoissa, päätöstä olisi yleensä pidettävä pätevänä alusta alkaen. Ehdotettu määräaika vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 55 §:n mukaista määräaika. Määräaika sulautumista ja jakautumista koskevalle kanteelle vastaa nykyisen vakuutusyhtiölain 27 luvun 4 §:n 4 momenttia.

26 §. Kokouksen päätöstä koskeva tuomio. Pykälässä säädettäisiin moitekanteen johdosta annettavasta tuomiosta ja sen oikeusvaikutuksista. Pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevan vakuutuskassalain 55 §:n 4 ja 5 momenttia sekä vakuutusyhtiölain 27 luvun 3 §:ää.

27 §. Kokouksen päätöksen mitättömyys. Pykälässä säädetään eläkekassan kassankokouksen päätöksen mitättömyydestä. Mitättömällä päätöksellä tarkoitetaan niitä päätöksiä, joita rasittaa 22 §:n 1 momentin mukainen pätemättömyysperuste ja joiden virheellisyys lisäksi on siten erityisen vakavaa, ettei pätemättömyysperusteeseen voida edellyttää vedottavan määräajassa. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 53 §:n 3 momenttia ja vakuutusyhtiölain 27 luvun 4 §:ää. Ehdotuksessa soveltamisalaa on pykälän 1 momentin 3 kohdassa laajennettu kosemaan myös vakuutettuja. Lisäksi pykälässä säädetään nimenomaisesti sulautumis- tai jakautumispäätöksen kanteen nostamisen määräajasta. Kannetta ei voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen rekisteröimisestä.

4 luku **Hallinto**

Luvussa säädettäisiin voimassa olevan eläkesäätiölain 3 luvun ja vakuutuskassalain 3 luvun tapaan hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä eläkesäätiön ja eläkekassan edustamisesta.

Lain selkeyden lisäämiseksi säännökset esitettäisiin toimielinkohtaisesti. Nykytilasta poiketen toimielinten tehtävistä, menettelytavoista ja valinnasta säädettäisiin omissa pykälissään. Ehdotettujen säännösten sisältö vastaa pääasiallisesti voimassa olevia lakeja.

1 §. Johto. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläkesäätiön ja eläkekassan toimielimistä. Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti voimassa olevaa eläkesäätiölain 17 §:n 1 momenttia ja 18 §:ää sekä vakuutuskassalain 25 §:n 1 momenttia ja 26 §:ää. Ehdotus poikkeaa voimassa olevasta vakuutuskassalaista kuitenkin siten, että eläkekassalla ei enää olisi hallintoneuvostoa. Yhdellä toiminnassa olevalla eläkekassalla on hallintoneuvosto, jonka toiminta voisi jatkua voimaanpanosäännöksen nojalla.

Aiemmin eläkesäätiölaissa käytettiin toimitusjohtajan sijaan termiä asiamies, koska katsottiin, ettei toimitusjohtaja-nimike sovellu eläkesäätiötoiminnan luonteeseen. Asiamiestä koskeva säännös on kuitenkin vastannut asiallisesti vakuutuskassalain toimitusjohtajaa koskevaa säännöstä. Jatkossa laissa käytettäisiin toimitusjohtaja-nimikettä sekä eläkekassan että eläkesäätiön osalta. Ehdotus poikkeaa voimassa olevasta eläkesäätiölain 18 §:stä tältä osin.

Pykälän 2 momentti olisi uusi ja siinä säädettäisiin eläkesäätiön ja eläkekassan hallituksen ja toimitusjohtajan johtamistavasta. Momentissa asetettaisiin hallitukselle ja toimitusjohtajalle yleinen huolellisuusvelvollisuus työeläkevakuutusyhtiöihin sovellettavaa vakuutusyhtiölain 1 luvun 23 §:ää vastaavasti. Muilta osin säännös eläkelaitoksen johtamistavasta vastaisi työeläkevakuutusyhtiölain 4 luvun 9 a §:n 2 momenttia sekä vakuutusyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2 momenttia. Säännöksen mukaan hallituksen ja toimitusjohtajan olisi johdettava eläkesäätiötä ja eläkekassaa ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten toimintaperiaatteiden mukaisesti. Lisäksi momentissa säädettäisiin johdon velvollisuudesta johtaa eläkesäätiötä ja eläkekassaa luotettava hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Luotettavaan hallintoa koskeva periaate on joustava normi, jonka sisältöä ei voida tyhjentävästi määritellä. Luotettavaa hallintoa koskevat vaatimukset kehittyvät toimintaympäristön muuttuessa ja siihen vaikuttavat muun muassa valvojan määräykset sekä elinkeinoelämän itsesääätelyelinten suositukset.

2 §. Hallituksen yleiset tehtävät. Pykälässä säädettäisiin hallituksen tehtävistä ja toimivallasta pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölain 25 §:ää ja vakuutuskassalain 33 §:ä vastaavasti. Pykälän 1 momentin mukaan hallitus huolehtii eläkelaitoksen hallinnosta sekä sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen tehtävän määrittely vastaisi osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:ää, mitä sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin. Hallituksen tehtäviä ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista määritellä tarkasti. Käsitys hallituksen tehtävistä saattaa lisäksi muuttua ajan kuluessa, mikä puoltaa yleisluontoista määritelmää.

Pykälän 2 momentin mukaan hallitukseen vastuulle kuuluisi eläkelaitoksen kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukainen järjestäminen.

3 §. Hallituksen päätöksenteko. Pykälä sisältää hallituksen päätöksentekoa ja päätösvaltaisuutta koskevat säännökset. Asiasisällöltään pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölain 23 §:ää ja vakuutuskassalain 31 §:ää. Säännösten esittämisjärjestystä ja sanamuotoa muutettaisiin kuitenkin vastaamaan osakeyhtiölain 6 luvun 3 §:ää. Uutta olisi pykälän 2 momentin sääntely pöytäkirjan laatimisesta silloin, kun päätös tehdään pitämättä kokousta. Ehdotus vastaa tältä osin osakeyhtiölain 6 luvun 3 §:ää. On suositeltavaa, että kaikki hallituksen jäsenet, jotka ovat osallistuneet päätöksentekoon kokousta pitämättä, allekirjoittavat näin tehdyt päätökset.

Muuta yhteisöainsäädäntöä vastaavalla tavalla ehdotukseen ei sisälly yksityiskohtaisia säännöksiä hallituksen kokouksen koollekutsumisesta. Laissa olevat pakottavat säännökset saattaisivat kiireellisessä tapauksessa estää tärkeän kokouksen pitämisen. Kutsuaikojen tulee kuitenkin olla kohtuullisia ja kokoukset tulee pyrkiä järjestämään siten, että mahdollisimman moni hallituksen jäsen voi niihin osallistua. Eläkelaitoksen sääntöihin voitaisiin ottaa määräyksiä kokouksen koollekutsumisesta.

4 §. Hallituksen jäsenen esteellisyys. Pykälässä säädettäisiin hallituksen jäsenen esteellisyydestä. Säännös koskisi myös muita henkilöitä, joilla on tämän luvun 17 tai 18 §:n mukainen nimenkirjoitusoikeus. Pykälän pääasiallinen sisältö vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 24 §:ää ja vakuutuskassalain 32 §:ää, mutta sen sanamuotoa täsmennettäisiin ja yhdenmukaistettaisiin vastaamaan osakeyhtiölain esteellisyyssäännöstä. Esteellisyys ei edellytä selvitystä tosiasiallisen eturistiriidan olemassaolosta, vaan riittävää on, että ristiriita todetaan mahdolliseksi. Hallituksen jäsen on itse ensisijaisesti vastuussa esteellisyyden toteamisesta.

5 §. Hallituksen kokoontuminen. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevaa eläkesäätiölain 21 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 29 §:n 2 momenttia. Uutta olisi pykälän 1 momenttiin lisättävä osakeyhtiölain 6 luvun 5 §:n 1 momenttia vastaava säännös menettelystä tilanteessa, jossa puheenjohtaja ei vaatimuksesta huolimatta kutsu kokousta koolle. Tällaisessa tilanteessa hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja voisi toimittaa kutsun sillä edellytyksellä, että vähintään puolet hallituksen jäsenistä hyväksyy kokouksen koolle kutsumisen. Hallituksen jäsenten hyväksyntä voitaisiin hankkia vapaamuotoisesti.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi hallituksen oikeudesta päättää muun henkilön läsnäolosta kokouksessa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassa oleviin lakeihin. Toimitusjohtajalla olisi 14 §:n perusteella oikeus olla paikalla kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa voimassa olevia eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia vastaavasti. Muun henkilön läsnäolosta hallituksen kokouksessa voitaisiin määrätä myös eläkelaitoksen säännöissä. Momentti vastaa osakeyhtiölain 6 luvun 5 §:n 2 momenttia.

6 §. Hallituksen kokouksen pöytäkirja. Pykälä vastaavaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 22 §:ään ja vakuutuskassalain 30 §:ään. Ehdotettu säännös eroaa voimassa olevasta vakuutuskassalaista siten, että säännöissä voitaisiin määrätä hallituksen kokouksen pöytäkirjan allekirjoittamisesta. Aiemmin vastaava säännös on sisältynyt ainoastaan eläkesäätiölakiin.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin, että tehdyt päätökset ja mahdollisen äänestyksen tulos tulisi merkitä pöytäkirjaan. Osakeyhtiölain 6 luvun 6 §:ää vastaavasti pykälässä asetettaisiin myös velvollisuus numeroida pöytäkirjat juoksevasti ja säilyttää ne luotettavalla tavalla. Vastaavaa säännöstä ei ole aiemmin sisältynyt eläkesäätiö- tai vakuutuskassalakiin.

7 §. Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja. Ehdotetun säännöksen mukaan eläkesäätiön hallitukseen tulisi kuulua vähintään viisi jäsentä ja vähintään kaksi varajäsentä kuten voimassa olevan eläkesäätiölain 17 §:n mukaan. Eläkesäätiön varajäsenten määrää ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä viidestä varajäsenestä kahteen. Varajäsenten lukumäärän alentaminen on perusteltua toiminnan pienimuotoisuuden vuoksi. Eläkekassan hallituksen jäsenten määrää ehdotetaan nostettavaksi nykyisestä vakuutuskassalain 25 §:n mukaisesta kolmesta jäsenestä neljään jäseneseen. Lisäksi eläkekassan hallituksessa tulisi olla vähintään kaksi varajäsentä, kun nykyisin vakuutuskassalain 25 §:n mukaan varajäseniä ei tarvitse olla.

Ehdotetun 2 momentin mukaan, jos hallitukseen kuuluu enemmän jäseniä kuin mitä 1 momentissa edellytettäisiin työnantajaa ja vakuutettuja edustavien jäsenten suhteen tulisi vastata kohdullisissa määrin 1 momentissa säädettyä jäsenten vähimmäismäärää koskevaa suhteellista osuutta. Ehdotus vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 17 §:n 4 momenttia.

Ehdotetun 3 momentin mukaan hallituksen puheenjohtajana ei saisi toimia eläkelaitoksen toimitusjohtaja tai vastuullinen matemaatikko. Ehdotus vastaa voimassa olevaa vakuutusyhtiölain 6 luvun 3 §:n 2 momenttia. Ehdotus poikkeaa toimitusjohtajaa koskevan sääntelyn osalta voimassa olevasta eläkesäätiölaista, jonka mukaan asiamies voi toimia hallituksen puheenjohtaja sekä voimassa olevasta vakuutuskassalaista, jonka mukaan toimitusjohtaja voi toimia hallituksen puheenjohtajana, jos vakuutuskassalla on hallintoneuvosto. Muutos on tarpeellinen, koska toimitusjohtaja toimii hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan.

8 §. Hallituksen jäsenen kelpoisuus. Pykälän 1 momentissa hallituksen jäsenen ja varajäsenen hyvämaineisuus ehdotetaan nykyisen työeläkeyhtiölain 9 e §:n 2 momentin tavoin pidettäväksi yleisenä kelpoisuusvaatimuksena. Hallituksen jäseneltä ehdotetaan lisäksi vaadittavan hyvää työeläkevakuutustoiminnan tuntemusta, mikä arvioitaisiin tapauskohtaisesti. Hallituksessa tulisi olla myös hyvää sijoitustoiminnan asiantuntemusta, sillä sijoitustoiminnan onnistumisella

on keskeinen merkitys eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnassa. Nyt voimassa olevan lainsäädännön mukaan hallituksen jäseniltä on edellytetty toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävää vakuutuskassa- tai eläkesäätiötoiminnan tuntemusta. Vaihtoehtoisesti on riittänyt, että hallituksen palveluksessa on riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Pykälän 2 momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 4 momentissa ja vakuutuskassalain 27 §:n 4 momentissa. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsen. Hallituksen jäsen ei voi olla oikeushenkilö, mikä vastaa suomalaista yhteisöoikeutta.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 27 §:n 1 momenttia. Erona nykytilaan Finanssivalvonta ei voisi myöntää poikkeusta momentin kelpoisuusvaatimukseen.

Pykälän 4 momentin mukaan pykälän säännöksiä sovelletaan vastaavasti myös hallituksen varajäseneneen. Säännös vastaisi voimassa olevaa eläkesäätiölain 17 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 25 §:n 4 momenttia. Pykälän 5 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 5 momentissa ja voimassa olevan vakuutuskassalain 27 §:n 5 momentissa säädettyä.

9 §. Hallituksen jäsenten valinta. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutetut valitsisivat eläkelaitoksen hallituksen jäsenistä kaksi kuten nykyisin ja osakkaat valitsisivat muut jäsenet. Vakuutetut voivat valita hallitukseen esimerkiksi eläkkeensaajia. Hallituksen jäsenten tulee kuitenkin aina täyttää säädetty kelpoisuusvaatimukset. Voimassa olevan vakuutuskassalain 25 §:n 2 momentin mukaan eläkekassan säännöissä on voitu määrätä, että osakkailla on oikeus valita enintään puolet kassan hallituksen jäsenistä, mikä on edellyttänyt toteutuakseen parillista määrää hallituksen jäseniä. Jos eläkekassan säännöissä ei ole ollut edellä tarkoitettua määrääystä, vakuutetut valitsevat nykyisin vakuutuskassalain 25 §:n 2 momentin nojalla kaikki hallituksen jäsenet. Ehdotuksen mukaan eläkekassan vakuutetut valitsisivat puolet hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä, mikä vastaa tilannetta, jossa osakkaat ovat sääntöjen perusteella valinneet puolet hallituksen jäsenistä.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassan hallituksen valinta kuuluu kassankokoukselle, ellei päätösvaltaa ole säännöissä siirretty edustajistolle. Osakkaat eivät saa osallistua vakuutettuja edustavien hallituksen jäsenten vaaliin eivätkä vakuutetut saa osallistua osakkaita edustavien hallituksen jäsenten vaaliin. Momentti vastaa asiallisesti, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 25 §:ssä

Pykälän 3 momentin mukaan eläkesäätiön hallituksen jäsenten vaalitavasta määrätään eläkesäätiön säännöissä. Tämä vastaa asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 2 luvun 9 §:n 11 kohtaa.

Perustettaessa eläkelaitosta sen puolesta voivat ennen rekisteröintiä tehdä oikeustoimia ilman henkilökohtaista vastuuta hallitus ja toimitusjohtaja. Siksi on tarpeen säätää siitä, miten tulevien vakuutettujen edustajat valitaan ennen eläkelaitoksen rekisteröintiä. Pykälän 4 momentin mukaan osakkaat valitsevat eläkelaitosta perustettaessa väliaikaisesti hallituksen kaikki jäsenet ja heidän varajäsenensä. Näistä kahden jäsenen ja heidän varajäsentensä on oltava henkilöitä, jotka voivat olla vakuutettuina eläkelaitoksessa sen tultua rekisteröidyksi. Henkilöllä, joka voi olla eläkelaitoksessa vakuutettuna eläkelaitoksen tultua rekisteröidyksi, tarkoitetaan henkilöä, jonka lakisääteinen eläketurva osakkaan on järjestettävä työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisesti ja jonka vakuuttaminen perustettavassa laitoksessa on mahdollista eläkelaitoksen sääntöjen ja tämän lain perusteella. Eläkelaitoksen tultua rekisteröidyksi on eläkelaitoksessa

vakuutettuja edustavien hallituksen jäsenten ja heidän varajäsentensä valinta suoritettava viipymättä.

10 §. Hallituksen täydentäminen. Pykälän 1 momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 20 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 3 luvun 28 §:n 2 momentissa.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan velvollisuutena on ryhtyä toimenpiteisiin siinä tapauksessa, ettei eläkelaitoksella ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista hallitusta. Momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 20 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 3 luvun 28 §:n 3 momentissa.

11 §. Hallituksen toimikausi. Pykälässä säädetään hallituksen toimikaudesta voimassa olevan eläkesäätiölain 17 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 25 §:n 3 momenttia vastaavasti.

12 §. Hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 20 §:n ja vakuutuskassalain 28 §:n 1 momenttien mukaisesti hallituksen jäsenen eroamisesta ja erottamisesta.

13 §. Toimitusjohtajan yleiset tehtävät. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia vastaavasti hallituksen ja toimitusjohtajan välisestä työnjaosta. Hallitus on eläkelaitoksen ylin toimeenpaneva toimielin. Pykälän 1 momentin mukaisesti toimitusjohtaja puolestaan huolehtisi eläkelaitoksen juoksevasta hallinnosta hallituksen valvonnan alaisena ja tämän antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Juoksevan hallinnon rajat määräytyvät eläkelaitoksen toiminnan laajuuden nojalla. Vastuu kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varojen hoidon järjestämisestä on toimitusjohtajalla. Edellä mainittu vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 1—2 momentissa ja vakuutuskassalain 33 §:n 1—2 momentissa. Momenttiin on lisätty säännös, jonka mukaan toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ne tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien suorittamiseksi. Toimitusjohtajan on oma-aloitteisesti annettava tällaiset tiedot hallitukselle. Tarvittaessa hallitus määrittää sen, mitkä tiedot ovat tarpeen sen tehtävien suorittamiselle. Säännös vastaa voimassa olevaa osakeyhtiölain 6 luvun 17 §:ää, jota sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 2 momentin mukaan toimitusjohtaja saa ryhtyä epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain silloin kun hänet on siihen hallituksen toimesta valtuutettu. Momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 33 §:n 1 momentissa.

14 §. Toimitusjohtajan läsnäolo hallituksen kokouksessa. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 21 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 29 §:n 2 momentissa. Hallitus ei saa evätä toimitusjohtajan läsnäolo-oikeutta niin usein, että läsnäolo-oikeus muuttuu näennäiseksi.

15 §. Toimitusjohtajaan ja hänen sijaiseensa sovellettavat säännökset. Pykälän 1 momentti vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 19 ja 24 §:ssä ja vakuutuskassalain 27 ja 32 §:ssä.

Pykälän 2 momentti olisi uusi säännös, jonka mukaan toimitusjohtajan sijaiseen sovelletaan toimitusjohtajaa koskevia säännöksiä. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutusyhtiölain 6 luvun 5 pykälän 3 momenttia ja työeläkevakuutusyhtiölain 4 luvun 11 §:n 1 momenttia.

16 §. Toimitusjohtajan valinta, eroaminen ja erottaminen. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 18 §:ää ja vakuutuskassalain 26 §:ää.

Pykälän 2 momentti, jossa säädetään toimitusjohtajan eroamisoikeudesta, olisi uusi. Hallitukselle ilmoittaminen tarkoittaa käytännössä hallituksen puheenjohtajalle tai jäsenelle ilmoittamista. Eroaminen tulee voimaan aikaisintaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle. Eroilmoituksessa voi olla mainittuna myöhempikin ajankohta. Toimitusjohtajan eroamista ei voida yhtiöoikeudellisin vaikutuksin estää, mutta se voi olla toimi- tai palvelussopimuksen vastaista, ja johtaa sopimusoikeudellisiin seuraamuksiin. Voimassa olevan osakeyhtiölain 6 luvun 20 §:ssä on vastaava säännös, jota sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 3 momentti, jossa säädetään toimitusjohtajan erottamisesta, olisi myös uusi. Hallituksella on aina oikeus erottaa toimitusjohtaja tehtävästään. Erottamiselle ei tarvitse antaa mitään erityistä syytä. Yleinen luottamuspula riittää aina yhtiöoikeudelliseksi perusteeksi erottaa toimitusjohtaja. Kuten edellä 2 momentissa on todettu, myös toimitusjohtajan erottamisella voi olla sopimusoikeudellisia seuraamuksia, jos asiasta on määräyksiä toimi- tai palvelussopimuksessa. Voimassa olevan osakeyhtiölain 6 luvun 20 §:ssä on vastaava säännös, jota sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 4 momentissa on voimassa olevan eläkesäätiölain 20 §:n 3 momentin ja vakuutuskassalain 28 §:n 3 momentin mukaisesti säädetty Finanssivalvonnan oikeudesta ryhtyä toimenpiteisiin siinä tapauksessa, ettei eläkelaitoksella ole toimitusjohtajaa.

17 §. Edustaminen ja nimen kirjoittaminen. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 26 ja 27 §:ssä ja vakuutuskassalain 34 ja 35 §:ssä.

18 §. Muut edustajat. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 26 §:ssä ja vakuutuskassalain 34 §:ssä.

19 §. Edustamisoikeuden rajoitukset. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 26 §:ssä ja vakuutuskassalain 34 §:ssä. Kyse on edustajan kelpoisuuden rajoittamisesta, jota voidaan rajoittaa vain pykälässä säädetyllä tavalla. Säännöstä ei sovelleta toimivallan rajoituksiin.

20 §. Edustajan toimien sitovuus. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa luetellaan ne tilanteet, joissa edustajan tekemä oikeustoimi ei sitoisi eläkelaitosta. Momentin 1 kohdan mukaan oikeustoimi ei sido eläkelaitosta, jos edustaja on toiminut vastoin tässä laissa säädettyä kelpoisuuttaan. Kelpoisuudella tarkoitetaan toimielimen tai toimielimen jäsenen oikeutta asemansa perusteella edustaa eläkelaitosta suhteessa kolmansiin. Kelpoisuus liittyy ulkoisesti havaittaviin seikkoihin. Momentin 2 kohdan mukaan oikeustoimi ei sido, jos edustaja on toiminut vastoin Finanssivalvonnan rekisteriin merkittyä rajoitusta. Tätä pidetään edustajan kelpoisuuden rajoituksena, jolloin eläkelaitos ei tule sidotuksi oikeustoimeen, vaikka vastapuoli olisi vilpittömässä mielessä. Momentin 3 kohdan mukaan oikeustoimi ei sido, jos edustaja on ylittänyt toimivaltansa ja vastapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tästä. Toimivalta liittyy eläkelaitoksen ja sen edustajan väliseen suhteeseen eikä ole yleensä ulkopuolisen havaittavissa kuten kelpoisuus. Esimerkiksi eläkelaitoksen hallitus on voinut rajoittaa toimitusjohtajan toimivaltaa tälle antamallaan ohjeilla. Edustajan kelpoisuus oikeustoimen tekemiseen määräytyy tämän lain perusteella, kun taas edustajan toimivaltaa voivat rajoittaa myös esteellisyyttä koskevat säännökset. Jos edustaja on ylittänyt toimivaltansa, mutta ei kelpoisuuttaan, oikeustoimi ei sido eläkelaitosta, jos vastapuoli oli vilpittömässä mielessä. Finanssivalvonnan rekisteriin voidaan merkitä toimivallan rajoituksia 18 §:n estämättä.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaa koskevien rajoitusten rekisteröiminen ja kuuluttaminen eivät sellaisenaan riitä osoittamaan sitä, että kolmas henkilö on oikeustointa päättäessään tiennyt rajoituksista. Eläkelaitoksen tulee aina voida osoittaa kolmannen henkilön todella tienneen tällaisesta rajoituksesta, jos eläkelaitoksen edustaja ylittää toimivaltansa ja kolmas henkilö on vilpittömässä mielessä, tehty oikeustoimi sitoo eläkelaitosta. Eläkelaitoksella voi olla tällaisessa tilanteessa mahdollisuus vaatia vahingonkorvausta edustajalta, jos toimeen ryhtyminen on aiheuttanut eläkelaitokselle vahinkoa.

Ehdotettu pykälä vastaa osakeyhtiölain 6 luvun 28 §:ää.

21 §. *Kieltopanna toimeen pätemätön päätös.* Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 28 §:ssä ja vakuutuslainsäädännön 36 §:ssä.

22 §. *Riskienhallinta.* Voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 3 momentin ja vakuutuslainsäädännön 33 §:n 3 momentin mukaan hallituksen on huolehdittava, että eläkelaitoksella on sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä. Finanssivalvonta on antanut riskienhallinnasta tarkempia määräyksiä. Finanssivalvonnan määräysten mukaan riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa erityisesti riskit, jotka liittyvät eläkevastuuseen ja sen kattamiseen, vakavaraisuuden kehitykseen, sijoitustoimintaan sekä operatiiviseen toimintaan. Finanssivalvonnan määräysten mukaan eläkelaitoksella tulee olla riskienvalvontatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavasta toiminnosta. Voimassa oleva sääntely ehdotetaan keskeisiltä osiltaan nostettavaksi laintasolle siten, että eläkesäätiöiden ja -kassojen sääntely vastaisi tältä osin työeläkevakuutusyhtiölain 4 luvun 12 c §:n säännöstä riskienhallinnasta. Riskienhallintatoiminto voisi olla yhteinen osakkaana olevan työnantajan kanssa tai tarvittava asiantuntemus olisi mahdollista ostaa eläkelaitoksen ulkopuolelta. Siitä riippumatta, miten riskienhallinta on organisoitu, eläkelaitoksen hallituksen vastuulla olisi, että riskienhallinta täyttäisi sille laissa asetetut vaatimukset.

23 §. *Riski- ja vakavaraisuusarvio.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 25 a §:ää ja vakuutuslainsäädännön 33 a §:ää. Riski- ja vakavaraisuusarviossa tulee ottaa kantaa siihen, miten eläkelaitos varautuu eri tilanteissa ja eri tekijöistä aiheutuviin riskeihin vakavaraisuuspääomalla ja toisaalta tulevaisuudessa perittävillä vakuutusmaksuilla ottaen huomioon osakkaan kyky suoriutua maksuvelvoitteista. Lisäksi tulee arvioida, mitä vaikutuksia riskienhallintamallilla on vakuutusmaksujen kehitykseen.

24 §. *Sisäinen valvonta.* Voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 3 momentin ja vakuutuslainsäädännön 33 §:n 3 momentin mukaan hallituksen on huolehdittava, että eläkelaitoksella on sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta. Toisin kuin voimassa olevassa laissa pykälässä säädetäisiin sisäisen valvonnan osa-alueista. Finanssivalvonta on antanut sisäisestä valvonnasta tarkempia määräyksiä, jotka vastaavat pääpiirteissään nyt laintasoiseksi ehdotettavaa sääntelyä. Finanssivalvonnan määräysten mukaan sisäisen valvonnan tulee kattaa kaikki eläkelaitoksen toiminnot ja olla oikeassa suhteessa eri toimintojen riskeihin. Sisäiseen valvontaan kuuluu riittävä ja oikea-aikainen raportointi. Pykälä vastaisi tältä osin työeläkevakuutusyhtiölain 4 luvun 12 d §:n säännöstä sisäisestä valvonnasta ja 4 luvun 12 b:n säännöstä työeläkevakuutusyhtiön hallintoon sovellettavasta suhteellisuuksiperiaatteesta. Sisäisellä valvonnalla pyritään kaikkialla organisaatiossa varmistamaan toiminnon tehokkuus, tuloksellisuus, raportoinnin luotettavuus sekä lakien, määräysten, laitoksen sääntöjen ja toimintaperiaatteiden noudattaminen. Sisäinen valvonta koskee myös eläkelaitoksen ulkoistamia toimintoja, koska vastuu ulkoistetuista toiminnoista on eläkelaitoksella. Sisäinen valvonta koostuisi ohjeista ja menettelytavoista organisaation eri tasoilla ja toiminnoissa. Sisäinen valvonta voisi olla yhteinen osakkaana olevan työnantajan kanssa tai se olisi mahdollista ulkoistaa. Silloinkin, kun sisäinen valvonta on ulkoistettu, eläkelaitoksen hallitus vastaa sisäistä valvontaa koskevan sääntelyn noudattamisesta.

25 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Pykälän 1 momentti vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 3 momentissa ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 33 §:n 3 momentissa. Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 5 momentissa ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 27 §:n 5 momentissa säädettyä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hallituksen ja toimitusjohtajan kelpoisuutta koskevasta selvityksestä.

26 §. *Vastuullinen vakuutusmatemaatikko.* Pykälä vastaa mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 135 §:ssä ja vakuutuslainsalain 170 §:ssä. Eläkelaitos voi myös ostaa vastuullisen vakuutusmatemaatikon palvelut laitoksen ulkopuolelta, mutta eläkelaitos on tällöinkin vastuussa vakuutusmatemaattisista toiminnoista.

27 §. *Poikkeusoloihin varautuminen.* Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 4 a §:ää ja vakuutuslainsalain 7 a §:ää.

5 luku **Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus eläkekassassa**

1 §. *Sovellettava laki.* Pykälä vastaisi eläkesäätiölain 31 §:n 1 momenttia ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 56 §:n 1 momenttia.

2 §. *Tilintarkastajan valinta.* Pykälän 1 momentin mukaan eläkelaitokselle on valittava vähintään yksi tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastaja. Varatilintarkastajan valitsemisvelvollisuudesta säädetään uuden tilintarkastuslain 2 luvun 3 §:ssä, jonka nojalla varatilintarkastajaa ei tarvitse valita, jos tilintarkastajaksi valittu on tilintarkastusyhteisö. Momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 31 §:n 4 momenttia ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 56 §:n 3 momenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan tilintarkastajan valitsee eläkelaitoksen hallitus tai eläkekassan kassankokous. Ehdotus vastaa eläkekassan osalta voimassa olevan vakuutuslainsalain 56 §:n 3 momenttia. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tilintarkastajan valinnan tekevistä toimitusjohtajista ei ole selkeitä säännöksiä.

3 §. *Tilintarkastajan riippumattomuus ja esteellisyys.* Pykälän 1 momentissa on informatiivinen viittaus tilintarkastuslain 4 luvun 6 ja 7 §:iin, joissa myös säädetään tilintarkastajan riippumattomuudesta ja esteellisyydestä.

Tilintarkastuslain 4 luvun 7 §:ssä, erityisesti 1 momentin 1—3 kohdassa, säädetään siitä, että tilintarkastaja ei ole riippumaton ainakaan, jos 1) tilintarkastaja on yhteisön tai säätiön taikka samaan konserniin kuuluvan yhteisön taikka kirjanpitolain 1 luvun 8 §:ssä tarkoitetun osakkuusyrityksen yhtiömies, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja tai vastaavassa asemassa oleva, 2) jos tilintarkastajan tehtävänä on yhteisön tai säätiön kirjanpidon tai varojen hoito taikka hoidon valvonta, taikka jos 3) tilintarkastaja on palvelussuhteessa yhteisöön tai säätiöön taikka 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun henkilöön. Lisäksi uuden tilintarkastuslain 4 luvun 7 §:n 4 momentin mukaan, mitä edellä tässä pykälässä säädetään yhteisöstä tai säätiöstä, koskee myös yhteisöjä, jotka ovat sen määräysvallassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n mukaisesti sekä yhteisöä tai säätiötä, jonka välittömässä määräysvallassa yhteisö on. Siten tilintarkastaja ei saa olla eläkelaitoksen osakkaan tai osakkaan konserniyrityksen palveluksessa.

Pykälän 1 momentissa olisi nimenomaiset erityissäännökset siitä, milloin tilintarkastajaa ei voitaisi pitää riippumattomana ja esteettömänä. Pykälän 1 kohdassa ehdotetaan laajennettavaksi tilintarkastuslain esteellisyyssääntelyä siten, että ehdotuksen mukaan tilintarkastaja ei saa olla

tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi muutoinkaan alistus- tai riippuvuussuhteessa eläkelaitoksen osakkaaseen. Riippumattomuutta tarkasteltaisiin samoin myös suhteessa eläkelaitoksen osakkaan hallituksen jäsenen tai siihen, jonka tehtävänä on tämän osakkaan kirjanpidon tai varojen hoito tai hoidon valvonta. Säännöksen alistus- tai riippuvuussuhdetta, jolla tarkoitetaan muodollista tai tosiasiallista direktio-oikeuden alaisena toimimista, ei ole sidottu kirjanpitolain omistuksen määrää, hallituksen tai vastaavan toimielimen enemmistön nimittämistä tai tosiasiallista määräysvaltaa koskeviin vaatimuksiin. Yleensä eläkesäätiön tai vakuutuskassan osakkaan tilintarkastaja ei ole tällaisen direktio-oikeuden alainen, joten osakkaan tilintarkastaja voi lähtökohtaisesti toimia myös eläkesäätiön tai vakuutuskassan tilintarkastajana.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin, ettei tilintarkastajana saisi toimia 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden lähisukulaiset. Kohta sisältää tyhjentävän luettelon sukulaissuhteista, jotka aiheuttavat tilintarkastajan riippumattomuuden vaarantumisen ja esteellisyyden. Säännöksessä säänneltäisiin nimenomaisesti myös lankoussuhteet, jotka aiheuttavat tilintarkastajan esteellisyyden.

Pykälässä ei enää säädettäisi nimenomaisesti siitä, että tilintarkastajana ei saa toimia liiketoimintakieltoon määrätty henkilö. Uuden tilintarkastuslain 2 luvun 1 §:n ja 6 luvun säännösten mukaisesti tämä on tilintarkastajan kelpoisuuden, tilintarkastajaksi hyväksymisen ja tilintarkastajan ammattinimikkeen käyttämisoikeuden yleinen edellytys.

Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 34 §:ää. Vakuutuskassalaki ei sisällä vastaavaa säännöstä.

4 §. Tilintarkastajan toimikausi. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 32 §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 57 §:ää.

5 §. Tilintarkastajan määrääminen. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta määrätä eläkelaitokselle tilintarkastaja tietyissä tilanteissa. Pykälässä Finanssivalvonnan toimivalta on samansisältöinen kuin tilintarkastuslain 2 luvun 8 §:ssä on säädetty Patentti- ja rekisterihallituksen toimivallasta. Finanssivalvonnalla on kuitenkin pykälän mukaan yksinomainen toimivalta, eli Patentti- ja rekisterihallitus ei voi tilintarkastuslain nojalla määrätä tilintarkastajaa eläkesäätiölle tai vakuutuskassalle.

Finanssivalvonnan on määrättävä tilintarkastaja silloin, kun tilintarkastajaa ei ole valittu tämän lain mukaisesti. Tilintarkastaja on määrättävä, jos tilintarkastaja ei täytä laissa säädettyjä tai eläkelaitoksen sääntöjen mukaisia yleisiä tai erityisiä kelpoisuusehtoja tai jos tilintarkastaja on esteellinen. Säännöksessä tarkoitettu esteellisyys voi syntyä tämän luvun 3 §:n tai siinä viitatus tilintarkastuslain 4 luvun 6 tai 7 §:n nojalla.

Pykälän nojalla Finanssivalvonnan on pyydettävä tilintarkastuslautakunnan lausunto riippumattomuutta koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista. Lisäksi Finanssivalvonnan on kuultava eläkelaitoksen hallitusta ennen tilintarkastajan määräämistä. Määräys on väliaikainen, ja se voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Finanssivalvonnan määräys on voimassa vain siihen asti, kun eläkelaitokselle valitaan uusi tilintarkastaja.

Pykälä vastaa eläkesäätiölain 35 §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 61 §:ää.

6 §. Erityinen tarkastus eläkekassassa. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 69 §:ää kuitenkin siten, että erityisen tarkastuksen toimittamista voi vaatia vain osakas.

7 §. *Tarkastuslausunto ja kustannukset erityisen tarkastuksen suorittamisesta.* Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 69 §:n 4 momenttia kuitenkin siten, että lausunto voi kassan toimiston sijaan olla nähtävissä myös kassan internetsivuilla.

8 §. *Tilintarkastajan siirtyminen tarkastetun eläkelaitoksen palvelukseen.* Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 31 §:n 2 momentissa ja voimassa olevan vakuutuskassalain 56 §:n 2 momentissa.

9 §. *Laaduntarkastus.* Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 31 §:n 2 momentissa ja voimassa olevan vakuutuskassalain 56 §:n 2 momentissa.

6 luku Tilinpäätös ja toimintakertomus

1 §. *Kirjanpitolain soveltaminen.* Pykälässä säädetään eläkelaitoksen kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sekä kirjanpitoon sovellettavista kirjanpitolain säännöksistä. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 37 §:ää ja vakuutuskassalain 70 §:ää.

2 §. *Tilikausi.* Kirjanpitolaista poiketen pykälässä säädetään, että eläkelaitoksen tilikausi on kalenterivuosi. Säännös vastaa eläkesäätiölain 37 a §:ää ja vakuutuskassalain 71 §:n pääsääntöä.

3 §. *Tasaava ja osakaskohtainen kirjanpito eläkesäätiössä.* Pykälä vastaa asiallisesti, mitä eläkesäätiölain 117 §:ssä säädetään tasaavasta ja työnantajakohtaisesta järjestelmästä työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä. Terminologisena muutoksena työnantajakohtainen järjestelmä ehdotettaisiin muutettavaksi osakaskohtaiseksi järjestelmäksi.

Pykälän 1 momentin nojalla sallitaan, että eläkesäätiö voi laatia kirjanpitonsa joko tasaavaa tai osakaskohtaista järjestelmää noudattaen. Pykälän 2 ja 3 momentissa annetaan täsmentävät säännökset siitä, mitä tasaavasta ja osakaskohtaisesta kirjanpidosta on ilmentävä. Osakaskohtaisessa järjestelmässä kirjanpidosta on käytävä selville kunkin eläkesäätiöön kuuluvan osakkaan osalta erikseen tuloslaskelmaan ja taseeseen päättyvät erät. Osakkaan eläkesäätiölle antamat varat on katsottava kyseisen osakkaan hyväksi. Tasaavassa järjestelmässä eläkesäätiölle suoritettava vakuutusmaksu puolestaan jaetaan kunkin osakkaan hyväksi eläkesäätiön säännöissä määrätyllä tavalla. Tasaavassa järjestelmässä osakkaan eläkevastuun katteena on eläkevastuuta vastaava suhteellinen osa eläkesäätiön varoista.

4 §. *Toimintakertomus.* Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 38 §:ää ja vakuutuskassalain 72 §:ää. Lisäksi tilinpäätökseen sisällytettävistä asiakirjoista ja niiden sisällöstä säädetään kirjanpitolain 3 luvussa. Nimenomaisen säännöksen nojalla eläkekassan toimintakertomuksessa olisi tehtävä eläkekassan ali- tai ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi. Kyse on kirjanpitolain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettusta muualla lainsäädännössä edellytetyistä tiedoista.

5 §. *Käyttö- ja sijoitusomaisuus.* Pykälässä määriteltäisiin eläkelaitoksen käyttö- ja sijoitusomaisuus. Asiallisesti pykälä vastaa eläkesäätiölain 40 §:ää ja vakuutuskassalain 73 §:ää. Erona nykytilaan 1 momentissa ei enää erikseen mainittaisi, ettei käyttöomaisuus ole 2 momentin mukaista sijoitusomaisuutta. Pykälän 2 momentissa ei myöskään lueteltaisi, että sijoitusomaisuus voi olla arvopapereita, kiinteistöjä tai muuta vastaavaa omaisuutta. Ehdotetut muutokset ovat teknisiä ja vastaavat vakuutusyhtiölain 9 luvun 7 §:ssä käytettyjä sijoitus- ja käyttöomaisuuden määritelmiä.

6 §. *Taseeseen merkittävät erät.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 41 §:ää ja vakuutuskassalain 74 a §:ää.

7 §. *Sijoitusten arvostusperiaatteet.* Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 41 a §:n 1—3 momenttia ja vakuutuskassalain 74 b §:n 1—3 momenttia. Pykälän kirjoitusasu on tarkistettu vastaamaan vakuutusyhtiölain 8 luvun 16 §:ää kuitenkin poiketen siten, että 1 momentissa mainitaan rakennusten lisäksi muut pitkävaikutteisten menot sekä kalusto. Myös pykälän 2 ja 3 momentin sanamuotoa on muutettu vakuutusyhtiölakia vastaavaksi, mutta lain sisältö ei muutu.

8 §. *Arvostusperiaatteiden yhdenmukaisuus.* Pykälässä säädetään sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon hankintamenon sijaan. Pykälä vastaa pääasiassa kirjanpitolain 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää sekä eläkesäätiölain 41 a §:n 4—7 momenttia ja vakuutuskassalain 74 b §:n 4—7 momenttia.

Erona nykytilaan luvussa olevat sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuudet ja Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet on siirretty erillisiksi pykäliksi luvun loppuun.

9 §. *Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 §:n 1 ja 2 momentin ja vakuutuskassalain 77 §:n 1 ja 2 momentin asetuksenantovaltuuksia. Nyky-laista poiketen ne olisi nyt koottu erilliseen pykälään. Kirjanpitolakiuudistuksen ehdotuksen yhteydessä on kumottu eläkesäätiölain 41 a §:n 5 momentissa, sellaisena kuin se on laissa 1323/2004, ja vakuutuskassalain 74 b §:n 5 momentissa, sellaisena kuin se on laissa 1324/2004, tarkoitettu sosiaali- ja terveysministeriön käyvän arvon asetus, jonka sijaan noudatettaisiin kirjanpitolain 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää.

10 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 42 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 77 §:n 3 momenttia. Nyky-laista poiketen ne olisi nyt koottu erilliseen pykälään. Pykälän 4 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaisi tarkempia määräyksiä johdannaisopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Ehdotettu kohta vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 29 §:n 1 momentin 4 kohtaa, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

11 §. *Poikkeusluvut.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan valtuuksista myöntää poikkeuslupia. Pykälä vastaa pääosin eläkesäätiölain 42 §:n 4 ja 6 momenttia ja vakuutuskassalain 77 §:n 4 ja 6 momenttia. Pykälä on kuitenkin selvyden vuoksi jaettu 4 kohtaan. Pykälän 2 momentti vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 30 §:n 2 momenttia. Lisäksi siinä on pyritty tarkentamaan, mistä tämän lain pykälästä on mahdollista myöntää poikkeus. Poikkeus ei saa olla Euroopan unionin tilinpäätöslainsäädännön vastainen. Euroopan unioni käsittää myös aikaisemmin annetut Euroopan yhteisöjen antamat säännökset.

12 §. *Kirjanpitolautakunnan lausunto.* Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 42 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 77 §:n 5 momenttia. Pykälän kirjoitusasu ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan vakuutusyhtiölain 8 luvun 31 §:ää.

13 §. *Tietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle.* Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 65 §:n 1 momenttia ja pykälän 2 momentti vakuutuskassalain 97 §:n 1 momenttia.

7 luku **Vastuuelvelka, vakuutusmaksut ja vakavaraisuus**

Luvussa säädettäisiin voimassa olevan eläkesäätiölain 6 luvun ja vakuutuskassalain 7 luvun tapaan eläkelaitoksen vastuuelvelasta, vakuutusmaksuista ja vakavaraisuudesta. Luvun asiasisältö vastaa pääosin voimassa olevaa sääntelyä. Terminologian yhtenäistämiseksi eläkesäätiöiden osalta ehdotetaan termin eläkevastuu sijaan käytettäväksi termiä vastuuelvelka, joka on käytössä vakuutusyhtiölaissa, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa ja vakuutuskassalaissa. Vastavasti eläkesäätiöissä termin kannatusmaksu sijaan käytettäisiin jatkossa termiä vakuutusmaksu.

Luvun 1 §:ssä määritetään eläkelaitoksen vastuuelka, 2 §:ssä vastuuelan osa vakuutusmaksuvastuu, 3 §:ssä vastuuelan osa korvausvastuu, 4 §:ssä vakuutusmaksut, 5 §:ssä vakavaraisuuspääoma, 6 §:ssä vakavaraisuusraja ja vähimmäispääomavaatimus, 7 §:ssä lisävakuutusvastuu ja vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, 8 §:ssä lisävakuutusvastuun purkaminen, 9 §:ssä vakavaraisuuspääoman ylite ja vakuutusmaksujen alentaminen, 10 §:ssä vakavaraisuuspääoman ylittien palauttaminen osakkaille, 10 §:ssä osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä, 12 §:ssä vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän muodostuminen ja 13 §:ssä tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma.

1 §. Vastuuelka. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläkelaitoksen vastuuelan yleismääritelmä. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa eläkelaitoksen vastuu on määritelty eri tavoin ilmaistuna, mutta ehdotetun pykälän asiasisältö vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 43 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 79 §:n 1 momenteista ilmenevää sääntelyä. Eläkesäätiöiden osalta nykyisen termin eläkevastuu sijaan käytettäisiin jatkossa vakuutusyhtiöiden ja vakuutus- ja eläkekassojen käyttämään termiä vastuuelka. Eläkesäätiöiden eläkevastuu sisältää sekä vakuutusmaksuvastuun että korvausvastuun, joten eläkevastuun määrään muutoksella ei ole vaikutusta.

2 §. Vakuutusmaksuvastuu. Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen vastuuelan osasta vakuutusmaksuvastuu. Pykälän asiasisältö vastaa voimassa olevaa lakia, josta säädetään eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentissa ja 79 §:n 2 ja 4 momenteissa. Eläkesäätiöissä ei ole ollut käytössä erillistä vakuutusmaksuvastuun käsitettä, mutta asiallisesti se on sisältynyt eläkesäätiöiden eläkevastuuseen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vakuutusmaksuvastuun yleinen määritelmä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vakuutusmaksuvastuuseen kuuluvasta lisävakuutusvastuusta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vakuutusmaksuvastuun määrässä huomioitavasta osake-
tuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta.

3 §. Korvausvastuu. Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen vastuuelan osasta korvausvastuu. Eläkesäätiöissä ei ole ollut käytössä erillistä korvausvastuun käsitettä, mutta asiallisesti se on sisältynyt eläkesäätiöiden eläkevastuuseen. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin 1) kohtaa ja vakuutuskassalain 79 §:n 3 momenttia.

4 §. Vakuutusmaksut. Pykälässä säädettäisiin vakuutusmaksusta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eläkesäätiön vakuutusmaksun yleinen määräytyminen. Eläkesäätiölain 45 §:n 1 momentissa vakuutusmaksusta käytetään termiä kannatusmaksu. Terminologian yhtenäistämiseksi ehdotetaan jatkossa eläkesäätiöidenkin osalta käytettäväksi vakuutuslainsäädännössä vakiintuneesti käytettyä termiä vakuutusmaksu. Vakuutusmaksun sääntelystä seuraa, että lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön tilinpäätös ei voi osoittaa alijäämää. Eläkekassan vakuutusmaksun laskuperusteista säädetään työntekijän eläkelain 166 §:ssä. Eläkekassat hakevat sosiaali- ja terveysministeriöltä vakuutusmaksun laskuperusteet. Myöskään lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan kassan tilinpäätös ei voi osoittaa alijäämää. Jos kassan jäseniltä kerätään tilikauden aikana vakuutusmaksun ennakoita, ne täsmäytetään tilikauden jälkeen vastaamaan lopullista vakuutusmaksun määrää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rahana suoritettavasta vakuutusmaksusta. Eläkesäätiölain 45 §:n 3 momentin mukaan kannatusmaksuja on rahana suoritettava vähintään määrä, joka tarvitaan eläkesäätiön maksuvalmiuden ylläpitämiseen. Säännös on perusteltua ulottaa koskemaan myös eläkekassoja.

Pykälän 3 momentti olisi uusi. Sen mukaan Finanssivalvonnan tulee antaa määräys siitä, mitä tarkoitetaan hyväksyttävällä vakuudella.

5 §. *Vakavaraisuuspääoma.* Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomasta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 a §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 b §:ää. Pykälän 1 momentissa säädetään, mitä tarkoitetaan eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomalla. Pykälän 2 momentissa luetellaan ne omaisuuserät, jotka luetaan eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomaan. Pykälän 3 momentissa luetellaan ne omaisuuserät, jotka vähennetään vakavaraisuuspääomasta. Pykälän 4 momentin mukaan eläkelaitoksen tulee jatkuvasti täyttää vakavaraisuusvaatimukset.

6 §. *Vakavaraisuusraja ja vähimmäispääomavaatimus.* Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen vakavaraisuusraja. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 b §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 c §:ää. Pykälän 1 momentti vastaa eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain säännöksiä. Pykälän 2 momentissa säädetään eläkelaitoksen vähimmäispääomavaatimuksesta.

7 §. *Lisävakuutusvastuu ja vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä.* Pykälässä säädettäisiin lisävakuutusvastuusta ja vakavaraisuuspääoman enimmäismäärästä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 c §:n 1 ja 2 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 d §:n 1 ja 2 momenttia.

8 §. *Lisävakuutusvastuun purkaminen.* Pykälässä säädettäisiin lisävakuutusvastuun purkamisesta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 c §:n 3—5 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 d §:n 3—5 momenttia kuitenkin siten, että lisävakuutusvastuuta ei saa purkaa eläkelaitoksen selvitystilassa. Selvitystilassa tavoitteena on vakuutuskannan luovuttaminen ja tämän jälkeen tapahtuva eläkelaitoksen purkaminen. Lähtökohtana vakuutuskantaa luovutettaessa on, että vakavaraisuuspääomaa on luovutettava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaa prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä. Vakavaraisuutta ei saa purkaa, jotta kannan mukana siirrettävä riittävä vakavaraisuuspääoma ei vaarantuisi. Jos laitoksessa kuitenkin vakavaraisuutta enemmän kuin on sallittu enimmäismäärä, enimmäismäärää ylittävä osa voidaan purkaa tai palauttaa osakkaille siten kuin tässä laissa säädetään.

9 §. *Vakavaraisuuspääoman ylitte ja vakuutusmaksujen alentaminen.* Pykälässä säädettäisiin vakavaraisuuspääoman ylitteestä ja vakuutusmaksujen alentamisesta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 c §:n 6 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 d §:n 6 momenttia.

10 §. *Vakavaraisuuspääoman ylitteen palauttaminen osakkaille.* Pykälässä säädettäisiin vakavaraisuuspääoman ylitteen palauttamisesta osakkaille. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 45 §:n 4 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 a §:n 3 momenttia. Mainituissa lainkohdissa oleva sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuutus varojen huomioimisesta ylitettä arvioitaessa ja varojen arvostamisesta käyvästä arvosta poikkeavasti poistetaan tarpeettomana.

11 §. *Osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä.* Pykälässä säädettäisiin osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvasta vakavaraisuuspääomaan luettavasta erästä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 h §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 u §:ää.

12 §. *Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän muodostuminen.* Pykälässä säädettäisiin vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän muodostumisesta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 h §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 83 u §:n 4 momenttia.

13 §. *Tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma.* Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen tervehdyttämissuunnitelmasta ja rahoitussuunnitelmasta vakavaraisuuspääoman kartuttamiseksi. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 d §:ää ja vakuutuskassalain 83 e §:ää.

8 luku Varat ja sijoittaminen

Luvussa säädetään eläkelaitoksen varojen käytöstä ja sijoittamisesta, lainoja ja takauksia koskevista rajoituksista, sijoittamisen ja omistamisen rajoituksista sekä sijoitussuunnitelmasta ja riksienhallintasuunnitelmasta. Säännökset vastaavat pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännöksiä. Sijoitusten hajauttamisesta on säännöksiä myös eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa (315/2015), jolla työeläkevakuutusyhtiöiden ja eläkesäätiöiden- ja kassojen vakavaraisuusvaatimukset muutettiin aiempaa riskipainotteisiksi. Tällä on vaikutusta myös nyt ehdotetun lain tiettyihin säännöksiin. Eläkelaitoksen omaisuuden sijoittamista koskevia rajoituksia muutetaan, koska voimassa olevan säännöksen kaltainen rajoittaminen ei ole tarpeellista eläkelaitosten vakavaraisuusuudistuksen jälkeen. Eläkesäätiö tai eläkekassa voi voimassa olevan lainsäädännön mukaan enintään osakeyhtiön osakepääomasta enintään 20 prosenttia. Säännöksen tarkoituksena on keskittymäriskin hallinta. Uudessa vakavaraisuussäätelyssä huomioidaan erilaiset riskit ja riskien nousussa vakavaraisuuspääomavaatimus nousee vastaavasti. Ehdotuksen mukaan keskittymäriskin hallitsemiseksi rajoitettaisiin kuitenkin edelleen säätiön tai kassan omaisuuden sijoittamista laitoksessa osakkaana olevaan yritykseen.

1 §. *Varojen sijoittaminen.* Pykälässä säädetään yleissäännös varojen sijoittamisesta. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 1 momenttia, vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 26 §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momentissa sijoitusten hajauttamisen osalta viitataan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettuun lakiin 315/2015, joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

2 §. *Varojen käyttö.* Pykälässä säädetään eläkelaitoksen varojen käytöstä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 2 momenttia, vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin toista virkettä ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 24 §:n 1 momenttia.

3 §. *Lainoja ja takausta koskevat rajoitukset.* Eläkelaitos ei saa antaa takausta. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen lainoista ja takauksista. Pykälän 1 momentin mukaan pääsääntö on, kuten nykyisinkin, että eläkelaitos ei saa ottaa lainaa. Voimassaolevan eläkesäätiölain 4 §:n 3 momentin nojalla annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 416/2006 mukaan eläkesäätiöt ja vakuutuskassalain 7 §:n 2 momentin nojalla eläkekassat ovat voineet ottaa lainaa tietyissä tilanteissa. Lainanottoa koskevat säännökset ovat hieman poikenneet toisistaan eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla. Jatkossa ehdotetaan, että edellä mainitusta asetuksesta tarvittavat säännökset kirjotetaan lakiin ja että eläkelaitoksia koskisivat samat lainanottoa koskevat säännökset.

Pykälän 2 momentissa säädetään eläkesäätiön varojen lainaamisesta osakkaalle. Nykyisin eläkesäätiöllä on eläkesäätiölain 5 §:n 1 momentin nojalla oikeus vakuutta vastaan antaa varoja velaksi työnantajalle. Lisäksi laissa on säädetty velan vähimmäiskorosta.

Pykälän 3 momentissa eläkelaitokselta kielletään takauksen antaminen. Säännös vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 3 momentin viimeistä virkettä ja vakuutuslainsäädännön 7 §:n 2 momentin viimeistä virkettä.

4 §. Omistusrajoitukset. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen sijoittamiseen ja omistamiseen liittyvistä rajoituksista. Voimassa olevan eläkesäätiölain 4 §:n 4 momentin ja vakuutuslainsäädännön 7 §:n 3 momentin mukaan on säätiö tai kassa saa omistaa enintään 20 % yhtiön osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden äänimäärästä. Yhteen tällaiseen yhtiöön tai konserniin on voinut sijoittaa enintään 10 prosenttia säätiön tai kassan omaisuudesta. Finanssivalvonnan luvalla säädettyt rajat on ollut mahdollista ylittää. Ehdotetun pykälän mukaan omistamisen rajoituksia sovellettaisiin jatkossa vain omistuksiin eläkesäätiön tai -kassan osakasyrityksissä. Säädettyä omistamisen rajaa ei olisi mahdollista ylittää Finanssivalvonnan luvalla.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 118 §:ää ja pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 4 §:n 7 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 7 § 5 momentin viimeistä virkettä.

5 §. Sijoitussuunnitelma. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen sijoitussuunnitelmasta. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 47 a §:n 1 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 f §:n 1 momenttia lisättyä sillä, mitä sijoitussuunnitelmasta säädetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun 28 §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädetään sijoitussuunnitelman toimittamisesta Finanssivalvonnan ja Finanssivalvonnan määräysvaltuudesta. Pykälä vastaa voimassa olevaa sääntelyä.

6 §. Omistajaohjaus. Pykälän mukaan eläkelaitoksella tulee olla omistajaohjauksen periaatteet, jotka on julkistettava internetsivuilla tai pidettävä muutoin maksutta yleisesti saatavilla. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 6 f §:ää ja voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 9 f §:ää.

9 luku **Eläkelaitosten valvonta ja eläkesäätiö- ja vakuutuslainsäädännön rekisteri**

Luvussa säädetään eläkesäätiöiden ja eläkekassojen valvonnasta sekä eläkesäätiö- ja vakuutuslainsäädännön rekisteristä. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintaa valvoisi jatkossakin Finanssivalvonta. Keskeisin muutos on, että valvontatehtävää ja valvonnan kohdentumista pyritään kuvaamaan nykyistä lakia selkeämmin. Muutokset vastaavat vakuutuslainsäädännön säädettyä.

Luvussa säädetään lisäksi Finanssivalvonnan ylläpitämisestä eläkesäätiö- ja vakuutuslainsäädännön rekisteristä. Rekisterin pitämisen sekä siihen tehtävien ilmoitusten ja siihen tallennettavien tietojen osalta ehdotus vastaa pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä.

1 §. Eläkelaitosten valvonta. Pykälään ehdotetaan otettavan yleissäännös siitä, mitä Finanssivalvonnan suorittama valvonta on ja mihin se erityisesti kohdistuu. Pykälän ensimmäisen virkkeen mukaan Finanssivalvonta valvoo, että eläkesäätiöt ja eläkekassat noudattavat toiminnassaan lainsäädäntöä ja eläkelaitoksen sääntöjä. Valvonta voi siten kohdistua vakuutuslainsäädännön koskevan lainsäädännön valvontaan, mutta myös muun muassa hallintolain (434/2003) ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) valvontaan. Valvonta on vakava-raisuusvalvonnan lisäksi myös menettelytapavalvontaa, jolla tarkoitetaan muun muassa toimeenpanon valvontaa. Valvonnassa ei kuitenkaan arvioida eläkelaitosten tekemien päätösten oikeellisuutta, vaan se on muutoksenhakuelinten tehtävä.

Voimassa olevissa laeissa ei ole säädetty tarkemmin siitä, mihin valvonta erityisesti kohdistuu. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan nyt tarkennettavan asiaa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että valvonta kohdistuisi erityisesti eläkelaitoksen vakavaraisuuteen ja hallinnointi- sekä ohjausjärjestelmään.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan säännöstä siitä, että Finanssivalvonnan on otettava eläkelaitosten valvonnassa huomioon myös kilpailun vaatimukset ja toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa. Momentti on uusi ja vastaa työeläkevakuutusyhtiön 9 a luvun 28 b §:n 2 ja 3 momenttia.

2 §. Omaisuuden luovutus- ja panttauskielto. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 101 §:n 1 momenttia. Pykälän mukainen omaisuuden luovutus- ja panttauskielto kielto ei kuitenkaan estä eläkelaitosta maksamasta eläkkeitä ja muista etuuksia.

3 §. Rekisterinpito ja rekisterin käyttötarkoitus. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta ylläpitää eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriä (rekisteri) ja rekisterin käyttötarkoituksesta. Pykälän 1 momentin mukaan rekisteriin merkitään voimassa olevan lain mukaisesti eläkelaitoksia koskevat ilmoitukset, sekä viranomaisten päätökset ja tiedoksiannot sen mukaisesti kuin laissa säädetään. Rekisteriin merkitään laitosten valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja, joista säädetään tarkemmin tässä luvussa. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevaa eläkesäätiölain 70 §:ää ja vakuutuskassalain 102 §:ää.

Pykälän 2 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada rekisterin merkinnöistä momentissa mainittuja tietoja. Tämä vastaa nykyistä asiantilaa, vaikka voimassa olevassa eläkesäätiö- tai vakuutuskassalaissa ei ole asiasta nimenomaista mainintaa. Tietoja voidaan pykälän mukaan luovuttaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä sähköisessä muodossa vain silloin, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Muutoin ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen sijasta luovutetaan tieto henkilön asuinmaasta.

4 §. Perustamisilmoitus. Pykälässä säädetään eläkesäätiön ja eläkekassan perustamisilmoituksen tekemisestä ja sisällöstä. Voimassa olevan lainsäädännön mukainen perussopimus-nimike ehdotetaan muutettavaksi asiaa paremmin kuvaavaksi perustamisilmoitukseksi osakeyhtiölakia vastaavalla tavalla. Pykälän 1 momentissa säädetään perustamisilmoituksen sisällöstä. Momentti vastaa pääosin eläkesäätiölain 71 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 103 §:n 1 momentissa säädettyä.

Rekisteriin merkittäviä luonnollisia henkilöitä koskevista rekisterimerkinnöistä säädetään erikseen pykälän 2 momentissa ja oikeushenkilöitä koskien 3 momentissa.

5 §. Muutosilmoitus ja henkilötietojen poistaminen. Pykälässä säädetään muutosilmoituksesta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttuessa vastaavasti kuin eläkesäätiölain 72 §:ssä ja vakuutuskassalain 105 §:ssä. Lisäksi pykälässä säädettäisiin henkilötietojen poistamisesta Finanssivalvonnan saaman muutosilmoituksen johdosta.

6 §. Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädetään tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa viipymättä eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin tieto pykälässä mainituissa tilanteissa. Tämä on tärkeää eläkelaitoksen sopimuskumppaneiden kannalta, joilla on mahdollisuus helposti tarkastaa rekisteristä eläkelaitoksen tilanne. Pykälän 1—3 kohdat vastaavat sisällöllisesti vakuutuskassalain 106 §:ää ja kaupparekisterilain 19 §:n 1 momenttia. Voimassa olevassa

eläkesäätiölaissa ei ole ollut vastaavaa säännöstä. On perusteltua, että tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus koskisi mainituissa tilanteissa myös eläkesäätiöitä. Pykälän 4 kohta puolestaan vastaisi voimassa olevaa eläkesäätiölain 76 §:ää ja vakuutuskassalain 108 §:ää.

7 §. *Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa eläkelaitokselle, kun jokin 6 §:ssä tarkoitettu tieto merkitään rekisteriin. Ilmoitus on tehtävä viipymättä.

8 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Finanssivalvonnalla on oikeus antaa tarkempia määräyksiä luvussa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä, ilmoituksiin liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä sekä rekisterinpitoon liittyvistä teknisistä seikoista. Tämä korostaa sitä, että Finanssivalvonnalla on eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisterin ylläpitäjänä oikeus määrätä rekisterin muodostamisesta, kehittämisestä ja yleensä rekisterin käytännön hoitamisesta. Pykälä vastaa asiasisällöltään eläkesäätiölain 77 §:ää ja vakuutuskassalain 109 §:ää.

10 luku Sulautuminen

Eläkelaitos voi sulautua toiseen eläkelaitokseen siten, että sulautuvan eläkelaitoksen vakuutus toiminta siirtyy ilman selvitysmenettelyä toiselle eläkelaitokselle. Yksi tai useampi eläkelaitosta voi sulautua jo toiminnassa olevaan vastaanottavaan eläkelaitokseen tai vaihtoehtoisesti vähintään kaksi eläkelaitosta voi sulautuessaan muodostaa uuden eläkelaitoksen.

Sulautumista koskevat säännökset uudistettaisiin lainsäädäntöteknisesti niiden ymmärrettävyyden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sulautumisesta säädetään samassa luvussa jakautumisen sekä vakuutuskannan luovuttamisen ja vastaanottamisen kanssa.

Säännöksiin ehdotetaan myös joitain sisällöllisiä muutoksia. Sulautuminen ei enää edellyttäisi tuomioistuimen lupaa Finanssivalvonnan suostumuksen lisäksi. Tuomioistuinkäsittelylle ei ole tarvetta, koska sulautumisessa on kyse hakemusasiasta, jossa lupa tulisi myöntää laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Sulautumissopimuksen sijaan laissa käytettäisiin sulautumissuunnitelma-käsitettä. Sulautumissuunnitelma kuvaisi asiakirjan sisältöä paremmin, sillä sulautumisen edellyttää Finanssivalvonnan suostumusta toteutukseen. Myös sulautumissuunnitelman sisällöstä säädettäisiin jatkossa entistä yksityiskohtaisemmin.

Sulautuminen alkaisi sulautumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Sulautuminen ilmoitettaisiin rekisteröitäväksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin samalla, kun sulautumissuunnitelma ilmoitetaan Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi. Tämä olisi tehtävä kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Finanssivalvonta kuuluttaisi sulautumishakemuksesta. Määräaika muistutusten tekemiselle olisi enintään kaksi kuukautta. Eläkelaitoksen olisi myös viimeistään kuukausi ennen kuulutuksessa asetettua määräaikaa ilmoitettava sulautumisaikasta sen tunnetuille velkojille. Sulautumisesta päättäisi vakuutuskassan kassankokous ja eläkesäätiön hallitus. Päätös olisi tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Sulautuminen raukeaa, jos sulautumissuunnitelmaa ei hyväksytä molempien eläkelaitosten päättävissä toimitelmissä. Finanssivalvonnan olisi annettava suostumuksensa sulautumiselle, jos laissa säädetty edellytykset täyttyvät. Sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten olisi tehtävä ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa suostumuksen myöntämisestä. Ilmoituksen saatuaan Finanssivalvonta rekisteröi sulautumisen. Rekisteröinnin yhteydessä sulautuva eläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava eläkelaitos syntyy.

1 §. Sulautumisen yleiset edellytykset. Pykälässä säädettäisiin sulautumisen edellytyksistä vastaavasti kuin eläkesäätiölain 100 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Sulautumisen edellytyksenä on, että sulautuva eläkelaitos täyttää 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetut vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapiiriä koskevat vaatimukset.

2 §. Sulautumisen toteuttamistavat. Pykälässä säädetään sulautumisen toteuttamistavoista osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaisesti. Absorptiosulautumisessa yksi tai useampi eläkelaitos sulautuu vastaanottavaan eläkelaitokseen. Kombinaatiosulautumisessa puolestaan vähintään kaksi eläkelaitosta muodostaa sulautuessaan uuden eläkelaitoksen. Molemmat sulautumisen toteuttamistavat ovat olleet mahdollisia nykysääntelyinkin puitteissa, tosin termejä absorptiosulautuminen ja kombinaatiosulautuminen ei ole kummassakaan laissa käytetty. Absorptiosulautumisesta säädetään vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentissa ja eläkesäätiölain 100 §:n 1 momentissa. Kombinaatiosulautumista vastaavasta menettelystä säädetään puolestaan vakuutuskassalain 133 §:ssä ja eläkesäätiölain 101 §:ssä. Selkeyden vuoksi näistä säädettäisiin omassa pykälässään.

3 §. Sulautumissuunnitelma. Pykälässä säädettäisiin sulautumissuunnitelmasta eikä sulautumissopimuksesta kuten voimassa olevissa laeissa. Sulautumissuunnitelma kuvaa paremmin asiakirjan luonnetta, sillä sulautuminen edellyttää vielä eläkelaitosten päättävien toimielinten ja Finanssivalvonnan suostumuksen toteutuakseen.

Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin nimenomaisesti, että sulautumissuunnitelma olisi tehtävä kirjallisesti, päivättävä ja allekirjoitettava. Suunnitelman päivääminen olisi tarpeen, sillä suunnitelman allekirjoittamisesta laskettaisiin sulautumisen menettelyllisiä määräaikoja.

Sulautumissuunnitelman sisällöstä säädettäisiin myös nykyistä yksityiskohtaisemmin ehdotetussa 2 momentissa, joka jakautuu 9 alakohtaan. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan sulautumissuunnitelman olisi sisällettävä sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten yksilöintitiedot.

Momentin 2 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää selvitys sulautumisen syistä. Selvityksellä voi olla merkitystä erityisesti velkojien ja muiden sidosryhmien arvioidessa sulautumisen vaikutuksia omaan asemaansa.

Momentin 3 kohdan mukaan absorptiosulautumisen sulautumissuunnitelman tulisi sisältää ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksista, mikäli muutoksia on tarpeen tehdä sulautumisen johdosta. Mikäli Finanssivalvonta hyväksyy sulautumisen, se hyväksyy myös samalla sääntömuutokset. Kombinaatiosulautumisessa suunnitelmaan tulisi liittää ehdotus perustettavan eläkelaitoksen säännöistä ja siitä, miten perustettavan eläkelaitoksen toimielinten jäsenet valitaan. Myös absorptiosulautumista koskevaan sulautumissuunnitelmaan voidaan tarpeen mukaan ottaa määräyksiä toimielinten jäsenten valinnasta, vaikkei tätä laissa edellytetäkään.

Momentin 4 kohdan mukaan sulautumissuunnitelmaan tulisi sisältyä selvitys sulautuvan eläkelaitoksen vakuutuskannan sekä muiden varojen ja velkojen siirtymisestä vastaanottavalle eläkelaitokselle.

Momentin 5 kohdan mukaan sulautumissuunnitelmaan tulisi liittää selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää tämän lain 7 luvussa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa säädetyt vakavaraisuusvaatimukset.

Momentin 6 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää selvitys eläkelaitoksen varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä.

Momentin 7 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää tieto sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta, joka saa olla enintään 6 kuukauden päässä sulautumissuunnitelman tekemisestä. Arviota tarvitsevat sulautumiseen osallistuvat eläkelaitokset, osakkaat, velkojat ja muut sidosryhmät.

Momentin 8 kohdan mukaan suunnitelmaan tulee liittää selvitys tai ehdotus sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle ja tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista.

Momentin 9 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää ehdotus mahdolliseksi muiksi sulautumisen ehdoksi. Tällaisia muita ehtoja ovat esimerkiksi määräykset työntekijöiden asemasta sulautumisessa ja toiminnan harjoittamisesta sulautumisen aikana. Sulautumisen ehdoksi saateetaan myös asettaa jokin erityinen seikka. Tältä osin kyse on eläkelaitosten välinen sopimus, jota tulee arvioida sopimusoikeudellisista lähtökohdista.

4 §. Finanssivalvonnan suostumus ja sulautumissuunnitelman rekisteröinti. Pykälän 1 momentin mukaan suostumusta sulautumiseen haettaisiin Finanssivalvonnalta, joka myös rekisteröisi sulautumissuunnitelman. Tämä vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuslakia. Finanssivalvonnan suostumusta tulisi hakea kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman allekirjoittamisesta, kun voimassa olevien lakien mukainen määräaika on 4 kuukautta siitä, kun molemmat eläkelaitokset ovat hyväksyneet sulautumissopimuksen. Määräajan lyhentäminen on perusteltua sulautumisprosessin nopeuttamiseksi. Lyhyempi määräaika myös nopeuttaa eläkelaitosten velkojien ja muiden sidosryhmien tiedonsaantia sulautumisaikasta. Ehdotettu määräaika vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 5 §:ssä säädettyä määräaikaa.

Pykälän 2 momentin mukaan sulautuminen raukeaa, jos suostumusta ei haeta tai sulautumissuunnitelmaa ei ilmoiteta rekisteröitäväksi säädettyssä ajassa. Jos eläkelaitokset eivät toteuta sulautumista sulautumissuunnitelman mukaisesti, sulautuminen raukeaa ja siitä on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle eläkesäätiö- ja vakuutuslakien rekisteriin merkittäväksi. Voimassa olevan vakuutuslakialain 135 §:n 6 momentissa ja eläkesäätiölain 102 §:n 8 momentissa on säädetty sulautumisen raukeamisesta vain siinä tapauksessa, että Finanssivalvonnan suostumusta ei haeta määräajassa tai hakemusta ei hyväksytä.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkelaitoksen on toimitettava Finanssivalvonnalle kaikki sulautumissuunnitelmaan 3 §:n mukaan liitettävät asiakirjat. Voimassa olevan sääntelyn mukaan asiakirjat tulee toimittaa tuomioistuimelle, koska sulautuminen edellyttää tuomioistuimen lupaa. Jatkossa Finanssivalvonnan suostumus sulautumiselle riittää, jolloin asiakirjat on vastavasti toimitettava Finanssivalvonnalle. Toimitettavien asiakirjojen osalta viitattaisiin tämän luvun 3 §:ään, jossa säädetään sulautumissuunnitelman sisällöstä.

Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä. Määräyksenantovaltuutus on tarpeen, jotta Finanssivalvonnalla olisi kaikissa tilanteissa riittävä tietopohja sulautumishakemuksen arvioimiseksi.

5 §. Kuulutus velkojille. Pykälässä säädettäisiin sulautumissuunnitelman kuuluttamisesta ja ilmoittamisesta. Siinä määriteltäisiin voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuslainsäädäntöä tarkemmin ne tahot, joilla olisi oikeus tehdä muistutuksia. Muistutuksia voivat tehdä vain velkojat, sillä kuulutuksen tarkoituksena on velkojien aseman suojaaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niistä velkojista, joilla on oikeus vastustaa sulautumista. Ehdotettu momentti vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 3 momenttia ja vakuutuslainsäädäntöä 135 §:n 2 momenttia sillä erotuksella, että sulautumisen vastustamiselle varatun ajan tulee olla vähintään yksi kuukausi. Voimassa olevissa laeissa säädetään vain kahden kuukauden ylärajasta. Velkojan vastustaessa sulautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Asian käsittelyä on kuitenkin lykättävä, jos eläkelaitos osoittaa panneensa vireille vahvistuskanteen velkojaa vastaan tai jos eläkelaitos ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

Pykälän 3 momentin mukaan 1 ja 2 momentissa säädettyä ei sovelleta vakuutettuihin, eläkkeen tai muun etuudensaajiin eikä edunsaajiin. Koska lakisääteiset etuudet ovat joka tapauksessa turvattuina, vakuutetut edut eivät vaarannu sulautumisessa. Näin ollen ei ole perusteltua, että edellä mainitut henkilöt voisivat vastustaa sulautumista.

6 §. Kuulutuksesta ilmoittaminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 momentti olisi uusi ja vastaisi, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiölain 16 luvun 7 §:ssä. Ehdotuksen mukaan sulautuvan eläkelaitoksen olisi kuukausi ennen kuulutuksessa asetettua määräpäivää ilmoitettava kuulutuksesta tunnetuille velkojilleen. Ilmoituksen tarkoituksena on vahvistaa velkojien asemaa. Momenttia ei sovellettaisi vakuutettuihin, vapaakirjan saaneisiin, eläkkeen tai muun etuuden saajaan eikä edunsaajaan, koska heidän asemansa on lakisääteisessä eläkevakuutuksessa turvattu.

Pykälän 2 momentin mukaan sulautuvan eläkelaitoksen on tiedotettava kuulutuksesta sulautuvan eläkelaitoksen ilmoitustaululla tai internetsivulla. Jos sulautuva eläkelaitos on eläkekassa, sen on viipymättä tiedotettava kuulutuksesta osakkaille kassan säännöissä määrätyllä tavalla. Voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n ja vakuutuslainsäädäntöä 135 §:n mukaan Finanssivalvonnan oli velvoitettava ja ohjeistettava sulautuvaa eläkelaitosta tiedottamaan kuulutuksesta. Asiasta on perusteltua jatkoissa säätää lain tasolla kuten muussa yhteisölaainsäädännössä.

7 §. Sulautumisesta päättäminen. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 100 §:n 3 momenttia ja vakuutuslainsäädäntöä 132 §:n 6 momenttia. Sulautuminen ei kuitenkaan enää edellyttäisi määräenemmistö päätöstä.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Ehdotuksen mukaan kassankokouksen tai eläkesäätiön hallituksen olisi tehtävä päätös sulautumisesta neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Määräajan tarkoituksena olisi tehostaa sulautumismenettelyä, joka ilman ehdotettua määräaikaa voisi kestää määräämättömän ajan.

Pykälän 3 momentti olisi myös uusi. Siinä säädettäisiin sulautumisen raukeamisesta siinä tapauksessa, että sulautumissuunnitelmaa ei hyväksytä molempien eläkelaitoksen päättävissä toimielimissä. Sulautumissuunnitelman hyväksyntä tai raukeaminen olisi ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle. Säännös olisi tarpeen, koska toisin kuin nykyisin Finanssivalvonnan suositusta haettaisiin ennen sulautumissuunnitelman hyväksymistä.

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölain 19 luvun 7 §:n 3 momentissa ja osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 3 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa.

8 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen sekä uusien tietojen ilmoittaminen.* Pykälän 1 momentin 1—3 kohta vastaavat asiallisesti vakuutuskassalain 132 §:n 7 momenttia ja mitä asiasta on säädetty vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölain 19 luvun 8 §:ssä. Sulautumissopimus korvattaisiin sulautumissuunnitelmalla, koska sulautumissopimusta ei enää tehtäisi. Tilinpäätösasiakirjat olisi jatkossa esitettävä kolmelta viimeiseltä tilikaudelta voimassa olevan lain viimeisen tilikauden sijaan. Muutoksen tarkoituksena on antaa kuva eläkelaitoksen toiminnasta pidemmältä ajalta, jolloin satunnaisilla tekijöillä ei ole niin suurta vaikutusta. Momentin 4 ja 5 kohta olisivat uusia. Niissä edellytetyt tiedot olisivat tarpeen kuvaamaan viimeisen tilikauden päättymisen jälkeen sulautumiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja. Aikaa, jona asiakirjat olisi pidettävä näkyvissä, ehdotetaan pidennettäväksi kahdesta viikosta kuukauteen. Tämä vastaa työeläkevakuutusyhtiöissä noudatettavaa määräaika. Pidempi määräaika on perusteltu, jotta laajoihin asiakirjoihin jäisi riittävästi aikaa tutustua. Uutta olisi myös mahdollisuus pitää asiakirjat eläkekassan toimiston sijaan kassan internetsivuilla ja 2 momentti asiakirjojen lähettämisestä. Asiakirjojen nähtävillä pitäminen internetissä on muualla voimassa olevassa lainsäädännössä yleisesti hyväksytty menettely.

Pykälän 3 momentti olisi myös uusi. Ehdotuksen mukaan eläkelaitoksen olisi ilmoitettava muille sulautumiseen osallistuville eläkelaitoksille sen asemaan olennaisesti vaikuttavista seikoista. Ehdotuksen tarkoituksena on turvata sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten asema nykyistä paremmin.

9 §. *Kutsu kassankokoukseen.* Pykälä on uusi ja sen tarkoituksena on turvata kassankokouksen tiedonsaanti. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole erityyssäännöstä sulautumisesta päättävän kassankokouksen koolle kutumisesta. Kutsu sulautumisesta päättävään kassankokoukseen olisi lähetettävä aiemmin kuin tavalliseen kassankokoukseen. Kutsu on lähetettävä eläkekassan sääntöjen määräämän tavan lisäksi kirjallisesti ja siinä on mainittava nähtävillä pidettävistä asiakirjoista. Ehdotetut muutokset vastaavat osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:ssä säädettyä.

10 §. *Finanssivalvonnan suostumus ja vastuun siirtyminen.* Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 4 momenttia. Velkojan vastustaessa sulautumista, sulautuminen estyy, ellei velkoja saa maksua tai turvaavaa vakuuttia, mikä vastaan eläkesäätiölain 104 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 137 §:n 3 momenttia kuitenkin niin, että aiemmin kyse oli sulautumisen rekisteröinnistä tuomioistuimessa. Kun sulautumista ei ehdotuksen mukaan enää käsiteltäisi tuomioistuimessa, velkojen aseman turvaaminen olisi edellytys Finanssivalvonnan suostumuksen antamiselle.

Pykälän 2 momentti vastaisi osin voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan Finanssivalvonta vahvistaa samalla vastaanottava eläkelaitoksen sääntömuutoksen. Momentissa täsmennettäisiin myös, että eläkelaitoksen selvitystila ei estäisi sulautumisen toteuttamista, ellei omaisuutta ole ryhdytty jakamaan 12 luvun 26 §:ssä tai 13 luvun 28 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 13 §:ää, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 3 momentti vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia.

11 §. *Muutoksenhaku.* Pykälä on uusi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei ole erikseen säädetty muutoksenhausta sulautumista koskevaan Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen päätökseen. Finanssivalvonnan päätöksestä on voinut valittaa hallintolain ja yleisen alioikeuden päätöksestä oikeudenkäymiskaaren säännösten mukaisesti. Ehdotetussa py-

kälässä viitattaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain muutoksenhakua koskevaan erityissääntökseen, jonka nojalla muutosta haettaisiin valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Tämä vastaisi hallintolainkäyttölain oikeuspaikan valintaa. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 11 §:ssä säädettyä.

12 §. *Perustamissopimus ja toimielinten jäsenten valinta.* Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 101 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 133 §:n 2 momenttia.

13 §. *Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta.* Pykälä on uusi. Voimassa olevan eläkesäätiölain 105 §:n 1 momentin ja vakuutuskassalain 138 §:n 1 momentin mukaan sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on tehtävä tuomioistuimen luvasta ilmoitus Finanssivalvonnalle. Sulautuminen katsotaan tapahtuneeksi, kun tuomioistuimen lupa on merkitty eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Koska sulautumiselle ei enää haettaisi tuomioistuimen lupaa, Finanssivalvonnalle tehtäisiin jatkossa ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista. Säätelyn tarkoituksena olisi varmistaa, että Finanssivalvonta saisi tiedon vastuovelkaa vastaavia varoja ja vakavaraisuutta sekä sulautumista koskevien menettelysääntöjen noudattamisesta. Pykälän 1 kohdan mukaan ilmoitukseen olisi liitettävä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu lain säännöksiä. Pykälän 2 kohdan mukaan ilmoitukseen olisi liitettävä selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää 7 luvun ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain vaatimukset. Momentin 3 kohdan mukaan ilmoitukseen tulisi liittää eläkelaitoksen johdon todistus siitä, että ilmoitukset yhtiön tunnetuille velkojille on lähetetty. Lisäksi 4 kohdan mukaan liitteenä olisi toimitettava sulautuvien eläkelaitosten sulautumista koskevat päätökset. Koska määräaika ilmoituksen antamiseen laskettaisiin jatkossa Finanssivalvonnan suostumuksen antamisesta eikä tuomioistuimen luvasta, sulautumismenettely tulee nopeutumaan.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

14 §. *Sulautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset.* Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti eläkesäätiölain 106 §:ää ja vakuutuskassalain 139 §:ää. Lisäksi siinä todettaisiin nykyistä oikeustilaa vastaavasti, että samalla sulautuva eläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava eläkelaitos syntyy.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Momentin mukaan sulautuvan eläkelaitoksen varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen korkeammasta arvosta kuin niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle eläkelaitokselle. Sitoumista työn tai palvelun suorittamiseen ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen. Ehdotus vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 16 §:n 2 momenttia, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

15 §. *Ilmoitus vastuun siirrosta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle.* Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa.

16 §. *Lopputilitys.* Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin lopputilityksestä eli sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittavasta tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.

Pykälän 1 momentin mukaan lopputilityksen laatiminen olisi hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla. Eläkekassassa lopputilitys olisi laadittava siltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei ole vielä

esitetty kassankokouksessa. Eläkesäätiössä lopputilitys olisi laadittava siltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei ole laadittu.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassan kassankokouksen olisi vahvistettava lopputilitys. Pykälän 3 momentin mukaan lopputilitys olisi toimitettava Finanssivalvonnalle samalla tavalla kuin tilinpäätös.

Ehdotus vastaa asiallisesti osakeyhtiölain 16 luvun 17 §:ää, jota sovelletaan henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden lisäksi myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

17 §. Sulautumisen peruuntuminen. Pykälä olisi uusi. Sen mukaan sulautuminen peruuntuu rekisteröinnistä huolimatta, jos sulautumispäätös julistetaan tuomioistuimen päätöksellä pätemättömäksi. Tällöin sulautuva ja vastaanottava eläkelaitos vastaavat yhteisvastuullisesti sellaisesta vastaanottavan yhtiön velvoitteesta, joka on syntynyt sulautumisen ja tuomion rekisteröinnin välisenä aikana. Pykälä on tarpeen velkojien aseman ja oikeusvarmuuden turvaamiseksi. Ehdotus vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 18 §:ää, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

11 luku **Jakautuminen**

Eläkelaitos voi jakautua, jos osakkaana oleva työnantaja jakautuu. Jakautumisen edellytyksenä on lisäksi, että jakautuvan osakkaan vastuovelka ja sitä vastaavat varat siirretään uuteen perustettavaan eläkelaitokseen. Jakautumisessa voidaan siirtää jakautuvan osakkaan koko vastuovelka tai osa siitä yhteen tai useampaan eläkelaitokseen. Jakautumisessa laitospuolelta ei voi muuttua, joten eläkesäätiö voi jakautua useaksi eläkesäätiöksi ja eläkekassa useaksi eläkekassaksi. Jakautumisessa omaisuus siirtyy kirjanpidossa poistamattomin arvoisin toisiin kuin vakuutuskannan luovuttamisessa, missä sovelletaan käypiä arvoja.

Jakautumista koskevat säännökset uudistettaisiin lainsäädäntöteknisesti säännösten ymmärrettävyyden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutus-kassalaissa on yksi nimenomaisesti jakautumiseen sovellettava säännös. Muutoin jakautumiseen sovelletaan, mitä sulautumisesta säädetään. Lisäksi säännöksiin ehdotetaan tiettyjä sisällöllisiä muutoksia. Jakautuminen ei enää edellyttäisi Finanssivalvonnan suostumuksen lisäksi tuomioistuimen lupaa. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan jakautumiselle on haettava yleisen alioikeuden lupa. Kun jakautumisessa ei ole kyse riita-asiasta vaan hakemusasiasta, jossa viranomaisen käyttöä oikeusharkintaa ja jossa lupa tulisi laissa säädettyjen edellytysten täytyessä myöntää, tuomioistuinkäsittelylle ei ole tarvetta. Sääntely vastaisi asiasisällöltään, mitä työeläkevakuutusyhtiöiden jakautumisesta on säädetty.

Jakautumista koskevan menettelyn nopeuttamiseksi perustettava eläkelaitos hakisi rekisteröintiä eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin samalla, kun jakautumissuunnitelma ilmoitetaan Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan vastaanottavan laitoksen perusilmoitus tehdään, kun tuomioistuimen lupa jakautumiselle on saatu. Jakautuminen alkaisi jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta, jonka jälkeen jakautumiselle ja uuden perustettavan eläkelaitoksen säännöille tulisi kuukauden kuluessa hakea Finanssivalvonnan suostumusta. Finanssivalvonta rekisteröisi suunnitelman eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin ja kuuluttaisi jakautumista koskevasta hakemuksesta muistutusten tekemiseksi hakemusta vastaan. Määräaika muistutusten tekemiselle voisi olla enintään kaksi kuukautta. Päätös jakautumissuunnitelman hyväksymisestä tulisi tehdä neljän kuukauden kuluessa suunnitelman rekisteröinnistä kaikissa jakautumiseen osallistuvissa eläkelaitoksissa. Tämän jälkeen Finanssivalvonnan olisi tiettyjen edellytysten täytyessä annettava suostumuksensa jakautumiselle. Neljän kuukauden kuluessa suostumuksen myöntämisestä jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten olisi tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta,

jonka jälkeen Finanssivalvonta rekisteröisi jakautumisen. Rekisteröinnin yhteydessä syntyisi vastaanottava eläkelaitos ja jakautumissuunnitelmassa määritetty vakuutustoiminta, joka sisältää siirtyvän vastuuvelan muut velat ja varat siirtyisivät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle eläkelaitokselle.

1 §. Jakautumisen yleiset edellytykset. Pykälän 1 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 1 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 132 a §:n 1 momenttia. Pykälän sanamuodon selkeyttämiseksi pykälästä siirrettäisiin jakautumisen edellytyksiin liittyvät kohdat, joista säädettäisiin myöhemmin tässä luvussa. Jos jakautuvassa eläkelaitoksessa olisi useita osakkaita, jakautumisessa voidaan siirtää vain jakautuvan osakkaan vastuuvelka. Tämä vastaa nykyistä oikeustilaa, vaikka voimassa olevassa laissa ei ole asiasta nimenomaista säännöstä. Kuten voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa eläkelaitoksen oikeudellinen muoto ei voisi jakautumisessa muuttua eli esimerkiksi eläkekassan vakuutustoimintaa ei voida jakautumisessa siirtää eläkesäätiöön tai päinvastoin.

2 §. Jakautumisen toteuttamistavat. Pykälä vastaa asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 132 a §:n 2 momenttia, jotka on lainsäädäntöteknisistä syistä yhdistetty siten, että pykälässä säädetään eläkelaitoksen jakautumisesta. Pykälässä säädettäisiin kokonaisjakautumisesta, jossa koko eläkelaitoksen vakuutustoiminta, siirtyy kahdelle tai useammalle eläkelaitokselle ja osittaisjakautumisesta, jossa vakuutustoiminnan osa siirtyy yhdelle tai useammalle eläkelaitokselle. Kokonaisjakautumisen lopputuloksena jakautuva eläkelaitos purkautuu.

Jos jakautuva osakas on osakkaana useassa 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa eläkesäätiössä tai eläkekassassa, kaikki edellä tarkoitettut eläkelaitokset voivat jakautua kokonaan tai osittain. Esimerkiksi jos sama työnantaja olisi osakkaana kahdessa eläkesäätiössä, nämä eläkesäätiöt voisivat jakautua osittaisjakautumisessa yhteen uuteen perustettavaan eläkesäätiöön.

3 §. Jakautumissuunnitelma. Pykälässä säädettäisiin jakautumissuunnitelmasta eikä jakautumissopimuksesta kuten voimassa olevan eläkesäätiölain 100, 101 ja 107 §:ssä ja vakuutuskassalain 132 a, 133 ja 140 §:ssä. Jakautumisen täytäntöönpanoon ei olisi mahdollista ryhtyä ennen kuin eläkelaitosten päättävien elimien ja Finanssivalvonnan suostumus olisi saatu. Jakautumissuunnitelma sisältäisi keskeiset tiedot, joita jakautumiseen osallistuvat eläkelaitokset ja Finanssivalvonta päätöksenteossaan tarvitsisivat. Jakautumissuunnitelman sisältö vastaa 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettua sulautumissuunnitelman sisältöä.

4 §. Varojen ja velkojen osittamista koskevat periaatteet. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 5 momentissa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Pykälän 1 momenttia sovellettaisiin myös eläkesäätiöihin, joissa on käytössä tasaava kirjanpitojärjestelmä. Eläkekassoissa on aina tasaava kirjanpitojärjestelmä. Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä ja eläkekassassa osakkaan kannatusmaksu jaetaan kunkin työnantajan osalta eläkelaitoksen säännöissä määrätyllä tavalla. Työnantajan vastuuvelkaa vastaa vastuuvelan mukainen suhteellinen osuus eläkesäätiön varoista eikä kuten työnantajakohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä tietyt työnantajakohtaiset varat.

Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 125 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 4 momenttia. Eläkesäätiöiden osalta ei voimassa olevassa laissa ole vastaavaa säännöstä.

5 §. Finanssivalvonnan suostumus ja jakautumissuunnitelman rekisteröinti. Pykälän 1 momentin mukaan suostumusta jakautumiseen haettaisiin kuten voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja

vakuutuskassalaissa Finanssivalvonnalta, joka myös rekisteröisi jakautumissuunnitelman. Toisin kuin nykyisin suostumusta tulisi hakea kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta, kun voimassa olevan sääntelyn mukaan suostumusta on haettava neljän kuukauden kuluessa siitä, kun jakautumiseen osallistuvat eläkelaitokset ovat hyväksyneet jakautumissuunnitelman. Jakautumista koskevan menettelyn nopeuttamiseksi olisi perusteltua, että valvovan viranomaisen suostumusta haettaisiin pian sen jälkeen, kun suunnitelma on hyväksytty. Menettely myös nopeuttaisi jakautuvan eläkelaitoksen velkojien tiedonsaantia jakautumissuunnitelmasta. Ehdotettu sääntely vastaisi, mitä asiasta on säädetty työeläkevakuutusyhtiölaissa. Uutta olisi, että perustettava laitos hakee samanaikaisesti Finanssivalvonnalta laitoksen merkitsemistä rekisteriin.

Pykälän 2 momentti vastaisi pääosin, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 104 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 137 §:n 1 momentissa. Koska jakautumiselle ei enää haettaisi tuomioistuimen lupaa, momenttiin tehtäisiin vastaava tekninen muutos korvaamalla tuomioistuin Finanssivalvonnalla.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä. Määräyksenantovaltuutus on tarpeen, jotta Finanssivalvonnalla olisi kaikissa tilanteissa riittävä tietopohja sulautumishakemuksen arvioimiseksi.

6 §. Kuulutus velkojille. Kuten voimassa olevassa laissa jakautumissuunnitelma olisi kuulutettava. Pykälässä määriteltäisiin voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia tarkemmin tahot, joilla olisi oikeus tehdä muistutuksia. Pykälän 1 momentin mukaan voisivat tehdä vain velkojat, sillä kuulutuksen tarkoituksena on velkojien aseman turvaaminen. Toisin kuin voimassa olevassa laissa kuulutuksesta huolehtisi tuomioistuimen sijaan Finanssivalvonta.

Pykälän 2 momentti vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa sillä erotuksella, että sulautumisen vastustamiselle varatun ajan tulee olla vähintään yksi kuukausi. Voimassa olevissa laeissa säädetään vain kahden kuukauden ylärajasta.

Pykälän 3 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 104 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 137 §:n 3 momenttia. Koska tuomioistuimen lupaa jakautumiselle ei enää haettaisi, säännöksiin tehtäisiin tästä johtuvat lakitekniset muutokset.

Pykälän 4 momentin mukaan 1—3 momentissa säädettyä ei sovelleta vakuutettuihin, eläkkeen tai muun etuudensaajiin eikä edunsaajiin. Koska lakisääteiset etuudet ovat joka tapauksessa turvattuina, vakuutetut edut eivät vaarannu jakautumisessa. Näin ollen ei ole perusteltua, että edellä mainitut henkilöt voisivat vastustaa jakautumista.

7 §. Kuulutuksesta ilmoittaminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 momentti olisi uusi ja vastaisi, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiölain 16 luvun 7 §:ssä. Ilmoituksen tarkoituksena on vahvistaa velkojien asemaa. Pykälän 2 momentin mukaan jakautuvan eläkelaitoksen on tiedotettava kuulutuksesta jakautuvan osakkaan ilmoitustaululla. Jos jakautuva eläkelaitos on eläkekassa, sen on viipymättä tiedotettava kuulutuksesta osakkaille kassan säännöissä määrätyllä tavalla. Voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n ja vakuutuskassalain 135 §:n mukaan Finanssivalvonnan oli velvoitettava ja ohjeistettava jakautuvaa eläkelaitosta tiedottamaan kuulutuksesta. Asiasta on perusteltua jatkossa säätää lain tasolla kuten muussa yhteisölaainsäädännössä.

8 §. Jakautumisesta päättäminen. Pykälän 1 momentti vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 3 ja 5 momentissa sekä vakuutuslainsäädännön 132 a §:n 5 momentissa ja 132 §:n 6 momentissa. Koska jakautuminen tapahtuu aina perustettavaan eläkelaitokseen, joka syntyy menettelyssä myöhemmin, myös perustettavaa eläkekassaa edustaisi hallitus, sillä kassankokousta ei olisi mahdollista ennen laitoksen rekisteröimistä järjestää. Hallituksen jäsenet ovat tiedossa, sillä heidät on nimettävä jakautumissuunnitelmassa. Perustettavan eläkelaitoksen hallituksen päätöksentekoon ja toimintaan sovellettaisiin tämän lain säännöksiä samalla tavoin kuin jo toimivassa laitoksessa. Hallitus voi käyttää eläkelaitoksen puhevaltaa laitoksen perustamiseen liittyvässä asiassa ilman perustajia koskevaa 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettua henkilökohtaista vastuuta.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Momentissa ehdotetun määräajan asettamisen tarkoituksena olisi tehostaa jakautumismenettelyä. Myös pykälän 3 momentti olisi uusi. Säännös olisi tarpeellinen, koska toisin kuin nykyisin Finanssivalvonnan suostumusta haettaisiin ennen eläkelaitosten päätävien elinten hyväksyntää.

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiölain 20 luvun 7 §:n 3 momentissa ja osakeyhtiölain 17 luvun 9 §:n 3 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa.

9 §. Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen sekä uusien tietojen ilmoittaminen. Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 132 §:n 7 momentissa. Jakautumissopimus korvattaisiin jakautumissuunnitelmalla. Tilinpäätösasiakirjat tulisi esittää kolmelta viimeiseltä tilikaudelta voimassa olevan lain viimeisen tilikauden sijaan. Tarkoituksena on antaa kuva eläkelaitoksen toiminnasta pidemmältä ajalta, jolloin satunnaisilla tekijöillä ei ole yhtä suurta vaikutusta. Pykälän 1 momentin 4 kohta olisi uusi ja sen tarkoituksena olisi varmistaa tiedonsaanti viimeisen tilinpäätöksen jälkeisistä tapahtumista, joilla voi olla merkitystä jakautumiseen. Aikaa, jona asiakirjat on pidettävä nähtävänä, ehdotetaan pidennettäväksi voimassa olevan lain kahdesta viikosta kuukauteen, mikä vastaisi työeläkevakuutusyhtiöissä noudatettavaa määräaika. Pidempi määräaika olisi perusteltu, jotta laajoihin asiakirjoihin tutustumiseen jäisi riittävästi aikaa.

Uutta olisi myös mahdollisuus pitää asiakirjat eläkekassan toimiston sijaan nähtävillä kassan internetsivuilla sekä ehdotettu 2 momentti asiakirjojen lähettämisestä. Pykälän 3 momentti olisi uusi. Momentin tarkoituksena olisi turvata nykyistä paremmin jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten asema esimerkiksi tilanteessa, jossa useamman työnantajan jakautuessa vastuuvetäjä on tarkoitus siirtää yhteen uuteen perustettavaan eläkelaitokseen.

Ehdotetut muutokset vastaavat vakuutusyhtiölain 20 luvun 8 §:ssä säädettyä.

10 §. Kutsu kassankokoukseen. Pykälä on uusi ja sen tarkoituksena on turvata kassankokouksen tiedonsaanti varsinaista kassankokousta tiukemmin. Voimassa olevassa laissa kutsusta jakautumisesta päättävään kassankokoukseen ei ole erityissäännöksiä. Jakautumissuunnitelma saattaa olla laaja ja monimutkainen asiakirja, joten kutsu jakautumisesta päättävään kassankokoukseen olisi lähetettävä aiemmin kuin tavalliseen kassankokoukseen. Kutsu on lähetettävä eläkekassan sääntöjen määräämän tavan lisäksi kirjallisesti ja siinä on mainittava nähtävillä pidettävistä asiakirjoista. Ehdotetut muutokset vastaavat osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:ssä säädettyä.

11 §. Finanssivalvonnan suostumus ja vastuun siirtyminen. Pykälän 1 momentti vastaisi asiasäädännöstään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 6 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 135 §:n 4 momenttia. Velkojan vastustaessa jakautumista jakautuminen estyy, ellei velkoja saa maksua tai turvaavaa vakuutta, mikä vastaa eläkesäätiölain 104 §:n 3 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 135 §:n 4 momenttia.

137 §:n 3 momenttia kuitenkin niin, että aiemmin kyse oli jakautumisen rekisteröinnistä tuomioistuimessa. Kun jakautumista ei ehdotuksen mukaan enää käsiteltäisi tuomioistuimessa, velkojien aseman turvaaminen olisi edellytys Finanssivalvonnan suostumuksen antamiselle. Pykälän 2 momentin ensimmäinen virke olisi uusi, sillä voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan vastaanottavan laitoksen perusilmoitus tehdään, kun tuomioistuimen lupa jakautumiseen on saatu. Pykälän 2 momentin toinen virke vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 7 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 5 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia.

12 §. Muutoksenhaku. Pykälä on uusi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei ole erityisesti säädetty muutoksenhausta jakautumista koskevaan Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen päätökseen. Finanssivalvonnan päätöksestä on voinut valittaa hallintolain ja yleisen alioikeuden päätöksestä oikeudenkäymiskaaren säännösten nojalla. Finanssivalvonnasta annetussa laissa on muutoksenhakua koskeva erityissäännös, jonka nojalla muutosta haettaisiin valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Säännös vastaisi, mitä vakuutusyhtiölain 20 luvun 11 §:ssä asiasta säädetään.

13 §. Perustamissopimus ja toimielinten jäsenten valinta. Pykälän vastaa asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 101 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 133 §:n 2 momenttia. Hallituksen jäsenet olisi valittu perustamissopimuksessa. Kun eläkelaitos on tullut rekisteröidyksi, valitaan toimitusjohtaja ja edustajisto. Myös hallitukseen on valittava jäsenet 4 luvun 7 §:n 3 ja 5 momentissa säädettyllä tavalla, jotta vakuutetut pääsevät osallistumaan jäsenten valintaan.

14 §. Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta. Pykälä on uusi. Voimassa olevan eläkesäätiölain 105 §:n 1 momentin ja vakuutuskassalain 138 §:n 1 momentin mukaan jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on tehtävä tuomioistuimen luvasta ilmoitus Finanssivalvonnalle. Jakautuminen katsotaan tapahtuneeksi, kun tuomioistuimen lupa on merkitty eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Koska jakautumiselle ei enää haettaisi tuomioistuimen lupaa, Finanssivalvonnalle tehtäisiin luvan myöntämisen sijaan ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta. Utta olisi myös ilmoitukseen liitettävien asiakirjojen sääntely. Ilmoitukseen olisi liitettävä asiakirjat, joiden nojalla Finanssivalvonta saisi tiedon vastuovelkaa vastaavia varoja ja vakavaraisuutta sekä jakautumista koskevien menettelysääntöjen noudattamisesta. Pykälän 2 kohdan tarkoituksena olisi, että tilintarkastaja vahvistaisi vastuovelkaa vastaavien varojen ja vakavaraisuuspääoman siirtymisen perustettavalla laitokselle. Tilintarkastajan vastuulla ei olisi vastuuelan laskenta, joka kuuluu laitoksen vakuutusmatematiikan tehtäviin. Pykälän 3 kohdan mukaan ilmoitukseen tulisi liittää eläkelaitoksen johdon todistus siitä, että ilmoitukset yhtiön tunnetuille velkojille on lähetetty. Lisäksi pykälän 4 kohdan mukaan liitteenä olisi toimitettava jakautuvan eläkelaitoksen jakautumista koskevat päätökset. Myös ilmoituksen tekemistä koskevan määräajan sääntely muuttuisi. Menettely nopeutuisi, kun määräaikaa ei enää laskettaisi tuomioistuimen luvasta vaan Finanssivalvonnan suostumuksen antamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan jakautuminen raukeaa, jos jakautuva laitos asetettaisiin selvitystilaan ennen jakautumisen rekisteröimistä. Selvitystilaan asetetun eläkelaitoksen elinkelpoisuus ja mahdollisuus turvata eläkkeet ovat olennaisesti heikentyneet. Perustettavan laitoksen toimintaedellytykset olisivat vastaavalla tavalla vaarantuneet, jos sen toiminta perustuisi selvitystilassa olevasta eläkelaitoksesta siirrettyyn vakuutustoimintaan.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

15 §. Jakautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 106 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 139 §:n 2 momentissa. Momentin toinen ja kolmas virke olisivat uusia, mutta vastaisivat nykykäytäntöä. Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 107 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 140 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 107 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 140 §:n 3 momenttia.

16 §. Ilmoitus vastuun siirrosta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa.

17 §. Lopputilitys. Pykälä olisi uusi ja vastaisi työeläkevakuutusyhtiöiden jakautumisen sääntelyä. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen purkautuvan eläkelaitoksen toimintaa lopetettaessa.

18 §. Jakautumisen peruuntuminen. Pykälä olisi uusi ja vastaisi työeläkevakuutusyhtiöiden sääntelyä. Pykälä olisi tarpeellinen velkojien aseman ja oikeusvarmuuden turvaamiseksi.

12 luku **Vakuutuskannan luovuttaminen sekä vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen**

Luvussa säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamisesta ja eläkelaitoksen vapaaehtoisesta selvitystilasta laitoksen purkamiseksi. Eläkelaitos voi luovuttaa koko vakuutuskantansa tai sen osan toiselle eläkelaitokselle tai työeläkevakuutusyhtiölle. Jos eläkelaitos halutaan vapaaehtoisesti purkaa, koko vakuutuskanta on ensin luovutettava toiseen eläkelaitokseen tai työeläkevakuutusyhtiöön. Tämän jälkeen laitos puretaan 12 ja 13 luvussa säädetyllä tavalla. Jos laitos on asetettava selvitystilaan muusta syystä kuin sen luovutettua vapaaehtoisesti koko vakuutuskantansa, laitoksen niin sanotusta pakkoselvitystilasta säädetään 13 luvussa. Pakkoselvitystilassa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovutukseen sovellettaisiin 12 luvun säännöksiä soveltuvin osin. Ehdotetussa 12 luvussa luovutettavan vakuutuskannan vähimmäiskokoa pienennettäisiin silloin, kun vakuutuskanta luovutetaan tätä tarkoitusta varten perustetulle eläkelaitokselle. Vakuutuskannan vähimmäiskoko vastaisi ehdotettua perustettavan eläkelaitoksen vähimmäiskokoa. Vähimmäiskokoa pienempien vakuutuskantojen luovuttaminen on mahdollista, jos luovutus tapahtuu jo toiminnassa olevaan eläkelaitokseen. Menettelyllisiä määräaikoja on myös tarkastettu vastaamaan vakuutusyhtiölaissa säädettyä. Muilta osin luvun säännökset vastaavat pääosin sisällöllisesti voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia.

1 §. Soveltamisala. Pykälä on uusi. Pykälässä täsmennetään osaltaan, missä tilanteissa sovellettavaksi tulevat vakuutuskannan luovuttamista sekä vapaaehtoista selvitystilaa ja purkamista koskevat säännökset. Vastaavasti 13 luvussa säädettäisiin, että sen luvun säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan, jos eläkelaitos on pakollisessa selvitystilassa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tällaista erottelua selvitystilan suhteen ei tehdä.

2 §. Vastaanottava eläkelaitos ja työeläkevakuutusyhtiö. Pykälä vastaisi sisällöltään eläkesäätiölain 100 §:n 1 ja 3 momenttia sekä vakuutuskassalain 132 §:n 1 momenttia ja 9 momentin ensimmäistä virkettä siltä osin, kuin mainitut säännökset koskevat luovutuskelpoista toimijaa ja säännellään vakuutuskannan tai sen osan luovuttamista.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lain säännöksiä vakuutuskannan luovuttamiseen tai vastaanottamiseen liittyvästä päätöksenteosta ja menettelytavoista sovelletaan silloin, kun luovuttavana tai vastaanottavana vakuutuslaitoksena on työeläkevakuutusyhtiö.

3 §. *Vastaanottavaa eläkelaitosta koskevat rajoitukset.* Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskanta voidaan luovuttaa vain sellaiselle eläkelaitokselle, jonka osakkaille 1 luvun 3 §:ssä asetetut vaatimukset työnantaja, jonka vakuutuskantaa luovutetaan, täyttää. Säännös vastaa asiallisesti vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentissa säädettyä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin luovutettavan vakuutuskannan koosta. Voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentin mukaan vakuutuskantaan liittyvissä vakuutuksissa on oltava yhteensä vähintään 300 vakuutettua. Eläkesäätiölaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Ehdotettavan momentin mukaan luovutettavan vakuutuskannan vähimmäiskoko on 150 vakuutettua. Ehdotettu vähimmäiskoko vastaisi 2 luvun 4 §:ssä säädettyä perustettavan eläkelaitoksen vähimmäiskokoa. Vakuutuskanta voitaisiin luovuttaa yhdestä tai useammasta eläkelaitoksesta. Ehdotettu uusi vaatimus vähimmäiskoosta koskisi vain vakuutuskannan luovutusta uudelle, tätä varten perustetulle eläkelaitokselle. Jo toimivalle laitokselle voisi siten luovuttaa pienempiäkin vakuutuskantoja.

4 §. *Luovutuksen aikarajat.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevasta viiden vuoden määräajasta asiallisesti vastaavasti kuin eläkesäätiölain 102 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentissa. Osakaskohtaista vakuutuskantaa ei ole mahdollista luovuttaa, jos saman vastuun vastaanottamisesta on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta. Määräaika on perusteltu, koska vakuutuskannan luovuttamisen tulisi perustua vakaaseen harkintaan. Vakuutuskannan luovutusten pitkäjänteisyyden varmistamiseksi on päädytty viiden vuoden määräaikaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksista viiden vuoden vähimmäisaikaan silloin, kun osakas on erotettu eläkesäätiön sääntöjen nojalla tai osakas on joutunut eroamaan, koska ei enää täytä eläkesäätiöön kuulumisen edellytyksiä. Poikkeus viiden vuoden määräajasta on tarpeen, sillä eläkesäätiöihin ei voi jäädä osakaskohtaista vakuutuskantaa tai päätyneitä vakuutuksia. Momentti vastaisi eläkesäätiölain 102 §:n 1 momentissa asiasta säädettyä.

Vaikka vakuutuskannan luovuttamista koskeva viiden vuoden vähimmäisaika on tärkeä työeläkejärjestelmän vakauden kannalta, siitä on tietyissä tilanteissa perusteltua voida poiketa. Vakuutuskannan luovuttamiset ovat pitkäkestoisia menettelyitä, joten tietyn mittainen määräaika on joka tapauksessa tarpeen. Esimerkiksi eläketurvakeskuksen vuosittain suorittamaan eläkkeiden kustannustenjakoon liittyvät käytännön syyt edellyttävät tietyn pituisen määräaikaan. Kustannustenjakoselvittely tehdään pääosin kalenterivuotta seuraavan vuoden lopussa eläkelaitosten ilmoittamien tietojen perusteella. Tasausvastuun osalta selvittelyä tehdään vielä kalenterivuotta seuraavien kahden vuoden aikana. Tästä syystä pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että tietyissä tilanteissa voidaan Finanssivalvonnan suostumuksella soveltaa lyhyempää kolmen vuoden määräaikaan. Momentin 1 kohdan mukaan määräajan lyhentäminen on mahdollista silloin, kun osakas, jonka vakuutuksiin liittyvä vastuu luovutetaan, sulautuu tai jakautuu. Tällöin edellytetään lisäksi, ettei sulautuminen tai jakautuminen ole ollut tiedossa vastaanotettaessa vakuutuskantaa luovuttavaan eläkelaitokseen. Momentin 2 kohdan mukaan määräajan lyhentäminen olisi mahdollista, jos määräysvalta osakkaassa, jonka vakuutuksiin liittyvä vastuu luovutetaan, on muuttunut. Momentin 3 kohdan mukaan suostumus voidaan antaa myös, jos luovutettavan eläkelaitoksen perustamisesta on kulunut yli viisi vuotta ja luovutus koskee eläkelaitoksen koko vakuutuskantaa.

5 §. *Suunnitelman vakuutuskannan luovuttamiseksi.* Pykälässä säädettäisiin vakuutuskannan luovutusta koskevasta suunnitelmasta vastaavasti kuin vakuutusyhtiölain 21 luvun 2 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan suunnitelman laatimisesta on vastuussa eläkelaitoksen hallitus. Velvollisuus koskee sekä luovuttavaa että vastaanottavaa eläkelaitosta yhdessä. Suunnitelma on päivättävä ja allekirjoitettava.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevan suunnitelman sisällöstä. Suunnitelmassa olisi muun muassa liitettävä selvitys vakuutuskannan luovuttamisen syistä, selvitys luovutettavasta vakuutuskannasta ja sitä vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta, tarvittaessa ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksiksi sekä selvitys siitä, että luovuttava ja vastaanottava eläkelaitos täyttävät niille asetetut vakavaraisuusvaatimukset luovutuksen jälkeen.

6 §. *Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan suostumuksen hakemisesta vakuutuskannan luovuttamiselle sekä kannan luovutusta koskevan suunnitelman rekisteröinnille. Samalla olisi haettava Finanssivalvonnan suostumus mahdolliselle vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksille. Pykälässä säädettäisiin myös määräajan laiminlyönnin oikeusvaikutuksista. Suostumusta olisi haettava kuukauden kuluessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta, kun nykyisin vastaava määräaika on neljä kuukautta. Ehdotettu kuukauden määräaika vastaa vakuutusyhtiölain 21 luvun 4 §:n mukaista määräaika. Pykälä vastaisi muutoin voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 1 ja 8 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 1 ja 6 momentissa säädettyä.

7 §. *Kuulutus velkojille ja tiedottaminen.* Pykälässä säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevan hakemuksen kuuluttamisesta vastaavasti kuin eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa. Erona nykytilaan hakemusta vastaan tehtäville huomautuksille varattavan ajan tulee olla vähintään yksi kuukausi. Voimassa olevissa laeissa ei ole säädetty vähimmäisajasta.

Pykälän 3 momentin mukaan kuuluttaminen ei ole tarpeen, jos luovutettavasta eläkelaitoksesta siirretään vain yksittäistä vakuutettua, eläkkeensaajaa, muun etuudensaajaa tai edunsaajaa koskeva vakuutus. Säännös vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 5 momenttia, ja sen tarkoituksena on keventää menettelyä yksittäisten vakuutusten siirrossa.

8 §. *Luovuttamisesta päättäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat sisällöllisesti vakuutuskassalain 132 §:n 6 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi eläkesäätiölain 100 §:n 3 momenttia.

9 §. *Kutsu kassankokoukseen.* Pykälässä säädettäisiin kokouskutsusta vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta päättävään kassankokoukseen. Pykälä vastaisi vakuutusyhtiölain 21 luvun 9 §:ää. Ehdotuksen mukaan kokouskutsu olisi toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kuukautta ennen kassankokousta. Voimassa olevan vakuutuskassalain mukaan kutsu on toimitettava aikaisintaan neljä viikkoa ja viimeistään viikkoa ennen kassankokousta. Määräaikojen pidentämisen tarkoituksena on mahdollistaa osakkaiden ja vakuutettujen riittävät tietojensaanti- ja perehtymismahdollisuudet.

10 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen.* Pykälässä säädettäisiin niistä asiakirjoista, jotka olisi pidettävä nähtävänä ennen vakuutuskannan luovuttamisesta päättävää kassankokousta. Pykälä vastaisi vakuutuskassalain 132 §:n 7 ja 8 momenttia ja vakuutusyhtiölain 21 luvun 10 §:ää. Ehdotuksen mukaan asiakirjojen nähtävillä pitoaika pidennettäisiin kahdesta viikosta kuukauteen.

11 §. *Siirtyvä vakavaraisuuspääoma.* Pykälässä säädettäisiin vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä siirtyvästä vakavaraisuuspääomasta pääosin sisällöltään vastaavasti kuin eläkesäätiölain 100 §:n 1 momentissa ja 88 §:n 6 momentissa sekä vakuutuskassalain 132 §:n 3 momentissa. Koska menettely siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskennassa käytettävän prosentiosuuden antamisessa muuttuu, pykälään tehdään vastaavat tekniset muutokset. Uutta olisi myös se, että työnantajan velvollisuus täydentää siirtyvää vakavaraisuuspääomaa koskee vain tilanteita,

jossa kantaa luovutetaan työeläkevakuutusyhtiöön. Tämä johtuu siitä, että täydentäminen luovutettaessa kantaa toiseen eläkesäätiöön tai -kassaan, johon osakas pääsääntöisesti siirtyy kannan mukana, ei ole tarpeellista.

12 §. *Siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskeminen ja siirrettävät erät.* Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vakuutuskannan luovutuksissa noudatettavan siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrän kiinteänä prosenttiosuutena vastuuvälästä. Ehdotus vastaisi sisällöltään eläkesäätiölain 88 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 132 §:n 3 ja 4 momenttia, mutta siihen on tehty prosenttiosuuden antamisessa noudatettavan menettelyn muutoksesta johtuvat tekniset muutokset.

Pykälän 3 momentissa todettaisiin, että 11 §:n mukaisen vakavaraisuuspääoman tulee muodostua eristä, jotka vastaanottava eläkelaitos voi lukea vakavaraisuuspääomaansa. Momentti vastaisi eläkesäätiölain 88 §:n 7 momenttia ja 132 §:n 3 ja 4 momenttia.

13 §. *Siirtyvä omaisuus ja sen arvostaminen.* Pykälä vastaisi, mitä asiasta on säädetty eläkesäätiölain 125 §:ssä ja vakuutuskassalain 132 §:n 5 momentissa.

14 §. *Osakaskohtaisen vakuutuskannan siirtokulut.* Pykälä on uusi. Sen mukaan osakas, jonka osakaskohtaisia vastuita siirretään, on korvattava eläkelaitokselle siirrosta aiheutuvat kulut. Säännös on tarpeen nykytilan selkeyttämiseksi.

15 §. *Eläkekassasta luovutettava osakaskohtainen vakuutuskanta.* Pykälässä säädettäisiin eläkekassasta luovutettavaan osakaskohtaiseen vastuuseen kuuluvista vakuutuksista vakuutuskassalain 132 §:n 5 momenttia vastaavasti. Asiasta on selvyiden vuoksi tarpeen säätää, koska eläkekassassa voi olla saman osakkaan päätyneitä vakuutuksia. Eläkesäätiössä tämä ei ole mahdollista.

16 §. *Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia.

17 §. *Vakuutuskannan luovuttamisen raukeaminen.* Pykälän mukaan vakuutuskannan luovuttaminen raukeaa, ellei sitä hyväksytä muutoksitta sekä luovuttavassa että vastaanottavassa eläkelaitoksessa tai vastaanottavassa työeläkevakuutusyhtiössä. Vakuutuskannan luovuttamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä eläkelaitoksen päättävissä toimielimissä on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei säädetä tilanteesta, jossa luovuttamista ei hyväksytä. Oikeustilaa on tarpeen selkeyttää. Ehdotettu pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 21 luvun 11 §:ää.

18 §. *Finanssivalvonnan suostumus ja luovutuksen raukeaminen.* Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden täytyessä Finanssivalvonnan olisi annettava suostumuksensa vakuutuskannan luovuttamiseen. Pykälän kaikkien edellytysten olisi täytyttävä samanaikaisesti. Uutena edellytyksenä suostumuksen antamiselle olisi se, että Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen muutosehdotuksen. Pykälä vastaa muutoin eläkesäätiölain 102 §:n 6 ja 8 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 4 ja 6 momenttia.

19 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan tekemään vakuutuskannan luovuttamista koskevaan päätökseen vastaavasti kuin vakuutusyhtiölain 21 luvun 13 §:ssä. Muutosta saisivat hakea luovuttava ja vastaanottava eläkelaitos sekä 7 §:ssä tarkoitettu muistutuksentekijä. Muutoin hallinto-oikeuden menettelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

20 §. Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 102 §:n 7 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 5 momenttia. Ehdotuksessa on täsmennetty sitä, että varat ja vakuutuskanta siirtyvät samanaikaisesti.

Pykälän 2 momentti on uusi. Sen mukaan Finanssivalvonnan suostumuksella vakuutuskannan siirto voidaan tehdä myöhemminkin kuin kuuden kuukauden sisällä luovutusta koskevan suunnitelman tekemisestä.

21 §. Ilmoitus vastuun luovuttamisesta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa säädettyä.

22 §. Koko vakuutuskannan luovuttaneen eläkelaitoksen purkaminen. Ehdotetun pykälän mukaan eläkelaitos, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa, on asetettava selvitystilaan ja purettava. Selvitystilaan asettaminen tapahtuu, siten kuin 13 luvussa säädetään. Edellä 12 luvun 1 §:n 2 momentissa puolestaan on lueteltu ne 13 luvun pykälät, joita sovellettaisiin eläkelaitoksen selvitystilaan asettamiseen ja purkamiseen.

23 §. Selvitystilaan määrääminen ja rekisteristä poistaminen. Pykälän 1 momentin nojalla Finanssivalvonnalla olisi toimivalta määrätä eläkelaitos selvitystilaan tai kutsua koolle vakuutuskassan kassankokous, jos valvoja havaitsee eläkelaitoksen laiminlyöneen 22 §:n mukaisen velvollisuutensa. Tällöin eläkelaitokselle valitaan tai määrätään selvitysmies, ja selvitysmenettely alkaa. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi myös poistaa eläkelaitoksen rekisteristä siinä tilanteessa, että varat eivät riittäisi selvitysmenettelyn kustannusten maksamiseen. Lisäksi tällöin edellytetään, ettei kukaan ilmoita ottavansa kustannuksista vastuuta. Ehdotusta sisällöltään lähellä oleva säännös on eläkesäätiölain 79 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 112 §:n 3 momentissa.

24 §. Julkinen haaste. Sen jälkeen kun selvitysmies on valittu tai määrätty, selvitysmiehen on viipymättä haettava julkinen haaste eläkelaitoksen velkojille. Muutoin haasteesta on voimassa, mitä julkisesta haasteesta annetussa laissa (729/2003) säädetään.

25 §. Vaatimus saatavan välittömäksi maksamiseksi. Ehdotuksen mukaan eläkelaitoksella on oikeus vaatia saatava maksettavaksi osakkaalta välittömästi, jos eläkelaitoksella ei ole riittävästi käteisiä varoja selvitysmenettelystä aiheutuvia juoksevia kuluja varten, mutta sillä on kuitenkin saatava osakkaalta. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 86 §:ää. Vastaavia säännöksiä ei ole vakuutuskassalaissa, joten pykälän soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että irtisanomismahdollisuus koskisi myös eläkekassoja.

26 §. Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen. Pykälä perustuu eläkesäätiölain 90 §:n 1 ja 3 momenttiin sekä vakuutuskassalain 120 §:n 1 momenttiin. Ehdotuksessa ei kuitenkaan vakuutuskassalaista poiketen sisälly nimenomaisia säännöksiä takuupääoman maksamisesta.

27 §. Lopputilityksen ja jaon moittiminen. Pykälän mukaan moiteoikeus on laajalla henkilöpiirillä, jolla yleisten siviiliprosessioikeudellisten säännösten ja periaatteiden nojalla voi olla asiassa asiavaltuus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi entiset hallituksen jäsenet ja entinen toimitusjohtaja, eläkekassassa kassankokouksen tai edustajiston jäsenet, vakuutetut, eläkkeen- ja muun etuudensaajat ja edunsaajat sekä muut velkojat. Moiteoikeus koskee sekä lopputilitystä että selvitysmiehen tekemää omaisuuden jakamista koskevaa päätöstä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 93 §:ää siltä osin, kuin se koskee lopputilitystä, ja vakuutuskassalain 124 §:ää.

13 luku **Lakisääteinen selvitystila**

Luku sisältää eläkesäätiön ja eläkekassan lakisääteistä selvitystilaa ja purkamista koskevat säännökset. Selvitystilassa selvitetään eläkelaitoksen varallisuusasema, pyritään luovuttamaan vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat sekä pyritään tämän jälkeen muutoinkin purkamaan eläkelaitos. Purkamisen merkitsee eläkelaitoksen toiminnan päättämistä, ja se voi tapahtua selvitystilan lisäksi myös sulautumisen, jakautumisen tai konkurssin seurauksena. Lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiö ja -kassan selvitystila poikkeaa yleisestä yhtiöoikeudesta siten, että laitosta ei voida purkaa jakamalla laitoksen varat vakuutetuille, velkojille ja osakkaille. Laitoksen purkamisen edellytyksenä on, että sen vakuutuskanta on luovutettu toiselle lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavalle eläkelaitokselle. Vakuutuskannan luovutus perustuu vapaaehtoiseen sopimukseen luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen välillä. Jos kantaa ei saada luovutetuksi, selvityspesä jatkaa toimintaansa hoitamalla laitoksessa olevaa vakuutuskantaa. Selvitystilassa eläkesäätiö tai -kassa saa jatkaa vakuutustoimintaa vain siinä määrin, kun se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Selvitystilassa olevassa eläkekassassa ei voida vakuuttaa uusia henkilöitä. Kassan osakkaan tulee tältä osin hoitaa vakuuttamisvelvollisuutensa toisessa eläkelaitoksessa. Eläkesäätiön osalta tilanne on erilainen osakkaan vastatessa säätiön vastuista selvitystilaan tai konkurssiin asettamisen jälkeenkin. Koska selvitystilaan asetetun eläkekassan tai -säätiön toimintaa voi jatkaa vain rajoitetusti, laitoksen taloudellinen tilanne usein heikkenee vähitellen siten, että laitos on asetettava konkurssiin.

Esitykseen sisältyy eräitä olennaisia muutoksia nykytilaan. Myös lakisääteiseen eläkelaitoksen selvitystilaan asettamista koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että säännöksissä otettaisiin huomioon eläkelaitoksen perustamisen edellytyksenä olevat muutetut vähimmäiskoko- ja vaka-varaisuusvaatimukset. Samoin esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi säännöksiä, jotka koskevat eläkelaitoksen velvollisuutta suorittaa maksettavaksi erääntynyt eläke tai muu etuus selvitystilan aikana sekä velvollisuutta antaa eläkepäättöksiä. Selvitystilaan asetetun eläkesäätiön ja eläkekassan osakkaiden vastuita koskevia säännöksiä tarkistettaisiin ja selkiytettäisiin. Selvitystilassa olevan eläkekassan vakuutuskannan luovuttamista koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että kanta voidaan jakaa myös muihin kuin työnantajakohtaisiin osiin. Vakuutuskantaa luovutettaessa vakuutuskantaa vastaavista varoista olisi mahdollista erottaa omaisuus, joka olisi tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa vaatimuksen kohteena. Lisäksi selvitystilaa ja purkamista koskevat säännökset uudistettaisiin lainsäädäntöteknisesti säännösten ymmärrettävyyden parantamiseksi.

1 §. Soveltamisala ja sovellettavat säännökset. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, missä tilanteissa luvun säännöksiä sovelletaan. Ehdotetussa säännöksessä on suljettu 13 luvun soveltamisalan ulkopuolelle 12 luvun mukaista koko vakuutuskannan vapaaehtoista luovuttamista koskevat tilanteet eli käytännössä vapaaehtoinen selvitystilasääntely. Ehdotuksen mukaan 13 luvun säännöksiä sovellettaisiin tilanteisiin, joissa eläkelaitos on asetettava selvitystilaan luvun 2 §:n pakottavan säännöksen nojalla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvitysmenettelyn tarkoituksesta ja vaiheista. Pykälä ohjaa selvitysmiestä tämän toimenpiteissä. Pykälän nojalla selvitysmiehen velvollisuutena on ensi vaiheessa selvittää eläkelaitoksen varallisuusasema, jolla viitataan vakuutuskantaan ja sitä vastaaviin varoihin selvitysmenettelyn alkamisen ajankohdassa. Selvitysmiehen on pyrittävä etsimään toimija, jolle eläkelaitoksen vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat voidaan luovuttaa, sekä panemaan luovutus täytäntöön. Jäljelle jääneillä ja rahaksi muutetuilla varoilla selvitysmiehen on maksettava velat ja jaettava jäljelle jäänyt omaisuus. Onnistuneen selvitysmenettelyn lopputuloksena on eläkelaitoksen purkaminen.

Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, mitä 12 luvun säännöksiä sovelletaan luovutettaessa vakuutuskanta pakkoselvitystilassa. Vakuutuskannan luovuttamiseen eläkesäätiön ja eläkekassan selvitystilan aikana sovelletaan osittain 12 luvun säännöksiä kannan luovuttamisesta, mikä vastaa periaatteiltaan työeläkeyhtiön selvitystilassa tehtävän kannan luovuttamisen sääntelyä.

2 §. Velvollisuus asettaa eläkelaitos selvitystilaan. Pykälän 1 momentissa säädetään pakottavasti tilanteista, joissa eläkelaitos on asetettava selvitystilaan ja purettava. Pykälän 1 momentin kohdat ovat tyhjentyviä ja toisilleen vaihtoehtoisia. Pykälän 1 momentin 1 kohta koskee tilanteita, jossa eläkelaitoksen vähimmäiskoko ei täytä lain vähimmäisvaatimuksia tai eläkelaitoksen säännöissä asetettuja lakia korkeampia vaatimuksia. Lain 2 luvun 4 §:ssä olevia jäsenmäärää koskevia vaatimuksia ehdotetaan pienennettäväksi nykyisestä. Siten ehdotuksen mukaan eläkelaitosta ei tarvitsisi asettaa selvitystilaan niin nopeasti kuin nykyisin eläkesäätiölain 78 §:n ja vakuutuskassalain 111 §:n nojalla pelkästään henkilömäärään vähentymisen vuoksi. Eläkelaitoksen vakuutettujen lukumäärän pienentymisestä huolimatta eläkelaitoksen toimintaa olisi mahdollista jatkaa, jos vakuutettujen lukumäärää koskevat edellytykset todennäköisesti täyttyisivät seuraavan neljän kuukauden aikana. Niiden eläkelaitosten osalta, jotka on rekisteröity ennen eläkesäätiölain tai voimassa olevan vakuutuskassalain voimaantuloa, on edelleen ehdotetun lain voimaantulon nojalla säännöksiä sallituista uudessa laissa edellytetyä alhaisemmista vakuutettujen vähimmäismääristä. Tällainen laitos on asetettava selvitystilaan, jos vakuutettujen vähimmäismäärä alittaa edellä tarkoitetun voimaantulolaissa säädetyn määrän.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa ehdotetaan, että eläkelaitos on asetettava selvitystilaan, jos eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma alittaa 7 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan tai 7 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun vähimmäispääomavaatimuksen eikä tilannetta ole korjattu 7 luvun 13 §:ssä säädetyllä tavalla. Eläkesäätiö- tai kassa olisi asetettava selvitystilaan, jos se ei ole toteuttanut laissa säädetystä määräajassa vakavaraisuusrajan alittuessa taloudellisen aseman tervehtymissuunnitelmaa tai vähimmäispääomavaatimuksen alittuessa lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmaa. Säännös poikkeaa työeläkevakuutusyhtiöihin sovellettavasta säännöksestä, jonka mukaan vasta vähimmäispääomavaatimuksen alittaminen edellyttää selvitystilaan asettamista. Vähimmäispääomavaatimus on kolmasosa vakavaraisuusrajasta. Eläkesäätiö tai eläkekassa tulisi asettaa selvitystilaan jo aiemmin, jos vakavaraisuuspääoma ei nouse vakavaraisuusrajalta tervehtymissuunnitelman aikana. Tämä vastaa nykytilaa ja on perusteltua osakkaiden vastuun näkökulmasta. Sovellettavista vakavaraisuussäännöksistä on kerrottu tarkemmin 7 luvun perusteluissa.

Voimassa olevan eläkesäätiölain 78 §:n 1 momentin 3 kohdan ja yhteiseläkesäätiötä koskevan 124 §:n mukaan eläkesäätiö on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos työnantaja lopettaa ja yhteiseläkesäätiön osalta kaikki työnantajat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiössä vakuutetut henkilöt toimivat. Ehdotuksen pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan eläkelaitos tulee asettaa selvitystilaan, jos eläkelaitoksen kaikki osakkaat lopettavat sen toiminnan, jonka piirissä eläkelaitoksessa vakuutetut henkilöt toimivat. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa osakkaana olevat työnantajat tai yrittäjät lopettavat taloudellisen toiminnan. Mainittu purkuedellytys on aiemmin koskenut vain eläkesäätiötä, mutta nyt ehdotetaan, että se laajennetaan koskemaan myös eläkekassoja.

Eläkekassassa on pidetty periaatteessa mahdollisena tilannetta, jossa osakkaat luopuvat jäsenyydestään eläkekassassa, vaikka osakkaan taloudellinen toiminta muutoin jatkuisi. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole säädetty siitä, mitä tällaisessa tilanteessa tapahtuisi. Sen vuoksi ehdotetaan, että eläkekassa on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos eläkekassassa ei ole osakkaita. Näin voidaan tehdä viime kädessä Finanssivalvonnan määräyksellä. Eläkekassasta eronneet ja erotetut osakkaat vastaavat eronsa jälkeenkin siitä, että kassassa on vähintään

vakavaraisuusrajaa vastaava määrä vakavaraisuuspääomaa kannan luovutusta varten. Tätä velvollisuutta sovelletaan 24 §:n mukaan osakkaisiin, jotka ovat eronneet tai tulleet erotetuksi kassasta sen tilikauden aikana, jolloin kassa asetettiin selvitystilaan. Eläkesäätiön osalta vastaavaa säännöstä ei tarvita, koska säätiön osakas voi 1 luvun 6 §:n nojalla erota tai tulla erotetuksi vasta sen jälkeen, kun osakaskohtainen vakuutuskanta on siirretty työeläkeyhtiöön tai toiseen eläkelaitokseen. Kun säätiön koko vakuutuskanta on siirretty, laitos on asetettava selvitystilaan 12 luvun nojalla ja purettava.

Pykälän 1 momentin 5 kohta vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 78 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 111 §:n 4 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta pidentää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua määräaikaa enintään yhdeksi vuodeksi, sisällöltään vastaten sitä, mitä voimassa olevassa eläkesäätiölain 78 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 111 §:n 2 momentissa on säädetty sosiaali- ja terveystieteiden toimivallasta. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa eläkelaitokselle luvan jatkaa toimintaansa, vaikka osakas lopettaa toimintansa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Viimeksi mainitussa tilanteessa nykyistä 10 vuoden enimmäispidentystä ehdotetaan kuitenkin lyhennettäväksi viiteen vuoteen kerrallaan, mitä voidaan pitää riittävänä.

3 §. Päätös selvitystilaan asettamisesta. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, kenellä on toimivalta päättää eläkelaitoksen asettamisesta selvitystilaan. Ehdotuksen mukaan eläkesäätiössä selvitystilaan asettamisesta päättää hallitus, eläkekassassa kassankokous. Ehdotuksessa kaivannetaan nykyisestä muiden toimielinten oikeutta päättää selvitystilaan asettamisesta sääntömääräyksen nojalla. Ehdotuksessa ei myöskään säädetä tiettyjen toimijoiden velvollisuudesta hakea selvitystilaan asettamista Finanssivalvonnalta, jonka toimivallasta määrätä eläkelaitos selvitystilaan muutoin säädetään 6 §:ssä. Muutoin pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 79 §:ää ja 2 momentti vastaa vakuutuskassalain 112 §:ää siltä osin kuin mainituissa pykälissä on säädetty pakollisen selvitystilan päättämisestä.

4 §. Kassankokous selvitystilan aikana. Pykälän mukaan kassankokous säilyttää lähtökohtaisesti asemansa, oikeutensa ja velvollisuutensa eläkekassan toimielimenä selvitystilan aikana. Kassankokouksen sovelletaan myös selvitystilan aikana yleisiä kassankokousta koskevia säännöksiä. Tätä periaatetta sovelletaan myös edustajistoon, jos eläkekassalla on kassankokouksen sijaan edustajisto. Tässä luvussa on kuitenkin erityissäännös luvun 5 §:ssä ja 15 §:ssä kutsusta kassankokoukseen. Pykälä vastaa asiasisällöltään vakuutuskassalain 114 §:ssä säädettyä.

5 §. Kutsu kassankokoukseen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi erityissäännöksiä kokouskutsusta selvitystilaan asettamisesta päättävään kassankokoukseen. Asiasta ei ole säännöksiä voimassa olevassa vakuutuskassalaissa. Säännöksiä ei sovelleta eläkesäätiöihin.

Pykälän 1 momentin mukaan hallituksen on kutsuttava kassankokous koolle päättämään eläkekassan asettamisesta selvitystilaan, jos selvitystilaan asettamisen edellytykset täyttyvät. Kassankokouksen koolle kutsuminen on tässä tilanteessa hallituksen velvollisuus. Koolle kutsumisen tulee tapahtua viipymättä. Ehdotus on perusteltu vakuutettujen etujen suojaamiseksi tilanteessa, jossa eläkekassan koko, vakavaraisuus tai toiminta ei täytä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan kokouskutsu on, sen lisäksi mitä eläkekassan säännöissä määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Lisäksi hallituksen on annettava Finanssivalvonalle tieto kutsusta kassankokoukseen. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutusyhtiölain 23 luvun 3 §:n 1 ja 2 momenttia.

6 §. *Selvitystilaan määrääminen.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta määrätä eläkelaitos asetettavaksi selvitystilaan, jos eläkesäätiön hallitus tai eläkekassan kassankokous ei sitä ole tehnyt tämän luvun 2 §:n mukaisesti. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 79 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 112 §:n 3 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla.

7 §. *Selvitystilan alkaminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi selvitystilan alkamisen ratkaisevasta ajankohdasta ja selvitystilassa olevan eläkelaitoksen tilaa kuvaavasta lisäsanasta.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiössä selvitystila alkaa hallituksen päätöksen tekemisen ajankohdasta, eläkekassassa kassankokouksen päätöksen tekemisen ajankohdasta sekä Finanssivalvonnan päättäessä asiasta sen päätöksen tekemisen ajankohdasta. Päätöksen ajankohdalla on muun muassa se oikeusvaikutus, että selvitysmiehestä tulee sillä hetkellä toimivaltainen ja hänen on selvitystoimenpiteitä tehdessään arvioitava eläkelaitoksen vakavaraisuusasemaa edellä mainitulla hetkellä. Momentti vastaa pääosin eläkesäätiölain 79 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 112 §:n 2 momentissa säädettyä.

Pykälän 2 momentissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta liittää eläkelaitoksen nimeen sana ”selvitystilassa”, jos eläkelaitos on asetettu selvitystilaan. Lisäsanasta käy ilmi samalla myös eläkelaitoksen muuttunut oikeustila. Momentti vastaa tältä osin voimassa olevaa eläkesäätiölain 99 §:ää ja vakuutuskassalain 131 §:ää. Konkurssissa olevan eläkelaitoksen nimeen ei nykytilanteesta poiketen jatkossa tarvitsisi lisätä sanaa ”konkurssitilassa”.

8 §. *Selvitysmiehen valinta ja määrääminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eläkesäätiön hallituksen tai eläkekassan kassankokouksen velvollisuuksista, kun se päättää eläkelaitoksen asettamisesta selvitystilaan. Tällöin on valittava yksi tai useampi selvitysmies hallituksen ja toimitusjohtajan tilalle. Tämän lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus määrätä yksi selvitysmies. Hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävät lakkaavat, kun selvitysmies on valittu. Säännös vastaa tältä osin voimassa olevan eläkesäätiölain 80 §:n 1 momentin ensimmäistä ja toista virkettä ja vakuutuskassalain 113 §:n 1 momentin ensimmäistä ja toista virkettä lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta määrätä selvitysmies on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen sen tilanteen varalta, että selvitystilassa olevalla eläkelaitoksella ei ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista selvitysmiestä. Tällöin Finanssivalvonta määräisi selvitysmiehen. Säännös vastaa eläkesäätiölain 80 §:n 1 momentin kolmatta virkettä lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevassa laissa toimivalta määrätä selvitysmies on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 113 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta määrätä selvitysmies on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla sekä sitä, että lakiin ei ehdoteta jatkossa enää otettavaksi säännöksiä väliaikaisesta selvitysmiehestä.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 80 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 113 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta määrätä selvitysmies on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla.

9 §. *Selvitystilan ja selvitysmiehen rekisteröinti.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi selvitysmiesten velvollisuudesta ilmoittaa selvitystilaan asettamisesta sekä selvitysmiesten valintaa

koskevasta päätöksestä Finanssivalvonnalle päätöksen rekisteröimiseksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin voimassaolevaa lainsäädäntöä vastaavalla tavalla. Pykälän 1 momentti asiallisesti vastaa eläkesäätiölain 82 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 116 §:n 1 momenttia.

10 §. *Selvitysmiehen yleiset tehtävät ja palkkio.* Pykälän 1 momentin mukaan selvitysmiehet hoitavat eläkelaitoksen asioita selvitystilan aikana. Tältä osin säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 83 §:n 1 momenttia. Momenttiin ehdotetaan vakuutusyhtiölain 23 luvun 8 §:n 1 ja 4 momenttia vastaavasti lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että selvitysmiesten toimikausi jatkuu toistaiseksi. Selvitysmies tulee eläkelaitokseen hallituksen ja toimitusjohtajan sijaan. Hänen tehtävänsä eivät kuitenkaan täysin vastaa hallituksen ja toimitusjohtajan tehtäviä selvitystilan edellyttämien toimenpiteiden johdosta. Eläkelaitoksen selvitystilassa liiketoiminnan jatkaminen on tarpeellista, kunnes yhtiön vakuutuskanta on saatu luovutetuksi toiselle eläkelaitokselle. Selvitysmiehen huolellisuusvelvollisuuden ja toiminnan tarkoituksen mukaisesti toiminnan jatkamisessa on huomioitava vakuutettujen etujen turvaaminen ja muu selvitystilan tarkoituksenmukainen hoitaminen. Ilman nimenomaista säännöstäkin on selvää, että selvitysmiehillä on oikeus käyttää tehtävänsä suorittamisessa asiantuntijoita ja avustajia. Pykälän 1 momentti vastaa myös nykyisen eläkesäätiölain 80 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 113 §:n 3 momenttia. Ehdotuksen mukaan säädettäisiin lisäksi siitä, että selvitystilassa muulle nimetylle henkilölle annetut edustusoikeudet, kuten prokurat, peruutettaisiin suoraan lain nojalla.

Pykälän 2 momentti vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 83 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 117 §:ää.

Pykälän 3 momentissa säädetään selvitysmiehille maksettavasta palkkiosta. Momentti vastaa eläkesäätiölain 80 §:n 4 momenttia ja 95 §:ää palkkion perimisestä eläkelaitoksen Finanssivalvonnalle maksamista kustannuksista. Lakisäateistä eläkevakuuttamista harjoittavan säätiön tai kassan selvitystilaa ei voi lopettaa ja laitosta purkaa kuten esimerkiksi osakeyhtiö, jos laitoksella ei ole tarpeeksi varoja selvitysmenettelyn kuluja varten. Kyse on lakisäateisestä eläkevakuutuskannasta, joka tulee selvitystilan aikana pyrkiä luovuttamaan toiselle eläkelaitoksella. Siksi selvitysmiehen palkkio on maksettava ennen muita velkoja, ei kuitenkaan ennen esineoikeudella suojattuja velkoja. Säännöstä on vielä täsmennetty siten, että selvitysmiehen palkkio maksetaan Finanssivalvonnan kustannusten korvaamiseksi perittävistä varoista. Finanssivalvonnan kustannusten korvaamiseksi perittävät maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia kuten verojen ja maksujen perimisestä säädetään, mutta edellä mainittu säännös syrjäyttää tämän.

11 §. *Selvitystilaa koskevat ilmoitukset.* Pykälä on uusi. Säännökset vastaavat pääosin sisällöltään vakuutusyhtiölain 23 luvun 9 §:ssä säädettyä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että selvitysmiesten olisi ilmoitettava selvitystilaa koskevasta päätöksestä suomalaisessa virallisessa lehdessä ja annettava tieto ilmoituksesta ainakin yhdessä eläkelaitoksen kotipaikan sanomalehdessä tai eläkelaitoksen internetsivuilla. Lisäksi selvitystilan vaikutuksista eläkkeisiin ja muihin etuuksiin olisi ilmoitettava eläkelaitoksen internetsivuilla ja pyydettyessä annettava siitä tieto asianosaisille. Vaikka lakisäateisen eläketurvan piirissä olevan vakuutetun asema on turvattu, on tärkeää, että vakuutetut saamat tiedon muun muassa tästä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvitysmiesten velvollisuudesta säännöllisesti tiedottaa velkojille selvitysmenettelyn etenemisestä. Kyseessä on lähinnä ilmoitusmenettely selvitystilan eri vaiheista. Finanssivalvonta määrää tiedottamisen tavan.

12 §. *Julkinen haaste.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvitysmiehen velvollisuudesta hakea julkinen haaste eläkelaitoksen velkojille. Asiasta on säädetty nykyisin eläkesäätiölain 84 §:ssä sekä vakuutuskassalain 119 §:ssä, johon nähden ehdotuksessa on täsmennetty julkisen haasteen hakemisen ajankohtaa viipymättä selvitysmieheksi tulemisen jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan julkisessa haasteessa on mainittava, että eläkelaitoksessa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien ja edunsaajien saatavia ei tarvitse ilmoittaa saataviaan selvitystilassa eikä niiden 31 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että epäselvyyttä ja tietämättömyyttä ei synny, kun asiasta selkeästi ilmoitetaan julkisessa haasteessa. Muutoin julkisesta haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa.

13 §. Ilmoitus tunnetuille velkojille. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa säädetään selvitysmiesten julkista haastetta koskevasta ilmoituksesta eläkelaitoksen tunnetuille velkojille. Ilmoituksessa on mainittava erityisesti noudatettavat määräajat, seuraamukset niiden laiminlyönnistä, se toimielin tai viranomainen, joka on toimivaltainen ottamaan vastaan saatavia koskevat ilmoitukset tai huomautukset sekä se, onko velkojan vaadittava saatavaa, joka on etuoikeutettu tai jonka vakuutena on esinevakuus.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että julkista haastetta koskevaa ilmoitusta ei tarvitse toimittaa vakuutetuille, eläkkeen- ja muun etuudensaajille eikä edunsaajille. Tämä on seurausta siitä, että mainittujen toimijoiden ei tarvitse ilmoittaa saataviaan selvitystilassa eikä vaatia etuoikeutta.

14 §. Saatavien ilmoittaminen. Pykälä on uusi. Pykälään otettaisiin säännös velkojan saatavaa koskevan ilmoituksen tekemisestä. Ehdotuksen mukaan velkojan on ilmoitettava saatavan laji, sen syntymisaika ja määrä. Lisäksi velkojan olisi ilmoitettava, vetoaako hän saatavansa osalta etuoikeuteen, esinevakuuteen tai omistuksenpidätysehtoon sekä se, mitä omaisuutta hänen vakuutensa koskee. Selvitysmiehelle olisi tarvittaessa toimitettava myös jäljennökset mahdollisista todisteena olevista asiakirjoista. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 23 luvun 12 §:n 2 momenttia.

15 §. Tilinpäätös ja toimintakertomus selvitystilaa edeltävältä ajalta. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 81 §:n 1 ja 2 momenttia ja vakuutuskassalain 115 §:n 1 ja 2 momenttia. Eläkesäätiön ja toimitusjohtajan on laadittava kirjanpito ja tarvittavat tilinpäätökset tavanomaisesti siihen asti, kunnes selvitysmies valitaan tai määrätään. Momentissa säädettäisiin myös hallituksen ja toimitusjohtajan myötävaikutusvelvollisuudesta osakeyhtiölain 20 luvun 11 §:ää vastaavasti. Koska hallitus ja toimitusjohtaja ei selvitystilaan asettamisen jälkeen jatka toimessaan, heidän myötävaikutusvelvollisuudesta säädettäisiin laissa.

Pykälän 2 momentissa säädetään selvitysmiehen velvollisuudesta kutsua eläkekassan kassankokous käsittelemään tehdyt tilinpäätökset ja toimintakertomukset, joita kassankokoukselle ei ole vielä esitelty. Näihin voivat tilanteen mukaan kuulua niin hallituksen ja toimitusjohtajan johdolla tehdyt kuin selvitysmiehen johdolla tehdyt tilinpäätökset ja toimintakertomukset.

16 §. Tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastus ja erityinen tarkastus. Säännöksiin ei ehdoteta olennaisia sisällöllisiä muutoksia. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 87 §:ää ja vakuutuskassalain 118 §:ää. Lisäksi 1 momentissa säädettäisiin eläkelaitoksen velvollisuudesta antaa jäljennös tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta Finanssivalvonnalle.

Pykälän 2 momentti vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 80 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 113 §:n 4 momenttia. Eläkelaitoksen asettaminen selvitystilaan ei sinänsä vaikuta tilintarkastajien toimikauteen tai sen jatkumiseen. Tällöin tilintarkastuksessa ja erityisessä tarkastuksessa noudatetaan samoja periaatteita kuin toimivassa eläkelaitoksessa. Säännöksessä asetetaan kuitenkin tilintarkastajille velvollisuus lausua tilintarkastuskertomuksessa siitä, onko selvitystilaa tarpeettomasti pitkitetty ja onko selvitysmies muuten toiminut asianmukaisesti.

17 §. *Eläkekassan vakuutuskannan luovuttaminen ja vastaanottaminen.* Ehdotuksen mukaan selvitysmenettelyssä ensisijaisena pyrkimyksenä on, että eläkelaitoksen vakuutuskanta siirretäisiin toiseen työeläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkelaitokseen. Selvitysmiehen tulee pyrkiä aikaansaamaan niin pian kuin mahdollista yhden tai useamman eläkekassan, eläkesäätiön tai työeläkevakuutusyhtiön kanssa sopimus eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseksi kokonaan tai osittain. Vakuutuskanta tai sen osa voidaan luovuttaa toiseen eläkekassaan toimintapiiriä koskevan sääntelyn estämättä, koska selvitystilasta olevasta eläkekassasta luovutetaan vain päättyneistä vakuutuskantoja. Eläkekassassa vakuuttanut työnantaja ei siirry päättyneen vakuutuskannan mukana osakkaaksi vastaanottavaan eläkelaitokseen. Selvitystilasta olevasta eläkekassasta voidaan myös luovuttaa vakuutuskannan osa, joka on jaettu muutoin kuin työnantajakohtaisesti. Sen sijaan vastaanottavaan eläkesäätiöön voidaan luovuttaa vain osakaskohtainen vakuutuskanta sillä edellytyksellä, että työnantaja jonka kantaa luovutetaan liittyy vastaanottavaan eläkesäätiöön osakkaaksi. Työnantajan on tällöin täytettävä eläkesäätiön toimintapiiriä koskevat vaatimukset.

18 §. *Eläkesäätiön vakuutuskannan luovuttaminen ja vastaanottaminen.* Selvitysmiehen tulee pyrkiä saamaan niin pian kuin mahdollista aikaan sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta. Eläkesäätiöstä voidaan luovuttaa vain osakaskohtainen vakuutuskanta tai sen osa. Jos osakaskohtainen vakuutuskanta tai sen osa luovutetaan toiseen eläkesäätiöön tai eläkekassaan, luovuttavan työnantajan on liityttävä vastaanottavaan eläkelaitokseen osakkaaksi.

19 §. *Omaisuuuden erottaminen vakuutuskantaa vastaavista varoista.* Pykälän mukaan eläkelaitoksen omaisuus, joka on tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa vaatimuksen kohteena tai jota koskeva tuomioistuimen päätös ei ole lainvoimainen, voidaan erottaa luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavista varoista. Jos erottamisen johdosta luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavat varat ovat laissa edellytettyä määrää vähäisemmät, luovutettavia varoja voidaan täydentää siten, kuin työntekijän eläkelain 185 §:n 2 momentissa säädetään. Jos eläkelaitoksessa on omaisuutta tuomioistuimen päätösten tultua lainvoimaisiksi, laitoksen varat on käytettävä ensisijaisesti varojen palauttamiseen niille työeläkelaitoksille, jotka ovat täydentäneet vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavaa omaisuutta.

Lisäksi vakuutuskantaa vastaavista varoista voidaan erottaa kohtuulliset oikeudenkäyntikulut ja edellä tarkoitetun asian hoitamisesta johtuvat kohtuulliset selvitysmenettelykulut. Oikeudenkäyntikululla tarkoitetaan myös vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen varautumista siinä tapauksessa, että selvitystilassa oleva eläkelaitos velvoitettaisiin ne korvaamaan. Selvitysmenettelykuluilla tarkoitetaan asian hoitamisesta aiheutuvia ylimääräisiä selvitysmenettelykuluja selvitysmiehen palkkio mukaan lukien. Kaikkien edellä tarkoitettujen kulujen on oltava kohtuullisia ja niiden on johduttava asian hoitamisen edellyttämistä tarpeellisista toimenpiteistä.

20 §. *Vakuutuskannan luovutuksessa siirtyvä omaisuus.* Pykälässä säädettäisiin selvitystilamenettelyssä siirrettävästä omaisuudesta. Pykälä sisältää pääsäännön siitä, että siirrettäessä omaisuutta tulee samalla siirtää myös sitä vastaava määrä vastuita. Pykälän mukaan luovutettaessa eläkelaitoksen vakuutuskanta vastaanottavalle eläkelaitokselle selvitystilamenettelyssä, olisi vastaanottavalle eläkelaitokselle siirrettävä omaisuutta siirtyvää vastuovelkaa ja siihen sisältyvää joko 21 tai 22 §:ssä tarkoitettua siirtyvää vakavaraisuuspääomaa vastaava määrä. Mainitun 21 §:n soveltaminen koskee tilannetta, jossa eläkelaitos on asetettu selvitystilaan vakavaraisuutta tai vähimmäispääomaa koskevien edellytysten heikennyttyä. Puolestaan 22 §:ää sovelletaan kaikissa muissa 2 §:n selvitystilaan asettamisen tilanteissa. Ehdotettavat säännökset vastaavat asiallisesti nykytilaa. Siirrettävä omaisuus arvostetaan käypään arvoon, kuten nykyisin. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevaa vakuutuskassalain 132 §:n 5 momentissa säädettyä sekä eläkesäätiölaissa noudatettua periaatetta.

21 §. *Siirtyvä vakavaraisuuspääoma vakavaraisuuden vähimmäismäärän alittuessa.* Pykälässä säädetään erikseen eläkekassan ja eläkesäätiön osalta siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrästä, jos eläkelaitos on asetettu selvitystilaan jonkin 2 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa mainitun perusteen nojalla. Mainitut perusteet koskevat tilannetta, missä eläkelaitos on asetettu selvitystilaan heikentynyttä vakavaraisuutta tai vähimmäispääomaa johtuvista syistä eikä tilannetta ole korjattu 7 luvun 13 §:ssä säädetyllä tavalla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, missä eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on vakuutuskannan luovutushetkellä suurempi kuin vakavaraisuusrajaa vastaava määrä.

Pykälä vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 88 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 132 §:n 2 momenttia, mutta siihen on tehty siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskemisessa käytettävän prosentin antamisessa muuttuvan menettelyn johdosta tehdyt vastaavat tekniset muutokset.

22 §. *Siirtyvä vakavaraisuuspääoma vakavaraisuuden vähimmäismäärän ylittyessä.* Ehdotettu pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevaa nykytilaa. Pykälässä säädetään siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrästä silloin, kun eläkelaitos on asetettu selvitystilaan muista syistä kuin vakavaraisuuden tai vähimmäispääoman heikentymisen vuoksi. Säännös tulee sovellettavaksi, kun eläkelaitos on asetettu selvitystilaan Finanssivalvonnan päätöksen johdosta tai kun eläkelaitoksen kaikki osakkaat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä eläkelaitoksessa vakuutetut henkilöt toimivat, taikka kun eläkekassassa ei ole osakkaita.

Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskannan vastaanottajalle on siirrettävä joko 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuspääomaa 2 luvun 12 §:n mukaisen sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaa prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä.

Pykälän 2 momentissa säädetään menettelytavasta silloin, kun luovuttavasta eläkelaitoksesta siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä muodostuisi suuremmaksi kuin luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus vakavaraisuuspääomasta. Työnantajan, jonka vakuutuskantaa luovutetaan, on täydennettävä vakavaraisuuspääomaa, jos kanta luovutetaan työeläkevakuutusyhtiöön. Täydentäminen luovutettaessa kanta eläkesäätiöön tai -kassaan ei ole tarkoituksenmukaista, koska säätiössä tai kassassa vakavaraisuuspääomaa purkamalla se voidaan palauttaa takaisin osakkaille.

23 §. *Vakuutustoiminnan rajoittaminen.* Pykälässä säädetään vakuutustoiminnan jatkamisesta sen jälkeen, kun eläkelaitos on asetettu selvitystilaan. Pykälän 1 momentin mukaan eläkekassan ja eläkesäätiön tulee jatkaa vakuutustoimintaa vakuutuskannan luovuttamiseen saakka vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Vakuutustoiminnan jatkamisella tarkoitetaan muun muassa sitä, että selvitystilan aikana eläkelaitoksella on oikeus tehdä eläkepäätös riippumatta siitä, onko eläkeperuste syntynyt ennen selvitystilan alkamista vai selvitystilan aikana.

Eläkekassan osalta vakuutustoiminnan jatkamista on erikseen rajoitettu 2 ja 3 momentissa. Eläkekassan harjoittama vakuutustoiminta lähtökohtaisesti päättyy selvitystilan alkamiseen. Tämän vuoksi momentissa säädetään eläkekassan osakkaan velvollisuudesta järjestää viipymättä eläketurva vakuutettavalle, jonka vakuuttamista koskeva oikeusperuste syntyy tai on syntynyt eläkekassan selvitystilaan asettamisen jälkeen. Työnantaja oleva osakas ei maksa vakuutusmaksuja kassalle enää selvitystilapäivän jälkeiseltä ajalta työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden täyttämiseksi. Eläketurvan järjestäminen viipymättä muualla kuin selvitystilassa olevassa kassassa määrittänyt työntekijän tai yrittäjän eläkelain vakuutta-

misvelvollisuutta koskevan sääntelyn perusteella. Voimassa olevan työntekijän eläkelain mukaan työnantajan on järjestettävä työntekijöidensä eläketurva palkanmaksua seuraavan kuukauden aikana.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkekassa ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä selvitystilaan asettamisen jälkeen ellei se ole välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Kassassa olisi mahdollista vakuuttaa uusia henkilöitä lyhyen ajan, kunnes työnantaja on järjestänyt kaikkien kassassa aiemmin vakuutettujen työntekijöiden eläketurvan uudelleen. Tämä kieltö ei koske eläkesäätiötä, koska niissä osakkaat vastaavat myös selvitystilan aikana syntyvistä vastuista omilla varoillaan.

24 §. Sijoitustoiminnan harjoittaminen. Pykälä on uusi. Pykälän mukaan selvitystilassa oleva eläkelaitos voi liiallista riskinottoa välttämättä jatkaa sijoitustoimintaa siten kuin tämän lain 8 luvussa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa asiasta säädetään. Säännöksen tarkoituksena on selventää sitä, että selvitystilassakin eläkelaitos tarvitsee sijoitustuottoja, joilla voidaan osaltaan kattaa vastuuvulkaa.

25 §. Vakuutuskannan luovuttaneeseen eläkelaitokseen sovellettavat säännökset. Kun eläkelaitos on luovuttanut koko vakuutuskantansa, se on edelleen oikeushenkilö eli eläkelaitos. Eläkelaitos lakkaa vasta, kun laitos on purettu. Vakuutuskannan luovutuksen vuoksi eläkelaitoksessa ei enää ole riskejä, jotka liittyvät vakavaraisuuspääoman määrään ja vakuutuskantaa vastaavien varojen riittävyyteen. Tämän vuoksi koko vakuutuskantansa luovuttaneeseen eläkelaitokseen ei sovelleta säännöksiä riskienhallinnasta, riski- ja vakavaraisuusarviosta, sisäisestä valvonnasta, vastuullisesta vakuutusmatemaatikosta, poikkeusoloihin varautumisesta. Eläkelaitokseen ei myöskään sovelleta säännöksiä sulautumisesta ja jakautumisesta.

26 §. Eläkepäätökset sekä eläkkeen ja muun etuuden suorittaminen. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta antaa myös selvitystilassa eläkepäätös ja suorittaa selvitystilan aikana kaikki ne eläkkeet ja etuudet, jotka ennen selvitystilaa tai selvitystilan aikana eräänntyvät maksettaviksi. Merkitystä ei ole sillä, onko etuutta haettu tai päätös sen myöntämisestä annettu ennen tai jälkeen selvitystilan alkamisen. Eläke tai muu etuus on maksettava oikea-aikaisesti siten kuin työntekijän eläkelaiassa tai yrittäjän eläkelaiassa asiasta säädetään. Koska selvitystilassa oleva eläkelaitos maksaa edelleen eläkkeitä, se osallistuu eläkelaitosten väliseen kustannusten jakoon niin kuin työntekijän eläkelaiassa ja yrittäjän eläkelaiassa asiasta säädetään.

27 §. Toimintasuunnitelma. Selvitystilaa koskevasta toimintasuunnitelmasta ei ole ollut aiemmin säännöksiä. Toimintasuunnitelmassa lueteltaisiin kootusti eläkelaitoksen kaikki velat ja ehdotus niiden maksamiseksi selvitystilan aikana. Toimintasuunnitelma on toimitettava Finanssi- ja valvonnalle hyväksyttäväksi. Pykälä vastaa osaltaan vakuutusyhtiölain 23 luvun 18 §:ssä säädettyä liiketoiminnan jatkamista koskevaa suunnitelmaa.

28 §. Eläkekassan osakkaan vastuu. Pykälässä säädetään osakkaan velvollisuudesta tarvittaessa täydentää selvitystilaan asetetun eläkekassan vakavaraisuuspääomaa. Vaikka osakas ei voi enää vakuuttaa työntekijöitään selvitystilaan asettamispäivän jälkeiseltä ajalta kassassa, osakkaalle voi vielä syntyä velvollisuus maksaa kassalle vakuutusmaksua vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi. Momentin mukaan eläkekassan vastuuvulka, vakavaraisuuspääoma ja vakavaraisuusraja lasketaan selvitystilaan asettamispäivän mukaisesti. Jos vakavaraisuuspääoma alittaa vakavaraisuusrajan, eläkekassan osakkaiden on täydennettävä kassan vakavaraisuuspääomaa maksamalla vakuutusmaksua.

Pykälän 2 momentissa säädetään, miten 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksu määritetään osakkaille. Velvollisuutta suorittaa eläkekassalle vakuutusmaksua vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi sovelletaan myös osakkaaseen, joka on eronnut tai erotettu kassassa sen tilikauden aikana, jolloin kassa asetettiin selvitystilaan.

Pykälän 3 momentin mukaan selvitysmiehen on määrättävä 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksu viipymättä selvitystilaan asettamisen jälkeen. Maksujen määräämistä ei ole tarkoituksemukaista lykätä, kun kaikki maksun suuruuden selvittämiseksi tarvittavat tiedot ovat selvitystilaan asettamisen jälkeen olemassa. Muutoin vaarana on selvitystilan mahdollisesti pitkittyessä vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen. Työntekijän eläkelain 158 §:n mukaan eläkemaksu on määrättävä viiden vuoden kuluessa sääntöjen mukaisesta työeläkemaksun eräpäivästä. Pykälän 3 momentin mukaan selvitystilan asettamisen jälkeen tapahtuvalla eläkekassan varojen arvonmuutoksella ei ole vaikutusta osakkaan maksuvelvollisuuden määrään. Eläkekassan osakkaan vastuun kannalta ei ole merkitystä sillä, mitä eläkekassan taloudelliselle tilanteelle tapahtuu selvitystilaan asettamispäivän jälkeen. Pykälä vastaa vakuutuskassalain nykyisiä periaatteita osakkaan vastuusta selvitystilassa.

29 §. Eläkesäätiön osakkaan vastuu. Pykälä on uusi. Voimassa olevassa laissa ei ole varsinaisia menettelysäännöksiä asiasta, mutta pykälän sisältö vastaisi nykyisin ja oikeuskäytännössä syntyneitä periaatteita eläkesäätiön osakkaan vastuusta. Nykyisin työnantajan vastuun jatkuminen selvitystilan alkamisen jälkeen on johdettu työnantajalle asetetusta vakavaraisuuspääoman täydennysvastuun jatkumisesta. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiössä osakkaan vastuu vakuutusmaksuista ei pääty selvitystilaan asettamisessa. Selvitystilaan asettamisen jälkeen tapahtuva eläkesäätiön varojen arvonmuutos huomioidaan laskettaessa osakkaan 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutusmaksun määrää. Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiön osakkaan vastuu eläkesäätiön velvoitteista päättyy vasta, kun vakuutuskausi on luovutettu selvitysmenettelyssä. Lisäksi vastuun päättymiseksi edellytetään, että kaikki muut eläkesäätiön velat on maksettu tai niistä on asetettu hyväksyttävä vakuus ja eläkesäätiö on purkautunut.

30 §. Vaatimus saatavan välittömäksi maksamiseksi. Ehdotuksen mukaan eläkelaitoksella on oikeus vaatia saatava osakkaalta maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos eläkelaitoksella ei ole riittävästi käteisiä varoja eläkkeitä, muita etuuksia tai selvitysmenettelystä aiheutuvia kuluja varten, mutta sillä on kuitenkin saatava osakkaalta.

Pykälän 2 momentti koskee saatavien irtisanomista muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Tällöin irtisanomisaika on kuusi kuukautta eikä tätä pidempiä sovittuja irtisanomisaikoja noudateta.

Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 86 §:ää. Vastaavia säännöksiä ei ole vakuutuskassalaissa, joten pykälässä ehdotetaan laajennettavaksi irtisanomismahdollisuus myös eläkekassoilta.

31 §. Etuoikeutetut velkojat. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset siitä, miten eläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeensaajilla ja muiden etuuksien saajilla on osuudestaan vastuuelkaan keskenään samanlainen etuoikeus eläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla. Pykälän 2 momentin mukaan kyseinen etuoikeus ei kuitenkaan huononna käteispannin tai omaisuuden vahvistetun kiinnityksen haltijan oikeutta. Pykälä vastaa tältä osin eläkesäätiölain 91 §:ää ja vakuutuskassalain 121 §:ää. Lisäksi momentissa säädettäisiin, ettei etuoikeus estä suorittamasta maksunsaantijärjestyksessä edellä olevia 27 §:n 1—4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

32 §. Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 90 §:n 1 ja 3 momenttia sekä vakuutuskassalain 120 §:n 1 momenttia. Koska vakuutuskassalla ei enää olisi takuupääomaa, sen takaisinmaksamisesta ei olisi tarpeen säätää kuten nykyisin.

33 §. Lopputilitys. Pykälän vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 92 §:ää, vakuutuskassalain 123 §:ää ja vakuutusyhtiölain 23 luvun 23 ja 24 §:ää. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin nimenomainen selventävät säännökset, joiden mukaan kertomuksessa on selostettava omaisuuden jaon lisäksi myös vakuutuskannan luovuttamista ja joiden mukaan kertomukseen on liitettävä tilinpäätösasiakirjojen lisäksi toiminta- ja tilintarkastuskertomukset.

34 §. Lopputilityksen ja jaon moittiminen. Pykälän mukaan moiteoikeus on laajalla henkilöpiirillä, jolla yleisten siviiliprosessioikeudellisten säännösten ja periaatteiden nojalla voi olla asiassa asiavaltuus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi entiset hallituksen jäsenet ja entinen toimitusjohtaja, eläkekassassa kassankokouksen tai edustajiston jäsenet, vakuutetut, eläkkeen- ja muun etuudensaajat ja edunsaajat sekä muut velkojat. Moiteoikeus koskee sekä lopputilitystä että selvitysmiehen tekemää omaisuuden jakamista koskevaa päätöstä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 93 §:ää siltä osin, kuin voimassa oleva säännös koskee lopputilitystä, ja vakuutuskassalain 124 §:ää.

35 §. Ilmoitus vastuun siirrosta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle. Pykälä on uusi. Vastaavasta ilmoituksesta on säädetty aiemmin eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa vakuutuskannan luovutusta koskevassa luvussa. Koska selvitystilassa kyse on myös vakuutuskannan luovuttamisesta, vakuutettujen edun kannalta vastaava ilmoitusta koskeva säännös on tarkoituksenmukainen. Pykälän mukaan eläkelaitoksen, joka on vastaanottanut selvitystilaan asetetun eläkelaitoksen vakuutuskannan, tulee ilmoittaa vastuun siirrosta eläkkeen ja muiden etuuksien saajille. Ilmoittaminen on tehtävä viimeistään vakuutuskannan siirron jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuksien maksun yhteydessä.

36 §. Purkautuminen ja rekisteristä poistaminen. Pykälä sisältää säännökset eläkelaitoksen purkamisajankohdasta sekä lopputilitykseen liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevaa eläkesäätiölain 94 §:ää ja vakuutuskassalain 125 §:ää.

37 §. Toiminta purkautumisen jälkeen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi puretun eläkelaitoksen oikeusasemasta sekä eläkelaitoksen johtohenkilöä mukaan lukien selvitysmiestä, osakasta, eläkekassan kassankokouksen puheenjohtajaa tai tilintarkastajaa vastaan mahdollisesti nostettavasta vahingonkorvauskanteesta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, ettei purettu eläkelaitos voi poistamisen jälkeen hankkia oikeuksia tai tehdä sitoumuksia. Momentissa purettua eläkelaitosta käsitellään oikeustoimikelpoisuuden osalta vastaavalla tavalla kuin rekisteröimätöntä eläkelaitosta. Myös eläkelaitoksen puolesta toimivia käsitellään näissä tilanteissa yhdenmukaisesti. Purettu eläkelaitos on kuitenkin muissa tilanteissa eri asemassa kuin perustettava eläkelaitos. Purettu eläkelaitos esimerkiksi omistaa sille kuuluvan omaisuuden, kun taas perustamisvaiheessa eläkelaitoksen lukuun hankittu omaisuus tulee eläkelaitokselle vasta rekisteröinnillä. Puretun eläkelaitoksen selvitysmiehet voivat kuitenkin ryhtyä toimenpiteisiin selvitystoimien aloittamiseksi. Momentissa säädetään myös siitä, että puretun eläkelaitoksen sopimuskumppani voi vetäytyä sopimuksesta, jos hän ei tiennyt eläkelaitoksen purkautumisesta. Sopimuskumppanilla olisi velvollisuus reagoida verrattain nopeasti saatuaan tiedon asiasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 14 luvun 6 §:ssä tarkoitettua oikeudesta vahingonkorvauskanteen nostamiseksi. Siitä huolimatta, että lopputilitys on hyväksytty kassankokouksessa ja eläkekassa on purkautunut, uusi kassankokous voidaan kutsua koolle käsittelemään osakkaiden

vaadetta vahingonkorvauskanteen nostamiseksi. Jos selvitysmies ei kutsu kassankokousta koolle, osakkaat voivat vaatia Finanssivalvonnan kutsumaan kassankokouksen koolle eläkekassan kustannuksella. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutusyhtiölain 23 luvun 25 §:n 2 ja 3 momenttia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin selkeyden vuoksi haasteen toimittamisesta purkautuneelle eläkelaitokselle.

38 §. *Selvitystilan jatkaminen.* Pykälässä säädettäisiin selvitystilan jatkamisesta tietyissä tilanteissa sen jälkeen, kun eläkelaitos on purettu. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvityksen jatkamisen perusteista, joita olisivat uusien varojen ilmaantuminen ja kanteen nostaminen eläkelaitosta vastaan. Selvitystilaa voitaisiin jatkaa myös, jos siihen muusta syystä on tarvetta. Nykyisin asiasta säädetään samankaltaisesti eläkesäätiölain 96 §:n 1 momentissa ja vakuutuslainsalain 127 §:n 1 momentissa. Ehdotuksen mukaan kuitenkin selvitystyön jatkaminen kuuluu aikaisemmalle selvitysmiehelle. Tilanteesta, jossa vakuutusyhtiöllä ei kuitenkaan enää ole toimikelpoista selvitysmiestä, Finanssivalvonnan olisi hakemuksesta määrättävä selvitysmies.

Pykälän 2 momentti koskee rekisteristä poistamisen jälkeistä tilannetta, jossa tarvitaan selvitystoimia. Tällöin selvitystilaan määräämistä voisi hakea se, jonka oikeutta asia koskee. Finanssivalvonnan olisi määrättävä eläkelaitos selvitystilaan. Ehdotuksen mukaan selvitysmenettelyn jatkamisen vaihtoehtona Finanssivalvonnalla olisi määrätä varojen käyttämisestä tilanteessa, jossa eläkelaitokselle tulevien varojen määrä on niin vähäinen, ettei selvitystilan jatkaminen ole mielekästä. Tämän vuoksi momentissa säädetään mahdollisuudesta käyttää varoja ilman jatkettua selvitystilaa. Momentti vastaa vakuutuslainsalain 127 §:n 2 momenttia ja eläkesäätiölain 96 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla.

Pykälän 3 momentti koskee tilannetta, jossa uusien varojen ilmaantumisesta huolimatta varat eivät riittäisi jatkettun selvitystilan kulujen suorittamiseen eikä kukaan ota niitä vastattavakseen. Tällöin selvitystilaa ei jatketa. Momentti vastaa asiallisesti vakuutusyhtiölain 23 luvun 26 §:n 4 momenttia.

39 §. *Eläkesäätiön selvitystilan lopettaminen ja vakuustoitinnan jatkaminen.* Säännöstä sovellettaisiin eläkesäätiön selvitystilan lopettamiseen. Vastaavaa säännöstä eläkekassan selvitystilan lopettamisesta ei ehdoteta, koska eläkekassassa osakkaiden vastuu kassan velvoitteista katkeaa 28 §:n mukaisesti selvitystilaan asettamispäivänä. Kassan osakkaiden vastuuseen ei tämän jälkeen vaikuta muun muassa kassan kateomaisuuden arvon kehittyminen. Jos selvitystila olisi mahdollista lopettaa osakkaiden päätöksellä, kassan osakkaat voisivat lisämaksuvelvollisuudesta vapautuakseen päättää lopettaa selvitystilan, jos kassassa on jälleen vakavaraisuusrajaa vastaava määrä katevaroja. Eläkesäätiöiden osalta osakkaan vastuuta ei ole rajoitettu selvitystilassa, jolloin on perusteltua, että osakkaat voivat hyötyä selvitystilan aikana tapahtuvasta kehityksestä ja päättää lopettaa selvitystilan.

Nykyisin eläkesäätiön selvitystilan lopettaminen ja toiminnan jatkaminen on ollut mahdollista ainoastaan silloin, kun selvitystila on aloitettu eläkesäätiön vapaaehtoisella päätöksellä. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläkesäätiön selvitystilan lopettamisesta myös silloin, kun eläkesäätiön taloudellinen asema tai jäsenmäärä tai molemmat paranevat selvitystilan aikana siten, että se täyttää tämän luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut toimintaedellytykset.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön osakkaat voivat tilintarkastajien lausunnon saatuaan päättää selvitystilan lopettamisesta ja toiminnan jatkamisesta tietyin edellytyksin. Ensimmäisenä edellytyksenä mainitulle päätökselle on se, että eläkesäätiö täyttää jälleen 2 §:n 1 momentin

1—3 kohdassa säädetyt edellytykset toiminnan jatkamiselle. Lisäksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että osakkaiden päätös selvitystilan lopettamisesta ja toiminnan jatkamisesta on pätevä vain, jos se on tehty yksimielisesti. Säännöissä ei voida määrätä alhaisemmasta vaatimuksesta. Momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 97 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 128 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevassa laissa ei säädetä pakkoselvitystilan lopettamisesta. Ehdotus vastaa sisällöltään myös vakuutusyhtiölain 23 luvun 7 §:n 1 momenttia. Voimassa olevasta vakuutusyhtiölainsäädännöstä poiketen ehdotuksessa ei myöskään säädetä kieltoa, jonka mukaan päätöstä ei kuitenkaan saataisi tehdä, jos selvitystilaan on lain mukainen peruste tai jos eläkelaitoksen omaisuutta on jaettu. Ehdotuksen nojalla päätöstä ei voida tehdä, jos selvitystilaan on edelleen lain mukainen peruste. Sen sijaan omaisuuden jaosta huolimatta päätös voitaisiin tehdä silloin, jos lain edellytykset täyttyvät.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin eläkesäätiön johdon valitsemisesta, kun toimintaa päätetään jatkaa. Momentissa säädettäisiin myös lopputilityksestä, joka selvitysmiesten olisi 29 §:n mukaan annettava. Momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 97 §:n 2 momenttia, vakuutuskassalain 128 §:n 2 momenttia myös vakuutusyhtiölain 23 luvun 7 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sitä, että ehdotuksessa ei säädetä hallintoneuvoston valitsemisesta. Ehdotuksessa säädettäisiin myös selvyuden vuoksi, että selvitysmiehen tehtävä päättyy, kun hallitus on valittu. Selvitysmiesten on tällöin annettava lopputilitys.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin hallituksen velvollisuudesta ilmoittaa viivytyksettä Finanssivalvonnalle selvitystilan lopettamisesta rekisterimerkintää varten. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että velvollisuus rekisteri-ilmoituksen tekemiseen on muiden vastaavien tilanteiden tapaan eläkelaitoksen vastavalitulla johdolla eikä selvitysmiehellä, toisin kuin nykyisessä eläkesäätiölain 97 §:n 3 momentissa, vakuutuskassalain 128 §:n 3 momentissa ja vakuutusyhtiölain 23 luvun 7 §:n 1 momentissa. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan ilmoituksen sisältöä koskevista määräyksenantovaltuuksista.

14 luku **Konkurssi**

1 §. *Konkurssiin luovuttaminen ja edustaminen konkurssin aikana.* Pykälän 1 momentin mukaan normaalitilanteessa eläkelaitoksen omaisuus voitaisiin luovuttaa konkurssiin ainoastaan hallituksen päätöksellä ja selvitystilassa olevan eläkelaitoksen omaisuus selvitysmiesten päätöksellä, kuten nykyisinkin. Säännös vastaa tältä osin sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n ja vakuutuskassalain 129 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin eläkelaitoksen edustamisesta konkurssissa. Jos eläkelaitos on luovutettu konkurssiin hallituksen päätöksellä, eläkelaitosta edustavat hallitus ja toimitusjohtaja. Jos eläkelaitos on luovutettu konkurssiin selvitysmiehen päätöksellä, eläkelaitosta edustaa selvitysmies. Konkurssin aikana voidaan valita uusia hallituksen jäseniä tai uusia selvitysmiehiä. Säännös vastaa tältä osin sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n ja vakuutuskassalain 129 §:n 1 momentin toista ja kolmatta virkettä.

Pykälän 3 momentin nojalla konkurssissa olevan eläkelaitoksen nimeen on lisättävä ”konkurssitilassa”. Säännöksellä pyritään suojaamaan kolmansien tiedonsaantia eläkelaitoksen oikeudellisesta asemasta. Säännös vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 99 §:ään ja vakuutuskassalain 131 §:ää.

Pykälän 4 momentissa säädetään, että Finanssivalvonnan esityksestä tuomioistuimen on pesähoitajia määrätessään määrättävä pesähoitajaksi yksi Finanssivalvonnan nimeämä henkilö. Säännös vastaa tältä osin sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 129 §:n 2 momenttia.

2 §. Eläkepäätökset sekä eläkkeen ja muun etuuden suorittaminen. Myös konkurssiin asetetun eläkelaitoksen tulee antaa eläkepäätös ja maksaa erääntyneet eläkkeet sekä muut etuudet. Konkursissa oleva eläkelaitos osallistuu eläkelaitosten väliseen kustannusten jakoon siten kuin työntekijän eläkelaisissa ja yrittäjän eläkelaisissa asiasta säädetään.

Jos eläkekassan varat eivät riitä tässä pykälässä tarkoitettujen eläkkeiden ja etuuksien suorittamiseen sen jälkeen, kun kassan osakkaat ovat suorittaneet koko konkurssiin asettamishetken tai sitä edeltäneen selvitystilaan asettamishetken mukaan lasketun maksuvelvollisuutensa eläkekassalle, tässä pykälässä tarkoitetut eläkkeet ja etuudet rahoitetaan työntekijän eläkelaisissa säädetystä eläkelaitosten yhteisvastuusta. Eläkesäätiön osakkaat ovat koko omaisuudellaan vastuussa eläkesäätiön varojen riittävyydestä eläkkeiden ja muiden etuuksien suorittamiseen. Kun eläkesäätiön osakkaiden varat eivät enää riitä edellä tarkoitettujen eläkkeiden ja etuuksien suorittamiseen, ne rahoitetaan työntekijän eläkelaisissa säädetystä eläkelaitosten yhteisvastuusta. Eläkkeet ja muut etuudet rahoitetaan yhteisvastuusta myös silloin, jos eläkekassan tai eläkesäätiön osakkaiden maksuvelvollisuus on riitautettu tai maksuja ei muusta syystä saada perityksi, ja eläkkeet ja muut etuudet jäävät tämän vuoksi turvaamatta.

3 §. Etuoikeutetut velkojat. Vakuutetuilla, eläkkeensaajilla, etuudensaajilla ja edunsaajilla on osuudestaan vastuuelkaan keskenään samanlainen etuoikeus konkurssiin asetetun eläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla.

4 §. Vaatimus saatavan välittömäksi maksamiseksi. Jos pesässä ei ole riittävästi varoja konkurssinmenettelystä aiheutuvien kustannusten tai eläkkeiden ja muiden etuuksien maksuun, eläkelaitoksen saatava osakkaalta voidaan vaatia heti maksettavaksi, kuitenkin vain siltä osin mitä edellä tarkoitettuihin suorituksiin tarvitaan. Tällainen voi olla tilanne esimerkiksi silloin, jos eläkelaitoksen varallisuus koostuu vaikeasti rahaksi muutettavasta omaisuudesta kuten kiinteistöistä. Eläkkeiden ja muiden etuuksien suorittaminen rahoitetaan eläkelaitosten yhteisvastuun kautta vasta sen jälkeen, kun eläkelaitoksen omat varat eivät suorituksiin enää riitä.

5 §. Vakuutustoiminnan rajoittaminen. Konkursstilassa eläkelaitos jatkaa toimintaansa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Eläkelaitos ei saa konkurssin aikana vakuuttaa uusia henkilöitä. Laitoksen osakkaan tulee viipymättä järjestää eläketurva konkurssiin asettamisen jälkeen tehdystä työstä muussa kuin konkurssiin asetetussa eläkelaitoksessa tai työeläkevakuutusyhtiössä.

6 §. Sijoitustoiminnan harjoittaminen. Eläkelaitos voi selvitys- ja konkurssitulassa jatkaa sijoitustoimintaa siten kuin tässä laissa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa asiasta säädetään. Konkurssoikeuden periaatetta siitä, että konkurssipesän omaisuus on muutettava rahaksi, ei sovelleta lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoitettavaan eläkelaitokseen. Selvitystilan ja konkurssin aikana eläkelaitoksen on kuitenkin vältettävä liiallista riskinottoa sijoitustoiminnassaan, koska sijoitustoiminnan mahdolliset tappiot voivat merkittävästi lisätä konkurssista myöhemmin eläkejärjestelmälle aiheutuvia kustannuksia. Tarkoituksenmukaiseksi sijoitusjakaumaksi voidaan katsoa vähäriskinen sijoitusomaisuus lisättyinä työeläkejärjestelmän kollektiivisen riskinkannon piirissä olevalla 20 prosentin osakepainolla. Työeläkevarojen pitkän aikavälin tuottopotentiaalin tukemiseksi 20 prosentin osakesijoitusten riskistä on rajattu yksittäisten eläkelaitosten vakavaraisuusvaatimusten ulkopuolelle, jolloin näistä sijoituksista syntyvä riski kannetaan kollektiivisesti koko eläkejärjestelmän toimesta. Yksittäisen eläkelaitoksen kannettavaksi jää riski siitä, miten sen saamat osaketuotot poikkeavat eläkelaitosten keskimääräisestä osaketuotosta. Täten myös konkurssissa olevalle eläkesäätiölle tai eläkekassalle olisi tarkoituksenmukaista sallia kyseinen määrä osakeriskiä, jotta eläkejärjestelmä ei menetä näiden varojen osalta kyseistä tuottopotentiaalia.

7 §. *Eläkekassan osakkaan vastuu konkurssin aikana.* Jos eläkekassa on sitä konkurssiin asetettaessa selvitystilassa, eläkekassan osakkaiden vastuu kassaa kohtaan on määräytynyt jo aiemmin selvitystilaan asettamishetkellä siten kuin 13 luvun 28 §:ssä säädetään. Jos näin ei ole, eläkekassan osakkaiden vastuu kassaa kohtaan määritetään konkurssiin asettamishetken mukaan noudattaen samoja periaatteita kuin vastuun määrittelyssä selvitystilaan asettamishetkellä. Jos eläkekassan konkurssiin asettamishetkellä sen vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin sen vakavaraisuusraja, eläkekassan osakkaan on maksettava eläkekassalle vakuutusmaksua vakavaraisuuspääoman kartuttamiseksi konkurssiin asettamishetken vakavaraisuusrajaan saakka. Konkurssiin asettamisen jälkeen tapahtuvalla eläkekassan varojen arvonneuotoksella ei ole vaikutusta osakkaan maksuvelvollisuuden määrään. Velvollisuus suorittaa vakuutusmaksu on osakkaalla, joka on eronnut tai erotettu eläkekassasta sen tilikauden aikana, jona kassa on asetettu konkurssiin.

8 §. *Eläkesäätiön osakkaan vastuu konkurssin aikana.* Eläkesäätiön osakkaan vastuu eläkesäätiötä kohtaan päättyy vasta, kun säätiön on purettu. Osakas on vastuussa vakuutusmaksujen maksamisesta eläkesäätiölle myös konkurssin aikana. Eläkesäätiön varojen arvonneuotus huomioidaan laskettaessa osakkaan 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutusmaksun määrää myös konkurssin aikana.

9 §. *Vakuutuskannan luovuttaminen.* Konkurssiin asetetun eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseen sovelletaan osin samaa menettelyä kuin sellaisen eläkelaitoksen kannan luovuttamiseen, joka ei ole konkurssissa. Vakuutuskannan luovuttamiseen sovelletaan muun muassa 12 luvun säännöksiä vakuutuskannan luovutusta koskevasta suunnitelmasta, Finanssivalvonnan suostumuksen hakemisesta ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunnosta. Lisäksi sovelletaan 13 luvun säännöksiä mahdollisuudesta erottaa vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta tuomioistuimessa oikeudenkäynnin kohteena oleva omaisuus, säännöksiä eläkekassan vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta sekä säännöksiä eläkesäätiön vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Sen sijaan luovutettavaa vakavaraisuuspääomaa säännellään konkurssiilanteessa toisin kuin selvitystilassa, koska konkurssiin asetetussa eläkelaitoksessa ei usein ole vakavaraisuusrajaa vastaavaa määrää pääomaa. Kun konkurssiin asetetun eläkelaitoksen vakuutuskanta luovutetaan, vastaanottavalle vakuutuslaitokselle on siirrettävä omaisuutta määrä, joka vastaa luovutettavan vakuutuskannan osuutta luovuttavan eläkelaitoksen vastuuvelan katteesta.

Jos konkurssiin asetetussa eläkekassassa on edellä tarkoitettua määrää enemmän omaisuutta, lisäksi on luovutettava enintään määrä, joka vastaa konkurssiin asettamishetken vakavaraisuusrajaa tai sitä edeltävän selvitystilaan asettamishetken vakavaraisuusrajaa. Luovuttavasta eläkesäätiöstä, joka on asetettu konkurssiin, on siirrettävä vastaanottavalle vakuutuslaitokselle luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus siitä vakavaraisuuspääomasta, joka vastaa vakuutuskannan luovutushetken vakavaraisuusrajaa. Jos luovuttavan eläkesäätiön vakavaraisuuspääoma vakuutuskannan luovutushetkellä alittaa edellä tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän ja eläkesäätiön kaikki osakkaat on asetettu konkurssiin, vastaanottavalla vakuutuslaitokselle on siirrettävä 1 momentissa tarkoitettujen osuuden lisäksi luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus siitä vakavaraisuuspääomasta, joka eläkesäätiössä luovutushetkellä on.

10 §. *Vakuutuskannan luovuttaneeseen eläkelaitokseen sovellettavat säännökset.* Konkurssiin asetettuun eläkelaitokseen, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa ei sovelleta säännöksiä riskienhallinnasta, riski- ja vakavaraisuusarviosta, sisäisestä valvonnasta, vastuullisesta vakuutusmatemaatikosta, poikkeusoloihin varautumisesta. Edellä tarkoitettuun eläkelaitokseen ei myöskään sovelleta säännöksiä sulautumisesta ja jakautumisesta.

11 §. *Purkaminen ja rekisteristä poistaminen konkurssin johdosta.* Säännös vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 129 §:n 4 momenttia.

12 §. *Konkurssin päätyminen selvitystilaan.* Säännös vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 129 §:n 5 momenttia.

13 §. *Finanssivalvonnan ja konkurssiasiamiehen yhteistyö.* Finanssivalvonta valvoo, että konkurssiin asetettu eläkelaitos noudattaa eläkelaitostoimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä ja eläkelaitoksen sääntöjä. Konkurssipesien hallintoa valvoo konkurssiasiamies. Eläkelaitoksen konkurssin osalta Finanssivalvonnan ja konkurssiasiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

15 luku **Vahingonkorvausvelvollisuus**

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi voimassa olevan eläkesäätiölain 12 luvun ja vakuutuskassalain 14 luvun tapaan eläkekassaa ja eläkesäätiötä koskevista vahingonkorvaussäännöksistä. Luvussa säädettäisiin johdon ja osakkaan vahingonkorvausvelvollisuudesta sekä korvauskanteen nostamisesta, vastuuvapaudesta sekä kanneoikeuden vanhentumisesta. Lähtökohtana on ollut luvun rakenteen ja kirjoittamistavan selkeyttäminen vakuutusyhtiölaissa ja osakeyhtiölaissa voimassaolevia säännöksiä ja periaatteita vastaavalla tavalla.

Eläkelaitoksen johtoa koskevat vahingonkorvaussäännökset säilyvät pääsääntöisesti nykyisen kaltaisina. Laissa ehdotetaan myös säädettävän eläkelaitoksen johtohenkilöitä koskevasta tuottamusolettamasta yhteisöläinsäädäntöä vastaavalla tavalla. Nykyistä poiketen lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös myös eläkekassan kassankokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta vastaavalla tavalla, kuin mitä vakuutusyhtiölaissa on säädetty yhtiökokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Eläkekassan perustajan vahingonkorvausvelvollisuudesta ei enää jatkossa säädettäisi, vaan perustajaa koskevat vastuut sisältyisivät osakasta koskeviin säännöksiin. Myös voimassa olevassa vakuutuskassalaissa olleet säännökset koskien eläkekassan jäsenen ja nimenkirjoittajan vahingonkorvausvelvollisuutta, ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomina.

Vahingonkorvauksen sovittelua koskeviin säännöksiin ehdotetaan muutoksia. Nykyisin laissa on ollut vahingonkorvauslain sovittelua ja korvausvastuun jakaantumista koskevia säännöksiä tiukentava säännös, jonka mukaan mainittuja vahingonkorvauslain säännöksiä voidaan soveltaa ainoastaan, kun hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan syyksi on jäänyt vain lievä huolimattomuus. Tästä ehdotetaan luovuttavan, koska muussakaan yhteisöläinsäädännössä ei ole vastaavasta tiukennusta. Lisäksi kanneoikeuden vanhentumista koskevia aikoja ehdotetaan pidennettäväksi 5 vuoteen nykyisten kahden tai kolmen vuoden sijasta vakuutusyhtiö- ja osakeyhtiölakia vastaavalla tavalla.

1 §. *Johtohenkilön vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälä vastaa sisällöllisesti, mitä vakuutusyhtiön johdon vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään vakuutusyhtiölain 28 luvun 2 §:ssä. Pykälässä tarkoitettu johtoon kuuluva henkilö ratkaistaan viime kädessä sen perusteella, kuka tosiasiallisesti on valittu hoitamaan kyseistä tehtävää, eikä asiaa koskevien muodollisten seikkojen perusteella. Edustajiston jäsen tai puheenjohtaja ei ole pykälässä tarkoitettu johtohenkilö.

Pykälän 1 momentissa säädetään hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta eläkelaitosta kohtaan. Momentin mukaan johdon on korvattava vahinko, jonka hän on toimessaan ehdotuksen 4 luvun 1 §:ssä säädetyn johdon yleisen huolellisuusvelvoitteen vastaisesti tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttanut eläkelaitokselle. Ehdotuksen 4 luvun

1 §:n mukaan hallituksen ja toimitusjohtajan on johdettava eläkelaitosta huolellisesti ja ammatitaitoisesti. Jos johtoon kuuluva rikkoo huolellisuusvelvoitettaan, hän on pykälän mukaan velvollinen korvaamaan eläkelaitokselle aiheuttamansa vahingon.

Pykälän 2 momentin mukaan johtohenkilö on velvollinen korvaamaan 1 momentissa tarkoitetun lisäksi myös vahingon, jonka hän tehtävässään muuten tätä lakia tai eläkelaitoksen sääntöjä rikkomalla on aiheuttanut eläkelaitokselle, osakkaalle tai muulle henkilölle. Pykälässä ei mainita nimenomaisesti tämän lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomista vahingonkorvausvelvollisuuden synnyttävänä tekona, koska ilmaisu lain rikkomisesta pitää sisällään myös sen nojalla annetut säännöt ja määräykset. Näitä ovat esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetukset ja Finanssivalvonnan määräykset. Myös eläkesäätiölain 109 §:ssä ja vakuutuslainsäädännön 151 §:ssä vahingonkorvausvelvollisuus koskee paitsi lain rikkomista myös lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomista. Nykyisin vakuutuslainsäädännössä on ollut maininta lisäksi vakuutusta varten vahvistetuista perusteista, joka ehdotetaan nyt poistettavaksi. Korvausvastuu edellyttää siis, että vahinko on aiheutettu rikkomalla esimerkiksi muita tämän lain säännöksiä kuin pelkästään 4 luvun 1 §:ssä säädettyä huolellisuusvelvoitetta. Nykyisin laissa mainittu sana tuottamuksellisuus on korvattu samaa tarkoittavalla huolimattomuus-sanalla. Näin on menetelty myös muussa yhteisöoikeuslainsäädännössä.

Hallintoneuvoston jäsenen vastuusta ei ehdoteta enää säädettyä, koska mainittua hallintoneuvoston jäsenen vastuusta. Voimaanpanolaissa säädettyihin olemassa olevien hallintoneuvoston jäsenten vastuusta. Eläkelaitoksen hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan korvausvastuu olisi ehdotuksen mukaan yhtä laaja kuin nykyisissä eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädännössä. Sen sijaan edustajiston jäsenen korvausvastuu on voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 153 §:n mukaan edellyttämä tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta. Tältä osin edustajiston jäsenen vahingonkorvausvastuu tiukentuu.

Voimassa olevassa eläkesäätiölain 109 §:ssä on säännökset, jonka mukaan korvausvastuu on voinut syntyä myös silloin, kun vahinkoa on aiheutettu eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvalla tai kuuluneella henkilölle, eläkkeen tai muun etuuden saajalle. Nyt ehdotetaan, että momentissa ei lueteltaisi näin täsmällisesti kyseisiä tahoja, mutta myös näiden henkilöiden voidaan katsoa sisältyvän laissa mainittuun muun henkilön käsitteeseen. Voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 153 §:n säädetty erikseen myös perustajan vahingonkorvausvastuusta. Tämä ei olisi enää tarpeellista, koska pykälässä mainittu osakas käsittäisi myös eläkelaitoksen perustamisvaiheessa perustajana olevan työnantajan. Laissa ei olisi enää tarpeen säätää myöskään erikseen nimenkirjoittajan vahingonkorvausvelvollisuudesta. Nimenkirjoittaja tai muu edustaja vastaa aiheuttamastaan vahingosta niin kuin hänelle 4 luvun 18 §:n mukaan edustamisoikeuden antanut hallitus. Asiasta ehdotetaan säädettyä 4 luvun 18 §:n 2 momentissa.

Pykälän 3 momentissa säädettyihin nimenomaisesti eläkelaitoksen johtohenkilöä koskevasta tuottamusolettamasta. Jos vahinko on aiheutettu muutoin kuin pelkästään rikkomalla huolellisuusvelvoitetta tai 1 luvussa tarkoitettuja periaatteita, vahinko katsotaan aiheutetun huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita toimineensa huolellisesti. Momenttiin ehdotetaan otettavan säännös tuottamusolettamasta myös silloin, kun osakas on aiheuttanut eläkelaitokselle, osakkaalle tai muulle henkilölle korvaavaa vahinkoa eläkelaitoksen lähipiiriin kuuluvan eduksi oikeustoimella tai muulla siihen rinnastettavalla järjestelyllä. Eläkelaitoksen ja toisen henkilön katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin silloin, kun toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja toimintaa koskevassa päätöksenteossa. Lähipiiritilanteessa voidaan olettaa, että kysymyksessä on vähintään tuottamuksellinen menettely. Säännöksen soveltaminen ei edellytä näyttöä siitä, että tarkoitus oli tuottaa lähipiirille kuuluvaa etua, vaan riittävää on, että toimi objektiivisesti arvioiden on tapahtunut lähipiiriin hyväksi.

2 §. *Eläkekassan osakkaan vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälä vastaisi asiallisesti vakuutus-kassalain 153 §:ssä säädettyä. Voimassa olevasta laista poiketen säännöksessä ei enää säädet-täisi jäsenen korvausvastuusta eläkekassaa, osakasta tai muuta henkilöä kohtaan. Jäsenellä ei käytännössä ole intressiä vahingoittaa kyseisiä tahoja, joten tällaisen korvausvastuun syntyminen on hyvin epätodennäköistä. Osakkaan vahingonkorvausvelvollisuuden edellytyksenä ei olisi enää tahallisuus tai törkeä tuottamus, kuten nykyisin, vaan riittävää olisi, että osakas on myötävaikuttamalla tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai eläkekassan sääntöjen rikkomiseen aiheuttanut vahingon. Tämä vastaa mitä vakuutusyhtiölain 28 luvun 3 §:ssä ja osake-yhtiölain 22 luvun 2 §:ssä säädetään. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa on säädetty, että korvausvastuu voi syntyä myös vakuutusta varten vahvistettujen perusteiden noudattamatta jät-tämisestä. Tämä vastuunperuste ehdotetaan poistettavaksi.

3 §. *Kassankokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus.* Nykyisin voimassa ole-vassa laissa ei ole erikseen kassankokouksen puheenjohtajaa koskevia vahingonkorvaussään-nöksiä. Pykälään ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiölain 28 luvun 4 §:ää ja osakeyhtiölain 22 luvun 3 §:ää vastaavasti, että kassankokouksen puheenjohtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on tehtävässään tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä, eläkekassan sääntöjä tai Finanssivalvonnan määräyksiä rikkomalla tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheut-tanut. Vahingon on tullut aiheutua eläkekassalle, osakkaalle tai muulle henkilölle.

4 §. *Sovittelu ja korvausvastuun jakaantuminen.* Pykälään ehdotetaan nykyisen vakuutuskassa-lain 154 §:n 1 momentin ja eläkesäätiölain 111 §:n 1 momenttia vastaavaa viittaussäännöstä vahingonkorvauslain (4212/1974) 2 ja 6 luvun sovittelua ja korvausvastuun jakautumista kos-keviin säännöksiin. Nykyisin voimassa olevissa laeissa on ollut tiukennus, jonka mukaan va-hingonkorvauslain sovittelua koskevia säännöksiä on voitu soveltaa johdon osalta vain silloin, kun kyseessä on ollut lievä huolimattomuus. Tätä edellytystä ei ehdoteta enää otettavan lakiin, koska vastaavaa ei edellytetä muualla yhteisöläinsäädännössä.

5 §. *Päätös vahingonkorvauskanteen nostamisesta.* Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 112 §:ää ja vakuutuskassalain 155 §:ää. Pykälän 3 momentissa säädetään päätöksestä nostaa vahingonkorvauskanteen edustajiston jäsentä vastaan. Koska edustajiston jäsen ei ole 1 §:ssä tar-koitettu johtohenkilö, edustajiston jäsenen vahingonkorvausvastuu perustuisi vahingonkorvaus-lakiin. Esimerkiksi luottamusaseman väärinkäyttö voidaan katsoa sellaisen taloudellisen vahin-gon korvauserusteeksi, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon. Erona nykytilaan pykälässä ei enää säädetäisi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön oikeudesta asettaa erityinen asia-mies ajamaan kannetta eläkelaitoksen lukuun. Vastaavaa säännöstä ei ole vakuutusyhtiölaissa tai muussa yhteisöläinsäädännössä.

6 §. *Osakkaiden oikeus ajaa kannetta eläkekassan hyväksi.* Pääsääntöisesti eläkekassan mah-dollisten vahingonkorvausvaatavien toteuttamisesta päätetään kassankokouksessa tai hallituk-sessa. Pykälässä säädetään poikkeuksesta, jonka perusteella eläkekassan osakkailla on kuitenkin oikeus ajaa kannetta eläkekassan hyväksi. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 156 §:ssä säädettyä sekä vakuutusyhtiölain 28 luvun 8 §:n 1—3 momenttia.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa edellytetään, että kantajilla on eläkekassassa kanteen vireille-panohetkellä vähintään yksi kymmenesosa osakkaiden äänivallasta. Voimassa olevaan lakiin verrattuna vähemmistövaatimusta ehdotetaan lievennettäväksi nykyisestä vähintään yhdestä kolmasosasta, vähintään yksi kymmenesosaan. Tämä vastaa vakuutusyhtiölain mukaista vä-hemmistöosakkaiden lukumäärää. Lisäksi ehdotetaan vakuutusyhtiölakia vastaavasti, että osak-kailla on kanneoikeus myös silloin, kun osoitetaan, että vahingonkorvausvaatimuksen toteutta-matta jättäminen olisi yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista. Tällöin kanneoikeus ei riipu 1 koh-dassa mainitusta äänivallasta. Voimassa olevan lain mukaan myös vakuutuskassan jäsenillä ja

edustajiston jäsenillä on ollut oikeus ajaa kannetta. Tämä ehdotetaan poistettavaksi, koska myöskään työeläkeyhtiössä vakuutetuilla ei ole vastaavaa oikeutta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että eläkekassalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jolle se ole ilmeisen tarpeetonta. Tästä ei aikaisemmin ole ollut säännöstä. Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 156 §:n 3 momenttia.

7 §. *Kanneoikeuden vanhentuminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kaikille luvussa tarkoitetuille kanteille yhteisestä viiden vuoden määräajasta. Määräaikaa ehdotetaan pidennettävän nykyisestä kahdesta tai kolmesta vuodesta viiteen vuoteen. Uusi kanneaika vastaisi vakuutusyhtiölain 28 luvun 9 §:ssä ja osakeyhtiölain 22 luvun 8 §:ssä säädettyä. Kanneajat lasketaan alkaviksi samoista ajankohdista kuin nykyään. Pykälässä säädettyä kanneaikaa sovelletaan myös tämän luvun 6 §:ssä tarkoitettuihin kanteisiin, joita tämän ohella voi koskea myös 6 §:n 3 momentissa säädetty erityinen kanneaika.

Muutoksena nykytilanteeseen laissa ei enää säädettäisi vakuutuskassalain perustajaa, jäsentä tai nimenkirjoittajaa vastaan nostettavien kanteiden kanneoikeuden vanhentumisesta. Tältä osin asiaa on perusteltu tämän luvun 1 §:n perusteluissa. Uutta olisi säännös koskien tämän luvun 3 §:n mukaista kassankokouksen puheenjohtajaa vastaan nostettavan kanteen vanhentumisaikaa.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätöilain 113 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 157 §:n 2 momenttia.

8 §. *Pakottavuus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vahingonkorvaussäännösten pakottavuudesta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, ettei eläkelaitoksen 2 ja 3 §:ssä säädettyä oikeutta vahingonkorvaukseen eräissä tapauksissa voida rajoittaa eläkelaitoksen säännöissä. Momentin 1 kohdan mukaan oikeutta vahingonkorvaukseen ei voida rajoittaa, kun vahinko on aiheutettu rikkomalla tämän lain tai sen nojalla sovellettavia säännöksiä, joista ei voida poiketa eläkelaitoksen sääntöihin otetulla määräyksellä. Momentin 2 kohdan mukaan eläkelaitoksen oikeutta vahingonkorvaukseen ei voida eläkelaitoksen säännöissä rajoittaa, jos vahinko on aiheutettu muuten tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta.

Pykälän 2 momentin mukaan vahingonkorvausvastuun rajoittaminen eläkelaitoksen sääntöjä muuttamalla edellyttäisi kaikkien osakkaiden suostumusta. Jos sääntöjä tältä osin muutetaan, vastuunrajoitus tulee voimaan, kun muutos rekisteröidään.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, ettei eläkelaitoksen säännöissä voida rajoittaa osakkaan tai muun henkilön, velkojan, tämän luvun tai tilintarkastuslain mukaista oikeutta vahingonkorvaukseen taikka kanteen ajamiseen. Eläkelaitoksen säännöt olisivat tehottomia siltä osin kuin oikeutta vahingonkorvaukseen tai kanteen nostamiseen on niissä rajoitettu enemmän kuin mitä tässä pykälässä on sallittu. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutusyhtiölain 28 luvun 10 §:ää ja osakeyhtiölain 22 luvun 9§:ää.

16 luku **Rangaistussäännökset**

Luku sisältää lain rangaistussäännökset. Vakavimmat teot on kriminalisoitu eläkelaitostoiminnan luvattomana harjoittamisena (1 §) ja *eläkelaitosrikoksena* (2 §), joissa rangaistusasteikko on sakko tai enintään yksi vuotta vankeutta. Lievimmat teot on kriminalisoitu *eläkelaitosrikokseksi* (3 §), josta voidaan tuomita vain sakkoon. Lisäksi luku sisältää viittauksena rikoslakiin

rangaistusseuraamukset vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta (4 §), jonka rangaistusasteikko määräytyy rikoslain 38 tai 40 luvun mukaan. Edellä mainitun perusteella syyteoikeus tässä luvussa rangaistavaksi säädettyihin tekoihin vanhentuu pääsääntöisesti kahdessa vuodessa rikoksen tekopäivästä. Kaikki luvussa kuvatut teot ovat virallisen syytteen alaisia. Rikosoikeudellisen keskittämisperiaatteen mukaisesti teoista, joista on säädetty vankeusrangaistusuhka, tulisi säätää rikoslaissa. Tästä periaatteesta on mahdollista poiketa erityisestä syystä, jos ehdotetaan matalaa vankeuden enimmäismäärää. Nyt ehdotettu enimmäisrangaistus on yksi vuosi vankeutta, jota voidaan pitää melko alhaisena vankeuden määränä. Rikoslaissa ei ole tällä hetkellä erityisesti vakuutus toimialaa koskevia rangaistussäännöksiä. Esimerkiksi vakuutusyhtiöitä ja työeläkevakuutusyhtiöitä koskevista erityisistä rangaistussäännöksistä säädetään vakuutusyhtiölaissa. Koska kyse on lakisääteisistä eläkevarjoista, joita hoitavat yksityisoikeudelliset eläkesäätiöt ja eläkekassat, on yleisen edun kannalta perusteltua, että varojen käyttäminen säännösten vastaiseen tarkoitukseen kriminalisoidaan. Samoin on perusteltua, että valvonnan kannalta tarpeellisten ilmoitusten tekemättä jättäminen Finanssivalvonnalle kriminalisoidaan.

Pääsääntöisesti luvussa kuvatut teot ovat rangaistavia vain tahallisina. Rangaistavuus ei myöskään koske tilanteita, joissa teko on vähäinen. Teon mahdollinen vähäisyys arvioidaan tapauskohtaisesti. Säännökset koskien eläkelaitosrikosta ja -rikkomusta sekä vaitiolovelvollisuuden rikkomista ovat myös toissijaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että niitä sovelletaan vain, jollei teko samalla täytä sellaisen rikoksen tunnusmerkistöä, josta on muualla laissa säädetty ankarampi rangaistus. Laissa säädetty rangaistusuhka koskisi rangaistavaksi säädettyihin tekoihin syyllistyneitä luonnollisia henkilöitä. Rikoslain 9 luvussa säädetty oikeushenkilön rangaistusvastuu ei voisi tulla sovellettavaksi luvussa säädettyjen tekojen johdosta. Pääsääntöisesti rangaistussäännökset vastaisivat voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädettyä. Voimassa oleviin lakeihin verrattuna pykälien kirjoittamistapaa on täsmennetty, jotta rangaistava teko on määritelty mahdollisimman yksiselitteisesti.

1 §. Eläkelaitostoiminnan luvaton harjoittaminen. Pykälässä luetellut teot olisivat rangaistavia eläkelaitostoiminnan luvattomana harjoittamisena, eli niistä voitaisiin tuomita sakkoa tai enintään yksi vuotta vankeutta. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 129 §:ää ja vakuutuskassalain 162 §:ää, joissa toiminnan harjoittaminen olematta siihen oikeutettu on vastaavasti kriminalisoitu. Ehdotuksessa periaatteena on rikosoikeudellinen tarkkarajaisuus. Ehdotuksessa täsmennetään viittauksin, minkä pykälän vastaista toimintaa rangaistusuhka koskee. Eläkelaitosten toiminnan tarkoitus ja toimintapiiri eli laissa sallitut osakkaat on laissa tarkoin rajattu. Eläkelaitos ei voi harjoittaa toimintaansa vapaasti markkinoilla kuten työeläkevakuutusyhtiö. Toimintaa ei ole sallittua aloittaa ennen rekisteröintiä eikä jatkaa asettamatta laitosta selvitystilaan, jos laissa säädetty selvitystilaan asettamista edellyttävät kriteerit täyttyvät. Ehdotetun pykälän 1 kohdassa täsmennetyt seikat, milloin toimintaa harjoitetaan ilman siihen olevaa oikeutta, vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain sääntelyä toiminnan tarkoituksesta, toimintapiiristä, toiminnasta ennen rekisteröintiä sekä siitä, milloin laitos on asetettava selvitystilaan. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 162 §:n 2 kohtaa myös siltä osin, kuin siinä kielletään ottamasta uusia vakuutettuja selvitystilan aikana. Voimassa olevasta laista poiketen maksujen periminen eläkekassaan selvitystilan aikana ei olisi rangaistavaa. Selvitystilan sääntelyä on ajanmukaistettu ja täsmennetty, eikä maksujen periminen selvitystilan aikana ole aina kiellettyä. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:n nojalla annetun toiminnan jatkamiskiellon rikkominen ei olisi kriminalisoitu, vaan siihen sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain hallinnollisia sanktioita kuten uhkasakkoa. Kriminalisoinnin alaa ei ehdotuksessa laajenneta.

2 §. Eläkelaitosrikos. Pykälässä säädetään teoista, jotka ovat rangaistavia eläkelaitosrikkoksena. Rangaistusasteikko eläkelaitosrikkoksesta on sakkoa tai vuosi vankeutta. Pykälän 1 ja 3 kohta vastaisivat asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 130 §:ää ja vakuutuskassalain 163 §:ää.

Pykälän 2 kohta olisi uusi. Siinä kriminalisoidaan eläkelaitoksen varojen jakaminen 8 luvun 2 §:n vastaisesti. Rangaistusuhka koskisi siten eläkelaitoksen varojen käyttämistä laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen. Aiemmin eläkelaitoksen varojen jakaminen lain säännösten tai eläkelaitoksen sääntöjen vastaisesti on ollut kriminalisoitua eläkesäätiö- ja vakuutuskassarikkomuksena, jossa rangaistuksena on sakkoa. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta vastaava teko on ollut kriminalisoitu vakuutusyhtiölain 29 luvun 4 §:n perusteella vakuutusyhtiörikkoksena, jonka rangaistusasteikko on sakkoa tai enintään vuosi vankeutta. Työeläkevakuutusjärjestelmään kuuluvien varojen asiaton jakaminen on yhtä moitittavaa riippumatta siitä, jaetaanko varoja työeläkevakuutusyhtiöstä vai eläkelaitoksesta. Tämän vuoksi on perusteltua, että eläkelaitoksen varojen käyttäminen laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen olisi jatkossa kriminalisoitu eläkelaitosrikkoksena. Työeläkevarat, joita eläkesäätiöt ja -kassat hoitavat on kerätty pakottavan työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain nojalla ja ne on tarkoitettu lakisääteisen eläketurvan hoitamiseen. Kyseisten varojen käyttäminen muuhun kuin niiden edellä tarkoitettuun yhteiskunnalliseen tarkoitukseen voi aiheuttaa vahinkoa koko eläkejärjestelmälle. Uutta olisi myös pykälän 3 kohta, jossa kriminalisoidaan laitoksen vakavaraisuuspääoman ylittämisen jakaminen osakkaille säännösten vastaisella tavalla. Koska säännöksessä pyritään rangaistavan teon kuvaamiseen, edellä mainittu kohta säädetään erikseen, vaikka se asiallisesti sisältyykin jo kohtaan 2. Ehdotettu rangaistusasteikko vastaa osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa, jota sovelletaan myös työeläkeyhtiöihin, yhtiön varojen laittomasta jakamisesta säädettyä enintään vuoden vankeusrangaistusta.

3 §. Eläkelaitosrikkomus. Pykälässä lueteltaisiin ne teot, jotka olisivat rangaistavia eläkelaitosrikkomuksena. Eläkelaitosrikkomuksesta voidaan tuomita sakkoa. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 131 §:ää ja vakuutuskassalain 164 §:ää. Sitä kuitenkin täsmennettäisiin pykäläviittauksin ja rangaistavan teon kuvauksin rikosoikeudellisten periaatteiden mukaisesti.

Uutta olisi se, että pykälän 2 momentin 3—9 kohdan mukainen menettely olisi rangaistavaa myös, jos menettely on ollut törkeän tuottamuksellista. Edellä mainituissa kohdissa säädetään rangaistavaksi Finanssivalvonnalle lain mukaan annettavien tietojen ja ilmoitusten tekemättä jättäminen. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti on perusteltua säätää rangaistavaksi tahallisuuden lisäksi myös törkeän tuottamuksellisena, sillä on yleisen edun kannalta tärkeää, että valvojalla on käytettävissään ajantasaiset tiedot.

4 §. Viittaus rikoslakiin. Pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 132 a §:ää ja vakuutuskassalain 165 a §:ää.

17 luku **Erinäisiä säännöksiä**

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi eläkelaitoksia koskevista erinäisistä säännöksistä vastaavasti kuin eläkesäätiölain 14 luvussa ja vakuutuskassalain 15 luvussa. Erona nykytilaan rangaistus-säännöksistä ehdotetaan säädettäväksi erikseen luvussa 15. Luvussa säädettäisiin toimivaltai-sesta tuomioistuimesta riita-asiassa, välimiesmenettelyn käytöstä, haasteen toimittamisesta eläkelaitokselle ja kassankokouksen päätöksen täytäntöönpanokiellosta. Lisäksi luvussa säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta ja poikkeuksista siihen. Säännökset pysyvät lähtökohtaisesti voimassa olevia lakeja vastaavina. Luvun rakennetta ja kirjoittamistapaa pyritään kuitenkin selkeyttämään.

1 §. Toimivaltainen tuomioistuin. Pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 126 §:ää ja vakuutuskassalain 158 §:ää. Pykälän viittausta oikeudenkäymiskaaren tarkennettaisiin koskemaan oikeudenkäymiskaaren 10 luvussa säädettyä.

2 §. Välimiesmenettely. Pykälän 1 momentissa rajoitettaisiin välimiesmenettelyn käyttö vain 14 luvun mukaisiin riita-asioihin. Välimiesmenettelyssä voitaisiin ratkaista vahingonkorvauskanne eläkelaitoksen ja hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan, vakuutetun tai osakkaan välillä. Välimiesmenettelyn käytöstä tällaisessa asiassa voidaan ottaa määräys eläkelaitoksen sääntöihin, jolloin määräyksellä on sama vaikutus kuin välityssopimuksella. Voimassa olevassa eläkesäätiö- ja vakuutuskassalaissa ei ole rajoitettu välimiesmenettelyn käyttöä. Välimiesmenettely on vaihtoehto tuomioistuinprosessille sellaisissa riitakysymyksissä, joissa sovinto on sallittu. Välitystuomio on täytäntöönpanokelpoinen eikä siihen voi hakea muutosta. Välimiesmenettelylle tunnusomaista on luottamuksellisuus eivätkä välitystuomiot olo julkisia. Välimiesmenettelyn voidaan siten katsoa soveltuvan 14 luvun mukaisiin vahingonkorvauskysymyksiin. Sen sijaan välimiesmenettelyä ei voida pitää sopivana muihin eläkelaitosta koskeviin asioihin, erityisesti jos asia koskee eläkelaitoksen varallisuutta ja siten työeläkejärjestelmään kuuluvia varoja.

Pykälän 2 momentin mukaan välitystuomio olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle, joka merkitsee ratkaisun eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Säädös on tarpeen, koska välitystuomiot eivät lähtökohtaisesti ole julkisia.

3 §. Tiedoksiannot eläkelaitokselle. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 127 §:ää ja vakuutuskassalain 159 §:n 1 momenttia. Erona mainittuun vakuutuskassalain pykälään enää ei säädettäisi erikseen haasteen toimittamisesta kassankokouksen valitsemalle asiamiehelle siinä tapauksessa, että vakuutuskassan hallitus tahtoo nostaa kanteen vakuutuskassaa vastaan. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin myös tilanteesta, jossa tiedoksianto voidaan tietyin edellytyksin suorittaa luovuttamalla kenelle tahansa eläkelaitoksen palveluksessa olevalle tai eläkelaitoksen rekisteröidyn kotipaikan poliisiviranomaiselle.

4 §. Salassapitovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta voimassa olevaa eläkesäätiölain 132 §:ää ja vakuutuskassalain 165 §:ää vastaavasti.

5 §. Eläkelaitoksen oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 132 c §:ää ja vakuutuskassalain 165 c §:ää. Pykälään on myös lisätty eläkelaitoksen oikeus luovuttaa sosiaali- ja terveysministeriölle tietoja sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

6 §. Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 132 b §:ää ja vakuutuskassalain 165 b §:ää.

18 luku **Voimaantulo**

1 §. Voimaantulo. Tämän lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2022 alussa.

1.2 Laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista

1 luku Lain soveltaminen ja toiminnan keskeiset periaatteet

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädetään lain soveltamisalasta. Pykälä vastaa lisäeläketoimintaan sovellettavin osin voimassa olevan eläkesäätiölain 1 §:n 1 ja 2 momenttia, vakuutuskassalain 1 §:ää sekä maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain soveltamisalaa. Ehdotettua lakia sovellettaisiin sekä etuus- että maksuperusteisen lisäeläketoiminnan harjoittamiseen Suomessa rekisteröidyssä lisäeläkesäätiössä ja lisäeläkekassassa. Lisäeläkevakuutustoiminnalla tarkoitetaan muuta sosiaalista eläkevakuuttamista kuin lakisääteistä eläkevakuuttamista eli vapaaehtoista sosiaalista eläkevakuuttamista. Sosiaalista eläkevakuuttamista harjoittaa työnantaja suljetussa toimintapiirissä kuten 5 ja 6 §:ssä säädetään, mikä erottaa toiminnan muun muassa henkivakuutusyhtiöiden ryhmäeläkevakuutustoiminnasta. Erona nykytilaan olisi, että lakisääteisen eläkevakuutustoiminnan harjoittamisesta säädettäisiin omassa laissaan eli eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa. Lisäksi sairaus-, hautaus- ja eroavustuskasatoiminnasta säädettäisiin uudessa vakuutuskassalaissa. Tätä lakia ei sovelleta sosiaaliturvajärjestelmiä hallinnoiviin laitoksiin, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (1) ja (EY) N:o 987/2009 (2) soveltamisalaan, laitoksiin, jotka kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2009/65/EY (3), 2009/138/EY, 2011/61/EU (4), 2013/36/EU (5) ja 2014/65/EU (6) soveltamisalaan, laitoksiin, jotka toimivat jakoperiaatteella, laitoksiin, joissa rahoittavien yritysten työntekijöillä ei ole laillista oikeutta etuuksiin ja joissa rahoittava yritys voi milloin tahansa lunastaa varat takaisin täyttämättä välttämättä eläke-etuuksien maksamista koskevia velvoitteitaan eikä yrityksiin, jotka muodostavat kirjanpidollisia varauksia maksaakseen työntekijöilleen eläke-etuuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkelaitos ei saa harjoittaa muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua toimintaa. Säännös vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 7 §:n 1 momenttia. Vastaava säännös on myös ehdotetussa eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa. Lisäeläketoiminnan harjoittamiselle on ominaista, että toiminta on sidoksissa osakkaana olevaan työnantajaan. Työnantaja vastaa laitoksen sitoumuksista ja omasta eläkelupauksestaan. Tämän ominaispiirteen johdosta toiminta on myös monin osin säännelty vakuutusyhtiöiden toiminnasta poikkeavalla tavalla ja siksi toiminta rajatussa piirissä on perusteltua vakuutettujen etujen turvaamisen ja kilpailuneutraliteetin näkökulmasta.

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 kohdan mukaan lisäeläkelaitoksella tarkoitetaan lisäeläkesäätiötä ja lisäeläkekassaa. Lisäeläkelaitoksen käsitettä käytetään pykälissä, jos säännöstä sovelletaan sekä lisäeläkesäätiön että lisäeläkekassaan. Pykälän 2—4 kohdissa määriteltäisiin erilaiset lisäeläkejärjestelyt. Etuusperusteisessa järjestelyssä työnantaja lupaa tietyn lisäeläkkeen tason ja vastaa lupauksen toteutumisesta. Maksuperusteisessa järjestelyssä työnantaja ei lupaa tiettyä lisäeläkkeen tasoa vaan eläke määräytyy suoritettujen vakuutusmaksujen perusteella siten, että eläkkeen määrää korottavat maksujen sijoittamisesta saatava nettotuotot ja vähentävät kertyneiden varojen hoitokulut. Sijoittamisesta saaduilla nettotuotoilla tarkoitetaan sijoituskohteen tuottoja, joista on vähennetty kyseisen sijoitusmuodon kulut. Kertyneiden varojen hoitokuluilla tarkoitetaan muun muassa eläkelaitoksen toiminnasta aiheutuvia kuluja. Sijoitussidonnainen järjestely on maksuperusteisen järjestelyn alalaji, jossa eläkkeen arvo on sidottu tietyn sijoituskohteen arvonkehitykseen. Esimerkiksi tiettyihin rahastoihin sidottu järjestely on sijoitussidonnainen. Maksuperusteinen taas on esimerkiksi järjestely, jossa vakuutusmaksuille luvataan tietty korkotuotto. Pykälän 5 kohdassa määritellään lisäeläkejärjestely kuten voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Lisäeläkejärjestely on yleistermi, joka kattaa kaikki vapaaehtoiset lisäeläkejärjestelyt niiden muodosta riippumatta.

Pykälän 5—40 kohdat vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain määritelmiä. Määritelmiin on tehty luettavuuden parantamiseksi joitakin lakiteknisistä muutoksia.

3 §. *Lisäeläkelaitoksen toiminnan tarkoitus.* Pykälässä säädetään eläkesäätiölain 1 §:n 1 momenttia ja voimassa olevaa vakuutuskassalain 1 §:n 1 momenttia vastaavasti, että lisäeläketointia harjoitetaan muutoin kuin liikemäisesti. Sillä, että toimintaa tulisi harjoittaa muutoin kuin liikemäisesti tarkoitettaisiin samaan kuin voimassa olevassa laissa. Toiminta ei siten saisi edelleenkaan olla vakuutusliikkeen harjoittamista, jossa keskeistä on muun muassa voiton tavoittelu sekä avoin asiakaspiiri ja sitä kautta uusien asiakkaiden hankinta. Lisäksi momentissa todettaisiin, että laitoksen tulee hoitaa lisäeläketurvaa varten kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla. Vaikka kyse on vapaaehtoisesta lisäeläketoinnin harjoittamisesta, toiminnan sosiaalivakuutusluonne ja sen harjoittaminen muutoin kuin liikemäisesti korostaa vakuutettujen etujen turvaamista kuten työeläkevakuutusyhtiön toiminnassa. Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 6 a §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 9 a §:ää.

4 §. *Lisäeläkelaitoksen toiminta ennen rekisteröimistä.* Pykälä vastaa asiallisesti vakuutuskassalain 24 §:n 1 ja 2 momenttia ja eläkesäätiölain 16 §:n 1 ja 2 momenttia. Lähtökohtana on, että eläkelaitosta ei ole olemassa itsenäisenä oikeushenkilönä ennen rekisteröintiä. Pykälän mukaan ennen eläkelaitoksen rekisteröimistä eläkelaitoksen puolesta tehdyistä toimista vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Ennen eläkelaitoksen rekisteröintiä, eläkelaitoksen toimilla on oikeusvaikutuksia perustamistointien johdosta. Sen vuoksi 3 momentissa säädetään, että tänä aikana hallitus ja toimitusjohtaja voivat käyttää puhevaltaa perustamista koskevissa asioissa. Tämä on toimitusjohtajan osalta uusi säännös. Vastuu näistä toimista siirtyy kuitenkin eläkelaitokselle rekisteröimisen jälkeen.

5 §. *Lisäeläkesäätiön toimintapiiri.* Ehdotettu toimintapiiri vastaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 1 ja 115 §:ää. Ehdotetussa laissa yhteiseläkesäätiöstä käsitteenä luovuttaisiin ja eläkesäätiön toimintapiiriä ehdotetaan hieman kavennettavaksi. Eläkesäätiön toimintapiiri tulisi 1 momentin mukaan määritellä säätiön säännöissä siten, että säätiön osakkaana voi olla työnantaja tai työnantaja yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, jotka kuuluvat samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa toimintapiiri ei voisi perustua vain toiminnalliseen ja taloudelliseen yhteyteen toimintaa harjoittavien työnantajien kesken vaan edellytyksenä olisi kiinteämpi yhteys eli konserni. Koska säätiön osakkaana olevat työnantajat vastaavat viime kädessä omalla omaisuudellaan säätiön velvoitteista, osakkaiden kuulumisen samaan konserniin on perusteltua.

6 §. *Lisäeläkekassan toimintapiiri.* Ehdotettu toimintapiiri vastaa pääosin voimassa olevan vakuutuskassalain 4 §:ää. Toisin kuin nykyisin eläkekassan toimintapiiri ei voisi muodostua vain yhdestä työnantajasta. Eläkekassan säännöissä tulee 1 momentin mukaan määritellä toimintapiiri siten, että kassan osakkaana tulee olla useita työnantajia tai yrittäjiä. Kassan osakkaita voivat olla työnantajat, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys keskenään, tai työnantajat, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen taikka, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden. Toiminnallinen ja taloudellinen yhteys on käsitteenä laajempi kuin kirjanpitolaissa tarkoitettu konserni, joten toiminnallinen ja taloudellinen yhteys käsittää myös konsernin. Kassan toimintapiiriin voivat muodostaa myös yrittäjät, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen. Yrittäjällä tarkoitetaan yrittäjän eläkelaiassa tarkoitettua yrittäjää, mikä myös osaltaan rajaa eläkekassan toimintapiiriä.

Pykälän 2 momentin mukaan sellaisia muutoksia henkilöryhmään kuulumiseen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyteen, joilla on vaikutusta eläkekassan toimintapiiriin, voidaan tehdä vain Finanssivalvonnan suostumuksella. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan vakuutuskassalain 5 ja 13 §:ää. Säännöksen tarkoituksena on säilyttää eläkekassan toimintapiiri rajallisena

myös silloin, jos toimintaa harjoitetaan tietyn yhdistyksen tai määritellyn henkilöryhmän keskuudessa.

7 §. *Vakuutettavia koskevat rajoitukset.* Pykälässä määriteltäisiin, ketä voidaan vakuuttaa lisäeläketoimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Säännös vastaa eläkesäätiölain 1 ja 115 §:n sekä voimassa olevan vakuutuskassalain 4 §:n toimintapiirin määrittelyä. Kun toimintapiiri ehdotetussa laissa säädetään määrittelemällä toimintaa harjoittavat osakkaat, on tulkinna epäselvyyksien välttämiseksi, tarpeen määritellä myös vakuutut. Toisin kuin lakisääteissä eläkevakuutustoiminnassa vakuutettujen piiriä ei määritellä muualla lainsäädännössä. Vakuutetun käsite vastaa sisällöllisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 2 §:n 5 kohdan toimintapiiriin kuuluvan henkilön määritelmää ja 2 a §:ää lähetetyistä työntekijöistä. Lähetettyjä työntekijöitä koskeva sääntely perustuu yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksien suojaamisesta annettuun neuvoston direktiiviin 98/49/EY. Säännöksen tarkoituksena on selventää, että lisäeläkesäätiössä tai -kassassa osakkaat eivät voi vakuuttaa muita kuin säännöksessä määritellyjä henkilöitä kuten esimerkiksi työntekijöitä tai johtoon kuuluvia henkilöitä. Vaikka vakuutetun työsuhde tai toiminta johtotehtävissä olisi loppunut, vakuutettu voi jäädä vapaakirjan saaneena edelleen lisäeläkelaitokseen vakuutettuna.

8 §. *Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu.* Säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä, jotka nimenomaisesti kuvaisivat osakkaiden asemaan sovellettavia yleisiä periaatteita. Pykälän 1 momentin mukaan eläkelaitos on perustajastaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä. Vastaava periaate on todettu muun muassa osakeyhtiölain 1 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkelaitoksen osakkaat vastaavat eläkelaitoksen vastuuvelan kattamisesta siten kuin tässä laissa säädetään ja laitoksen säännöissä määrätään. Vaikka eläkesäätiö tai eläkekassa on osakkaista erillinen oikeushenkilö, osakkaat ovat vastuussa laissa täsmentyvällä tavalla siitä, että laitos täyttää sille säädetyt vaatimukset. Eläkesäätiön osakkaan vastuu säätiötä kohtaan on rajatonta eli osakas vastaa koko velvoitteistaan säätiötä kohtaan koko omaisuudellaan. Vastuuta ei ole kuitenkaan suoraan suhteessa kolmanteen osapuoleen. Osakkaan vastuu toteutuu osakkaan maksaessa säätiölle maksuja. Vastuu on myös luonteeltaan solidaarista eli osakas vastaa laissa säädettyissä tapauksissa myös maksukyvyttömän osakkaan velvoitteista säätiötä kohtaan.

Eläkekassan osakkaan vastuu vastaa osin säätiön osakkaan vastuuta, mutta eläkekassan osakkaiden vastuuta on kuitenkin laissa rajattu.

9 §. *Lisäeläkelaitoksesta eroaminen ja erottaminen.* Pykälä on uusi, mutta vastaa sisällöltään voimassa olevaa oikeustilaa. Uudessa laissa todettaisiin nimenomaisesti eläkesäätiötoiminnan ja eläkekassatoiminnan peruspiirteet ja erot näiden laitosten välillä. Eläkesäätiö eroaa eläkekassasta olennaisesti siinä, että eläkesäätiön osakas ei voi erota säätiöstä ja jättää osakaskohdasta vakuutuskantaa säätiöön. Eläkesäätiön luonteeseen kuuluu, että osakas vastaa velvoitteistaan säätiötä kohtaan viime kädessä kaikella omaisuudellaan toisin kuin kassassa. Siksi osakas voi erota eläkesäätiöstä vasta, kun eroavan osakkaan osakaskohtainen vakuutuskanta on siirretty toiseen eläkelaitokseen. Pykälä vastaa eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 125 §:n 1 momenttia. Eläkekassa rinnastuu taas osakkaan eroamisen ja vakuutuskannan siirron osalta lähinnä vakuutusyhtiön asiakkuuteen eli kassan osakas voi erota ja jättää osakaskohtaisen vakuutuskannan eläkekassaan.

10 §. *Eläkesäätiöistä -ja eläkekassoista annetun lain soveltaminen.* Eläkesäätiö- ja eläkekassalaki on yleislaki, jota sovelletaan soveltuvin osin myös lisäeläkevakuutustoimintaa harjoittaviin

laitoksiin. Lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalaisissa on säännökset, joita sovelletaan vain lisäeläkevakuuttamiseen. Koska lisäeläkelaitoksilta ei lainsäädännössä edellytetä vakavaraisuuspääomaa, eläkesäätiö- ja eläkekassalain vakavaraisuussäännöksiä ei sovelleta lisäeläkelaitoksiin.

11 §. *Säännökset, joita ei sovelleta maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn.* Osaa lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain säännöksistä ei sovelleta maksuperusteiseen järjestelyyn. Maksuperusteinen järjestely poikkeaa etuusperusteisesta laitoksen vähimmäiskoon, vastuuvelan määrittelyn ja vastuuvelan kattamista koskevien sekä sijoitusomaisuuden arvostusmenetelmän sääntelyn osalta.

12 §. *Säännökset, joita ei sovelleta sijoitussidonnaiseen lisäeläkejärjestelyyn.* Sijoitussidonnainen järjestely on maksuperusteisen järjestelyn alalaji, jossa eläkkeen tai muun etuuden arvo on sidottu tietyn sijoituskohteen arvonkehitykseen. Tällaiseen järjestelyyn vastuuvelan katteena olevien varojen arvostamiseen tilinpäätöksessä ei sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 7 §:ää.

13 §. *Säännökset, joita ei sovelleta vähemmän kuin 100 tai vähemmän kuin 16 vakuutetun lisäeläkelaitokseen.* Tiettyjä säännöksiä ei sovelleta niin sanottuihin pieniin lisäeläkesäätiöihin ja lisäeläkekassoihin, jotta sääntely ei muodostuisi liian raskaaksi suhteessa toiminnan laatuun ja laajuuteen. Säännökset, joita ei sovelleta pieniin lisäeläkelaitoksiin vastaavat asiasisällöltään nykyisin pieniin eläkelaitoksiin soveltamatta jääviä säännöksiä.

14 §. *Lisäeläkelaitoksen oikeus valita sovellettava säännöstö.* Pykälän mukaan pieni lisäeläkelaitos voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että se harjoittaa toimintaa niiden säännösten mukaan, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Tällaisen ilmoituksen voi katsoa tarpeelliseksi esimerkiksi sellainen pieni lisäeläkelaitos, joka aikoo harjoittaa rajat ylittävää toimintaa. Rajat ylittävää toimintaa voi harjoittaa vain laitos, johon sovelletaan vähintään 100 vakuutetun laitoksia koskevia säännöksiä. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 1 b §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 2 b §:ää.

15 §. *Lisäeläkelaitoksen velvollisuus ilmoittaa Finanssivalvonnalle vakuutettujen lukumäärän muutoksista.* Koska lisäeläkelaitokseen sovellettava säännöstö riippuu laitoksen vakuutettujen lukumäärästä, laitoksella on velvollisuus ilmoittaa vakuutettujen määrää koskevista muutoksista, jos vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 100:taan tai vähintään kuuteentoista. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 1 b §:ssä ja voimassa olevan vakuutuskassalain 2 b §:ssä säädettyä.

16 §. *Ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön sovellettavat säännökset.* Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketointia, sovelletaan tämän lain säännöksiä ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 1 §:n 7 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 2 §:n 5 momenttia.

17 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 14 ja 15 §:ssä säädettyjen ilmoitusten sisällöstä.

2 luku **Perustaminen, osakkaat ja säännöt**

1 §. Lisäeläkesäätiön perustaja. Pykälässä viitattaisiin lisäeläkesäätiön perustajien osalta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 1 §:n 1 momenttiin. Viitatussa lainkohdassa mainittujen tahojen lisäksi lisäeläkesäätiön voisivat perustaa vakuutetut työntekijät yhdessä työnantajan kanssa.

2 §. Lisäeläkekassan perustaja. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin lisäeläkekassan perustajan osalta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyyn. Tämän lisäksi lisäeläkekassan voi perustaa henkilöryhmä, joka määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella tai rekisteröity yhdistys. Henkilöryhmään kuuluvat työnantajat tai yrittäjät muodostavat kokonaisuuden esimerkiksi toimialan samankaltaisuuden vuoksi, mutta eivät siis muodosta taloudellista eikä hallinnollista kokonaisuutta. Lisäksi edellytetään, että eläkekassatoiminnan harjoittaminen on henkilöryhmän keskuudessa perusteltua. Se, onko eläkekassatoiminnan harjoittaminen ryhmän keskuudessa perusteltua, ratkaisisi Finanssivalvonta vahvistaessaan eläkekassan säännöt.

Pykälän 2 momentin mukaan maksuperusteista eläketoimintaa harjoittavan eläkekassan voivat lisäksi perustaa vakuutetut työntekijät yhdessä työnantajan kanssa.

3 §. Lisäeläkelaitoksen vähimmäiskoko. Pykälässä säädetään eläkesäätiön ja eläkekassan vakuutettujen vähimmäismäärästä. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiössä tulisi olla vähintään 30 sellaista vakuutettua, joka on lisäeläkelaitoksen osakkaan palveluksessa tai kuuluu osakkaan johtoon taikka on osakkaan lähettämä työntekijä. Mikäli eläkesäätiön säännöissä on erillinen määräys asiasta, lisäeläkelaitoksessa voi myös olla yhteensä vähintään 30 edellä tarkoitettua vakuutettua ja eläkkeensaajaa. Eläkesäätiöstä perustettaessa vakuutettuja tulisi olla vähintään 30 viimeistään perustamista seuraavan toisen kalenterivuoden aikana. Momentti vastaa sisällöllisesti muutoin voimassa olevan eläkesäätiölain 3 §:ssä säädettyä.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassassa vakuutettujen vähimmäismäärät olisivat kuten nykyisinkin eläkesäätiötä korkeammat. Eläkekassassa vähimmäisjäsenmäärä olisi 100 vakuutettua tai vähintään 100 vakuutettua ja eläkkeensaajaa, jos eläkekassan säännöissä näin määrätään. Eläkekassan, joka harjoittaa työkyvyttömyys- tai perhe-eläketoimintaa, vähimmäiskoko olisi kuitenkin 300 vakuutettua. Momentti vastaa voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 6 §:ssä säädettyä.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää vakuutettujen lukumäärää koskevia poikkeuksia tai pidentää 1 momentin mukaista määräaika enintään vuodelle. Säännös vastaa eläkesäätiölain 3 §:ää ja vakuutuslainsäädännön 6 §:ää. Koska eläkelaitoksen vähimmäiskoko pysyisi ennallaan, on perusteltua säilyttää myös mahdollisuus myöntää poikkeuksia. Vähimmäiskokoa koskeva poikkeus voi olla tarkoituksenmukainen esimerkiksi silloin, jos eläkesäätiö tai -kassa on vakavarainen tai vakuutuslainsäädännön vastustaminen on suunnitella.

4 §. Säännöt. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen sääntöjen vähimmäisisällöstä. Ehdotetussa 1 momentissa lueteltaisiin ne asiat, joista kaikkien eläkelaitosten on määrättävä säännöissään. Pykälän 2 momentissa säädetäisiin vakuutettujen aseman kannalta tärkeiden tietojen mainitsemisesta säännöissä. Tietojen mainitseminen on tarpeellista, koska vakuutetut eivät saa tietoja vakuutuslainsäädännön ehtojen kautta kuten yleensä vakuutuslainsäädännössä. Pykälän 3 momentissa lueteltaisiin puolestaan ne asiat, joista on määrättävä eläkekassan säännöissä ja pykälän 4 momentissa ne asiat, joista on määrättävä eläkesäätiön säännöissä. Pykälään ehdotetaan yhdistettäväksi ny-

kyisten eläkesäätiölain 9 §:n, vakuutuskassalain 12 §:n ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä annetun lain 7 §:n sääntöjä koskevat säännökset. Nykyisin maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä annetussa laissa on säännelty vain osa pykälässä mainituista kohdista, ja muiden kohtien osalta on viitattu eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännöksiin.

5 §. Sääntöjen vahvistaminen. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen säännöille ja niiden muutoksille on haettava Finanssivalvonnan vahvistus. Finanssivalvonnan on vahvistettava säännöt ja niiden muutokset, jos säännöt ovat lainmukaiset. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 9 ja 10 §:ää sekä voimassa olevan vakuutuskassalain 12 ja 13 §:ää.

6 §. Lisäeläkesäätiön eläkkeiden vähentäminen. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa eläkkeiden vähentämisestä on säädetty 11 §:ssä. Lain luettavuuden parantamiseksi asiasta ehdotetaan jatkossa säädettävän useammassa pykälässä. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin pääosin nykytilaa vastaavalla tavalla eläkesäätiön sääntöjen muuttamisesta ja vapaaehtoisen lisäeläkkeen vähentämistä ja poistamista koskevan päätöksen tekemisestä. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa pykälässä määriteltäisiin ne tilanteet, jolloin lisäeläkkeiden vähentäminen tai poistaminen on välttämätöntä viittaamalla tilanteisiin, jossa säätiö tulisi asettaa selvitystilaan säätiön taloudellisen tilanteen vuoksi. Muutoin ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 11 §:n 2—4 momentissa säädettyä.

7 §. Lisäeläkesäätiön etuuksien vähentämisessä noudatettavat yleiset periaatteet. Pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 11 §:n 5 momenttia. Eläkesäätiölaissa käytetään pykälässä termiä edunsaaja. Säännöksen perusteluissa sen sijaan käytetään termiä etuuden saaja ja etuuden saajien ryhmiä. Ehdotuksessa pykälässä käytetään eläkesäätiölain perusteluita vastaavia termejä, koska edunsaaja on ehdotuksessa määritelty toisin kuin eläkesäätiölaissa, jossa edunsaaja ei ollut lainkaan määritelty.

8 §. Lisäeläkesäätiön etuuksien vähentäminen lakisääteisen turvan muutosten johdosta. Pykälän vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 11 §:n 6 momentissa asiasta säädettyä.

9 §. Lisäeläkekassan etuuksien vähentäminen. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 53 §:n 1 momenttia. Pykälän 1 momentin mukaan sääntömuutosta, joka koskee etuuden pienentämistä, ei saa soveltaa vakuutustapahtumaan, joka on sattunut ennen muutoksen voimaantuloa. Esimerkiksi eläkkeensaajien eläkkeitä ei voi vähentää tai pienentää. Pykälässä myös täsmennetään, että tiettyjä eläkkeeseen liittyviä tapahtumia ei pidetä uutena vakuutustapahtumana. Uutena vakuutustapahtumana ei pidetä eläkkeen muuttamista vanhuuseläkkeeksi tai oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Pykälän 2 momentti on uusi. Momentissa rajoitetaan mahdollisuutta vähentää tai poistaa vakuutettujen, vapaakirjan saaneet mukaan lukien, eläkkeitä siltä osin kuin ne perustuvat ennen muutoksen alkuaan tehtyyn palvelukseen vastaavalla tavalla kuin eläkesäätiöiden osalta 7 §:ssä säädetään. Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 52 §:n 1 momentissa säädettyä.

Pykälän 4 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 53 §:n 2 momenttia.

10 §. Lisäeläkelaitoksen keskushallinto. Lisäeläkelaitoksen keskushallinnon on sijaittava Suomessa. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 7 §:n 3 momentissa säädettyä sekä voimassa olevan vakuutuskassalain 10 §:n 2 momenttia.

3 luku **Johto ja hallintojärjestelmä**

1 §. *Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus.* Pykälässä säädetään lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden kelpoisuudesta. Toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä tarkoitetaan hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa. Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden yleisenä kelpoisuusvaatimuksena olisi hyvämaineisuus ja sopivuus tehtävään. Lisäeläkelaitoksen hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä toimitusjohtajalla yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta lisäeläkelaitoksen järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallintointiin. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja. Mitä tässä laissa säädetään toiminnasta tosiasiallisesti vastaavista henkilöistä, sovelletaan myös hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen.

Ehdotettu 1 momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 42 e §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 77 e §:n 1 momentissa. Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 4 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 27 §:n 4 momenttia.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 27 §:n 1 momenttia. Erona nykytilaan Finanssivalvonta ei voisi enää myöntää poikkeusta asuinpaikkaa koskevasta vaatimuksesta.

Pykälän 4 momentin mukaan pykälän säännöksiä sovelletaan vastaavasti myös hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen. Säännös vastaisi voimassa olevaa eläkesäätiölain 17 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 25 §:n 4 momenttia.

2 §. *Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus pienessä eläkelaitoksessa.* Pykälän mukaan pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkevakuutustoiminnan tuntemus kuin pienen eläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeellista. Jos lisäeläkelaitos harjoittaa etuusperusteista lisäeläkevakuutustoimintaa, hallituksessa on myös oltava hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Jos lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä ei ole 1 momentissa tarkoitettua eläkevakuutustoiminnan tai sijoitustoiminnan tuntemusta, heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja. Mitä pykälässä säädetään toiminnasta tosiasiallisesti vastaavista henkilöistä, sovelletaan myös hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen. Pykälä vastaa, mitä hallituksen jäsenen kelpoisuudesta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:ssä ja voimassa olevan vakuutuskassalain 27 §:ssä.

3 §. *Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus.* Ehdotettu säännös vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 42 e §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 77 e §:n 1 momentissa.

4 §. *Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan esteellisyys.* Pykälässä säädettäisiin hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan esteellisyydestä. Pykälän pääasiallinen sisältö vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 24 §:ää ja vakuutuskassalain 32 §:ää, mutta sen sanamuotoa täsmennettäisiin ja yhdenmukaistettaisiin vastaamaan osakeyhtiölain esteellisyyssäännöstä. Esteellisyys ei edellytä selvitystä tosiasiallisen eturistiriidan olemassaolosta, vaan riittävää on, että ristiriita todetaan mahdolliseksi. Hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja on itse ensisijaisesti vastuussa esteellisyyden toteamisesta.

5 §. Hallintojärjestelmä. Lisäeläkelaitoksella on oltava tiedonvälitysjärjestelmä ja hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan johtamisen. Hallintojärjestelmä on suhteutettava lisäeläkelaitoksen toiminnan asettamiin vaatimuksiin ja sitä on arvioitava säännöllisesti. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 b ja vakuutuskassalain 77 b §:ää.

6 §. Keskeiset toiminnot. Lisäeläkelaitoksella on oltava keskeiset toiminnot. Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa, ei kuitenkaan sisäisen tarkastuksen toimintoa. Finanssivalvonnan luvalla keskeistä toimintoa voi hoitaa sama henkilö tai organisaatioyksikkö kuin lisäeläkelaitoksessa vakuuttavassa työnantajassa. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 h ja vakuutuskassalain 77 h §:ää.

7 §. Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön ilmoitusvelvollisuus. Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava olennaiset havainnot ja suositukset toimenpiteiksi omalta vastuualueeltaan lisäeläkelaitoksen hallitukselle. Säännöksen mukaan keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos hän havaitsee säännösten merkittävän rikkomisen eikä lisäeläkelaitoksen hallitus toteuta riittäviä korjaavia toimenpiteitä. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 i ja vakuutuskassalain 77 i §:ää.

8 §. Riskienhallintatoiminto ja riskienhallintajärjestelmä. Lisäeläkelaitoksella on oltava riskienhallintatoiminto ja riskienhallintajärjestelmä. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ilmoittamiseksi lisäeläkelaitoksen hallitukselle. Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkastettava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 j ja vakuutuskassalain 77 j §:ää.

9 §. Sisäisen tarkastuksen toiminto. Lisäeläkelaitoksella on oltava sisäisen tarkastuksen toiminto. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 k ja vakuutuskassalain 77 k §:ää.

10 §. Aktuaaritoiminto. Jos lisäeläkelaitos takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuskien tason, sillä on oltava aktuaaritoiminto. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 l ja vakuutuskassalain 77 l §:ää.

11 §. Riskienarviointi. Lisäeläkelaitoksen on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen ja sen toiminnan kokoon. Riskienarviointi on dokumentoitava ja se on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein. Lisäeläkelaitoksella on oltava riskien tunnistamis- ja arviointimenetelmiä. Yhteenveto riskienarvioinnista on toimitettava Finanssivalvonnalle. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 m ja vakuutuskassalain 77 m §:ää.

12 §. Toimintaperiaatteet, sisäisen valvonnan järjestelmä ja varautumissuunnitelma. Lisäeläkelaitoksella on oltava kirjalliset toimintaperiaatteet riskienhallinnalle, sisäiselle tarkastukselle, ulkoistetun toiminnan järjestämiselle ja tarvittaessa aktuaaritoiminnolle. Lisäeläkelaitoksella on oltava sisäisen valvonnan järjestelmä ja varautumissuunnitelma. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 c ja vakuutuskassalain 77 c §:ää.

13 §. Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuus. Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden, joille on ulkoistettu keskeisiä toimintoja, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 d ja vakuutuskassalain 77 d §:ää.

14 §. Toiminnan ulkoistaminen. Lisäeläkelaitos voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille kirjallisella sopimuksella. Lisäeläkelaitos on vastuussa myös ulkoistetusta toiminnasta. Tehtä-

viä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa hallintojärjestelmän heikkenemiseen, riskin kasvamiseen, Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen tai vakuutetuille sekä edunsaajille tarjottavan palvelun heikkenemiseen. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 p ja vakuutuskassalain 77 p §:ää.

15 §. Ulkoistamisilmoitus. Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 q ja vakuutuskassalain 77 q §:ää.

16 §. Palkka- ja palkkiopolitiikka. Lisäeläkelaitokselle on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus lisäeläkelaitoksen riskiprofiiliin. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 g ja vakuutuskassalain 77 g §:ää.

17 §. Selvitys muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaisen kelpoisuudesta. Jos Finanssivalvonta vaatii lisäeläkelaitoksen hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta tai keskeisiä toimintoja suorittavalta henkilöltä selvityksen hänen kelpoisuudestaan, vastaavat asiakirjat on hyväksyttävä myös muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta. Jos vastaavia asiakirjoja ei ole saatavissa, säännöksessä säädetään muista korvaavista tavoista osoittaa kelpoisuus. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 f ja vakuutuskassalain 77 f §:ää.

4 luku **Tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastus**

1 §. Tasaava tai osakaskohtainen kirjanpito lisäeläkesäätiössä. Pykälä vastaa asiallisesti, mitä eläkesäätiölain 117 §:ssä säädetään tasaavasta ja työnantajakohtaisesta järjestelmästä. Terminologisena muutoksena työnantajakohtainen järjestelmä ehdotettaisiin muutettavaksi osakaskohtaiseksi järjestelmäksi.

Pykälän 1 momentin nojalla lisäeläkesäätiön on laadittava kirjanpitonsa osakaskohtaista järjestelmää noudattaen, ellei Finanssivalvonta ole myöntänyt lupaa tasaavan järjestelmän käyttämiseen. Pykälän 2 ja 3 momentissa annetaan täsmennykset siitä, mitä tasaavasta ja osakaskohtaisesta kirjanpidosta on ilmentävä. Osakaskohtaisessa järjestelmässä kirjanpidosta on käytävä selville kunkin lisäeläkesäätiön kuuluvan osakkaan osalta erikseen tuloslaskelmaan ja taseeseen päättyvät erät. Osakkaan lisäeläkesäätiölle antamat varat on katsottava kyseisen osakkaan hyväksi. Tasaavassa järjestelmässä lisäeläkesäätiölle suoritettava vakuutusmaksu puolestaan jaetaan kunkin osakkaan hyväksi lisäeläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Tasaavassa järjestelmässä osakkaan vastuvelan katteena on vastuovelkaa vastaava suhteellinen osa eläkesäätiön varoista.

2 §. Tilinpäätös ja toimintakertomus. Säännös vastaa eläkesäätiölain 42 n ja vakuutuskassalain 77 n §:ää. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on laadittava vuositilinpäätös ja toimintakertomus, jossa otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima lisäeläkejärjestely.

3 §. Taseeseen merkittävät erät. Säännös vastaa eläkesäätiölain 41 ja vakuutuskassalain 74 a §:ää. Pykälässä säädetään siitä, mitkä erät merkitään taseeseen nimellisarvoon sekä vastuvelan merkitsemisestä taseeseen laskettuna 5 luvussa määritetyllä tavalla.

4 §. Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuvelan katteen arvostaminen. Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuvelan katteena olevat sijoitukset esitetään taseessa erikseen ar-

vostettuna käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan. Omaisuuden siirrot sijoitusten ja sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevien sijoitusten välillä tapahtuvat käyvillä arvoilla.

5 §. Tilintarkastajan valinta. Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitokselle on valittava vähintään yksi tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastaja. Varatilintarkastajan valitsemisvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslaissa. Momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 31 §:n 3 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 56 §:n 3 momenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan tilintarkastajan valitsee lisäeläkesäätiön hallitus tai lisäeläkekassan kassankokous. Ehdotus vastaa lisäeläkekassan osalta voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 56 §:n 3 momenttia. Eläkesäätiölaissa tilintarkastajan valinnan tekevistä toimituksista ei ole selkeitä säännöksiä.

5 luku Vastuuvetka, vakuutusmaksut ja vakavaraisuus

Luvussa säädettäisiin lisäeläketointintaa harjoittavan eläkelaitoksen vastuuvetasta, vakuutusmaksuista ja vakavaraisuuspääomasta. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädännössä on terminologisia eroja, jotka ehdotetussa laissa poistettaisiin. Eläkesäätiölaissa käytävä termi eläkevastuu korvattaisiin ehdotuksella termillä vastuuvetka, joka vastaa vakuutuslainsäädännössä ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa käytettävää terminologiaa. Lisäeläketointintaa harjoittavalla eläkelaitoksella tulee olla vakavaraisuuspääomaa vain, jos laitos itse takaa biometrisen riskin, sijoitusten tuoton tai etuuksien tason. Näin ei tällä hetkellä pääsääntöisesti ole. Etuusperusteisissa eläkejärjestelyissä etuuksien tason takaa pääsääntöisesti työnantaja, joka on antanut lisäeläkelupauksen.

1 §. Vastuuvetka. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen vastuuvetlan on vastattava jatkuvasti lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Vakuutusmatemaattikon on laskettava vastuuvetka vuosittain. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 43 §:n 1 ja 3 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 79 §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 44 §:ssä ja vakuutuslainsäädännön 81 a §:ssä säädettyä. Eläkesäätiölaissa käytetään nykyisin termiä eläkevastuu. Eläkevastuu -termin käytöstä luovutaan ja käytetään yhtenäistä termiä vastuuvetka eläkekassojen ja vakuutusyhtiöiden kanssa.

2 §. Vakuutusmaksuvastuu. Ehdotuksen 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 43 §:n 4 momenttia. Vakuutusmaksuvastuuseen lasketaan myös vapaakirjat. Pykälän 2 momentti vastaisi eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin 4 kohtaa ja vakuutuslainsäädännön 79 §:n 2 momenttia siltä osin kuin siinä säädetään indeksikorotusvastuusta. Pykälän 3 momentti vastaisi maksuperusteisesta lisäeläkejärjestelystä annetun lain 15 §:ää.

3 §. Korvausvastuu. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen korvausvastuun on vastattava sattuneiden vakuutus tapahtumien johdosta suoritettavia maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä. Lisäeläkekassalla voi olla korvausvastuuseen luettava runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuupöyllisesti laskettava erä eli niin sanottu tasoitustäärä. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 79 §:ssä.

4 §. Vastuuvetlan laskuperusteet. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksella on oltava laskuperusteet vastuuvetlan määrittämiseksi. Vakuutusmatemaattisten menetelmien on oltava samoja tilikaudesta toiseen ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä. Muuttamiseen voi olla perusteltu syy, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 44 §:ssä ja vakuutuslainsäädännön 81 a §:n 1 ja 4 momentissa.

5 §. *Vastuuvelan laskennassa käytettävä korko.* Pykälän mukaan vastuuvelan laskennassa käytettävä korko on valittava varovaisuutta noudattaen. Finanssivalvonta antaa määräyksen koron enimmäismäärästä ja voi hakemuksesta antaa luvun käyttää enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 44 a §:ää ja vakuutuskassalain 82 a §:ää.

6 §. *Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn laskuperusteet.* Pykälä vastaa, mitä maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 14 §:n 2 momentissa säädetään. Maksuperusteisen järjestelyn vapaakirjan laskuperusteista säädettäisiin 7 §:ssä yhdessä muun vapaakirjaa koskevan sääntelyn kanssa.

7 §. *Vapaakirjan laskuperusteet.* Pykälä vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 14 §:n 2 momentin 2 kohtaa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole nimenomaista säännöstä vapaakirjan laskuperusteista. Koska edellä mainituissa laeissa kuitenkin käytetään vapaakirjan käsitettä, on vapaakirjan määrittämiseksi ollut myös laskuperusteet. Nyt asiasta säädettäisiin selkeyden vuoksi laissa.

8 §. *Lisäeläkekassan laskuperusteet.* Lisäeläkekassalla on oltava laskuperusteet etuusperusteisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksun määrittämiseksi. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 78 §:ää.

9 §. *Vakuutettujen ja eläkkeensaajien etujen turvaaminen.* Laskuperusteet on laadittava vakuutettujen ja eläkkeensaajien edut turvaavalla tavalla. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 44 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 81 a §:n 1 momentissa.

10 §. *Vakuutustekninen katevajaus.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitos voi Finanssivalvonnan luvalla merkitä vastuuvajauksen vastaavien puolelle, jos laskuperusteita muutetaan. Edellytyksenä on, että lisäeläkelaitos laatii suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi enintään kymmenen vuoden kuluessa. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 44 b §:ssä ja vakuutuskassalain 81 b §:ää.

11 §. *Vakuutusmaksut lisäeläkesäätiössä.* Osakkaan on vuosittain suoritettava lisäeläkesäätiölle vakuutusmaksuja tai asetettava vakuus siten, että ne yhdessä muiden varojen ja vakuuksien kanssa kattavat säätiön vastuuvelan. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 45 §:n 2 ja 3 momenttia.

12 §. *Varautuminen korvausmenon vaihteluun.* Lisäeläkekassan on järjestettävä toimintansa siten, että syntyy turvaava suhde korvausmenojen vaihtelun ja kassan vastuukyvyyn välillä. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 9 §:ää.

13 §. *Lisäeläkekassan vararahasto.* Lisäeläkekassalla on oltava vararahasto. Pykälä vastaa pääosin vakuutuskassalain 75 §:ää. Lakiteknisistä syistä perusteluihin on siirretty periaate, että Finanssivalvonnan ei yleensä tule antaa lupaa alentaa vararahaston määrää pienemmäksi kuin pykälän 1 momentissa tarkoitettu täyden vararahaston määrä.

14 §. *Tilinpäätöksen alijäämän kattaminen lisäeläkekassassa.* Pykälässä säädetään siitä, miten tilinpäätöksen osoittama alijäämä tulee kattaa. Ensin käytetään ylijäämä edellisiltä tilikausilta, sitten rahastot ja perustamispääoma. Jollei alijäämää saada katetuksi, on niille, jotka tilikauden aikana ovat olleet velvollisia suorittamaan maksuja kassalle, viipymättä määrättävä lisämaksu, jos kassan säännöissä on lisämaksun suorittamiseen velvoittava määräys. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 76 §:ää.

15 §. *Pysyvän ylikatteen palauttaminen osakkaille.* Pykälä vastaa pääosin eläkesäätiölain 45 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 83 a §:ää. Pykälän 1 momenttiin siirrettäisiin laintasolla säädettyväksi eläkesäätiön erinäisistä säännöksistä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2006) 4 §:n 3 momentti. Pykälän 2 momenttia vastaavaa säännöstä ei ole voimassa olevassa eläkesäätiölaissa. On kuitenkin vakuutettujen edun kannalta perusteltua säätää kiello siirtää vakuutettujen maksamat vakuutusmaksut osakkaalle vastaavasti kuin eläkekassassa. Pykälän 3 momentissa annetaan Finanssivalvonnalle määräyksenantovaltuus varojen arvostamisesta ylikatetta palautettaessa. Asiasta säädetään nykyisin eläkesäätiön erinäisistä säännöksistä annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1352/2006) sekä eläkekassan erinäisistä säännöksistä annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1353/2006). Kysymys on tekniluonteisesta asiasta, joka kuuluu osana eläkelaitosten turvaavuuden valvontaa Finanssivalvonnalle.

16 §. *Maksuosuuksien eriyttäminen maksuperusteisessa lisäeläkejärjestelyssä ja vapaakirja.* Pykälän 1 momentti vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 8 §:n 1 momenttia ja toinen momentti vastaa edellä tarkoitetun lain 9 §:n 2 momenttia

17 §. *Ylikatteen siirtäminen lisäeläkelaitoksen osastojen välillä.* Pykälä vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 6 §:n 3 momenttia.

18 §. *Vakavaraisuuspääoma.* Pykälässä säädetään lisäeläkelaitoksen omien varojen vähimmäismäärästä, joka laitoksella tulee olla, kun se itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason. Ehdotettu pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 e §:ää ja vakuutuskassalain 83 s §:ää.

19 §. *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokista 1 ja 2.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Säännös vastaa vakuutuskassalain 83 v §:n 1—3 momentissa säädettyä ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuskassalakiin.

20 §. *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 3.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Pykälä vastaavakuutuskassalain 83 ww §:ää ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuskassalakiin.

21 §. *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 5.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Ehdotettu pykälä vastaa vakuutuskassalain 83 v §:n 5 momenttia ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuskassalakiin.

22 §. *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 6.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 83 v §:n 4 momenttia ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuskassalakiin.

23 §. *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä vahinkovakuutusluokista 1 ja 2.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 83 x §:ää ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuskassalakiin.

24 §. *Suhdeluvut laskettaessa vakavaraisuuspääoman vähimmäismääriä.* Pykälässä säädetään siitä, miten erilaiset suhdeluvut joihin 19—23 §:ssä viitataan, lasketaan. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 83 y §:ää ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuskassalakiin.

25 §. Tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma. Pykälässä säädettäisiin niistä toimenpiteistä, joihin eläkelaitoksen olisi ryhdyttävä, jos eläkelaitoksen 19 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä alittuu. Eläkelaitoksen olisi tällöin viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelman olisi sisällettävä selvitys siitä, miten eläkekassa täyttää omien varojen vähimmäismäärän vuoden kuluessa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 g §:ää ja vakuutuskassalain 83 z §:ää.

Ehdotettu 2 momentti olisi uusi. Se vastaisi vakuutusyhtiöihin ja lakisääteiseen eläkevakuuttamiseen eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa sovellettavaa sääntelyä. Jos vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä on alittunut merkittävästi tervehdyttämissuunnitelmalle varattu vuoden aikajakso voi olla liian pitkä, jos vakavaraisuuspääoma jatkuvasti heikkenee.

26 §. Ylikatteen palauttamista koskevat poikkeukset lisäeläkekassassa. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 83 t §:ää.

27 §. Varojen erillisuus. Pykälän 1 momentti vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 6 §:n 1 momenttia ja pykälän 2 momentti edellä mainitun pykälän 2 momenttia.

28 §. Lisäeläkelaitoksen vastuullinen vakuutusmatemaatikko. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 135 §:ssä ja voimassa olevan vakuutuskassalain 170 §:ssä. Eläkelaitos voi myös ostaa vastuullisen vakuutusmatemaatikon palvelut ulkopuolelta, mutta laitos on tällöinkin vastuussa vakuutusmatemaattisista toiminnoista. Kuten voimassa olevassa lainsäädännössä, eläkelaitoksella tulee olla vastuullinen vakuutusmatemaatikko, vaikka laitos hoitaisi vain sijoitussidonnaista eläkejärjestelyä. Esimerkiksi eliniän odotteella voi olla vaikutusta myös sijoitussidonnaiseen eläkejärjestelyyn.

6 luku Varojen sijoittaminen ja vastuuvelan kattaminen

Luvussa säädetään lisäeläkelaitoksen omaisuuden sijoittamiseen sovellettavista yleisistä periaatteista sekä vastuuvelan katteena olevan omaisuuden sijoittamisesta. Omaisuuteen, jonka arvo on sidoksissa lisäeläkelaitoksessa osakkaana olevan työnantajan menestymiseen, saa sijoittaa rajoitetusti keskittymäriskin hallitsemiseksi. Tältä osin ehdotetut säännökset vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännöksiä.

Lisäeläkelaitosten vastuuvelan katteena olevan omaisuuden sijoittamista säänneltäisiin edelleen yksityiskohtaisin säännöksin riskien hajauttamiseksi. Koska lisäeläkelaitoksilla ei ole lakisääteistä vastuuvelan ylittävää vakavaraisuuspääomaa riskipuskurina, yksityiskohtaiset katesäännökset turvaavat vakuutettuja etuja.

Yleiset periaatteet

1 §. Varoja koskevat yleiset periaatteet. Lisäeläkelaitoksen varoja ei saa käyttää sen toiminnalle ilmeisen vieraaseen tarkoitukseen. Säännös vastaa, vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 2 momenttia sekä vakuutuskassalain 8 §:n 1 momenttia.

2 §. Lainanottoa ja takausta koskevat rajoitukset. Lisäeläkelaitos voi ottaa vain lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Lisäeläkelaitos ei saa antaa takausta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 7 §:n 2 momentissa säädettyä. Säännöksillä on pantu täytäntöön lisäeläkedirektiivin 18 artiklan 2 kohta.

3 §. *Sijoittamista koskevat yleiset periaatteet.* Lisäeläkelaitoksen on sijoitettava varansa tuottavasti, turvaavasti ja maksuvalmius varmistuen. Sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai saman yritysryhmään eivät saa synnyttää liiallista riskikeskittymää. Varat on sijoitettava vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Laitos voi ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin ja hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Finanssivalvonta ei saa asettaa lisäeläkelaitoksen tai sen omaisuudenhoitajan sijoituspäätöksiä koskevaa ennakkohyväksyntävaatimusta tai järjestelmällistä ilmoittamista koskevaa vaatimusta. Säännös vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 1 momenttia, 5 b §:n 1 momenttia ja 5 a §:ää sekä vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä, 8 c §:n 1 momenttia ja 8 b §:ää.

4 §. *Sijoitussuunnitelma ja sijoituspolitiikka.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksella tulee olla sijoitussuunnitelma ja selvitys sijoituspolitiikan periaatteista, mikä on julkistettava. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 o ja 47 a §:ää sekä vakuutuskassalain 83 § ja 77 o §:ää.

Vastuuvelan kattaminen

5 §. *Katettava vastuuvelka.* Pykälän mukaan vastuuvelasta katetaan määrä, joka saadaan, kun vastuuvelasta vähennetään jälleenvakuuttajan osuus ja takautumisoikeuteen perustuvat saamiset. Vastuuvelasta voidaan lisäksi vähentää katevajauksen kuolettamatta oleva määrä. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat eläkesäätiölain 46 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 83 §:n 3 momenttia.

6 §. *Katevarojen arvostaminen.* Pykälän mukaan katevarat arvostetaan käypään arvoon. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 83 §:n 3 momenttia siltä osin kuin niissä säädetään käyvästä arvosta kuitenkin siten, että sosiaali- ja terveysministeriön määräyksenantovaltuus poiketa tietyin edellytyksin käypään arvoon arvostamisesta nostetaan asetuskassalain 24 §:ssä.

7 §. *Vastuuvelan katteeksi hyväksyttävät varat ja vakuudet.* Pykälässä luetellaan omaisuuslajit, joita lisäeläkelaitos voi käyttää vastuuvelkaa kattaessaan. Näitä ovat muun muassa joukkovelkakirjalainat, osakkeet, kiinteistöt ja sijoitusrahastot. Pykälän 1 momentti vastaa pääosin eläkesäätiölain 46 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 83 §:n 4 momenttia. Uudessa säännöksessä mainitaan sijoitusvälineinä pääomalainat ja vaihtoehtorahastot, joita ei eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ollut. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 5 momentin 12 kohtaa. Pykälän 3 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 83 §:n 5 momenttia. Pykälän 4 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 10 momenttia ja vakuutuskassalaissa ei ole ollut vastaavaa säännöstä katteen luetteloinnista.

8 §. *Vastuuvelan kattaminen kokonaan velkasitoumuksilla, talletuksilla ja rahasto-osuuksilla.* Pykälän mukaan koko vastuuvelka voidaan kattaa velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on muun muassa ETA-valtio, ETA-valtiossa sijaitseva kunta ja talletuksilla. Lisäksi edellytyksenä on, että velallinen tai takaaja kuuluu luottoluokkaan I. Pykälän 2 momentti on uusi. Momentin mukaan koko vastuuvelka voidaan kattaa vain sellaisilla sitoumuksilla, jotka kuuluvat parhaimpaan luottoluokkaan. Jos luottoluokitus on alhaisempi, sovelletaan muita tämän luvun säännöksiä.

9 §. *Vastuuvelan kattaminen osaksi velkasitoumuksilla.* Pykälän mukaan vastuuvelasta 70 prosenttia voidaan kattaa velkasitoumuksilla, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, monikeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Pykälä vastaa asiasisällöltään eläkesäätiölain 47 c ja vakuutuskassalain 83 i §:ää. Pykälään on tehty eräitä lakitekniisiä muutoksia. Lisäksi talletuspankki ja muu luottolaitos rinnastetaan velkasitoumuksen antajana toisiinsa siten, että niistä säädellään nimenomaisesti tämän luvun 8 §:ssä.

10 §. *Vastuuvelan kattaminen osaksi osakkeilla ja niihin rinnastettavalla omaisuudella.* Pykälän mukaan 70 prosenttia vastuuvelasta voidaan kattaa tietyt edellytykset täyttävillä osakkeilla. Pykälä vastaa pääosin eläkesäätiölain 47 d ja vakuutuskassalain 83 j §:ää. Ehdotuksessa säännökset vastuuvelan kattamisesta rahasto-osuuksilla on siirretty omaksi 12 § pykäläksi.

11 §. *Vastuuvelan kattaminen osaksi saamisilla, rahasto-osuuksilla ja muilla sijoituksilla.* Pykälässä tarkoitetuilla varoilla voidaan kattaa enintään 25 prosenttia lisäeläkelaitoksen vastuuvelasta. Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, mistä omaisuuseristä edellä mainittu määrä voi koostua.

12 §. *Vastuuvelan kattaminen osaksi sijoitusrahasto- ja vaihtoehtorahasto-osuuksilla.* Sijoitusrahastot, joihin sovelletaan sijoitusrahastolakia, luetaan niihin omaisuuslajeihin, joihin sijoitusrahasto varansa sijoittaa. Näin menetellään myös vaihtoehtorahastojen osalta. Lisäksi pykälän 4 momentin mukaan yhteen sijoitusrahastoon tai vaihtoehtorahastoon olisi mahdollista sijoittaa enintään 25 prosenttia katevaroista. Edellä tarkoitettu määrä vastaa eläkesäätiölain 47 f §:ssä ja vakuutusyhtiölain 83 l §:ssä säädettyä määrää. Pykälän 5 momentissa säädetään sijoituksista sellaisiin eurooppalaisiin rahastoihin, jotka Euroopan investointipankki on laskenut liikkeelle tai taannut. Momentti vastaa eläkesäätiölain 47 b §:n 1 momentin 6 kohtaa ja vakuutuskassalain 83 h §:n 6 kohtaa.

13 §. *Osakkaana olevaan yhteisöön sijoittamista koskevat rajoitukset.* Jos lisäeläkelaitos sijoittaa varojaan laitoksessa osakkaana olevaan työnantajaan, sijoitukset on tehtävä varovaisuutta noudattaen. Lisäeläkelaitos voi sijoittaa osakkaana olevaan yhteisöön enintään viisi prosenttia varoistaan ja jos osakas kuuluu konserniin, tähän konserniin kuuluvaan yritykseen enintään kymmenen prosenttia varoistaan. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:ssä säädettyä ja vakuutuskassalain 83 §:n 2 momentissa säädettyä. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 8 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 2 momenttia.

14 §. *Lisäeläkesäätiön osakkaaseen sidoksissa olevaan omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset.* Pykälän mukaan lisäeläkesäätiön vastuuvelan katteena olevista varoista voi sijoittaa enintään 25 prosenttia omaisuuteen, joka on sidoksissa lisäeläkelaitoksen osakkaaseen. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 m §:ää kuitenkin niin, että sen sisältöä on täsmennetty vastaamaan luottotoiminnassa hyväksyttäviä turvaavia vakuuksia.

15 §. *Lisäeläkelaitoksen osakkaan toimintaan liittyvään omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset.* Pykälää sovelletaan sekä lisäeläkesäätiöön että lisäeläkekassaan. Lisäeläkelaitos voi sijoittaa katevaroistaan omaisuuteen, jonka arvo riippuu osakkaan toiminnasta enintään 25 prosenttia. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 i §:ää ja vakuutuskassalain 83 o §:ää.

16 §. *Säännellyn markkinan ulkopuolelle sijoittamista koskevat rajoitukset.* Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on sijoitettava varansa pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 b §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 8 c §:n 2 momenttia. Pykälän 2 momentin mukaan vastuuvelasta enintään 10 prosenttia voidaan sijoittaa sellaisiin osakkeisiin ja muihin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti ja joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 47 p §:ää ja vakuutuskassalain 83 m §:ää. Pykälän 3 momentin mukaan edellä mainittuja rajoituksia ei sovelleta, jos sijoitukset koostuvat joukkovelkakirjoista, jotka kuuluvat luotto- luokkaan I ja jossa velallisena on valtio, kunta tai muu 8 §:ssä tarkoitettu yhteisö. Pykälän 4 momentin mukaan rajoituksia ei myöskään sovelleta sellaisiin sijoitus- ja vaihtoehtorahastoihin, joiden varoista enintään 30 prosenttia on sijoitettu säännellyn markkinan ulkopuolelle.

17 §. *Vakuudettomiin velkasitoumuksiin sijoittamista koskevat rajoitukset.* Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 14 §:ää.

18 §. *Johdannaissopimusten käyttäminen.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 46 b ja vakuutuslainsäädännön 83 §:n 8 momenttia. Lisäeläkelaitos voi käyttää johdannaissopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset johdannaissopimusten käyttämisestä vastuuvelan katteena.

19 §. *Sijoitukset yhteen yhteisöön.* Pykälä vastaa pääosin vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 17 §:ää, mutta pykälän 6 momentin 1 ja 2 kohdan poikkeuksia sovelletaan vain yhteisöihin, jotka kuuluvat luottoluokkaan I.

20 §. *Sijoitukset yhteen konserniin.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 j §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 p §:ää.

21 §. *Valuuttariski.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 n §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 q §:ää, joilla on pantu täytäntöön lisäeläkedirektiivin 18 artiklan 5 kohdan b alakohta.

22 §. *Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kate.* Pykälän 1 momenttia vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 17 §:n 2 momenttia ja pääosin vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 22 §:n 2 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 17 §:n 3 momenttia. Toisin kuin voimassa olevassa laissa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä momentin soveltaminen ei ole riippuvainen siitä, tekeekö laitoksen hallitus vai vakuutettu sijoituspäätökset.

23 §. *Etuus- ja maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn katteen erillisuus.* Pykälä vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 18 §:ää.

24 §. *Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus.* Pykälä vastaa pääosin vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 23 §:ää.

25 §. *Varojen sijainti ETA-valtiossa.* Pykälän 1 momentti vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 19 §:n 5 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 19 §:n 6 momenttia.

26 §. *OECD-valtioiden rinnastaminen ETA-valtioihin.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 46 a § ja vakuutuslainsäädännön 83 g §:ää.

Omaisuudenhoito ja varojen säilyttäminen

27 §. *Omaisuudenhoitajan nimeäminen.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 r ja vakuutuslainsäädännön 77 r §:ää. Lisäeläkelaitoksella on oikeus nimetä omaisuudenhoitajakseen lisäeläkedirektiivissä tarkoitettu lisäeläkelaitos sekä ETA-valtioon sijoittautunut omaisuudenhoitaja, joka on hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen.

28 §. *Säilytisyhteisön nimeäminen.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on nimettävä varojen säilyttämiseen ja valvontaan säilytisyhteisö, jos vakuutetut kantavat koko sijoitusriskin. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 s §:n 1 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 77 s §:n 1 momenttia.

29 §. *Säilytisyhteisön toimintaperiaatteet ja vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälässä säädetään säilytisyhteisön riippumattomuudesta. Säilytisyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka

voi aiheuttaa eturistiriitaa, ellei se ole toiminnallisesti erottanut tällaisten tehtävien hoitamista muista tehtävistä. Pykälän 3 momentin mukaan säilytysyhteisö on vahingonkorvausvelvollinen tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttamistaan tappioista lisäeläkelaitokselle, vakuutetuille ja etuudensaajille. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat eläkesäätiölain 42 t ja vakuutuskassalain 77 t §:ää. Pykälän 3 momentti vastaa eläkesäätiölain 42 u ja vakuutuskassalain 77 u §:n 3 momenttia.

30 §. Säilytysyhteisön tehtävät. Jos lisäeläkelaitos nimeää säilytysyhteisön, sen tulee säilyttää kaikkia sellaisia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Jos lisäeläkejärjestelyn varat ovat muuta omaisuutta kuin rahoitusvälineitä, säilytysyhteisön on todennettava, että lisäeläkelaitos omistaa varat ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 u ja vakuutuskassalain 77 u §:ää.

31 §. Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön tehtävät. Jos säilytysyhteisö on nimetty varojen valvontaan, sen on toteutettava lisäeläkelaitoksen toimeksiannot, varmistettava maksujen suorittaminen yleisesti käytettävissä olevia määräaikoja noudattaen ja varmistettava tuottojen käyttäminen lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisesti. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 v ja vakuutuskassalain 77 v §:ää.

32 §. Eturistiriitojen ehkäiseminen ja ratkaiseminen lisäeläkelaitoksessa. Lisäeläkelaitoksella, jossa vakuutetut eivät kanno kokonaan sijoitusriskiä on oltava järjestelmä lisäeläkejärjestelyn varoihin liittyvien eturistiriitojen ehkäisyyn ja ratkaisemiseen. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 s §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 77 s §:n 2 momenttia.

Omistajaohjaus

33 §. Omistajaohjauksen periaatteet. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on laadittava omistajaohjauksen periaatteet, jos laitos sijoittaa säännellyllä markkinalla kaupan käynnin kohteena olevan yhtiön osakkeeseen. Omistajaohjauksen periaatteissa kuvaillaan yleisesti muun muassa omistajaohjauksen liityntäkohtia sijoitusstrategiaan sekä miten tunnistetaan ja ehkäistään vaihtamiseen liittyviä eturistiriitoja. Säännös vastaa eläkesäätiölain 6 c ja vakuutuskassalain 9 c §:ää.

34 §. Omistajaohjauksen periaatteiden julkistaminen ja vuosittainen selvitys. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on julkistettava omistajaohjauksen periaatteet internetsivuillaan tai pidettävä ne muutoin maksutta yleisesti saatavilla. Julkistettava on myös vuosittainen selvitys periaatteiden toteutumisesta. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 6 d ja vakuutuskassalain 9 d §:ssä.

35 §. Lisäeläkelaitoksen toiminnan yhteensovittaminen omistajaohjauksen periaatteiden kanssa. Jos lisäeläkelaitoksella on omistajaohjauksen periaatteet, laitoksen on julkistettava tiedot siitä, miten oman pääoman ehtoinen sijoittaminen sovitetaan yhteen laitoksen vastuuvelan kanssa sekä miten oman pääoman ehtoinen sijoittaminen vaikuttaa pitkällä ja keskipitkällä aikavälillä laitoksen saamiin tuottoihin. Pykälässä säädetään myös siitä, mitä tietoja lisäeläkelaitoksen on julkistettava omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tekemästä järjestelystä. Pykälässä tarkoitettujen tietojen on oltava maksutta yleisesti saatavilla lisäeläkelaitoksen internetsivuilla. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 6 e ja vakuutuskassalain 9 e §:ssä.

7 luku **Lisäeläkejärjestelystä annettavat tiedot**

1 §. *Mahdollisille vakuutetuille ja automaattisesti liitettävillä vakuutetuille annettavat tiedot.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille tiettyjä tietoja. Tietoja on annettava muun muassa lisäeläkejärjestelyn keskeisistä ominaisuuksista ja vakuutetun käytettävissä olevista vaihtoehdoista sekä sijoitusten aiemmasta tuotto- ja arvokehityksestä, jos vakuutetut kantavat sijoitusriskit. Vastaavat tiedot on annettava myös vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti järjestelyyn, heti liittämisen jälkeen. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 g §:ää ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 84 g §:ää.

2 §. *Lisäeläkejärjestelyyn liittyessä annettavat tiedot.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle liittymisen jälkeen tiedoksi laitoksen säännöt, joista käy ilmi lisäeläkeoikeuksien laajuus, saamisen edellytykset ja valintamahdollisuudet. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 49 a §:n 1 momenttia ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 84 a §:ää.

3 §. *Tiedot maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn liittyessä.* Pykälässä säädetään niistä tiedoista, joihin lisäeläkelaitoksen tulee vakuutetulle tietoja antaessaan kiinnittää erityistä huomiota. Näitä ovat muun muassa maksujen määräytymisperusteet ja maksujen laiminlyönnin seuraamukset. Vakuutetulle on myös annettava tiedot sijoitussuunnitelmasta ja sijoituskohteiden valinnan kannalta olennaisista seikoista. Pykälä vastaa pääosin maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 10 §:ää.

4 §. *Lisäeläkkeen eläke-etuusote.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava maksutta vuosittain vakuutetulle lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, joka on otsikoitu lisäeläkkeen eläke-etuusotteeksi. Edellä tarkoitetun otteen tulee sisältää muun muassa tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista sekä tieto merkittävistä muutoksista edelliseen vuoteen verrattuna. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 f §:ää ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 84 f §:ää.

5 §. *Vakuutetulle ja etuudensaajalle annettavat tiedot.* Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista. Erityisesti on annettava muun muassa tiedot lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista, vakuutettujen kantamista rahoitusriskeistä ja tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläkkeen ottamiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan. Pykälän 3 momentin mukaan vakuutetuille on annettava tiedot saatavilla olevista sijoitusvaihtoehdoista. Pykälän 4 momentin mukaan on annettava tieto sääntöihin tehtävistä merkittävistä muutoksista. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 d §:n 1 momenttia ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 84 d §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 a §:n 2 momenttia ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 84 a §:n 2 momenttia. Pykälän 3 ja 4 momentti vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain 49 d §:n 2 ja 3 momenttia ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 84 d §:n 2 ja 3 momenttia.

6 §. *Pyynnöstä annettavat tiedot.* Pykälän mukaan vakuutetulle on annettava pyynnöstä muun muassa lisäeläkelaitoksen tilinpäätös, toimintakertomus ja sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 49 b §:ää ja voimassa olevan vakuutuslainsalain 84 e §:ää.

7 §. *Eläkkeelle jäädessä annettavat tiedot.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle hänen jäädessä lisäeläkkeelle tiedot niistä lisäeläke-etuuksista ja muista etuuksista,

joihin hän on oikeutettu. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 a §:n 3 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 a §:n 3 momenttia.

8 §. *Lisäeläkkeen maksamista koskevat tiedot.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle tieto lisäeläkkeen maksamiseksi käytettävissä olevista vaihtoehdoista hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 h §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 h §:ää.

9 §. *Lisäeläkelaitoksen antamien tietojen ajantasaisuus, esitystapa ja saatavillaolo.* Pykälässä säädetään niistä vaatimuksista, joita lisäeläkelaitoksen antamien tietojen tulee täyttää. Tietojen tulee muun muassa olla ajantasaisia ja ne tulee esittää ymmärrettävästi. Tiedot tulee asettaa vakuutettujen saataville veloitusetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 c §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 c §:ää.

10 §. *Vakuutetun ilmoitusvelvollisuus.* Säännös olisi uusi ja sen tarkoituksena on mahdollistaa eläkelaitokselle vakuutettujen yhteystietojen pitäminen ajantasaisina. Säännös on tarpeellinen, kun eläkelaitokselle ehdotetaan aiempaa laajempaa velvollisuutta saattaa lisäeläkettä koskevia tietoja vakuutetun saataville sähköisessä muodossa tai paperikopiona. Vaikka vakuutettu olisi jättänyt yhteystietonsa ilmoittamatta, siitä ei ole seurauksena esimerkiksi eläkeoikeuden menettäminen. Eläkelaitoksen tulee tällöin pyrkiä selvittämään vakuutetun yhteystiedot 8 §:n perusteissa kuvatulla tavalla. Pykälän 2 momentin mukaan eläkelaitoksen tulee aina antaessaan vakuutetulle tässä luvussa säädettyjä tietoja kertoa edellä tarkoitettusta velvollisuudesta ilmoittaa yhteystiedot.

11 §. *Vastuu puutteellisista tai virheellisistä tiedoista.* Ehdotettu säännös vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä annetun lain 13 §:ää. Säännös rinnastuu vakuutuslainsäätelyn ryhmävakuutusta koskevan tiedonantovirheen osalta. Vaikka työnantaja vastaisikin maksuperusteisen lisäeläkkeen rahoittamisesta, on perusteltua, että työnantajalle syntyy vastuu vakuutettua kohtaan eläkejärjestelystä annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen nojalla. Esimerkiksi virheellisiin tietoihin perustuva päätös eläkkeelle jäämisestä voi aiheuttaa vakuutetulle taloudellista vahinkoa.

12 §. *Edunsaajaan sovellettavat säännökset.* Säännös olisi uusi. Voimassa olevassa eläkesäätiölain 49 §:ssä ja vakuutuskassalain 84 §:ssä säädetään vakuutettujen tiedonsaantioikeuksien lisäksi vapaa-ajan saaneelle ja eläkkeensaajalle annettavista tiedoista. Ehdotuksen mukaan tiedonantosäännöksiä sovellettaisiin pääosin myös edunsaajiin.

8 luku **Etuuden hakeminen ja suorittaminen**

Luvussa säädettäisiin eläkkeen ja muun etuuden hakemisesta ja suorittamisesta. Pykälissä käytetään ilmaisua etuus, jolla tarkoitetaan myös eläkkeitä, ellei säännöksessä nimenomaisesti tehdä eroa eläkkeen ja muun etuuden välillä. Luku vastaa asiallisesti pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Eräitä säännöksiä on uudistettu teknisesti vastamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Asiallisia uudistuksia olisivat etuuden maksaminen takautuvasti nykyistä pidemmältä ajalta sekä säännös oikeusturvakeinoista.

1 §. *Etuuden hakeminen.* Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 50 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 88 §:ää.

2 §. *Hakemuksen jättämisaika ja etuuden vanhentuminen.* Ehdotetun säännöksen mukaan eläkettä olisi haettava vuoden kuluessa siitä, kun vakuutettu on saanut tietää vakuutuspahtumasta. Vakuutuspahtumalla tarkoitettaisiin eläkelaitoksen sääntöjen mukaisen eläkkeeseen tai

muuhun etuuteen oikeuttavan tapahtuman sattumista kuten esimerkiksi sääntöjen mukaisen eläkeiän saavuttamista. Vuoden hakuaika alkaisi kuluu vasta siitä, kun vakuutettu on saanut tiedon vakuutustapahtumasta. Esimerkiksi vapaakirjan saanut ei välttämättä ole enää tietoinen kuulumisestaan lisäeläkejärjestelyyn, jos lisäeläke on karttunut aikaisemmasta työsuhteesta, jonka päättymisestä on kulunut pitkä aika. Jos vakuutettu tai vapaakirjan saanut on kuollut, edunsaajilla ei aina ole myöskään tietoa lisäeläkkeestä. Ehdotettu säännös on tarpeellinen, jotta oikeutta lisäeläkkeeseen ei menetettäisi sen vuoksi, että oikeudesta ei olla tietoisia eikä sitä siksi osata hakea. Lisäeläkettä olisi joka tapauksessa haettava kymmenen vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta oikeuden menettämisen uhalla.

3 §. Eläkkeen takautuva suorittaminen. Eläkettä olisi suoritettava takautuvasti eläkkeen hakemisesta enintään kymmenen vuoden ajalta. Säännöksen tarkoituksena on turvata vakuutetun oikeuksia. Vakuutetun olisi oikeuden menettämisen uhalla haettava lisäeläkettä vuoden kuluessa siitä, kun hän on tullut tietoiseksi vakuutustapahtumasta. Eläkettä suoritetaan takautuvasti enintään kymmeneltä vuodelta esimerkiksi tapauksessa, jossa vakuutettu on tullut tietoiseksi vakuutustapahtumasta 9 vuotta tapahtuman jälkeen ja hän hakee lisäeläkettä vuoden kuluttua edellä mainitun tiedon saatuaan.

4 §. Etuuden hakeminen vakuutetun puolesta. Säännös vastaa eläkesäätiölain 51 §:ää kuitenkin siten, että säännökseen on tehty lakitekniisiä muutoksia huomioimalla laki holhoustoimesta (442/1999) ja laki edunvalvontavaltuutuksesta (648/2007). Säännöstä sovelletaan myös eläkekassoihin. Säännös vastaa myös työntekijän eläkelain 103 §:ää.

5 §. Etuudensaajan ilmoitusvelvollisuus. Säännös vastaa eläkesäätiölain 52 §:ää. Vakuutuskaasalaisissa ei ole vastaavaa säännöstä. Säännöstä sovellettaisiin myös eläkekassoihin. Säännös vastaa muun muassa työntekijän eläkelain työkyvyttömyyseläkkeensaajaan ja osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuuteen sovellettavia periaatteita.

6 §. Etuuden maksaminen kertasuorituksena. Säännös vastaa eläkesäätiölain 54 §:ää. Vakuutuskaasalaisissa ei ole vastaavaa säännöstä. Säännöstä sovellettaisiin myös eläkekassoihin. Säännöksen euromääriä on tarkistettu ylöspäin laskemalla työeläkeindeksin mukainen korotus eläkesäätiölain voimaan tulosta lukien. Jatkossa euromääriä tarkistettaisiin edellä mainitulla indeksillä vuosittain.

7 §. Etuuden maksaminen ETA-valtioon. Säännös vastaa eläkesäätiölain 61 §:ää ja vakuutuskaasalain 90 a §:ää. Säännös on tarpeen sen toteamiseksi, että eläke tai muu etuus täytyy maksaa myös muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen. Asiassa on esiintynyt epäselvyyksiä, koska joitakin lakisääteisiä etuuksia ei voida maksaa Suomen ulkopuolelle. Säännöksessä ei enää nimenomaisesti todeta, että eläkettä ja muuta etuutta voidaan maksaa myös ETA-valtioiden ulkopuolelle. Säännöksellä on pantu täytäntöön yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja itenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksien suojaamisesta annetun direktiivin 98/49/EY artikla 5.

8 §. Etuuden suorituksen viivästyminen. Säännös vastaa eläkesäätiölain 55 §:ää ja vakuutuskaasalain 91 §:ää. Säännökseen on tehty lakitekniisiä muutoksia huomioimalla voimassa olevan korkolain (633/1982) säännökset.

9 §. Etuuden alentaminen tai epääminen vakuutetusta johtuvasta syystä. Säännös vastaa eläkesäätiölain 57 ja 58 §:ää ja vakuutuskaasalain 84, 85 ja 86 §:ää. Säännökseen on tehty lakitekniisiä muutoksia. Säännöksessä ei enää nimenomaisesti säädetä vakuutetun velvollisuudesta

suostua lääkärin määräämään tutkimukseen ja hoitoon. Vakuutetun tulee kuitenkin yleisten vakuutus- ja vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden mukaisesti omilla toimillaan rajoittaa vahinkoa, mikä muun muassa voi tarkoittaa suostumusta lääkärin tutkimukseen ja hoitoon.

10 §. Syyntakeettomuus ja pakkotila. Säännös vastaa eläkesäätiölain 59 §:ää ja vakuutuskassalain 87 §:ää. Säännökseen on kuitenkin tehty joitakin muutoksia ottaen huomioon rikoslain 4 luvun 5 §:n pakkotilaan sovellettavat (39/1889) vastuuvapausperusteet.

11 §. Etuuden takaisinperintä. Säännös vastaa eläkesäätiölain 62 §:ää ja vakuutuskassalain 92 §:ää. Pykälän 2 momentti vastaa ulosottokaarissa säädettyä, koska ulosottoaarta sovelletaan vapaaehtoiisiin lisäeläkkeisiin vain tuomioistuimen tuomion perusteella, ehdotettu säännös on tarpeellinen.

12 §. Tieto oikeusturvakeinoista. Säännös olisi uusi. Säännöksen mukaan etuutta koskevassa päätöksessä olisi kerrottava, missä elimessä voidaan tarvittaessa käsitellä vakuutetun ja eläkelaitoksen välinen riita-asia. Lisäksi vakuutetulle tulisi antaa tieto kanneajasta ja siitä, mistä aika lasketaan. Säännös vastaa pääosin vakuutussopimuslain 2 luvun 8 §:ää. Jos riita-asia voidaan tuomioistuimen sijaan käsitellä vaihtoehtoisessa riidanratkaisuelimessä, tulee myös tästä kertoa. Tällä hetkellä lisäeläkkeitä koskevia riita-asioita voidaan käsitellä Vakuutus- ja rahoitusneuvonnassa (FINE) sekä neuvonnan yhteydessä toimivassa Vakuutuslautakunnassa. Sekä Vakuutus- ja rahoitusneuvonta että Vakuutuslautakunta antavat ratkaisusuosituksia. Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan ja Vakuutuslautakunnan toimivalta käsitellä lisäeläkkeitä ja muita vastaavia etuuksia koskevia riitoja perustuu vapaaehtoiisiin sopimusperusteisiin järjestelyihin. Lisäeläkkeitä ja muita vastaavia etuuksia käsitteleviä lakisääteisiä tuomioistuimen ulkopuolisia riidanratkaisuelimiä ei nykyisin ole. Ehdotetun säännöksen mukaista velvollisuutta mainita tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisuelin etuuspäätöksessä ei ole, jos voimassa ei ole myöskään sopimusperusteista järjestelyä riidanratkaisuelimen käyttämisestä.

13 §. Kanneaika ja oikeuspaikka. Säännös olisi uusi. Kolmen vuoden kanneaika vastaisi vakuutussopimuslain 74 §:ssä säädettyä kanneaikaa. Pykälän toinen momentti vastaa oikeudenkäymiskaaren kuluttajariita-asioihin sovellettavaa oikeuspaikkasäännöstä eli oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 10 luvun 5 §:ää.

14 §. Eläkkeen- ja muun etuudensaajaan sekä edunsaajaan sovellettavat säännökset. Säännös on osittain uusi ja se on tarpeen säännösten soveltamisalan täsmentämiseksi.

9 luku Sulautuminen

Sulautumista koskevia säännöksiä uudistettaisiin vastaamaan soveltuvin osin vakuutusyhtiölaissa ja osakeyhtiölaissa säädettyä menettelyä. Samalla säännöksiä täydennettäisiin säätämällä sulautumissuunnitelmasta. Voimassa olevan eläkesäätiölain 108 §:ää vastaavaa säännöstä eläkesäätiön täysin omistaman osakeyhtiön sulautumisesta eläkesäätiöön ei tarpeettomana ja voimassa olevan yhteisöoikeuden periaatteiden vastaisena sisältyisi lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalakiin. Tarvetta tällaiseen sulautumiseen pienentää se, ettei eläkesäätiössä voida rajoituksetta käyttää vastuuvelan kattamiseen varoja, jotka ovat sidoksissa osakkaaseen keskittymäriikin pienentämiseksi.

1 §. Toimintapiiriä koskevat sulautumisen edellytykset. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiö voi sulautua toiseen eläkesäätiöön ja vastaavasti eläkekassa voi sulautua toiseen eläkekassaan. Sulautuminen edellyttää kuitenkin, että sulautuvan eläkelaitoksen osakkaat täyttävät vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapiiriä koskevan vaatimukset.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin, että sulautuvan eläkelaitoksen vakuustointiminta siirtyy selvitysmenettelyttä vastaanottavalle eläkelaitokselle. Pykälä vastaisi sisällöllisesti eläkesäätiölain 100 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä sillä erotuksella, ettei sulautuvan ja vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapiiristä ole aiemmin nimenomaisesti säädetty laissa.

2 §. Sulautumissuunnitelma. Pykälässä säädettäisiin sulautumissuunnitelmasta eikä sulautumissopimuksesta kuten voimassa olevissa laeissa. Sulautumissuunnitelma kuvaa paremmin asiakirjan luonnetta, sillä sulautuminen edellyttää vielä eläkelaitosten päättävien toimielinten ja Finanssivalvonnan suostumuksen toteutuakseen.

Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin nimenomaisesti, että sulautumissuunnitelma olisi tehtävä kirjallisesti, päivättävä ja allekirjoitettava. Suunnitelman päivääminen olisi tarpeen, sillä suunnitelman allekirjoittamisesta laskettaisiin sulautumisen menettelyllisiä määräaikoja.

Sulautumissuunnitelman sisällöstä säädettäisiin myös nykyistä yksityiskohtaisemmin ehdotuksessa 2 momentissa, joka jakautuu 8 alakohtaan. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan sulautumissuunnitelman olisi sisällettävä sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten yksilöintitiedot.

Momentin 2 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää selvitys sulautumisen syistä. Selvityksellä voi olla merkitystä erityisesti velkojien ja muiden sidosryhmien arvioidessa sulautumisen vaikutuksia omaan asemaansa.

Momentin 3 kohdan mukaan absorptiosulautumisen sulautumissuunnitelman tulisi sisältää ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksista, mikäli muutoksia on tarpeen tehdä sulautumisen johdosta. Mikäli Finanssivalvonta hyväksyy sulautumisen, se hyväksyy myös samalla sääntömuutokset. Kombinaatiosulautumisessa suunnitelmaan tulisi liittää ehdotus perustettavan eläkelaitoksen säännöistä ja siitä, miten perustettavan eläkelaitoksen toimielinten jäsenet valitaan. Myös absorptiosulautumista koskevaan sulautumissuunnitelmaan voidaan tarpeen mukaan ottaa määräyksiä toimielinten jäsenten valinnasta, vaikkei tätä laissa edellytetäkään.

Momentin 4 kohdan mukaan sulautumissuunnitelmaan tulisi sisältyä selvitys sulautuvan eläkelaitoksen vastuuvelan sekä muiden varojen ja velkojen siirtymisestä vastaanottavalle eläkelaitokselle.

Momentin 5 kohdan mukaan sulautumissuunnitelmaan tulisi liittää selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää 5 ja 6 luvun säännökset sulautumisen jälkeen.

Momentin 6 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää selvitys eläkelaitoksen varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä.

Momentin 7 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää tieto sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta, joka saa olla enintään 6 kuukauden päässä sulautumissuunnitelman tekemisestä. Arviota tarvitsevat sulautumiseen osallistuvat eläkelaitokset, osakkaat, velkojat ja muut sidosryhmät.

Momentin 8 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehdoiksi. Tällaisia muita ehtoja ovat esimerkiksi määräykset työntekijöiden asemasta su-

lautumisessa ja toiminnan harjoittamisesta sulautumisen aikana. Sulautumisen ehdoksi saataan myös asettaa jokin erityinen seikka. Tältä osin kyse on eläkelaitosten välinen sopimus, jota tulee arvioida sopimusoikeudellisista lähtökohdista.

3 §. Sulautumisesta päättäminen. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 100 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 132 §:n 6 momenttia.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Ehdotuksen mukaan kassankokouksen tai eläkesäätiön hallituksen olisi tehtävä päätös sulautumisesta neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Määräajan tarkoituksena olisi tehostaa sulautumismenettelyä, joka ilman ehdotettua määräaikaa voisi kestää määräämättömän ajan.

Pykälän 3 momentti olisi myös uusi. Siinä säädettäisiin sulautumisen raukeamisesta siinä tapauksessa, että sulautumissuunnitelmaa ei hyväksytä molempien eläkelaitoksen päättävissä toimielimissä. Sulautumissuunnitelman hyväksyntä tai raukeaminen olisi ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle. Säännös olisi tarpeen, koska toisin kuin nykyisin Finanssivalvonnan suostumusta haettaisiin ennen sulautumissuunnitelman hyväksymistä.

Pykään 2 ja 3 momentti vastaavat, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölain 19 luvun 7 §:n 3 momentissa ja osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 3 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa.

4 §. Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta. Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten velvollisuudesta tehdä Finanssivalvonnalle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta. Ilmoitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa Finanssivalvonnan myöntettyä suostumuksensa sulautumiselle. Jos ilmoitusta ei tehdä sanotussa määräajassa, sulautuminen raukeaa.

Pykälässä säädettäisiin myös ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista. Sääntelyn tarkoituksena olisi varmistaa, että Finanssivalvonta saisi tiedon vastuovelkaa vastaavia varoja ja vakavaraisuutta sekä sulautumista koskevien menettelysääntöjen noudattamisesta. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan ilmoitukseen olisi liitettävä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu lain säännöksiä. Momentin 2 kohdan mukaan ilmoitukseen olisi liitettävä selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää 6 luvun säännökset vastuvelan kattamisesta. Momentin 3 kohdan mukaan ilmoitukseen tulisi liittää eläkelaitoksen johdon todistus siitä, että ilmoitukset yhtiön tunnetuille velkojille on lähetetty siten kuin eläkesäätiölain 11 luvun 5 §:n 3 momentissa edellytetään. Lisäksi momentin 4 kohdan mukaan liitteenä olisi toimitettava sulautuvien eläkelaitosten sulautumista koskevat päätökset. Koska määräaika ilmoituksen antamiseen laskettaisiin jatkossa Finanssivalvonnan suostumuksen antamisesta eikä tuomioistuimen luvasta, sulautumismenettely tulee nopeutumaan.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja annettavista selvityksistä.

5 §. Sulautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti eläkesäätiölain 106 §:ää ja vakuutuskassalain 139 §:ää. Lisäksi siinä todettaisiin nykyistä oikeustilaa vastaavasti, että samalla sulautuva eläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava eläkelaitos syntyy.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Momentin mukaan sulautuvan eläkelaitoksen varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen korkeammasta arvosta kuin niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle eläkelaitokselle. Sitoumista työn tai palvelun suorittamiseen

ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen. Ehdotus vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 16 §:n 2 momenttia, jota sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin.

10 luku **Jakautuminen**

1 §. Jakautumissuunnitelma. Vastaavasti kuin sulautumisessa myös jakautumisesta on laadittava jakautumissuunnitelma. Pykälän 1 momentin mukaan suunnitelman laatiminen on jakautuvan eläkelaitoksen hallituksen ja perustettavan eläkelaitoksen perustajien vastuulla. Jakautumissuunnitelma on laadittava kirjallisesti ja päivättävä. Kaikkien perustajien ja jakautuvan eläkelaitoksen hallituksen jäsenten on allekirjoitettava jakautumissuunnitelma.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin jakautumissuunnitelmassa ilmoitettavista tiedoista, jotka vastaisivat sulautumissuunnitelmassa 8 luvun 2 §:n mukaan ilmoitettavia tietoja. Tämän lisäksi olisi jakautumissuunnitelmaan 2 momentin 7 kohdan mukaan liitettävä ehdotus perustettavan eläkelaitoksen säännöksi. Ehdotetun 2 momentin 8 kohdan mukaan suunnitelmaan olisi liitettävä uuden eläkelaitoksen perustajien yksilöintitiedot sekä hallituksen jäsenten tiedot.

2 §. Varojen osittamista koskevat periaatteet. Pykälässä säädettäisiin jakautumisen yhteydessä vastaanottavalle eläkelaitokselle siirtyvistä varoista. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 5 momentissa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Pykälän 1 momenttia sovellettaisiin myös eläkesäätiöihin, joissa on käytössä tasaava kirjanpitojärjestelmä. Eläkekassoissa on aina tasaava kirjanpitojärjestelmä. Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä ja eläkekassassa osakkaan kannatusmaksu jaetaan kunkin työnantajan osalta eläkelaitoksen säännöissä määrättyllä tavalla. Työnantajan vastuuvelkaa vastaa vastuunvelan mukainen suhteellinen osuus eläkesäätiön varoista eikä kuten työnantajakohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä tietyt työnantajakohtaiset varat.

Pykälän 2 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 125 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 4 momenttia. Eläkesäätiöiden osalta ei voimassa olevassa laissa ole vastaavaa säännöstä.

3 §. Jakautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 106 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 139 §:n 2 momentissa. Lisäksi siinä todettaisiin nykyistä käytäntöä vastaavasti, että samalla perustettava eläkelaitos syntyy ja kokonaisjakautumisessa jakautuva eläkelaitos purkautuu. Pykälän 2 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 107 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 140 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 107 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 140 §:n 3 momenttia.

11 luku **Vakuutuskannan luovuttaminen, vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen**

1 §. Vakuutuskannan luovuttaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin luovuttavasta ja vastaanottavasta lisäeläkelaitoksesta. Säännöksessä säädettäisiin nimenomaisesti myös vakuutuskannan luovuttamisesta ETA-eläkelaitokselle. Ehdotuksen 2 momentissa säädettäisiin luvun säännösten soveltamisesta vakuutuskannan osan luovuttamiseen. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 1 ja 3 momenttia ja vakuutuskassalain 132 §:n 1 momenttia.

2 §. *Vastaanottavaa lisäeläkelaitosta koskevat rajoitukset.* Ehdotetun pykälän mukaan vakuutuskunta voidaan luovuttaa vain sellaiselle eläkelaitokselle, jonka toimintapiiriä koskevat vaatimukset työnantaja, yrittäjä, henkilöryhmä tai rekisteröity yhdistys, johon liittyvää vakuutus-kantaa siirretään, täyttää. Tätä rajoitusta ei ole nimenomaisesti säädetty voimassa olevassa lain-säädännössä. Ei ole tarkoituksenmukaista, että vakuutuskannan luovutuksen kautta eläkelaitok-sen toimintapiiri voisi laajentua.

3 §. *Suunnitelma vakuutuskannan luovuttamiseksi.* Pykälässä säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevasta suunnitelmasta eikä sopimuksesta kuten voimassa olevissa laeissa. Suun-nitelma-käsite kuvaa sopimus-käsitettä paremmin asiakirjan luonnetta, sillä vakuutuskannan luovuttaminen edellyttää muun muassa Finanssivalvonnan suostumusta. Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin nimenomaisesti, että vakuutuskannan luovuttamista koskeva suunnitelma olisi tehtävä kirjallisesti, päivittävä ja allekirjoitettava.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevan suunnitelman sisällöstä kootusti sekä nykyistä selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin. Voimassa olevan elä-kesäätöilain 11 luvussa ja vakuutuskassalain 12 luvussa suunnitelmaan sisällytettävät tiedot ovat hajallaan eri pykälissä.

Ehdotetun 2 momentin 1 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää luovuttavan ja vastaanot-tavan eläkelaitoksen yksilöintitiedot. Momentin 2 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää selvitys vakuutuskannan luovuttamisen syystä tai syistä. Selvityksellä voi olla merkitystä eri-tyisesti velkojien ja muiden sidosryhmien arvioidessa vakuutuskannan luovutuksen vaikutuksia omaan asemaansa. Momentin 3 kohdan mukaan suunnitelman tulisi tarvittaessa sisältää ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen muuttamiseksi. Ehdotetun 4 kohdan mukaan suunnitel-maan tulisi liittää selvitys siitä, mitä on sovittu luovutettavaan vakuutuskantaan perustuvasta osakkuudesta siinä tapauksessa, että vakuutuskanta luovutetaan keskinäiseen vakuutusyhtiöön. Momentin 5 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää selvitys luovutettavasta vakuutuskannasta ja sitä vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta. Momentin 6 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää ehdotus vakuutuskannan luovuttamisesta mahdollisesti suoritetta-vasta vastikkeesta ja sen ehdoista. Momentin 7 kohdan mukaan suunnitelmaan tulee liittää sel-vitys luovutettavan eläkelaitoksen tasoitusmäärästä, jos sellainen on. Eläkelaitoksessa tasoitus-määrä on vapaaehtoinen. Momentin 8 kohdan mukaan suunnitelman tulee sisältää selvitys siitä, että vakuutuskannan luovuttava eläkelaitos ja vastaanottava eläkelaitos tai vakuutusyhtiö täyt-tävät luovutuksen jälkeen niille säädetyt vakavaraisuusvaatimukset. Ehdotetun kohdan mu-kaista selvitystä ei olisi kuitenkaan annettava luovuttavan eläkelaitoksen osalta, jos se on selvi-tystilassa. Momentin 9 kohdan mukaan suunnitelmassa olisi kerrottava johdolle ja tilintarkasta-jalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista, millä tarkoitetaan erityisesti rahana tai muussa muodossa suoritettavia palkkioita. Momentin 10 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää ehdotus suunnitellusta vakuutuskannan luovutusajankohdasta. Suunnitelmassa olisi li-säksi oltava tiedot muista päätöksenteon tueksi tarvittavista ehdoista.

4 §. *Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan suostumuksen hakemisesta kannan luovuttamiselle ja kannan luovutusta koskevalle suunnitel-malle. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiöilain 21 luvun 4 §:n 2 momenttia.

5 §. *Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto.* Pykälä vastaa eläkesäätöilain 102 §:n 4 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia.

6 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen.* Pykälässä säädettäisiin niistä asiakir-joista, jotka on pidettävä vakuutettujen ja osakkaiden nähtävillä ennen vakuutuskannan luovut-tamisesta tai vastaanottamisesta päättävää kassankokousta. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa

olevan vakuutuskassalain 132 §:n 7 momenttia. Lisäksi edellytetään hallituksen selostusta tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen jälkeisistä eläkekassan asemaan olennaisista vaikuttavista seikoista sekä muista seikoista, jolla saattaa olla merkitystä harkittaessa vakuutuskannan luovuttamisesta päättämistä. Asiakirjat olisi pidettävä nähtävillä nykyisen kahden viikon sijaan kuukauden ajan ennen kassankokousta. Aiemmasta poiketen asiakirjat olisi mahdollista pitää myös vakuutuskassan internetsivuilla. Asiakirjat olisi myös lähetettävä niitä pyytävälle vakuutetulle tai osakkaalle, jos asiakirjoja ei voida ladata ja tulostaa eläkekassan internetsivuilta. Muutokset vastaavat vakuutusyhtiölain 21 luvun 10 §:ssä säädettyä poiketen kuitenkin siten, että ehdotuksessa ei säädetä välitilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen nähtävänä pitämisestä tai lähettämisestä.

7 §. Luovutuksen raukeaminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että vakuutuskannan luovutuksen pätevyys edellyttää, että vakuutuskannan luovutus on hyväksyttävä muutoksitta sekä luovuttavassa eläkelaitoksessa että vastaanottavassa eläkelaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Hyväksyvistä tai hylkäävästä päätöksestä on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

8 §. Finanssivalvonnan suostumus. Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden täytyessä Finanssivalvonnan olisi annettava suostumuksensa vakuutuskannan luovuttamiseen. Pykälän kaikkien edellytysten olisi täytyttävä samanaikaisesti. Uutena edellytyksenä suostumuksen antamiselle olisi se, että Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen muutosehdotuksen. Pykälä vastaa muutoin eläkesäätiölain 102 §:n 6 ja 8 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 4 ja 6 momenttia.

9 §. Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 102 §:n 7 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 5 momenttia. Ehdotuksessa on täsmennetty sitä, että varat ja vakuutuskanta siirtyvät samanaikaisesti.

Pykälän 2 momentti on uusi. Sen mukaan Finanssivalvonnan suostumuksella vakuutuskannan siirto voidaan tehdä myöhemminkin kuin kuuden kuukauden sisällä luovutusta koskevan suunnitelman tekemisestä.

10 §. Koko vakuutuskannan luovuttaneen lisäeläkelaitoksen purkaminen. Ehdotetun pykälän mukaan eläkelaitos, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa, on asetettava selvitystilaan ja purettava. Selvitystilaan sovelletaan osin eläkesäätiö- ja eläkekassalain 12 ja 13 luvun säännöksiä ja osin tämän lain 12 luvun säännöksiä sekä tämän luvun säännöksiä.

11 §. Selvitystilaan määrääminen ja rekisteristä poistaminen. Pykälän 1 momentin nojalla Finanssivalvonnalla olisi toimivalta määrätä eläkelaitos selvitystilaan tai kutsua koolle vakuutuskassan kassankokous, jos valvoja havaitsee lisäeläkelaitoksen laiminlyöneen velvollisuutensa selvitystilasta. Tällöin eläkelaitokselle valitaan tai määrätään selvitysmies, ja selvitysmenettely alkaa. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi myös poistaa eläkelaitoksen rekisteristä siinä tilanteessa, että varat eivät riittäisi selvitysmenettelyn kustannusten maksamiseen. Lisäksi tällöin edellytetään, ettei kukaan ilmoita ottavansa kustannuksista vastuuta. Ehdotusta sisällöltään lähellä oleva säännös on eläkesäätiölain 79 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 112 §:n 3 momentissa.

12 luku **Lakisääteinen selvitystila ja konkurssi**

Lisäeläke-toimintaa harjoittavan laitoksen selvitystila, purkaminen ja konkurssi rinnastuu vakuutusyhtiön selvitystilaan. Lisäeläke-toimintaa harjoittaja laitos voidaan purkaa jakamalla laitoksen varat, vaikka vakuutuskantaa ei saada luovutetuksi toiselle eläkelaitokselle tai vakuutusyhtiölle. Jos vakuutuskantaa ei saada luovutetuksi, Finanssivalvonnan on määrättävä ajankohta,

jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Tämän jälkeen laitoksen omaisuus on muutettava rahaksi.

Lisäeläkekassan osakkaan vastuu kassaan kohtaan ei muutu kassan selvitystilän johdosta. Kassan osakkaalle voi syntyä velvollisuus maksaa kassalle lisämaksuja 4 luvussa säädetyllä perusteella, jos kassan tilinpäätös osoittaa alijäämää. Kun lisäeläkekassa asetetaan selvitystilaan, kassan on laadittava tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltävältä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole. Lisäeläkesäätiön osakkaan 4 luvussa säädetty vastuu maksaa vuosittain säätiölle vakuutusmaksuja tai asettaa hyväksyttävä vakuus vastuuvajauksen kattamiseksi jatkuu myös säätiön selvitystilassa. Lisäeläkesäätiöstä maksetaan selvitystilän aikana maksettavaksi erääntyneet eläkkeet- ja muut etuudet, toisin kuin eläkekassasta. Lisäeläkekassassa ei voida selvitystilän alettua vakuuttaa uusia henkilöitä, ellei se ole välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

1 §. Lisäeläkelaitoksen selvitystila ja purkaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvitysmenettelyn tarkoituksesta ja vaiheista. Pykälä ohjaa selvitysmiestä tämän toimenpiteissä. Pykälän nojalla selvitysmiehen velvollisuutena on ensi vaiheessa selvittää lisäeläkelaitoksen varallisuusasema, jolla viitataan vakuutuskantaan ja sitä vastaaviin varoihin selvitysmenettelyn alkamisen ajankohdassa. Selvitysmiehen on pyrittävä etsimään toimija, jolle lisäeläkelaitoksen vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat voidaan luovuttaa, sekä panemaan luovutus täytäntöön. Jäljelle jääneillä ja rahaksi muutetuilla varoilla selvitysmiehen on maksettava velat ja jaettava jäljelle jäänyt omaisuus. Onnistuneen selvitysmenettelyn lopputuloksena on lisäeläkelaitoksen purkaminen.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, mitä luvun säännöksiä ei sovelleta, jos laitos on asetettu selvitystilaan sen jälkeen, kun koko vakuutuskanta on luovutettu. Jos laitos on asetettu selvitystilaan sen vuoksi, että se on luovuttanut koko vakuutuskantansa, laitoksen selvitystilaan sovelletaan osittain 11 luvun säännöksiä ja osittain 10 luvun säännöksiä. Ehdotettu soveltamisala poikkeaa voimassa olevista laeista siten, että voimassa olevissa laeissa eläkelaitoksen purkaminen on voinut tapahtua pakollisen tai vapaaehtoisen selvitystilaan asettamisen kautta.

2 §. Velvollisuus asettaa lisäeläkelaitos selvitystilaan. Säännöksessä säädetään perusteista, joiden nojalla eläkelaitos on asetettava selvitystilaan ja purettava. Eläkesäätiön ja eläkekassan selvitystilaan asettamisen perusteet poikkeavat osittain. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 78 §:n 1 ja 3 momenttia ja vakuutuskassalain 111 §:n 1 ja 4 momenttia. Sekä eläkesäätiö että eläkekassa tulee asettaa selvitystilaan, jos vakuutettujen vähimmäismäärä alittuu laissa säädetytietyn määräajan jälkeenkin tai jos taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole toteutettu laissa säädetyssä määräajassa. Niiden eläkelaitosten osalta, jotka on rekisteröity ennen eläkesäätiölain tai voimassa olevan vakuutuskassalain voimaantuloa, on edelleen ehdotetun lain voimaanpanolain nojalla säännöksiä sallituista uudessa laissa edellytettyä alhaisemmista vakuutettujen vähimmäismääristä. Tällainen laitos on asetettava selvitystilaan, jos vakuutettujen vähimmäismäärä alittaa edellä tarkoitetun voimaanpanolaissa säädetyt määrän. Eläkelaitos tulisi myös asettaa selvitystilaan Finanssivalvonnan määräyksellä.

Sen sijaan selvitystilaan asettamisen edellytykset poikkeavat toisistaan silloin, kun kyse on vastuuelan kattamatta jäämisestä tai tilinpäätöksen osoittamasta alijäämästä. Erot johtuvat eläkesäätiön ja eläkekassan osakkaan erilaisesta vakuutusmaksuvastuusta eläkelaitosta kohtaan. Eläkekassa olisi 1 momentin 2 kohdan mukaan asetettava selvitystilaan, jos tilinpäätöksen osoittama alijäämä ei ole katettu kahden vuoden kuluessa. Lain 5 luvussa säädetään siitä, miten alijäämä tulee kattaa. Viime kädessä kassan osakkailta peritään lisämaksua alijäämän kattamiseksi. Lisämaksun enimmäismäärälle säädetään enimmäismäärä. Jos lisämaksun suorittami-

sen jälkeenkin kassan alijäämää ei ole täysimääräisesti katettu, eläkekassa tulee asettaa selvitystilaan. Kassan osakkailta ei tämän lain nojalla voida periä edellä mainittua lisämaksua enempää, vaikka kassa ei kykenisi suoriutumaan kaikista velvoitteistaan. Kassan osakkaille voi syntyä pidemmälle menevä vastuu vakuutettuja, vapaakirjan saaneita, eläkkeensaajia ja edunsaajia kohtaan kassan sääntöjen tai työehtosopimuksen nojalla. Kyse on tällöin yksityisoikeudellisesta velvoitteesta.

Lisäeläkesäätiö tulee asettaa selvitystilaan, jos osakas ei ole noudattanut 5 luvun 11 §:ssä säädettyä velvollisuutta suorittaa vakuutusmaksuja. Eläkesäätiöön on suoritettava vakuutusmaksuja siten, että vastuovelka on aina katettu. Eläkesäätiössä ei siis voi olla vastuuvajaus edes selvitystilan aikana, ellei kyse ole poikkeuksellisesta vakuutusteknisestä katevajauksesta. Eläkesäätiön saatava osakkaalta voidaan myös selvitystilan aikana irtisanoa maksettavaksi, jos säätiöltä puuttuu käteisiä varoja selvitysmenettelystä aiheutuvien kulujen tai selvitystilan aikana tai sitä ennen erääntyvien eläkkeiden suorittamiseen.

Pykälän 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta pidentää selvitystilaan asettamista koskevaa määräaikaa. Ehdotus vastaa tältä osin eläkesäätiölain 78 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 111 §:n 2 momenttia.

3 §. Oikeuksien säilyminen jatkettaessa selvitystilaan asettamista koskevaa määräaikaa lisäeläkesäätiössä. Pykälässä säädetään, että jos Finanssivalvonta on pidentänyt selvitystilaan asettamista koskevaa määräaikaa, pykälässä säädetty etuudensaajat säilyttävät oikeutensa eläkkeen ja muiden etuuksien saamiseen. Eläkelaitoksen on tarvittaessa muutettava sääntöjään vastaamaan 1 momentissa säädettyjä oikeuksia. Pykälä on tarpeen etuudensaajien aseman turvaamiseksi erityistilanteissa. Ehdotus vastaa tältä osin sisällöltään eläkesäätiölain 78 §:n 3 momenttia. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole vastaavaa säännöstä.

4 §. Kassankokous selvitystilan aikana. Pykälässä säädetään siitä, mitä säännöksiä sovelletaan selvitystilassa olevan kassan kassankokoukseen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi erityissäännöksiä kokouksusta selvitystilaan asettamisesta päättävään kassankokoukseen. Asiasta ei ole säännöksiä voimassa olevassa vakuutuskassalaissa.

Pykälän 2 momentin mukaan hallituksen on kutsuttava kassankokous koolle päättämään eläkekassan asettamisesta selvitystilaan, jos selvitystilaan asettamisen edellytykset täyttyvät. Kassankokouksen koolle kutsuminen on tässä tilanteessa hallituksen velvollisuus. Koolle kutsumisen tulee tapahtua viipymättä. Ehdotus on perusteltu vakuutettujen etujen suojaamiseksi tilanteessa, jossa eläkekassan koko, vakavaraisuus tai toiminta ei täytä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Pykälän 3 momentin mukaan kokouksutu on, sen lisäksi mitä eläkekassan säännöissä määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Lisäksi hallituksen on annettava Finanssivalvonnalle tieto kutsusta kassankokoukseen. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutusyhtiölain 23 luvun 3 §:ssä säädettyä lukuun ottamatta sitä, että ehdotuksessa ei nimenomaisesti säädetä päätösehdotuksen pääasiallisesta sisällöstä. Päätösasiakirjojen nähtävänä pitämisestä on säädetty eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 13 §:ssä, jota sovelletaan myös lisäeläkekassoihin.

5 §. Selvitystilan rekisteröinti ja selvitystilaan määrääminen. Jollei eläkelaitos velvollisuudestaan huolimatta tee päätöstä selvitystilaan asettamisesta tai hakemusta toiminnan jatkamiseksi, Finanssivalvonnan velvollisuutena on määrätä eläkelaitos selvitystilaan. Pykälä perustuu eläkesäätiölain 78 §:n 2 momenttiin ja vakuutuskassalain 112 §:n 3 momenttiin. Voimassa olevissa laeissa määräys on sidottu asianosaisen sosiaali- ja terveysministeriölle osoitettuun hakemukseen. Ehdotus poikkeaa voimassa olevista laeista siten, että hakemuksen lisäksi Finanssivalvonta voi määrätä eläkelaitoksen asetettavaksi selvitystilaan myös omasta aloitteestaan.

Finanssivalvonnan on lisäksi viipymättä ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle päätöksestään, jolla se on määrännyt eläkelaitoksen selvitystilaan. Tältä osin pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 79 a §:ää ja vakuutuskassalain 112 a §:ää.

6 §. Etuoikeutetut velkojat. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset siitä, miten lisäeläkelaitoksessa vakuutetuilla, vapaakirjan saaneilla, eläkkeensaajilla ja muiden etuuksien saajilla on osuudestaan vastuovelkaan keskenään samanlainen etuoikeus lisäeläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla. Säännöstä sovelletaan 3 momentin nojalla myös eläkelaitoksen konkurssissa. Pykälän 2 momentin mukaan kyseinen etuoikeus ei kuitenkaan huononna käteispannin tai omaisuuden vahvistetun kiinnityksen haltijan oikeutta. Pykälä vastaa tältä osin eläkesäätiölain 91 §:ää ja vakuutuskassalain 121 §:ää. Lisäksi momentissa säädettäisiin, ettei etuoikeus estä suorittamasta maksunsaantijärjestyksessä edellä olevia 22 §:ssä ja 23 §:n 1—4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

7 §. Julkinen haaste. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvitysmiehen velvollisuudesta hakea julkinen haaste eläkelaitoksen velkojille. Asiasta on säädetty nykyisin eläkesäätiölain 84 §:ssä sekä vakuutuskassalain 119 §:ssä, johon nähden ehdotuksessa on täsmennetty julkisen haasteen hakemisen ajankohtaa viipymättä selvitysmieheksi tulemisen jälkeen. Julkisessa haasteessa velkojia kehoitetaan ilmoittamaan saatavansa määräpäivään mennessä uhalla, että tuntemattomiksi jääneet velat lakkaavat. Kuulutus haasteesta julkistetaan virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää.

Pykälän 2 momentin mukaan julkisessa haasteessa on mainittava, että eläkelaitoksessa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien ja edunsaajien saatavia ei tarvitse ilmoittaa selvitystilassa eikä niiden 7 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että epäselvyyttä ja tietämättömyyttä ei synny, kun asiasta selkeästi ilmoitetaan julkisessa haasteessa. Pykälään sisältyisi myös säännös, jonka mukaan muutoin julkisesta haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa.

8 §. Saatavien ilmoittaminen. Pykälä on uusi. Pykälään otettaisiin säännös velkojan saatavaa koskevan ilmoituksen tekemisestä joko selvitysmiehelle tai Finanssivalvonnalle. Ehdotuksen mukaan velkojan on ilmoitettava saatavan laji, sen syntymisaika ja määrä. Lisäksi velkojan olisi ilmoitettava, vetoaako hän saatavansa osalta etuoikeuteen, esinevakuuteen tai omistuksenpidätysehtoon sekä se, mitä omaisuutta hänen vakuutensa koskee. Selvitysmiehelle olisi tarvittaessa toimitettava myös jäljennökset mahdollisista todisteena olevista asiakirjoista. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 23 luvun 12 §:n 2 momenttia.

9 §. Vakuutuskannan luovuttaminen, velkojen suorittaminen ja omaisuuden jakaminen. Ehdotuksen mukaan selvitysmenettelyssä ensisijaisena pyrkimyksenä on, että eläkelaitoksen vakuutuskanta siirrettäisiin toiseen lisäeläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkelaitokseen tai henkivakuutustoimintaa harjoittavaan vakuutusyhtiöön. Pykälän 1 momentin mukaan selvitysmiehen tulee pyrkiä aikaansaamaan niin pian kuin mahdollista yhden tai useamman lisäeläkekassan, lisäeläkesäätiön tai henkivakuutusyhtiön kanssa sopimus lisäeläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseksi kokonaan tai osittain. Momentti vastaa osaltaan myös vakuutusyhtiölain 23 luvun 16 §:n 1 momentissa säädettyä. Vakuutuskannan luovuttamista koskevat säännökset sisältyvät nykyisin eläkesäätiölain 100 §:ään sekä vakuutuskassalain 132 §:ään.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädetään tilanteesta, jossa luovuttamissopimusta ei saada aikaan. Tällöin kahden vuoden kuluttua selvitystilan alkamisesta Finanssivalvonnan on määrättävä ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Ehdotus vastaa tältä osin vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:n 2 momentin ensimmäistä virkettä. Tämän jälkeen velat maksetaan ja mahdollinen jäljellä oleva omaisuus jaetaan säännöissä määrättyllä tavalla. Ehdotettu säännös

vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 89 §:ää ja 90 §:n 1 ja 3 momenttia sekä vakuutuskassalain 120 §:n 1 momenttia ja 122 §:ää lukuun ottamatta sitä, että ehdotukseen ei sisälly nimenomaisia säännöksiä eläkekassan takuupääoman maksamisesta korkoineen.

Pykälän 4 momentissa säädetään erityissäännökset maksuperusteisesta lisäeläkevakuuttamisesta.

10 §. Kielto käyttää lisäeläkelaitoksen varoja. Pykälässä ehdotetaan Finanssivalvonnalle toimivaltaa kieltää selvitystilassa olevan lisäeläkelaitoksen omaisuudenhoitajan tai säilytysyhteisön hallussa olevien varojen käyttämisen. Säännös on tarpeen etuudensaajien aseman turvaamiseksi selvitystilassa.

11 §. Toiminnan rajoittaminen. Vastaavasti kuin eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 21 §:n ehdotuksen mukaan, ehdotetaan, että selvitystilassa eläkelaitoksen tulee jatkaa vakuutustoimintaa siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Samoin selvitystilassa eläkekassa ei saisi vakuuttaa uusia henkilöitä.

12 §. Maksettavaksi erääntyneen etuuden suorittaminen. Pykälässä säädetään eläkesäätiön velvollisuudesta suorittaa toimintasuunnitelman mukaisesti selvitystilan aikana eläkkeet ja etuudet, jotka ennen sitä tai sinä aikana erääntyvät maksettaviksi. Merkitystä ei ole sillä, onko etuutta haettu tai päätös sen myöntämisestä annettu ennen tai jälkeen selvitystilan alkamisen. Nykyisin yhtäältä eläkesäätiölain 85 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan eläke tai muu etuus, joka on erääntynyt maksettavaksi selvitystilan aikana tai sitä ennen, on suoritettava, jollei 88 §:n 1 momentissa tarkoitettua sopimusta vakuutustoiminnan luovuttamisesta ole tehty.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 130 §:ää, jonka mukaan selvitystilan aikana erääntyneitä etuuksia ei saa suorittaa. Poikkeuksena säädetään erääntyneen eläke-erän maksamisesta konkurssin alkamispäivänä tai sen jälkeen, jos suorittaminen ei luokkaa muiden vakuutettujen, edunsaajien tai velkojien etuja. Vastaavaa säännöstä suorittaa erääntyneitä eläke-eriä ei ehdoteta, koska kyse ei ole lakisääteisestä eläketurvasta. Selvitystilassa vakuutetut ja eläkkeensaajat ovat keskenään yhdenvertaisessa asemassa.

13 §. Saatavat osakkaalta. Ehdotuksen mukaan eläkesäätiöllä on oikeus vaatia saatava osakkaalta maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos säätiöllä ei ole riittävästi käteisiä varoja eläkkeitä, muita etuuksia tai selvitysmenettelystä aiheutuvia kuluja varten, mutta sillä on kuitenkin saatava osakkaalta.

Pykälän 2 momentti koskee saatavien irtisanomisesta muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa eli silloin, kun vakuutuskassan luovutuksesta on sovittu tai Finanssivalvonta on määrännyt vakuutuksia lakkaamaan. Tällöin irtisanomisaika on kuusi kuukautta eikä tätä pidempää sovittuja irtisanomisaikoja noudateta.

Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 86 §:ää. Vastaavia säännöksiä ei ole vakuutuskassalaissa.

14 §. Lopputilityksen ja jaon moittiminen. Pykälän mukaan moiteoikeus on laajalla henkilöpiirillä, jolla yleisten siviiliprosessioikeudellisten säännösten ja periaatteiden nojalla voi olla asiassa asiavaltuus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi entiset hallituksen jäsenet ja entinen toimitusjohtaja, eläkekassassa kassankokouksen tai edustajiston jäsenet, vakuutetut, vapaakirjan saaneet, eläkkeen- ja muun etuudensaajat ja edunsaajat sekä muut velkojat. Moiteoikeus koskee

sekä lopputilitystä että selvitysmiehen tekemää omaisuuden jakamista koskevaa päätöstä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 93 §:ää siltä osin, kuin voimassa oleva säännös koskee lopputilitystä, ja vakuutuskassalain 124 §:ää.

15 §. Lisäeläkesäätiön selvitystilän lopettaminen ja vakuutustoiminnan jatkaminen. Säännöstä sovellettaisiin eläkesäätiön selvitystilän lopettamiseen. Eläkekassan selvitystila johtaisi aina kassan purkamiseen. Eläkekassan ja eläkesäätiön selvitystilat eroavat toisistaan osakkaan laitosta kohtaan olevan vastuun ja selvitystilän aikana erääntyvien eläkkeiden sääntelyn osalta. Eläkekassan osakkailta on vain rajoitettu vastuu kassan tilinpäätöksen osoittaman alijäämän peittämisestä eikä kassasta suoriteta selvitystilän aikana erääntyviä eläkkeitä. Jos selvitystila olisi mahdollista lopettaa kassankokouksen päätöksellä, kun 2 §:ssä säädetty tilanne selvitystilaan asettamiseksi poistuu, erääntyisivät selvitystilän aikana maksamatta jääneet eläkkeet heti maksettaviksi. Tämä taas saattaisi johtaa jälleen alijäämäväliseen tilinpäätökseen ja uuteen selvitystilaan. Pitkään jatkuvien kassan taloudellista tilaa koskevien epäselvyyksien välttämiseksi, mahdollisuutta päättää selvitystilän lopettamisesta ei ehdoteta.

Konkurssi

16 §. Etuoikeutetut velkojat. Pykälän mukaan konkurssissa olevassa lisäeläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeensaajilla, muiden etuuskien saajilla ja edunsaajilla on osuudestaan vastuuvetäen keskenään samanlainen etuoikeus kuin irtaimen pantin haltijalla on pantattuun omaisuuteen. Pykälän 1 momentti vastaa tältä osin voimassa olevan eläkesäätiölain 91 ja 98 §:ssä ja voimassa olevan vakuutuskassalain 121 ja 129 §:ssä säädettyä. Pykälän 2 momentin mukaan edellä mainittu etuoikeus ei heikennä käteispannin tai kiinnityksen haltijan asemaa, mikä vastaa voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädettyä. Säännös ei myöskään estä suorittamasta konkurssimenettelystä tai lisäeläkelaitoksen toiminnasta konkurssin aikana johtuvia juoksevia hallintokuluja, mikä vastaa voimassa olevaa oikeustilaa.

17 §. Eläkkeiden ja muiden etuuskien suorittaminen. Pykälän mukaan konkurssin aikana lisäeläkelaitos ei saa suorittaa maksettavaksi erääntyneitä eläkkeitä tai muita etuuksia. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 130 §:ssä säädettyä. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ei ole asiaa koskevia säännöksiä, mutta säännös vastaa yleisiä konkurssioikeuden periaatteita, joita sovelletaan myös lisäeläkesäätiöön. Vakuutettujen, eläkkeensaajien, muiden etuuskien saajien ja edunsaajien keskinäinen yhdenvertaisuus edellyttää, että suorituksia voidaan tehdä vasta jako-osuuden selvittyä myöhemmin konkurssimenettelyssä.

18 §. Toiminnan rajoittaminen. Pykälän mukaan lisäeläkelaitos saa jatkaa toimintaa konkurssin aikana vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Konkurssin aikana lisäeläkelaitos ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä. Säännös vastaa vakuutuskassalain 130 §:ssä säädettyä. Eläkesäätiölaissa ei ole asiaa koskevia säännöksiä, mutta säännös vastaa yleisiä konkurssioikeuden periaatteita, joita sovelletaan myös lisäeläkesäätiöön. Konkurssissa olevan eläkesäätiön toiminnan rajoittaminen vastaa konkurssioikeuden yleisiä periaatteita ja on tarpeen vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

19 §. Vakuutuskannan luovuttaminen, velkojen suorittaminen ja omaisuuden jakaminen. Pykälän mukaan pesänhoitajan on pyrittävä saamaan aikaan sopimus vakuutuskannan luovuttamiseksi. Jos sopimusta ei synny kahden vuoden kuluessa, lisäeläkelaitoksen omaisuus on muutettava rahaksi ja pesänhoitajan on laadittava luettelo omaisuuden jaossa noudatettavista suhdeluista. Tämän jälkeen on maksettava konkurssimenettelystä ja sitä edeltäneestä selvitysmenettelystä johtuvat velat sekä lisäeläkelaitoksen toiminnasta konkurssin aikana ja sitä edeltäneen selvitystilän aikana lisäeläkelaitoksen toiminnasta johtuvat juoksevat kulut. Seuraavaksi suori-

tetaan vakuutettujen, eläkkeensaajien ja muun etuuden saajien sekä edunsaajien saatavat. Tämän jälkeen maksetaan kaikki muu tiedossa oleva velka. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 98 §:ssä ja voimassa olevan vakuutuskassalain 129 §:ssä säädettyä.

20 §. Saatavat osakkaalta. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen osakkaan vastuu laitosta kohtaan lisäeläkelaitoksen konkurssissa määräytyy samoin periaattein kuin osakkaan vastuu lisäeläkelaitoksen selvitystilassa. Lisäeläkekassan osakkaan vastuu katkeaa konkurssitilinpäätöksen osoittamaan alijäämään tai sitä edeltävään selvitystilatilinpäätökseen osoittamaan alijäämään. Lisäeläkesäätiön osakkaan vastuu lisäeläkesäätiötä kohtaan ei katkea, kun lisäeläkesäätiö asetetaan konkurssiin. Lisäeläkesäätiön osakas on omaan konkurssiinsa vastuussa sitoumuksistaan lisäeläkesäätiötä kohtaan. Pykälä vastaa asiasisällöltään lisäeläkekassan osakkaan osalta voimassa olevan vakuutuskassalain 130 §:ää. Eläkesäätiölaissa ei ole osakkaan vastuuta koskevaa nimenomaista säännöstä, mutta ehdotus vastaa nykyistä oikeustilaa.

13 luku **Rajat ylittävä toiminta**

ETA-lisäeläkelaitos ja ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos

1 §. Luvun soveltamisala. Lukua sovelletaan ETA-lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävään toimintaan. Rajat ylittävällä lisäeläketoiminnalla tarkoitetaan toimintaan, jossa eläkekassa hoitaa lisäeläkejärjestelyä, johon ei sovelleta Suomen sosiaali- ja työoikeutta.

ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta

2 §. Rajat ylittävää toimintaa koskevan luvan hakeminen. ETA-lisäeläkelaitoksen on haettava Finanssivalvonnalta lupa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen. Lupahakemuksessa on ilmoitettava vastaanottava valtio, rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka sekä hallinnoitavan lisäeläkejärjestelmän pääpiirteet. ETA-lisäeläkelaitoksen on haettava lupaa kunkin rajat ylittävän lisäeläkejärjestelyn osalta. Finanssivalvonta arvioi ETA-lisäeläkekassan kykyä hallinnoida jokaista lisäeläkejärjestelmää, jota lupahakemus koskee. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 b §:ää.

3 §. Arvio edellytyksistä harjoittaa rajat ylittävää toimintaa. Finanssivalvonta arvioi, onko ETA-lisäeläkelaitoksella edellytykset, sen rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, jota lupahakemus koskee. Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkelaitoksen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila ja johtajien maine sekä pätevyys ovat yhteensopivia sen rajat ylittävän toiminnan kanssa, jota lupahakemus koskee. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 c §:ää.

4 §. Tieto sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista. Ennen kuin ETA-lisäeläkelaitos ryhtyy harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, sen on saatava Finanssivalvonnalta tieto niistä sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joita lupahakemuksen kohteena olevaan lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan tehtävästä toimittaa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen lupaa hakevalle ETA-lisäeläkelaitokselle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tiedot sekä tieto näiden tietojen merkittävistä muutoksista. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan rajat ylittävissä toiminnassa on noudatettava vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä sekä tietojen toimitamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevia vaatimuksia, jotka vastaanottava valtio on asettanut rajat ylittävälle toiminnalle. Rajat ylittävän toiminnan voi aloittaa, kun ETA-lisäeläkelaitos on saanut Finanssivalvonnalta toiminnan harjoittamiseksi tarpeelliset tiedot sovellettavasta työ- ja sosiaalilainsäädännöstä sekä tietojen toimittamista koskevista säännöksistä. Jos edellä mainittuja tietoja ei anneta säännöksen mukaisessa määräajassa,

ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa. Edellytyksenä on kuitenkin tässäkin tapauksessa, että vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä sekä tietojen toimittamista koskevia säännöksiä noudatetaan. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 d §:ää.

5 §. *Sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten valvonta.* Vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisvalvoo, että rajat ylittävissä toiminnassa noudatetaan vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä ja tietojen toimittamiselle rajat ylittävissä toiminnassa asetettavia vaatimuksia. Jos edellä mainittu viranomaisvalvoo havaitsee rikkomuksia, sen on ilmoitettava niistä Finanssivalvonnalle, jonka tulee yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhtyä tarpeellisiin valvontatoimiin rikkomuksen lopettamiseksi. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 e §:ää.

6 §. *Vastuuvelan täysimääräinen kattaminen.* ETA-lisäeläkelaitoksen, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava vastuuvelka täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Jos rajat ylittävää toimintaa harjoittavan laitoksen vastuuvelka ei ole täysin katettu kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta, Finanssivalvonnan on vaadittava ETA-lisäeläkelaitosta heti kattamaan vastuun täysimääräisesti. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 f §:ää.

7 §. *ETA-lisäeläkekassan ja ETA-lisäeläkesäätiön merkitseminen rekisteriin.* Pykälässä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavan lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, joka harjoittaa myös rajat ylittävää toimintaa, merkitsemisestä vakuutuskassarekisteriin ETA-lisäeläkesäätiönä tai -kassana. Finanssivalvonnan on toimitettava rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 g §:ää.

Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta Suomessa

8 §. *Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen oikeus harjoittaa lisäeläketoimintaa Suomessa.* Pykälässä säädetään siitä, että ulkomaisella lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 125 h §:n 1 momenttia.

9 §. *Tieto sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista.* Finanssivalvonta ilmoittaa ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle lisäeläketoimintaa koskevat Suomen sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamista koskevat vaatimukset. Finanssivalvonta ei saa asettaa ulkomaiselle ETA-lisäeläkelaitokselle muita vastuuvelan katteen olevien varojen sijoittamista koskevia vaatimuksia kuin, mitä säädetään IORP II-direktiivin 19 artiklan 1-6 kohdassa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 125 h §:n 2 momenttia.

10 §. *Rajat ylittävän toiminnan aloittaminen.* Ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa Suomessa, kun se on saanut 9 §:ssä tarkoitetut tiedot tai jos se ei ole saanut edellä tarkoitettuja tietoja kuuden viikon kuluessa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 125 i §:n 1 momenttia.

11 §. *Sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamisen valvonta.* Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa sille 9 §:n mukaisesti tiedoksi annettuja vaatimuksia. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 125 j §:ää.

14 luku **Rajat ylittävät siirrot**

1 §. Luvun soveltamisala. Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Tätä lukua sovelletaan myös lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua ja joka on ilmoittanut Finanssivalvonnalle toimivansa niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Edellä mainitun laitoksen osalta tätä lukua sovelletaan ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lähtien. Lisäksi tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, jos lisäeläkejärjestelyn siirto ei johda rajat ylittävään toimintaan. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 i §:ää.

2 §. Vakuutettujen, etuudensaajien ja vakuuttavan työnantajan suostumus. Pykälässä säädetään siirron edellyttämästä vakuutettujen enemmistön suostumuksesta vastuuvelan siirtoon. Vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltainen viranomaisen arvioi siirtoa koskevan lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä, onko edellä mainittu suostumus annettu. Tämän lisäksi siirron toteuttaminen edellyttää lisäeläkelaitoksen hallituksen päätöstä. Tiedot siirron ehdoista on asetettava vakuutettujen ja etuudensaajien saataville tai heidän edustajiensa saataville hyvissä ajoin ennen siirtoa koskevan hakemuksen jättämistä. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 j §:ää.

3 §. Finanssivalvonnan arvio ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen suostumus. Jos lisäeläkelaitos aikoo siirtää vapaaehtoisen lisäeläketoiminnan toisessa ETA-valtiossa toimivaan ammatilliseen lisäeläkelaitokseen tai vakuutusyhtiöön, se tarvitsee siirtoon vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen ennakolta antaman hyväksynnän. Tämän hyväksynnän se voi antaa saatuaan ensin Finanssivalvonnan arvion siirron edellytyksistä. Luvan vastuuvelan rajat ylittävälle siirrolle antaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltainen viranomaisen. Finanssivalvonta toimii yhteistyössä edellä mainitun viranomaisen kanssa. Finanssivalvonta saa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen. Finanssivalvonta arvioi, täytyvätkö siirrossa pykälässä säädetyt edellytykset ja toimittaa arvionsa edellä mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle. Finanssivalvonnan tässä pykälässä tarkoitettu arvio ei ole valituskelpoinen hallintopäätös. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 k §:ää.

4 §. Tiedot siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista. Pykälässä säädetään vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle annettavista tiedoista. Finanssivalvonta ilmoittaa edellä mainitulle viranomaiselle siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn sovellettavat sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamiseen vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavat vaatimukset. Kun vakuutuskanta on siirretty toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn lisäeläkelaitokseen ja siirrettävän kannan osalta vakuutettujen ja edunsaajien sekä rahoittavan yrityksen väliseen suhteeseen sovelletaan muun ETA-valtion kuin laitoksen kotivaltion työ- ja sosiaalioikeutta, kyseessä on rajat ylittävä toiminta. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 l §:ää.

5 §. Finanssivalvonnan valvontatehtävät. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan valvontatehtävistä vastaanottavan valtion toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa siirretyn lisäeläkejärjestelyn osalta Suomen sosiaali- ja työoikeutta ja Suomen lain mukaisia tietojen antamista koskevia säännöksiä. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 m §:ää.

6 §. *Lisäeläkelaitos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena.* Pykälässä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavan lisäeläkelaitoksen toimimisesta vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävässä siirrossa siten, että laitokseen siirretään lisäeläkejärjestelmä toisesta ETA-valtiosta. Niiden työnantajien piiri, jotka voivat vakuuttaa työntekijänsä Suomessa rekisteröidyssä lisäeläkelaitoksessa on laissa rajoitettu. Lisäeläkelaitokseen ei rajat ylittävällä siirrolla voida siirtää lisäeläkejärjestelyä, jos siirrettävää vakuutuskantaa rahoittava yritys eli työnantaja ei ole vastaanottavaan laitokseen kuuluva työnantaja tai ellei työnantaja siirron yhteydessä liity laitokseen osakkaaksi. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 n §:ää.

7 §. *Lupahakemus lisäeläkejärjestelyn vastaanottamiseen.* Pykälässä säädetään luvasta, joka lisäeläketoimintaa harjoittavan laitoksen on haettava Finanssivalvonnalta lisäeläkejärjestelyn vastaanottamiseksi rajat ylittävässä siirrossa. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 o §:ää.

8 §. *Finanssivalvonnan päätös lisäeläkejärjestelyn vastaanottamisluvasta.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan lupahakemusta koskevasta arviosta. Pykälässä säädettyjä seikkoja koskevan arvion perusteella Finanssivalvonta tekee lupahakemusta koskevan hyväksyvän tai hylkäävän päätöksen. Päätös on valituskelpoinen hallintopäätös. Finanssivalvonta toimittaa päätöksensä tiedoksi siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 p §:ää.

9 §. *Tiedot vastaanotettuun lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen toimittamisen vaatimuksista.* Pykälässä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavalle laitokselle toimitettavista tiedoista vastaanotettuun lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista. Finanssivalvonta toimittaa edellä mainitut tiedot laitokselle saatuaan tiedot siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 q §:ää.

10 §. *Siirrettävän lisäeläkejärjestelyn hallinnon aloittaminen.* Pykälässä säädetään ajankohdasta, jolloin lisäeläketoimintaa harjoittava laitos voi ryhtyä hallinnoimaan vastaanotettavaa lisäeläkejärjestelyä. Siirto voi tapahtua, kun Finanssivalvonta on antanut siihen luvan. Lisäeläketoimintaa harjoittava laitos voi hallinnoida siirrettyä lisäeläkejärjestelyä myös silloin, jos Finanssivalvonta ei anna lupahakemusta koskevaa päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa lupahakemuksen tekemisestä. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 r §:ää.

11 §. *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen sovintomenettely.* Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 s §:ää.

15 luku Lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta

1 §. *Finanssivalvonnan valvontatehtävät.* Pykälän mukaan Finanssivalvonta valvoo, että lisäeläkelaitos täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetty edellytykset. Pykälässä säädetään niistä asioista, joita Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 §:n 3 momenttia.

2 §. *Valvonnan tavoitteet, suhteellisuus ja vaikuttavuus.* Pykälän mukaan valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojeleminen sekä lisäeläkelaitoksen vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen. Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tu-

levaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkasteltava toimiansa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 b §:n 2 momenttia.

3 §. *Valvonnassa huomioon otettavat seikat ja käytettävissä olevat valvontakeinot.* Pykälän mukaan Finanssivalvonnan on lisäeläkelaitosta valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja lisäeläkelaitokselle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 c §:ää.

4 §. *Valvonnan kannalta tarpeellisten tietojen ja asiakirjojen toimittaminen Finanssivalvonnalle.* Lisäeläkelaitoksen, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 d §:ää.

5 §. *Ulkoistettujen toimintojen valvonta.* Finanssivalvonta valvoo lisäeläkelaitoksen ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyn 3 luvun 12 §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta lisäeläkelaitoksen taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 e §:ää.

6 §. *Rikemaksun määrääminen.* Pykälän mukaan Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo tiettyjä pykälässä nimenomaisesti yksilöityjä säännöksiä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 f §:ää.

7 §. *Kielto käyttää omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön hallinnassa olevia varoja.* Finanssivalvonta voi eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää 6 luvun 27 §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja 6 luvun 28 §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön hallinnassa olevien eläkesäätiön varojen käyttämisen. Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomeen sijoittautuneen omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön hallinnassa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 g §:ää.

8 §. *Kieltopäätöksen tiedoksi antaminen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.* Pykälän mukaan Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkesäätiön toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 h §:ää.

9 §. *Vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden valvonta rajat ylittävässä toiminnassa.* Pykälän mukaan Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia. Jos lisäeläkelaitos harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 i §:ää.

10 §. Tietojenvaihto ja yhteistyö. Finanssivalvonnan on edistettävä tietojenvaihtoa ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvontaa koskevien parhaiden käytäntöjen ja yhteistyön kehittämiseksi, kilpailun vääristymisen estämiseksi sekä rajat ylittävän toiminnan ja rajat ylittävien siirtojen edellytysten turvaamiseksi. Finanssivalvonnan on tietojenvaihtoa edistäessään toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä Euroopan komission kanssa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvonnan helpottamiseksi. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 j §:ää.

11 §. Euroopan parlamentin tutkintaoikeus. Pykälä perustuu IORP II –direktiivin 54 artiklaan. Artiklassa viitataan Euroopan parlamentin tutkintaoikeuteen, josta säädetään 226 artiklassa Sopimuksessa Euroopan unionin toiminnasta. IORP II-direktiivin 54 artiklan mukaan Euroopan parlamentilla on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja toimivaltaiselta viranomaiselta tutkintaoikeuden toteuttamista varten. Lisäeläkesäätiö ja lisäeläkekassalaissa säädetään siitä, että Finanssivalvonta voi luovuttaa Euroopan parlamentille tietoja lisäeläkelaitosten toiminnasta, jos parlamentti käyttää tutkintaoikeuttaan.

16 luku **Rangaistussäännökset**

Luku sisältää lain rangaistussäännökset. Vakavimmat teot on kriminalisoitu *lisäeläkelaitostoiminnan luvattomana harjoittamisena* (1 §) ja *lisäeläkelaitosrikkoksena* (2 §), joissa rangaistusasteikko on sakko tai enintään yksi vuotta vankeutta. Lievimät teot on kriminalisoitu *lisäeläkelaitosrikkomuksena* (3 §), josta voidaan tuomita vain sakkoon. Lisäksi luku sisältää viittauksena rikoslakiin *rangaistusseuraamukset vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta* (4 §), jonka rangaistusasteikko määräytyy rikoslain 38 tai 40 luvun mukaan. Edellä mainitun perusteella syyteoikeus tässä luvussa rangaistavaksi säädettyihin tekoihin vanhentuu pääsääntöisesti kahdessa vuodessa rikoksen tekopäivästä. Kaikki luvussa kuvatut teot ovat virallisen syytteen alaisia. Rikosoikeudellisen keskittämisperiaatteen mukaisesti teoista, joista on säädetty vankeusrangaistusuhka, tulisi säätää rikoslaissa. Tästä periaatteesta on mahdollista poiketa erityisestä syystä, jos ehdotetaan matalaa vankeuden enimmäismäärää. Nyt ehdotettu enimmäisrangaistus on yksi vuosi vankeutta, jota voidaan pitää melko alhaisena vankeuden määränä. Rikoslaissa ei ole tällä hetkellä erityisesti vakuutustoimialaa koskevia rangaistussäännöksiä. Esimerkiksi vakuutusyhtiöitä ja työeläkevakuutusyhtiöitä koskevista erityisistä rangaistussäännöksistä säädetään vakuutusyhtiölaissa.

Pääsääntöisesti luvussa kuvatut teot ovat rangaistavia vain tahallisina. Rangaistavuus ei myöskään koske tilanteita, joissa teko on vähäinen. Teon mahdollinen vähäisyys arvioidaan tapauskohtaisesti. Säännökset koskien lisäeläkelaitosrikkosta ja -rikkomusta sekä vaitiolovelvollisuuden rikkomista ovat myös toissijaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että niitä sovelletaan vain, jollei teko samalla täytä sellaisen rikoksen tunnusmerkistöä, josta on muualla laissa säädetty ankarampi rangaistus.

Laissa säädetty rangaistusuhka koskisi rangaistavaksi säädettyihin tekoihin syyllystyneitä luonnollisia henkilöitä. Rikoslain 9 luvussa säädetty oikeushenkilön rangaistusvastuu ei voisi tulla sovellettavaksi luvussa säädettyjen tekojen johdosta.

Pääsääntöisesti rangaistussäännökset vastaisivat voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädettyä. Voimassa oleviin lakeihin verrattuna pykäläkirjoittamistapaa on täsmennetty, jotta rangaistava teko on määritelty mahdollisimman yksiselitteisesti.

1 §. Lisäeläkelaitostoiminnan luvaton harjoittaminen. Pykälässä luetellut teot olisivat rangaistavia lisäeläkelaitostoiminnan luvattomana harjoittamisena, eli niistä voitaisiin tuomia sakkoa

tai enintään yksi vuotta vankeutta. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 129 §:ää ja vakuutuskassalain 162 §:ää, joissa toiminnan harjoittaminen olematta siihen oikeutettu on vastaavasti kriminalisoitu. Ehdotuksessa periaatteena on rikosoikeudellinen tarkkara-jaisuus. Ehdotuksessa täsmennetään viittauksin, minkä pykälän vastaista toimintaa rangaistus-uhka koskee. Lisäeläkelaitosten toiminnan tarkoitus, toimintapiiri eli laissa sallitut osakkaat ja mahdolliset vakuutetut on laissa tarkoin rajattu. Lisäeläkelaitos ei voi harjoittaa toimintaansa vapaasti markkinoilla kuten vakuutusyhtiö. Toimintaa ei ole sallittua aloittaa ennen rekisteröintiä eikä jatkaa asettamatta laitosta selvitystilaan, jos laissa säädetty selvitystilaan asettamista edellyttävät kriteerit täyttävät. Ehdotetun pykälän 1 kohdassa täsmennetyt seikat, milloin toimintaa harjoitetaan ilman siihen olevaa oikeutta, vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain sääntelyä toiminnan tarkoituksesta, toimintapiiristä, sallituista vakuutetuista, toiminnasta ennen rekisteröintiä sekä siitä, milloin laitos on asetettava selvitystilaan. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 162 §:n 2 kohtaa myös siltä osin, kuin siinä kielletään ottamasta uusia vakuutettuja selvitystilan aikana. Voimassa olevasta laista poiketen maksujen periminen lisäeläkekassaan selvitystilan aikana ei olisi rangaistavaa. Selvitystilan sääntelyä on ajanmukaistettu ja täsmennetty, eikä maksujen periminen selvitystilan aikana ole aina kiellettyä. Kriminalisoinnin alaa ei ehdotuksessa laajenneta.

2 §. Lisäeläkelaitosrikos. Pykälässä säädetään teoista, jotka ovat rangaistavia lisäeläkelaitosrikkoksena. Rangaistusasteikko lisäeläkelaitosrikkoksesta on sakkoa tai vuosi vankeutta. Pykälän 1 ja 3 kohta vastaisivat asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 130 §:ää ja vakuutuskassalain 163 §:ää.

Pykälän 2 kohta olisi uusi. Siinä kriminalisoidaan eläkelaitoksen varojen jakaminen 6 luvun 1 §:n vastaisesti. Rangaistusuhka koskisi siten eläkelaitoksen varojen käyttämistä laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen. Myös pykälän 3 kohta, jossa kriminalisoitaisiin laitoksen varojen jakaminen osakkaille 5 luvun 15 §:n vastaisesti olisi uusi säännös. Aiemmin eläkelaitoksen varojen jakaminen lain säännösten tai eläkelaitoksen sääntöjen vastaisesti on ollut kriminalisoitua eläkesäätiö- ja vakuutuskassarikkomuksena, jossa rangaistuksena on sakkoa. Vakuutusyhtiöiden osalta vastaava teko on ollut kriminalisoitu vakuutusyhtiölain 29 luvun 4 §:n perusteella vakuutusyhtiörikkoksena, jonka rangaistusasteikko on sakkoa tai enintään vuosi vankeutta. Tämän vuoksi on perusteltua, että eläkelaitoksen varojen käyttäminen laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen olisi jatkossa kriminalisoitu lisäeläkelaitosrikkoksena.

Eläkevarat, joita eläkesäätiöt ja -kassat hoitavat on tarkoitettu vain niiden tarjoaman lisäeläketurvan hoitamiseen, sillä lisäeläkesäätiöt ja -kassat eivät saa harjoittaa muuta toimintaa. Kyseisten varojen käyttäminen muuhun laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen loukkaa vakuutettujen etuja. Lisäeläkelaitoksen varoja voidaan palauttaa laitoksessa osakkaana olevalle työnantajalle laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Vaikka osakkaana olevalla työnantajalla voi olla velvollisuus maksaa omista varoistaan laitoksesta puuttuva vastuiden kattamiseen tarvittava pääoma tai osa siitä, osakkaan maksukyvyttömyys voi käytännössä johtaa varojen saamatta jäämiseen. On mahdollista, että lisäeläkkeitä ei varojen puuttuessa voida maksaa täysimääräisinä tai lainkaan. Ehdotettu rangaistusasteikko vastaa osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa yhtiön varojen laittomasta jakamisesta säädettyä enintään vuoden vankeusrangaistusta.

3 §. Lisäeläkelaitosrikkomus. Pykälässä lueteltaisiin ne teot, jotka olisivat rangaistavia lisäeläkelaitosrikkomuksena. Lisäeläkelaitosrikkomuksesta voidaan tuomita sakkoa. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 131 §:ää ja vakuutuskassalain 164 §:ää. Sitä kuitenkin täsmennettäisiin pykäläviittauksin.

Uutta olisi se, että pykälän 2 momentin 2—8 kohdan mukainen menettely olisi rangaistavaa myös, jos menettely on ollut törkeän tuottamuksellista. Edellä mainitussa kohdassa säädetään

rangaistavaksi Finanssivalvonnalle lain mukaan annettavien tietojen ja ilmoitusten tekemättä jättäminen. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti on perusteltua säätää rangaistavaksi tahallisuuden lisäksi myös törkeän tuottamuksellisenä, sillä on yleisen edun kannalta tärkeää, että valvojalla on käytettävissään ajantasaiset tiedot. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 29 luvun 5 §:n 2 momenttia.

17 luku Voimaantulo

1 §. Voimaantulo. Tämän lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tammikuun ensimmäisenä päivänä vuonna 2022.

1.3 Vakuutuskassalaki

1 luku Lain soveltaminen ja toiminnan keskeiset periaatteet

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin toiminnasta, jota vakuutuskassa voi lain mukaan harjoittaa. Lakia sovellettaisiin sairausavustukseen, hautaus- ja eroavustukseen sekä muiden sosiaalisen henkilövakuutus toiminnan piiriin kuuluviin avustuksiin. Pykälä perustuu vakuutuskassalain 1 §:n 1 momentin 3, 4 ja 6 kohtaan ja 2 momenttiin sekä 7 §:n 1 momenttiin.

Pykälässä ei säädetä voimassa olevaa vakuutuskassalain 2 §:n 1 momenttia vastaavaa säännöstä. Työntekijän eläkelain ja yrittäjän eläkelain soveltamisesta säädettäisiin eläkesäätiö- ja kassalaissa sekä lisäeläkesäätiö- ja kassalaissa. Voimassa olevasta laista poiketen pykälässä ei myöskään säädettäisi nimenomaisesti siitä, että tätä lakia ei sovelleta työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettuun työttömyyskassaan. Sääntelyn tilaa ei ole kuitenkaan tarkoitus muuttaa, sillä työttömyyskassalain 2 a §:n mukaan vakuutuskassalain soveltaminen työttömyyskassan lakisääteiseen etuuteen tai työttömyyskassan jäsenyyteen ei ole mahdollista.

2 §. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain soveltaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yleisesti, että eläkesäätiö- ja eläkekassalain eläkelaitosta ja eläkekassaa koskevia säännöksiä sovelletaan, jollei vakuutuskassalaissa muuta säädetä. Lisäksi pykälän 2 momentissa luetellaan ne eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännökset, joita ei sovelleta vakuutuskassoihin. Sääntelyn rakenne poikkeaa siten voimassa olevasta lainsäädännöstä.

3 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin erilaisia toimintoja harjoittavat vakuutuskassat, ETA- ja OECD-valtio, vakuutettu, edunsaaja, osakas ja konserni. Vakuutetulla tarkoitetaan myös vapaakirjan saanutta. Säännöksen määritelmiä on osittain voimassa olevan vakuutuskassalain 3 §:ssä.

4 §. Toiminnan tarkoitus ja toiminta ennen rekisteröintiä. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassan tulee harjoittaa toimintaansa muutoin kuin liikemäisesti toimintapiirissään. Vakuutuskassan toiminnan tulee siten olla avointa vain toimintapiirissä olevien henkilöiden tai henkilöryhmien suhteen. Muutoin vakuutuskassa ei saa tarjota palveluitaan määrittelemättömälle joukolle ihmisiä. Muutoin kuin liikemäisesti toimimisesta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 1 §:n 1 momentissa. Pykälän 1 momentissa nimetään vakuutuskassan päämiehet, joiden edun mukaisesti vakuutuskassan on toimittava. Vakuutuskassan tulee hoitaa varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla. Pykälä kattaa sekä vakuutuskassalle kertyneet varat, että tulevaisuudessa kertyvän kassavirran. Pykälässä vaaditaan turvaavuuden varmistamista, koska jo voimassa olevan vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin mukaan vakuutuskassan on sijoitettava varansa turvaavasti ja tuloa tuottavasti sekä kassan maksuvalmiutta silmällä pitäen. Kassan varoja ei saa käyttää kassan toiminnalle ilmeisesti vieraaseen tarkoitukseen. Lisäksi voimassa olevan vakuutuskassalain 9 §:n mukaan vakuutuskassan on jälleenvakuutuksella tai muulla tavoin

järjestettävä toimintansa siten, että syntyy vakuutettuja etuja turvaava suhde vastuunomien todennäköisen vaihtelun ja kassan vastuukyvyyn välillä. Ehdotuksessa ei ole tarkoitettu muuttaa näitä perustavanlaatuisia periaatteita.

Pykälän 2 momentti vastaa asiallisesti vakuutuskassalain 24 §:n 1 ja 2 momenttia. Lähtökohtana on, että kassaa ei ole olemassa itsenäisenä oikeushenkilönä ennen rekisteröintiä. Pykälän 3 momentin mukaan ennen vakuutuskassan rekisteröimistä kassan puolesta tehdyistä toimituksista vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Ennen kassan rekisteröintiä kassan toimilla on oikeusvaikutuksia perustamistointien johdosta. Sen vuoksi 3 momentissa säädetään, että tänä aikana hallitus ja toimitusjohtaja voivat käyttää puhevaltaa perustamista koskevissa asioissa. Tämä on toimitusjohtajan osalta uusi säännös. Vastuu näistä toimituksista siirtyy kuitenkin vakuutuskassalle rekisteröimisen jälkeen.

5 §. *Sairauskassan toimintapiiri.* Pykälässä säädettäisiin nimenomaisesti työpaikkakassan ja täydennyskassan toimintapiiriin muodostamiseen kelpuutetuista henkilöistä tai henkilöryhmistä.

Pykälän 1 momentissa viitataan sairausvakuutuslaissa tarkoitetun työpaikkakassan toimintapiiriin. Säännös sisältää aineellisen viittauksen.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 4 §:ää. Pykälän mukaan toimintapiiriin voi kuulua henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen taikka rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella, jos täydennyskassatoiminnan harjoittaminen tämän ryhmän keskuudessa on tarkoituksenmukaista. Täydennyskassan henkilöryhmällä tai rekisteröidyllä yhdistyksellä tulisi olla vakuutuskassaan luonteva liityntä.

6 §. *Täydennyskassan vakuutetut.* Työpaikkakassan vakuutettuihin sovelletaan, mitä sairausvakuutuslaissa säädetään. Täydennyskassassa vakuuttaminen on sidottu osakkaaseen työ-, virka- tai palvelussuhteessa oleviin henkilöihin. Kassassa voidaan vakuuttaa myös työnantajan palveluksessa olevat johtohenkilöt sekä edellä tarkoitettujen henkilöiden perheenjäsenet ja palvelussuhteen päättäneet sekä heidän perheenjäsenensä.

7 §. *Hautaus- ja eroavustuskassan toimintapiiri ja vakuutetut.* Pykälän mukaan hautaus- ja eroavustuskassan toimintapiiriin sovelletaan 5 §:n 2 momenttia ja vakuutettuihin 6 §:ää. Säännös sisältää aineellisen viittauksen.

8 §. *Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu.* Säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä, jotka nimenomaisesti kuvaisivat osakkaiden asemaan sovellettavia yleisiä periaatteita. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassa on perustajastaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä ja lakkaa, kun vakuutuskassa on purettu. Vastaava periaate on todettu muun muassa osakeyhtiölain 1 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutuskassan osakkaat vastaavat kassan tilinpäätöksen alijäämän kattamisesta siten kuin tässä laissa säädetään ja kassan säännöissä määrätään. Vaikka vakuutuskassa on osakkaista erillinen oikeushenkilö, osakkaat ovat vastuussa laissa täsmennyvällä tavalla siitä, että kassa täyttää sille säädetty vaatimukset.

2 luku **Perustaminen**

1 §. *Vakuutuskassan perustaja.* Pykälän 1 momentin mukaan työpaikkakassan voi perustaa työnantaja taikka työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joilla on taloudellinen tai

toiminnallinen yhteys, jos toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista. Taloudellinen ja toiminnallinen yhteys tarkoittaa myös konsernia, mutta on käsitteenä konsernia laajempi. Työpaikkakassana toimiminen edellyttää kansaneläkelaitoksen suostumusta, josta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Täydennyskassan taikka haudaus- ja eroavustuskassan voi perustaa 1 momentissa tarkoitettujen lisäksi työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden, jos toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista, taikka yrittäjät yhdessä sellaisten yrittäjien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden, jos toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että täydennyskassan taikka haudaus- ja eroavustuskassan voi perustaa henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella tai rekisteröity yhdistys.

2 §. Vähimmäiskoko. Pykälässä säädetään työpaikka- ja täydennyskassan perustamisen edellytyksenä olevista vakuutettujen määristä. Työpaikkakassassa tulee sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan olla vähintään 300 vakuutettua. Tältä osin ehdotus vastaa voimassa olevaa lakia. Ehdotuksen mukaan täydennyskassassa taikka haudaus- ja eroavustuskassassa on oltava vähintään 100 vakuutettua. Tältä osin uusi vähimmäiskokoa koskeva säännös on tarpeen riittävän maksujen kassavirran ja avustuskorvausten riskinjoon varmistamiseksi.

3 §. Säännöt. Pykälän 1 momentissa säädetään vakuutuskassan säännöissä määrättävistä asioista. Pykälän 1 momentin luettelo ei ole tyhjentävä. Voimassa olevasta laista poiketen laissa tai säännöissä ei enää jatkossa velvoitettaisi vakuutuskassaa määräämään vakuutuskassan pohjarahaston maksamisesta. Muun muassa tällainen määräys olisi kuitenkin edelleen sallittu. Pykälän 1 momentin 15 kohdan nojalla uutena asiana säännöissä olisi puolestaan määrättävä siitä, miten täydennys-, haudaus- tai eroavustuskassa tiedottaa vakuutetuille, vapaakirjan saaneille tai edunsaajille korvauksia ja avustuksia koskevista sääntömääräyksistä. Pykälän 2 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 4 §:n 1 momentin 1—3 kohtaa ja 15 §:ää.

4 §. Toiminimi. Pykälässä säädetään nimenomaisesti vakuutuskassan velvollisuudesta ottaa suomen- tai ruotsinkielinen toiminimi. Lisäksi pykälässä säädetään toiminimeä koskevista vaatimuksista. Säännös on tarpeen, koska toiminimilaki ei sellaisenaan koske vakuutuskassatoimintaa.

5 §. Osakasluettelo. Pykälässä säädetään uutena osakasluettelosta, joka vastaa osittain osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:ssä säädettyä. Vakuutuskassan tulee pitää osakkaista luetteloa, jossa on oltava osakkaan nimi ja yhteisötunnus. Osakasluettelo tulisi laatia heti kassan perustamisen jälkeen.

Pykälän 2 momentissa säädetään vakuutuskassan velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle viipymättä osakasluettelon muutoksista. Finanssivalvonta arvioi, että kassan osakkaiden muuttuminen täyttää vakuutuskassan toimintapiirille laissa asetetut vaatimukset ja että toimintapiiri vastaa myös kassan sääntöjä. Jos vakuutuskassassa on useita osakkaita, toimintapiiriä koskevan sääntelyn mukaan edellytyksenä on, että toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista.

3 luku **Hallinto ja tilinpäätös**

1 §. Työpaikkakassan hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Pykälässä ehdotetaan erityissäännöstä työpaikkakassan hallituksen jäsenten määrän osalta. Hallituksen puheenjohtajasta säädetään

eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 7 §:n 2 momentissa. Ehdotuksen mukaan työpaikkakassan hallituksessa on oltava vähintään viisi jäsentä ja kullakin heistä henkilökohtainen varajäsen. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 25 §:n 1 momenttia.

2 §. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus. Ehdotuksessa kultakin hallituksen jäseneltä ja toimitusjohtajalta edellytetään hyvämaineisuutta ja vakuutuslainsäädännön laatuun ja laajuuteen nähden tarpeellista asiantuntemusta. Ehdotetussa säännöksessä edellytetään myös, että sijoitustoimintaa harjoittavassa vakuutuslainsäädännössä hallituksessa on hyvä sijoitustoiminnan tuntemus. Säännöksellä tarkoitetaan sitä, että tällöin vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on vaatimuksen täyttävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Tarpeellisen asiantuntemuksen vakuutuslainsäädännössä voi tarvittaessa muutoin järjestää esimerkiksi ulkoistamalla huolellisesti sijoitus- tai muita toimintojaan. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 27 §:n 2 momenttia.

3 §. Säännösten soveltaminen varajäseniin. Ehdotuksen mukaan hallituksen varajäseniin sovelletaan, mitä vakuutuslainsäädännössä säädetään hallituksen jäsenistä. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 25 §:n 4 momenttia.

4 §. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko. Vakuutuslainsäädännön korvaustoiminta on yleensä verrattain yksinkertaista toimintaa. Siksi voimassa olevan vakuutuslainsäädännön ja ehdotuksen pääsääntöjen nojalla vakuutuslainsäädännössä ei ole yleensä vastuullista vakuutusmatemaatikkoa. Pykälässä ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi, että vakuutuslainsäädännössä on valittava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, jos vastuuvuoroon sisältyy vakuutusmaksuvastuu. Tällöin vakuutuslainsäädännön korvaustoiminta on jonkin verran monimutkaisempaa kuin tavallisesti, mistä johtuen vastuullisen vakuutusmatemaatikon vaatimus on perusteltu. Ehdotusta sisällöltään lähellä oleva säännös on voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 170 §:n 1 momentissa.

5 §. Työpaikkakassan vakuutustoiminnan ulkoistamisen kieltö. Pykälän mukaan työpaikkakassa ei saa ulkoistaa vakuutustoimintojaan. Kansaneläkelaitos on antanut tietyille työpaikkakassalle suostumuksen harjoittaa toimintaa, eikä tämä suostumus ole siirrettävissä. Tätä on käytännössä edellytetty Kansaneläkelaitoksen toiminnalle asettamissa ehdoissa. Pykälää vastaavaa säännöstä ei ole voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä, mutta säännös vastaa nykyistä käytäntöä.

6 §. Tilintarkastajan valinta. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuslainsäädännössä on valittava vähintään yksi tilintarkastuslainsäädännössä tarkoitettu tilintarkastaja. Varatilintarkastajan valitsemisvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslainsäädännön 2 luvun 3 §:ssä, jonka nojalla varatilintarkastajaa ei tarvitse valita, jos tilintarkastajaksi valittu on tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan valitsee kassankokous. Momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 56 §:n 3 momenttia.

7 §. Taseeseen merkittävät erät. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 74 a §:ää.

8 §. Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon. Sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvuoroon katteen arvostamiseen tilinpäätöksessä ei sovelleta 10 §:ää. Sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvuoroon katteena olevat sijoitukset esitetään taseessa erikseen arvostettuna käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan. Omaisuuden siirrot muiden sijoitusten ja sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvuoroon katteena olevan omaisuuden välillä tapahtuvat käyvillä arvoilla. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 8 luvun 15 §:n 2 ja 3 momenttia sijoitussidonnaisen vakuutuslainsäädännön vastuuvuoroon kattavien sijoitusten arvostamisesta taseessa.

4 luku **Vastuuelka ja vakuutusmaksut**

1 §. Vastuuelka. Pykälässä säädetään vastuuelan osista. Vastuuelan muodostavat 2 §:ssä tarkoitettu korvausvastuu ja, jos sellainen on, 3 §:ssä tarkoitettu vakuutusmaksuvastuu. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 80 §:ää.

2 §. Korvausvastuu. Pykälässä määritellään korvausvastuu. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 80 §:n 1 momenttia.

3 §. Vakuutusmaksuvastuu. Pykälässä määritellään vakuutusmaksuvastuu. Tällaisena pidetään myös joillakin hautauskassoilla mahdollisesti käytössä olevaa indeksikorotusvastuuta. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 79 §:n 2 momenttia, joka kuitenkin koskee vain eläkekassaa. Ehdotuksessa soveltamisalaa laajennetaan myös vakuutuskassaan.

4 §. Vastuuelan laskuperusteet. Pykälässä edellytetään, että vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vastuuelan määrittämiseksi. Muuttujien määrittämisessä on noudatettava varovaisuuden ja myös jatkuvuuden periaatteita. Vakuutusmatemaattisia menetelmiä voidaan muuttaa ainoastaan perustellusta syystä. Muutettuja laskuperusteita on sovellettava myös niihin henkilöihin, jotka ovat olleet vakuutettuina ennen muutosta, jollei heitä varten laadita eri perusteita. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 81 §:n 1 momenttia ja 82 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä.

5 §. Vakuutustekninen katevajaus. Voimassa olevan vakuutuskassalain 82 §:n mukaisesti ehdotuksessa säädetään Finanssivalvonnan poikkeuslupamahdollisuudesta, jos uusi vastuuelka muodostuu vanhojen laskuperusteiden mukaista suuremmaksi. Vakuutuskassan on luvan saamiseksi laadittava suunnitelma erotuksen pienentämiseksi vuosittain ja noudatettava sitä. Suunnitelma on asianosaisjulkinen siten, että se on oltava osakkaiden, vakuutettujen ja edunsaajien saatavilla.

6 §. Vakuutusmaksujen laskuperusteet. Vakuutuskassalla on oltava vakuutusmaksun laskuperusteet, jotka on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 78 §:ää.

7 §. Vapaakirjan ja takaisinostoarvon laskuperusteet. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vapaakirjan määrittämiseksi, jos henkilö voi vakuutuskassan sääntöjen mukaan saada vapaakirjan. Pykälän 2 momentin nojalla vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vakuutettujen maksuosuuksia vastaavan takaisinostoarvon määrittelemiseksi siinä tapauksessa, että vakuutetut osallistuvat vakuutuskassan korvausten tai avustusten rahoittamiseen. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista vapaakirjoihin liittyvistä laskuperusteista. Pykälä vastaa vapaakirjojen osalta sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 81 §:n 1 momentin 2 kohtaa. Voimassa olevasta vakuutuskassalaista poiketen Finanssivalvonnalla ei kuitenkaan olisi toimivaltaa antaa takaisinostoarvoa koskevia määräyksiä. Säännöksen kirjoitustapaa on täsmennetty voimassa olevaan lakiin nähden.

8 §. Vakuutettujen etujen turvaaminen. Pykälän mukaan vakuutusmaksuja määritettäessä ja täytäntöön pantaessa on otettava huomioon vakuutettujen edut. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 81 §:n 2 momenttia.

9 §. Maksuosuuksien eriyttäminen maksuperusteisessa järjestelyssä. Pykälä on uusi. Pykälässä edellytetään, että vakuutuskassan vastaanottamat maksut on eriteltävä yhden tai useamman osakkaan ja vakuutettujen maksuosuuksiin, jos vakuutetut osallistuvat vakuutuskassan rahoit-

tukseen. Erittely kirjanpidossa on tarpeen, jos tällainen vakuutuskassa halutaan purkaa vapaaehtoisesti, koska vakuutuskassan on voitava palauttaa luonnollisten henkilöiden ja osakkaan tai osakkaiden ylitse jäävät vakuutusmaksut erikseen.

10 §. Vastuuvelan korko. Pykälässä ehdotetaan, että vastuuvelan laskennassa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen. Voimassa olevan vakuutuskassalain 82 a §:n 1 momentti, jossa asiasta säädetään, koskee vain lisäeläke-toimintaa harjoittavia vakuutuskassoja. Muiden vakuutuskassojen osalta ei ole vastaavaa säännöstä. Vastaava säännös on kuitenkin tarpeen myös muiden vakuutuskassojen osalta, jos ne käyttävät diskonttokorkoa laskuperusteissaan.

11 §. Vararahasto. Pykälässä ehdotetaan eläkesäätio- ja eläkekassalain 6 luvun säännöksiä täydentäviä rahastointia koskevia säännöksiä. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassalla on oltava vararahasto, jota tulee vuosittain kartuttaa vähintään 20 prosentilla tilinpäätöksen osoittamasta ylijäämästä. Kartuttamisesta tulee vapaaehtoista, kun vararahasto on vähintään yhtä suuri kuin tilikauden ja kahden edellisen tilikauden maksutulon keskimäärä.

Pykälän 2 momentin mukaan vähimmäismäärän ylittävää vararahastoa saadaan alentaa kassankokouksen päätöksen mukaisesti ainoastaan vahvistetun taseen osoittaman alijäämän peittämiseksi taikka Finanssivalvonnan luvalla muista erityisistä syistä.

Pykälän 3 momentin mukaan vakuutuskassalla voi olla myös muita rahastoja. Näiden kartuttamisesta ja käyttämisestä on määrättävä säännöissä. Muita rahastoja ei voida siten käyttää esimerkiksi pelkästään hallituksen tai kassankokouksen päätöksessä määrättyjen perusteiden mukaisesti.

12 §. Tilinpäätöksen alijäämän peittäminen. Pykälässä säädetään alijäämän peittämiseen käytettävistä rahastoista ja niiden järjestyksestä. Järjestys etenee vapaasta omasta pääomasta kohti sidotun oman pääoman eriä. Tarvittaessa vakuutuskassan on määrättävä osakkailleen ja vuoden aikana maksuvelvollisille vakuutetuille lisämaksu. Lisämaksusta on oltava määräys säännöissä. Lisämaksu voidaan tarvittaessa periä ulosottoimien ilman tuomiota noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

13 §. Katteen eriyttäminen. Pykälässä säädetään luonnollisten henkilöiden ja osakkaan tai osakkaiden rahoittaman vastuuvelan katteen eriyttämisestä. Eriyttäminen on tehtävä, jos vakuutetut osallistuvat korvauksien tai avustuksien rahoittamiseen. Lisäksi sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelan katteena olevat varat on eriytettävä muista varoista. Voimassa olevassa vakuutuskassalain 83 a §:n 1 momentissa on ollut vastuuvelan katteen eriyttämistä koskevia säännöksiä eläkekassan osalta. Ehdotuksessa säännösten soveltamisalaa laajennettaisiin muihinkin vakuutuskassoihin.

14 §. Pysyvä ylikate. Vakuutuskassan tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen vakuutuskassan tai sen osakkaiden hyväksi. On kuitenkin käytännössä mahdollista, että vakuutuskassalle kertyy varallisuutta esimerkiksi onnistuneen sijoitustoiminnan tuloksena. Tätä varten pykälässä sallitaan ylikatteen palauttaminen osakkaille. Vakuutettujen maksamaa osuutta ei pykälän mukaan saada palauttaa osakkaille. Palauttaminen edellyttää vakuutuskassan arviota ylikatteen pysyvyydestä ja Finanssivalvonnan lupaa.

Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 a §:n 1 ja 2 momenttia, joka koskee eläkekassaa ja sen lisäetuja myöntävää osastoa. Voimassa olevasta laista poiketen ehdotukseen ei sisälly tätä asiaa koskevaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuutta.

5 luku **Varat ja sijoittaminen sekä vastuuvelan kattaminen**

1 §. Varojen sijoittaminen. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassan varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistuen. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä.

Pykälän 2 momentin mukaan vastuuvelan katteena olevat vakuutuskassan on hajautettava varat riittävällä tavalla. Säännös muodostaa sijoittamista koskevan yleisperiaatteen. Yleensä vähintään kymmentä toisistaan riippumatonta ja keskenään vain vähän korreloivaa sijoituskohdetta voidaan pitää riittävänä hajautuksena. Hajauttamista voidaan tehdä esimerkiksi omaisuusluokittein ja alueittain. Hajauttaminen voidaan tehdä myös esimerkiksi sijoitusrahaston avulla. Hajauttamista on muiden kuin eläkekassojen osalta säännelty voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 2 momentissa sekä yksityiskohtaisissa vastuuvelan kattamista koskevissa säännöksissä.

2 §. Sijoitussuunnitelma. Pykälän 1 momentissa vakuutuskassan hallitus velvoitettaisiin laatimaan sijoitussuunnitelma. Vaatimus olisi yleinen siten, että se koskisi kaikkia vakuutuskassoja, jos ne harjoittavat sijoitustoimintaa. Säännöksen tarkoituksena ei ole velvoittaa laatimaan sijoitussuunnitelmaa, jos varoja ei sijoiteta. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset sijoitussuunnitelmasta.

Säännös poikkeaa voimassa olevan vakuutuskassalain 83 f §:stä siten, että voimassa olevassa laissa velvollisuus koskee vain lisäeläke-toimintaa harjoittavaa eläkekassan ja lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan eläkekassan hallitusta. Ehdotuksessa velvollisuus olisi vakuutuskassan hallituksella.

3 §. Varojen käyttö. Ehdotuksen mukaan vakuutuskassan varoja ei saa käyttää vakuutuskassan toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin toista virkettä.

4 §. Lainanottoa ja takausta koskevat rajoitukset. Pykälässä säädetään vakuutuskassan lähtökohtaisesta lainanottokiellosta ja ehdottomasta takauskiellosta. Vakuutuskassa voisi kuitenkin ottaa tilapäisesti lyhytaikaisia lainoja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Säännöksessä lyhytaikaisilla lainoilla tarkoitetaan alle vuoden pituisia lainoja. Säännöksessä tilapäisyys tarkoittaa sitä, että vakuutuskassa ei saisi rahoittaa toimintaansa toistuvilla lyhytaikaisilla lainoilla siten, että kiello ottaa lainoja muodostuisi tosiasiallisesti poikkeukseksi.

5 §. Vastuuvelan kate. Pykälässä säädetään katettavasta vastuuvelasta, siinä huomioitavista seikoista sekä kateluettelosta. Ehdotetun pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohtaa ja 2 momenttia sekä ehdotettu 3 momentti sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 f §:n 3 momenttia.

Voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 3 momentin 3 kohdasta poiketen ehdotuksessa ei ole säädetty siitä, että vastuuvelasta vähennettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön määräämissä tapauksissa erityisistä syistä vähennettävät muut erät. Sen sijaan säädetään nimenomaisesti siitä, että katettavan vastuuvelan määrästä vähennetään 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu vakuutus tekninen katevaja.

6 §. Katevarojen arvostaminen. Pykälän mukaan vastuuvelkaa kattavat varat on arvostettava käypään arvoon. Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 3 momenttia kuitenkin siten, että sosiaali- ja terveysministeriön määräyksenantovaltuus poiketa tietyin edellytyksin käypään arvoon arvostamisesta nostetaan asetukseksi. Asetuksenantovaltuudesta säädetäisiin 25 §:ssä.

7 §. Vastuuvelan katteeksi hyväksyttävät varat ja vakuudet. Pykälässä lueteltaisiin omaisuuserät, joita vakuutuskassat voivat käyttää vastuuvelan kattamiseksi. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 5 momenttia siten lisättyinä, että momentin 6 kohdassa on mainittu muut arvopaperit. Näitä voivat olla esimerkiksi johdannaiset, joista säädetään luvun 8 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta hyväksyä katteeksi määräajaksi myös muu riskiltään vastaava omaisuuserä. Voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 6 momenttiin nähden säännöstä on tarkennettu siten, että määräaika olisi ajallisesti rajoitettu enintään kahteen vuoteen.

8 §. Johdannaissopimukset. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan nimenomaisesti sallittavaksi johdannaisten käyttäminen suojaustarkoituksessa tai sijoitusten tehokkaan hoidon mahdollistamiseksi. Johdannaisten yhteismäärää on kuitenkin perusteltua rajoittaa vastuuvelan katteena olevien varojen yhteismäärään. Lisäksi johdannaisten arvostamisessa on noudatettava varovaisuuden periaatetta.

9 §. Sijoitukset yhteen yhteisöön. Pykälässä rajoitetaan vakuutuskassan yhteen yhteisöön liittyvää sijoitusriskiä. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 n §:n 1 ja 2 momenttia. Osakkeita ja näihin rinnastettavia oman pääoman ehtoisia arvopapereita koskevia prosentiosuuksia on kuitenkin maltillisesti nostettu voimassa olevaan vakuutuskassalain mukaisesta 5 prosentista ehdotuksen 10 prosenttiin.

Pykälän 2 momentin mukaan pykälää ei sovelleta velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtio, joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan I. Pykälää ei myöskään sovelleta velkasitoumuksiin, joissa velallisena on Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA- tai OECD-valtio, joka kuuluu mainittuun luottoluokkaan.

10 §. Sijoitukset yhteen konserniin. Pykälässä säädetään konserniyrityksiin tehtyjen sijoitusten yhteenlaskemisesta, kun arvioidaan tarvetta ottaa huomioon luvussa säädetyt vastuuvelan katteen enimmäisrajoitukset. Pykälässä konsernia pyritään käsittelemään yhtenäisenä taloudellisenä yksikkönä. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 p §:ää.

11 §. Sijoitusrahastot ja vaihtoehdorahastot. Pykälä on uusi. Pykälässä sijoitus- ja vaihtoehdorahastot suljetaan 9 ja 10 §:n keskittymäriskiä koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle. Siten vastuuvelka voidaan kattaa esimerkiksi yhdellä sijoituksella asianmukaisesti hajautettuun sijoitusrahastoon.

12 §. Valuuttariski. Pykälässä ehdotetaan enimmäisrajoitusta tietyssä valuutassa oleville sijoituksille. Pykälän mukaan enintään 30 prosenttia vastuuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä taikka sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 83 q §:n ensimmäistä virkettä siten muutettuna, että voimassa olevan lain mukaista 20 prosentin rajoitusta on ehdotuksessa maltillisesti nostettu 30 prosenttiin.

13 §. Osakkaan toimintaan liittyvä omaisuus. Pykälässä rajoitetaan vakuutuskassan omiin toimintoihin sijoittamiseen liittyvää sijoitusriskiä. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 o §:ää.

14 §. *Sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelan kate.* Pykälä on uusi, ja siinä ehdotetaan säädettäväksi poikkeussäännökset sijoitussidonnaisen järjestelyn kattamisen osalta. Ehdotuksen mukaan sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelasta on katettava vähintään 95 prosenttia järjestelyn arvonkehityksen määrääviin sijoituskohteisiin kuuluvilla varoilla. Sijoituskohteisiin tulee kuulua omaisuuseriä, joiden käypä arvo on jatkuvasti vaikeuksitta määriteltävissä ja jotka voidaan muuttaa rahaksi järjestelyn ehtojen mukaisesti.

Pykälä on tarpeen sen vuoksi, että vakuutuskassan järjestelyyn liittyvä riski ei kasva olennaisen suureksi. Säännöksellä on tarkoitus varmistaa, että vakuutuskassan maksettava korvaus on riittävän tiukasti sidottu sijoituksen arvonkehitykseen eikä vakuutuskassan varoista mahdollisesti täydennettävä osuus kasva siten, ettei vakuutuskassa pysty selviytymään täydennettävästä osuudesta.

15 §. *Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksenantovaltuus.* Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksenantovaltuutta kavennettaisiin voimassa olevaan vakuutuskassalakiin nähden. Ehdotuksen mukaan valtuus koskee vain vastuuvelan katteen arvostamista käyvästä arvosta poikkeavasti.

16 §. *Omaisuuksienhoitajan ja säilytysyhteisön käyttäminen.* Pykälässä säädetään nimenomaisesti toimijoista, joita vakuutuskassalla on oikeus käyttää. Pykälän tarkoituksena on turvata asianmukainen ja luotettava sijoitustoiminnan tai säilytystoiminnan harjoittaminen, jos vakuutuskassa ulkoistaa sijoitus- tai säilytystoimintansa kokonaan tai osittain. Voimassa olevan vakuutuskassalain 77 r §:ssä on säädetty asiasta eläkekassan osalta. Ehdotuksessa on laajennettu soveltamisalaa vakuutuskassoihin sekä täsmennetty voimassa olevan lain säännöksiä.

6 luku **Tiedonantossäännökset, etuuden hakeminen ja suorittaminen**

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentin mukaan lukua ei sovelleta työpaikkakassojen sairausvakuutuslain mukaisiin etuuksiin. Luvun säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan muihin haettavaan etuuksiin. Lisäksi 2 momentin mukaan luvun vakuutettua koskevia säännöksiä sovelletaan edunsaajaan ja 9 §:ää lukuun ottamatta myös vapaakirjan saaneeseen.

2 §. *Vakuutetulle annettavat tiedot.* Pykälän 1 momentin nojalla vakuutuskassan on annettava vakuutetulle järjestelyyn liityttäessä vakuutuskassan säännöt. Pykälän 2 momentin nojalla vakuutuskassan on tiedotettava sääntömuutoksista vakuutetuille. Pykälässä turvataan vakuutettujen, vapaakirjan saaneiden ja edunsaajien perustavanlaatuiset tietojensaantioikeudet.

3 §. *Etuuden hakeminen.* Pykälässä säädetään etuuden hakemusmenettelystä. Pykälän mukaan etuutta on haettava kirjallisesti. Pykälässä käytetään hakija-käsitettä, jolla tarkoitetaan laajaa henkilöjoukkoa. Käsite sisältää vakuutetun, vapaakirjan saaneen, edunsaajan sekä luvun 5 §:ssä tarkoitettua vakuutetun puolesta toimivan muun henkilön. Hakijan on annettava vakuutuskassalle tarpeelliset ja riittävät tiedot. Hakijan tulee toimittaa sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen vakuutuskassan vastuun arvioimiseksi ja joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös vakuutuskassan mahdollisuus hankkia selvitys. Pykälän tarkoituksena on velvoittaa hakija antamaan tietoja erityisesti sellaisista seikoista, joista vakuutuskassalla ei ole kohtuudella mahdollista hankkia luotettavaa selvitystä.

4 §. *Hakemuksen jättämisaika ja etuuden vanhentuminen.* Pykälässä säädetään hakemuksen tekemisen määräajasta ja etuuden myöntämisestä myöhästymisestä huolimatta. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 89 §:n 1 momenttia.

5 §. *Etuuden hakeminen vakuutetun puolesta.* Pykälässä säädetään lähiomaisen tai pääasiallisesti vakuutetusta huolehtivan henkilön oikeudesta käyttää tilapäisesti puhevaltaa, kun vakuutettu on pakottavasta syystä estynyt käyttämään itse puhevaltaa eikä hänellä ole määrättyä edunvalvojaa tai edunvalvontavaltuutettua. Säännös muodostaa poikkeuksen puhevallan käyttöä koskeviin yksityisoikeudellisiin yleisperiaatteisiin.

Säännöksessä tarkoitettu tilapäisen puhevallan käyttäminen edellyttää vakuutuskassan hyväksyntää, ja se on voimassa siihen saakka, kunnes vakuutetulle määrätään edunvalvoja tai edunvalvontavaltuutettu. Säännös on tarpeen oikeudenmenetyksen välttämiseksi, koska edunvalvojan määräämismenettely voi vakuutetusta riippumattomista syistä viivästyä siten, että esimerkiksi 4 §:ssä tarkoitettu hakemuksen esittämisen määräaika voi umpeutua menettelyn aikana.

6 §. *Ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa säädetään vakuutetun, vapaakirjan saaneen tai edunsaajan jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta tietyissä tilanteissa, jos tällaisesta velvollisuudesta on maininta etuuden korvauspäätöksessä. Vakuutuskassalle on ehdotuksen mukaan ilmoitettava muutoksista, jotka vaikuttavat vakuutetun, vapaakirjan saaneen tai edunsaajan oikeuteen saada korvaus tai korvauksen määrään.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutuskassa voi myös pyytää selvitystä näistä seikoista uhalla, että maksaminen keskeytetään siihen saakka, kunnes selvitys on toimitettu vakuutuskassalle.

Pykälä on tarpeen sen vuoksi, että vakuutuskassa voi tarvittaessa hallita erityisesti muiden kuin lakisääteisten etuuksien perusteita, maksun ja korvattavuuden määrää sekä näiden oikeantasoisuutta.

7 §. *Etuuden maksaminen kertasuorituksena.* Pykälän 1 momentissa säädetään pienten korvausmäärien maksamisesta yhdellä kerralla. Ehdotus perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 90 §:ään. Lisäksi 2 momentissa säädetään, että euromääriä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettulla työeläkeindeksillä.

8 §. *Etuuden suorituksen viivästyminen.* Viivästyneelle etuudelle on suoritettava korkolain mukaista korkoa, joka lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä. Pykälässä säädetään myös viivästysajasta ja vakuutetun myötävaikutuksesta. Ehdotus perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 91 §:n 3 momenttiin ja vakuutuslakilain 70 §:ään.

9 §. *Vakuutetun tai etuudensaajan oikeus vapaakirjaan vakuutuskassassa.* Pykälä koskee vakuutuskassasta eroavan vakuutetun tai edunsaajan oikeutta vakuutuskassan varoihin.

Pykälän 1 momentti sisältää voimassa olevan vakuutuskassalain 93 §:n 1 momenttia sisällöltään vastaavan säännöksen, jonka nojalla vakuutuskassan jättävällä vakuutetulla tai edunsaajalla ei yleensä ole oikeutta vakuutuskassan varoihin. Kassan säännöissä voitaisiin kuitenkin määrätä toisinkin, jolloin kyseessä voisi olla esimerkiksi vakuutusmaksujen palautus. Poikkeuksen muodostaisivat myös 2 momentissa tarkoitettut tilanteet.

Pykälän 2 momentti sisältää voimassa olevaa vakuutuskassalain 93 §:n 2 momenttia sisällöltään vastaavan säännöksen vakuutettuna tai edunsaajana olemisen päättyessä annettavasta vapaakirjasta. Jos vapaakirjan takaisinostoarvo jäisi pienemmäksi kuin säännöissä määrätty määrä, sääntömääräyksen nojalla se voitaisiin nykyiseen tapaan kuitenkin maksaa vakuutuskassan jättäneelle vakuutetulle tai tämän edunsaajalle rahana, vaikka asiasta ei ole ehdotuksessa nimenomaista säännöstä. Ehdotetun sääntelyn tarkoituksena on selvittää nykyisen lain nojalla vakiintunutta käytäntöä sekä toisaalta vähentää kassojen toiminnan kannalta kohtuuttomia kustannuksia aiheuttavien pienten vapaakirjaeläkkeiden lukumäärää.

10 §. Vakuutuskassan etuuksien vähentäminen. Pykälässä säädetään kassankokouksessa edellytetystä määräenemmistöstä ja osakkaan suostumuksesta sekä taannehtivan sääntömuutoksen soveltamisen kiellosta. Pykälän 1 momentin mukaan sääntömuutosta, joka koskee etuuden pienentämistä, ei saa soveltaa vakuutustapahtumaan, joka on sattunut ennen muutoksen voimaantuloa. Kassankokouksen päätöksentekomenettelystä säädetään pykälän 2 momentissa. Pätevän päätöksen tekemiseksi edellytetään, että vakuutetut, osakkaat tai edustajiston jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa tai säännöissä määrätty suurempi äänimäärä, kannattavat sitä. Pykälän 3 momentin nojalla sääntömuutokseen, joka rajoittaa etuuden tulevaa kasvua, ei sovelleta 1 momenttia. Ehdotuksen 1 ja 3 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 53 §:ää.

11 §. Etuuden alentaminen tai epääminen vakuutetusta johtuvasta syystä. Pykälän 1 momentissa säädetään vakuutetun tai hänen edustajansa vilpillisestä väärin tai harhaanjohtavien tietojen antamisen seurauksista. Tiedot voivat liittyä oikeuteen liittyä järjestelyyn tai korvaushakemuksen yhteydessä oikeuteen saada korvaus tai korvauksen määrään. Väärin tai harhaanjohtavien tietojen vuoksi vakuutuskassan korvausvastuu voi olla joko perusteeton taikka perusteelltaan oikea mutta määrältään liian suuri. Tällöin etuus voidaan kohtuusrvioinnin perusteella kokonaan evätä tai sen määrää alentaa. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 85 §:ää.

Pykälän 2 momentissa säädetään tekijän tahallisen vahingon aiheuttamisen tai törkeän huolimattoman menettelyn vaikutuksesta korvauksen tai sen määrään. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 86 §:n 1 ja 2 momenttia.

12 §. Syyntakeettomuus ja pakkotila. Ehdotuksen mukaan vakuutuskassa on 11 §:n 2 momentista huolimatta korvausvelvollinen, jos vakuutettu, vapaakirjan saanut tai edunsaaja on teon tehdessään ollut syyntakeeton taikka toiminut vahinkoa suuremman tai tärkeämmän pelastettavan edun loukkauksen torjumiseksi. Ehdotus vastaa pääosin sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 87 §:ää. Ehdotetun säännöksen sanamuoto vastaa kuitenkin entistä tarkemmin rikoslain 4 luvun 5 §:n pakkotilasäännöksen sanamuotoa. Ehdotetun säännöksen sanamuoto kattaa laajemmin erilaisten suojattuihin etuihin, esimerkiksi ympäristöön, kohdistuvien vaaratekijöiden estämisen kuin voimassa oleva säännös.

13 §. Aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperintä. Ehdotuksessa säädetään aiheettomasti maksetun etuuden täysimääräisen tai osittaisen takaisinperinnän edellytyksistä. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 92 §:ää.

14 §. Tieto oikeusturvakeinoista. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vakuutuskassan velvollisuudesta liittää etuutta koskevaan päätökseen perusteet valituksen tekemiseksi, valitusosoitus sekä kanneajan perusteet. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutussopimuslain 8 §:ää. Jos riita-asia voidaan tuomioistuimen sijaan käsitellä vaihtoehtoisessa riidanratkaisuelimessä, tulee myös tästä kertoa.

15 §. Kanneaika ja oikeuspaikka. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kolmen vuoden kanteen nostamisen määräajasta. Määräaika vastaa vakuutussopimuslain 74 §:ää.

Lisäksi pykälän mukaan kanne voidaan tutkia vakuutetun kotipaikan tai vakituisen asuinpaikan käräjäoikeudessa. Säännös poikkeaa yhteisöoikeuden pääsäännöstä, jonka mukaan kanne yhteisöä vastaan on nostettava yhteisön kotipaikan käräjäoikeudessa.

7 luku **Sulautuminen ja jakautuminen**

1 §. *Vakuutuskassan sulautumisen tai jakautumisen yleiset edellytykset.* Pykälässä sallitaan sulautuminen ja jakautuminen tietyin edellytyksin. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännösten nojalla sulautumisesta ja jakautumisesta olisi päätettävä kassankokouksessa. Ehdotus vastaa sulautumisen osalta sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Voimassa olevan vakuutuskassalain sulautumis- ja jakautumissäännöksissä ei ole nimenomaista säännöstä, että perustamista koskevien toimintapiirivaatimusten täyttäminen on sulautumisen tai jakautumisen edellytys. Näin on kuitenkin käytännössä vaadittu. Ehdotuksen 1 momentti vastaa siten nykytilaa.

Ehdotuksen 2 momentissa edellytetään, että vakuutuskassa voi jakautua, jos sen osakkaana oleva yritys jakautuu. Voimassa olevan vakuutuskassalain 142—150 §:ssä on muita kuin eläkekassoja koskevia jakautumissäännöksiä, joissa ei kuitenkaan ole säädetty jakautumisen edellytyksistä.

Lisäksi 3 momentissa ehdotetaan, että sulautumisesta tai jakautumisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva, luovuttava tai jakautuva vakuutuskassa on asetettu selvitystilaan. Ehdotus perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 6 momentin viimeiseen virkkeeseen.

2 §. *Työpaikkakassan sulautuminen ja jakautuminen.* Pykälässä säädetään nimenomaiset säännökset työpaikkakassan sulautumisesta ja jakautumisesta. Ehdotuksen mukaan 1 §:n säännöksiä ei sovelleta työpaikkakassaan. Silti myös työpaikkakassassa sulautumisesta ja jakautumisesta olisi päätettävä kassankokouksessa eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännösten nojalla.

Työpaikkakassojen sulautumisen edellytyksenä on, että sulautuvan työpaikkakassan osakkaat täyttävät vastaanottavan työpaikkakassan toimintapiiriä koskevat sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n vaatimukset. Jakautumisen edellytyksenä on osakkaana olevan yrityksen jakautuminen. Lisäksi sekä sulautumiselta että jakautumiselta edellytetään Kansaneläkelaitoksen suostumusta, johon sovelletaan sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n 2 momenttia.

Pykälässä säädettäisiin lisäksi Kansaneläkelaitoksen suostumuksen hakemista koskevasta määräajasta ja hakematta jättämisen oikeusvaikutuksesta.

3 §. *Sääntömääräys.* Ehdotuksen mukaan vakuutuskassa voi säännöissään kieltää sulautumisen tai jakautumisen kokonaan tai osittain. Ehdotuksen tarkoituksena on välttää tilanne, jossa sulautuminen johtaisi korvattavuuden tai korvausmäärien heikentymiseen vakuutettujen tai etuudensaajien määrän noustessa, tai tilanne, jossa jakautuminen johtaisi vakuutettujen määrän laskemiseen ja maksutason nousemiseen.

4 §. *Sulautumissuunnitelma.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sulautumissuunnitelman sisällöstä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:ssä säädetään, että sulautuvien vakuutuskassojen on tehtävä sulautumissopimus, mutta laissa ei ole nimenomaisia säännöksiä sen sisällöstä. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 19 luvun 3 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohtaa sekä osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1—3, 9, 15 ja 16 kohtaa.

5 §. *Jakautumissuunnitelma.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi jakautumissuunnitelman sisällöstä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä jakautumissopimuksesta tai jakautumissuunnitelmasta lukuun ottamatta eläkekassoja koskevaa 140 §:ää. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 20 luvun 3 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa sekä osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:n 2 momentin 1—3, 9, 16 ja 17 kohtaa.

6 §. *Ilmoitus sulautumisen tai jakautumisen täytäntöönpanosta.* Pykälässä säädetään vakuutus-kassan ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle, ilmoituksen sisällöstä sekä Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 19 luvun 12 §:ää ja 20 luvun 12 §:ää sekä osakeyhtiölain 16 luvun 14 §:ää ja 17 luvun 14 §:ää.

7 §. *Varojen osittamista koskevat periaatteet jakautumisessa.* Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään varojen osittamisesta erilaisia kirjanpitojärjestelmiä käyttävissä vakuutuskassoissa. Pykälän tarkoituksena on selkiyttää nykytilaa. Pykälän 3 momentin mukaan luovutettaviin varoihin tulee yleensä sisällyttää jakautuvan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset. Jakautumissuunnitelmassa voidaan kuitenkin määrätä sijoituksista toisin. Muut varat voidaan siirtää rahana. Pykälä perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 5 momenttiin.

8 §. *Sulautumisen oikeusvaikutukset.* Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole nimenomaisia säännöksiä vakuutuskassojen sulautumisen oikeusvaikutuksista. Ehdotus vastaa sisällöltään pääosin vakuutusyhtiölain 19 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 14 §:ää sekä osakeyhtiölain 16 luvun 27 §:ää. Ehdotuksessa ei säädetä sulautumisvastikkeen käsittelystä.

9 §. *Jakautumisen oikeusvaikutukset.* Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole nimenomaisia säännöksiä vakuutuskassojen jakautumisen oikeusvaikutuksista. Ehdotus vastaa sisällöltään pääosin vakuutusyhtiölain 20 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 14 §:ää sekä osakeyhtiölain 17 luvun 26 §:ää. Ehdotuksessa ei säädetä jakautumisvastikkeen käsittelystä.

10 §. *Lopputilitys.* Pykälä olisi uusi ja vastaisi vakuutusyhtiöihin sovellettavaa osakeyhtiölain mukaista sulautumisen ja jakautumisen sääntelyä. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen purkautuvan eläkelaitoksen toimintaa lopetettaessa.

8 luku **Vakuutuskannan luovuttaminen sekä vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen**

1 §. *Vakuutuskannan luovuttaminen.* Pykälässä sallitaan vakuutuskassan vakuutuskannan luovutus toiselle vakuutuskassalle tai vakuutusyhtiölle. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain nojalla vakuutuskannan luovutus edellyttää Finanssivalvonnan suostumusta. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat yhdessä voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 1 momenttia. Työpaikkakassa ei kuitenkaan voi tehdä luvussa tarkoitettua kannanluovutusta.

2 §. *Vastaanottavaa kassaa koskevat rajoitukset.* Ehdotuksen mukaan vakuutuskanta voidaan luovuttaa vain sellaiselle vastaanottavalle vakuutuskassalle, jonka toimintapiiriä koskevat vaatimukset työnantaja, yrittäjä, henkilöryhmä tai rekisteröity yhdistys, johon liittyvää vakuutuskantaa siirretään, täyttää. Säännös on tarpeen sen vuoksi, ettei vastaanottavaa vakuutuskassaa voida käyttää toimintapiiriä koskevien säännösten rikkomiseen. Säännös poikkeaa voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentista siten, että jatkossa tässä ehdotuksessa tarkoitettua vakuutuskassan vakuutuskantaa ei voitaisi siirtää eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa tarkoitettulle eläkelaitokselle.

3 §. *Suunnitelma kannan luovuttamiseksi.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädetään nimenomaisesti seikoista, jotka luovutussuunnitelmassa on ainakin oltava. Pykälän nojalla luovutussuunnitelman tiedot ovat pääosin samat kuin sulautumis- ja jakautumissuunnitelmassa. Keskeisin ero liittyy luovutussuunnitelmasäännöksessä nimenomaisesti olevaan kohtaan mahdollisesti suoritettavasta vastikkeesta ja sen ehdoista. Asiasta voidaan määrätä myös sulautumis- ja jakautumissuunnitelmassa.

Voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 7 momentissa on säädetty muun muassa vastuun siirtämistä koskevan sopimuksen nähtävänä pitämisestä, mutta siirtämissopimuksen sisällöstä ei ole säädetty.

4 §. Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen. Pykälässä säädetään erityissäännökset menettelystä liittyen vakuutuskannan luovutusta koskeviin asiakirjoihin. Pääsäännöstä poiketen vakuutuskannan luovutusta koskevat asiakirjat on pidettävä nähtävänä vähintään kuukauden ennen kassankokousta. Määräaikaa on pidennetty voimassa olevan lain kahdesta viikosta kuukauteen, millä pyritään turvaamaan nykyistä paremmin osakkaiden ja vakuutettujen tiedonsaanti- ja päätöksentekomahdollisuuksia.

Pykälän kohdissa luetellaan asiakirjat, joihin menettelyt kohdistuvat. Näitä ovat vakuutuskannan luovutussuunnitelma, tilinpäätös, toimintakertomus, ja tilintarkastuskertomuksen tiedot, tilinpäätöspäivän jälkeiset olennaiset tapahtumat sekä vastaanottavan vakuutuskassan säännöt. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 7 momenttia kuitenkin siten poiketen, että ehdotuksessa ei nimenomaisesti mainita vastuun siirtämisestä johtuvaan sääntöjen muutosehdotusta, koska se sisältyy vakuutuskannan luovutussuunnitelmaan.

5 §. Luovuttamisen raukeaminen. Pykälä on uusi. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskannan luovutus raukeaa, jos vakuutuskannan luovutusta ei hyväksytä muutoksitta luovuttavassa vakuutuskassassa ja vakuutuskannan vastaanottamista vastaanottavassa vakuutuskassassa. Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan vakuutuskassan kassankokouksen päätös vakuutuskannan luovutuksen tai vastaanottamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ilmoitus on välttämätön sen vuoksi, että luovutukselle on saatava 1 §:n nojalla viranomaisen suostumus sekä mahdollisten muiden valvontatoimenpiteiden vuoksi. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei säädetä vakuutuskannan luovutuksen raukeamisesta eikä siihen liittyvistä menettelyistä.

6 §. Finanssivalvonnan suostumus tai luovutuksen raukeaminen. Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden täytyessä Finanssivalvonnan olisi annettava suostumuksensa vakuutuskannan luovuttamiseen. Pykälän kaikkien edellytysten olisi täytyttävä samanaikaisesti. Uutena edellytyksenä suostumuksen antamiselle olisi se, että Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan vakuutuskassan sääntöjen muutosehdotuksen. Pykälä vastaa muutoin voimassa olevan vakuutuskassalain 135 §:n 4 ja 6 momenttia.

7 §. Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 135 §:n 5 momenttia. Ehdotuksessa on täsmennetty sitä, että varat ja vakuutuskanta siirtyvät samanaikaisesti.

Pykälän 2 momentti on uusi. Sen mukaan Finanssivalvonnan suostumuksella vakuutuskannan siirto voidaan tehdä myöhemminkin kuin kuuden kuukauden sisällä luovutusta koskevan suunnitelman tekemisestä.

8 §. Koko vakuutuskantansa luovuttaneen kassan purkamisen. Pykälässä säädetään selvitystilaan ja purkamiseen sovellettavista tämän lain sekä eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännöksistä.

9 §. Selvitystilaan määrääminen ja rekisteristä poistaminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan velvollisuudesta asettaa vakuutuskassa selvitystilaan, jos vakuutuskassa ei ole 8 §:n nojalla tehnyt tällaista päätöstä. Ehdotus perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 112 §:n 3 momenttiin.

Finanssivalvonnan on 2 momentin nojalla poistettava varaton vakuutuskassa rekisteristä, jos vakuutuskassan varat eivät riitä selvitysmenettelyn kustannusten maksamiseen eikä kukaan ilmoita ottavansa näitä vastatakseen. Säännös perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 126 §:ään.

9 luku **Lakisääteinen selvitystila ja purkaminen**

Selvitystilassa selvitysmiehen on määrättävä ajankohta, jolloin kassan vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Vakuutuskassan selvitystilassa vakuutuskantaa ei luovuteta, vaan kassa puretaan maksamalla laitoksen velat ja jakamalla tämän jälkeen jäljelle jäävä omaisuus kassan säännöissä määrättyllä tavalla. Vakuutetut ovat etuoikeutettuja velkojia, jos heillä on korvaus- saatava tai jos heillä on osuus kassan vakuutusmaksuvastuusta. Vakuutuskassan osakkaan vastuu kassaan kohtaan ei muutu kassan selvitystilan johdosta. Kassan osakkaalle voi syntyä velvollisuus maksaa kassalle lisämaksuja 5 luvussa säädettyllä perusteella, jos kassan tilinpäätös osoittaa alijäämää. Kun vakuutuskassa asetetaan selvitystilaan, kassan on laadittava tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltävältä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole. Vakuutuskassassa ei voida selvitystilan alettua vakuuttaa uusia henkilöitä.

1 §. Vakuutuskassan purkaminen. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa säädetään luvun säännösten soveltamisalasta. Lukua sovelletaan yhtäältä tilanteisiin, joissa vakuutuskassa puretaan vapaaehtoisesti. Näin voidaan tehdä, jos esimerkiksi vakuutuskassan osakas purkautuu tai jos vakuutuskassa on muutoin luovuttanut vapaaehtoisesti koko vakuutuskantansa. Lukua sovelletaan toisaalta myös tilanteisiin, joissa vakuutuskassalla on velvollisuus 2 §:n edellytysten mukaan päättää selvitystilaan asettamisesta ja purkamisesta, esimerkiksi jos vakuutuskassan vakuutettujen määrä laskee alle vaaditun raja-arvon eikä määrääjässä nouse vaaditulle tasolle. Luvun säännöksiä sovelletaan lisäksi myös tilanteisiin, joissa näin ei päätetä ja Finanssivalvonta määrää vakuutuskassan selvitystilaan asettamisesta ja purkamisesta.

Pykälän 2 momentissa säädetään informatiivinen säännös selvitysmenettelyn tarkoituksesta. Säännöksen tarkoituksena on yleisesti ohjata selvitysmiehen toimintaa. Selvitysmenettelyssä luetteloidaan varat ja velat, maksetaan velat, jaetaan mahdollinen jäljelle jäävä omaisuus ja puretaan vakuutuskassa.

2 §. Velvollisuus selvitystilaan asettamiseen. Pykälässä säädetään luettelo sellaisista edellytyksistä, joista yhden tai useamman täyttyessä vakuutuskassan on lähtökohtaisesti itse asetettava itsensä selvitystilaan ja purettava vakuutuskassa. Pykälän 1 momentin 1, 2 ja 5 kohta vastaavat voimassa olevan vakuutuskassalain 111 §:n 1 momentin 1, 2 ja 3 kohtaa. Niiden vakuutuskaussojen osalta, jotka on rekisteröity ennen voimassa olevan vakuutuskassalain voimaantuloa, on edelleen ehdotetun lain voimaantulon nojalla voimassa säännöksiä uutta lakia alhaisemmista vakuutettujen vähimmäismääristä. Tällainen kassa on asetettava selvitystilaan, jos vakuutettujen vähimmäismäärä alittaa edellä tarkoitettujen voimaantulolaissa säädetyn määrän.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että vakuutuskassa on purettava lisäksi, jos vakuutuskassa ei täytä maksuperusteisen järjestelyn 5 luvun vastuuvelan laskuperusteita tai 6 luvun vastuuvelan kattamista ja katteen eriyttämistä koskevia vaatimuksia. Vakuutuskassa on purettava myös, jos vakuutuskassan kaikki osakkaat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä vakuutetut henkilöt toimivat, taikka jos Finanssivalvonta on määrännyt vakuutuskassan purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n perusteella.

Ehdotukseen ei sisälly voimassa olevan vakuutuskassalain 111 §:n 4 kohtaa vastaavia säännöksiä. Mainitun eläkekassaa koskevan 4 kohdan mukaan vakuutuskassa on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos kassa on sääntöjen mukaan purettava, jos eläkekassa ei ole toteuttanut lain

83 e §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettua taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmaa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmaa.

Pykälän 2 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 111 §:n 2 momenttia siten muutettuna, että toimivalta ehdotuksessa on Finanssivalvonnalla voimassa olevassa säännöksessä mainitun sosiaali- ja terveysministeriön sijaan. Lisäksi ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi antaa enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan lisäajan, jos vakuutuslainsäädännön kaikki osakkaat lopettavat toimintansa. Finanssivalvonnalla on oikeus asettaa suostumukselleen ehtoja.

3 §. *Kassankokous selvitystilan aikana.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädetään kassankokouksen kutsumisesta koolle 2 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa. Ehdotuksen 1 momentin mukaan kassankokous on pääsäännön mukaan kutsuttava viipymättä, kun vakuutuslainsäädännön hallitus havaitsee, että jokin 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuista selvitystilaan asettamisen edellytyksistä täyttyy. Jos Finanssivalvonta on myöntänyt yksittäistapauksessa päätöksellään määräajan pidennyksen, kassankokous on kutsuttava koolle viipymättä määräajan päättymisen jälkeen. Ehdotuksen 2 momentin nojalla kokouskutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle sekä tiedotettava Finanssivalvontaa kutsusta.

Voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä ei ole nimenomaista säännöstä siitä, missä selvitysmenettelyyn liittyvissä tilanteissa kassankokous tai edustajiston kokous on kutsuttava koolle, vaikka muutoin kokoukseen sovelletaan lain yleisiä kokoussäännöksiä.

4 §. *Selvitystilaan määrääminen.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta määrätä selvitystilaan asettamisesta, kun vakuutuslainsäädännön laiminlyö selvitystilaan asettamista koskevat velvollisuutensa. Finanssivalvonta saa ehdotuksen nojalla määrätä selvitystilaan asettamisesta omasta aloitteestaan. Tältä osin ehdotus poikkeaa voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 112 §:n 3 momentista, jonka mukaan hallituksen tulee hakea selvitystilaan asettamista Finanssivalvonnalta. Voimassa olevan säännöksen mukaan myös hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajalla tai tilintarkastajalla on oikeus tehdä hakemus. Ehdotuksella ei ole tarkoitus muuttaa käytäntöä, että Finanssivalvonnalta voidaan myös hakea selvitystilaan asettamista.

5 §. *Kielto käyttää vakuutuslainsäädännön varoja.* Pykälän 1 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta kieltää suoraan vakuutuslainsäädännön luovuttamasta tai panttaamasta omaisuutta sekä välillisesti kieltää vakuutuslainsäädännön omaisuudenhoitajan tai säilytisyhteisön hallussa olevien varojen käyttämisen. Kieltomahdollisuus on tarpeellinen vakuutuslainsäädännön osakkaiden, vakuutettujen ja edunsaajien etujen turvaamiseksi. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 101 §:ää. Pykälän 2 momentin nojalla varojen luovuttaminen Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain 16 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla olisi kuitenkin sallittua.

6 §. *Toimintasuunnitelma.* Selvitystilaan koskevasta toimintasuunnitelmasta ei ole ollut aiemmin säännöksiä. Toimintasuunnitelmassa lueteltaisiin kootusti vakuutuslainsäädännön kaikki velat ja ehdotus niiden maksamiseksi selvitystilan aikana. Toimintasuunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle hyväksyttäväksi. Pykälä vastaa osaltaan vakuutuslainsäädännön 23 luvun 18 §:ssä säädettyä liiketoiminnan jatkamista koskevaa suunnitelmaa.

7 §. *Toiminnan rajoittaminen.* Pykälä on uusi. Pykälän tarkoituksena on tarkentaa sitä, missä määrin ja missä tarkoituksessa vakuutuslainsäädännön toimintaa voidaan jatkaa. Ehdotuksen 1 momentin mukaan kassa voi jatkaa vakuutuslainsäädännön toimintaa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen ja edunsaajien etujen turvaamiseksi. Selvitysmiehen on myös määrättävä ajankohta, jolloin vakuutuslainsäädännön vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa.

Esimerkiksi ennen selvitystilaan määräämistä vakuutuskassassa olleella vakuutetulla on oikeus hakea korvausta määräajan vakuutustapahtuman jälkeen. Tällöin vakuutetulle voi syntyä oikeus saada korvaus, vaikka hakemus toimitettaisiin vakuutuskassalle selvitystilaan asettamisen jälkeen. Tällaisten ja muiden jatkuneeseen toimintaan perustuvien oikeudenmenetysten välttämiseksi vakuutustoimintaa ei voida käytännössä lopettaa yhtäkkiä. Siten ennen selvitystilaan syntyneiden vaatimusten käsittely ja rajattu toiminnan jatkaminen on tarpeen. Tältä osin ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 130 §:ää.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin, että selvitystilaan määräämisen jälkeen vakuutuskassa ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä eikä periä maksuja, joiden peruste on syntynyt selvitystilaan asettamisen jälkeen. Tältä osin ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 130 §:ää. Säännöksellä ei ole tarkoitus estää vakuutusmaksun jälkikäteistä täsmäyttämistä, jos maksun peruste on syntynyt ennen selvitystilaan asettamista, mutta maksua ei ole kokonaisuudessaan vaadittu etukäteen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että 1 ja 2 momentin säännöksiä ei sovelleta työpaikkakassan selvitystilassa. Asiasta on säädetty sairausvakuutuslain 16 luvussa.

8 §. *Saatavan irtisanominen välittömästi maksettavaksi.* Pykälä on uusi. Pykälä sisältää säännökset vakuutuskassan saatavien irtisanomisesta. Ehdotusta sisällöltään vastaava säännös on eläkesäätiölain 86 §:ssä.

Pykälässä on säännös siltä varalta, ettei vakuutuskassalla ole käteisiä varoja selvitysmenettelyn juoksevia kuluja varten, mutta sillä on kuitenkin saatavaa osakkaalta. Tällaisessa tilanteessa vakuutuskassa voi irtisanoa edellä mainittuihin menoihin tarvittavan määrän suoritettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen.

9 §. *Etuoikeutetut velkojat.* Pykälä sisältää säännökset vakuutettujen, vapaakirjan saaneiden ja edunsaajien etuoikeudesta selvitystilassa olevan vakuutuskassan varoihin. Voimassa olevassa laissa asiasta säädetään 121 §:ssä.

Pykälän 1 momentin mukaan vakuutetuilla, vapaakirjan saaneilla ja edunsaajilla olisi osuudestaan vastuvelkaan keskenään samanlainen etuoikeus vakuutuskassan omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu etuoikeus ei kuitenkaan huononna käteispannin eikä omaisuuteen myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta. Etuoikeus ei myöskään estä suorittamista 6 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

Lisäksi pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että 1 momenttia ei sovelleta työpaikkakassaan.

10 §. *Julkinen haaste.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvitysmiehen velvollisuudesta hakea julkinen haaste vakuutuskassan velkojille. Asiasta on säädetty nykyisin vakuutuskassalain 119 §:ssä, johon nähden ehdotuksessa on täsmennetty julkisen haasteen hakemisen ajankohtaa viipymättä selvitysmieheksi tulemisen jälkeen. Julkisessa haasteessa velkojia kehoitetaan ilmoittamaan saatavansa määräpäivään mennessä uhalla, että tuntemattomiksi jääneet velat lakkaavat. Kuulutus haasteesta julkistetaan virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää.

Pykälän 2 momentin mukaan julkisessa haasteessa on mainittava, että kassassa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien ja edunsaajien saatavia ei tarvitse ilmoittaa selvitystilassa

eikä niiden 9 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että epäselvyyttä ja tietämättömyyttä ei synny, kun asiasta selkeästi ilmoitetaan julkisessa haasteessa. Pykälään sisältyisi myös säännös, jonka mukaan muutoin julkisesta haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa.

11 §. *Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen.* Selvitysmiehen yleisten tehtävien lisäksi pykälässä säädettäisiin nimenomaisesti vakuutuskassan varainhoidosta selvitystilan aikana. Pykälän 1 momentin mukaan selvitysmiehen on velkojille haetun julkisen haasteen määräpäivän ja vakuutusten lakkaamisen jälkeen maksettava ensin kaikki tiedossa olevat vakuutuskassan velat. Ensin maksetaan selvitysmenettelystä johtuvat ja 9 §:ssä tarkoitettut etuoikeutetut velat ja näiden jälkeen muut velat. Eräntymättömiä, riittäisiä tai muusta syystä maksuunpanokelvottomia maksuja varten on pantava tarpeelliset varat erilleen. Omaisuuden jakamiseen saataisiin ryhtyä vasta tämän jälkeen. Jäljelle jäänyt omaisuus jaetaan ensisijaisesti kassan säännöissä määrättyllä tavalla. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 120 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentin nojalla, jollei varoja kahden vuoden kuluessa ole saatu jaetuksi, Finanssivalvonnan tulee määrätä ajankohta, jolloin varat on jaettava sääntöjen mukaisesti. Omaisuuden jakaminen jää lähtökohtaisesti pelkästään vakuutuskassan sääntöjen varaan, joten kassan sääntöihin ei edelleenkaan voida ottaa määräystä, jonka mukaan jäljelle jäävät varat jaetaan ehdotetussa laissa säädetyllä tavalla. Finanssivalvonnalla olisi kuitenkin edelleen oikeus määrätä vähäisen jako-osuuden käyttämisestä. Pykälän 2 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 120 §:n 2 momenttia.

12 §. *Luettelo jaossa noudatettavista suhdeluista.* Pykälä sisältää säännökset sellaisen tilanteen varalta, jossa selvitystilassa oleva vakuutuskassa ei saa tehdyksi vastuunsiirtosopimusta toisen vakuutuskassan kanssa. Pykälä on tarpeen, jotta selvitystilaa ei tarpeettomasti pitkitetä. Pykälä tulisi sovellettavaksi lähinnä vakuutuskassan pakolliseen purkamiseen liittyvissä tapauksissa.

Pykälässä on säännökset selvitysmiesten velvollisuudesta laatia luettelo jaossa noudatettavista suhdeluista, luettelon nähtävillä pitämisestä Finanssivalvonnassa ja nähtävillä oloa koskevasta ilmoittamisesta sekä oikeudesta hakea Finanssivalvonnalta oikaisua mainittuihin suhdelukuihin. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 122 §:n 3 momenttia siten muutettuna, että ehdotuksessa säännös koskee kaikkia vakuutuskassoja.

13 §. *Lopputilityksen ja jaon moittiminen.* Pykälän mukaan moiteoikeus on laajalla henkilöpiirillä, jolla yleisten siviiliprosessioikeudellisten säännösten ja periaatteiden nojalla voi olla asiassa asiavaltuus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi entiset hallituksen jäsenet ja entinen toimitusjohtaja, eläkekassassa kassankokouksen tai edustajiston jäsenet, vakuutetut, vapaakirjan saaneet, eläkkeen- ja muun etuudensaajat ja edunsaajat sekä muut velkojat. Moiteoikeus koskee sekä lopputilitystä että selvitysmiehen tekemää omaisuuden jakamista koskevaa päätöstä. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 124 §:ää.

14 §. *Selvitystilan lopettaminen ja toiminnan jatkaminen.* Pykälässä säädettäisiin selvitystilan lopettamisesta kassankokouksen päätöksellä. Säännös koskisi tilannetta, jossa vakuutuskassa on ensin asetettu selvitystilaan, mutta myöhemmin täyttää 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset, jolloin lakisääteisen selvitystilan asettamisvelvollisuutta ei enää olisi. Säännöksessä on siten kyse vakuutuskassan konkurssiin hakemista edeltävästä ajasta.

Pykälän 1 momentin mukaan, jos vakuutuskassa selvitystilan aikana täyttää 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset, selvitysmiehen on kutsuttava vakuutuskassan osakkaat ja vakuutetut

koolle päättämään vakuutustoiminnan jatkamisesta. Kassankokous saa tällöin päättää selvitystilän lopettamisesta ja vakuutuskassan toiminnan jatkamisesta. Päätös selvitystilän lopettamisesta edellyttää kahden kolmasosan määränemmistöä. Jos vakuutuskassan säännöissä on tiukennettu laissa olevia määränemmistövaatimuksia, sääntöjä on sovellettava myös selvitystilän peruuttamista koskevassa päätöksenteossa. Voimassa olevan vakuutuskassalain 128 §:n 1 momentin mukaisesti ehdotuksessa edellytettäisiin, että päätöstä selvitystilän lopettamisesta ei kuitenkaan saa tehdä, ennen kuin tilintarkastajat ovat antaneet asiasta lausuntonsa. Työpaikkakassan osalta edellytettäisiin lisäksi Kansaneläkelaitoksen suostumusta.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutuskassalle on valittava hallitus, kun kassankokouksessa päätetään selvitystilän lopettamisesta ja toiminnan jatkamisesta. Samalla selvitysmiehen tehtävät päättyvät ja tällä on velvollisuus antaa lopputilitys.

Pykälän 3 momentin mukaan hallituksen tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi selvitystilän lopettamista koskevasta päätöksestä. Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksesta.

Voimassa olevasta laista poiketen ehdotuksessa ei säädetä, että päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen rekisteröintiä.

15 §. Etuoikeutetut velkojat konkurssissa. Pykälä on uusi. Mitä 9 §:ssä säädetään velkojen ja edunsaajien etuoikeudesta, sovelletaan myös vakuutuskassan konkurssissa. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 121 §:ää ja 129 §:n 3 momenttia.

10 luku **Rangaistussäännökset**

Luku sisältää lain rangaistussäännökset. Vakavimmat teot on kriminalisoitu *vakuutuskassatoiminnan luvattomana harjoittamisena* (1 §) ja *vakuutuskassarikoksena* (2 §), joissa rangaistusasteikko on sakko tai enintään yksi vuotta vankeutta. Lievimät teot on kriminalisoitu *vakuutuskassarikkomuksena* (3 §), josta voidaan tuomita vain sakkoon. Syyteoikeus tässä luvussa rangaistavaksi säädettyihin tekoihin vanhentuu pääsääntöisesti kahdessa vuodessa rikoksen tekopäivästä. Kaikki luvussa kuvatut teot ovat virallisen syytteen alaisia. Rikosoikeudellisen keskeyttämisperiaatteen mukaisesti teoista, joista on säädetty vankeusrangaistusuhka, tulisi säätää rikoslaissa. Tästä periaatteesta on mahdollista poiketa erityisestä syystä, jos ehdotetaan matalaa vankeuden enimmäismäärää. Nyt ehdotettu enimmäisrangaistus on yksi vuosi vankeutta, jota voidaan pitää melko alhaisena vankeuden määränä. Rikoslaissa ei ole tällä hetkellä erityisesti vakuutustoimialaa koskevia rangaistussäännöksiä. Esimerkiksi vakuutusyhtiöitä ja työeläkevakuutusyhtiöitä koskevista erityisistä rangaistussäännöksistä säädetään vakuutusyhtiölaissa.

Pääsääntöisesti luvussa kuvatut teot ovat rangaistavia vain tahallisina. Rangaistavuus ei myöskään koske tilanteita, joissa teko on vähäinen. Teon mahdollinen vähäisyys arvioidaan tapauskohtaisesti. Säännökset koskien vakuutuslaitosrikosta ja -rikkomusta ovat myös toissijaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että niitä sovelletaan vain, jollei teko samalla täytä sellaisen rikoksen tunnusmerkistöä, josta on muualla laissa säädetty ankarampi rangaistus.

Laissa säädetty rangaistusuhka koskisi rangaistavaksi säädettyihin tekoihin syyllistyneitä luonnollisia henkilöitä. Rikoslain 9 luvussa säädetty oikeushenkilön rangaistusvastuu ei voisi tulla sovellettavaksi luvussa säädettyjen tekojen johdosta.

Pääsääntöisesti rangaistussäännökset vastaisivat voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädettyä. Voimassa oleviin lakeihin verrattuna pykälien kirjoittamistapaa on täsmennetty, jotta rangaistava teko on määritelty mahdollisimman yksiselitteisesti.

1 §. *Vakuutuskassatoiminnan luvaton harjoittaminen.* Pykälässä rangaistavaksi teoksi säädetään vakuutuskassatoiminnan harjoittaminen ilman rekisteröintiä sekä toimiminen vastoin vakuutuskassan tarkoitusta, toimintapiiriä ja selvitystilaan asettamista koskevia säännöksiä.

Teot tai laiminlyönnit ovat ehdotuksen mukaan rangaistavia tahallisina. Rangaistusasteikko olisi sakkoa tai enintään yksi vuosi vankeutta. Vähäisestä teosta voidaan jättää rangaistus tuomitsematta rikosoikeuden yleisten säännösten mukaisesti.

Ehdotuksen 1 kohta vastaa vakuutuskassalain 162 §:n 1 kohtaa, jossa toiminnan harjoittaminen olematta siihen oikeutettu on vastaavasti kriminalisoitu. Ehdotuksessa periaatteena on rikosoikeudellinen tarkkarajaisuus. Ehdotuksessa täsmennetään viittauksin, minkä pykälän vastaista toimintaa rangaistusuhka koskee. Vakuutuskassan toiminnan tarkoitus, toimintapiiri eli laissa sallitut osakkaat ja mahdolliset vakuutetut on laissa tarkoin rajattu. Vakuutuskassa ei voi harjoittaa toimintaansa vapaasti markkinoilla kuten vakuutusyhtiö. Toimintaa ei ole sallittua aloittaa ennen rekisteröintiä eikä jatkaa asettamatta kassaa selvitystilaan, jos laissa säädetty selvitystilaan asettamista edellyttävät kriteerit täyttävät. Ehdotetun pykälän 1 kohdassa täsmennetyt seikat, milloin toimintaa harjoitetaan ilman siihen olevaa oikeutta, vastaavat voimassa olevan vakuutuskassalain sääntelyä toiminnan tarkoituksesta, toimintapiiristä, sallituista vakuutetuista, toiminnasta ennen rekisteröintiä sekä siitä, milloin kassa on asetettava selvitystilaan. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 162 §:n 2 kohtaa myös siltä osin, kuin siinä kielletään ottamasta uusia vakuutettuja selvitystilan aikana. Voimassa olevasta laista poiketen maksujen periminen selvitystilan aikana ei olisi rangaistavaa. Selvitystilan sääntelyä on ajanmukaistettu ja täsmennetty, eikä maksujen periminen selvitystilan aikana ole aina kiellettyä. Kriminalisoinnin alaa ei ehdotuksessa laajenneta.

2 §. *Vakuutuskassarikos.* Pykälässä rangaistavaksi teoksi säädetään välikätenä toimiminen laissa tai säännöissä olevan äänioikeuden rajoittamista koskevan määräyksen kiertämiseksi, varojen käyttäminen vakuutuskassatoiminnalle vieraaseen tarkoitukseen, kassan varojen jakaminen osakkaille säännösten vastaisesti sekä vakuutuskassan hallinnassa olevan omaisuuden luovutus tai panttaus vastoin Finanssivalvonnan kieltoa.

Teot tai laiminlyönnit ovat ehdotuksen mukaan rangaistavia tahallisina. Rangaistusasteikko olisi sakkoa tai enintään yksi vuosi vankeutta, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädettyä ankarampaa rangaistusta. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 163 §:ää siten muutettuna, että tilinpäätöksen, toimintakertomuksen tai tilintarkastuskertomuksen laatimisesta tai kassan selvitystilaa koskevan loppuilityksen antamista koskevien säännösten rikkominen ei olisi vakuutuskassarikkoksena rangaistavaa, vaan mainituista teoista tai laiminlyönneistä rangaistaisiin vakuutuskassarikkomuksena. Toisaalta laitton varojen käyttäminen ja jakaminen osakkaille olisi rangaistavaa vakuutuskassarikkoksena. Muutokset vastaavat vakuutusyhtiölakiin ja osakeyhtiölakiin tehtyjä muutoksia.

Varat, joita vakuutuskassat hoitavat on tarkoitettu vain niiden tarjoaman sosiaalisen henkilövakuutusurvan hoitamiseen, sillä vakuutuskassat eivät saa harjoittaa muuta toimintaa. Kyseisten varojen käyttäminen muuhun laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen loukkaa vakuutettujen etuja. Kassan varoja voidaan palauttaa laitoksessa osakkaana olevalle työnantajalle laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Vaikka osakkaana olevalla työnantajalla voi olla velvollisuus maksaa omista varoistaan laitoksesta puuttuva vastuiden kattamiseen tarvittava pääoma tai osa siitä, osakkaan maksukyvyttömyys voi käytännössä johtaa varojen saamatta jäämiseen. On mahdollista, että etuisuuksia ei varojen puuttuessa voida maksaa täysimääräisinä tai lainkaan. Vakuutuskassoista työpaikkakassat harjoittavat sairausvakuutuslaissa tarkoitettua toimintaa julkisilla varoilla, joita ne saavat toimintaansa varten Kansaneläkelaitokselta. Näiden varojen käyt-

täminen muuhun kuin sairausvakuutuslain mukaiseen tarkoitukseen on moitittavaa myös julkisen talouden näkökulmasta. Ehdotettu rangaistusasteikko vastaa osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa yhtiön varojen laittomasta jakamisesta säädettyä enintään vuoden vankeusrangaistusta.

3 §. Vakuutuskassarikkomus. Pykälässä rangaistavaksi teoksi säädetään kassankokouksen pöytäkirjan nähtävillä pitämistä, eräiden Finanssivalvonnalle annettavien tietojen tai ilmoitusten antamista taikka tilinpäätöstä, toimintakertomusta tai selvitystilan lopputilitystä koskevien säännösten rikkominen.

Teot tai laiminlyönnit ovat ehdotuksen mukaan rangaistavia tahallisina. Pykälän 1 momentin 2—7 kohdan rikkominen olisi rangaistavaa myös törkeän huolimattoman menettelyn seurauksena. Rangaistusasteikko olisi sakkoa, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädettyä ankarampaa rangaistusta.

Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 164 §:ää edellä luvun vakuutuskassarikossäännöksen (2 §) yhteydessä kerrotuin tavoin muutettuna. Lisäksi voimassa olevan vakuutuskassalain 164 §:n 5 kohdan rangaistavaksi säädetty perustamiskokouksen päätöksentekoon liittyvä rikkomus ei olisi ehdotuksen mukaan rangaistavaa.

11 luku Voimaantulo

1 §. Voimaantulo. Tämän lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tammikuun ensimmäisenä päivänä vuonna 2022.

1.4 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

29 a §. Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen. Pykälän 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiö voi työnantajan pyynnöstä ja Finanssivalvonnan suostumuksella luovuttaa työnantajan vakuutusta koskevan työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuskannan eläkesäätiöön tai eläkekassaan. Mikäli työnantajalla on useampia vakuutuksia samassa työeläkevakuutusyhtiössä, luovutus voisi koskea yhtä tai useampaa näistä vakuutuksista eli myös vakuutuskannan osaa.

Pykälän 2 momentti on uusi ja siinä säädetään tilanteesta, jossa vakuutuskanta luovutetaan tätä varten perustetulle eläkesäätiölle tai eläkekassalle. Tällöin edellytetään, että yhdestä tai useammasta työeläkevakuutusyhtiöstä luovutettavissa vakuutuskannoissa tulee olla yhteensä vähintään 150 vakuutettua. Mainittu rajamäärä on sama, jota ehdotetun eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 4 §:ssä edellytetään eläkelaitosta perustettaessa. Säännös edellyttäisi, että ehdon tulee täytyä vakuutuskannan luovutushetkellä. Uutta olisi, että vakuutettujen lukumäärää koskeva vaatimus ei ole vakuutuskantakohtainen kuten voimassa olevassa laissa. Kuten nykyisin vakuutettujen vähimmäismäärä voidaan koota myös usean työnantajan vakuutuksista, kun työnantajat kuuluvat perustettavan eläkelaitoksen toimintapiiriin osakkaina.

Pykälän 3 momentissa säädetään luovutettavaan vakuutuskantaan kuuluvista vakuutuksista. Luovutettavana vakuutuskantana voidaan siis luovuttaa kaikki työnantajan tämän momentin mukaiset vakuutukset tai osa tämän momentin mukaisista vakuutuksista. Sen sijaan vakuutusta pienempiin osiin luovutettavaa vakuutuskantaa ei voi jakaa. Se, mitä kuhunkin vakuutukseen katsotaan kuuluvan, ratkeaa työnantajan ja työeläkevakuutusyhtiön vakuutussopimuksen perusteella. Säännös vastaa voimassa olevaa 10 a luvun 29 a §:n 4 momenttia.

Pykälän 4 momentissa säädetään vakuutuskannan luovutuksen aikarajoituksista. Säännös vastaa voimassa olevaa 10 a luvun 29 a §:n 6 momenttia.

Pykälän 5 momentti on uusi. Säännöksen mukaan Finanssivalvonnan suostumuksella voidaan tietyissä tilanteissa 4 momentissa mainitun viiden vuoden määräajan sijaan soveltaa kolmen vuoden määräaika. Poikkeussäännös on tarkoitettu sovellettavaksi tilanteissa, joissa työnantajan sulautuminen tai jakautuminen ei ole ollut tiedossa tai suunnitteilla vakuutuskannan aiemalla luovutushetkellä. Sulautumisen tai jakautumisen katsottaisiin olevan suunnitteilla ainakin silloin, kun siitä on tehty kirjallinen suunnitelma. Myös määräysvallan muuttuminen työnantajayrityksessä olisi peruste soveltaa lyhyempää määräaika. Määräysvallan muuttuminen olisi kysymyksessä ainakin silloin, kun yli puolet työnantajayrityksen määräysvallasta siirtyisi uudelle taholle yrityskaupan seurauksena.

29 e §. *Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä vakavaraisuuspääoma.* Pykälän 1 momentti muuttaa siirtyvän vakavaraisuuspääoman sääntelyä siten, että siirtyvän pääoman määrä ei ehdotuksen mukaan enää vastaisi työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten sijoitusjakaumien keskimääräisen riskillisyyden edellyttämää määrää, vaan pääoman määrä vastaisi edellä tarkoitettujen eläkelaitosten keskimääräistä vakavaraisuutta. Laskentatavan muutos mahdollistaa nykyistä paremmin vastaanottavassa eläkelaitoksessa vastuuvelan tuotto-odotuksen saavuttamisen.

Pykälän 2 momentin mukaan työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuus määritettäisiin vastaavasti kuin täydennyskerrointa laskettaessa. Uutta olisi myös se, että asetus kulloinkin voimassa olevasta prosenttiosuudesta annettaisiin Finanssivalvonnan esityksen sijaan Eläketurvakeskuksen esityksestä, sillä Eläketurvakeskus kerää täydennyskerrointa varten tarvittavat tiedot. Pykälän 3 momentin mukaan asetus annetaan kuten nykyisin neljä kertaa vuodessa.

1.5 Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

1 §. *Lain tarkoitus.* Pykälään tehdään lakitekninen muutos muuttamalla viittaus uuteen eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin.

70 §. *Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot.* Pykälään tehdään lakitekninen muutos muuttamalla viittaus uuteen vakuutuskassalakiin.

141 §. *Työnantajan velvollisuus järjestää työntekijän eläketurva.* Pykälään tehdään lakitekninen muutos muuttamalla viittaus uuteen eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin sekä toimintapiiriin, johon työnantaja kuuluu.

152 §. *Työeläkevakuutusmaksu.* Pykälään tehdään lakitekninen muutos muuttamalla viittaus uuteen eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin.

168 §. *Laskuperusteiden laatiminen.* Pykälään tehdään lakitekninen muutos muuttamalla viittaus uuteen eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin ja korvaamalla eläkevastuuta koskeva viittaus viittauksella vastuuvelkaan.

170 §. *Vastuuvelan laskuperusteiden muuttaminen.* Pykälään tehdään lakitekninen muutos korvaamalla eläkevastuuta koskeva viittaus viittauksella vastuuvelkaan.

171 §. *Vanhuuseläkevastuun täydentäminen.* Pykälään tehdään lakitekninen muutos korvaamalla eläkevastuuta koskeva viittaus viittauksella vastuuvelkaan.

179 §. *Eläkelaitoksen vastuu yhteisesti kustannettavista etuuksista.* Pykälään tehdään lakitekni-
nen muutos korvaamalla eläkevastuuta koskeva viittaus viittauksella vastuuvelkaan.

185 §. *Eläkelaitosten sopimisoikeus.* Pykälään lisätään uusi toinen momentti. Momentin mu-
kaan eläkelaitokset voisivat sopia täydentävänsä selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläke-
laitoksen vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavaa omaisuutta. Kyseessä olisi eläkelai-
tosten välinen vapaaehtoinen sopimus, jonka sisältöä tai sopimusosapuolia ei lailla säänneltäisi.
Täydentämisen edellytyksenä olisi kuitenkin, että luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavina va-
roina luovutettaisiin ensin se osa luovuttavan eläkelaitoksen varoista, joka vastaa luovutettavaa
vakuutuskantaa. Koska kyseessä on vapaaehtoinen sopimus, siirtyvää omaisuutta olisi mahdol-
lista täydentää myös vastuuvelan määrän ylittävällä vakavaraisuuspääomalla. Säännöstä sovel-
lettaisiin myös sellaisen eläkelaitoksen, joka on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin ennen tä-
män lain voimaantuloa, vakuutuskantaa luovutettaessa.

191 §. *Sovellettavat säännökset.* Pykälään tehdään lakitekni-
nen muutos muuttamalla viittaus
uuteen eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin.

1.6 Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekas- soista annetun lain sekä vakuutuskassalain voimaantulon

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain, lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain sekä vakuutuskassalain voi-
maantulosta ja siirtymäsäännöksistä säädetään samassa laissa. Edellä mainittujen lakien voi-
maantulo samanaikaisesti on tarkoituksenmukaista, koska uusien lakien soveltamisala eroaa
voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain soveltamisalasta. Toisaalta omia erillisiä
voimaantulolakeja ei tarvita, koska asiasisällöltään yhteneväiset siirtymäsäännökset ovat pää-
sääntöisesti tarkoituksenmukaisia kaikkien ehdotettujen lakien osalta. Lisäksi tarvitaan riittävän
pitkä siirtymäaika lakien hyväksymisen ja voimaantulon välillä, jolloin esimerkiksi lisäeläke-
laitosten katevaroihin luettavat sijoitukset ehditään mukauttaa uuden lain vaatimukset täyttä-
viksi.

Siirtymäsäännöksillä mahdollistetaan erityisesti ehdotettua eläkelaitoksen tai vakuutuskassan
vähimmäiskokoa pienemmän laitoksen tai kassan toiminnan jatkuminen. Säädettyä voimassa
olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia niihin otettiin siirtymäsäännökset, joilla jo silloin
mahdollistettiin laissa säädettyä vähimmäiskokoa pienempien laitosten ja kassojen toiminnan
jatkuminen. Nämä ovat jatkaneet toimintaansa vähimmäiskokoa pienempinä, jolloin poikkeus-
ten säilyttäminen on edelleen tarpeen laitosten purkamisen estämiseksi. Lisäksi säädetään voi-
massa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännösten mukaisten sääntöjen ja toimielin-
ten siirtymäkaudesta ja voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain aikana aloitettujen
laitoksen toimintaa koskeviin järjestelyihin sovellettavasta laista. Tietty vakuutettujen asemaa
koskevat säännökset eroavat myös ehdotetuissa laeissa, joten siirtymäsäännökset ovat tarpeen
myös näiden osalta.

1 §. *Voimaantulo.* Eläkesäätiö- ja eläkekassalain, lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain sekä uu-
den vakuutuskassalain todennäköinen arvioitu voimaantulo olisi vuoden 2022 alussa, jolloin
voimassa oleva eläkesäätiölaki, voimassa oleva vakuutuskassalaki ja maksuperusteisista lisä-
eläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annettu laki kumoutuvat. Eläkesäätiö- ja
eläkekassalain sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain käytetään tässä laissa nimitystä uu-
det eläkelaitoslait. Uutta vakuutuskassalakia sovelletaan hautaus-, eroavustus- ja sairauskassoi-
hin. Uusia eläkelaitoslakeja sovelletaan pääsääntöisesti myös ennen näiden lakien voimaantuloa
rekisteröityyn eläkesäätiöön ja eläkekassaan. Uutta vakuutuskassalakia sovelletaan pääsääntöi-
sesti myös ennen näiden lakien voimaantuloa rekisteröityyn muuhun vakuutuskassaan kuin elä-
kekassaan.

2 §. Yhteiseläkesäätiön toimintapiiri. Eläkesäätiön toimintapiirin sääntely muuttuu. Ehdotuksen mukaan taloudellinen ja toiminnallinen yhteys ilman konsernia, ei enää mahdollistaisi säätiön perustamista. Voimassa olevan eläkesäätiölain 13 luvun mukaiset yhteiseläkesäätiöt voivat jatkaa toimintaansa, mutta niihin ei olisi mahdollista liittää uusia osakkaita, jos uusi osakas ei kuulu ehdotetun eläkesäätiö- ja eläkekassalain tai lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain eläkesäätiön toimintapiiriin. Eläkesäätiössä jo ehdotettujen lakien voimaantullessa osakkaana olevan työnantajan työnantajakohtainen vakuutuskanta olisi kuitenkin siirrettävissä eläkesäätiön uuden toimintapiirisäännöksen estämättä.

3 §. AB-eläkesäätiö. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain voimaantulon myötä lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa ei enää voi harjoittaa samassa säätiössä lisäeläkevakuutustoiminnan kanssa. Ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa rekisteröity tai rekisteröintiä Finanssivalvonnalta hakenut AB-eläkesäätiö, voi kuitenkin jatkaa toimintaansa ja sulautua toiseen edellä tarkoitettuun AB-eläkesäätiöön. AB-eläkesäätiö ei voi jakautua siten, että jakautumisen jälkeen uusien säätiöiden joukossa olisi edelleen AB-eläkesäätiö. AB-eläkesäätiöön voidaan uusien eläkelaitoslakien voimaantulon jälkeen liittää uusia osakkaita, jos osakas kuuluu eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa säädettyyn toimintapiiriin eli samaan konserniin eläkesäätiön muiden osakkaiden kanssa. AB-eläkesäätiöön voidaan myös siirtää vakuutuskantaa.

Toimintaansa jatkaviin laitoksiin sovellettaisiin edelleen säännöksiä osastojen varojen erillään pitämisestä ja edellytyksistä siirtää ylikatetta osastosta toiseen. Vakuutusmaksujen ja laskuperusteiden osalta sovellettaisiin uusien eläkelaitoslakien säännöksiä, koska ne eivät sisällöllisesti eroa voimassa olevista säännöksistä.

4 §. Vakuutuskassan toimintapiiri. Säännöksellä jatketaan voimassa olevan vakuutuskassalain 176 §:n siirtymäsäännöksen voimassaoloa kassan toimintapiiriin kuuluvien vakuutettujen osalta. Jos ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa rekisteröidyn vakuutuskassan toimintapiiri on määritelty siten, että kassaan on voinut kuulua vanhan vakuutuskassalain 176 §:n nojalla sellaisia jäseniä ja muita vakuutettuja sekä osakkaita, jotka vanhan vakuutuskassalain 4 §:n mukaan eivät voisi kuulua kassan toimintapiiriin, voivat nämä jäsenet, vakuutetut ja osakkaat jatkaa kassan toimintapiirissä myös uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantulon jälkeen, jos kassan sääntöihin on tästä otettu määräys ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa.

5 §. Eläkekassa ja sen vapaaehtoisia etuuksia myöntävä osasto. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain voimaantulon myötä lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa ei voi harjoittaa samassa kassassa lisäeläkevakuutustoiminnan kanssa. Ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa rekisteröity tai rekisteröintiä Finanssivalvonnalta hakenut eläkekassa, jossa harjoitetaan myös lisäeläke-toimintaa, voi jatkaa toimintaansa ja sulautua toiseen edellä tarkoitettuun eläkekassaan. AB-eläkekassa ei voi jakautua siten, että jakautumisen jälkeen uusien kassojen joukossa olisi edelleen AB-eläkekassa. Näihin laitoksiin on myös mahdollista liittää uusia osakkaita ja siirtää vakuutuskantaa.

Toimintaansa jatkaviin laitoksiin sovelletaan edelleen säännöksiä osastojen varojen erillään pitämisestä ja edellytyksistä siirtää ylikatetta osastosta toiseen. Vakuutusmaksujen ja laskuperusteiden osalta sovelletaan uusien eläkelaitoslakien säännöksiä, koska ne eivät sisällöllisesti eroa voimassa olevista säännöksistä.

6 §. Lakisääteisen ja muun toiminnan varojen erillään pitäminen. Säännös vastaa eläkesäätiön erinäisistä säännöksistä annetun sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen 1352/2006 1 §:ää ja eläkekassan erinäisistä säännöksistä annetun sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön 1353/2006 1 §:ää.

7 §. Eläkelaitoksen ja vakuutuskassan vähimmäiskoko. Säännöksellä jatketaan eläkesäätiölain 142 §:n ja vakuutuskassalain 179 §:n siirtymäsäännöksen voimassaoloa. Säännöksellä mahdollistetaan eläkelaitoksen ja vakuutuskassan laissa säädetyn vähimmäiskoon alittavien laitosten toiminnan jatkuminen. Pykälän 1 momentissa etuuksien lisäämisellä ja pykälän 3 momentissa etuuden muuttumisella, ei tarkoiteta sellaisia muutoksia, jotka johtuvat etuuksien yhteensovittamisesta lakisääteisten etuuksien kanssa, kun lakisääteisiä etuuksia koskeva sääntely muuttuu. Jos esimerkiksi lakisääteinen eläkeikä nousee ja vapaaehtoista lisäeläkettä tämän johdosta muutetaan, kyseessä ei ole 1 tai 3 momentissa tarkoitettu muutos.

8 §. Vireillä olevien rekisteröintien käsittely. Siirtymäsäännös on tarpeellinen sillä eläkelaitoksen perustamiseen sovellettava menettely ja sääntömääräyksiä koskeva pykälä muuttuvat. Ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa rekisteröitäväksi ilmoitetun eläkesäätiön perustamiseen, sääntöjen vahvistamisen ja rekisteröintiin sovelletaan vanhaa eläkesäätiölakia. Ennen uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain voimaantuloa rekisteröitäväksi ilmoitetun vakuutuskassan perustamiseen, sääntöjen vahvistamiseen ja rekisteröintiin sovelletaan vanhaa vakuutuskassalakia. Säännöt tulee saattaa uuden voimaantulevan lainsäädännön mukaisiksi 8 §:ssä säädettyssä määräajassa.

9 §. Säännöt. Sääntöihin sisältyvän uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan pääsääntöisesti uusia eläkelaitoslakeja tai uutta vakuutuskassalakia. Uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain vastaisten sääntöjen muuttamiselle uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain mukaiseksi on haettava Finanssivalvonnan vahvistus samalla, kun muulle sääntöjen muuttamiselle haetaan Finanssivalvonnan vahvistusta, kuitenkin viimeistään kahden vuoden kuluessa uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantulosta.

Eläkesäätiö ja -kassa, lisäeläkesäätiö ja -kassa sekä vakuutuskassa voi uusien eläkelaitoslakien vahvistamisen ja julkaisemisen jälkeen, mutta ennen näiden lakien voimaantuloa, päättää sääntöjensä muuttamisesta uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain mukaisiksi noudattaen uusia eläkelaitoslakeja ja uutta vakuutuskassalakia. Sääntöjen muuttamiselle voidaan hakea Finanssivalvonnan vahvistusta ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa ja Finanssivalvonta voi vahvistaa sääntöjen muuttamisen samana päivänä kuin uudet eläkelaitoslait ja uusi vakuutuskassalaki tulevat voimaan.

10 §. Takuupääoma ja pohjarahasto. Eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa ei säädetä takuupääomasta tai pohjarahastosta kuten voimassa olevassa vakuutuskassalaissa. Jos vakuutuskassalla, joka on rekisteröity ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa, on kassan sääntöjen mukaan takuupääoma tai pohjarahasto, takuupääomaan ja pohjarahastoon sovelletaan, mitä vanhan vakuutuskassalain 111 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään.

11 §. Hallituksen jäsenet. Hallituksen jäsenten lukumäärää ja kelpoisuutta koskeva sääntely muuttuu. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain nojalla valitut eläkelaitoksen hallituksen jäsenet voivat jatkaa sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvussa, lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain 3 luvussa ja uuden vakuutuskassalain 3 luvussa säädetään hallituksen jäsenistä, varajäsenistä ja puheenjohtajasta, sen toimikauden loppuun, joka ensimmäisenä päättyy uuden lain voimaantulon jälkeen.

12 §. Hallintoneuvosto. Uusissa eläkelaitoslaeissa ja uudessa vakuutuskassalaissa ei säädetä hallintoneuvostosta, joka ei enää ole säätiön tai kassan toimielin. Sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvussa säädetään eläkelaitoksen hallinnosta, eläkelaitoksella ja vakuutuskassalla voi olla sen sääntöjen mukainen hallintoneuvosto, jos Finanssivalvonta on hyväksynyt säännöt ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa.

13 §. Kassankokous. Kassankokouksen kokouskutsuun sovellettava sääntely muuttuu. Kassankokouksen kokouskutsuun, joka on lähetetty ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutus-kassalain voimaantuloa, sovelletaan vanhaa vakuutus-kassalakia eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 11—14 §:n sijaan. Kokouskutsuun sovellettavan sääntelyn muuttumisella on vaikutusta myös kassankokouksen päätöksen pätemättömyyteen. Ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutus-kassalain voimaantuloa tehdyn kassankokouksen päätöksen pätemättömyyttä koskeva kanne tai muu vaatimus, joka on pantu vireille säädetyssä ajassa, ratkaistaan vanhan vakuutus-kassalain mukaan.

14 §. Vakuudettomat lainat. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 144 §:ää.

15 §. Etuuskien takautuva vähentäminen ja poistaminen. Lisäeläkesäätiön ja -kassan etuuskien takautuvan vähentämisen tai poistamisen edellytysten sääntelyä täsmennetään. Uusia säännök-siä sovellettaisiin vain lisäeläkejärjestelyihin, jotka on perustettu uusien eläkelaitoslakien voi-maantulon jälkeen. Se milloin lisäeläkejärjestely on perustettu, määräytyisi sen hetken mukaan, jolloin järjestelyyn on liitetty ensimmäinen vakuutettu. Lisäeläkejärjestelyyn eläkesäätiössä, joh-on on liitetty vakuutettu ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa, sovelletaan vanhan elä-kesäätiölain 11 §:ää. Lisäeläkejärjestelyyn eläkekassassa, johon on liitetty vakuutettu ennen uu-sien eläkelaitoslakien voimaantuloa, sovelletaan vanhan vakuutus-kassalain 52 ja 53 §:ää.

16 §. Lisäeläkkeen hakeminen ja takautuva suorittaminen. Lisäeläkkeen hakemisaikaan ja ta-kautuvaan suorittamiseen sovellettavat säännökset muuttuvat. Uusia säännöksiä sovellettaisiin, jos lisäeläkettä on haettu uusien eläkelaitoslakien voimaantultua. Uusien säännösten soveltami-nen takautuvasti saattaisi aiheuttaa käytännön vaikeuksia esimerkiksi selvittäessä, milloin va-kuutettu on saanut tietää oikeudestaan lisäeläkkeeseen. Eläkelaitoksesta on myös jo saatettu purkaa vastuovelkaa siltä osin kuin eläkettä ei ole haettu voimassa olevan sääntelyn mukaisesti. Lisäeläkkeen hakemiseen ja takautuvaan suorittamiseen sovelletaan vanhan eläkesäätiölain 53 §:n 1 momenttia, jos lisäeläkettä on haettu eläkesäätiöltä ennen uusien eläkelaitoslakien voi-maantuloa.

Lisäeläkkeen hakemiseen ja takautuvaan suorittamiseen sovelletaan vanhan vakuutus-kassalain 89 §:n 1 momenttia, jos lisäeläkettä on haettu vakuutus-kassalta ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

17 §. Vapaakirja. Voimassa olevan vakuutus-kassalain ja maksuperusteisista lisäeläkejärjeste-lyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain vapaakirjaa koskevat säännökset eivät täytä jäsenvaltioiden välisen työntekijöiden liikkuvuuden edistämistä lisäeläkeoikeuksien hankki-mista ja säilyttämistä parantamalla koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan par-lamentin ja neuvoston direktiivin 2014/50/EU vaatimuksia. Voimassa olevan vakuutus-kassalain ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain sään-nöksiä vapaakirjasta voidaan kuitenkin soveltaa edelleen lisäeläkejärjestelyihin, joihin ei ole otettu uusia vakuutettuja 19 päivää toukokuuta 2014 jälkeen.

18 §. Jakautuminen, sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen, selvitystila ja konkurssi. Eläkesäätiön ja vakuutus-kassan jakautumiseen, sulautumiseen, vakuutuskannan luovuttamiseen sekä selvitystilaan ja konkurssiin sovellettavat säännökset muuttuvat osittain sisällöllisesti ja menettelyllisesti. Jos eläkesäätiötä tai vakuutus-kassaa koskeva edellä tarkoitettu menettely on aloitettu ennen uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutus-kassalain voimaantuloa, asiassa me-netellään ja se ratkaistaan voimassa olevan eläkesäätiölain tai vakuutus-kassalain mukaisesti. Kuitenkin tiettyjä vakuutuskannan luovutukseen liittyviä säännöksiä, joilla laajennetaan eläke-

laitosten sopimisoikeutta, sovelletaan myös sellaisen eläkelaitoksen vakuutuskannan luovutukseen, jossa luovuttava eläkelaitos on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

19 §. Oikeuspaikka ja riitojen ratkaiseminen. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutus-kassalaissa ei ole oikeuspaikkasäännöstä. Koska eläkkeitä koskevat riita-asiat saattavat perustua ennen kumottavien eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain voimaantuloa voimassa olleisiin lakeihin, voimaantulosäännös ulottuu myös näistä mahdollisesti syntyviin uusiin riita-asioihin.

20 §. Päätöksen pätemättömyys. Uudet eläkelaitoslait ja vakuutuskassalaki vastaavat monin osin voimassa olevan yhteisöoikeuden periaatteita, joten sääntelyssä on monia muutoksia. Siksi päätöksen pätemättömyyttä koskeva säännös on tarpeellinen.

21 §. Vahingonkorvaus. Vahingonkorvausta koskevat säännökset muuttuvat vastaamaan uudempaa yhteisöihin sovellettavaa vahingonkorvausoikeutta. Vahingonkorvaukseen, joka perustuu ennen uusien eläkelaitoslakien ja vakuutuskassalain voimaantuloa tapahtuneeseen tekoon tai laiminlyöntiin, sovelletaan eläkesäätiölakia ja vanhaa vakuutuskassalakia.

22 §. Finanssivalvonnan toimivalta. Säännös vastaa eläkesäätiölain 137 a §:ää ja vakuutus-kassalain 172 a §:ää siltä osin kuin edellään sovellettavissa säännöksissä on viittauksia Vakuutus-valvontavirastoon tai viittauksia sosiaali- ja terveysministeriöön sekä asianomaiseen ministeriöön, joilla tarkoitetaan viittauksia Finanssivalvontaan.

23 §. Tilintarkastajan siirtyminen hallintoneuvoston jäseneksi. Pykälä sisältää voimaannpanosäännökset niitä eläkelaitoksia varten, jossa eläkesäätiö- ja eläkekassalain voimaantulon jälkeen on edelleen hallintoneuvosto. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain hallintosäännösten mukaan laitoksissa ei enää olisi hallintoneuvostoa, ellei sitä koskeva sääntömääräys ole Finanssivalvonnan hyväksymä ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

24 §. Vakavaraisuuspääoman ylitteen ja ylikatteen palauttaminen osakkaalle eläkesäätiössä. Säännös on tarpeen niiden eläkesäätiöiden osalta, joissa uusien eläkelaitoslakien voimaantulon jälkeen on edelleen kaksi osastoa, joista toinen harjoittaa lakisäätteistä vakuuttamista ja toinen täydentävää lisäeläkevakuuttamista. Pykälän 1 momenttia sovelletaan lakisäätteistä eläkevakuuttamista harjoittavaan B-osastoon. Momentti vastaa eläkesäätiölain 45 §:n 4 momenttia. Pykälän 2 momenttia sovelletaan lisäeläketointaan harjoittavaan eläkesäätiön A-osastoon. Toinen momentti vastaa eläkesäätiölain 45 §:n 5 momenttia.

25 §. Ylikatteen palauttaminen osakkaalle eläkekassassa. Säännös on tarpeen niiden eläkekassojen osalta, joissa uusien eläkelaitoslakien voimaantulon jälkeen on edelleen kaksi osastoa, joista toinen harjoittaa lakisäätteistä vakuuttamista ja toinen täydentävää lisäeläkevakuuttamista. Pykälää sovelletaan eläkekassan lisäeläketointaan harjoittavaan osastoon. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 83 a §:n 1 momenttia.

26 §. Voimaantulo. Säännös sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen.

1.7 Laki yrittäjän eläkelain 1 ja 146 §:n muuttamisesta

1.8 Laki sairausvakuutuslain 11 luvun 3 §:n muuttamisesta

1.9 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

- 1.10 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta
- 1.11 Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain muuttamisesta
- 1.12 Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta
- 1.13 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 4 §:n ja 7 luvun 6 b §:n muuttamisesta
- 1.14 Laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta
- 1.15 Laki merimieseläkelain 215 §:n muuttamisesta
- 1.16 Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta
- 1.17 Laki vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta
- 1.18 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta
- 1.19 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta
- 1.20 Laki työntekijän eläkelain voimaanpanolain 4 ja 30 c §:n muuttamisesta
- 1.21 Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta
- 1.22 Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta
- 1.23 Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta
- 1.24 Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 15 §:n muuttamisesta
- 1.25 Laki yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

1.26 Laki kilpailulain 23 §:n muuttamisesta

1.27 Laki rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

1.28 Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki ehdotetaan kumottavaksi ja korvattavaksi kolmella uudella lailla; eläkesäätiö- ja eläkekassalailla, lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalailla sekä vakuutuskassalailla. Ehdotettujen uusien lakien soveltamisalat poikkeavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain soveltamisalasta. Ehdotuksessa eläkesäätiö- ja eläkekassatoimintaa säännellään eri laeilla riippuen siitä, harjoittaako laitos lakisääteistä vakuuttamista vai vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista. Ehdotettua vakuutuskassalakia ei toisin kuin voimassa olevaa vakuutuskassalakia sovelleta eläkekassoihin. Vakuutuskassalakia sovellettaisiin sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassoihin.

Lainsäädännössä olevat viittaukset kumottaviksi ehdotettuihin eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin on muutettava viittauksiksi ehdotettuihin uusiin lakeihin. Koska kumottavien ja ehdotettujen lakien soveltamisalat eivät vastaa toisiaan, lakiviittauksia ei voida muuttaa yleisellä viittauksella ehdotettuihin lakeihin. Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottaviksi ehdotettuihin eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin, on täsmennettävä, tarkoitetaanko viittauksella eläkevakuutustoimintaa vai muuta toimintaan. Lisäksi eläkevakuutustoiminnan osalta on täsmennettävä, tarkoitetaanko viittauksella sekä lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavia että lisäeläketoimintaa harjoittavia laitoksia vai vain toista näistä. Ehdotetut muutokset ovat lainsäädäntötekniisiä. Elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin tehtäisiin myös lakitekniinen muutos muuttamalla viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain säännökseen vastaavaan voimassa olevaan pykälään.

Muutettavia säännöksiä ovat työntekijän eläkelaki (395/2006) ja laki työntekijän eläkelain voimaantulon (396/2006), yrittäjän eläkelakia (1272/2006) ja laki yrittäjän eläkelain voimaantulon (1273/2006), julkisten alojen eläkelaki (81/2016), merimieseläkelaki (1290/2006), sairausvakuutuslaki (1224/2004), työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettu laki (771/2016), laki Finanssivalvonnasta (878/2008), Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettu laki (879/2008), eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettu laki (315/2015), rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettu laki (699/2004), Rahoitusvakuusviranomaisesta annettu laki (1195/2014), vakuutusyhtiölaki (521/2008), vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annettu laki (1038/1997), elinkeinotulon verottamisesta annettu laki (360/1968), kilpailulaki (948/2011), työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015), työttömyysetuuksien rahoituksesta annettu laki (555/1998), sijoituspalvelulaki (747/2012), vaihtoehtorahastojen hoitajista annettu laki (162/2014), luottolaitostoiminnasta annettu laki (610/2014) sekä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettu laki (398/1995).

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022.

2 Tarkemmat säännökset

Esitykseen sisältyy useita asetuksenantovaltuuksia sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle sekä määräysvaltuuksia Finanssivalvonnalle.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 5 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin eläkelaitoksen perustamissopimukseen sisältyvän toimintasuunnitelman sisällöstä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 9 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa eläkelaitosten vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat säännökset tilinpäätöksen tase- ja tuloslaskelmakaavoista, toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen liitetiedoista, tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää siitä, milloin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 12 luvun 12 §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään Eläketurvakeskuksen esityksestä vakuutuskannan luovuttamisessa noudatettavan siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä kiinteänä prosentiosuutena vastuuvέλasta noudattaen, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 9 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitoksen sääntöjen ja niiden muutoksen vahvistamista koskevan hakemuksen sisällöstä sekä siihen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 25 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hallituksen ja toimitusjohtajan kelpoisuutta koskevasta selvityksestä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 8 §:n mukaan taseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusten hankintameno ja käypä arvo siten kuin Finanssivalvonta tarkemmin määrää.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 10 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa eläkelaitosten vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvia tarkempia määräyksiä eläkelaitoksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta, sijoitusten käyvän arvon määrittämisestä, sijoitusten käyvän arvon ja hankintamennon esittämisestä liitetiedoissa ja johdannaissopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä rahoitusvälineiden ja sijoituskiinteistöjen esittämisestä tilinpäätöksessä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 7 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkesäätiön osakkaan eläkesäätiölle antaman vakuuden hyväksyttävyydestä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 7 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vakavaraisuuspääomaan luettavista ja siitä vähennettävistä eristä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 7 luvun 11 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitoksen osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän seurannasta ja huomioon ottamisesta riski- ja vakavaraisuusarviossa.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 7 luvun 13 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä tervehdyttämisuunnitelman ja rahoitussuunnitelman laatimisesta ja toimitamisesta sen hyväksyttäväksi.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 8 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 8 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitosten valvontaa ja eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriä koskevien ilmoitusten tekemisestä, ilmoituksiin liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista sekä rekisterinpitoon liittyvistä teknisistä seikoista.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 10 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitoksen sulautumista koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 10 luvun 13 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitoksen sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 11 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitoksen jakautumista koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 11 luvun 14 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitoksen jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 12 luvun 6 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamista koskevasta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

Ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 39 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä selvitystilan lopettamista koskevan ilmoituksen sisällöstä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 5 luvun 23 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärän muutoksista vahinkovakuutusluokissa 1 ja 2 Euroopan unionin tilastotoimiston Eurostatin julkaiseman Euroopan kuluttajahintaindeksin muutosten perusteella.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 24 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä katevarojen arvostamisesta ja vastuuvelan katteeksi hyväksyttävistä varoista.

Ehdotettavan lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain 1 luvun 17 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia säännöksiä 14 ja 15 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 2 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä lisäeläkelaitoksen sääntöjen vahvistamiseksi tai niiden muuttamiseksi tehtävän hakemuksen sisällöstä sekä siihen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 3 luvun 3 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä toiminnasta tosiasiallisesti vastaavia henkilöitä koskevasta selvityksestä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 3 luvun 6 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksesta suorittua lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin lisäeläkelaitoksessa vakuuttava työnantaja.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 3 luvun 13 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuutta koskevasta selvityksestä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 3 luvun 15 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä ulkoistamisilmoituksesta.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 5 luvun 2 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä indeksikorotusvastuun käyttämisestä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 5 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja laskuperusteiden sisällöstä sekä vastuuelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 5 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä vastuuelan laskennassa käytettävän koron enimmäismäärästä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 5 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksesta käyttää vastuuelan laskennassa Finanssivalvonnan määräämää enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 5 luvun 15 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, että ylikatetta arvioitaessa katteeseen kuuluvien varojen arvo lasketaan tiettyjen omaisuuslajien osalta käyvästä arvosta poikkeavasti.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 5 luvun 18 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä sekä omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 5 luvun 25 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä tervehdyttämissuunnitelman ja rahoitussuunnitelman laatimisesta ja toimittamisesta sen hyväksyttäväksi.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 3 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 6 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä katevarojen arvostamisesta.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 7 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 7 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä kateluettelon muodosta ja säilyttämisestä, omaisuuserien merkitsemisestä luetteloon, luettelon laatimisajankohdasta sekä vastuuvelan katteena olevan omaisuuden luetteloon merkitsemisen ajankohdista.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 12 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan katteeseen.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 18 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä johdannaissovimusten käytöstä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 21 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä valuutariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 22 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sijoitussidonnaisten lisäeläkejärjestelyjen sijoitusriskin seurannasta.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 25 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vastuuvelan katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten sijainnista.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 6 luvun 32 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä eturistiriitojen ehkäisemistä ja ratkaisemista koskevasta järjestelmästä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 7 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä oletamista.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 9 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 11 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vakuutuskannan luovuttamista koskevasta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 12 luvun 15 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä selvitystilan lopettamista koskevasta ilmoituksesta.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 13 luvun 2 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rajat ylittävää toimintaa koskevan hakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista ehdotettavan lain 14 luvun 7 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävää siirtoa koskevasta hakemuksesta.

Ehdotettavan vakuutuskassalain 5 luvun 15 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, että tietyt katteeseen hyväksyttävät varat arvostetaan niiden käyvästä arvosta poikkeavasti.

Ehdotettavan vakuutuskassalain 4 luvun 3 §:n mukaan vakuutuskassalla voi olla indeksikorotusvastuu, jota saa käyttää tulevien korotusten lisäksi ainoastaan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen vastuuvelan kasvun peittämiseen siten kuin Finanssivalvonta tarkemmin määrää.

Ehdotettavan vakuutuskassalain 4 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuvelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

Ehdotettavan vakuutuskassalain 4 luvun 7 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä vapaakirjan laskuperusteista.

Ehdotettavan vakuutuskassalain 5 luvun 2 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta.

Ehdotettavan vakuutuskassalain 5 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä kateluettelon muodosta ja säilyttämisestä, omaisuuserien luetteloon merkitsemisestä ja erien merkitsemisajankohdista sekä luettelon laatimisajankohdasta.

Ehdotettavan vakuutuskassalain 7 luvun 6 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sulautumisen tai jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja annettavista selvityksistä.

Ehdotettavan vakuutuskassalain 9 luvun 14 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä selvitystilan lopettamista koskevan ilmoituksen sisällöstä.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään Eläketurvakeskuksen esityksestä vakuutuskannan luovutuksessa siirtyvän vaka-
varaisuuspääoman määrä kiinteänä prosenttiosuutena vastuuvelasta, josta on vähennetty osittamaton lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022. Tiettyjä lakisääteistä eläkevakuustoimintaa harjoittavan eläkelaitoksen selvitystilaa ja konkurssia koskevia uusia säännöksiä, joiden tarkoituksena on edistää vakuutuskannan luovutusta toimivaan eläkelaitokseen, sovellettaisiin kuitenkin myös sellaiseen eläkelaitokseen, joka on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin ennen ehdotettavien lakien voimaantuloa. Työntekijän eläkelain 185 §:ään lisättäväksi ehdotettavaa uutta 2 momenttia eläkelaitosten sopimisoikeudesta sovellettaisiin myös luovutettaessa sellaisen eläkelaitoksen vakuutuskantaa, joka on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin ennen ehdotettavien lakien voimaantuloa. Samoin eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 17—19 §:n säännöksiä eläkekassan mahdollisuudesta vastaanottaa vakuutuskanta toimintapiiriä koskevien säännösten estämättä, luovutettavan vakuutuskannan jakamisesta osiin sekä oikeudenkäynnin kohteena olevan omaisuuden erottamisesta luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavista varoista sovellettaisiin myös luovutettaessa vakuutuskantaa sellaisesta eläkelaitoksesta, joka on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin ennen nyt ehdotettavien lakien voimaantuloa.

4 Suhde muihin esityksiin

4.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Tämän hallituksen esityksen käsittelyssä on huomioitava hallituksen esitys Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 255/2020). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, sijoitusrahastolakia, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia, sijoituspalvelulakia, kirjanpitolakia, vakuutusten tarjoamisesta annettua lakia, eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Esityksellä tehtäisiin kestäväyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen, viitearvoasetuksen muuttamisesta EU:n ilmastosiirtymää koskevien vertailuarvojen, EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ja vertailuarvojen kestäväyyteen liittyvien tietojen antamisen osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ja kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen kestäväyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen kannalta tarpeelliset muutokset kansallisiin lakeihin. Lait on tarkoitettu tulemaan pääosin voimaan 10.3.2021.

Eläkesäätiölakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 49 j § sekä vakuutuskassalakiin uusi 84 j §:ä, jotka ovat sisällöltään samanlaiset. Edellä mainituissa pykälissä viitattaisiin kestäväyyteen liittyvien tietojen antamisen osalta tiettyihin Euroopan unionin säännöksiin. Koska edellä mainittuja säännöksiä sovellettaisiin vain vapaaehtoiseen lisäeläketoihimintaan, esitykset on sovitettava yhteen siten, että ehdotettavaan lakiin lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista lisätään edellä mainittuja pykäläiä vastaava yksi uusi säännös.

Lisäksi tämän hallituksen esityksen käsittelyssä on huomioitava hallituksen esitys luottolaitos- ja elvytys- ja kriisiratkaisudirektiivien täytäntöönpanoa koskevaiksi lainsäädännöksi (HE 171/2020). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa Finanssivalvonnasta annettua lakia, jonka 4 §:n 3 momentin muutosehdotus on sovitettava yhteen tämän esityksen kanssa.

Tämän hallituksen esityksen käsittelyssä on huomioitava myös hallituksen esitys laeiksi sijoituspalvelulain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi (16/2021) siltä osin kuin siinä esitetään muutettavaksi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 4 ja 5 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 29, 31, 41 ja 41 a §:ää.

5 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslain ja säätämisyjärjestyksen kannalta keskeiset ehdotukset liittyvät lakisäateistä ja vapaaehtoista eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen sekä vakuutuskassojen rekisteröintiin elinkeinovapauden näkökulmasta. Perustuslaillisia kysymyksiä liittyy myös vakuutuskannan siirron yhteydessä omaisuudensuojaan ja sopimusvapauteen. Lisäksi eläkesäätiöiden ja -kassojen sekä sairauskassojen harjoittamaan lakisäateiseen vakuutustoimintaan liittyy perustuslain 124 §:ä julkisen hallintotehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle. Ehdotuksessa on myös runsaasti sosiaali- ja terveysministeriölle sekä Finanssivalvonnalle delegoitua norminantovaltaa. Lisäeläkkeiden osalta ehdotuksessa on säännöksiä etuuksien vähentämisestä, jolloin asiaa on arvioitava omaisuudensuojan kannalta. Ehdotukseen liittyvät perustuslailliset kysymykset ovat pitkälti samoja kuin muussa vakuutusalan yhteisöläinsäädännössä sekä voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Siten ehdotukseen liittyviin perustuslaillisiin kysymyksiin on olemassa vakiintuneet tulkintalinjat.

Eläkesäätiö ja -kassatoiminta sekä vakuutuskassatoiminta edellyttää ennen toiminnan aloittamista rekisteröitymistä Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin. Kyse ei ole toimilupamennettelystä, jossa valvoja arvioi rekisteröityvän laitoksen edellytyksiä toimintaan tai toiminnan vaikutusta vakuutusalan terveeseen kehitykseen. Kyse on laillisuusharkinnasta, jossa valvoja rekisteröi tietyt muodolliset edellytykset täyttävän hakijan. Perustuslakivaliokunta on rinnastanut elinkeinotoiminnan aloittamisen edellytykseksi asetetun rekisteröimisvelvollisuuden valtiosääntöoikeudellisesti luvanvaraisuuteen.

Lakisääteistä sosiaaliturvan toimeenpanoa harjoittavat eläkesäätiö ja -kassat sekä sairauskassat ovat yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, mutta ne eivät harjoita elinkeinotoimintaa. Siksi kyse ei ole elinkeinotoiminnan luvanvaraisuudesta eivätkä perustuslain 18 §:ssä turvattuun elinkeinovapauteen liittyvät kysymykset ole tässä yhteydessä asiaankuuluvia. Myöskään vapaaehtoisen sosiaalisen vakuutustoiminnan harjoittaminen rajatussa toimintapiirissä ei ole elinkeinotoimintaa, koska toiminnassa tavoitteena ei ole voiton tuottaminen osakkaille tai asiakkaiden hankkiminen markkinoilta. Kyse on tältäkin osin sosiaalisesta työsuhteeseen tai yrittäjänä toimimiseen liittyvästä vakuutustoiminnasta, jossa tavoitteena on sosiaaliturvan täydentäminen vakuutettujen edut turvaavalla tavalla.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on ottanut kantaa työeläkevakuutusyhtiöiden perustuslailliseen asemaan lausunnossaan eläkelaitosten vakavaraisuussäännösten uudistamisesta (PeVL 45/1996 vp—HE 241/1996 vp). Lausunnossaan valiokunta toteaa, että työeläkevakuutusyhtiöt ovat yksityisoikeudellisesta organisaatiomuodostaan huolimatta hoitamassa niille laissa säädettyjä julkisoikeudellisuonteisia tehtäviä. Näiden yhtiöiden toiminnan tarkoituksena on toteuttaa lakisääteistä eläketurvaa niin, että tulevien eläkkeensaajien eläkkeet voidaan turvata. Valiokunnan mukaan työeläkeyhtiöt sijoittuvat oikeussystemaattisesti niin sanotun välillisen julkisen hallinnon piiriin. Työeläkeyhtiöiden varallisuus muodostuu merkittävästi vakuutusmaksuista ja sijoitustoiminnan riskit kannetaan pääosin maksupolitiikan avulla. Työeläkevakuutusyhtiöitä koskee myös lakisääteinen konkurssiyhteisvastuu, jossa konkurssista aiheutuva tappio katettaisiin perittävillä työeläkemaksuilla. Perustuslakivaliokunta katsoi, että työeläkevakuutusyhtiöiden erityisasema on valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa merkittäväksi muodostuva seikka, jolta kannalta arvioituna kyseessä olleita omistajan määräämisvallan rajoituksia voitiin pitää perusteiltaan hyväksyttävänä ja laajuudeltaan oikeasuhteisina.

Lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat myös luonteeltaan yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, jotka harjoittavat niille laissa säädettyä julkisoikeudellista tehtävää kuten työeläkevakuutusyhtiöt. Näiden eläkesäätiöiden ja -kassojen varallisuus koostuu myös pääosin vakuutusmaksuista ja ne kuuluvat työeläkelaitosten lakisääteisen konkurssiyhteisvastuun piiriin. Eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnan tarkoitus rinnastuu työeläkevakuutusyhtiöiden toiminnan tarkoitukseen eli eläkkeensaajien tulevien eläkkeiden turvaamiseen. Vaikka työnantajan valinta perustaa eläkesäätiö tai -kassa tai liittyä sellaiseen osakkaaksi on vapaaehtoinen päätös, säätiöiden ja kassojen toiminnan sääntelyä on tarkasteltava ennen kaikkea niiden toiminnan tarkoituksen näkökulmasta. Jos sääntely on tarpeen vakuutettujen etujen turvaamiseksi, sääntely on myös perustuslaillisesta näkökulmasta oikeutettua. Erityisesti kysymyksiin eläkesäätiöiden ja -kassojen vakavaraisuudesta sekä vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä siirtyvästä vakavaraisuuspääomasta liittyy näkökulmaan vakuutettujen etujen turvaamisesta kyseisessä laitoksessa ja koko lakisääteisessä eläkejärjestelmässä. Siksi säännökset vakuutuskannan luovutuksen ehdoista ja siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrittämisestä ovat hyväksyttäviä myös omaisuudensuojan ja elinkeinovapauden rajoittamisen näkökulmasta.

Ehdotukseen sisältyy säännöksiä työeläkevakuutusyhtiössä olevan työnantajakohtaisen vakuutuskannan siirtämisestä lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön tai -kassaan. Koska työeläkevakuutusyhtiöt ovat yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, jotka omistavat hallinnoimansa työeläkevarat, vaikka varojen käyttötarkoitus on lailla tarkoin säädetty, vakuutuskannan ja siihen liittyvien varojen luovuttamisessa on kyse myös omaisuuden suojusta ja sopimusvapaudesta. Lakiehdotuksella ei kuitenkaan rajoiteta omaisuuden suojaa, koska luovutuksen edellytyksenä on työeläkevakuutusyhtiön hallituksen suostumus luovutukselle. Kyse on siis vapaaehtoisesta sopimuksesta, jonka sisältö on lailla säädetty.

Työeläkevakuutusyhtiön kannanluovutuksen ehtoihin säädettäviä säännöksiä sovellettaisiin myös vakuutuksiin, joita koskeva sopimus on tehty ennen ehdotetun lain voimaantuloa. Vakuutuskannan siirrolla tarkoitetaan työnantajan työeläkevakuutusyhtiön kanssa solmimaan vakuutus sopimukseen liittyvän vakuutuskannan ja siihen liittyvien varojen siirtoa eläkelaitokseen, jossa työnantaja on osakkaana. Kyse on tältä osin taannehtivasta puuttumisesta sopimussuhteen sisältöön. Perustuslakivaliokunta on ratkaisukäytännössään katsonut, että sopimusosapuolten on voitava luottaa sopimuksen kannalta olennaisia oikeuksia ja velvollisuuksia sääntelevän lainsäädännön pysyvyyteen. Ehdotuksessa tehdään muutoksia työeläkevakuutusyhtiölakiin, jotka eivät olennaisesti muuta nykyistä sääntelyä. Kyse ei myöskään ole perustuslain omaisuuden suojaan sisältyvän sopimusvapauden liiallisesta rajoittamisesta säätämällä kannanluovutus sopimuksen tiettyjen ehtojen sisällöstä pakottavasti. Ehtojen tavoitteena on varmistaa, vastaanottavan laitoksen riittävä elinkelpoisuus työeläkevarojen turvaamiseksi sekä vähentää luovutuksesta eläkejärjestelmälle aiheutuvia kuluja. Näillä ehdoilla suojataan lakisääteisiä eläkevaroja ja vakuutettuja etuja.

Ehdotukseen sisältyy myös säännös työntekijän eläkelain muuttamisesta siten, että yksityisen alan eläkelaitokset voisivat sopia vapaaehtoisesti täydentävänsä selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovutuksessa vastaavina varoina siirrettävää omaisuutta. Säännöksen tarkoituksena on edistää kannanluovutuksia selvitystilassa tai konkurssissa olevasta eläkelaitoksesta toimivaan eläkelaitokseen. Näin pienennetään eläkelaitoksen selvitystilasta tai konkurssista koko eläkejärjestelmän kannettavaksi tulevia kustannuksia, jotka viime kädessä toteutuvat eläkelaitosten konkurssi yhteisvastuun kautta. Säännöstä sovellettaisiin myös tilanteisiin, joissa eläkelaitos on asetettu konkurssiin tai selvitystilaan ennen nyt ehdotettavan lain voimaantuloa. Koska kyseessä on eläkelaitosten sopimisoikeuden laajentaminen taannehtivasti, esityksellä ei kajota eläkelaitosten omaisuuden suojaan ja se voidaan siksi käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Sopimisoikeutta vakuutuskantaa luovutettaessa laajennettaisiin myös tietyillä eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännöksillä, joita sovellettaisiin myös sellaisen eläkesäätiön ja eläkekassan vakuutuskannan luovutukseen, jossa luovuttava eläkesäätiö tai -kassa on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin ennen nyt ehdotettavan eläkesäätiö- ja eläkekassalain voimaantuloa. Sopimisoikeuden laajentaminen koskee luovutettavan vakuutuskannan jakamista osiin nykyistä vapaammin, oikeudenkäynnin kohteena olevan vakuutuskantaa vastaavina varoina siirrettävän omaisuuden erottamista. Myös eläkekassan oikeuta vastaanottaa päättynyt vakuutuskanta toimintapiirirajoitusten estämättä laajennettaisiin lailla taannehtivasti. Sopimisoikeuden laajentamista ja toimintapiiriä koskevan rajoituksen supistamista koskeva taannehtiva esitys voidaan tältäkin osin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ehdotettuun eläkesäätiö- ja kassalakiin sisältyy lukuisia valtuutus säännöksiä, joiden mukaan kyseisissä lainkohdissa mainituista seikoista säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tai Finanssivalvonta antaa niistä tarkempia määräyksiä. Norminantovaltuuden antamista sosiaali- ja terveysministeriölle ja Finanssivalvonnalle liittyviä säännöksiä on arvioi-

tava perustuslain 80 §:n kannalta. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuutuksen nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

Asetuksella säädettävät asiat ovat niin yksityiskohtaisia ja luonteeltaan lähinnä teknisiä, että niiden sisällyttäminen lakiin ei ole tarkoituksenmukaista. Kysymys ei myöskään ole eläkelaitoksen oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista, joista olisi säädettävä lailla, eikä asioista, jotka kuuluisivat perustuslain mukaan lain alaan. Lisäksi sääntely kohdistuu yksilön sijasta vakuutustoimintaa harjoittavaan eläkelaitokseen. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu viranomaislain voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu.

Esitykseen sisältyy Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksia. Ehdotetun eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 25 §:ssä, 6 luvun 10 §:ssä, 8 luvun 6 §:ssä, 9 luvun 8 §:ssä sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain 5 luvun 26 §:ssä ja vakuutuskassalain 7 luvun 18 §:ssä säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan liittyvistä kaavoista sekä riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja katevarojen hoidon järjestämisestä.

Esitykseen sisältyy myös Finanssivalvonnan poikkeuslupavaltuuksia. Ehdotetun eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 11 §:ssä säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta eläkelaitoksen hakemuksesta ja erityisistä syistä määräajaksi myöntää luvan poiketa tarkasti rajatuista kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksistä. Poikkeuslupien kohteena voisivat olla ensiksi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetut tilinpäätöksen tase- ja tuloslaskelmakaavat, toimintakertomuksen tiedot sekä tilinpäätöksen liitetiedot, tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt. Toiseksi poikkeuslupa voisi koskea Finanssivalvonnan määräystä, joka koskee hankintamenon käyttämistä taseessa ja tase-erittelyissä. Lisäksi poikkeuslupa voisi koskea sijoitusvarojen käyvän arvon esittämistä, tilinpäätöksen laatimisaikaa sekä oikean ja riittävän kuvan antamisen varmistamista. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on kuitenkin se, ettei se saa olla Euroopan unionin tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettujen säännösten vastainen. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 30 §:ää, jonka ei ole siten katsottu olevan ristiriidassa perustuslain 80 §:n kanssa.

Edellä mainitut määräykset olisivat pääasiassa teknisluonteisia. Finanssivalvonnan edellä mainittuja määräyksenantovaltuuksia vastaavat valtuudet ovat osittain sisältyneet voimassa oleviin lakeihin ja niihin tehtäisiin vain teknisluonteisia muutoksia. Perustuslakivaliokunta on useasti arvioinut säännöksiä Finanssivalvontaa edeltäneiden viranomaisten, Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovallostasta (esim. PeVL 25/2000 vp, PeVL 17/2004 vp ja PeVL 28/2008 vp sekä niissä mainitut muut lausunnot). Sekä pankki- että vakuutustoiminta ovat raskaasti säänneltyä ja luvanvaraista toimintaa niiden suuren yhteiskunnallisen merkityksen johdosta. Säänneltävään toimintaan liittyy runsaasti sellaisia ammatillisia erityispiirteitä, joita valiokunnan käytännössä on vakiintuneesti pidetty perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettuina erityisinä syinä. Valiokunta ei ole pitänyt ehdotetun kaltaisten valtuuksien antamista näille viranomaisille ongelmallisina perustuslain kannalta. Hallituksen käsityksen mukaan valtuudet ovat lain säännöksin riittävän tarkasti sidottuja, kun otetaan huomioon sääntelyn kohteena olevan vakuutustoiminnan luonne ja erityispiirteet.

Ehdotuksessa lisäeläkesäätiö ja lisäeläkekassalaiksi on lisäeläkkeiden ja muiden etuuksien vähentämiseen tai poistamiseen liittyviä säännöksiä, jotka vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännöksiä. Säännösten perustuslainmukaisuus on arvioitu vuonna

1995 säädettäessä voimassa olevaa eläkesäätiölakia. Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan PeVL 22/1995, että eläkesäätiölakia ei voida säätää ehdotetussa muodossa tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Valiokunta katsoi, että vaikka kyse on vapaaehtoisen lisäeläketurvan taannehtivasta heikentämisestä, ei asiasta voida säätää tavallisessa laissa täysin vapaasti. Taannehtivat toimenpiteet ovat lähtökohtaisesti omaisuuden perustuslainsuojan vastaisia. Tavallisen lailla säätäminen on mahdollista, jos toimenpiteen sallittavuus liitetään erityisiin edellytyksiin tai toimenpide sidotaan eläkeoikeuden kohtuullisena säilymisen vaatimukseen. Valiokunnan mukaan tässä yhteydessä erityisinä edellytyksinä ovat merkityksellisiä ne, että etuuskien heikentäminen on eläkesäätiön toiminnan jatkamisen kannalta välttämätöntä tai että asianomaiset henkilöt toimenpiteen hyväksyvät. Valiokunta katsoi, että toiminnan jatkamiseen liittyvää perustetta voidaan pitää valtiosääntöoikeudellisesti perusteltuna, jos sillä viitataan maksukyvyttömyyteen tai toiminnan lakkaamiseen liittyviin järjestelyihin. Tavallisen lainsäädäntöjärjestyksen käytön edellytyksenä on kytkeä sääntöjen muuttaminen kiinteästi edellä mainittuihin tilanteisiin ja niitä koskevaa erityislainsäädäntöä vastaavalla tarkkuudella. Esityksessä eläkesäätiölaiksi lain 11 §:n 3 momentissa mainittu edellytys on muotoiltu valtiosääntöoikeudellisesti aivan liian väljästi. Eduskunta kuitenkin hyväksyi hallituksen esityksen eläkesäätiölaiksi muuttumattomana kiireellisenä.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkintalinjan mukaan etuuskien tulevaan karttumiseen vaikuttavia muutoksia voidaan tehdä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, jollei erityisestä syystä muuta johdu (PeVL 5/2015 vp, PeVL 41/2013, PeVL 30/2005, PeVL 60/2002). Ennen sääntömuutosta karttuneiden etuuskien leikkaamisessa on kysymys ansaituksi katsotun konkreettisen taloudellisen edun vähentämisestä tai poistamisesta, jota koskevia muutoksia ei voida lähtökohtaisesti tehdä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Ehdotuksessa lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain on ehdotus säännökseksi, jonka mukaan eläkkeen tulevaa kasvua voidaan rajoittaa. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi indeksin tai eläkeiän muuttamista. Sen sijaan ennen sääntömuutosta karttuneita etuuskia olisi mahdollista leikata takautuvasti uusien ehdotetun lain voimaan tulon jälkeen aloitettavien eläkejärjestelyjen osalta vain niiden suostumuksella, joiden eläkkeiden vähentämistä tai poistamista muutos koskee tai jos muutos on välttämätön, jotta eläkesäätiöitä ei tule asettaa selvitystilaan ehdotetun lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain 11 luvun 2 §:n 2—5 kohdan perusteella. Koska voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki on sallinut laissa säädetyin edellytyksin myös eläkkeiden ja muiden etuuskien takautuvan heikentämisen, työnantajien perusteltujen odotusten suojaaminen puoltaa näiden säännösten soveltamista edelleen ennen ehdotetun lain voimaantuloa perustettuihin järjestelyihin erityisesti, kun kysymys on lailla sallitusta menettelystä.

Esitykseen sisältyy henkilötietojen käsittelyyn liittyvää sääntelyä Finanssivalvonnan eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin merkittävien tietojen osalta sekä henkilötietojen salassapidon ja tietojen luovuttamisen osalta. Esityksen säännökset vastaavat lailla 224/2020 eläkesäätiölakiin ja lailla 255/2020 vakuutuskassalakiin tehtyjä muutoksia. Muutokset tulivat voimaan 17.4.2020. Edellä mainittujen muutosten johdosta eläkesäätiölaki ja vakuutuskassa-laki ovat yhteensopivia tietosuoja-asetuksen kanssa. Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan PeVL 17/2019 vp, että lakiehdotukset voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä todetuista syistä lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

eläkesäätiöistä ja eläkekassoista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Lain soveltaminen sekä eläkesäätiön ja -eläkekassan toiminnan keskeiset periaatteet

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröityyn eläkesäätiöön, joka harjoittaa työntekijän eläkelaiassa (395/2006) tarkoitettua eläkevakuutustoimintaa, ja Suomen lain mukaan rekisteröityyn eläkekassaan, joka harjoittaa työntekijän eläkelaiassa tai yrittäjän eläkelaiassa (1272/2006) tarkoitettua eläkevakuutustoimintaa.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan, jollei työntekijän eläkelaiassa tai yrittäjän eläkelaiassa toisin säädetä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* 1 §:ssä tarkoitettua eläkesäätiötä ja eläkekassaa;
- 2) *osakkaalla* työnantajaa tai yrittäjää, joka on velvollinen maksamaan eläkelaitokselle vakuutusmaksua;
- 3) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 4) *työeläkevakuutusyhtiöllä* työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä;
- 5) *konsernilla* kirjanpitolaiassa (1336/1997) tarkoitettua konsernia.

3 §

Toimintapiiri

Eläkesäätiön säännöissä tulee määritellä toimintapiiri siten, että säätiön osakkaana voi olla työnantaja tai työnantajat yhdessä sellaisten työntekijänsä kanssa, jotka kuuluvat samaan konserniin. Sen lisäksi eläkesäätiö voi yhdessä edellä tarkoitettujen työntekijänsä tai työntekijänsä kanssa kuulua omaan toimintapiiriinsä osakkaana.

Eläkekassan säännöissä tulee määritellä toimintapiiri siten, että kassan osakkaana voivat olla:

- 1) työnantajat yhdessä sellaisten työntekijänsä kanssa, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys;

2) työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen taikka, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;

3) yrittäjät yhdessä sellaisten yrittäjien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen taikka, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden.

Eläkekassatoiminnan harjoittamisen yhdessä 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettussa usean työnantajan tai yrittäjän muodostamassa toimintapiirissä tulee olla tarkoituksenmukaista.

Eläkelaitoksen toimintapiiriin voi muodostaa myös määrätty osa 1 tai 2 momentissa tarkoitettua toimintapiiristä.

4 §

Toiminnan tarkoitus

Eläkelaitoksen tehtävänä on muutoin kuin liikemäisesti harjoittaa sosiaaliturvaan kuuluvaa lakisääteistä eläkevakuutusliikettä hoitamalla työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisen eläketurvan toimeenpanoa ja laitokselle kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla.

Eläkelaitos ei saa harjoittaa muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua toimintaa.

Eläkelaitos saa harjoittaa 1 §:ssä tarkoitettua toimintaa vain 3 §:ssä tarkoitettussa toimintapiirissään.

5 §

Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu

Eläkelaitos on osakkaistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä ja lakkaa, kun eläkelaitos on purettu.

Eläkesäätiön osakas on vastuussa säätiötä kohtaan säätiön varojen riittävydestä säätiön vastuuvelan ja muiden velkojen sekä vakavaraisuusvaateen kattamiseen siten kuin tässä laissa säädetään ja säätiön säännöissä määrätään.

Eläkekassan osakas on rajoitetussa vastuussa kassaa kohtaan kassan varojen riittävydestä kassan vastuuvelan ja muiden velkojen sekä vakavaraisuusvaateen kattamiseen siten kuin tässä laissa ja sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa kassan vakuutusmaksun laskuperusteissa sekä kassan säännöissä määrätään.

6 §

Eläkelaitoksesta eroaminen ja erottaminen

Eläkelaitoksen osakas voi erota eläkelaitoksesta. Eläkesäätiön osakas voi erota tai tulla erotetuksi eläkesäätiöstä kuitenkin vain, jos eroavan osakkaan osakaskohtainen vakuutuskanta on luovutettu toiselle eläkelaitokselle tai työeläkevakuutusyhtiölle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun eläkesäätiön osakas lopettaa toimintansa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toimintapiirissä.

HE 28/2021 vp

7 §

Yhdenvertaisuus

Eläkekassan kassankokous tai edustajisto taikka eläkelaitoksen hallitus, toimitusjohtaja tai 4 luvun 18 §:ssä tarkoitettu muu edustaja ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkaalle, vakuutetulle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua eläkelaitoksen, toisen vakuutetun tai toisen osakkaan kustannuksella.

8 §

Tahdonvaltaisuus

Eläkelaitoksen toiminnasta voidaan määrätä sen säännöissä. Sääntöihin ei saa ottaa lain tai hyvän tavan vastaista määräystä.

2 luku

Perustaminen, osakkaat ja säännöt

1 §

Eläkelaitoksen perustaja

Eläkesäätiön voi perustaa työnantaja tai 1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettut työnantajat yhdessä.

Eläkekassan voivat perustaa 1 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettut työnantajat yhdessä tai mainitussa momentissa tarkoitettut yrittäjät yhdessä.

2 §

Perustajan kelpoisuus

Eläkelaitoksen perustaja ei saa olla vajaavaltainen tai konkurssissa eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

3 §

Perustajan kotipaikka

Eläkelaitoksen perustajan tulee olla luonnollinen henkilö, yhteisö tai säätiö. Eläkelaitoksen perustajalla tulee olla kotipaikka ETA-valtiossa. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana, yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevilla yhtiömiehillä on kotipaikka ETA-valtiossa.

4 §

Eläkelaitoksen vähimmäiskoko

Eläkelaitoksessa tulee olla vähintään 150 vakuutettua.

5 §

Perustamissopimus

Eläkelaitoksen perustamista varten on tehtävä perustamissopimus, joka on päivättävä ja kaikkien perustajien allekirjoitettava.

Perustamissopimukseen on sisällytettävä toimintasuunnitelma ja ehdotus eläkelaitoksen säännöiksi. Lisäksi siinä on mainittava:

- 1) perustajan nimi sekä henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, kotipaikka ja postiosoite;
- 2) perustamispääoman määrä, jos eläkelaitoksella on perustamispääomaa;
- 3) ensimmäisen hallituksen jäsenet;
- 4) toimitusjohtaja, jos toimitusjohtaja on valittu, ja tilintarkastajat.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitetun toimintasuunnitelman sisällöstä.

6 §

Osakasluettelo

Eläkelaitoksen on pidettävä osakasluetteloa, johon merkitään osakkaiden nimet ja yhteisötunnus.

Osakasluettelon muutoksista on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

7 §

Toiminimi

Eläkelaitoksella on oltava joko suomenkielinen tai ruotsinkielinen nimi. Eläkesäätiön suomenkieliseen nimeen on sisällytettävä sana ”eläkesäätiö” ja ruotsinkieliseen nimeen sana ”pensionsstiftelse”. Eläkekassan suomenkieliseen nimeen on sisällytettävä sana ”eläkekassa” ja ruotsinkieliseen nimeen sana ”pensionskassa”.

Eläkelaitoksen nimen on selvästi erotuttava muiden eläkelaitosten nimistä. Nimi ei saa olla hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastainen eikä omiaan johtamaan harhaan. Jos eläkelaitoksen toiminimi ilmaistaan useilla kielillä, ilmaisujen on sisällöltään vastattava toisiaan.

8 §

Säännöt

Eläkelaitoksella tulee olla säännöt, joissa on määrättävä:

- 1) toiminimi ja jos se ilmaistaan useammalla kielellä, toiminimen erikieliset ilmaisut;
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- 3) harjoitettava eläkevakuutustoiminta;
- 4) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettu toimintapiiri;
- 5) ketkä ovat eläkelaitoksessa vakuutettuja;
- 6) hallituksen jäsenten ja varajäsenten lukumäärä sekä toimikausi;
- 7) hallituksen jäsenille suoritettavan palkkion peruste;
- 8) tilintarkastajien ja varatilintarkastajien toimikausi;
- 9) jos eläkekassalla on edustajisto, edustajiston jäsenten ja varajäsenten toimikausi, valitsemistapa sekä jäsenille suoritettavan palkkion peruste;
- 10) miten vastuu maksukyvyttömän osakkaan vakavaraisuuspääomaa koskevista velvoitteista jakautuu osakkaiden kesken;

HE 28/2021 vp

11) vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi osakkaalta perittävän maksun perusteet siirrettäessä osakaskohtaista vakuutuskantaa 12 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa;

12) eläkelaitoksen selvitystilassa vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi perittävän maksun määräytymisen perusteet;

13) eläkelaitoksen varojen ja vastuiden jakautuminen osakkaiden kesken eläkelaitosta purettaessa.

Eläkekassan säännöissä tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään määrätä:

1) miten kutsu kassankokoukseen toimitetaan;

2) miten osakkaiden äänioikeus ja äänimäärät jakautuvat kassankokouksessa;

3) jos eläkekassalla on edustajisto, edustajiston jäsenten määrä, toimikausi, valitsemistapa, osakkaan äänimäärä edustajistossa sekä edustajiston jäsenille suoritettavan palkkion peruste;

4) miten osakaskohtainen vakuutusmaksu määräytyy;

5) miten osakas eroaa ja millä perusteella osakas voidaan erottaa eläkekassasta.

Eläkesäätiön säännöissä tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään määrätä:

1) hallituksen jäsenten ja varajäsenten valitsemistapa;

2) miten osakaskohtaiset vakuutusmaksut määrätään, jos eläkesäätiön kirjanpidossa noudatetaan tasaavaa järjestelmää;

3) miten osakkaiden osuus 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettusta ylikatteesta lasketaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä.;

4) miten osakkaiden vastuu maksukyvyttömän osakkaan vakuutusmaksuista määrätään eläkesäätiön konkurssissa.

9 §

Sääntöjen vahvistaminen

Eläkelaitoksen säännöille ja niiden muutoksille on haettava Finanssivalvonnan vahvistus. Hakemukseen on eläkelaitosta perustettaessa liitettävä perustamissopimus, osakasluettelo ja selvitys siitä, että hallituksen jäsenet täyttävät 4 luvun 8 §:ssä säädetyt kelpoisuusvaatimukset sekä, jos laitokselle on valittu toimitusjohtaja, selvitys siitä, että toimitusjohtaja täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonnan on vahvistettava eläkesäätiön säännöt tai niiden muutokset, jos säännöt ovat lainmukaiset.

Finanssivalvonnan on vahvistettava eläkekassan säännöt ja niiden muutokset, jos säännöt ovat lainmukaiset eikä aiotun vakuutustoiminnan katsota vaarantavan alan tervettä kehitystä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun hakemuksen sisällöstä sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista.

10 §

Rekisteröiminen

Eläkelaitos on ilmoitettava rekisteröitäväksi 9 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on vahvistanut säännöt.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että eläkelaitoksen perustamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä.

11 §

Rekisteröimisen oikeusvaikutukset

Perustamissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tehdystä toimesta tai perustamissopimuksessa yksilöidystä, enintään vuosi ennen perustamissopimuksen allekirjoittamista tehdystä toimesta aiheutuneet velvoitteet siirtyvät eläkelaitokselle rekisteröimisellä.

12 §

Toiminta ennen rekisteröimistä

Ennen rekisteröintiä eläkelaitos ei voi hankkia oikeuksia, tehdä sitoumuksia eikä olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Eläkelaitoksen puolesta ennen sen rekisteröintiä tehdystä toimesta vastaavat toimesta päättäneet tai siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti.

Hallitus ja toimitusjohtaja voivat ilman henkilökohtaista vastuuta käyttää puhevaltaa eläkelaitoksen perustamista koskevissa asioissa.

13 §

Oikeustoimet rekisteröimättömän eläkelaitoksen kanssa

Jos eläkelaitoksen sopimuskumppani tiesi, ettei eläkelaitosta ollut rekisteröity, hän voi, jollei toisin ole sovittu, luopua eläkelaitoksen kanssa tehdystä sopimuksesta, jos rekisteröintiä ei ole tehty 10 §:n 1 momentin mukaisessa määräajassa tai jos rekisteröiminen on eväty. Jos sopimuskumppani ei tiennyt, ettei eläkelaitos ollut rekisteröity, hän voi luopua sopimuksesta, kunnes eläkelaitos on rekisteröity.

14 §

Perustamisen raukeaminen

Eläkelaitoksen perustaminen katsotaan rauenneeksi, jollei eläkelaitosta ole ilmoitettu rekisteröitäväksi 10 §:n mukaisesti tai jos rekisteröinti evätään.

Jos perustaminen raukeaa, hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisvastuullisesti perustamispääoman sekä sen tuoton palauttamisesta. Palautettavasta määrästä vähennetään eläkelaitoksen puolesta 12 §:n 3 momentissa tehdyistä toimista syntyneet tavanomaiset kulut.

15 §

Sääntöjen muuttaminen

Eläkesäätiön sääntöjen muuttamisesta päättää eläkesäätiön hallitus 4 luvun 3 §:ssä säädetyllä tavalla. Jos sääntöjen muutos koskee välittömästi osakkaan oikeuksia tai velvollisuuksia, on sen lisäksi, mitä mainitussa pykälässä säädetään, muutoksen vahvistamisen edellytyksenä, että osakas, jonka oikeuksia tai velvollisuuksia muutos koskee, on hyväksynyt muutoksen.

Eläkekassan sääntöjen muuttamisesta päättää kassankokous. Jos sääntöjen muutos koskee välittömästi osakkaan oikeuksia tai velvollisuuksia on, sen lisäksi, mitä 3 luvun 19 §:ssä säädetään, muutoksen vahvistamisen edellytyksenä, että osakas, jonka oikeuksia tai velvollisuuksia muutos koskee, on hyväksynyt muutoksen. Jos eläkekassassa on useita osakkaita, muutoksen vahvistamisen edellytyksenä on sen lisäksi, mitä mainitussa pykälässä säädetään, että vähintään

kaksi kolmasosaa kaikista osakkaista on hyväksynyt muutoksen. Lisäksi muutoksen hyväksyneiden osakkaiden äänimäärän tulee olla vähintään kaksi kolmasosaa äänimäärästä, joka osakkailla yhteensä olisi ollut, jos kaikki osakkaat olisivat olleet edustettuina kassankokouksessa.

3 luku

Eläkekassan kassankokous ja edustajisto

1 §

Kassankokous ja edustajisto

Eläkekassassa ylintä päätösvaltaa käyttää kassankokous. Kassankokous päättää sille tämän lain nojalla kuuluvista asioista. Eläkekassan säännöissä voidaan määrätä, että kassankokous päättää toimitusjohtajan ja hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvasta asiasta.

Sääntöihin otetun määräyksen nojalla kassankokouksen sijaan päätösvaltaa voivat käyttää vakuutettujen ja osakkaiden keskuudestaan valitsevat edustajat (*edustajisto*).

Jos eläkekassalla on edustajisto, kassankokousta koskevia tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös edustajiston kokoukseen sekä vakuutettujen ja osakkaiden oikeuksia ja velvollisuuksia kassankokouksessa koskevia säännöksiä edustajistoon, ellei tässä luvussa toisin säädetä.

2 §

Edustajiston valinta

Edustajistoon kuuluu vähintään kuusi jäsentä. Edustajiston jäsenten toimikausi on enintään neljä vuotta kerrallaan.

Sama henkilö ei saa olla samanaikaisesti sekä edustajiston että hallituksen jäsen.

3 §

Varsinainen kassankokous

Varsinainen kassankokous on pidettävä neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Varsinaisessa kassankokouksessa on:

- 1) esitettävä tilinpäätös ja tarkastuskertomus;
- 2) päätettävä edellisen vuoden tilinpäätöksen vahvistamisesta;
- 3) päätettävä toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen ylijäämä tai alijäämä antaa aiheutta;
- 4) päätettävä vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
- 5) valittava hallituksen jäsenet ja heidän varajäsenensä;
- 6) valittava tilintarkastajat;
- 7) käsiteltävä muut asiat, jotka tämän lain tai eläkekassan sääntöjen mukaan ovat varsinaisessa kassankokouksessa käsiteltäviä asioita.

4 §

Ylimääräinen kassankokous

Ylimääräinen kassankokous on pidettävä, jos

- 1) säännöissä niin määrätään;
- 2) hallitus katsoo siihen olevan aiheutta;

3) vakuutetut ja osakkaat, joiden äänimäärä on vähintään yksi kymmenesosa kaikkien vakuutettujen ja osakkaiden äänimäärästä, sitä kirjallisesti vaatii; tai

4) Finanssivalvonta sitä kirjallisesti vaatii.

Ylimääräinen kassankokous on pidettävä myös, jos tilintarkastaja taikka osakkaat tai vakuutetut, joilla on yhteensä säännöissä määrätty pienempi osa kuin kymmenesosa vakuutettujen ja osakkaiden yhteenlasketusta äänimäärästä, vaativat sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelemistä varten. Kokouskutsu on toimitettava kahden viikon kuluessa vaatimuksen esittämisestä.

5 §

Oikeus saada asia käsiteltäväksi

Vakuutetulla ja osakkaalla on oikeus saada haluamansa asia kassankokouksen käsiteltäväksi, jos hän sitä vaatii kirjallisesti niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

6 §

Osallistumisoikeus ja ilmoittautuminen

Jokaisella vakuutetulla ja osakkaalla on oikeus osallistua kassankokoukseen ja käyttää puhevaltaa.

Säännöissä osakkaan tai vakuutetun kassankokoukseen osallistumisen edellytykseksi voidaan asettaa ilmoittautuminen vakuutuskassalle viimeistään tiettyinä päivinä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta. Viimeinen ilmoittautumispäivä on mainittava kokouskutsussa.

7 §

Läsnäolo-oikeus

Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä kassankokouksessa, jollei kassankokous yksittäistapauksessa päättä toisin.

Kassankokous voi sallia myös muiden henkilöiden läsnäolon.

8 §

Asiamies ja avustaja

Osakas tai vakuutettu saa käyttää oikeuttaan kassankokouksessa asiamiehen välityksellä. Osakkaalla tai vakuutetulla tai asiamiehellä saa olla kokouksessa avustaja.

Asiamies saa edustaa enintään säännöissä määrättyä osakkaiden tai vakuutettujen määrää. Asiamiehen on esittävä päivätty ja yksilöity valtakirja tai hänen on muutoin luettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakasta tai vakuutettua. Valtuutus koskee yhtä kokousta, jollei valtuutuksesta muuta ilmene.

Edustajiston jäsen ei voi käyttää oikeuttaan asiamiehen välityksellä. Edustajiston jäsen saa käyttää avustajaa vain, jos säännöissä niin määrätään tai edustajiston kokous niin päättää.

9 §

Osallistumistapa

Säännöissä voidaan määrätä, että kassankokoukseen saa osallistua postin, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Myös hallitus voi tehdä tätä koskevan päätöksen, jos eläkekassan säännöissä ei toisin määrätä. Edellytyksenä menettelyn käyttämiselle on, että osallistumisoikeus ja ääntenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää tavallisessa kassankokouksessa noudattaviin menettelyihin verrattavalla tavalla. Täällaisesta osallistumismahdollisuudesta, sen käyttämisen edellytyksistä ja menettelystä on mainittava kokouskutsussa. Kokouskutsussa on myös mainittava, jos kokoukseen teknisen apuvälineen avulla osallistuvan vakuutetun tai osakkaan oikeutta puhevallan käyttämiseen on rajoitettu.

10 §

Kokouspaikka

Kassankokous on pidettävä eläkekassan kotipaikassa, jos säännöissä ei toisin määrätä. Kokous voidaan erityisen painavista syistä Finanssivalvonnan suostumuksella pitää muullakin paikkakunnalla.

11 §

Kokouksen koolle kutsuminen

Hallitus kutsuu kassankokouksen koolle.

Jos hallitus ei kutsu koolle kassankokousta, joka tämän lain, sääntöjen tai kassankokouksen päätöksen mukaan on pidettävä, Finanssivalvonnan tulee kutsua kokous koolle eläkekassan kustannuksella.

12 §

Kokouksen kutsuaika

Kutsun kassankokoukseen saa toimittaa aikaisintaan neljä viikkoa ja se on toimitettava viimeistään viikkoa ennen kassankokousta tai 6 §:n mukaista viimeistä ilmoittautumispäivää. Jos kuitenkin kassankokous kutsutaan koolle 4 §:n 3 tai 4 kohdan nojalla, kokouskutsu on toimitettava kahden viikon kuluessa mainituissa lainkohdissa tarkoitetun vaatimuksen esittämisestä.

Kokouksen kutsuajasta säädetään lisäksi:

- 1) sulautumista koskevan 10 luvun 9 §:ssä;
- 2) jakautumista koskevan 11 luvun 10 §:ssä;
- 3) vakuutuskannan siirtämistä koskevan 12 luvun 9 §:ssä;
- 4) selvitystilaa koskevan 13 luvun 5 §:ssä.

13 §

Kokousasiakirjojen nähtävänä pitäminen

Päätösasiakirjat sekä, jos kassankokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus on vähintään viikon ajan ennen kokousta pidettävä vakuu-

HE 28/2021 vp

tettujen ja osakkaiden nähtävänä eläkekassan toimistossa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi kassankokouksessa. Kokousasiakirjat on viipymättä lähetettävä niitä pyytävälle vakuutetulle ja osakkaalle, jos asiakirjoja ei voi tallentaa ja tulostaa eläkekassan internetsivuilta.

14 §

Kokouskutsun sisältö

Kutsussa kassankokoukseen on mainittava kokousaika ja -paikka sekä kokouksessa käsiteltävät asiat. Jos kokouksessa käsitellään eläkekassan sääntöjen muuttamista, kutsussa on mainittava muutoksen pääasiallinen sisältö. Kokouskutsussa on ilmoitettava 13 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen nähtävänä pitämisestä.

Kokouskutsun sisällöstä säädetään lisäksi:

- 1) sulautumista koskevan 10 luvun 8 §:ssä;
- 2) jakautumista koskevan 11 luvun 9 §:ssä;
- 3) vakuutuskannan siirtämistä koskevan 12 luvun 10 §:ssä.

15 §

Päätöksenteko

Kassankokouksessa voidaan päättää vain asioista, jotka on mainittu kokouskutsussa. Jos kuitenkin asia tämän lain tai eläkekassan sääntöjen mukaan on kokouksessa käsiteltävä, kokouksen on käsiteltävä asia, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa.

Varsinaisessa kassankokouksessa voidaan lisäksi päättää 5 luvun 6 §:ssä tarkoitetun erityisen tarkastuksen määräämisestä, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa.

Kassankokous voi 1 momentin estämättä päättää uuden kokouksen koolle kutumisesta ja asian siirtämisestä jatkokokoukseen.

16 §

Äänimäärä

Kassankokouksessa kullakin vakuutetulla on yksi ääni. Jos päätösvaltaa käyttää kassankokouksen sijaan edustajisto, edustajiston kokouksessa kullakin vakuutettujen edustajalla on yksi ääni.

Osakkaalla on kassankokouksessa säännöissä määrätty äänimäärä. Jos päätösvaltaa käyttää kassankokouksen sijaan edustajisto, edustajiston kokouksessa kullakin osakkaan edustajalla on säännöissä määrätty äänimäärä.

Osakkaalla tai osakkailla ei saa olla kassankokouksessa suurempaa äänimäärää kuin kokouksessa edustettuina olevien vakuutettujen äänimäärä on yhteensä.

17 §

Puheenjohtaja ja pöytäkirja

Kassankokous valitsee kokouksen puheenjohtajan. Säännöissä voidaan määrätä, että kokouksen puheenjohtaja on valittava osakkaiden keskuudesta.

Puheenjohtajan on huolehdittava pöytäkirjan laatimisesta. Pöytäkirjaan merkitään tehdyt päätökset sekä mahdollisen äänestyksen tulos. Puheenjohtajan ja yhden kokouksessa pöytäkirjan tarkastajaksi valitun henkilön on allekirjoitettava pöytäkirja. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

HE 28/2021 vp

Pöytäkirja on viimeistään kahden viikon kuluttua kokouksesta pidettävä eläkekassan toimitiloissa tai muutoin osakkaiden ja vakuutettujen nähtävänä. Osakkailla ja vakuutetuilla on oikeus saada jäljennös pöytäkirjasta ja sen liitteistä.

18 §

Ääniluettelo

Kassankokouksen puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että läsnä olevista osakkaista ja vakuutetuista, asiamiehistä ja avustajista laaditaan ääniluettelo, johon merkitään kunkin osakkaan ja vakuutetun äänimäärä. Ääniluettelon on oltava nähtävänä kassankokouksessa. Ääniluettelo otetaan tai liitetään kokouksen pöytäkirjaan.

19 §

Enemmistöpäätös

Kassankokouksen päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä, jos tässä laissa tai eläkekassan säännöissä ei edellytetä määräenemmistöä. Jos äänet menevät tasan, päätökseksi tulee se ehdotus, johon puheenjohtaja yhtyy. Vaaleissa katsotaan valituksi se, joka saa eniten ääniä. Äänten mennessä tasan, vaali ratkaistaan arvalla.

20 §

Kyselyoikeus

Eläkekassan hallituksen ja toimitusjohtajan on kassankokouksessa vakuutetun tai osakkaan pyynnöstä annettava tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Jos kokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, velvollisuus koskee myös eläkekassan taloudellista asemaa yleisemmin. Tietoja ei saa antaa, jos niiden antaminen tuottaisi eläkekassalle olennaista haittaa.

Jos kysymykseen voidaan vastata vain sellaisten tietojen perusteella, jotka eivät ole kokouksessa käytettävissä, vastaus on annettava kahden viikon kuluessa kirjallisesti. Vastaus on toimitettava kysymyksen esittäneelle ja muulle kassankokoukseen osallistuneelle, joka sitä pyytää.

21 §

Muotovaatimusten sivuuttaminen

Asiasta, jonka käsittelyssä ei ole noudatettu tämän lain säännöksiä menettelytavoista tai eläkekassan sääntöjen kokouskutsua koskevia määräyksiä, saadaan tehdä päätös vain, jos ne vakuutetut ja osakkaat, joita laiminlyönti koskee, antavat siihen suostumuksensa.

Kassankokous on laillinen kokouskutsusta riippumatta, jos päättämisvalta kassankokouksessa on valituilla edustajilla ja kaikki edustajat ovat kokouksessa saapuvilla.

22 §

Jatkokokous

Kassankokous voi päättää asian käsittelyn siirtämisestä jatkokokoukseen.

Varsinaisen kassankokouksen tilinpäätöksen hyväksymistä koskeva asia on siirrettävä jatkokokoukseen, jos ne, joilla on vähintään puolet kokouksessa edustettuna olevasta äänimäärästä

HE 28/2021 vp

sitä kannattavat. Jatkokokous on pidettävä aikaisintaan kuukauden ja viimeistään kahden kuukauden kuluttua varsinaisesta kassankokouksesta.

23 §

Kutsu jatkokokoukseen

Jatkokokoukseen on toimitettava kutsu, jos se pidetään myöhemmin kuin neljän viikon kuluttua kassankokouksesta. Kutsu jatkokokoukseen voidaan aina toimittaa viimeistään neljä viikkoa ennen kokousta.

Jos sääntöjen mukaan päätöksen pätevyuden edellytyksenä on päätöksen tekeminen kahdessa kassankokouksessa, kutsua jälkimmäiseen kokoukseen ei saa toimittaa ennen kuin ensimmäinen kokous on pidetty. Kutsussa on mainittava edellisessä kokouksessa tehty päätös.

24 §

Esteellisyys

Vakuutettu, osakas, edustajiston jäsen, hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa ottaa osaa päätöksen tekemiseen asiassa, joka koskee kannetta häntä itseään vastaan taikka hänen vapauttamista vahingonkorvausvelvollisuudesta tai muusta velvoitteesta eläkekassaa kohtaan. Hän ei myöskään saa ottaa osaa päätöksen tekemiseen asiassa, joka koskee kannetta muuta henkilöä vastaan tai tämän vapauttamista velvoitteesta, jos hänellä on asiassa odotettavana olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa eläkekassan edun kanssa.

25 §

Kokouksen päätöksen moittiminen

Eläkekassan osakas ja vakuutettu voi moittia kassankokouksen päätöstä eläkekassaa vastaan ajettavalla kanteella, jos:

1) asian käsittelyssä ei ole noudatettu menettelyä koskevia tämän lain säännöksiä ja virhe on voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön tai muuten osakkaan tai vakuutetun oikeuteen;

2) päätös on muuten tämän lain, eläkekassan sääntöjen tai vakuutusta varten vahvistettujen perusteiden vastainen.

Moitekanne on nostettava kolmen kuukauden kuluessa kassankokouksen päätöksen tekemisestä. Sulautumis- ja jakautumispäätöstä koskevaa kannetta ei kuitenkaan saa nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen rekisteröimisestä. Jollei kannetta nosteta määräajassa, on päätöstä pidettävä päteväenä.

26 §

Kokouksen päätöstä koskeva tuomio

Tuomioistuin voi kantajan vaatimuksesta julistaa kassankokouksen päätöksen pätemättömäksi tai muuttaa sitä. Tuomio, jolla kassankokouksen päätös on julistettu pätemättömäksi tai päätöstä on muutettu, on voimassa myös niihin osakkaisiin ja vakuutettuihin nähden, jotka eivät ole yhtyneet kanteeseen. Kantajan vaatimuksesta voidaan samalla kieltää eläkekassaa pane-masta pätemätöntä päätöstä täytäntöön. Kassankokouksen päätöstä voidaan muuttaa vain, jos voidaan todeta, minkä sisältöinen päätöksen olisi pitänyt olla.

Jos kassankokouksen päätös kumotaan tai sitä muutetaan se, mitä voitetaan, tulee eläkekassalle. Kanteen nostaneet ovat kuitenkin oikeutettuja saamaan eläkekassalta korvauksen oikeudenkäyntikuluistaan siinä määrin kuin eläkekassan oikeudenkäynnillä voitettut varat siihen riittävät.

27 §

Kokouksen päätöksen mitättömyys

Kassankokouksen päätös on mitätön, jos:

1) kokoukseen ei ole toimitettu kutsua tai kokouskutsua koskevia tämän lain säännöksiä tai eläkekassan sääntöjä on olennaisesti rikottu;

2) päätös on selvästi 1 luvun 7 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen eikä ole saatu sen osakkaan tai muun henkilön suostumusta, jonka yhdenvertaisuutta on loukattu;

3) päätöstä ei olisi lain mukaan saanut tehdä edes kaikkien osakkaiden tai vakuutettujen suostumuksella; taikka

4) päätökseen vaaditaan lain tai eläkekassan sääntöjen mukaan kaikkien tai tiettyjen osakkaiden tai vakuutettujen suostumus eikä sellaista suostumusta ole annettu.

Mitättömään päätökseen ei sovelleta, mitä 25 §:n 2 momentissa säädetään moitekanteen nostamisesta määräajassa. Sulautumis- tai jakautumispäätöstä koskevaa kannetta ei kuitenkaan saa nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen rekisteröimisestä.

4 luku

Hallinto

1 §

Johto

Eläkelaitoksella on oltava hallitus ja toimitusjohtaja.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on huolellisesti toimien edistettävä eläkelaitoksen etua.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on johdettava eläkelaitosta ammattitaitoisesti, terveiden ja vauraisten toimintaperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti.

2 §

Hallituksen yleiset tehtävät

Hallitus huolehtii eläkelaitoksen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hallitus vastaa eläkelaitoksen kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

3 §

Hallituksen päätöksenteko

Hallituksen päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet läsnä olevista jäsenistä, jollei muualla tässä laissa tai säännöissä edellytetä määräenemmistöä. Jos äännet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Vaaleissa katsotaan valituksi se, joka saa eniten ääniä. Jos äännet menevät puheenjohtajan vaalissa tasan, eikä hallitusta valittaessa tai säännöissä muuta määrätä, vaali ratkaistaan arvalla.

HE 28/2021 vp

Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet hallituksen jäsenistä, jollei säännöissä edellytetä suurempaa määrää. Määrää laskettaessa esteellisten jäsenten ei katsota olevan paikalla. Päätöstä hallituksen kokouksessa ei saa tehdä ellei kaikille hallituksen jäsenille ole varattu mahdollisuutta osallistua asian käsittelyyn. Jos hallituksen jäsen on estynyt, tilaisuus on varattava varajäsenelle. Jos päätös tehdään pitämättä kokousta, päätös on kirjattava, allekirjoitettava, numeroitava ja säilytettävä kuten hallituksen kokouksen pöytäkirjasta 6 §:ssä säädetään.

4 §

Hallituksen jäsenen esteellisyys

Hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja eläkelaitoksen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua eläkelaitoksen ja kolmannen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hän on palvelussuhteessa kolmanteen, kolmantena olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa tai hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka jos hänelle on odotettavissa sopimuksesta olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa eläkelaitoksen edun kanssa.

Mitä tässä pykälässä säädetään sopimuksesta, sovelletaan vastaavasti muuhun oikeustoimeen sekä oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen.

5 §

Hallituksen kokoontuminen

Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Kokous on kutsuttava koolle, jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Jollei hallituksen puheenjohtaja vaatimuksesta huolimatta kutsu kokousta koolle, kutsun voi toimittaa hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja, jos vähintään puolet hallituksen jäsenistä hyväksyy koolle kutsumisen.

Hallitus voi päättää, että muukin kuin hallituksen jäsen saa olla läsnä kokouksessa. Toimitusjohtajan oikeudesta osallistua kokoukseen säädetään 14 §:ssä. Läsnäolosta voidaan määrätä myös säännöissä.

6 §

Hallituksen kokouksen pöytäkirja

Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirjan laatija jollei säännöissä toisin määrätä. Pöytäkirjaan merkitään tehdyt päätökset ja mahdollisen äänestyksen tulos. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriyvä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

7 §

Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja

Eläkesäätiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi jäsentä ja vähintään kaksi varajäsentä. Eläkekassan hallitukseen kuuluu vähintään neljä jäsentä ja vähintään kaksi varajäsentä.

Vakuutetut valitsevat keskuudestaan hallitukseen vähintään kaksi jäsentä ja yhden varajäsenen.

Osakkaat valitsevat hallitukseen muut jäsenet.

HE 28/2021 vp

Jos eläkelaitoksen sääntöjen mukaan hallitukseen kuuluu enemmän jäseniä kuin 1 momentissa säädetään, vakuutettuja ja osakkaita edustavien hallituksen jäsenten lukumäärien suhteen tulee kohtuullisessa määrin vastata 2 momentissa säädettyä.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Puheenjohtajana ei saa toimia eläkelaitoksen toimitusjohtaja eikä vastuullinen matemaatikko.

8 §

Hallituksen jäsenen kelpoisuus

Hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen, ja hänellä on oltava hyvä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksessa on myös oltava hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsen.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

Mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenestä, sovelletaan myös hallituksen varajäseneseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että hallitus täyttää sille tässä laissa säädetty vaatimukset.

9 §

Hallituksen jäsenten valinta

Eläkekassan hallituksen jäsenet valitaan kassankokouksessa, ellei päätösvaltaa ole säännöissä siirretty edustajistolle. Osakkailla ei ole äänioikeutta vakuutettuja edustavien hallituksen jäsenten vaalissa eikä vakuutetuilla ole äänioikeutta osakkaita edustavien hallituksen jäsenten vaalissa.

Eläkesäätiön säännöissä voidaan määrätä, että edustajat valitsevat vakuutettuja edustavat hallituksen jäsenet, jolloin säännöissä on määrättävä myös siitä, miten edustajat valitaan ja ketkä ovat edustajia ammattinsa puolesta ja miten he suorittavat hallituksen jäsenten valinnan.

Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, eläkelaitosta perustettaessa osakkaat valitsevat väliaikaisesti hallituksen jäsenet ja heidän varajäsenensä. Näistä kahden jäsenen ja heidän varajäsentensä on oltava henkilöitä, jotka voivat olla vakuutettuina eläkelaitoksessa sen tultua rekisteröidyksi. Osakkaan on kuultava henkilöitä, jotka voivat olla eläkelaitoksessa vakuutettuina sen tultua rekisteröidyksi, valitessaan edellä tarkoitettujen henkilöiden edustajia hallitukseen. Jos osakkaana olevaan työnantajayhteisöön sovelletaan yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia (334/2007), osakkaan on edellä tarkoitettuja edustajia valitessaan kuultava yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa tarkoitettuja henkilöitä. Eläkelaitoksen tultua rekisteröidyksi on eläkelaitoksen vakuutettuja edustavien hallituksen jäsenten ja heidän varajäsentensä valinta suoritettava viipymättä.

10 §

Hallituksen täydentäminen säännöissä

Jos hallituksen jäsenen tehtävä tulee avoimeksi kesken toimikauden tai jos hallituksen jäsen menettää 8 §:ssä tarkoitetun kelpoisuuden, jäsenen tilalle tulee varajäsen sen mukaan kuin määrätään tai jäsentä valittaessa on päätetty. Jos varajäsentä ei ole, hallituksen muiden jäsenten on huolehdittava uuden jäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jos jäljellä oleva hallitus on varajäsenet mukaan luettuna päätösvaltainen ja hallituksessa on sekä osakkaiden että vakuutettujen edustus, uutta jäsentä ei tarvitse valita. Eläkekassassa hallituksen jäsenen valinta

voidaan siirtää seuraavaan kassankokoukseen tai edustajiston kokoukseen, jossa hallituksen jäsenten valinta on muutenkin toimitettava.

Jollei eläkelaitoksella ole toimivaltaista hallitusta eikä asiantilaa ole Finanssivalvonnan kehoituksesta huolimatta korjattu, Finanssivalvonnan on määrättävä yksi tai useampi toimitsija hoitamaan eläkelaitoksen asioita uuden hallituksen valintaan ja rekisteriin ilmoittamiseen saakka.

11 §

Hallituksen toimikausi

Hallituksen toimikausi päättyy viimeistään neljäntenä valinnan jälkeisenä tilikautena, joko uuden hallituksen valinnan kokouksen tai edellä tarkoitetun tilikauden päättyessä.

12 §

Hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen

Hallituksen jäsen voi erota tehtävästään ennen toimikauden päättymistä. Eroaminen tulee voimaan aikaisintaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle.

Hallituksen jäsenen voi ennen toimikauden päättymistä erottaa se, joka hänet on hallitukseen valinnut. Erotetun jäsenen toimikausi päättyy välittömästi, jollei erottamisen yhteydessä muuta päätetä.

13 §

Toimitusjohtajan yleiset tehtävät

Toimitusjohtaja hoitaa eläkelaitoksen juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon järjestämisestä luotettavalla tavalla. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi.

Toimitusjohtaja saa ryhtyä eläkelaitoksen toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta eläkelaitoksen toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle on niin pian kuin mahdollista annettava tieto toimesta.

14 §

Toimitusjohtajan läsnäolo hallituksen kokouksessa

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa, vaikka hän ei olisi hallituksen jäsen, jollei hallitus yksittäisessä tapauksessa toisin päättä.

15 §

Toimitusjohtajaan ja hänen sijaiseensa sovellettavat säännökset

Toimitusjohtajaan sovelletaan lisäksi, mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenten esteellisydestä ja kelpoisuudesta.

Mitä tässä laissa säädetään toimitusjohtajasta, sovelletaan myös hänen sijaiseensa.

16 §

Toimitusjohtajan valinta, eroaminen ja erottaminen

Hallitus valitsee toimitusjohtajan.

Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään. Eroaminen tulee voimaan aikaisintaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle.

Hallitus voi erottaa toimitusjohtajan tehtävästään. Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus päätä myöhäisemmästä ajankohdasta.

Jollei eläkelaitoksella ole toimitusjohtajaa eikä asiantilaa ole Finanssivalvonnan kehotuksesta huolimatta korjattu, Finanssivalvonnan on määrättävä yksi tai useampi toimitsija hoitamaan eläkelaitoksen asioita uuden toimitusjohtajan valintaan ja rekisteriin ilmoittamiseen saakka.

17 §

Edustaminen ja nimen kirjoittaminen

Hallitus edustaa eläkelaitosta ja kirjoittaa sen nimen. Toimitusjohtaja voi edustaa eläkelaitosta asiassa, joka 13 §:n nojalla kuuluu hänen tehtäviinsä.

Säännöissä voidaan määrätä, että toimitusjohtajalla tai hallituksen jäsenellä on oikeus edustaa eläkelaitosta ja kirjoittaa sen nimi tai että hallitus päättää edustus- ja nimenkirjoitusoikeuden rajoista.

Hallitus voi milloin tahansa peruuttaa antamansa oikeuden eläkelaitoksen edustamiseen.

18 §

Muut edustajat

Säännöissä voidaan määrätä, että hallitus voi antaa oikeuden edustaa eläkelaitosta tai kirjoittaa sen nimen muullekin kuin 17 §:n 2 momentissa tarkoitettulle henkilölle. Hallitus voi milloin tahansa peruuttaa antamansa valtuuden.

Mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenten esteellisyydestä ja kelpoisuudesta, sovelletaan vastaavasti sellaiseen muuhun edustajaan, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

19 §

Edustamisoikeuden rajoitukset

Jäljempänä 9 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin voidaan merkitä ainoastaan sellainen edustamis- ja nimenkirjoitusoikeuteen kohdistuva rajoitus, jonka mukaan kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä nimenkirjoitusoikeus.

20 §

Edustajan toimien sitovuus

Edustajan eläkelaitoksen puolesta tekemä oikeustoimi ei sido eläkelaitosta, jos:

- 1) edustaja on toiminut vastoin tässä laissa säädettyä kelpoisuuden rajoitusta;
- 2) edustaja on toiminut vastoin 19 §:ssä tarkoitettua rajoitusta; taikka
- 3) edustaja on ylittänyt toimivaltansa ja se, johon oikeustoimi kohdistuu, tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä.

HE 28/2021 vp

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa riittävänä osoituksena siitä, että oikeustoimen kohteena oleva tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä, ei voida pitää pelkästään sitä, että toimivallan rajoitukset on merkitty 9 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin.

21 §

Kielto panna toimeen pätemätön päätös

Eläkelaitoksen edustaja ei saa noudattaa kassankokouksen, hallituksen tai muun toimielimen päätöstä, joka on tämän lain tai sääntöjen vastaisena pätemätön.

22 §

Riskienhallinta

Eläkelaitoksella on oltava laitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä, joka kattaa laitokseen kohdistuvien riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, valvonnan ja raportoinnin.

Riskienhallinnan on katettava seuraavat osa-alueet:

- 1) varojen ja vastuiden hallinta;
- 2) sijoitukset;
- 3) maksuvalmius;
- 4) keskittymäriskien hallinta;
- 5) operatiivisten riskien hallinta.

Eläkelaitoksella on oltava riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavista toiminnoista.

23 §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Eläkelaitoksen hallituksen tulee tehdä strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana riski- ja vakavaraisuusarvio, jossa arvioidaan:

- 1) oleellisten riskien vaikutus eläkelaitoksen toimintaan;
- 2) toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on päivitettävä säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Eläkelaitoksen on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riski- ja vakavaraisuusarviosta sekä siitä tehdyt johtopäätökset. Finanssivalvonnalle toimitettavan yhteenvedon tulee sisältää ainakin riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset, kuvaus käytetyistä menetelmistä ja tärkeimmät oletukset.

24 §

Sisäinen valvonta

Eläkelaitoksella on oltava laitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta, joka kattaa laitoksen kirjanpidon, hallinnon, sijoitustoiminnan ja muut keskeiset toiminnot. Sisäiseen valvontaan kuuluu myös asianmukaisen raportoinnin varmistaminen eläkelaitoksen kaikilla organisaatiotasolla.

HE 28/2021 vp

Sisäiseen valvontaan kuuluu säännösten noudattamista valvova toiminto. Toiminnon on myös arvioitava säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi eläkelaitoksessa tehtyjen toimenpiteiden riittävyttä.

25 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hallituksen ja toimitusjohtajan kelpoisuutta koskevasta selvityksestä.

26 §

Vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Eläkelaitoksella on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, jonka kelpoisuuden sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut vakuutusyhtiölain 31 luvun 6 §:n perusteella tai jonka kelpoisuus on mainitun luvun 7 §:n nojalla rinnastettavissa tähän.

Eläkelaitoksen vakuutusmatemaatikon on suoritettava laitoksen tilasta vakuutustekninen tutkimus vähintään joka toinen vuosi sekä muulloinkin, jos Finanssivalvonta pitää sitä tarpeellisena.

Vastuullisen matemaatikon nimittämisestä ja erottamisesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

27 §

Poikkeusoloihin varautuminen

Eläkelaitoksen tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla vakuutusalan valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muihin toimenpitein. Finanssivalvonta voi myöntää poikkeuksia tästä velvollisuudesta, jos se on perusteltua eläkelaitoksen toiminnan laadun tai laajuuden taikka muun erityisen syyn vuoksi.

Jos 1 momentista aiheutuvat tehtävät edellyttävät sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä eläkelaitoksen toiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitetusta huoltovarmuusrahastosta.

5 luku

Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus eläkekassassa

1 §

Sovellettava laki

Eläkelaitoksen tilintarkastuksesta säädetään tässä luvussa ja tilintarkastuslaissa (1141/2015).

2 §

Tilintarkastajan valinta

Eläkelaitoksessa on oltava vähintään yksi tilintarkastuslaisissa tarkoitettu tilintarkastaja. Vähintään yhden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan on oltava KHT -tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja.

Tilintarkastajan tai tilintarkastajat valitsee eläkesäätiössä hallitus ja eläkekassassa kassankokous.

3 §

Tilintarkastajan riippumattomuus ja esteellisyys

Sen lisäksi mitä tilintarkastuslain 4 luvun 6 ja 7 §:ssä säädetään tilintarkastajan riippumattomuudesta ja esteellisyydestä, tilintarkastajana ei saa olla:

1) se, joka on osakkaaseen tai osakkaan konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa tai muutoin alistus- tai riippuvuussuhteessa osakkaaseen, sen hallituksen jäsenen tai siihen, jonka tehtävänä on tämän osakkaan kirjanpidon tai varojen hoito tai hoidon valvonta;

2) 1 kohdassa tarkoitetun henkilön aviopuoliso tai hänen kanssaan avioliitonomaisissa olosuhteissa elävä henkilö, veli tai sisar tai se, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa tai sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

4 §

Tilintarkastajan toimikausi

Tilintarkastajan eläkelaitoksen säännöissä määrätyn toimikauden tai peräkkäisten toimikausien yhteenlaskettu kesto saa olla enintään kymmenen vuotta. Enimmäisajan jälkeen eläkelaitoksen tilintarkastaja saa osallistua uudelleen eläkelaitoksen tilintarkastukseen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua tilintarkastustehtävän päättymisestä. Jos tilintarkastajaksi on valittu tilintarkastusyhteisö, tässä momentissa säädettyä ei sovelleta tilintarkastusyhteisöön, vaan ainoastaan päävastuulliseen tilintarkastajaan.

Tilintarkastajan toimikausi päättyy sen kokouksen päättyessä, jossa käsitellään tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:ssä tarkoitettu tilintarkastuskertomus hänen toimikauteensa sisältyvältä viimeiseltä tilikaudelta.

5 §

Tilintarkastajan määrääminen

Finanssivalvonnan on ilmoituksesta määrättävä eläkelaitokselle kelpoisuusvaatimukset täyttävä tilintarkastaja tilintarkastuslain 2 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tai jos tilintarkastaja on tämän luvun 3 §:n mukaan esteellinen.

Ilmoituksen 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa saa tehdä kuka tahansa. Hallitus on velvollinen tekemään ilmoituksen, jollei se, jolle tilintarkastajan valitseminen kuuluu, viivytyksettä valitse kelpoisuusvaatimukset täyttävää tilintarkastajaa.

Finanssivalvonnan on pyydettävä Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastuslautakunnalta lausunto tilintarkastuslain 2 luvun 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua riippumattomuutta tai esteellisyyttä koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista.

Ennen kuin 1 momentissa tarkoitettu määräys annetaan, eläkelaitoksen hallitusta on kuultava. Määräys voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Määräys on voimassa siihen asti, kunnes eläkelaitokselle on säädetyssä järjestyksessä valittu tilintarkastaja Finanssivalvonnan määräämän tilintarkastajan tilalle. Määräystä ei voida antaa sen jälkeen, kun kyseistä tilikautta koskeva tilinpäätös on vahvistettu ja sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman.

6 §

Erityinen tarkastus eläkekassassa

Eläkekassan osakas voi vaatia erityisen tarkastuksen toimittamista hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Tätä koskeva ehdotus on tehtävä varsinaisessa kassankokouksessa tai siinä kokouksessa, jossa asia on kokouskutsun mukaisesti käsiteltävä. Jos vähintään yksi kolmasosa kokouksessa edustetusta äänimäärästä on kannattanut ehdotusta, osakas voi kuukauden kuluessa kokouksesta hakea Finanssivalvonalta tarkastajan määräämistä.

Ennen tarkastuksen määräämistä Finanssivalvonnan on kuultava eläkekassan hallitusta ja, jos tarkastus hakemuksen mukaan koskee tietyn henkilön toimenpiteitä, myös tätä henkilöä. Hakemukseen on suostuttava, jos tarkastuksen toimittamiseen katsotaan olevan painavia syitä. Finanssivalvonta voi määrätä yhden tai useamman tarkastajan.

Mitä tilintarkastuslain 1 luvun 2 §:n 1—5 kohdassa, 2 luvun 1 ja 7 §:ssä, 3 luvun 7, 9 ja 10 §:ssä, sekä 4 luvun 6—8 §:ssä säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan tässä pykälässä tarkoitettuun tarkastajaan. Tarkastajaan sovelletaan, mitä tilintarkastuslaissa säädetään tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta.

7 §

Tarkastuslausunto ja kustannukset erityisen tarkastuksen suorittamisesta

Edellä 6 §:ssä tarkoitettusta erityisestä tarkastuksesta on annettava lausunto kassankokoukselle. Lausunto on vähintään viikon ajan ennen kassankokousta pidettävä vakuutettujen ja osakkaiden nähtävänä eläkekassan toimistossa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi kassankokouksessa. Kokousasiakirjat on viipymättä lähetettävä niitä pyytävälle vakuutetulle tai osakkaalle.

Tarkastajalla on oikeus saada palkkio eläkekassalta.

8 §

Tilintarkastajan siirtyminen tarkastetun eläkelaitoksen palvelukseen

Tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön puolesta tilintarkastuksen suorittava päävastuullinen tilintarkastaja ei saa ottaa vastaan tarkastamansa eläkelaitoksen tai sen osakkaan tai tarkastamansa eläkelaitoksen osakkaan kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan tehtävää, ennen kuin vähintään kaksi vuotta on kulunut tilintarkastus toimeksiannon päättymisestä.

9 §

Laaduntarkastus

Tilintarkastusvalvonta määrää eläkelaitoksen tilintarkastajan laaduntarkastukseen vähintään joka kolmas vuosi.

6 luku

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1 §

Kirjanpitolain soveltaminen

Eläkelaitoksen kirjanpidosta sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiseen sovelletaan kirjanpitolakia siltä osin kuin tästä laista tai sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä ei muuta johdu.

Kirjanpitolain 3 luvun 2 §:n 4 momenttia, 4 §:n 2 momenttia, 9—12 §:ää sekä 13 §:n 3 momenttia, 4 luvun 1 ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää ja 2 a §:n 6 momenttia sekä 13, 16 ja 17 §:ää, 7 a lukua sekä 8 luvun 6 §:ää ei sovelleta eläkelaitoksen tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen laatimiseen. Kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohtaa ei sovelleta Suomen lainsäädännön mukaisesti määräytyvän työeläkevastuun käsittelyyn. Lisäksi eläkekassan tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen ei sovelleta kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia.

Kirjanpitolain 4 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja pysyviä vastaavia ovat eläkelaitoksen taseessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden erät tavaravarastoja lukuun ottamatta. Tavaravarastot luetaan mainitun luvun 4 §:ssä tarkoitetuksi vaihto-omaisuudeksi. Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sovelletaan muutoin kirjanpitolain pysyviä vastaavia koskevia säännöksiä, jollei 2 momentista muuta johdu. Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, kirjanpitolain 5 luvun 13 ja 16 §:ää sovelletaan tässä momentissa tarkoitettuihin eriin. Tavaravarastoihin sovelletaan kuitenkin kirjanpitolain vaihto-omaisuutta koskevia säännöksiä lukuun ottamatta 2 momentissa mainittuja lainkohtia ja kirjanpitolain 5 luvun 16 §:ää.

2 §

Tilikausi

Eläkelaitoksen tilikausi on kalenterivuosi. Eläkekassan toiminnan alkaessa ja päättyessä tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pidempi. Tilikausi saa olla kuitenkin enintään 18 kuukautta.

3 §

Tasaava ja osakaskohtainen kirjanpito eläkesäätiössä

Eläkesäätiö voi laatia kirjanpitonsa joko tasaavaa tai osakaskohtaista järjestelmää noudattaen. Osakaskohtaisessa järjestelmässä kirjanpito on laadittava siten, että siitä käyvät selville kunkin eläkesäätiöön kuuluvan osakkaan osalta erikseen tuloslaskelmaan ja taseeseen päättyvät erät. Osakkaan eläkesäätiölle antamat varat on katsottava kyseisen osakkaan hyväksi.

Tasaavassa järjestelmässä eläkesäätiölle suoritettava vakuutusmaksu jaetaan kunkin osakkaan hyväksi eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Osakkaan eläkevastuun katteena on eläkevastuuta vastaava suhteellinen osa eläkesäätiön varoista.

4 §

Toimintakertomus

Eläkelaitoksen tilinpäätökseen on liitettävä kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu toimintakertomus.

HE 28/2021 vp

Toimintakertomuksessa hallituksen on tehtävä esitys eläkekassan ali tai -ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

5 §

Käyttö- ja sijoitusomaisuus

Eläkelaitoksen käyttöomaisuutta ovat esineet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja muut hyödykkeet, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena.

Sijoitusomaisuutta ovat varojen sijoittamiseksi tai sijoitusten turvaamiseksi hankitut hyödykkeet.

Käytöltään jaetut hyödykkeet kuuluvat eri omaisuusryhmiin käyttötarkoituksesta saadun ja-kosuhteen perusteella jaettuina.

6 §

Taseeseen merkittävät erät

Eläkelaitoksen taseeseen merkitään:

1) rahat ja muut kuin taseessa sijoituksiksi merkittävät saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;

2) vastuovelka 7 luvun säännöksiä noudattaen laskettuun arvoon;

3) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.

Jos kulukirjaus, joka on tehty 1 momentin 1 kohdan perusteella, osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

7 §

Sijoitusten arvostusperiaatteet

Tilikauden päättyessä jäljellä olevien taseen pääryhmään "sijoitukset" sisältyvien sijoitusten hankintameno aktivoidaan. Rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintameno kirjataan vaikutusaikanaan poistoina kuluiksi. Jos sijoitusomaisuuden käypä arvo on tilikauden päättyessä hankintamenoa tai tämän momentin perusteella aikaisemmin tehdyillä arvonalennuksilla vähennettynä hankintamenoa pienempi, erotus on kirjattava arvonalennuksena kuluksi. Jollei sosiaali- ja terveysministeriö erityisestä syystä toisin määrää, käyttöomaisuudeksi ja saamiseksi katsottavien sijoitusten osalta kuluksi kirjaaminen voidaan jättää suorittamatta, jos arvon alentumista on pidettävä tilapäisenä. Jos kulukirjaus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

Joukkovelkakirjalainojen ja muiden vastaavien raha- ja pääomamarkkinavälineiden hankintamenona käytetään jaksotettua hankintamenoa, joka saadaan jaksottamalla joukkovelkakirjalainan ja muun vastaavan raha- ja pääomamarkkinavälineen nimellisarvon ja hankintamenon erotus korkotoitoiksi tai niiden vähennykseksi joukkovelkakirjalainan taikka raha- tai pääomamarkkinavälineen juoksuaikana ja merkitemällä vastaerä joukkovelkakirjalainan taikka raha- tai pääomamarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Jaksotetusta hankintamenosta kirjataan arvonalennus 1 momentin mukaisesti alimman arvon periaatteella tai jaksotettua hankintamenoa alennetaan vain muilla kuin yleisen korkotason vaihtelusta johtuvilla arvonalentumisilla. Jos arvonalennus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi. Arvostustapa valitaan tase-eräkohtaisesti ja sitä noudatetaan johdonmukaisesti.

Jos maa- tai vesialueen, rakennuksen, arvopaperin tai muun niihin verrattavan hyödykkeen käypä arvo on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi, taseeseen saadaan merkitä vielä poistamatta olevan hankintamenon lisäksi enintään käyvän arvon ja poistamatta olevan hankintamenon erotuksen suuruinen arvonkorotus. Arvonkorotusta vastaava määrä on merkittävä sijoitusomaisuudeksi katsottavan hyödykkeen osalta tuloslaskelmaan ja käyttöomaisuudeksi katsottavan hyödykkeen osalta omaan pääomaan sisältyvään arvonkorotusrahastoon. Jos arvonkorotus osoittautuu aiheettomaksi, tuloslaskelmaan merkitty arvonkorotus on oikaistava tulosvaikutteisesti ja arvonkorotusrahastoon merkitty arvonkorotus on peruutettava.

8 §

Arvostusperiaatteiden yhdenmukaisuus

Eläkelaitoksen tulee valita arvostustapa siten, että tiettyyn käyttötarkoitukseen luettaviin varoihin sovelletaan yhdenmukaisia arvostusperiaatteita. Jos eläkelaitos valitsee arvostusperiaatteen kirjjanpitolain 5 luvun 2 a tai 2 b §:n mukaisen arvostamisen, se ei saa soveltaa vastaavaan käyttötarkoitukseen luettaviin muihin vastaaviin varoihin samanaikaisesti tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuja arvostusperiaatteita. Valittua arvostustapaa on noudatettava johdonmukaisesti.

Hyödyke siirretään sijoitusomaisuudeksi tai käyttöomaisuudeksi katsottavien sijoitusten ryhmästä toiseen 7 §:ssä tarkoitettun tasearvon määräisenä silloin, kun noudatetaan mainitussa pykälässä tarkoitettuja arvostusperiaatteita.

Taseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusten hankintameno ja käypä arvo siten kuin Finanssivalvonta tarkemmin määrää.

Johdannaissopimukseen sovelletaan 1 momentissa säädetyllä tavalla joko 7 §:n 1 momenttia tai kirjjanpitolain 5 luvun 2 a §:ää.

9 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa eläkelaitosten vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat säännökset tilinpäätöksen tase- ja tuloslaskelmakaavoista, toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen liitetiedoista, tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, milloin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

10 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa eläkelaitosten vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvia tarkempia määräyksiä:

- 1) eläkelaitoksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta;
- 2) sijoitusten käyvän arvon määrittämisestä, kun ne arvostetaan taseessa hankintamenoon, ja sijoitusten käyvän arvon ja hankintamenon esittämisestä tase-eräkohtaisesti liitetiedoissa;
- 3) tarvittaessa rahoitusvälineiden ja sijoituskiinteistöjen esittämisestä tilinpäätöksessä kun ne arvostetaan kirjjanpitolain 5 luvun 2 a tai 2 b §:n mukaisesti;
- 4) 7 §:n 1 momentin mukaisesti kirjattujen johdannaissopimusten käsittelystä kirjjanpidossa ja tilinpäätöksessä.

11 §

Poikkeusluvut

Finanssivalvonta voi yksittäistapauksessa eläkelaitoksen hakemuksesta erityisistä syistä määräjäksi myöntää luvan poiketa:

1) sosiaali- ja terveysministeriön antamista tilinpäätöksen tase- ja tuloslaskelmakaavoja, toimintakertomusta, tilinpäätöksen liitetietoja sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyitä koskevista säännöksistä;

2) 10 §:ssä tarkoitetuista määräyksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi eläkelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta;

3) kirjanpitolain 3 luvun 6 §:ssä säädetystä tilinpäätöksen laatimisajasta.

12 §

Kirjanpitolausuntokunnan lausunto

Jos tässä luvussa tarkoitettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus taikka Finanssivalvonnan määräys tai lupa on kirjanpitolain tai sen nojalla annetun asetuksen tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien säännösten yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, asetuksesta, määräyksestä tai luvasta on ennen sen antamista pyydettävä kirjanpitolausuntokunnan lausunto.

13 §

Tietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Finanssivalvonnan määräämänä myöhemmän ajankohtana toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan.

Eläkekassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassan kokouksesta, jossa tilinpäätös on vahvistettu, toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan.

7 luku

Vastuuvelka, vakuutusmaksut ja vakavaraisuus

1 §

Vastuuvelka

Eläkelaitoksen sääntöjen mukaisista sitoumuksista aiheutuva vastuu kirjataan vastuuvelaksi, jonka muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu.

2 §

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu vastaa tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusvelkojen pääoma-arvoa siltä osin kuin eläkelaitokselle on syntynyt vastuuta työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisesti.

Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös vakavaraisuuden ylläpitoon tarkoitettua lisävakuutusvastuuta, jota voidaan käyttää sijoitustoiminnan ja vakuutusliikkeen tappion kattamiseen, vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta syntyneen tappion kattamiseen sekä vakuutusmaksujen alentamiseen. Vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa otetaan sen määrää kasvattavana tai vähentävänä eränä huomioon työntekijän eläkelain 168 §:ssä tarkoitettua osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä.

3 §

Korvausvastuu

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä siltä osin kuin eläkelaitokselle on syntynyt vastuuta työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisesti.

4 §

Vakuutusmaksut

Eläkesäätiön osakkaan on maksettava vakuutusmaksuja tai asetettava hyväksyttäviä vakuuksia vastuuvajauksen täyttämiseksi vuosittain vähintään siten, että ne yhdessä eläkesäätiön muiden tuottojen kanssa riittävät kattamaan eläkkeistä aiheutuneet suoritukset, eläkesäätiön muut kulut sekä vastuuvelan vuotuisen muutoksen ja täydentämään eläkesäätiön vakavaraisuuspääomaa siten, että sen määrä vastaa vähintään 6 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuusrajaa. Jos eläkesäätiön varat eivät riitä vastuuvelan ja muiden vastuiden kattamiseen, erotus merkitään taseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena.

Vakuutusmaksuja on rahana suoritettava vähintään määrä, joka tarvitaan eläkelaitoksen maksuvalmiuden ylläpitämiseen. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua vakuuden hyväksyttävyydestä.

5 §

Vakavaraisuuspääoma

Eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla eläkelaitoksen varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ylittävät eläkelaitoksen velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset siten kuin 2 ja 3 momentissa säädetään. Vakavaraisuuspääoman määrää laskettaessa vastuuvelan määrästä vähennetään 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuu.

Eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomaan luetaan:

- 1) perustamispääoma;
- 2) oman pääoman rahastot;
- 3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 4) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuu;
- 5) kirjanpitolain 5 luvun 15 §:ssä tarkoitettua verotusperusteiset varaukset;
- 6) omaisuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisena;
- 7) osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuva erä, joka on enintään 4 prosenttia eläkelaitoksessa vakuutettujen palkkasummasta, jos erä täyttää 11 §:ssä säädetyt vaatimukset;
- 8) eläkelaitoksen hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella muut 1—7 kohdassa mainittuihin eriin rinnastettavat erät.

Eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomasta vähennetään:

- 1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

- 2) taseen kirjanpitoarvojen ja omaisuuden käyppien arvojen positiivinen erotus;
 - 3) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä.
- Eläkelaitoksen on jatkuvasti täytettävä tämän luvun mukaiset vakavaraisuusvaatimukset.
- Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vakavaraisuuspääomaan luettavista ja siitä vähennettävistä eristä.

6 §

Vakavaraisuusraja ja vähimmäispääomavaatimus

Eläkelaitoksen vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden vakavaraisuuspääoman tarvetta ottaen huomioon vakuutusliikkeen ja sijoitusten riskit. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa (315/2015).

Eläkelaitoksen vähimmäispääomavaatimus on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta.

7 §

Lisävakuutusvastuu ja vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä

Eläkelaitoksen tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuuseen. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa vakuutusmaksuilla siten kuin tämän pykälän 2 momentissa säädetään tai purkaa siten kuin 8 §:ssä säädetään. Lisäksi eläkelaitos voi purkaa lisävakuutusvastuuta vakavaraisuuspääoman ylitteen palautuksena siten kuin 9 §:ssä säädetään.

Eläkesäätiön vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä on vakavaraisuusrajan kolminkertainen määrä, kuitenkin vähintään viisikymmentä prosenttia vastuuvastausta, josta on vähennetty lisävakuutusvastuu. Eläkekassan vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä on vakavaraisuusrajan kolminkertainen määrä, kuitenkin vähintään viisikymmentä prosenttia vastuuvastausta, josta on vähennetty lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa. Lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa vakuutusmaksuilla vakavaraisuuspääoman enimmäismäärään saakka.

8 §

Lisävakuutusvastuun purkaminen ja vahvistaminen

Lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen siten, että vakavaraisuuspääoma on purkamisen jälkeen vähintään 1,3-kertainen vakavaraisuusrajaan nähden.

Jos eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on enintään 1,3-kertainen vakavaraisuusrajaan nähden 1 ja 3 momentin soveltamisen jälkeen ja vähintään vakavaraisuusrajan suuruinen, lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen vastaavassa määrin kuin työeläkevakuutusyhtiöt voivat työntekijän eläkelain 169 §:n nojalla antaa vakuutusmaksujen alennuksia sijoitustoimintansa perusteella. Purkamista koskevat perusteet sisältyvät mainitun lain 166 §:n nojalla vahvistettuihin vastuuvastuun laskuperusteisiin.

Jos eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin vakavaraisuusraja, lisävakuutusvastuuta ei saa purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen. Jos vakavaraisuutta ei voida muulla tavalla vahvistaa, lisävakuutusvastuuta on kartutettava vakuutusmaksuilla. Jos vakavaraisuus-

pääoma kuitenkin alenee 7 §:n 1 momentin mukaisen sijoitustoiminnan tappion siirtämisen jälkeen alle vakavaraisuusrajan, lisävakuutusvastuuta on kartutettava vakuutusmaksuilla vakavaraisuusrajaan saakka.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos eläkelaitos on selvitystilassa.

9 §

Vakavaraisuuspääoman ylite ja vakuutusmaksujen alentaminen

Jos eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, sen lisävakuutusvastuuta on sanotusta vuodesta lukien purettava vakuutusmaksujen alentamiseen vuosittain määrä, joka on yksi kolmasosa siitä määrästä, jolla eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma ylittää sen enimmäismäärän. Jos vakavaraisuuspääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkelaitoksen on järjestettävä toimintansa siten, että vakavaraisuuspääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

10 §

Vakavaraisuuspääoman ylitteen palauttaminen osakkaille

Jos eläkelaitoksen työntekijän eläkelain mukaista toimintaa koskeva vakavaraisuuspääoma ylittää enimmäismääränsä, ylite voidaan 9 §:ssä säädetyn edellytyksin Finanssivalvonnan suostumuksella palauttaa osakkaille.

11 §

Osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuva erä

Sovellettaessa 7—9 §:ää vakavaraisuuspääomasta vähennetään 5 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettu osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuva erä.

Edellytyksenä 5 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaisen osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuvan erän lukemiselle vakavaraisuuspääomaan on, että eläkelaitos kuvaa 4 luvun 23 §:n mukaisessa riski- ja vakavaraisuusarviossa, mitä erällä tavoitellaan, mitä vaikutuksia erällä on eläkelaitoksen sijoitussuunnitelmaan, vakavaraisuuteen, sijoitusjakaumaan ja tuotto-odotukseen sekä missä tilanteessa vakavaraisuutta kartutetaan vakuutusmaksuilla tai vakuutusmaksujen alennuksia rajoitetaan. Eläkelaitoksen osakkailta tulee olla saatavissa tieto erän käyttämisestä vakavaraisuuspääomassa.

Osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuva erä tulee mitoittaa ottaen huomioon sille asetettu toteuttamiskelpoinen tavoite. Eläkelaitoksen tulee seurata erän käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Eläkelaitos ei voi lukea erää vakavaraisuuspääomaan, jos eläkelaitoksen toiminta ei vastaa erän käytölle asetettuja tavoitteita.

Jos osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuva erä on luettu vakavaraisuuspääomaan, eläkelaitoksen on seurattava vakavaraisuutensa suhdetta työeläkejärjestelmän keskimääräisen vakavaraisuuden tasoon. Jos eläkelaitoksen vakavaraisuus suhteessa työeläkejärjestelmän vakavaraisuuden keskimääräiseen tasoon alenee siten, että poikkeama lisää merkittävästi eläkelaitoksen toiminnan riskejä, eläkelaitoksen tulee rajoittaa lisävakuutusvastuun käyttöä vakuutusmaksujen alentamiseen tai vahvistaa vakavaraisuuspääomaa lisämaksuilla.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuvan erän seurannasta ja ottamisesta huomioon riski- ja vakavaraisuusarviossa.

12 §

Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän muodostuminen

Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomasta on muodostuttava muusta kuin 5 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettusta osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvasta erästä. Finanssivalvonta voi sallia erän lukemisen kahden vuoden ajan vakavaraisuuspääomaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 28 §:n tarkoitettussa tilanteessa, vaikka vakavaraisuuspääoma on vakavaraisuusrajaa pienempi.

13 §

Tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma

Eläkelaitoksen, jonka vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin vakavaraisuusraja, on laadittava ja viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi eläkelaitoksen taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, että eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma ylittää vakavaraisuusrajan vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin vuoden tai erityisistä syistä Finanssivalvonnan luvalla enintään kahden vuoden kuluessa tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisestä.

Eläkelaitoksen, jonka vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä, on laadittava ja viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma ylittää vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärän vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin kolmen kuukauden kuluessa rahoitussuunnitelman hyväksymisestä. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, Finanssivalvonta voi erityisen painavista syistä jatkaa määräaika enintään kolmella kuukaudella.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä tervehdyttämissuunnitelman ja rahoitussuunnitelman laatimisesta ja toimittamisesta sen hyväksyttäväksi.

8 luku

Varat ja sijoittaminen

1 §

Varojen sijoittaminen

Eläkelaitoksen varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistuen. Eläkelaitoksen sijoitusten hajauttamisesta säädetään eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laske-
misesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa.

2 §

Varojen käyttö

Eläkelaitoksen varoja ei saa käyttää laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen 1 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun toiminnan tarkoituksen vastaisesti

3 §

Lainoja ja takausta koskevat rajoitukset

Eläkelaitoksen on sopeutettava toimintansa sellaiseksi, että se on mahdollista ilman lainanottoa. Eläkelaitos voi kuitenkin ottaa lainaa, kun kysymyksessä on:

- 1) maksuvalmiuden hoitamiseen tarvittava lyhytaikainen laina,
- 2) omien toimitilojen hankkimiseen tarvittava laina;
- 3) muu erityisen painavasta syystä tarvittava laina, jonka ottamiselle on saatu lupa Finanssivalvonnalta.

Eläkesäätiöllä on oikeus antaa varojaan vakuutta vastaan velaksi osakkaalle, jonka on suoritettava tästä ja myös muulla perusteella syntyneestä velastaan eläkesäätiölle korkoa. Eläkesäätiön osakkaan suorittaman koron on oltava vähintään työntekijän eläkelain 166 §:n 2 momentissa tarkoitettussa laskuperusteessa käytettävän perustekoron suuruinen.

Eläkelaitos ei saa antaa takausta.

4 §

Omistusrajoitukset

Eläkelaitos saa omistaa osakasyrityksestä enintään 20 prosenttia ja sijoittaa osakasyritykseen enintään 20 prosenttia varoistaan.

Mitä 1 momentissa säädetään omistusrajoituksesta, sovelletaan osakaskohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkelaitoksessa lisäksi kuhunkin osakkaaseen erikseen. Eläkelaitos ei saa olla osakkaana yrityksessä, jossa se joutuu rajoittamattomaan vastuuseen yrityksen sitoumuksista.

5 §

Sijoitussuunnitelma

Eläkelaitoksen hallituksen on laadittava varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (*sijoitussuunnitelma*), jossa on erityisesti otettava huomioon eläkelaitoksen vakuutusliikkeen luonne lakisääteisen sosiaaliturvan osana sekä tämän luvun vaatimukset eläkelaitoksen toiminnalle. Sijoitussuunnitelmaan on liitettävä eläkelaitoksen vakuutusmatemaatikon lausunto siitä, täyttääkö eläkelaitoksen sijoitussuunnitelma vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset eläkelaitoksen sijoitustoiminnalle. Eläkelaitoksen hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen vakuutusmaksutason asettamisessa.

Sijoitussuunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta.

6 §

Omistajaohjaus

Eläkelaitoksen hallituksen on vahvistettava periaatteet siitä, miten sen omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään (omistajaohjauksen periaatteet). Omistajaohjauksen

periaatteissa on arvioitava myös eläkelaitoksen toimitusjohtajan ja palveluksessa olevien henkilöiden muiden yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelinten jäsenyydet ottaen huomioon eläkelaitoksen edut.

Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhteisöjen osalta, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella:

- 1) miten omistajaohjaus liittyy sijoitusstrategiaan;
- 2) menettelytavat kohdeyhteisöjen toiminnan seuraamiseksi sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;
- 3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi kohdeyhteisöissä;
- 4) miten eläkelaitos käy vuoropuhelua kohdeyhteisöjen, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa;
- 5) miten eläkelaitos tunnistaa, ehkäisee ja estää vaikuttamiseen liittyviä eturistiriitoja.

Eläkelaitoksen on julkistettava internetsivuillaan tai pidettävä muutoin vastaavalla tavalla yleisesti saatavilla maksutta omistajaohjauksen periaatteet.

Eläkelaitoksen on julkistettava internetsivuillaan tai pidettävä muutoin vastaavalla tavalla yleisesti saatavilla maksutta 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja niiden osalta vuosittainen selvitys omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta. Jos eläkelaitos ei kuitenkaan omistajaohjauksen periaatteissaan laadi kuvausta 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista kokonaan tai osittain taikka julkista niitä tai niitä koskevaa selvitystä omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

9 luku

Eläkelaitoksen valvonta sekä eläkesäätiö- ja vakuutus-kassarekisteri

1 §

Eläkelaitoksen valvonta

Finanssivalvonta valvoo, että eläkelaitos noudattaa eläkelaitostoimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja eläkelaitoksen sääntöjä. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että eläkelaitoksen vakavaraisuus ja siihen vaikuttavat seikat on järjestetty vakuutetut edut turvaavalla tavalla ja että laitoksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät ovat riittävät ja luotettavat.

Eläkelaitosten valvonnassa Finanssivalvonnan on otettava huomioon myös kilpailun vaatimukset. Finanssivalvonnan ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

2 §

Omaisuu-den luovutus- ja panttauskielto

Jos Finanssivalvonta katsoo eläkelaitoksen joutuneen tai olevan joutumassa tilaan, jossa eläkelaitos on purettava, Finanssivalvonta voi kieltää eläkelaitosta luovuttamasta tai panttaamasta eläkelaitoksen omaisuutta.

3 §

Rekisterinpito ja rekisterin käyttötarkoitus

Finanssivalvonta pitää eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriä. Sen mukaan kuin tässä laissa säädetään rekisteriin merkitään eläkelaitosta koskevat ilmoitukset sekä viranomaisen päätökset ja tiedonannot. Rekisterin käyttötarkoituksena on eläkelaitosten 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua valvontaa varten tarpeellisten tietojen rekisteröinti.

Jokaisella on oikeus saada rekisteristä tietoja, otteita ja todistuksia.

Rekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa. Tieto henkilötunnuksen tunnusosasta ja ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteesta luovutetaan rekisteristä vain, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Muutoin ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen sijasta luovutetaan tieto henkilön asuinmaasta.

4 §

Perustamisilmoitus

Eläkelaitoksen perustamisesta on eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin merkitsemistä varten tehtävä jokaisen hallituksen jäsenen allekirjoittama perustamisilmoitus, jossa on mainittava:

- 1) eläkelaitoksen toiminimi ja sen ilmaisu eri kielillä;
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- 3) eläkelaitoksen yhteystiedot;
- 4) eläkelaitoksen perustajaosakkaat;
- 5) päivä, jona eläkelaitoksen säännöt on vahvistettu;
- 6) hallituksen jäsenen ja varajäsenen sekä toimitusjohtajan henkilötiedot;
- 7) jos eläkekassalla on edustajisto, sen jäsenten henkilötiedot;
- 8) jos eläkelaitoksella on sääntömääräys eläkelaitoksen nimen kirjoittamisesta, niiden henkilötiedot, joilla on sääntöjen nojalla oikeus eläkelaitoksen nimen kirjoittamiseen.

Rekisteriin merkittävistä luonnollisista henkilöistä rekisteriin merkitään täydellinen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja kansalaisuus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, rekisteriin merkitään syntymäaika. Ulkomailla asuvista luonnollisista henkilöistä rekisteriin merkitään kotikunnan sijasta kotiosoite.

Oikeushenkilöstä rekisteriin merkitään toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus sekä muu rekisteri, johon oikeushenkilö on merkitty.

5 §

Muutosilmoitus ja henkilötietojen poistaminen

Jos asiantilassa, josta on tieto eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisterissä, tapahtuu muutos, siitä on viivytyksettä tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle rekisteriin merkitsemistä varten. Ilmoitus on vähintään yhden hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan allekirjoitettava.

Finanssivalvonnan vahvistamat sääntömuutokset, Finanssivalvonnan 4 luvun 10 §:n 2 momentin sekä Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 26 §:n 8 momentin ja 29 §:n perusteella antama määräys sekä tämän luvun 2 §:n mukainen kieltö on merkittävä rekisteriin ilman erillistä ilmoitusta.

Finanssivalvonnan on poistettava 4 §:n 1 momentin 4 ja 6—8 kohdassa tarkoitettut henkilötiedot rekisteristä, kun Finanssivalvonta on saanut tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen rekisteröityjen henkilötietojen koskevan muutosilmoituksen.

6 §

Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, tuomioistuimen on viipymättä toimitettava tieto Finanssivalvonnalle eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi, kun:

- 1) eläkelaitoksen velkojille on annettu julkinen haaste;
- 2) eläkelaitos on asetettu konkurssiin;
- 3) eläkelaitoksen konkurssi raukeaa tai peruuntuu taikka kun päätös konkurssiin asettamisesta on kumottu;
- 4) lainvoiman saaneella ratkaisulla on todettu rekisteriin merkitty tieto pätemättömäksi tai virheelliseksi.

7 §

Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava eläkelaitokselle tieto 6 §:ssä tarkoitetusta rekisterimerkinnästä.

8 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä, ilmoituksiin liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista sekä rekisterinpitoon liittyvistä teknisistä seikoista.

10 luku

Sulautuminen

1 §

Sulautumisen yleiset edellytykset

Eläkesäätiö voi sulautua 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun eläkesäätiöön ja eläkekassa mainitussa pykälässä tarkoitettuun eläkekassaan, jos sulautuvan eläkelaitoksen osakkaat täyttävät mainitun luvun 3 §:ssä säädetyt vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapiiriä koskevat vaatimukset.

Sulautuvan eläkelaitoksen vakuutustoiminta, joka sisältää vastuuvelan ja muut velat ja varat, siirtyy selvitysmenettelyttä vastaanottavalle eläkelaitokselle.

2 §

Sulautumisen toteuttamistavat

Sulautuminen voi tapahtua siten, että:

- 1) yksi tai useampi sulautuva eläkelaitos sulautuu vastaanottavaan eläkelaitokseen (absorptiosulautuminen); tai
- 2) vähintään kaksi sulautuvaa eläkelaitosta sulautuu perustamalla yhdessä vastaanottavan eläkelaitoksen (kombinaatiosulautuminen).

3 §

Sulautumissuunnitelma

Sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten hallitusten on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, joka on päivättävä ja allekirjoitettava.

Sulautumissuunnitelmassa on oltava:

- 1) sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikat;
- 2) selvitys sulautumisen syistä;
- 3) absorptiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen mahdollisesta sääntömuutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan eläkelaitoksen säännöiksi ja siitä, miten perustettavan eläkelaitoksen toimielinten jäsenet valitaan;
- 4) selvitys sulautuvan eläkelaitoksen vakuutuskannan sekä muiden velkojen ja varojen siirtymisestä vastaanottavalle eläkelaitokselle;
- 5) selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää sulautumisen jälkeen tämän lain 7 luvun ja eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain vakavaraisuusvaatimukset;
- 6) selvitys sulautuvan eläkelaitoksen varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvoistamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnittelusta vaikutuksesta vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;
- 7) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanoon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta, joka saa olla enintään kuuden kuukauden kuluttua sulautumissuunnitelman tekemisestä;
- 8) selvitys tai ehdotus sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle ja tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;
- 9) ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehtoiksi.

Sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on toimitettava Finanssivalvonnalle kaikki 2 momentissa tarkoitetut asiakirjat hakiessaan 4 §:ssä tarkoitettua Finanssivalvonnan suostumusta sulautumiselle.

4 §

Finanssivalvonnan suostumus ja sulautumissuunnitelman rekisteröinti

Kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman allekirjoittamisesta sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on haettava Finanssivalvonnan suostumusta sulautumiselle ja sulautumissuunnitelmalle sekä ilmoitettava sulautumissuunnitelma merkittäväksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Samalla niiden on haettava Finanssivalvonnan vahvistus sääntömuutoksille ja kombinaatiosulautumisessa uuden eläkelaitoksen säännöille.

Jos Finanssivalvonnan suostumusta sulautumiseen ei haeta tai sulautumissuunnitelmaa ei ilmoiteta rekisteröitäväksi 1 momentissa säädettyssä ajassa, sulautuminen raukeaa. Jos sulautumiseen ei ryhdytä sulautumissuunnitelman mukaisesti, sulautumisen raukeamisesta on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittäväksi.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

5 §

Kuulutus velkojille

Niillä sulautuvan eläkelaitoksen velkojilla, joiden saatava on syntynyt ennen sulautumissuunnitelman rekisteröimistä, on oikeus vastustaa sulautumista. Sama oikeus on myös velkojalla, jonka saatava on verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) tarkoitetulla tavalla ulosottokelpoinen, jos saatava on syntynyt viimeistään 2 momentissa tarkoitettuna määräpäivänä.

Jollei Finanssivalvonta katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, sen on kuulutettava sulautumista koskevasta hakemuksesta sulautuvan eläkelaitoksen kustannuksella Virallisessa lehdessä sekä merkittävä kuulutus eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Kuulutuksessa on mainittava velkojan oikeudesta vastustaa sulautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti Finanssivalvonnalle viimeistään sen määräämässä ajassa, jonka tulee olla vähintään kuukausi ja enintään kaksi kuukautta kuulutuksen julkaisemisesta. Jos velkoja on vastustanut sulautumista, Finanssivalvonnan on ilmoitettava tästä eläkelaitokselle viipymättä määräpäivän jälkeen. Jos velkoja vastustaa sulautumista, sulautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Finanssivalvonnan on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos eläkelaitos osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos eläkelaitos ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta vakuutettuihin, eläkkeen- tai muun etuuden saajaan eikä edunsaajaan.

6 §

Kuulutuksesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Sulautuvan eläkelaitoksen on viimeistään kuukausi ennen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus sellaisille mainitussa momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojilleen, joiden saatava on syntynyt ennen sulautumissuunnitelman rekisteröimistä. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta vakuutettuun, eläkkeen- tai muun etuuden saajaan eikä edunsaajaan.

Sulautuvan eläkelaitoksen on tiedotettava kuulutuksesta sulautuvan eläkelaitoksen ilmoitustaululla tai internetsivuilla. Sulautuvan eläkekassan on lisäksi viipymättä tiedotettava kuulutuksesta osakkaille kassan säännöissä määrättyllä tavalla.

7 §

Sulautumisesta päättäminen

Eläkekassassa sulautumisesta päättää kassankokous. Eläkesäätiössä sulautumisesta päättää eläkesäätiön hallitus.

Sulautumisesta päättävä kassankokous on pidettävä tai hallituksen sulautumispäätös on tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröinnistä tai sulautuminen raukeaa.

Jos sulautumista ei hyväksytä sulautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa sulautumiseen osallistuvissa eläkelaitoksissa, sulautuminen raukeaa. Päätös sulautumisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä sulautumisen raukeaminen on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi.

8 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen sekä uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää kassankokousta pidettävä vakuutettujen, osakkaiden ja edustajiston jäsenten nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan eläkekassan toimistossa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi eläkekassan kassankokouksessa:

- 1) sulautumissuunnitelma;
- 2) hallituksen selostus niistä seikoista, joilla voi olla merkitystä harkittaessa sulautumista;

3) kunkin sulautumiseen osallistuvan eläkekassan kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset;

4) kunkin sulautumiseen osallistuvan eläkekassan viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti tekemät varojen jakamista koskevat päätökset;

5) kunkin sulautumiseen osallistuvan eläkekassan hallituksen selostus tilinpäätöksen jälkeisistä eläkekassan asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on viipymättä lähetettävä niitä pyytävälle vakuutetulle, osakkaalle ja edustajiston jäsenelle, jos asiakirjoja ei voi tallentaa ja tulostaa eläkekassan internetsivuilta.

Eläkelaitoksen on ilmoitettava muille sulautumiseen osallistuville eläkelaitoksille sellaisista muista eläkelaitoksen asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista, joista eläkelaitos saa tiedon ennen sulautumispäätöksen tekemistä.

9 §

Kutsu kassankokoukseen

Kutsua sulautumisesta päättävään kassankokoukseen ei saa toimittaa ennen sulautumissuunnitelman rekisteröimistä. Kutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei eläkekassan säännöissä määrätä pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen kassankokousta. Sulautuvassa eläkekassassa kutsu on sen lisäksi, mitä kassan säännöissä määrätään, lähetettävä kirjallisesti jokaiselle vakuutetulle ja osakkaalle, jonka osoite on kassan tiedossa. Kutsussa on mainittava 8 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen nähtävinä pitämisestä.

10 §

Finanssivalvonnan suostumus ja vastuun siirtyminen

Eläkelaitoksen hyväksyttyä sulautumissuunnitelman Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa sulautumiseen, jos:

1) sulautuminen ei loukkaa vakuutettujen etuja eikä sulautumisen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä;

2) velkoja ei ole vastustanut sulautumista tai velkoja on saanut tuomioistuimen tuomion mukaan maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

Finanssivalvonta vahvistaa samalla vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksen. Vakuutustoiminta ja siihen sisältyvä vastuuelvelka siirtyy vastaanottavalle eläkelaitokselle sulautumissuunnitelmassa mainittuna ajankohtana sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa. Sulautuminen voidaan toteuttaa, vaikka sulautuva eläkelaitos on asetettu selvitystilaan, jollei eläkelaitoksen omaisuutta ole ryhdytty jakamaan 12 luvun 26 §:ssä tai 13 luvun 32 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Finanssivalvonnan on pyydettävä 4 §:ssä tarkoitettua hakemuksesta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailulaissa (948/2011) tarkoitettuun yrityskauppavalvonnan piiriin.

11 §

Muutoksenhaku

Sulautumiseen osallistuvilla eläkelaitoksilla ja muistutuksentekijällä, joka katsoo Finanssivalvonnan päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Finanssivalvonnan päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

12 §

Perustamissopimus ja toimielinten jäsenten valinta

Sulautumissuunnitelma korvaa kombinaatiosulautumisessa perustettavan eläkelaitoksen perustamissopimuksen. Perustettavan eläkelaitoksen toimielinten jäsenet on valittava, kun sulautumissuunnitelma on hyväksytty ja Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa sulautumiseen sekä vahvistanut perustettavan laitoksen säännöt.

13 §

Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta

Sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan 10 §:ssä tarkoitetun Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä tai sulautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

1) kunkin sulautumiseen osallistuvan eläkelaitoksen hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä;

2) selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää 7 luvussa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa säädetyt vaatimukset;

3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä;

4) sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten sulautumista koskevat päätökset.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettuun sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

14 §

Sulautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset

Finanssivalvonta merkitsee sulautumisen eläkesäätiö- ja vakuutuslaskarekisteriin saatuaan 13 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sulautumisen täytäntöönpanosta. Sulautuvan eläkelaitoksen vakuutustoiminta, joka sisältää vastuuvelan ja muut velat ja varat, siirtyy selvitysmenettelyttä vastaanottavalle eläkelaitokselle, kun sulautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Samanaikaisesti sulautuva eläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava eläkelaitos syntyy.

Sulautuvan eläkelaitoksen varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle eläkelaitokselle. Sitoumista työn tai palvelun suorittamiseen ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen.

15 §

Ilmoitus vastuun siirrosta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle

Vastaanottavan eläkelaitoksen on ilmoitettava sulautumisesta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle viimeistään sulautumisen jälkeen tapahtuvan ensimmäisten etuuksien maksun yhteydessä.

16 §

Lopputilitys

Sulautuvan eläkelaitoksen hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty kassankokouksessa ja eläkesäätiössä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole laadittu. Lopputilitys on annettava sulautuvan eläkelaitoksen tilintarkastajalle, jonka on kuu-kauden kuluessa annettava lopputilitystä koskeva tilintarkastuskertomus.

Eläkekassan hallituksen on viipymättä 1 momentissa tarkoitettujen toimien jälkeen kutsuttava kassankokous koolle lopputilityksen vahvistamista varten.

Lopputilitys on toimitettava Finanssivalvonnalle siten kuin 6 luvun 13 §:ssä säädetään tilinpäätöksen toimittamisesta.

17 §

Sulautumisen peruuntuminen

Vaikka sulautuminen on rekisteröity, se peruuntuu, jos sulautumispäätös on tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion mukaan pätemätön. Sulautuva eläkelaitos ja vastaanottava eläkelaitos ovat yhteisvastuussa sellaisesta velvoitteesta, joka on syntynyt sulautumisen rekisteröimisen jälkeen, mutta ennen tuomion rekisteröimistä.

11 luku

Jakautuminen

1 §

Jakautumisen yleiset edellytykset

Eläkesäätiö voi jakautua selvitysmenettelyttä siirtämällä vakuutustoimintansa tai sen osan tätä varten perustettavalle eläkesäätiölle, jos eläkesäätiön osakas, jonka vastuuta siirretään, jakautuu. Myös eläkekassa voi jakautua selvitysmenettelyttä siirtämällä vakuutustoimintansa tai sen osan tätä varten perustettavalle eläkekassalle, jos eläkekassan osakas, jonka vastuuta siirretään, jakautuu. Edellytyksenä on lisäksi, että jakautuva osakas on tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettu yhteisö, joka jakautuu siihen sovellettavan yhteisöainsäädännön mukaisesti.

2 §

Jakautumisen toteuttamistavat

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan eläkelaitoksen koko vakuutustoiminta, joka sisältää vastuuvelan ja muut velat sekä varat, siirtyy jakautuvasta eläkesäätiöstä kahdelle tai useammalle 1 §:ssä tarkoitettulle perustettavalle eläkesäätiölle tai jakautuvasta eläkekassasta kahdelle tai useammalle perustettavalle eläkekassalle ja jakautuva eläkelaitos purkautuu (*kokonaisjakautuminen*); taikka

2) osa jakautuvan eläkelaitoksen vakuutustoiminnasta, joka sisältää jakautuvan osakkaan tai osakkaiden vastuuelan tai sen osan ja siirtyvää vastuuelkaa vastaavat varat sekä siirtyvää vastuuelkaa vastaavan osuuden jakautuvan eläkelaitoksen muista varoista ja veloista, siirtyy eläkesäätiöstä yhdelle tai useammalle 1 §:ssä tarkoitetulle eläkesäätiölle tai eläkekassasta yhdelle tai useammalle mainitussa pykälässä tarkoitetulle eläkekassalle (*osittaisjakautuminen*).

3 §

Jakautumissuunnitelma

Jakautuvan eläkelaitoksen hallituksen ja perustettavan eläkelaitoksen perustajien on laadittava kirjallinen jakautumissuunnitelma, joka on päivittävä sekä kaikkien perustajien ja jakautuvan eläkelaitoksen hallituksen allekirjoitettava.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

- 1) jakautuvan eläkelaitoksen toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikka;
- 2) selvitys jakautumisen syistä;
- 3) laskelma jakautuvan eläkelaitoksen vastuuelasta ja varoista;
- 4) selvitys jakautuvan eläkelaitoksen vastuuelan sekä varojen ja velkojen jakamisesta;
- 5) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat eläkelaitokset täyttävät jakautumisen jälkeen 7 luvussa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa säädetyt vaatimukset;
- 6) ehdotus perustettavan eläkelaitoksen säännöiksi;
- 7) perustettavan eläkelaitoksen perustajien toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot, kotipaikat sekä perustettavien eläkelaitosten hallitusten jäsenet;
- 8) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta;
- 9) selvitys tai ehdotus jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle sekä tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;
- 10) ehdotus mahdolliseksi muiksi jakautumisen ehdoiksi.

Hakiessaan 5 §:ssä tarkoitettua suostumusta jakautumiselle eläkelaitosten on toimitettava Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkoitetut asiakirjat.

4 §

Varojen osittamista koskevat periaatteet

Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavan eläkesäätiön tai eläkekassan jakautuessa vastaanottavalle eläkelaitokselle on siirrettävä jakautuvan eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomasta sekä muista varoista ja veloista siirtyvää vakuutuskantaa vastaava osuus.

Osakaskohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavan eläkesäätiön jakautuessa perustettavalle eläkesäätiölle on siirrettävä jakautuvan osakkaan osakaskohtaista vakuutuskantaa tai sen siirtyvää osaa vastaava osuus jakautuvan eläkesäätiön vakavaraisuuspääomasta sekä muista varoista ja veloista.

Jollei jakautumissuunnitelmassa toisin sovita, luovutettaviin varoihin tulee sisällyttää jakautuvan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset. Muut varat voidaan siirtää rahana.

5 §

Finanssivalvonnan suostumus ja jakautumissuunnitelman rekisteröinti

HE 28/2021 vp

Kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on yhdessä haettava Finanssivalvonnan suostumus jakautumiselle ja jakautumissuunnitelmalle sekä ilmoitettava jakautumissuunnitelma Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi. Samalla niiden on haettava vahvistus jakautumisen vaatimalle toimivan laitoksen sääntömuutokselle ja perustettavan eläkelaitoksen säännöille. Perustettavan eläkelaitoksen on haettava hakemuksen yhteydessä eläkelaitoksen merkitsemistä eläkesäätiö- ja vakuutusassarekisteriin.

Jos Finanssivalvonnan suostumusta jakautumiselle ei haeta tai jakautumissuunnitelmaa ilmoiteta rekisteröitäväksi 1 momentissa säädettyssä ajassa, jakautuminen raukeaa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

6 §

Kuulutus velkojille

Niillä jakautuvan eläkelaitoksen velkojilla, joiden saatava on syntynyt ennen jakautumissuunnitelman rekisteröimistä, on oikeus vastustaa jakautumista. Sama oikeus on myös velkojalla, jonka saatava on verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla ulosottokelpoinen, jos saatava on syntynyt viimeistään 2 momentissa tarkoitettuna määräpäivänä.

Jollei Finanssivalvonta katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, sen on jakautuvan eläkelaitoksen kustannuksella kuulutettava jakautumista koskevasta hakemuksesta Virallisessa lehdessä sekä merkittävä kuulutus rekisteriinsä. Kuulutuksessa on mainittava velkojan oikeudesta vastustaa jakautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti Finanssivalvonnalle viimeistään sen määräämässä ajassa, jonka tulee olla vähintään kuukausi ja enintään kaksi kuukautta kuulutuksen julkaisemisesta. Jos velkoja on vastustanut jakautumista, Finanssivalvonnan on ilmoitettava tästä eläkelaitokselle viipymättä määräpäivän jälkeen. Jos velkoja vastustaa jakautumista, jakautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Finanssivalvonnan on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos eläkelaitos osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos eläkelaitos ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

Mitä 1—2 momentissa säädetään, ei sovelleta vakuutettuun, eläkkeen- tai muun etuudensaajaan eikä edunsaajaan.

7 §

Kuulutuksesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Jakautuvan eläkelaitoksen on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus sellaisille 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojille, joiden saatava on syntynyt ennen jakautumissuunnitelman rekisteröintiä. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta vakuutettuun, eläkkeen- tai muun etuudensaajaan eikä edunsaajaan.

Jakautuvan eläkelaitoksen on tiedotettava kuulutuksesta jakautuvan osakkaan ilmoitustaululla tai internetsivuilla. Jakautuvan eläkekassan on lisäksi viipymättä tiedotettava kuulutuksesta luovuttavan kassan osakkaille kassan säännöissä määrätyllä tavalla.

8 §

Jakautumisesta päättäminen

Jakautuvassa eläkekassassa jakautumisesta päättää kassankokous ja jakautuvassa eläkesäätiössä hallitus. Perustettavassa eläkelaitoksessa jakautumisesta päättää hallitus.

Jakautumisesta päättävä kassankokous on pidettävä tai hallituksen jakautumispäätös on tehtävä neljän kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröinnistä tai jakautuminen raukeaa.

Jos jakautumista ei hyväksytä jakautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa jakautumiseen osallistuvissa eläkelaitoksissa, jakautuminen raukeaa. Päätös jakautumisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä jakautumisen raukeaminen on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi.

9 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen sekä uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää kassankokousta pidettävä vakuutettujen, osakkaiden ja edustajiston jäsenten nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan eläkekassan toimistossa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi eläkekassan kassankokouksessa:

- 1) jakautumissuunnitelma;
- 2) hallituksen selostus niistä seikoista, joilla voi olla merkitystä harkittaessa jakautumista;
- 3) jakautuvan eläkekassan kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset;
- 4) jakautuvan eläkekassan hallituksen selostus viimeisen tilinpäätöksen jälkeisistä eläkekassan asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle vakuutetulle, osakkaalle ja edustajiston jäsenelle, jos asiakirjoja ei voi tallentaa ja tulostaa eläkekassan internetsivuilta.

Eläkelaitoksen on ilmoitettava ja muille jakautumiseen osallistuville eläkelaitoksille sellaisista muista eläkelaitoksen asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista, joista eläkelaitos saa tiedon ennen jakautumispäätöksen tekemistä.

10 §

Kutsu kassankokoukseen

Kutsua jakautumisesta päättävään kassankokoukseen ei saa toimittaa ennen jakautumissuunnitelman rekisteröintiä. Kutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei eläkekassan säännöissä määrätä pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen kassankokousta. Kutsu on sen lisäksi, mitä eläkekassan säännöissä määrätään, lähetettävä kirjallisesti jokaiselle osakkaalle ja vakuutetulle, jonka osoite on eläkekassan tiedossa. Kutsussa on mainittava 9 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen nähtävillä pitämisestä.

11 §

Finanssivalvonnan suostumus ja vastuun siirtyminen

Eläkelaitoksen hyväksyttyä jakautumissuunnitelman Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa jakautumiseen, jos:

- 1) jakautuminen ei loukkaa vakuutettujen etuja eikä jakautumisen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä; ja
- 2) velkoja ei ole vastustanut jakautumista tai velkoja on saanut tuomioistuimen tuomion mukaan maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

HE 28/2021 vp

Finanssivalvonta vahvistaa samalla tarvittaessa jakautuvan eläkelaitoksen sääntömuutoksen sekä perustettavan eläkelaitoksen säännöt. Vakuutustoiminta, siihen sisältyvä vastuuvetä ja varat siirtyvät vastaanottavalle eläkelaitokselle jakautumissuunnitelmassa mainittuna ajankohdalla sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa.

Finanssivalvonnan on pyydettävä 5 §:ssä tarkoitetusta hakemuksesta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailulaissa tarkoitetun yritys-kauppaavalvonnan piiriin.

12 §

Muutoksenhaku

Jakautuvalla ja vastaanottavalla eläkelaitoksella sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Finanssivalvonnan päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Finanssivalvonnan päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

13 §

Perustamissopimus ja toimielinten jäsenten valinta

Jakautumissuunnitelma korvaa jakautumisessa perustettavan eläkelaitoksen perustamissopimuksen. Perustettavan eläkelaitoksen toimielinten jäsenet on valittava, kun jakautumissuunnitelma on hyväksytty 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla ja Finanssivalvonta on 11 §:ssä tarkoitetulla tavalla antanut suostumuksensa ja vahvistanut perustettavan eläkelaitoksen säännöt.

14 §

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta

Jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä tai jakautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

- 1) kunkin jakautumiseen osallistuvan eläkelaitoksen hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä;
- 2) tilintarkastajan lausunto siitä, että vastaanottavalle eläkelaitokselle on siirretty jakautumissuunnitelman mukaiset varat;
- 3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä;
- 4) jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten jakautumista koskevat päätökset.

Jakautuminen raukeaa, jos eläkelaitos on asetettu selvitystilaan ennen jakautumisen rekisteröimistä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettuun jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

15 §

Jakautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset

Finanssivalvonta merkitsee jakautumisen eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin saatuaan 14 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen jakautumisen täytäntöönpanosta. Kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity, kokonaisjakautumisessa jakautuvan eläkelaitoksen varat ja velat sekä

osittaisjakautumisessa jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle eläkelaitokselle. Samanaikaisesti perustettava eläkelaitos syntyy ja kokonaisjakautumisessa jakautuva eläkelaitos purkautuu.

Jos kokonaisjakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä, mainitut varat kuuluvat vastaanottavalle eläkelaitokselle samassa suhteessa kuin jakautuvan eläkelaitoksen netto-omaisuus jaetaan jakautumissuunnitelmassa 3 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan.

Jakautumiseen osallistuvat eläkelaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan eläkelaitoksen velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan eläkelaitoksen veloista, joista toinen eläkelaitos vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, eläkelaitoksen vastuun kokonaisuudessa on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

16 §

Ilmoitus vastuun siirrosta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle

Vastaanottavan eläkelaitoksen on ilmoitettava vastuun siirrosta eläkkeen- tai muun etuudensaajalle viimeistään jakautumisen jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuksien maksun yhteydessä.

17 §

Lopputilitys

Kokonaisjakautumisessa jakautuvan eläkelaitoksen hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian jakautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus ajalta, jolta tilinpäätöstä ei ole vielä esitetty kassankokouksessa, ja eläkesäätiössä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei ole vielä laadittu. Lopputilitys on annettava jakautuvan eläkelaitoksen tilintarkastajalle, jonka on kuukauden kuluessa annettava lopputilitystä koskeva tilintarkastuskertomus.

Eläkekassan hallituksen on viipymättä 1 momentissa tarkoitettujen toimien jälkeen kutsuttava kassankokous koolle lopputilityksen vahvistamista varten. Kokoukseen sovelletaan, mitä kassankokouksesta säädetään.

Lopputilitys on toimitettava Finanssivalvonnalle siten kuin 6 luvun 13 §:ssä säädetään tilinpäätöksen toimittamisesta.

18 §

Jakautumisen peruuntuminen

Vaikka jakautuminen on rekisteröity, se peruuntuu, jos jakautumispäätös on tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen mukaan pätemätön. Jakautuva eläkelaitos ja vastaanottava eläkelaitos ovat yhteisvastuussa sellaisesta vastaanottavan laitoksen velasta, joka on syntynyt jakautumisen rekisteröimisen jälkeen, mutta ennen tuomion rekisteröimistä.

12 luku

Vakuutuskannan luovuttaminen sekä vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen

1 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan vakuutuskannan luovuttamiseen, kun luovuttava eläkelaitos ei ole 13 luvussa tarkoitettussa selvitystilassa.

Jos 1 momentissa tarkoitettu eläkelaitos on luovuttanut koko vakuutuskantansa, eläkelaitoksen selvitystilaan ja purkamiseen sovelletaan tämän luvun säännöksiä sekä 13 luvun 3, 4, 7—10 §:ää, 11 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 13—16, 33 ja 36—38 §:ää.

2 §

Vastaanottava eläkelaitos ja työeläkevakuutusyhtiö

Eläkelaitos (luovuttava eläkelaitos) voi luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan toiselle eläkelaitokselle (vastaanottava eläkelaitos) tai työeläkevakuutusyhtiölle.

3 §

Vastaanottavaa eläkelaitosta koskevat rajoitukset

Vakuutuskanta voidaan luovuttaa vain sellaiselle vastaanottavalle eläkelaitokselle, jonka 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettut osakasta koskevat vaatimukset työnantaja, jonka vakuutuskantaa luovutetaan, täyttää.

Jos vakuutuskanta luovutetaan tätä varten perustetulle uudelle eläkelaitokselle, yhdestä tai useammasta eläkelaitoksesta samanaikaisesti luovutettavassa vakuutuskannassa tulee olla yhteensä vähintään 150 vakuutettua.

4 §

Luovutuksen aikarajat

Vakuutuskantaa ei saa luovuttaa, jos kannan vastaanottamisesta on siirtohetkellä kulunut vähemmän kuin viisi vuotta.

Viiden vuoden vähimmäisajan vaatimusta ei sovelleta luovutettaessa vakuutuskanta eläkesäätiöstä, jos osakas on erotettu sääntöjen nojalla tai osakas on eronnut eläkesäätiöstä sen johdosta, ettei osakkaana oleva työnantaja enää kuulu eläkesäätiön toimintapiiriin.

Finanssivalvonnan suostumuksella voidaan 1 momentissa tarkoitettun viiden vuoden määräajan sijaan soveltaa kolmen vuoden määräaika, jos:

1) osakas, jonka osakaskohtaista vakuutuskantaa luovutetaan, sulautuu tai jakautuu eikä sulautuminen tai jakautuminen ole ollut tiedossa vastaanotettaessa edellä tarkoitettua vakuutuskantaa luovuttavaan eläkelaitokseen;

2) määräysvalta osakkaassa, jonka osakaskohtaista vakuutuskantaa luovutetaan, on muuttunut;

3) luovuttavan eläkelaitoksen perustamisesta on kulunut yli viisi vuotta ja luovuttavan eläkelaitoksen koko vakuutuskanta luovutetaan.

5 §

Suunnitelma vakuutuskannan luovuttamiseksi

Luovuttavan eläkelaitoksen hallituksen ja vastaanottavan eläkelaitoksen hallituksen on laadittava kirjallinen vakuutuskannan luovutusta koskeva suunnitelma, joka on päivittävä ja allekirjoitettava.

Vakuutuskannan luovutusta koskevassa suunnitelmassa on oltava:

1) luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset sekä kotipaikat;

2) selvitys vakuutuskannan luovuttamisen syystä;

3) tarvittaessa ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen muuttamiseksi;

4) selvitys siitä, mitä on sovittu luovutettavaan vakuutuskantaan liittyvästä osakkuudesta, jos vastaanottava työeläkevakuutusyhtiö on keskinäinen vakuutusyhtiö;

5) selvitys luovutettavasta vakuutuskannasta ja sitä vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta;

6) selvitys siitä, että luovuttava eläkelaitos täyttää luovutuksen jälkeen 7 luvussa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa säädetyt vaatimukset;

7) selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää luovutuksen jälkeen 7 luvussa ja eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa säädetyt vaatimukset;

8) selvitys tai ehdotus vakuutuskannan luovuttamiseen ja vastaanottamiseen osallistuvien eläkelaitosten hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle ja tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;

9) ehdotus suunnitellusta vakuutuskannan ja sitä vastaavien varojen luovutusajankohdasta;

10) ehdotus mahdollisiksi muiksi vakuutuskannan luovutuksen ehdoiksi.

6 §

Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen

Luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen on kuukauden kuluessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan suunnitelman allekirjoittamisesta haettava luovuttamiselle ja vakuutuskannan luovuttamista koskevalle suunnitelmalle Finanssivalvonnan suostumus sekä mahdolliselle vakuutuskannan siirron edellyttämälle vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen muutokselle Finanssivalvonnan vahvistus.

Jos Finanssivalvonnan suostumusta vakuutuskannan luovuttamista koskevaksi suunnitelmaksi ja tarvittaessa vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen muuttamiseksi ei haeta 1 momentissa säädetyssä määräajassa, vakuutuskannan luovuttaminen raukeaa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettusta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

7 §

Kuulutus velkojille ja tiedottaminen

Jollei Finanssivalvonta katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, sen on kuultettava vakuutuskannan luovuttamista koskevasta hakemuksesta vastaanottavan eläkelaitoksen kustannuksella Virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on mainittava velkojan oikeudesta vastustaa vakuutuskannan luovuttamista ilmoittamalla siitä kirjallisesti Finanssivalvonnalle viimeistään sen määräämässä ajassa, jonka tulee olla vähintään kuukausi ja joka saa olla enintään kaksi kuukautta kuulutuksen julkaisemisesta.

Eläkelaitoksen on tiedotettava kuulutuksesta sen osakkaan ilmoitustaululla tai internetsivuilla, jonka osakaskohtaista vakuutuskantaa luovutetaan.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos luovuttavasta eläkelaitoksesta siirretään vain yksittäistä vakuutettua, eläkkeen tai muun etuudensaajaa tai edunsaajaa koskeva vakuutus.

8 §

Luovuttamisesta päättäminen

Luovuttavassa eläkekassassa vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottavassa eläkekassassa vakuutuskannan vastaanottamisesta päättää kassankokous.

Edellä 1 momentista poiketen osakaskohtaisen vastuun luovuttamisesta eläkekassasta päättää eläkekassan hallitus, jos siirrettävä vastuuvélka on enintään kymmenen prosenttia eläkekassan vastuuvélkasta eikä eläkekassan säännöissä toisin määrätä.

Eläkesäätiössä vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta päättää hallitus.

9 §

Kutsu kassankokoukseen

Kutsu kassankokoukseen, jossa päätetään vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta, on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei eläkekassan säännöissä ole määrätty pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen kassankokousta.

10 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta päättävää kassankokousta pidettävä vakuutettujen ja osakkaiden nähtävinä eläkekassan toimistossa tai internetsivuilla ja viivytyksettä lähetettävä osakkaalle, joka sitä pyytää, sekä asetettava nähtäviksi kassankokouksessa:

- 1) vakuutuskannan luovuttamista koskeva suunnitelma;
- 2) kunkin vakuutuskannan luovuttamiseen osallistuvan eläkelaitoksen tai työeläkevakuutusyhtiön viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus;
- 3) hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen jälkeisistä eläkekassan asemaan olennaisesti vaikuttavista seikoista sekä seikoista, joilla saattaa olla merkitystä harkittaessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen hyväksymistä;
- 4) vastaanottavan eläkelaitoksen säännöt ja tarvittaessa niitä koskeva vastuun siirtämisestä johtuva muutosehdotus.

Kokouskutsussa, joka toimitetaan vakuutuskannan luovuttamista koskevaan kassankokoukseen, on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen nähtävinä pitämisestä.

11 §

Siirtyvä vakavaraisuuspääoma

Luovutettaessa vakuutuskantaa vastaanottavalle eläkelaitokselle tai vastaanottavalle työeläkevakuutusyhtiölle on siirrettävä 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuspääomaa tämän luvun 12 §:ssä tarkoitettua prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä.

Jos luovuttavasta eläkelaitoksesta 1 momentin mukaan määräytyvän siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä muodostuisi suuremmaksi kuin luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus vakavaraisuuspääomasta, eläkelaitoksesta luovutetaan luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus, ja osakkaan, jonka vakuutuksia koskevaa vastuuta siirretään työeläkevakuutusyhtiöön, on täydennettävä siirtyvää vakavaraisuuspääomaa siten, että sen määrä vastaa 1 momentissa säädettyä määrää.

12 §

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskeminen ja siirrettävät erät

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään Eläketurvakeskuksen esityksestä vakuutuskannan luovuttamisessa noudatettavan siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä kiinteänä prosenttiosuutena vastuuvelasta noudattaen, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kiinteä prosenttiosuus vastuuvelasta annetaan neljä kertaa kalenterivuodessa noudattaen, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e §:n 3 momentissa säädetään. Edellä 11 §:ssä tarkoitettuna prosenttiosuutena käytetään sitä prosenttiosuutta, joka on voimassa, kun vakuutuskannan luovuttamista koskeva sopimus tehdään.

Siirrettäessä vakavaraisuuspääomaa 11 §:n mukaisesti siirrettävän vakavaraisuuspääoman tulee muodostua eristä, jotka vastaanottava eläkelaitos voi lukea vakavaraisuuspääomaansa.

13 §

Siirtyvä omaisuus ja sen arvostaminen

Luovutettaviin varoihin tulee ensisijaisesti sisällyttää eroavan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset, jollei toisin sovita. Jos vakuutustoiminnan luovuttamista koskevassa sopimuksessa ei muuta sovita, muut varat siirretään rahana.

Siirrettävä omaisuus arvostetaan käypään arvoon.

14 §

Osakaskohtaisen vakuutuskannan siirtokulut

Osakkaan, jonka osakaskohtaista vakuutuskantaa luovutetaan, on korvattava eläkelaitokselle luovuttamisesta aiheutuvat kulut.

15 §

Eläkekassasta luovutettava osakaskohtainen vakuutuskanta

Eläkekassassa luovutettavaan osakaskohtaiseen vakuutuskantaan katsotaan kuuluvan:

- 1) osakkaan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman osakkaan teknisestä syystä päätetyt vakuutukset;
- 2) osakkaaseen sulautuneen toisen osakkaan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa luovuttavassa eläkelaitoksessa ja joka on päätetty osakkaan sulautumisen vuoksi.

16 §

Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto

Finanssivalvonnan on pyydettävä 6 §:ssä tarkoitetusta hakemuksesta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailulaissa tarkoitetun yrityskauppavalvonnan piiriin.

17 §

Vakuutuskannan luovuttamisen raukeaminen

Vakuutuskannan luovuttaminen raukeaa, jos vakuutuskannan luovuttamista ei hyväksytä muutoksitta luovuttavassa eläkelaitoksessa ja vakuutuskannan vastaanottamista vastaanottavassa eläkelaitoksessa tai työeläkevakuutusyhtiössä.

Edellä 8 §:ssä tarkoitettu eläkekassan kassankokouksen, kassan hallituksen ja eläkesäätiön hallituksen päätös vakuutuskannan luovuttamisen tai vastaanottamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

18 §

Finanssivalvonnan suostumus ja luovutuksen raukeaminen

Luovuttavan eläkelaitoksen ja vastaanottavan eläkelaitoksen tai työeläkevakuutusyhtiön hyväksytyä vakuutuskannan luovuttamisen Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa vakuutuskannan luovuttamiseen:

- 1) jollei toimenpide loukkaa vakuutettuja etuja;
- 2) jollei sen voida katsoa vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä; sekä
- 3) jos Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan eläkelaitoksen 10 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sääntöjen muuttamisen.

Jollei suostumusta ole haettu määräajassa taikka se on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, vakuutuskannan luovuttaminen raukeaa.

19 §

Muutoksenhaku

Luovuttavalla ja vastaanottavalla eläkelaitoksella sekä 7 §:ssä tarkoitetulla muistutuksentekijällä on oikeus valittaa Finanssivalvonnan päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

20 §

Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset

Vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat siirtyvät samanaikaisesti vastaanottavalle eläkelaitokselle ja työeläkevakuutusyhtiölle vakuutuskannan luovuttamista koskevassa suunnitelmassa mainittuna ajankohtana sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Siirtoajankohdan tulee olla kuuden kuukauden kuluessa luovuttamista koskevan suunnitelman tekemisestä.

Finanssivalvonta voi hakemuksesta päättää, että siirtoajankohta on myöhemmin kuin 1 momentissa säädetään.

21 §

Ilmoitus vastuun luovuttamisesta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle

Vakuutuskannan vastaanottaneen eläkelaitoksen on ilmoitettava vastuun luovuttamisesta eläkkeen- ja muun etuuden saajalle viimeistään vakuutuskannan luovuttamisen jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuksien maksun yhteydessä.

22 §

Koko vakuutuskannan luovuttaneen eläkelaitoksen purkaminen

Eläkelaitos, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla, on asetettava selvitystilaan ja purettava.

Eläkekassan hallituksen on neljän kuukauden kuluessa siitä, kun koko vakuutuskanta on luovutettu kutsuttava kassankokous koolle päättämään kassan asettamisesta selvitystilaan. Sen lisäksi, mitä eläkekassan säännöissä määrätään, kutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Hallituksen on annettava tieto kutsusta kassankokoukseen Finanssivalvonnalle.

23 §

Selvitystilaan määrääminen ja rekisteristä poistaminen

Finanssivalvonnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin eläkelaitoksen asettamiseksi selvitystilaan, jos se havaitsee, ettei eläkelaitos 22 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa ole tehnyt päätöstä selvitystilaan asettamisesta.

Finanssivalvonnan on selvitystilaan asettamisen sijasta poistettava eläkelaitos rekisteristä, jos eläkelaitoksen varat eivät riitä selvityskulujen maksamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakas, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyn kuluista.

24 §

Julkinen haaste

Selvitysmiehen on viipymättä haettava julkinen haaste eläkelaitoksen velkojille selvitystilassa olevan laitoksen kustannuksella. Muutoin noudatetaan, mitä haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa (729/2003).

25 §

Vaatimus saatavan välittömäksi maksamiseksi

HE 28/2021 vp

Selvitystilassa olevan eläkelaitoksen saatava osakkaalta voidaan vaatia maksettavaksi välittömästi, jos eläkelaitokselta puuttuu käteisiä varoja sen selvitysmenettelystä johtuvia ja eläkelaitoksen juoksevia hallintokuluja varten. Maksettavaksi vaadittava määrä ei saa ylittää edellä tarkoitettuihin kuluihin tarvittavaa määrää.

26 §

Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen

Eläkelaitoksen velkojille haetun 24 §:ssä tarkoitetun julkisen haasteen määräpäivän jälkeen selvitysmiehen on maksettava kaikki tiedossa oleva velka eläkelaitoksen jäljellä olevilla varoilla. Jos velka on riittävä tai erääntymätön tai jos sitä ei muusta syystä voida maksaa, maksamiseen tarvittavat varat on pantava erilleen.

Jos eläkelaitokselle jää varoja sen jälkeen, kun se on suorittanut velkansa ja täyttänyt kaikki muutkin sitoumuksensa, varat käytetään eläkelaitoksen säännöissä määrättyllä tavalla.

27 §

Lopputilityksen ja jaon moittiminen

Jos joku tahtoo moittia 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettua selvitysmiehen lopputilitystä tai tämän luvun 26 §:ssä tarkoitettua jakoa, kanne eläkelaitosta vastaan on pantava vireille eläkelaitoksen kotipaikan käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun eläkekassan lopputilitys on esitetty 13 luvun 33 §:n 2 momentissa tarkoitettussa kassankokouksessa tai kun eläkesäätiön lopputilitys on 13 luvun 33 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla kuulutettu.

13 luku

Lakisääteinen selvitystila

1 §

Soveltamisala ja sovellettavat säännökset

Tätä lukua sovelletaan eläkelaitoksen selvitystilaan, kun eläkelaitos asetetaan selvitystilaan muusta syystä kuin 12 luvun 22 §:ssä tarkoitettulla perusteella laitoksen luovutettua koko vakuutuskantansa.

Selvitystilamenettelyssä selvitetään eläkelaitoksen varallisuusasema ja pyritään luovuttamaan vakuutuskanta sekä sitä vastaavat varat toiselle 1 luvun 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettulle eläkelaitokselle tai työeläkevakuutusyhtiölle, vakuutuskannan luovutuksen jälkeen suoritetaan laitoksen velat ja jaetaan jäljelle jäävä omaisuus sekä puretaan eläkelaitos.

Selvitystilassa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseen ei sovelleta 12 lukua. Selvitystilassa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseen sovelletaan kuitenkin, mitä 12 luvun 2 §:ssä, 3 §:n 2 momentissa, 5 §:n 1—5 ja 7—10 kohdassa sekä 6—10 ja 16—21 §:ssä säädetään.

2 §

Velvollisuus asettaa eläkelaitos selvitystilaan

Eläkelaitos on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos:

HE 28/2021 vp

1) eläkelaitoksen koko ei ole kahden viimeksi kuluneen kalenterivuoden päättyessä ollut vähintään 2 luvun 4 §:ssä säädetty tai vähintään eläkelaitoksen säännöissä määrätty, jos se on mainitussa pykälässä säädettyä kokoa suurempi, eikä voida pitää todennäköisenä, että laitoksen koko lähinnä seuraavan neljän kuukauden aikana nousee edellä tarkoitetuista korkeimpaan määrään;

2) eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin 7 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja eikä tilannetta ole korjattu mainitun luvun 13 §:n 1 momentissa säädettyllä tavalla;

3) eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin 7 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu vähimmäispääoma eikä tilannetta ole korjattu mainitun luvun 13 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla;

4) eläkelaitoksen kaikki osakkaat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä eläkelaitoksessa vakuutetut henkilöt toimivat;

5) eläkelaitos on eläkekassa, eikä siinä ole osakkaita; taikka

6) Finanssivalvonta on määrännyt eläkelaitoksen purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n perusteella.

Finanssivalvonta voi, jollei vakuutettuja etuuksia vaaranneta, pidentää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua määräaikaa enintään vuodeksi ja hakemuksesta antaa mainitun momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa päätöksessä määrittämiinsä ehdoin suostumuksen toiminnan jatkamiseen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

3 §

Päätös selvitystilaan asettamisesta

Eläkesäätiön asettamisesta selvitystilaan päättää eläkesäätiön hallitus.

Eläkekassan asettamisesta selvitystilaan päättää kassankokous.

4 §

Kassankokous selvitystilan aikana

Selvitystilassa olevan eläkekassan kassankokoukseen sovelletaan kassankokousta koskevia säännöksiä, jollei tämä luvun säännöksistä muuta johdu.

5 §

Kutsu kassankokoukseen

Hallituksen on viipymättä kutsuttava kassankokous koolle 2 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa. Jos Finanssivalvonta on myöntänyt mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvun, hallituksen on kutsuttava kassankokous koolle viipymättä Finanssivalvonnan myöntämän määräajan päätyttyä.

Sen lisäksi, mitä eläkekassan säännöissä määrätään, kutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Hallituksen on annettava tieto kutsusta kassankokoukseen Finanssivalvonnalle.

6 §

Selvitystilaan määrääminen

HE 28/2021 vp

Finanssivalvonnan tulee asettaa eläkelaitos selvitystilaan, jos se havaitsee, ettei eläkelaitos ole 2 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa tehnyt päätöstä selvitystilaan asettamisesta tai mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua hakemusta. Finanssivalvonnan on tehtävä tästä merkintä rekisteriin.

7 §

Selvitystilan alkaminen

Selvitystila alkaa, kun sitä koskeva eläkesäätiön hallituksen tai eläkekassan kassankokouksen päätös taikka Finanssivalvonnan päätös on tehty.

Selvitystilassa olevan eläkelaitoksen nimeen on lisättävä sana ”selvitystilassa”.

8 §

Selvitysmiehen valinta ja määrääminen

Kun eläkesäätiön hallitus tai eläkekassan kassankokous tekee päätöksen selvitystilasta, on samalla valittava vähintään yksi selvitysmies hallituksen ja toimitusjohtajan tilalle. Finanssivalvonnalla on oikeus määrätä yksi selvitysmies edellä tarkoitettun selvitysmiehen lisäksi.

Jollei selvitystilassa olevalla eläkelaitoksella ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista selvitysmiestä, Finanssivalvonnan on omasta aloitteestaan tai hakemuksesta määrättävä selvitysmies. Määräämistä voi hakea se, jonka oikeus voi riippua siitä, että eläkelaitoksella on edustaja.

Kun Finanssivalvonta määrää eläkelaitoksen selvitystilaan, se määrää vähintään yhden selvitysmiehen ja tekee tästä merkinnän eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin.

9 §

Selvitystilan ja selvitysmiehen rekisteröinti

Selvitysmiehen on ilmoitettava selvitystilaan asettamista sekä selvitysmiehen valintaa koskeva päätös Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittäväksi.

10 §

Selvitysmiehen yleiset tehtävät ja palkkio

Selvitysmies hoitaa eläkelaitoksen asioita selvitystilan aikana. Selvitysmiehen toimikausi jatkuu toistaiseksi. Selvitysmieheen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään hallituksesta ja hallituksen jäsenestä, jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu. Selvitysmiehen asettamisella peruutetaan 4 luvun 18 §:ssä tarkoitettut muulle nimetyille henkilölle annetut edustusoikeudet.

Selvitystilan aikana eläkelaitoksen nimen kirjoittaa selvitysmies tai, jos heitä on useita, selvitysmiehet yhdessä, jollei selvitysmiehiä asetettaessa ole toisin päätetty.

Selvitysmiehelle maksetaan Finanssivalvonnan hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus eläkelaitoksen varoista. Jos eläkelaitoksen varat eivät riitä palkkion ja kustannusten maksamiseen, puuttuva osa maksetaan ennen muita velkoja niistä varoista, jotka eläkelaitokselta peritään Finanssivalvonnan kustannusten korvaamiseksi.

11 §

Selvitystilaa koskevat ilmoitukset

Selvitysmiehen on ilmoitettava selvitystilaa koskevasta päätöksestä Virallisessa lehdessä ja annettava tieto ilmoituksesta ainakin yhdessä eläkelaitoksen kotipaikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä tai eläkelaitoksen internetsivuilla.

Lisäksi selvitysmiehen on ilmoitettava selvitystilän vaikutuksista eläkkeisiin ja muihin etuuksiin eläkelaitoksen internetsivuilla ja viipymättä lähetettävä ilmoitus kirjallisesti sitä pyytävälle vakuutetulle, eläkkeen- ja muun etuudensaajalle sekä edunsaajalle.

Selvitysmiehen on säännöllisesti tiedotettava velkojille selvitystilän edistymisestä Finanssi-
valvonnan erikseen määrittämällä tavalla.

12 §

Julkinen haaste

Selvitysmiehen on viipymättä haettava julkinen haaste eläkelaitoksen velkojille selvitystilassa olevan laitoksen kustannuksella.

Julkisessa haasteessa on mainittava, että eläkelaitoksessa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien taikka edunsaajien ei tarvitse ilmoittaa saataviaan selvitystilassa eikä niiden 31 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Muutoin noudatetaan, mitä haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa.

13 §

Ilmoitus tunnetuille velkojille

Selvitysmiehen on toimitettava ilmoitus julkisesta haasteesta eläkelaitoksen tunnetuille velkojille. Ilmoituksessa on mainittava noudatettavat määräajat, seuraamukset niiden laiminlyönnistä, toimitus- tai viranomaisen, joka on toimivaltainen ottamaan vastaan saatavia koskevat ilmoitukset tai huomautukset, sekä se, onko velkojan vaadittava saatavaa, joka on etuoikeutettu tai jonka vakuutena on esinevakuus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta ei sovelleta eläkelaitoksessa vakuutettuihin, eläkkeen- tai muun etuuden saajiin taikka edunsaajiin.

14 §

Saatavien ilmoittaminen

Velkojan on ilmoitettava 13 §:ssä tarkoitettulle toimielimelle tai viranomaiselle saatavan laji, sen syntymisaika ja määrä. Lisäksi velkojan on ilmoitettava, vetoaako hän saatavan osalta etuoikeuteen, esinevakuuteen tai omistuksenpidätysehtoon, sekä se, mitä omaisuutta hänen vakuutensa koskee. Selvitysmiehelle on toimitettava jäljennökset mahdollisista todisteena olevista asiakirjoista.

15 §

Tilinpäätös ja toimintakertomus selvitystilaa edeltävältä ajalta

Kun eläkelaitos on asetettu selvitystilaan, selvitysmiehen on viipymättä laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus siltä selvitystilaa edeltävältä ajalta, jolta tilinpäätöstä ja toimintakertomusta ei vielä ole laadittu. Tilinpäätökselle on tehtävä tilintarkastus. Jos edelliseltä tilikaudelta ei ole laadittu tilinpäätöstä ja toimintakertomusta, on tältä tilikaudelta annettava erillinen tilinpäätös ja toimintakertomus. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on kohtuullista palkkiota vastaan myötävaikutettava tilinpäätöksen laatimiseen.

Kassankokous on mahdollisimman pian kutsuttava koolle käsittelemään ne tilinpäätökset ja toimintakertomukset, joita sille ei vielä ole esitetty.

16 §

Tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastus ja erityinen tarkastus

Selvitysmiehen on laadittava kultakin tilikaudelta tilinpäätös ja toimintakertomus. Eläkekassan tilinpäätös ja toimintakertomus on esitettävä varsinaisen kassankokouksen hyväksyttäväksi neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Jollei selvitystilaa ole kahden vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä saatettu loppuun, selvitysmiehen on samalla ilmoitettava, mistä syystä se on viivästynyt. Tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta on viipymättä annettava jäljennös Finanssivalvonnalle.

Tilintarkastajien tehtävä ei lakkaa eläkelaitoksen joutuessa selvitystilaan. Selvitystilan aikana noudatetaan 5 luvun säännöksiä tilintarkastuksesta ja erityisestä tarkastuksesta, jollei jäljempänä toisin säädetä. Tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää lausuma siitä, onko selvitystilaa tilintarkastajien mielestä tarpeettomasti pitkitetty ja onko selvitysmies muuten toiminut asianmukaisesti.

17 §

Eläkekassan vakuutuskannan luovuttaminen ja vastaanottaminen

Eläkekassan selvitystilassa selvitysmiehen tulee pyrkiä niin pian kuin mahdollista saamaan aikaan sopimus vakuutuskannan tai sen osan luovuttamisesta yhden tai useamman 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetun eläkelaitoksen tai työeläkevakuutusyhtiön kanssa. Vakuutuskanta tai sen osa voidaan luovuttaa eläkekassaan sen estämättä, mitä mainitun luvun 3 §:ssä toimintapiiristä säädetään.

Luovutettaessa vakuutuskanta eläkekassaan tai työeläkevakuutusyhtiöön, vakuutuskanta voidaan jakaa myös muutoin kuin osakaskohtaisia vakuutuskantoja vastaaviin osiin.

Eläkesäätiöön voidaan luovuttaa vain osakaskohtainen vakuutuskanta. Edellytyksenä luovutukselle on, että työnantaja, jonka vakuutuskantaa luovutetaan täyttää vastaanottavan eläkesäätiön toimintapiiriä koskevat vaatimukset ja että työnantaja liittyy vastaanottavaan eläkesäätiön osakkaaksi.

18 §

Eläkesäätiön vakuutuskannan luovuttaminen ja vastaanottaminen

Eläkesäätiön selvitystilassa selvitysmiehen tulee pyrkiä niin pian kuin mahdollista saamaan aikaan sopimus vakuutuskannan tai sen osakaskohtaisen osan luovuttamisesta yhden tai useamman 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetun eläkelaitoksen tai työeläkevakuutusyhtiön kanssa.

Vakuutuskanta tai sen osakaskohtainen osa voidaan luovuttaa 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun eläkelaitokseen vain, jos työnantaja, jonka vakuutuskantaa luovutetaan täyttää vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapiiriä koskevat vaatimukset ja työnantaja liittyy vastaanottavaan eläkelaitokseen osakkaaksi.

19 §

Omaisuuuden erottaminen vakuutuskantaa vastaavista varoista

Selvitystilassa olevan eläkelaitoksen omaisuus, joka on tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa vaatimuksen kohteena tai jota koskeva tuomioistuimen päätös ei ole lainvoimainen, voidaan vakuutuskantaa luovutettaessa erottaa sitä vastaavista varoista. Lisäksi vakuutuskantaa vastaavista varoista voidaan erottaa asiasta aiheutuvista tarpeellisista toimenpiteistä johtuvat kohtuulliset oikeudenkäyntikulut ja kohtuulliset selvitysmenettelykulut.

Jos vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavaa omaisuutta on 1 momentissa tarkoitetun erottamisen vuoksi 20 §:ssä tarkoitettua määrää vähemmän, vastaanottavalle 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulle eläkelaitokselle tai työeläkevakuutusyhtiölle luovutettavaa omaisuutta voidaan täydentää siten kuin työntekijän eläkelain 185 §:n 2 momentissa säädetään.

Jos eläkelaitoksessa on omaisuutta 1 momentissa tarkoitettujen tuomioistuimen päätösten tultua lainvoimaisiksi, omaisuus on käytettävä ensisijaisesti varojen palauttamiseen niille työntekijän eläkelain 185 §:ssä tarkoitetuille eläkelaitoksille, jotka ovat täydentäneet vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavaa omaisuutta. Omaisuus on jaettava edellä tarkoitettujen eläkelaitosten kesken niiden osuuksien suhteessa, joilla ne ovat osallistuneet vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavan omaisuuden täydentämiseen.

20 §

Vakuutuskannan luovutuksessa siirtyvä omaisuus

Luovutettaessa vakuutuskanta 17 tai 18 §:ssä tarkoitetulla tavalla vastaanottavalle eläkelaitokselle on siirrettävä omaisuutta siirtyvää vastuuvetkää ja siihen sisältyvää 21 tai 22 §:ssä tarkoitettua siirtyvää vakavaraisuuspääomaa vastaava määrä.

Siirrettävä omaisuus arvostetaan käypään arvoon. Siirrettävän vakavaraisuuspääoman tulee muodostua eristä, jotka vastaanottava eläkelaitos tai työeläkevakuutusyhtiö voi lukea vakavaraisuuspääomaansa.

21 §

Siirtyvä vakavaraisuuspääoma vakavaraisuuden vähimmäismäärän alittuessa

Kun eläkelaitos on asetettu tai Finanssivalvonta on määrännyt eläkelaitoksen selvitystilaan 2 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetulla perusteella, eläkekassan vakuutuskannan vastaanottajalle on siirrettävä 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuspääomaa vähintään tämän luvun 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua selvitystilaan asettamishetken vakavaraisuusrajaa vastaava määrä ja eläkesäätion vakuutuskannan vastaanottajalle on siirrettävä vakavaraisuuspääomaa vähintään vakuutuskannan luovutushetkellä laskettua vakavaraisuusrajaa vastaava määrä.

Jos eläkekassan vakavaraisuuspääoma vakuutuskannan luovutushetkellä on suurempi kuin selvitystilaan asettamishetken vakavaraisuusrajaa vastaava määrä, vakavaraisuuspääoma siirretään kokonaisuudessaan vakuutuskannan vastaanottajalle. Jos eläkesäätion vakavaraisuuspääoma on vakuutuskannan luovutushetkellä suurempi kuin vakuutuskannan luovutushetken vakavaraisuusraja, vakavaraisuuspääoma siirretään kokonaisuudessaan vakuutuskannan vastaanottajalle. Vakuutuskannan vastaanottajalle siirretään vakavaraisuuspääomaa kuitenkin enintään 12 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa säädettyä prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä. Edellä mainittuna prosenttiosuutena käytetään sitä prosenttiosuutta, joka on voimassa, kun sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta tehdään.

22 §

Siirtyvä vakavaraisuuspääoma vakavaraisuuden vähimmäismäärän ylittyessä

Kun eläkelaitos on asetettu selvitystilaan muulla kuin 2 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisella perusteella, vakuutuskannan vastaanottajalle on luovutettava 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuspääomaa 12 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla annetussa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksessa säädettyä prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä. Edellä mainittuna prosenttiosuutena käytetään sitä prosenttiosuutta, joka on voimassa, kun sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta tehdään.

Jos luovuttavasta eläkelaitoksesta työeläkevakuutusyhtiöön siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä muodostuisi suuremmaksi kuin luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus vakavaraisuuspääomasta, eläkelaitoksesta luovutetaan luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus, ja osakkaan on täydennettävä siirtyvää vakavaraisuuspääomaa siten, että se vastaa 1 momentissa säädettyä määrää.

23 §

Vakuutustoiminnan rajoittaminen

Selvitystilassa olevan eläkelaitoksen tulee jatkaa vakuutustoimintaa vakuutuskannan luovuttamiseen asti vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Eläkekassan osakkaan tulee viipymättä järjestää 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu eläketurva, joka on ansaittu eläkekassan selvitystilaan asettamisen jälkeen tehdystä työstä, muussa kuin edellä tarkoitettussa eläkekassassa.

Selvitystilassa oleva eläkekassa ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä.

24 §

Sijoitustoiminnan harjoittaminen

Selvitystilassa oleva eläkelaitos voi liiallista riskinottoa välttämättä jatkaa sijoitustoimintaa siten kuin 8 luvussa sekä eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa asiasta säädetään.

25 §

Vakuutuskannan luovuttaneeseen eläkelaitokseen sovellettavat säännökset

Selvitystilassa olevaan eläkelaitokseen, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa ja sitä vastaavat varat 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta lukuun ottamatta, ei sovelleta 4 luvun 22—24 §:ää riskienhallinnasta, riski- ja vakavaraisuusarviosta ja sisäisestä valvonnasta, mainitun luvun 26 §:ää vastuullisesta vakuutusmatematiikasta, mainitun luvun 27 §:ää poikkeusoloihin varautumisesta, 10 lukua sulautumisesta eikä 11 lukua jakautumisesta.

26 §

Eläkepäättökset sekä eläkkeen ja muun etuuden suorittaminen

Eläkelaitoksen, joka on työntekijän eläkelaiassa tarkoitettu yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos tai viimeinen eläkelaitos tai yrittäjän eläkelaiassa tarkoitettu toimivaltainen eläkelaitos, on annettava päätös eläkettä tai muuta etuutta koskevaan hakemukseen, joka on tehty selvitystilan aikana tai sitä ennen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna eläkelaitoksen on suoritettava eläke tai muu etuus, joka on eräänäytynyt maksettavaksi selvitystilan aikana tai sitä ennen.

HE 28/2021 vp

Selvitystilassa olevaan eläkelaitokseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 12 luvussa ja yrittäjän eläkelain 11 luvussa säädetään eläkelaitosten välisestä kustannustenjaosta.

27§

Toimintasuunnitelma

Selvitysmiehen on laadittava eläkelaitokselle selvitystilaa koskeva toimintasuunnitelma, joka sisältää seuraavat tiedot eläkelaitoksen veloista ja ehdotuksen niiden suorittamiseksi selvitystilan aikana:

- 1) arvio selvitystilan aikana erääntyvistä eläkkeistä ja muista etuuksista;
- 2) velat, joiden vakuutena on esineoikeus eläkelaitoksen omaisuuteen;
- 3) selvitystilamenettelystä johtuvat ja eläkelaitoksen toiminnasta aiheutuvat juoksevat hallintokulut;
- 4) ennen selvitystilan alkamista maksettavaksi erääntyneet eläkkeet ja muut etuudet, jotka ovat suorittamatta;
- 5) muut mahdolliset velat, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen selvitystilan alkamista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle hyväksyttäväksi.

28 §

Eläkekassan osakkaan vastuu

Selvitystilaan asettamisen jälkeen on laskettava selvitystilaan asettamishetken mukainen eläkekassan 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vastuovelka, mainitun luvun 5 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuuspääoma ja selvitystilaan asettamishetken mukainen mainitun luvun 6 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuusraja. Jos eläkekassan vakavaraisuus alittaa edellä tarkoitettua vakavaraisuusrajan, eläkekassan osakkaan on maksettava kassalle vakuutusmaksua vakavaraisuuspääoman kartuttamiseksi edellä tarkoitettuun vakavaraisuusrajaan saakka.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksu määräytyy osakkaan eläkekassassa sinä tilikautena, jona kassa on asetettu selvitystilaan, vakuuttamien ennakonpidätyksen alaisen palkan ja luontaisetujen raha-arvon mukaisessa suhteessa kaikkien eläkekassassa edellä tarkoitettuna tilikautena vakuutettujen ennakonpidätyksen alaisesta palkkasummasta luontaisetujen raha-arvo mukaan luettuna. Velvollisuus suorittaa 1 momentissa tarkoitettua vakuutusmaksua on myös osakkaalla, joka on eronnut tai erotettu eläkekassasta sen tilikauden aikana, jona kassa on asetettu selvitystilaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksu on määrättävä viipymättä selvitystilaan asettamisen jälkeen. Selvitystilan asettamisen jälkeen tapahtuvalla eläkekassan varojen arvonneu-
toksella ei ole vaikutusta osakkaan maksuvelvollisuuden määrään.

29 §

Eläkesäätiön osakkaan vastuu

Eläkesäätiön osakkaan vastuu 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetuista vakuutusmaksuista jatkuu, vaikka eläkesäätiö on asetettu selvitystilaan. Selvitystilaan asettamisen jälkeen tapahtuva eläkesäätiön varojen arvonneu-
toksella ei ole vaikutusta osakkaan maksuvelvollisuuden määrään.

HE 28/2021 vp

Eläkesäätiön osakkaan vastuu säätiötä kohtaan päättyy, kun vakuutuskanta on luovutettu 18 §:ssä tarkoitetulla tavalla ja kaikki eläkesäätiön velat on maksettu tai niistä on asetettu hyväksyttävä vakuus ja eläkesäätiö on purkautunut.

30 §

Vaatus saatavan välittömäksi maksamiseksi

Selvitystilassa olevan eläkelaitoksen saatava osakkaalta voidaan irtisanoa maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos eläkelaitokselta puuttuu käteisiä varoja sen selvitysmenettelystä johtuvia 27 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja kuluja varten. Eläkelaitoksen saatava osakkaalta voidaan irtisanoa myös niitä eläkkeitä ja etuuksia varten, jotka eläkelaitoksen on 26 §:n mukaan suoritettava. Irtisanottava määrä ei tällöin saa ylittää 26 §:ssä ja 27 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin suorituksiin tarvittavaa määrää.

Kun 17 tai 18 §:ssä tarkoitettu sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta on tehty, voidaan sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, selvitystilassa olevan eläkelaitoksen saatava osakkaalta irtisanoa maksettavaksi kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta, vaikka pidemmästä irtisanomisajasta olisi sovittu.

31 §

Etuoikeudet velkojat

Selvitystilassa olevassa eläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeen- ja muiden etuuksien saajilla sekä edunsaajilla on osuudestaan 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vastuovelkaan keskenään samanlainen etuoikeus eläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla on pantattuun omaisuuteen.

Edellä 1 momentissa säädetty etuoikeus ei heikennä käteispannin eikä omaisuuden myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta eikä estä suorittamasta 27 §:n 1—4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

32 §

Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen

Eläkelaitoksen velkojille haetun 12 §:ssä tarkoitetun julkisen haasteen määräpäivän jälkeen selvitysmiehen on maksettava kaikki tiedossa oleva velka eläkelaitoksen jäljellä olevilla varoilla sen jälkeen, kun eläkelaitoksen vakuutuskanta on luovutettu 17 ja 18 §:ssä tarkoitetulla tavalla ja vakavaraispääomaa siirretty vastaanottavalla vakuutuslaitokselle 21 tai 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Jos velka on riitainen tai erääntymätön tai jos sitä ei muusta syystä voida maksaa, tarpeelliset varat on pantava erilleen.

Jos eläkelaitokselle jää varoja sen jälkeen, kun se on suorittanut velkansa ja täyttänyt kaikki muutkin sitoumuksensa, varat käytetään eläkelaitoksen säännöissä määrättyllä tavalla.

33 §

Lopputilitys

Suoritettuaan tehtävänsä selvitysmiehen tulee ilman aiheetonta viivytystä antaa lopputilitys hallinnostaan laatimalla kertomus koko selvitysmenettelystä. Kertomukseen tulee sisältyä selostus eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamisesta ja omaisuuden jaosta. Kertomukseen on liitettävä tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset selvitystilän ajalta. Kertomus liitteineen on annettava tilintarkastajille, joiden tulee kuukauden kuluessa antaa lopputilitystä ja selvitystilän aikaista hallintoa koskeva tilintarkastuskertomus. Lopputilitys on toimitettava Finanssivalvonnalle siten kuin 6 luvun 13 §:ssä säädetään.

Jos eläkekassassa on 1 momentissa tarkoitettujen toimien jälkeen jäljellä osakkaita tai vakuutettuja, selvitysmiehen on viivytyksettä kutsuttava kassankokous koolle tarkastamaan lopputilitys. Kokouskutsusta ja kokousasiakirjoista, niiden nähtävänä pitämisestä ja lähettämisestä on voimassa, mitä 3 luvun 10 ja 12—14 §:ssä säädetään. Tällöin, lopputilitykseen sovelletaan, mitä tilinpäätöksestä säädetään.

Eläkesäätiön selvitysmiehen on viivytyksettä 1 momentissa tarkoitettujen toimien jälkeen kuulutettava lopputilityksestä eläkesäätiön kotipaikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä.

34 §

Lopputilityksen ja jaon moittiminen

Jos joku tahtoo moittia 32 §:ssä tarkoitettua jakoa tai 33 §:ssä tarkoitettua selvitysmiehen lopputilitystä, kanne eläkelaitosta vastaan on pantava vireille eläkelaitoksen kotipaikan käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun eläkesäätiön lopputilityksestä on 33 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla kuulutettu tai kun eläkekassan lopputilitys on esitetty 33 §:n 2 momentissa tarkoitettussa kassankokouksessa.

35 §

Ilmoitus vastuun siirrosta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle

Vakuutuskannan vastaanottaneen eläkelaitoksen on ilmoitettava vastuun siirrosta eläkkeen ja muun etuuden saajalle viimeistään vakuutuskannan siirron jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuden maksun yhteydessä.

36 §

Purkautuminen ja rekisteristä poistaminen

Eläkesäätiö katsotaan puretuksi, kun lopputilitys on annettu Finanssivalvonnalle. Eläkekassa katsotaan puretuksi, kun selvitysmies on esittänyt lopputilityksen kassankokoukselle. Selvitysmiehen on viipymättä ilmoitettava eläkekassan purkamisesta Finanssivalvonnalle. Jos kassankokousta ei voida osakkaiden ja vakuutettujen puuttumisen vuoksi järjestää, eläkekassa katsotaan puretuksi, kun lopputilitys on annettu Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonnan on tehtävä eläkelaitoksen purkamisesta merkintä eläkesäätiö- ja vakuutus-kassarekisteriin sekä ilmoitettava asiasta Patentti- ja rekisterihallitukselle kaupparekisteriin tehtävää merkintää varten. Eläkelaitos on poistettu eläkesäätiö- ja vakuutus-kassarekisteristä, kun päätös sen purkamisesta on merkitty mainittuun rekisteriin.

Lopputilitys, tilikirjat, eläkelaitoksen hallintoelinten kokouspöytäkirjat sekä muut eläkelaitoksen toimintaan olennaisesti liittyvät asiakirjat on säilytettävä Finanssivalvonnan hyväksymällä tavalla kymmenen vuotta sen jälkeen, kun merkintä eläkelaitoksen purkamisesta on tehty Finanssivalvonnan rekisteriin.

37 §

Toiminta purkautumisen jälkeen

Purettu eläkelaitos ei voi purkautumisen jälkeen hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia. Eläkelaitoksen puolesta sen purkautumisen jälkeen tehdystä oikeustoimesta vastaavat toimesta päättäneet ja tekijät yhteisvastuullisesti. Selvitysmies voi kuitenkin ryhtyä toimenpiteeseen selvitystoimen aloittamiseksi tai hakea eläkelaitoksen asettamista konkurssiin. Eläkelaitoksen kanssa sen purkautumisen jälkeen tehdyn sopimuksen vastapuoli voi luopua sopimuksesta, jos hän ei tiennyt purkautumisesta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, eläkekassan osakkaat, joilla oli vähintään yksi kymmenesosa lopputilityksen käsitellessä kassankokouksessa edustetusta äänimäärästä, voivat vaatia selvitysmiestä kutsumaan kassankokouksen koolle käsittelemään 15 luvun 6 §:ssä tarkoitettua kanteen nostamista. Jos selvitysmies ei kutsu kassankokousta koolle, Finanssivalvonta kutsuu kassankokouksen siten kuin 3 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään. Kanne on nostettava vuoden kuluessa lopputilityksen esittämisestä.

Haasteen ja muun tiedoksiannon toimittamiseen purkautuneelle eläkelaitokselle sovelletaan, mitä 17 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetään.

38 §

Selvitystilän jatkaminen

Selvitystilaa on jatkettava, jos eläkelaitoksen purkamisen jälkeen ilmaantuu uusia varoja, eläkelaitosta vastaan nostetaan kanne tai muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä. Selvitysmiehen on viipymättä tehtävä selvitystilän jatkamisesta ilmoitus Finanssivalvonnalle rekisteröimistä varten. Eläkekassassa kutsu jatkettua selvitystilän ensimmäiseen kassankokoukseen on toimitettava eläkekassan sääntöjen mukaisesti. Lisäksi kirjallinen kutsu on lähetettävä jokaiselle osakkaalle, jonka osoite on eläkelaitoksen tiedossa. Jos selvitystä jatkettaessa eläkelaitoksella ei ole toimikelpoista selvitysmiestä, Finanssivalvonnan on määrättävä hakemuksesta väliaikainen selvitysmies sen mukaan kuin 8 §:n 2 momentissa säädetään.

Jos eläkelaitoksen rekisteristä poistamisen jälkeen tarvitaan selvitystoimia, Finanssivalvonnan on määrättävä eläkelaitos selvitystilaan sen hakemuksesta, jonka oikeutta asia koskee. Jos eläkelaitokselle tulevien uusien varojen määrä on vähäinen, Finanssivalvonta voi määrätä ne tilitettäväksi valtiolle tai käytettäväksi eläkelaitoksen toimintaan läheisesti liittyvään käyttötarkoitukseen ilman selvitysmenettelyä. Jos selvitysmenettelyn jatkamista ei ole katsottava muusta syystä kuin uusien varojen vähäisyyden vuoksi tarpeelliseksi, selvitysmiehet voivat suorittaa asiassa tarvittavat toimenpiteet. Selvitysmiehen on laadittava toimenpiteistään selvitys ja toimitettava se osakkaille sekä muille jako-osuuteen oikeutetuille.

Selvitystilaa ei kuitenkaan jatketa 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jos eläkelaitoksen varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa, eikä osakas, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyn kustannuksista.

39 §

Eläkesäätiön selvitystilän lopettaminen ja vakuutustoiminnan jatkaminen

Jos eläkesäätiö selvitystilän aikana täyttää 2 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja vaatimukset, selvitysmiehen on kutsuttava eläkesäätiön osakkaat koolle päättämään jatketaanko vakuutustoimintaa. Osakkaat voivat, tilintarkastajan annettua asiasta lausuntonsa, yksimielisesti päättää selvitystilän lopettamisesta ja vakuutustoiminnan jatkamisesta.

Kun päätös selvitystilan lopettamisesta ja eläkesäätiön toiminnan jatkamisesta on tehty, eläkesäätiölle on valittava hallitus eläkesäätiön säännöissä määrätyllä tavalla. Selvitysmiehen tehtävä päättyy, kun hallitus on valittu. Selvitysmiehen on annettava toiminnastaan 33 §:ssä tarkoitettu lopputilitys.

Hallituksen on viipymättä tehtävä ilmoitus selvitystilan lopettamista koskevasta päätöksestä Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittäväksi. Ilmoitukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä.

14 luku

Konkurssi

1 §

Konkurssiin luovuttaminen ja edustaminen konkurssin aikana

Eläkelaitoksen omaisuus voidaan luovuttaa konkurssiin vain hallituksen tai, jos eläkelaitos on selvitystilassa, vain selvitysmiehen päätöksen perusteella.

Konkurssin aikana eläkelaitosta edustavat konkurssivelallisena hallitus ja toimitusjohtaja taikka ennen konkurssin alkamista valitut selvitysmiehet. Konkurssin aikana voidaan valita uusia hallituksen jäseniä tai uusia selvitysmiehiä.

Konkurssissa olevan eläkelaitoksen nimeen on lisättävä sana ”konkurssitilassa”.

Tuomioistuimen on, jos Finanssivalvonta tekee siitä esityksen, määrättävä pesänhoitajaksi myös yksi Finanssivalvonnan ehdottama henkilö.

2 §

Eläkepäättökset sekä eläkkeen ja muun etuuden suorittaminen

Mitä 13 luvun 26 §:ssä säädetään eläkettä ja muuta etuutta koskevien päätösten antamisesta ja eläkkeiden ja muiden etuuksien suorittamisesta, sovelletaan myös, jos eläkettä tai muuta etuutta on haettu eläkelaitoksen konkurssin aikana tai sitä ennen.

Konkurssissa olevaan eläkelaitokseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 12 luvussa ja yrittäjän eläkelain 11 luvussa säädetään eläkelaitosten välisestä kustannustenjaosta.

3 §

Etuoikeudet velkojat

Eläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeensaajilla ja muiden etuuksien saajilla sekä edunsaajilla on osuudestaan 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vastuovelkaan keskenään samanlainen etuoikeus konkurssiin asetetun eläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla on pantattuun omaisuuteen. Edellä tarkoitettujen vakuutettujen, eläkkeen tai muiden etuuksien saajien taikka edunsaajien ei tarvitse valvoa saataviaan eläkelaitoksen konkurssissa eikä niiden etuoikeutta tarvitse vaatia.

Edellä 1 momentissa säädetty etuoikeus ei heikennä käteispannin eikä omaisuuteen myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta eikä estä suorittamasta konkurssimenettelystä ja eläkelaitoksen toiminnasta johtuvia juoksevia hallintokuluja.

4 §

Vaatimus saatavan välittömäksi maksamiseksi

Konkurssissa olevan eläkelaitoksen saatava osakkaalta voidaan irtisanoa maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos eläkelaitokselta puuttuu käteisiä varoja sen konkurssimenetelystä johtuvia kuluja varten. Eläkelaitoksen saatava osakkaalta voidaan irtisanoa myös niitä eläkkeitä ja etuuksia varten, jotka eläkelaitoksen on 2 §:n mukaan suoritettava. Irtisanottava määrä ei tällöin saa ylittää edellä tarkoitettuihin suorituksiin tarvittavaa määrää.

5 §

Vakuutustoiminnan rajoittaminen

Konkurssitilassa olevan eläkelaitoksen tulee jatkaa vakuutustoimintaa vakuutuskannan luovuttamiseen asti vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Eläkelaitoksen osakkaan tulee viipymättä järjestää 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu eläketurva, joka on ansaittu konkurssiin asettamisen jälkeen tehdystä työstä, muussa kuin edellä tarkoitettussa eläkelaitoksessa.

Konkurssin aikana eläkelaitos ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä.

6 §

Sijoitustoiminnan harjoittaminen

Mitä 13 luvun 24 §:ssä säädetään, sovelletaan myös konkurssissa olevan eläkelaitoksen sijoitustoiminnan harjoittamiseen.

7 §

Eläkekassan osakkaan vastuu konkurssin aikana

Jos eläkekassan konkurssiin asettamishetkellä sen vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin konkurssiin asettamishetken vakavaraisuusraja, eläkekassan osakkaan on maksettava eläkekassalle vakuutusmaksua vakavaraisuuspääoman kartuttamiseksi vakavaraisuusrajaan saakka. Vakuutusmaksu on määrättävä viipymättä konkurssiin asettamisen jälkeen. Konkurssiin asettamisen jälkeen tapahtuvalla eläkekassan varojen arvonneutoksella ei ole vaikutusta osakkaan maksuvelvollisuuden määrään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksu määräytyy osakkaan eläkekassassa sinä tilikautena, jona kassa on asetettu konkurssiin, vakuuttamien ennakonpidätyksen alaisten palkkojen ja luontaisetujen raha-arvon mukaisessa suhteessa kaikkien eläkekassassa edellä tarkoitettuna tilikautena vakuutettujen ennakonpidätyksen alaisten palkkojen ja luontaisetujen raha-arvosta. Velvollisuus suorittaa 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksu on myös osakkaalla, joka on eronnut tai erotettu eläkekassasta sen tilikauden aikana, jona kassa on asetettu konkurssiin.

Jos konkurssiin asetettava eläkekassa on selvitystilassa, eläkekassan osakkaan vastuu eläkekassaa kohtaan määräytyy selvitystilaan asettamishetken mukaan siten kuin 13 luvun 28 §:ssä säädetään.

8 §

Eläkesätiön osakkaan vastuu konkurssin aikana

Eläkesäätiön osakas on vastuussa 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetuista vakuutusmaksuista eläkesäätiölle myös sen konkurssin aikana. Konkurssiin asettamisen jälkeen tapahtuva eläkesäätiön varojen arvonnmuutos otetaan huomioon laskettaessa osakkaan mainitussa pykälässä tarkoitettua vakuutusmaksun määrää.

Jos eläkesäätiön osakas on maksukyvytön, eläkesäätiön muut osakkaat vastaavat yhteisesti maksukyvyttömän osakkaan 1 momentissa tarkoitetuista vakuutusmaksuista. Vastuu maksukyvyttömän osakkaan velvoitteista jakautuu muiden osakkaiden kesken eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla.

Eläkesäätiön osakkaan vastuu säätiötä kohtaan päättyy, kun vakuutuskanta on luovutettu 13 luvun 18 §:ssä tarkoitettulla tavalla ja kaikki eläkesäätiön velat on maksettu tai niistä on asetettu hyväksyttävä vakuus ja eläkesäätiö on purkautunut.

9 §

Vakuutuskannan luovuttaminen

Konkurssiin asetetun eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseen ei sovelleta 12 lukua. Konkurssiin asetetun eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseen sovelletaan kuitenkin, mitä 12 luvun 2 §:ssä, 3 §:n 2 momentissa, 5 §:n 1—5 ja 7—10 kohdassa, 6 ja 16 §:ssä, 17 §:n 1 momentissa sekä 18—21 §:ssä säädetään. Lisäksi konkurssiin asetetun eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseen sovelletaan, mitä 13 luvun 17—19 §:ssä säädetään.

Kun konkurssiin asetetun eläkelaitoksen vakuutuskanta luovutetaan, vastaanottavalle vakuutuslaitokselle on siirrettävä omaisuutta määrä, joka vastaa luovutettavan vakuutuskannan osuutta luovutettavan eläkelaitoksen vastuvelan katteesta.

Jos konkurssiin asetetussa eläkekassassa, jonka vakuutuskanta luovutetaan, on vastuvelan katteen ylittävää vakavaraisuuspääomaa, vastaanottavalle vakuutuslaitokselle luovutetaan 2 momentissa tarkoitettun osuuden lisäksi luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus luovutettavan eläkekassan vakavaraisuuspääomasta kuitenkin enintään määrä, joka vastaa luovutettavan vakuutuskannan osuutta siitä vakavaraisuusrajasta, joka on laskettu luovutettavan eläkekassan konkurssiin asettamishetkellä tai sitä edeltävällä selvitystilaan asettamishetkellä.

Luovuttavasta eläkesäätiöstä, joka on asetettu konkurssiin, on siirrettävä vastaanottavalle vakuutuslaitokselle 2 momentissa tarkoitettun osuuden lisäksi luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus siitä vakavaraisuuspääomasta, joka vastaa vakuutuskannan luovutushetken vakavaraisuusrajaa. Jos luovuttavan eläkesäätiön vakavaraisuuspääoma vakuutuskannan luovutushetkellä alittaa edellä tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän ja eläkesäätiön kaikki osakkaat on asetettu konkurssiin, vastaanottavalle vakuutuslaitokselle on siirrettävä 1 momentissa tarkoitettun osuuden lisäksi luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus siitä vakavaraisuuspääomasta, joka eläkesäätiössä on luovutushetkellä.

10 §

Vakuutuskannan luovuttaneeseen eläkelaitokseen sovellettavat säännökset

Mitä 13 luvun 25 §:ssä säädetään, sovelletaan myös konkurssissa olevaan eläkelaitoksen, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa.

11 §

Purkamisen ja rekisteristä poistaminen konkurssin johdosta

Jos konkurssin päättyessä omaisuutta ei ole jäljellä, eläkelaitos katsotaan purkautuneeksi, kun lopputilitys konkurssissa on hyväksytty. Purkamisesta pesänhoitajan on viivytyksettä tehtävä

ilmoitus Oikeusrekisterikeskukselle, josta tieto välitetään Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan on tehtävä eläkelaitoksen purkamisesta merkintä eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Eläkelaitos on poistettu eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteristä, kun päätös siitä on merkitty mainittuun rekisteriin.

12 §

Konkurssin päätyminen selvitystilaan

Jos omaisuutta on konkurssin päättyessä jäljellä, eikä eläkelaitos ollut selvitystilassa, kun sen omaisuus luovutettiin konkurssiin, hallituksen on mahdollisimman pian päätettävä eläkelaitoksen asettamisesta selvitystilaan.

Jos omaisuutta on konkurssin päättyessä jäljellä ja eläkelaitos oli selvitystilassa, kun sen omaisuus luovutettiin konkurssiin, sovelletaan, mitä 13 luvun 38 §:ssä säädetään.

13 §

Finanssivalvonnan ja konkurssiasiamiehen yhteistyö

Finanssivalvonta valvoo, että konkurssiin asetettu eläkelaitos noudattaa eläkelaitostoimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä ja eläkelaitoksen sääntöjä. Konkurssipesien hallintoa valvoo konkurssiasiamies.

Finanssivalvonnan ja konkurssiasiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

Finanssivalvonnalla ja konkurssiasiamiehellä on salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa toisilleen tietoja, jotka ovat välttämättömiä niiden tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten.

15 luku

Vahingonkorvaus

1 §

Johtohenkilön vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on korvattava vahinko, jonka hän on tehtävässään 4 luvun 1 §:ssä säädetyn huolellisuusvelvoitteen vastaisesti tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut eläkelaitokselle.

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on korvattava myös vahinko, jonka hän on tehtävässään muuten tätä lakia tai eläkelaitoksen sääntöjä rikkomalla tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut eläkelaitokselle, osakkaalle tai muulle henkilölle.

Jos vahinko on aiheutettu rikkomalla tätä lakia muulla tavalla kuin pelkästään rikkomalla 1 luvussa tarkoitettuja periaatteita tai 4 luvun 1 §:ssä säädettyä huolellisuusvelvoitetta tai jos vahinko on aiheutettu rikkomalla eläkelaitoksen sääntöjä, vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita toimineensa huolellisesti. Sama koskee vahinkoa, joka on aiheutettu eläkelaitoksen lähipiiriin kuuluvan eduksi tehdyllä toimella.

2 §

Eläkekassan osakkaan vahingonkorvausvelvollisuus

Eläkekassan osakkaan on korvattava vahinko, jonka hän on myötävaikuttamalla tämän lain tai eläkekassan sääntöjen rikkomiseen tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut eläkekassalle, toiselle osakkaalle tai muulle henkilölle.

3 §

Kassankokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Eläkekassan kassankokouksen puheenjohtajan on korvattava vahinko, jonka hän on tehtäväsään tätä lakia tai eläkekassan sääntöjä rikkomalla tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut eläkekassalle, osakkaalle tai muulle henkilölle.

Mitä 1 momentissa säädetään kassankokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta, sovelletaan myös edustajiston kokouksen puheenjohtajaan.

4 §

Sovittelu ja korvausvastuun jakaantuminen

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

5 §

Päätös vahingonkorvauskanteen nostamisesta

Vahingonkorvauskanteen nostamisesta eläkelaitoksen lukuun 1—3 §:n perusteella päättää eläkekassassa kassankokous ja eläkesäätiössä hallitus. Eläkekassan hallituksella on kuitenkin oikeus päättää rangaistavaan tekoon perustuvan korvauskanteen nostamisesta.

Eläkekassan kassankokouksen päätös vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenelle, edustajiston jäsenelle tai toimitusjohtajalle taikka kanteen nostamassa jättämisestä ei ole sitova, jos kassankokoukselle ei ole annettu olennaisesti oikeita ja riittäviä tietoja korvausvelvollisuuden perusteena olevasta päätöksestä tai toimenpiteestä. Päätös vastuuvapauden myöntämisestä ei sido eläkelaitoksen selvitysmiestä tai konkurssipesää, jos eläkelaitos asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin hakemuksesta tai Finanssivalvonnan määräyksestä, joka tehdään kahden vuoden kuluessa päätöksestä.

Mitä 1 momentissa säädetään kanteen nostamisesta eläkelaitoksen lukuun, sovelletaan myös vahingonkorvauskanteen nostamiseen eläkelaitoksen lukuun edustajiston jäsentä vastaan.

6 §

Osakkaiden oikeus ajaa kannetta eläkekassan hyväksi

Yhdellä tai useammalla osakkaalla on oikeus ajaa omissa nimissään kannetta vahingonkorvauksen suorittamiseksi eläkekassalle 1-3 §:n nojalla, jos kannetta vireille pantaessa on todennäköistä, ettei eläkekassa huolehdi vahingonkorvausvaatimuksen toteuttamisesta ja:

- 1) kantajilla on eläkekassassa vähintään yksi kymmenesosa osakkaiden äänivallasta; tai
- 2) osoitetaan, että vahingonkorvausvaatimuksen toteuttamatta jättäminen olisi 1 luvun 7 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista.

Eläkekassalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Kannetta ajavat osakkaat vastaavat itse oikeudenkäyntikuluista, mutta heillä on oikeus saada niistä korvaus eläkekassalta, jos oikeudenkäynnillä saavat varat siihen riittävät.

Jos korvausvelvollinen on saanut kassankokouksen päätöksellä vastuuvapauden, kanne on nostettava kolmen kuukauden kuluessa kassankokouksen päätöksestä. Jos samassa kassankokouksessa on vaadittu ja kannatettu 5 luvun 6 §:n mukaista erityisen tarkastuksen toimittamista, kanne voidaan kuitenkin nostaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun tarkastuksesta annettu lausunto on esitetty kassankokouksessa tai hakemus tarkastajan määräämiseksi on hylätty.

7 §

Kanneoikeuden vanhentuminen

Edellä 1—3 §:n nojalla ajettava muuhun kuin rangaistavaan tekoon perustuva kanne on nostettava:

1) hallituksen jäsentä tai toimitusjohtajaa vastaan viiden vuoden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jona kanteen perusteena oleva päätös tehtiin tai kanteen perusteena olevaan toimenpiteeseen ryhdyttiin;

2) tilintarkastajaa vastaan viiden vuoden kuluessa siitä, kun kanteen perusteena oleva tilintarkastuskertomus, lausunto tai todistus esitettiin;

3) osakasta, kassankokouksen tai edustajiston kokouksen puheenjohtajaa ja edustajiston jäsentä vastaan viiden vuoden kuluessa päätöksestä tai toimenpiteestä, johon kanne perustuu.

Jos eläkelaitoksen lukuun ajettavan kanteen nostamisen määräaika on kulunut loppuun, 6 §:n ei 3 momentissa tarkoitettua kannetta ei voida nostaa sen jälkeen, kun kuukausi on kulunut konkurssissa toimitetusta valvonnasta.

8 §

Pakottavuus

Eläkelaitoksen säännöissä ei voida rajoittaa eläkelaitoksen 2 ja 3 §:n mukaista oikeutta vahingonkorvaukseen, jos vahinko on aiheutettu:

1) rikkomalla tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, joista ei voida poiketa eläkelaitoksen sääntöjen määräyksellä; taikka

2) muuten tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta.

Eläkelaitoksen oikeutta vahingonkorvaukseen voidaan muuten eläkelaitoksen säännöissä rajoittaa vain kaikkien osakkaiden suostumuksella.

Eläkelaitoksen säännöissä ei voida rajoittaa osakkaan tai muun henkilön tämän luvun mukaista oikeutta vahingonkorvaukseen tai kanteen ajamiseen.

16 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Eläkelaitostoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

1) harjoittaa eläkelaitostoimintaa 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun toimintapiirin ulkopuolella, mainitun luvun 4 §:ssä säädetyn toiminnan tarkoituksen vastaisesti, ennen 2 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rekisteröintiä tai 13 luvun 2 §:n vastaisesti asettamatta eläkelaitosta selvitystilaan taikka

HE 28/2021 vp

2) ottaa eläkekassaan uusia vakuutettuja 13 luvun 23 §:n 3 momentin tai 14 luvun 5 §:n 3 momentin vastaisesti,
on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, eläkelaitostoiminnan luvottomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

2 §

Eläkelaitosrikos

Joka tahallaan

- 1) toimii muutoin kuin asiamiehenä toisen välikätenä 3 luvun 16 §:ssä säädetyn äänioikeuden rajoittamista koskevan määräyksen kiertämiseksi,
- 2) käyttää eläkelaitoksen varoja 8 luvun 2 §:n vastaisesti,
- 3) jakaa eläkelaitoksen varoja laitoksen osakkaille 7 luvun 10 §:n vastaisesti taikka
- 4) luovuttaa tai panttaa eläkelaitoksen hallinnassa olevaa omaisuutta Finanssivalvonnan 9 luvun 2 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti
on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädettyä ankarampaa rangaistusta, eläkelaitosrikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Eläkelaitosrikkomus

Joka tahallaan

- 1) rikkoo 3 luvun 17 §:n 3 momentissa säädettyä velvollisuutta pitää kassankokouksen pöytäkirja nähtävillä,
- 2) rikkoo 8 luvun 4 §:ssä säädettyä omistusrajoitusta,
- 3) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 2 luvun 6 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen osakasluetelon muutoksesta tai 9 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen rekisteriin merkityn tiedon muuttamisesta,
- 4) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 4 luvun 23 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon riski- ja vakavaraisuusarviosta tai sen johtopäätökset,
- 5) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 4 luvun 26 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastuullisen matemaatikon nimittämisestä tai eroamisesta,
- 6) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 7 luvun 13 §:ssä tarkoitetun tervehdyttämissuunnitelman tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelman tai 8 luvun 5 §:ssä tarkoitetun sijoitussuunnitelman,
- 7) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle eläkelaitoksen 10 luvun 16 §:ssä tarkoitetun lopputilityksen sulautumisesta, 11 luvun 17 §:ssä tarkoitetun lopputilityksen jakautumisesta tai 13 luvun 33 §:ssä tarkoitetun lopputilityksen selvitysmenettelystä,
- 8) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 13 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kutsusta selvitystilaan asettamisesta päättävään kassankokoukseen, mainitun luvun 9 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen selvitystilaan asettamisesta ja selvitysmiehen valinnasta, mainitun luvun 27 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen selvitystilaa koskevasta toimintasuunnitelmasta, mainitun luvun 36 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen eläkelaitoksen purkamisesta tai mainitun luvun 39 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen selvitystilan lopettamisesta taikka
- 9) rikkoo 6 luvun 1—8 §:n säännöistä kirjanpidon, tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimisesta tai 6 luvun 13 §:ää tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, tilintarkastajien lausunnon ja tilastokertomuksen toimittamisesta Finanssivalvonnalle
on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, eläkelaitosrikkomuksesta sakkoon.

HE 28/2021 vp

Eläkelaitosrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka törkeästi huolimattomuudesta menettelee 1 momentin 3—9 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

4 §

Viittaus rikoslakiin

Rangaistus 17 luvun 4 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava mainitun lain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

17 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Sen estämättä, mitä oikeudenkäymiskaaren 10 luvussa säädetään riita-asia- oikeuspaikasta, 15 luvun 5 ja 6 §:ssä tarkoitettua korvauskannetta saa ajaa eläkelaitoksen kotipaikan käräjäoikeudessa. Sama tuomioistuin voi käsitellä myös rikokseen perustuvan korvausvaatimuksen.

2 §

Välimiesmenettely

Välimiesmenettelyssä voidaan ratkaista vain riita-asia 15 luvun mukaisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta. Eläkelaitoksen säännöissä voi olla määräys, jonka mukaan edellä tarkoitettu riita-asia ratkaistaan välimiesmenettelyssä. Tällaisella määräyksellä on sama vaikutus kuin välityssopimuksella.

Välitystuomio on ilmoitettava Finanssivalvonnalle eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi.

3 §

Tiedoksiannot eläkelaitokselle

Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi eläkelaitokselle, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle, jolla on yksin tai yhdessä toisen kanssa oikeus tämän lain nojalla edustaa eläkelaitosta.

Jollei ketään 1 momentissa tarkoitetuista eläkelaitoksen edustajista ole merkitty eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin, tiedoksianto voidaan toimittaa luovuttamalla asiakirjat jollekulle eläkelaitoksen palveluksessa olevalle tai, jos tällaista henkilöä ei tavata, eläkelaitoksen kotipaikan poliisiviranomaiselle noudattaen lisäksi, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7§:n 2—4 momentissa säädetään.

4 §

Salassapitovelvollisuus

Joka eläkelaitoksen tai sen toimintaan liittyviä palveluita tuottavan yhteisön palveluksessa tai sen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai eläkelaitoksen antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 5 tai 6 §:n nojalla on saanut tietää eläkelaitoksen, osakkaan, edunsaajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liikesalaisuudesta taikka jonkun terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan, ei saa tätä ilmaista sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tiedon ilmaisemiseen tai jollei laissa muuta säädetä.

5 §

Eläkelaitoksen oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

Sen estämättä, mitä 4 §:ssä säädetään, eläkelaitoksella on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) eläkelaitoksen palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa eläkelaitoksen antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty;
- 5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä Finanssivalvonnalle; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteenpanoa varten.

Eläkelaitos saa luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

6 §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) Finanssivalvonnalle, jos tiedot ovat tarpeen sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

18 luku

Voimaantulo

1 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

2.

Laki

lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Lain soveltaminen ja toiminnan keskeiset periaatteet

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröityyn muuta sosiaalista eläkevakuutus-toimintaa kuin lakisääteistä eläkevakuuttamista (*lisäeläkevakuutustoiminta*) harjoittavaan elä-kesäätiöön (*lisäeläkesäätiöön*) ja eläkekassaan (*lisäeläkekassaan*).

Lisäeläkesäätiö ja lisäeläkekassa eivät saa harjoittaa muuta kuin tässä laissa tarkoitettua va-kuutustoimintaa.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *lisäeläkelaitoksella* lisäeläkesäätiötä ja lisäeläkekassaa;
- 2) *etuusperusteisella lisäeläkejärjestelyllä* järjestelyä, jossa eläke määräytyy työnantajan lu-pauksen mukaisesti;
- 3) *maksuperusteisella lisäeläkejärjestelyllä* järjestelyä, jossa eläke määräytyy suoritettujen vakuutusmaksujen ja maksujen sijoittamisesta saatujen nettotuottojen perusteella, vähennettynä kertyneiden varojen hoitokuluilla;
- 4) *sijoitussidonnaisella lisäeläkejärjestelyllä* maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä, jossa eläkkeen määrä on sidottu tiettyjen sijoituskohteiden arvon kehitykseen;
- 5) *lisäeläkejärjestelyllä sopimusta*, muuta perustamiskirjaa ja sääntöjä, jossa määritellään li-säeläkejärjestelyssä myönnettävät lisäeläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;
- 6) lisäeläke-etuuksilla muita kuin lakisääteisiä etuuksia, jotka suoritetaan eläkkeelle siirtymi-sen tai odotettavissa olevan eläkkeelle siirtymisen perusteella ja kyseisten etuuksien lisäksi ja niitä täydentävänä kuoleman tai työkyvyttömyyden tapauksessa tai työskentelyn keskeytyessä maksettavia vapaaehtoisia etuuksia sekä sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuoleman-tapauksessa myönnettäviä lisätukia tai palveluja; eläkkeelläoloajan taloudellisen turvan mah-dollistamiseksi näitä etuuksia voidaan maksaa koko jäljellä olevan elinajan, määräaikaisesti, kertasuorituksena tai näiden maksutapojen yhdistelminä
- 7) *osakkaalla* työnantajaa ja yrittäjää, joka on velvollinen maksamaan lisäeläkelaitokselle va-kuutusmaksua;
- 8) *toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä* lisäeläkelaitoksen hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa;
- 9) *mahdollisella vakuutetulla* henkilöä, jolla on oikeus liittyä lisäeläkejärjestelyyn;

10) *vakuutetulla* henkilöä, joka on aiemman tai nykyisen ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu lisäeläke-etuuksiin lisäeläkejärjestelyn määräysten mukaisesti ja joka ei ole etuudensaaja tai mahdollinen vakuutettu;

11) *edunsaajalla* henkilöä, jonka oikeus eläkkeeseen tai muuhun etuuteen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta;

12) *etuudensaajalla* henkilöä, joka nauttii lisäeläke-etuuksia;

13) *keskeisellä toiminnolla* lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto;

14) *pysyvällä välineellä* sellaista välinettä, jonka avulla vakuutettu tai etuudensaaja voi tallentaa hänelle henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että ne ovat saatavilla myöhempää käyttöä varten ja tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen jäljentämisen muuttumattomina;

15) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

16) *ETA-lisäeläkesäätiöllä* 13 luvussa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai tämän lisäksi myös muuta lisäeläkevakuutustoimintaa;

17) *ETA-lisäeläkekassalla* 13 luvussa tarkoitettua lisäeläkekassaa, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai tämän lisäksi myös muuta lisäeläkevakuutustoimintaa;

18) *ETA-lisäeläkelaitoksella* ETA-lisäeläkesäätiötä ja ETA-lisäeläkekassaa;

19) *ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella* ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2016/2341/EU tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on rekisteröity muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

20) *ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla laitoksella* laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella ja joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia lisäeläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty;

a) yksilöllisesti tai keskitetysti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai näiden edustajien välillä, taikka

b) yksilöllisesti tai keskitetysti itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti, ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä;

21) *rahoittavalla* yrityksellä yritystä tai muuta elintä, joka toimii työnantajana tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai näiden yhdistelmänä ja joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksuosuuksia lisäeläkelaitokselle, riippumatta siitä, onko yrityksen tai elimen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö;

22) *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua viranomaista;

23) *toimivaltaisella viranomaisella* kansallista viranomaista, joka on ETA-valtiossa nimetty hoitamaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2016/2341/EU säädettyjä tehtäviä;

24) *kotivaltiolla* ETA-valtiota, jossa lisäeläkelaitos on rekisteröity tai hyväksytty ja jossa sen keskushallinto sijaitsee;

25) *vastaanottavalla valtiolla* ETA-valtiota, jonka ammatillisia lisäeläkejärjestelyjä koskevaa sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen tai etuudensaajien väliseen suhteeseen;

26) *siirtävällä lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn tai hyväksytyyn lisäeläkelaitokseen;

27) *vastaanottavalla lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka vastaanottaa kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai hyväksytyltä lisäeläkelaitokselta;

28) *rajat ylittävällä toiminnalla* sellaisen lisäeläkejärjestelyn hallinnointia, jossa rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA-valtion kuin kotivaltion ammatillisiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta;

29) *OECD-valtiolla* Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;

30) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka pääasiallisena omaisuutena on ETA-valtiossa sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennuksia, ETA-valtiossa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia sekä osuuksia ja osakkeita yhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä tarkoitettuja kiinteistöjä ja rakennuksia ja edellä tarkoitettuja oikeuksia;

31) *konsernilla* kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia;

32) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa lisäeläkelaitokselle sen toimintaan liittyviä palveluita;

33) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista ETA-luottolaitosta;

34) *velkasitoumuksella* lainasaamista- ja muuta saamista ja näille kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaisopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

35) *sijoitusrahastolla* sijoitusrahastolaissa (213/2019) tarkoitettua kotimaista sijoitusrahastoa sekä sijoitusrahastolaissa tarkoitettua muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa toimiluvan saaneen yhteissijoitusyrityksen tarjoamaa rahastoa;

36) *vaihtoehtorahastolla* vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettua koti- ja ulkomaista vaihtoehtorahastoa;

37) *biometrisellä riskillä* kuolemaan, työkyvyttömyyteen tai eliniän odotukseen liittyvää riskiä;

38) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

39) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

40) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

3 §

Lisäeläkelaitoksen toiminnan tarkoitus

Lisäeläkelaitoksen tehtävänä on muutoin kuin liikemäisesti harjoittaa lisäeläkevakuutus toimintaa ja hoitaa laitokselle tätä varten kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla. Lisäeläkelaitos ei saa harjoittaa muuta kuin edellä tarkoitettua toimintaa.

Lisäeläkelaitoksen on toiminnassaan pyrittävä riskien ja etujen oikeudenmukaiseen jakautumiseen sukupolvien välillä.

4 §

Lisäeläkelaitoksen toiminta ennen rekisteröintiä

Ennen rekisteröintiä lisäeläkelaitos ei voi hankkia oikeuksia, tehdä sitoumuksia eikä olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Lisäeläkelaitoksen puolesta ennen sen rekisteröintiä tehdystä toimesta vastaavat toimesta päättäneet tai siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Hallitus ja toimitusjohtaja voivat ilman henkilökohtaista vastuuta käyttää puhevaltaa lisäeläkelaitoksen perustamista koskevissa asioissa.

5 §

Lisäeläkesäätiön toimintapiiri

Lisäeläkesäätiön säännöissä tulee määritellä toimintapiiri siten, että säätiön osakkaana voi olla työnantaja tai useampi työnantaja yhdessä sellaisten työntekijien kanssa, jotka kuuluvat samaan konserniin. Lisäeläkesäätiö voi myös kuulua toimintapiiriinsä osakkaana.

Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin voi muodostaa myös säännöissä määrätty osa 1 momentissa tarkoitettua toimintapiiristä.

Lisäeläkesäätiö saa harjoittaa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa vain toimintapiirissään.

6 §

Lisäeläkekassan toimintapiiri

Lisäeläkekassan säännöissä tulee määritellä toimintapiiri siten, että sen voivat muodostaa:

1) työnantajat yhdessä sellaisten työntekijien kanssa, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys;

2) työnantajat yhdessä sellaisten työntekijien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;

3) yrittäjät yhdessä sellaisten yrittäjien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;

4) henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen taikka rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella.

Lisäeläkekassatoiminnan harjoittamisen 1 momentissa tarkoitettua toimintapiirissä tulee olla tarkoituksenmukaista. Edellä 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella määriteltyyn toimintapiiriin vaikuttavia muutoksia voidaan tehdä vain Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lisäeläkekassan toimintapiiriin voi muodostaa myös säännöissä määrätty osa 1 momentissa tarkoitettua toimintapiiristä.

Lisäeläkekassa saa harjoittaa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa vain toimintapiirissään.

7 §

Vakuutettavia koskevat rajoitukset

Lisäeläkelaitoksessa voidaan vakuuttaa vain osakkaisiin työsuhteessa- tai virkasuhteessa olevia tai osakkaan johtoon kuuluvia henkilöitä. Lisäeläkelaitoksessa voidaan lisäksi vakuuttaa lai-

toksessa osakkaana olevan työnantajan toiseen valtioon lähettämä työntekijä (*lähetetty työntekijä*), joka työskentelee työnantajan tai työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa tai sellaisen yrityksen palveluksessa, jossa työnantaja on osakkaana, tai muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvalta, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan.

Lisäeläkekassassa voidaan sen lisäksi vakuuttaa myös sen säännöissä määrättyllä toimi-ammattialalla olevia yrittäjiä. Lisäeläkekassassa voidaan vakuuttaa myös edellä tarkoitettujen henkilöiden ja 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäseniä sekä lisäeläkekassan osakkaan palveluksesta eläkkeelle siirtyneitä henkilöitä ja heidän perheenjäseniänsä sekä henkilöitä, jotka olisivat joutuneet eroamaan kassasta, jollei heidän vakuutustaan kassassa olisi jatkettu.

Lisäeläkelaitoksessa voidaan lisäksi vakuuttaa sellaisia vapaakirjan saaneita henkilöitä, joiden vapaakirja perustuu 1 momentissa tarkoitettuun työskentelyyn. Sen lisäksi lisäeläkekassassa voidaan vakuuttaa sellaisia vapaakirjan saaneita henkilöitä, joiden vapaakirja perustuu 2 momentissa tarkoitettuun yrittäjyyteen, perheenjäsenyyteen, aiempaan palvelukseen tai vakuutuksen jatkamiseen.

8 §

Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu

Lisäeläkelaitos on osakkaistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä.

Lisäeläkesäätiön osakas on lisäeläkesäätiölle vastuussa varojen riittävydestä lisäeläkesäätiön vastuuvelan kattamiseen siten kuin tässä laissa säädetään ja lisäeläkesäätiön säännöissä määrätään.

Lisäeläkekassan osakas on lisäeläkekassalle vastuussa sen tilinpäätöksen alijäämän kattamisesta. Osakkaan vastuu alijäämän kattamisesta on rajoitettu siten kuin tässä laissa säädetään ja lisäeläkekassan säännöissä ja laskuperusteissa määrätään.

9 §

Lisäeläkelaitoksesta eroaminen ja erottaminen

Lisäeläkekassan osakas voi erota lisäeläkekassasta. Lisäeläkesäätiön osakas saa erota ja voi tulla erotetuksi lisäeläkesäätiöstä vain, jos eroavan osakkaan osakaskohtainen vakuutuskanta on luovutettu toiselle lisäeläkelaitokselle tai vakuutusyhtiölle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun lisäeläkesäätiön osakas lopettaa toimintansa 5 §:ssä tarkoitettussa toimintapiirissä.

10 §

Eläkesäätiöistä- ja eläkekassoista annetun lain soveltaminen

Lisäeläkelaitokseen sovelletaan, mitä eläkesäätiöistä- ja eläkekassoista annetussa laissa (/), jäljempänä *eläkesäätiö- ja eläkekassalaki*, säädetään eläkelaitoksesta. Lisäeläkesäätiöön sovelletaan, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa säädetään eläkesäätiöstä. Lisäeläkekassaan sovelletaan, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa säädetään eläkekassasta. Lisäeläkelaitokseen, lisäeläkesäätiöön tai lisäeläkekassaan ei kuitenkaan sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 1 luvun 1—5 §:ää, 2 luvun 4, 8 ja 9 §:ää, 4 luvun 4, 8, 15 ja 26 §:ää, 5 luvun 2—4, 8 ja 9 §:ää, 6 luvun 3 ja 6 §:ää, 7 ja 8 lukua, 10 luvun 1, 3, 7, 13 ja 14 §:ää, 11 luvun 3, 4 ja 15 §:ää, 12 luvun 1—6, 10—12, 15—18, 20, 22, 23 ja 27 §:ää, 13 luvun 1, 2, 4—6, 12, 14, 17—26, 28—30 ja 39 §:ää, 14 luvun 2—8 §:ää, 16 luvun 1—3 §:ää eikä 17 luvun 2 §:ää.

HE 28/2021 vp

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua, ei sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 22—24 §:ää.

11 §

Säännökset, joita ei sovelleta maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn ei sovelleta 2 luvun 3 §:ää eikä 4 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 8 §:ää.

12 §

Säännökset, joita ei sovelleta sijoitussidonnaiseen lisäeläkejärjestelyyn

Sen lisäksi, mitä 11 §:ssä säädetään, sijoitussidonnaiseen lisäeläkejärjestelyyn ei sovelleta 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 momenttia eikä 5, 10 ja 13 §:ää.

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuelan katteena olevan omaisuuden arvostamiseen tilinpäätöksessä ei sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 7 §:ää.

13 §

Säännökset, joita ei sovelleta vähemmän kuin 100 tai vähemmän kuin 16 vakuutetun lisäeläkelaitokseen

Lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua (*pieni lisäeläkelaitos*), ei sovelleta 3 luvun 1, 5—13, 15—17 §:ää, 4 luvun 2 §:ää, 6 luvun 27—35 §:ää, 7 luvun 1 §:ää, 2 §:n 2 momenttia, 4, 5 ja 8—12 §:ää, 13 lukua eikä 15 luvun 1—6 ja 8—10 §:ää.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua ei sovelleta 3 luvun 4 §:ää, eikä 6 luvun 3 §:ää ja 16 §:n 1 momenttia.

14 §

Lisäeläkelaitoksen oikeus valita sovellettava säännöstö

Sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, lisäeläkelaitos, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle harjoittavansa toimintaansa ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Jos lisäeläkelaitos peruuttaa ilmoituksensa, sen toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä tämän lain säännöksiä, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Lisäeläkelaitos voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos sen vakuutettujen lukumäärä vähenee alle 100:taan. Ilmoituksen tehneeseen lisäeläkelaitokseen sovelletaan 13 §:ää ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien. Jos lisäeläkelaitos, jonka vakuutettujen lukumäärä on vähentynyt alle 100:n, ei tee edellä tarkoitettua ilmoitusta, sen toimintaan sovelletaan 13 §:n estämättä säännöksiä, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin (*eläkesäätiö- ja vakuutusrekisteri*).

15 §

Lisäeläkelaitoksen velvollisuus ilmoittaa Finanssivalvonnalle vakuutettujen lukumäärän muutoksista

Lisäeläkelaitoksen, jossa on ollut vähemmän kuin 100 vakuutettua, tulee viipymättä ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen lukumäärä nousee 100:aan.

Lisäeläkelaitoksen, jonka vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:een, tulee ilmoittaa tästä viipymättä Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin.

16 §

Ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön sovellettavat säännökset

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketoimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Edellä tarkoitettu vakuutusyhtiö voi vastaanottaa tai siirtää lisäeläkejärjestelyn noudattaen, mitä tässä laissa säädetään lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävistä siirroista.

17 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 14 ja 15 §:ssä säädettyjen ilmoitusten sisällöstä.

2 luku

Perustaminen, osakkaat ja säännöt

1 §

Lisäeläkesäätiön perustaja

Sen lisäksi, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään, maksuperusteista lisäeläketoimintaa harjoittavan lisäeläkesäätiön voivat perustaa vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

2 §

Lisäeläkekassan perustaja

Sen lisäksi, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään, jos lisäeläkekassatoiminnan harjoittaminen ryhmän keskuudessa on perusteltua, lisäeläkekassan voi perustaa henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella tai rekisteröity yhdistys.

Lisäeläkekassan, joka harjoittaa maksuperusteista lisäeläketoimintaa, voivat perustaa vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

3 §

Lisäeläkelaitoksen vähimmäiskoko

Lisäeläkesäätiössä tulee olla 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutettuja vähintään 30 tai, jos lisäeläkesäätiön säännöissä niin määrätään, yhteensä vähintään 30 edellä tarkoitettua vakuutettua ja eläkkeensaajaa. Lisäeläkesäätiötä perustettaessa 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutettuja tulee olla vähintään 30 perustamista seuraavan toisen kalenterivuoden päättyessä.

Lisäeläkekassassa tulee olla 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutettuja vähintään 100 tai, jos lisäeläkekassan säännöissä niin määrätään, yhteensä vähintään 100 edellä tarkoitettua vakuutettua ja eläkkeensaajaa. Lisäeläkekassassa, joka harjoittaa työkyvyttömyys- tai perheläketoimintaa tulee olla 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutettuja vähintään 300.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää vakuutettujen lukumäärää koskevia poikkeuksia tai pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa enintään vuodella.

4 §

Säännöt

Lisäeläkelaitoksella tulee olla säännöt, joissa on määrättävä:

- 1) toiminimi ja, jos se ilmaistaan kahdella tai useammalla kielellä, ilmaisut edellä tarkoitetuilla kielillä;
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta ja, jos lisäeläkelaitoksen keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa, Suomen kunta, jossa keskushallinto sijaitsee;
- 3) harjoitettava eläkevakuutustoiminta;
- 4) toimintapiiri;
- 5) ketkä ovat eläkelaitoksessa vakuutettuja;
- 6) hallituksen jäsenten ja varajäsenten lukumäärä sekä toimikausi;
- 7) hallituksen jäsenille suoritettavan palkkion peruste;
- 8) tilintarkastajien ja varatilintarkastajien toimikausi;
- 9) miten vakuutetut tulevat järjestelyn osapuoliksi ja eroavat järjestelystä sekä millä perusteella vakuutettu voidaan erottaa;
- 10) etuudet, niiden suuruus tai määräytymisperuste;
- 11) etuuksien saamisen edellytykset ja suorittamisaika;
- 12) takaako eläkelaitos biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason;
- 13) jos vakuutetut suorittavat vakuutusmaksuja, vakuutettujen vakuutusmaksun määräytyminen, suorittamisen ajankohdat ja viivästymisestä johtuvat seuraamukset;
- 14) jos vakuutetut maksavat vakuutusmaksuja, vakuutettujen oikeudesta keskeyttää maksujen suorittaminen;
- 15) maksuperusteisessa lisäeläkejärjestelyssä vakuutettujen oikeudesta valita ja vaihtaa sijoituskohteita;
- 16) onko maksuperusteisessa lisäeläkejärjestelyssä kertyneet varat ja niille laskettavat tuotot mahdollista siirtää toiseen vakuutuslaitokseen;
- 17) säilyttääkö ja missä määrin henkilö, jonka vakuutussuhde on päättynyt ennen eläkkeeseen tai muuhun etuuteen oikeuttavan tapahtuman sattumista, itse ja hänen edunsaajansa oikeuden eläkkeeseen tai muuhun etuuteen;
- 18) eläkelaitoksen varojen ja vastuiden jakautumisesta eläkelaitosta purettaessa.

Lisäksi säännöissä tulee olla:

- 1) tieto siitä, että vakuutetuilla ja heidän edunsaajillaan on oikeus lisäeläkkeeseen tai muuhun etuuteen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettussa liikkeen luovutustilanteessa;

2) tieto siitä, että eläkelaitos toimittaa vakuutetuille, eläkkeen- ja muun etuuden saajille ja edunsaajille 7 luvussa tarkoitetut tiedot, sekä tieto siitä, miten ja milloin tiedot toimitetaan;

3) tieto vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien ja edunsaajien käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista.

Lisäeläkekassan säännöissä tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään määrätä:

1) miten kutsu kassankokoukseen toimitetaan;

2) miten osakkaiden äänioikeus ja äänimäärät jakautuvat kassankokouksessa;

3) jos kassalla on edustajisto, edustajiston jäsenten ja varajäsenten toimikausi ja valitsemistapa sekä jäsenille suoritettavan palkkion peruste;

4) miten osakaskohtainen vakuutusmaksu määräytyy ja seuraamukset maksun viivästymisestä;

5) miten osakas eroaa ja millä perusteella osakas voidaan erottaa kassasta.

Lisäeläkesäätiön säännöissä tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, määrätä:

1) hallituksen jäsenten ja varajäsenten valitsemistapa;

2) noudattaako eläkesäätiö, jossa on useita osakkaita, kirjanpidossaan tasaavaa vai osakaskohtaista järjestelmää;

3) miten osakkaiden osuus 5 luvun 15 §:ssä tarkoitetusta ylikatteesta lasketaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä.

5§

Sääntöjen vahvistaminen

Lisäeläkelaitoksen säännöille ja niiden muutoksille on haettava Finanssivalvonnan vahvistus. Hakemukseen on lisäeläkelaitosta perustettaessa liitettävä perustamissopimus, osakasluettelo ja selvitys siitä, että hallituksen jäsenet täyttävät 3 luvun 1 §:ssä säädettyt kelpoisuusvaatimukset sekä, jos laitokselle on valittu toimitusjohtaja, selvitys siitä, että toimitusjohtaja täyttää mainitussa pykälässä säädetty vaatimukset.

Finanssivalvonnan on vahvistettava lisäeläkesäätiön säännöt tai niiden muutokset, jos säännöt ovat lainmukaiset.

Finanssivalvonnan on vahvistettava lisäeläkekassan säännöt ja niiden muutokset, jos säännöt ovat lainmukaiset eikä aiotun vakuutustoiminnan katsota vaarantavan alan tervettä kehitystä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen sisällöstä sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista.

6 §

Lisäeläkesäätiön eläkkeiden vähentäminen

Sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 15 §:ssä säädetään, jos lisäeläkesäätiön sääntöjen muutos tarkoittaa vakuutettujen eläkkeiden vähentämistä tai poistamista siltä osin kuin eläkkeet ovat karttuneet palveluksesta ennen muutosajankohtaa taikka eläkkeensaajien alkaneiden eläkkeiden tai heidän ja heidän edunsaajiensa vastaisten eläkkeiden vähentämistä tai poistamista, muutoksen vahvistamisen edellytyksenä on, että muutosta on kannattanut vähintään neljä viidesosaa hallituksen kokouksessa läsnä olevista jäsenistä. Lisäksi edellytyksenä on, että muutos on lisäeläkesäätiön toiminnan jatkamisen kannalta välttämätön tai että ne, joiden eläkkeiden alentamista tai poistamista päätös koskee, ovat antaneet tähän suostumuksensa.

Muutos on 1 momentissa tarkoitetulla tavalla välttämätön, jos lisäeläkesäätiö olisi asetettava selvitystilaan 12 luvun 2 §:n 2—6 kohdan perusteella, ellei muutosta tehtäisi.

Muutokseen, joka rajoittaa eläkkeen kasvua muutoksen jälkeen, ei sovelleta 1 ja 2 momenttia.

7 §

Lisäeläkesäätien etuuksien vähentämisessä noudatettavat yleiset periaatteet

Lisäeläkesäätien eläkkeitä ja muita etuuksia 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla vähennettäessä on kohtuullisessa määrin otettava huomioon lisäeläkesäätien säännöissä määrätty etuoikeusjärjestys lisäeläkesäätien varojen jakamisessa etuuden saajien kesken lisäeläkesäätiota purettaessa sekä se, että etuuden saajien ryhmien asema suhteessa toisiinsa säilyy kohtuullisessa määrin samana. Eläkkeitä ja muita etuuksia ei saa vähentää eikä poistaa siltä osin kuin lisäeläkesäätien vastuuvélka on katettu.

8 §

Lisäeläkesäätien etuuksien vähentäminen lakisäateisen eläketurvan muutosten johdosta

Sen estämättä, mitä 6 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 7 §:ssä säädetään, jos lakisäateisiä eläkkeitä ja muita etuuksia vähennetään tai rajoitetaan, lisäeläkesäätien sääntöjen mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia voidaan vastaavasti vähentää tai rajoittaa muuttamalla lisäeläkesäätien sääntöjä myös siten, ettei edellä tarkoitetuilla eläkkeillä ja muilla etuuksilla korvata lakisäateisiin eläkeisiin ja muihin etuuksiin tehtyjä muutoksia.

9 §

Lisäeläkekassan etuuksien vähentäminen

Sääntömuutosta, joka koskee etuuden pienentämistä, ei saa soveltaa vakuutustapahtumaan, joka on sattunut ennen muutoksen voimaantuloa. Uutena vakuutustapahtumana ei pidetä eläkkeen muuttamista vanhuuseläkkeeksi tai oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Jos lisäeläkekassan sääntöjen muutos tarkoittaa vakuutettujen eläkkeiden vähentämistä tai poistamista siltä osin kuin eläkkeet ovat karttuneet palveluksesta ennen muutosajankohtaa, muutoksen vahvistamisen edellytyksenä on, että muutos on lisäeläkekassan toiminnan jatkamisen kannalta välttämätön tai että, ne joiden eläkkeiden alentamista tai poistamista päätös koskee, ovat antaneet tähän suostumuksensa. Sääntöjen muutos on edellä tarkoitettulla tavalla välttämätön, jos lisäeläkekassa olisi asetettava selvitystilaan 12 luvun 2 §:n 2—6 kohdan perusteella, ellei sääntömuutosta tehtäisi.

Lisäeläkekassan eläkkeiden ja muiden etuuksien vähentämisestä päättää kassankokous. Sen estämättä, mitä eläkesäatio- ja eläkekassalain 2 luvun 15 §:ssä säädetään, päätös on pätevä, jos vakuutetut, osakkaat tai edustajiston jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa tai säännöissä määrätty suurempi äänimäärä kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ovat sitä kannattaneet.

Sääntömuutokseen, joka rajoittaa etuuden kasvua muutoksen jälkeen, ei sovelleta 1 ja 2 momenttia.

10 §

Lisäeläkelaitoksen keskushallinto

Lisäeläkelaitoksen keskushallinnon on sijaittava Suomessa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa lisäeläkelaitoksen keskeiset strategiset päätökset tehdään.

3 luku

Johto ja hallintojärjestelmä

1§

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus

Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden on oltava hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Lisäeläkelaitoksen hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä toimitusjohtajalla yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta lisäeläkelaitoksen järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallintointiin.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnasta tosiasiallisesti vastaavista henkilöistä, sovelletaan myös hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen.

2 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus pienessä lisäeläkelaitoksessa

Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkevakuutustoiminnan tuntemus kuin pienen eläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeellista. Jos pieni lisäeläkelaitos harjoittaa etuusperusteista lisäeläkevakuutustoimintaa, hallituksessa on myös oltava hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Jos pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä ei ole 1 momentissa tarkoitettua eläkevakuutustoiminnan tai sijoitustoiminnan tuntemusta, heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnasta tosiasiallisesti vastaavista henkilöistä, sovelletaan myös hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen.

3 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että toiminnasta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt täyttävät 1 tai 2 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua selvityksestä.

4 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan esteellisyys

Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaava henkilö ei saa osallistua hänen ja eläkelaitoksen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua eläkelaitoksen ja kolmannen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hän on palvelussuh-

HE 28/2021 vp

teessa kolmanteen, kolmantena olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtaja taikka sitä vastaavassa asemassa, hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä, taikka jos hänelle on odotettavissa sopimuksesta olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa eläkelaitoksen edun kanssa.

Mitä tässä pykälässä säädetään sopimuksesta, sovelletaan vastaavasti muuhun oikeustoimeen sekä oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen.

5 §

Hallintojärjestelmä

Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnoinnin ja joka on oikeassa suhteessa toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon lisäeläkelaitoksen sijoituspäätösten vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotaan liittyviin tekijöihin. Hallintojärjestelmää on arvioitava säännöllisesti.

Lisäeläkelaitoksen organisaatorakenteen on oltava tarkoituksenmukainen ja selkeä. Vastuualueet tulee jakaa ja erottaa asianmukaisesti toisistaan. Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas tiedonvälitysjärjestelmä.

6 §

Keskeiset toiminnot

Lisäeläkelaitoksella on oltava keskeiset toiminnot. Lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden tulee voida hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti. Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta 9 §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, jonka tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai organisaatioyksikön on oltava eri kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitä tai muita henkilöitä lisäeläkelaitoksessa, samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi lisäeläkelaitoksen hakemuksesta myöntää luvan suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin edellä tarkoitettu työnantaja, jos lisäeläkelaitos antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan kanssa, ja jos lisäeläkelaitoksen toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

7 §

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön ilmoitusvelvollisuus

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava kaikki olennaiset havainnot vastuualueeltaan ja niiden johdosta antamansa suositukset toimenpiteiksi lisäeläkelaitoksen hallitukselle, joka päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on, rajoittamatta oikeutta olla todistamatta itseään vastaan, ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos lisäeläkelaitoksen hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia, kun keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö on ilmoittanut lisäeläkelaitoksen hallitukselle havainneensa:

1) huomattavan riskin, ettei lisäeläkelaitos noudata merkittävää lakisääteistä vaatimusta, ja tämä voisi vaikuttaa merkittävästi vakuutettujen ja etuudensaajien etuihin;

2) toimintonsa suorittamisen yhteydessä lisäeläkelaitokseen tai sen toimintaan sovellettavan lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen merkittävän aineellisen rikkomisen.

8 §

Riskienhallintatoiminto ja riskienhallintajärjestelmä

Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa.

Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla strategioita, prosesseja ja menettelyjä lisäeläkelaitokseen ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvien yksittäisten ja yhdistettyjen riskien sekä näiden keskinäisten yhteyksien säännöllistä tunnistamista, mittaamista, seurantaa, hallintaa ja ilmoittamista varten. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ja niiden keskinäisistä yhteyksistä ilmoittamiseksi lisäeläkelaitoksen hallitukselle.

Lisäeläkelaitoksen riskienhallintajärjestelmän tulee sopia yhteen lisäeläkelaitoksen organisaation ja päätöksentekoprosessin kanssa. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa riskit, joita voi esiintyä lisäeläkelaitoksessa tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa palveluyrityksissä, ja sen tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusliike ja varausten muodostaminen;
- 2) varojen ja velkojen hallinta;
- 3) sijoitukset, erityisesti johdannaiset, arvopaperistettut tuotteet ja vastaavat sitoumukset;
- 4) likviditeetti ja keskittymäriskin hallinta;
- 5) operatiivisten riskien hallinta;
- 6) vakuuttaminen ja muut riskienvähentämistekniikat;
- 7) sijoitussalkkua ja sen hoitoa koskevat ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät riskit ja niiden hallinta.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

9 §

Sisäisen tarkastuksen toiminto

Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen on arvioitava, ovatko sisäinen valvontajärjestelmä, hallintojärjestelmän muut osatekijät ja ulkoistettut toiminnot riittäviä ja tehokkaita. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

10 §

Aktuaaritoiminto

Jos lisäeläkelaitos itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on oltava tehokas aktuaaritoiminto, joka:

- 1) koordinoi ja valvoo vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa;

- 2) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien sekä näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden;
- 3) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun;
- 4) vertaa vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa varten tehtyjä olettamia kokemuseräisiin tietoihin;
- 5) ilmoittaa lisäeläkelaitoksen hallitukselle vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;
- 6) antaa lausunnon lisäeläkelaitoksen yleisestä vakuutuspolitiikasta, jos sillä on käytössä tällainen politiikka;
- 7) antaa lausunnon lisäeläkelaitoksen vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta, jos sillä on käytössä tällaisia järjestelyjä;
- 8) edistää riskienhallintajärjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa.

11 §

Riskienarviointi

Lisäeläkelaitoksen on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienarviointi on kirjattava. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun lisäeläkelaitoksen tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofiilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Jos tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofiili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa mainittuun lisäeläkejärjestelyyn. Riskienarviointi on otettava huomioon lisäeläkelaitoksen strategisissa päätöksissä.

Riskienarviointiin on sisällyttävä:

- 1) kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty lisäeläkelaitoksen johto-, hallinnointi- ja päätöksentekoprosesseihin;
- 2) arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta;
- 3) kuvaus siitä, kuinka lisäeläkelaitos estää eturistiriidat lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan kanssa, jos lisäeläkelaitos ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä tarkoitetulle työnantajalle 6 §:n 3 momentin mukaisesti;
- 4) arviointi lisäeläkelaitoksen kokonaisrahoitustarpeesta ja tervehdyttämissuunnitelmasta, jos lisäeläkelaitoksella on tervehdyttämissuunnitelma;
- 5) arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja kertyneiden etuuksien vähentämismekanismit mukaan lukien, missä määrin ja millä ehdoilla kertyneitä eläke-etuuksia voidaan vähentää ja kuka vähennyksen toteuttaa;
- 6) laadullinen arviointi mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia mukaan lukien lisäeläkelaitosta tai vakuutettuja ja etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muu lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki, vakuutus- ja jälleenvakuutustoitominnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmä;
- 7) laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä;
- 8) kun ympäristö, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, arviointi uusista tai kehittymässä olevista riskeistä mukaan lukien arviointi ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttumisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä.

Riskienarvioinnin soveltamiseksi lisäeläkelaitoksella on oltava käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, joille se on altistunut tai saattaa altistua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja joilla saattaa olla vaikutusta lisäeläkelaitoksen kykyyn huolehtia velvoitteistaan.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava lisäeläkelaitoksen riskienarvioinnissa.

Lisäeläkelaitoksen on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riskienarvioinnista. Finanssivalvonnalle toimitettavassa yhteenvedossa tulee olla ainakin riskienarvioinnin tulokset ja kuvaus riskienarvioinnissa käytetyistä menetelmistä.

12 §

Toimintaperiaatteet, sisäisen valvonnan järjestelmä ja varautumissuunnitelma

Lisäeläkelaitoksen on vahvistettava riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämistä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja sovellettava niitä. Lisäeläkelaitoksen hallituksen on hyväksyttävä toimintaperiaatteet ennakolta sekä tarkastettava niitä vähintään kolmen vuoden välein. Toimintaperiaatteet on mukautettava asianomaisen toiminnon tai alan merkittäviin muutoksiin.

Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät lisäeläkelaitoksen kaikilla organisaatiotasoilla.

Lisäeläkelaitoksen tulee tarkoituksenmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpitein varmistaa toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys sekä laatia varautumissuunnitelma.

13 §

Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuus

Lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö.

Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:

- 1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;
- 2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;
- 3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettua selvityksestä.

14 §

Toiminnan ulkoistaminen

Lisäeläkelaitos voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille, jotka toimivat lisäeläkelaitoksen puolesta.

Keskeisiä toimintoja tai muita tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmän laadun heikkenemiseen;

- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen;
- 4) vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottavan jatkuvan ja tyydyttävän palvelun heikkenemiseen.

Lisäeläkelaitos on toiminnan ulkoistamisesta huolimatta vastuussa kaikista sitä koskevien säädösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. Lisäeläkelaitoksen on varmistettava ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyn ja jatkuvan seurannan avulla.

Lisäeläkelaitoksen toiminnan ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritetään selkeästi lisäeläkelaitoksen ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet.

15 §

Ulkoistamisilmoitus

Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksesta ulkoistaa toimintojaan. Jos ulkoistaminen koskee lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja, johtamista tai hallinnointia, lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle myös ulkoistettuun toimintoon liittyvistä merkittävistä muutoksista. Finanssivalvonnalla on oikeus ilman aiheetonta viivytystä saada lisäeläkelaitokselta ja palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista toiminnoista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta.

16 §

Palkka -ja palkkiopolitiikka

Lisäeläkelaitokselle on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus lisäeläkelaitoksen riskiprofiiliin.

Palkka- ja palkkiopolitiikkaa on sovellettava myös lisäeläkelaitoksen ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluyrityksiin, jos ne eivät kuulu seuraavien direktiivien soveltamisalaan:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Palkka- ja palkkiopolitiikan tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

Palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen, täytäntöönpanon ja ylläpidon on sovittava yhteen lisäeläkelaitoksen toiminnan, riskiprofiilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn kanssa. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa lisäeläkelaitoksen riskiprofiilin tai sääntöjen kanssa.

Lisäeläkelaitoksen on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, joiden ajantasaisuutta on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein. Lisäeläkelaitos vastaa palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanosta ja sen tulee hallinnoida sekä valvoa palkkoja ja palkkiota selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti. Lisäeläkelaitoksen on säännöllisesti julkistettava merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan, jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 toisin säädetä. Lisäeläkelaitoksen palkka- ja palkkiopolitiikan on:

- 1) tuettava lisäeläkelaitoksen turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia;
- 2) vastattava lisäeläkelaitoksen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuensaajien pitkän aikavälin etuja;
- 3) sisällettävä toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat;
- 4) oltava johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

17 §

Selvitys muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaisen kelpoisuudesta

Jos Finanssivalvonta vaatii 1 tai 13 §:ssä tarkoitettulta henkilöltä selvityksen siitä, että hän täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset tai siitä että hän ei ole ollut konkurssissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta selvitykseksi vastaavat asiakirjat kuin Suomen kansalaiselta.

Finanssivalvonnan on myös hyväksyttävä 1 momentissa tarkoitetuksi selvitykseksi tuomioistuimen antama rekisteriote tai, jos tällaista ei ole saatavissa, vastaava asiakirja, jonka toimivaltainen oikeus- tai hallintoviranomainen on antanut siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen 1 tai 13 §:ssä tarkoitettu henkilö on. Jos edellä tarkoitettua asiakirjaa ei ole saatavissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi vakuutus, jonka 1 tai 13 §:ssä tarkoitettu henkilö on antanut Finanssivalvonnalle tai toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle tai notaarille siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen hän on. Edellä tarkoitettun oikeus- tai hallintoviranomaisen tai notaarin on todistettava vakuutus oikeaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi siitä, että toisen ETA-valtion kuin Suomen kansalainen ei ole ollut konkurssissa, hänen toisen ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tai ammatti- tai toimialajärjestölle asiasta antama kirjallinen vakuutus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettut asiakirjat on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa niiden myöntämispäivästä.

4 luku

Tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastus

1 §

Tasaava tai osakaskohtainen kirjanpito lisäeläkesäätiössä

Lisäeläkesäätiön on laadittava kirjanpitonsa osakaskohtaista järjestelmää noudattaen, ellei Finanssivalvonta ole myöntänyt lisäeläkesäätiölle lupaa noudattaa kirjanpidossaan tasaavaa järjestelmää.

Osakaskohtaisessa järjestelmässä kirjanpito on laadittava siten, että siitä käyvät selville kunkin lisäeläkesäätiöön kuuluvan osakkaan osalta erikseen tuloslaskelmaan ja taseeseen päättyvät erät. Osakkaan lisäeläkesäätiölle antamat varat on katsottava kyseisen osakkaan hyväksi.

Tasaavassa järjestelmässä lisäeläkesäätiölle suoritettava vakuutusmaksu jaetaan kunkin osakkaan hyväksi lisäeläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Osakkaan vastuuvelan katteena on osakkaan vastuovelkaa vastaava suhteellinen osa lisäeläkesäätiön varoista.

2 §

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Lisäeläkelaitoksen on laadittava ja julkistettava vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva lisäeläkelaitoksen varoista, vastuista ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä merkittävät sijoitukset. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä lisäeläkelaitoksen hallituksen ja tilintarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.

3 §

Taseeseen merkittävät erät

Lisäeläkelaitoksen taseeseen merkitään:

1) rahat ja muut kuin taseessa sijoituksiksi merkittävät saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;

2) vastuvelka 5 luvun säännöksiä noudattaen laskettuun arvoon;

3) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.

4 § Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteen arvostaminen

Jos kulukirjaus, joka on tehty 1 momentin 1 kohdan perusteella, osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

4 §

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteen arvostaminen

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevat sijoitukset esitetään taseessa erikseen arvostettuina käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan.

HE 28/2021 vp

Omaisuuksien siirrot sijoitusten ja sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevien sijoitusten välillä tapahtuvat käyvillä arvoilla.

5 §

Tilintarkastajan valinta

Lisäeläkelaitoksessa on oltava vähintään yksi tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja.

Tilintarkastajan valitsee lisäeläkesäätiössä hallitus ja lisäeläkekassassa kassankokous.

5 luku

Vastuuvelka, vakuutusmaksut ja vakavaraisuus

1 §

Vastuuvelka

Lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisista sitoumuksista aiheutuva vastuu kirjataan vastuuvelaksi, jonka muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu.

Lisäeläkelaitoksen vastuuvelan on vastattava jatkuvasti niiden sääntöjen mukaisten lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Lisäeläkelaitoksen vakuutusmatematiikan on laskettava vastuuvelka vuosittain.

2 §

Vakuutusmaksuvastuu

Etuusperusteisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksuvastuun on vastattava tulevista vakuutus tapahtumista johtuvien suoritusten pääoma-arvoa, jota laskettaessa eläkkeen tai muun etuuden katsotaan karttuvan suoraviivaisesti eläkkeeseen oikeuttavalta ajalta eläkeiän täyttämiseen mennessä. Vakuutusmaksuvastuun on kuitenkin oltava vähintään saman suuruinen kuin se olisi, jos henkilö olisi lakannut olemasta 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa työ- tai virkasuhteessa taikka muussa palvelussuhteessa osakkaaseen taikka osakkaan lähettämä työntekijä taikka lakannut kuulumasta osakkaan johtoon tilinpäätöshetkellä.

Lisäeläkelaitoksella voi olla indeksikorotusvastuu, jota saa käyttää tulevien korotusten lisäksi ainoastaan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen vastuuvelan kasvun peittämiseen. Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä indeksikorotusvastuun käyttämisestä.

Muun maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn kuin sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksuvastuu on maksettujen vakuutusmaksujen ja vakuutukselle hyvitettyjen muiden tuottojen yhteismäärä vähennettynä vakuutusurvan ylläpitämisestä ja vakuutuksen hoitamisesta perityillä kuluilla. Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksuvastuun on vastattava vastuuvelan katteena olevan omaisuuden käypää arvoa.

3 §

Korvausvastuu

Korvausvastuun on vastattava sattuneiden vakuutus tapahtumien johdosta suoritettavia maksamatta olevia korvausmääriä- ja muita määriä. Lisäeläkekassalla voi olla korvausvastuuseen luettava runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuupollisesti laskettava erä (*tasoitusmäärä*).

4 §

Vastuuvelan laskuperusteet

Lisäeläkelaitoksella on oltava laskuperusteet vastuuvelan määrittelemiselle.

Vastuuvelan laskennassa käytettävät kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja muut muuttajat on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä. Niiden muuttaminen voi olla perusteltua, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu.

Jos lisäeläkekassan vastuuvelan laskuperusteita muutetaan, perusteita on sovellettava myös niihin henkilöihin, jotka ovat olleet vakuutettuina ennen muutosta, jollei heitä varten laadita eri laskuperusteita. Jos lisäeläkesäätiön vastuuvelan laskuperusteita muutetaan, perusteita on sovellettava kaikkiin vakuutettuihin.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja laskuperusteiden sisällöstä sekä vastuuvelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

5 §

Vastuuvelan laskennassa käytettävä korko

Lisäeläkelaitoksen on valittava vastuuvelan laskennassa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä vastuuvelan laskennassa käytettävän koron enimmäismäärästä. Finanssivalvonnan on enimmäiskorkoa määritessään otettava huomioon:

1) korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen, valtion joukkovelkakirjalainojen, Euroopan vakauskon mekanismin joukkovelkakirjalainojen, Euroopan investointipankin joukkovelkakirjalainojen tai Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto;

2) lisäeläkelaitosten lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso.

Finanssivalvonta voi antaa lisäeläkelaitokselle hakemuksesta luvan käyttää vastuuvelan laskennassa 2 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa lisäeläkkeiden vastuuvelkaa kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennyksen. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin lisäeläkkeiden vastuuvelkaa kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun vastuuvelan kesto.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

6 §

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn laskuperusteet

Lisäeläkelaitoksella on oltava maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn osalta laskuperusteet:

- 1) suoritetuista vakuutusmaksuista johtuvan vakuutusturvan määrälle;
- 2) määrälle, jonka vakuutettu voi siirtää toiseen lisäeläketurvaa järjestävään laitokseen, jos järjestelyyn sisältyy siirto-oikeus;
- 3) vapaakirjalle, joka vastaa vakuutetun omia maksuosuuksia vastaavaa osaa kertyneistä varoista.

7 §

Vapaakirjan laskuperusteet

Jos joku voi lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaan saada vapaakirjan, lisäeläkelaitoksella on oltava laskuperusteet vapaakirjan määrittämiselle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä vapaakirjan määrittämisessä noudatettavista laskuperusteista.

8 §

Lisäeläkekassan laskuperusteet

Lisäeläkekassalla on oltava laskuperusteet etuusperusteisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksun määrittämiseksi. Vakuutusmaksun laskuperusteet on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

9 §

Vakuutettujen ja eläkkeensaajien etujen turvaaminen

Tässä luvussa tarkoitetut laskuperusteet on laadittava vakuutettujen ja eläkkeensaajien edut turvaavalla tavalla.

10 §

Vakuutustekninen katevaja

Jos lisäeläkelaitoksen vastuuvelan laskuperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen vastuovelka on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, Finanssivalvonta voi myöntää lisäeläkelaitokselle luvan merkitä edellä tarkoitettujen vastuuvelkojen erotus taseeseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena (katevaja) , jos lisäeläkelaitoksen varat eivät riittäisi uusien perusteiden mukaisen vastuuvelan kattamiseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisen edellytyksenä on, että lisäeläkelaitos laatii suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, joka saa olla enintään kymmenen vuotta. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua lisäeläkelaitoksen arvioituun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava osakkaiden, vakuutettujen sekä eläkkeen- ja edunsaajien saatavilla.

Suunnitelmassa on otettava huomioon lisäeläkelaitoksen varojen ja vastuiden vastaavuus, riskiprofiili, maksuvalmiussuunnitelma, eläke-etuuksien saamiseen oikeutettujen vakuutettujen ikärakenne, perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä rahastoimattomien ja osittain rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttaminen täysin rahastoiduiksi.

Jos lisäeläkejärjestely puretaan 1 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa, lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Lisäeläkelaitoksen on laadittava suunnitelma purettavan lisäeläkejärjestelyn vastuiden ja varojen siirtämiseksi toiselle lisäeläke-toimintaa harjoittavalle lisäeläkelaitokselle tai vakuutusyhtiölle. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Suunnitelman pääsisällön on oltava vakuutettujen saatavilla.

11 §

Vakuutusmaksut lisäeläkesäätiössä

Osakkaan on suoritettava vakuutusmaksuja tai asetettava vastuuvelan katteeksi hyväksyttäviä vakuuksia vastuuvajauksen täyttämiseksi vuosittain vähintään siten, että ne yhdessä lisäeläkesäätiön muiden varojen ja vakuuksien kanssa riittävät 6 luvun 5 §:ssä tarkoitetun vastuuvelan kattamiseen. Jos lisäeläkesäätiön varat eivät riitä vastuuvelan ja muiden vastuiden kattamiseen, erotus merkitään taseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena.

Vakuutusmaksuja on aina kuitenkin suoritettava rahana vähintään määrä, joka tarvitaan lisäeläkelaitoksen maksuvalmiuden ylläpitämiseen.

12 §

Varautuminen korvausmenon vaihteluun

Lisäeläkekassan on jälleenvakuutuksella tai muulla tavoin järjestettävä toimintansa siten, että syntyy vakuutettuja etuja turvaava suhde korvausmenojen todennäköisen vaihtelun ja lisäeläkekassan vastuukyvyyn välillä.

13 §

Lisäeläkekassan vararahasto

Lisäeläkekassalla on oltava vararahasto, jota tulee vuosittain kartuttaa vähintään 20 prosentilla tilinpäätöksen osoittamasta ylijäämästä. Kun vararahasto on vähintään yhtä suuri kuin tilikauden ja kahden edellisen tilikauden maksutulon keskimäärä, siirto vararahastoon ei ole enää pakollinen.

Vararahastoa saadaan alentaa kassankokouksen päätöksen mukaisesti ainoastaan vahvistetun taseen osoittaman alijäämän kattamiseksi.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi hakemuksesta antaa kassalle luvan erityisistä syistä alentaa vararahaston määrää.

Lisäeläkekassalla voi olla myös muita rahastoja, joita kartutetaan ja käytetään säännöissä määrättyllä tavalla.

14 §

Tilinpäätöksen alijäämän kattaminen lisäeläkekassassa

Jos lisäeläkekassan tilinpäätös osoittaa alijäämää, alijäämän kattamiseen tulee käyttää ensin ylijäämä edellisiltä tilikausilta ja sitten 13 §:n mukaiset rahastot ja perustamispääoma. Jollei alijäämää saada katetuksi, on niille, jotka tilikauden aikana ovat olleet velvollisia suorittamaan maksuja kassalle, viipymättä määrättävä lisämaksu, jos kassan säännöissä on lisämaksun suorittamiseen velvoittava määräys. Lisämaksun tulee olla suhteellinen tilikaudelta suoritettavaan maksuun ja enintään sen suuruinen. Lisämaksu saa ylittää puuttuvan määrän enintään 20 prosentilla.

Jollei maksuvelvollinen määrää aikana suorita hänelle määrättyä lisämaksua, se on viipymättä pantava ulosottoihin perittäväksi. Jollei lisämaksua saada perityksi, puuttuva määrä on, siinä määrin kuin sen periminen vielä on tarpeen, jaettava toisten maksuvelvollisten maksettavaksi ottaen kuitenkin huomioon 1 momentissa tarkoitettu rajoitus.

HE 28/2021 vp

Lisämaksu viivästyskorkeineen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

15 §

Pysyvän ylikatteen palauttaminen osakkaille

Jos lisäeläkelaitoksen 6 luvun säännösten ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisten varojen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan pysyvästi kattavan vastuuvelan määrän ja varojen kokonaisuudessaan ylittävän lisäeläkelaitoksen vastuuvelan ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat saadaan Finanssivalvonnan luvalla palauttaa osakkaille vakuutusteknisten vastuuvelkojen mukaisessa suhteessa.

Jos lisäeläkesäätiö noudattaa tasaavaa kirjanpitojärjestelmää, 1 momentissa tarkoitetut erotusta vastaavat varat palautetaan osakkaille säätiön säännöissä määrätyin osuuksin siten, että osakkaiden on samanaikaisesti vastaanotettava palautettavat varat.

Siltä osin kuin 1 momentissa tarkoitettu erotus on karttunut vakuutettujen suorittamista mak-suista, palautusta osakkaalle ei saa tehdä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, että ylikatetta arvioitaessa katteeseen kuuluvien varojen arvo lasketaan tiettyjen omaisuuslajien osalta käyvästä arvosta poikkeavasti.

16 §

Maksuosuuksien eriyttäminen maksuperusteisessa lisäeläkejärjestelyssä ja vapaakirja

Jos vakuutetut osallistuvat maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn rahoittamiseen, lisäeläkelai-toksen vastaanottamat vakuutusmaksut on eriteltävä osakkaan ja vakuutettujen maksuosuuksiin.

Jos vakuutettu lakkaa olemasta maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn osapuoli ennen vakuu-tustapahtuman sattumista, hänelle on annettava vapaakirjana vähintään hänen omia maksu-osuuksiaan vastaava osuus kertyneistä varoista.

17 §

Ylikatteen siirtäminen lisäeläkelaitoksen osastojen välillä

Jos lisäeläkelaitoksen etuusperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavan osaston varojen arvioi-daan tilinpäätöksen yhteydessä pysyvästi ylittävän tämän toiminnan vastuuvelan ja muiden vel-kojen määrän, erotusta vastaavat varat voidaan siirtää kyseisestä osastosta maksuperusteista li-säeläkejärjestelyä hoitavaan osastoon. Edellytyksenä on lisäksi, että maksuperusteista lisäelä-kejärjestelyä rahoittava osakas vastaa kyseisen etuusperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavan osaston riskeistä ja että osastolle, jolta varoja siirretään, ei jää vastuuvajausta.

18 §

Vakavaraisuuspääoma

Jos lisäeläkelaitos takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on jatkuvasti oltava vakuutusteknisen vastuuvelan lisäksi riittävästi omia varoja, joilla se pystyy täyttämään 19—24 §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähim-mäismäärää koskevan vaatimuksen (omien varojen vähimmäismäärä).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjeste-lyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Lisäeläkelaitoksen 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) lisäeläkekassan maksettu pohjarahasto ja maksettu takuupääoma;
- 2) vararahasto ja muut rahastot;
- 3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 4) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä tarkoitetut vapaaehtoiset varaukset;
- 5) lisäeläkelaitoksen hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisena;
- 6) 5 momentissa säädetyn rajoituksen, lisäeläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä, kun 25 prosenttia pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä on maksettu;
- 7) 5 momentissa säädetyn rajoituksen, lisäeläkesäätiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta peruspääoman määrästä, kun 25 prosenttia lisäeläkesäätiön peruspääomasta on maksettu.

Lisäeläkelaitoksen 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

- 1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;
 - 2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;
 - 3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;
 - 4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä;
 - 5) johdannaisopimuksista lisäeläkelaitokselle koitua mahdollinen enimmäistappio.
- Edellä 3 momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua maksamatta olevaa määrää saa lukea omiin varoihin enintään määrän, joka vastaa 50 prosenttia omien varojen määrästä tai omien varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on pienempi.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä;
- 2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

19 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokista 1 ja 2

Lukuun ottamatta vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vakuutuksia mainitussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 1 ja 2 kuuluvien vakuutusosten osalta 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2 ja 3 momentin mukaiset määrät.

Vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus ja saatu tulos kerrotaan 24 §:n 1 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nolaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus. Korkeintaan kolmeksi vuodeksi otetussa kuolemanvaravakuutuksessa osuus on kuitenkin 0,1 prosenttia ja, jos vakuutus on otettu useammaksi kuin kolmeksi, mutta enintään viideksi vuodeksi, osuus on 0,15 prosenttia. Saatu tulos kerrotaan 24 §:n 2 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

20 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 3

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 3 kuuluvien vakuutusten osalta 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2—5 momentin mukaiset määrät.

Jos 18 §:n mukaista toimintaa harjoittava lisäeläkelaitos vastaa sijoitusriskistä, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus.

Jos 18 §:n mukaista toimintaa harjoittava lisäeläkelaitos ei vastaa sijoitusriskistä eikä sillä ole oikeutta muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 1 prosentin osuus.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nolaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus.

Jos 18 §:n mukaista toimintaa harjoittava lisäeläkelaitos ei vastaa sijoitusriskistä ja sillä on oikeus muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten viimeksi kuluneen tilikauden hallintokuluista lasketaan 25 prosentin osuus.

21 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 5

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 5 kuuluvien vakuutusten osalta 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 1 prosentti vakuutuksiin liittyvistä varoista.

22 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 6

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 6 kuuluvien vakuutusten osalta 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 4 prosenttia vakuutusten vakuutusmaksuvastuun määrästä viimeksi kuluneen tilikauden lopussa. Näin saatu tulos kerrotaan 24 §:n 1 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

23 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä vahinkovakuutusluokista 1 ja 2

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osuus 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärästä on 2—5 momentissa tarkoitettujen laskelmien tuloksista suurin.

Lisäeläkelaitoksen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 vakuutusmaksutulosta lasketaan yhteen 18 prosenttia ensimmäisestä 50 000 000 eurosta ja 16 prosenttia sen yli menevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 24 §:n 3 momentissa.

Jos lisäeläkelaitoksen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 vakuutusmaksutuotto on suurempi kuin vakuutusmaksutulo, 2 momentin mukainen laskelma tehdään käyttäen vakuutusmaksutulon sijasta vakuutusmaksutuottoa.

Lisäeläkelaitoksen kolmen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta korvauskulujen keskiarvosta lasketaan yhteen 26 prosenttia ensimmäisestä 35 000 000 eurosta ja 23 prosenttia sen ylimenevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 24 §:n 3 momentissa.

Jos 1 momentissa tarkoitettu 2—4 momentin mukaisesti määräytyvä omien varojen vähimmäismäärä on pienempi kuin edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä, omien varojen vähimmäismäärän on oltava vähintään edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna suhdeluvulla, joka saadaan, kun tilikauden lopun omalla vastuulla oleva vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten korvausvastuu jaetaan tilikauden alun omalla vastuulla olevalla korvausvastuulla. Tämä suhdeluku ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 1.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää tässä pykälässä säädettyjen määrien muuttamisesta Euroopan unionin tilastotoimiston Eurostatin julkaiseman Euroopan kuluttajahintaindeksin muutosten perusteella. Tarkistettu euromäärä pyöristetään ylöspäin lähimpään täyteen 100 000 euroon.

24 §

Suhdeluvut laskettaessa vakavaraisuuspääoman vähimmäismääriä

Edellä 19 §:n 2 momentissa ja 22 §:ssä tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden omalla vastuulla olevaa vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summaa vastaavaan summaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,85.

Edellä 19 §:n 3 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden kyseessä olevien vakuutusten omalla vastuulla olevaa riskisummaa vastaavaan riskisummaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

Edellä 23 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kolmen viimeksi kuluneen tilikauden omalle vastuulle jäävää korvauskulua vastaavaan korvauskuluun ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

25 §

Tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma

Jos lisäeläkelaitoksen 18 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu omien varojen määrä on pienempi kuin 18 §:n 1 momentissa tarkoitettu omien varojen vähimmäismäärä, sen on viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, miten lisäeläkelaitos vuoden kuluessa täyttää omien varojen vähimmäismäärän.

Lisäeläkelaitoksen, jonka vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin yksi kolmasosa 19 §:ssä tarkoitettusta vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärästä, on laadittava ja viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että lisäeläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin kolmen kuukauden kuluessa lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelman hyväksymisestä suurempi kuin yksi kolmasosa vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärästä. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, Finanssivalvonta voi erityisen painavista syistä jatkaa määräaika enintään kolmella kuukaudella.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimittamisesta sen hyväksyttäväksi.

HE 28/2021 vp

26 §

Ylikatteen palauttamista koskevat poikkeukset lisäeläkekassassa

Jos lisäeläkekassa takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton ja etuuksien tason, eläkejärjestelyyn ei sovelleta 14 eikä 15 §:ää.

27 §

Varojen erillisuus

Lisäeläkelaitoksen on pidettävä maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn varat ja velat sekä tuotot ja kulut omissa osastoissaan erillään lisäeläkelaitoksen muista varoista.

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevat varat, joita ei lain mukaan ole käytettävä muihin tarkoituksiin, on käytettävä yksinomaan kyseisen järjestelyn eläkkeiden ja muiden etuuksien turvaamiseen.

28 §

Lisäeläkelaitoksen vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Lisäeläkelaitoksella on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, jonka kelpoisuuden sosi-aali- ja terveystministeriö on vahvistanut vakuutusyhtiölain (521/2008) 31 luvun 6 §:n perusteella tai jonka kelpoisuus on mainitun luvun 7 §:n nojalla rinnastettavissa tähän.

Lisäeläkelaitoksen vakuutusmatemaatikon on suoritettava laitoksen tilasta vakuutustekninen tutkimus vähintään joka toinen vuosi sekä muulloinkin, jos Finanssivalvonta pitää sitä tarpeellisenä.

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon nimittämisestä ja erottamisesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

6 luku

Varojen sijoittaminen ja vastuuvelan kattaminen

Yleiset periaatteet

1 §

Varoja koskevat yleiset periaatteet

Lisäeläkelaitoksen varoja ei saa käyttää sen toiminnalle ilmeisen vieraaseen tarkoitukseen 1 luvun 3 §:n 1 momentin vastaisesti.

2 §

Lainanottoa ja takausta koskevat rajoitukset

Lisäeläkelaitos ei saa ottaa muuta lainaa kuin tilapäisiä, lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiutensa ylläpitämiseksi.

Lisäeläkelaitos ei saa antaa takausta.

3 §

Sijoittamista koskevat yleiset periaatteet

Lisäeläkelaitoksen varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistaa. Lisäeläkelaitoksen varat on sijoitettava siten, että varmistetaan sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus kokonaisuutena. Lisäeläkelaitoksen varoja sijoitettaessa on huolehdittava niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta.

Lisäeläkelaitoksen sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai samaan yritysryhmään kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden varoihin eivät saa asettaa lisäeläkelaitosta alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle.

Lisäeläkelaitoksen on sijoitettava varansa vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Lisäeläkelaitoksen tulee eturistiriitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti. Lisäeläkelaitos voi varoja sijoitessaan ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön sekä sosiaalisiin ja hallintotapaan liittyviin tekijöihin.

Finanssivalvonta voi yksittäistapauksessa määrätä, jos siihen 1 momentin soveltamisen kannalta on erityistä syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea lisäeläkekassan vastuuelan katteeseen.

4 §

Sijoitussuunnitelma ja sijoituspolitiikka

Lisäeläkelaitoksen hallituksen on laadittava laitoksen varojen sijoittamista koskeva suunnitelma. Sijoitussuunnitelmassa tulee olla sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys, joka on julkistettava. Selvitystä on tarkistettava ilman viivytystä kaikkien merkittävien sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen ja vähintään joka kolmas vuosi. Sijoituspolitiikan periaatteita koskevassa selvityksessä tulee olla vähintään:

1) selvitys käytetyistä sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmistä sekä strategiasta, jota noudattaen eläkelaitos on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon vastuuelan luonteen ja keston;

2) selvitys prosesseista riskien hallitsemiseksi;

3) selvitys ympäristön sekä sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottamisesta sijoituspolitiikassa;

4) selvitys lisäeläkelaitoksen luottoarviointiprosessista sekä sen riittävydestä ottaen huomioon lisäeläkelaitoksen toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Sijoitussuunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta.

Vastuuelan kattaminen

5 §

Katettava vastuuelka

Lisäeläkelaitoksen on katettava 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vastuuelka, josta on ensin vähennetty:

1) jälleenvakuuttajan osuus enintään Finanssivalvonnan hyväksymään määrään;

2) takautumisoikeuteen perustuvat saamiset.;

Lisäeläkelaitoksen katettavasta vastuuelasta voidaan vähentää 5 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

6 §

Katevarojen arvostaminen

Varat, joilla katetaan 5 §:ssä tarkoitettu vastuovelka, arvostetaan käypään arvoon. Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen varojen arvostamisesta.

7 §

Vastuuvelan katteeksi hyväksyttävät varat ja vakuudet

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu vastuovelka on katettava tässä pykälässä säädetyllä omaisuudella. Vastuuvelan katteen on oltava:

- 1) joukkovelkakirjalainoja ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä;
- 2) velkasitoumuksiin perustuvia lainasaamisia- ja muita saamisia;
- 3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia sekä pääomalainoja ja muita sitoumuksia, joilla on heikompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;
- 4) osuuksia sijoitus- ja vaihtoehtorahastoissa;
- 5) kiinteistöjä, rakennuksia vuokraoikeuksineen ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia sopimukseen tai muuhun oikeustoimeen perustuvia vuokra- ja käyttöoikeuksia tai muita vastaavia oikeuksia, jotka on kirjattu erityisinä oikeuksina kiinteistörekisteriin;
- 6) osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä;
- 7) rakennusaikaisia saamisia kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa tässä kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa katteen haltijana olevalla lisäeläkelaitoksella on määräämisvalta;
- 8) muita arvopapereita;
- 9) vakuutusmaksusaamisia osakkailta sekä muita saamisia jälleenvakuuttajilta kuin 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja jälleenvakuuttajien osuuksia;
- 10) verotuksessa vahvistettuja verosaamisia ja muita saamisia valtioilta sekä muilta julkisyhteisöiltä;
- 11) saamisia takuurahastoilta;
- 12) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja aineellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;
- 13) rahaa ja pankkisaamisia sekä talletuksia luottolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;
- 14) korkosaamisia, vuokrasaamisia, muita tulojäämiä ja muita vastaavia siirtosaamisia sekä menoennakoita.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lisäeläkesäätiön vastuuvelan katteena voi olla vastuuvajaus, jonka täyttämiseksi on asetettu katekelpoinen vakuus. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät.

Lisäeläkelaitoksen hakemuksesta Finanssivalvonta voi erityisistä syistä hyväksyä enintään 2 vuoden määräajaksi vastuuvelan katteeksi muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta, joka on riskiltään samankaltaista kuin 1 momentissa tarkoitettu omaisuus.

Lisäeläkelaitoksen on luetteloitava vastuuvelan kate. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä kateluettelon muodosta ja säilyttämisestä, omaisuuserien merkitsemisestä luetteloon, luettelon laatimisaikankohdasta sekä vastuuvelan katteena olevan omaisuuden luetteloon merkitsemisen ajankohdista.

8 §

Vastuuvelan kattaminen kokonaan velkasitoumuksilla, ja talletuksilla ja rahasto-osuuksilla

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu vastuovelka voidaan kattaa kokonaan:

- 1) velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA- valtio;
 - 2) velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;
 - 3) velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos tai vakuutusyhtiö;
 - 4) talletuksilla ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa luottolaitoksessa;
 - 5) velkasitoumuksilla, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla;
 - 6) Euroopan investointipankin liikkeelle laskemilla tai takaamalla sijoituksilla Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaiseen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneeseen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääomarahastoon;
 - 7) velkasitoumuksilla, joiden panttivakuutena on 3 kohdassa tarkoitettujen vakuutusyhtiön antamia henkivakuutuksia tai 1, 2 ja 5 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.
- Mitä 1 momentissa säädetään ei sovelleta, jos velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus ei kuulu eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan I.

9 §

Vastuuvelan kattaminen osaksi velkasitoumuksilla

Edellä 5 §:ssä tarkoitettusta vastuovelasta enintään 70 prosenttia voidaan kattaa velkasitoumuksilla:

- 1) joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä;
- 2) joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä;
- 3) joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuun ETA-valtiossa sijaitsevaan omaisuuteen taikka joiden vakuutena on 7 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai osuuksia kiinteistöyhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa;
- 4) joiden panttivakuutena on 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

10 §

Vastuuvelan kattaminen osaksi osakkeilla ja niihin rinnastettavalla omaisuudella

Edellä 5 §:ssä tarkoitettusta vastuovelasta enintään 70 prosenttia voidaan kattaa:

- 1) kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä olevilla osakkeilla, osuuksilla ja muilla yhteisöjen liikkeeseen laskemilla arvopapereilla lukuun ottamatta 9 §:ssä tarkoitettuja velkasitoumuksia;

2) sellaisten yhteisöjen, osakkeilla, osuuksilla ja muilla näiden liikkeeseen laskemilla arvopapereilla, joilla on kotipaikka ETA-valtiossa, lukuun ottamatta 9 §:ssä tarkoitettuja velkasitoumuksia;

3) 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen ottamilla pääomalainoilla ja muilla sitoumuksilla, joilla on heikompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

4) velkasitoumuksilla, joiden panttivakuutena on tässä pykälässä tarkoitettuja arvopapereita.

11 §

Vastuuvelan kattaminen osaksi saamisilla, rahasto-osuuksilla ja muilla sijoituksilla

Edellä 5 §:ssä tarkoitettusta vastuuvelasta enintään 25 prosenttia voidaan kattaa 2 momentissa tarkoitetuilla varoilla.

Tässä momentissa tarkoitettujen varojen osalta vastuuvelan katteeksi hyväksyttävien varojen enimmäismäärä, laskettuna prosentteina 5 §:ssä tarkoitettusta vastuuvelasta on:

1) muut saamiset jälleenvakuuttajilta kuin 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen jälleenvakuuttajien osuudet yhteensä 25 prosenttia;

2) verotuksessa vahvistetut tai muut vastaavat saamiset ETA-valtiossa sijaitsevalta julkisyhteisöiltä yhteensä 25 prosenttia, joista saaminen muulta yksittäiseltä julkisyhteisöltä kuin ETA-valtiolta voi olla enintään 10 prosenttia;

3) 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen osuudet yhteensä 25 prosenttia siten, että yhden sijoitusrahaston osuus voi olla enintään 5 prosenttia;

4) osakkeet ja osuudet ja muut yhteisöjen liikkeeseen laskemat arvopaperit, joilla käydään kauppaa muussa valtiossa kuin ETA- tai OECD-valtiossa säänneltyä markkinää vastaavalla markkinalla, enintään 15 prosenttia;

5) muut 7 §:ssä tarkoitettut varat enintään 10 prosenttia.

12 §

Vastuuvelan kattaminen osaksi sijoitusrahasto- ja vaihtoehtorahasto-osuuksilla

Osuudet sijoitusrahastoissa ja vaihtoehtorahastoissa luetaan 8—11 §:ssä tarkoitettuun omaisuuteen ja lasketaan mainituissa pykälissä säädettyihin enimmäismääriin.

Jos sijoitusrahaston tai vaihtoehtorahaston varoista yli 70 prosenttia on sijoitettu muuhun kuin 8—10 §:n mukaiseen omaisuusryhmään, luetaan rahasto-osuudet 11 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin sijoituksiin.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, 5 §:ssä tarkoitettua vastuuvelkaa voidaan kattaa osuuksilla sellaisissa sijoitusrahastoissa ja vaihtoehtorahastoissa, jotka sijoittavat varansa 7 §:n 5 kohdassa tarkoitettuun omaisuuteen.

Katettavasta vastuuvelasta enintään määrä, joka vastaa 25 prosenttia vastuuvelan kokonaismäärästä, voidaan sijoittaa yhteen tässä pykälässä tarkoitettuun sijoitusrahastoon tai vaihtoehtorahastoon.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään osuuksista sijoitus- ja vaihtoehtorahastoissa, sovelletaan myös Euroopan investointipankin liikkeelle laskemiin tai takaamiin sijoituksiin Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaiseen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneeseen rahastoon ja eurooppalaiseen riskipääomarahastoon.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan katteeseen.

13 §

Osakkaana olevaan yhteisöön sijoittamista koskevat rajoitukset

Jos lisäeläkelaitoksessa on useita osakkaita, sijoitukset osakkaana olevaan yhteisöön on tehtävä varovaisuutta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.

Lisäeläkelaitos saa sijoittaa osakkaanaan olevaan yhteisöön enintään viisi prosenttia varoistaan. Jos osakas kuuluu konserniin, sen kanssa samaan konserniin kuuluviin yrityksiin saa sijoittaa enintään kymmenen prosenttia lisäeläkelaitoksen varoista. Edellä säädettyä rajoitusta ei sovelleta osakkaalle annettuun lainaan, jolle on annettu osakkaasta riippumaton katekelpoinen vakuus.

Lisäeläkesäätiöllä on oikeus vakuutta vastaan antaa varojaan velaksi osakkaalle. Osakkaan on suoritettava saamastaan ja myös muulla perusteella syntyneestä velasta lisäeläkesäätiölle vähintään 5 luvun 5 §:n mukaisesti vastuuvelkaa laskettaessa käytettävän koron suuruinen korko.

14 §

Lisäeläkesäätiön osakkaaseen sidoksissa olevaan omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset

Sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, lisäeläkesäätiön 5 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta voidaan kattaa enintään 25 prosenttia tässä pykälässä tarkoitetuilla varoilla.

Tässä momentissa tarkoitettujen varojen osalta vastuuvelan katteeksi hyväksyttävien varojen enimmäismäärä, laskettuna prosentteina 5 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta on:

1) velkasitoumukset, joissa velallisena on lisäeläkesäätiön osakas ja joilla ei ole osakkaasta riippumatonta 7—10 §:n mukaista vakuutta yhteensä 25 prosenttia;

2) lisäeläkesäätiössä osakkaana olevan yhteisön osakkeet ja osuudet, jos niillä käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, enintään 10 prosenttia.

Edellä 1 momentissa ja 15 §:ssä tarkoitettulla omaisuudella voidaan kattaa yhteensä enintään 25 prosenttia vastuuvelasta.

Sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, lisäeläkesäätiön vastuuvelan katteeksi hyväksytään myös luottotoiminnassa hyväksyttävät turvaavat vakuudet.

15 § Lisäeläkelaitoksen osakkaan toimintaan liittyvään omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset

Vastuuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista saa olla sijoitettuna omaisuuteen, jonka arvo riippuu pääosin osakkaan toiminnasta enintään 25 prosenttia, josta yhden toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaan kohteeseen saa olla sijoitettuna enintään 15 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää määräajaksi poikkeuksen 1 momentin säännöksistä.

15 §

Lisäeläkelaitoksen osakkaan toimintaan liittyvään omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset

Vastuuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista saa olla sijoitettuna omaisuuteen, jonka arvo riippuu pääosin osakkaan toiminnasta, enintään 25 prosenttia, josta yhden toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaan kohteeseen saa olla sijoitettuna enintään 15 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää määräajaksi poikkeuksen 1 momentin säännöksistä.

16 §

Säännellyn markkinan ulkopuolelle sijoittamista koskevat rajoitukset

Lisäeläkelaitoksen varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolelle on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu vastuuvastuu voidaan kattaa yhteensä enintään 10 prosenttia seuraavalla omaisuudella, jos sillä ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä:

- 1) osakkeet, osuudet ja osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit;
- 2) sitoumukset, joilla on heikompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;
- 3) joukkovelkakirjat;
- 4) muut sijoitusvälineet, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta

1) joukkovelkakirjoihin, joista 8 §:n 1—3 kohdan mukaan vastaa valtio, kunta, vakuutusyhtiö, luottolaitos tai muu niihin rinnastettava yhteisö.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei myöskään sovelleta 12 §:ssä tarkoitettuihin sijoitusrahasto-osuuksiin tai vaihtoehtorahaston osuuksiin, ellei kyseessä ole sijoitusrahasto tai vaihtoehtorahasto, jonka varoista yli 70 prosenttia on sijoitettu arvopapereihin, joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla. Vaikka sijoitusrahaston tai vaihtoehtorahaston varoista yli 70 prosenttia olisi sijoitettu arvopapereihin, joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, 2 momenttia ei sovelleta, jos yli 70 prosenttia sijoitusrahaston tai vaihtoehtorahaston varoista on sijoitettu 8 ja 9 §:ssä tarkoitettuihin velkasitoumuksiin.

17 §

Vakuudettomiin velkasitoumuksiin sijoittamista koskevat rajoitukset

Katettavasta vastuuvastuusta enintään määrä, joka vastaa viittä prosenttia 5 §:ssä tarkoitettu vastuuvastuusta, voidaan kattaa velkasitoumuksella, johon ei liity vakuutta, joka 8—10 §:n mukaan voitaisiin sellaisenaan hyväksyä vastuuvastuun katteeksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) velkasitoumuksiin, joissa 8 §:n 1—3 kohdan mukaan velallisena on valtio, kunta, vakuutusyhtiö, luottolaitos tai muu niihin rinnastettava yhteisö;
- 2) joukkovelkakirjalainoihin ja muihin pääomamarkkinavälineisiin.

18 §

Johdannaisoppimusten käyttäminen

Lisäeläkelaitos voi käyttää johdannaisoppimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannaisoppimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat lisäeläkelaitoksen vastuuvastuun katteena. Lisäeläkelaitoksen on johdannaisoppimuksia tehdessään vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. Lisäeläkelaitoksen toimintaan liittyvät johdannaisoppimukset on luettava lisäeläkelaitoksen varoihin. Johdannaisoppimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä lisäeläkelaitosten johdannaisoppimusten käytöstä.

19 §

Sijoitukset yhteen yhteisöön

Edellä 5 §:ssä tarkoitettusta vastuuvelasta enintään 5 prosenttia voidaan kattaa sijoituksella yhteen yhteisöön. Sijoituksena yhteen yhteisöön pidetään sijoituksia:

1) saman yhteisön osakkeisiin, muihin niihin rinnastettaviin arvopapereihin sekä saman yhteisön pääomalainoihin;

2) saman velallisen antamiin velkasitoumuksiin;

3) eri velallisten antamiin velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia yhteen yhteisöön tai yhden yhteisön antama takaus tai takausvakuutus.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta:

1) velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio ja joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan I;

2) velkasitoumuksiin, joissa velallisena on Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio, jonka luottoluokitus kuuluu eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan I;

3) 12 §:n mukaisiin osuuksiin sijoitusrahastoissa tai vaihtoehtorahastoissa.

20 §

Sijoitukset yhteen konserniin

Sovellettaessa 9, 10, 15 ja 19 §:ssä säädettyjä enimmäisrajoja on laskettava yhteen sellaiset sijoitukset eri omaisuuslajeihin, jotka kohdistuvat tai liittyvät yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvaan muuhun yhteisöön.

21 §

Valuuttariski

Enintään 30 prosenttia vastuuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä tai sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä.

22 §

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kate

Sijoitussidonnaiseen lisäeläkejärjestelyyn ei sovelleta, mitä 7—12, 16, 17, 19 ja 20 §:ssä säädetään. Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelasta on katettava vähintään 95 prosenttia järjestelyn arvonkehityksen määrääviin sijoituskohteisiin kuuluvilla varoilla. Sijoituskohteisiin tulee kuulua omaisuuseriä, joiden käypä arvo on jatkuvasti vaikeuksitta määriteltävissä ja jotka voidaan muuttaa rahaksi järjestelyn ehtojen mukaisesti.

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelasta vähintään 70 prosenttia on katettava arvopapereilla ja muilla sitoumuksilla, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, sekä osuuksilla sijoitusrahastoissa tai vaihtoehtorahastoissa, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa.

HE 28/2021 vp

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sijoitussidonnaisten lisäeläkejärjestelyjen sijoitusriskin seurannasta.

23 §

Etuus- ja maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn katteen erillisuus

Etuus- ja maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kate on eriytettävä toisistaan. Lisäksi sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kate on eriytettävä muun maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteesta.

24 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) siitä, että jotkin 7 §:n mukaiset katteeseen hyväksyttävät varat arvostetaan niiden käyvistä arvosta poikkeavasti, jos se on omaisuuslajin luonteeseen liittyvän käyvän arvon suuren vaihtelun vuoksi tai muusta syystä välttämätöntä;
- 2) 11 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen varojen osalta vastuuvelan katteeksi hyväksyttävistä varoista, jos se on näiden varojen erityisen riskillisyyden vuoksi välttämätöntä.

25 §

Varojen sijainti ETA-valtiossa

Arvopaperin katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa sen liikkeeseenlaskijalla on kotipaikka. Lisäksi arvopaperin katsotaan sijaitsevan ETA-valtiossa, jos sillä käydään kauppaa säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksiin sovelletaan 1 momenttia. Vaihtoehtorahastojen, katsotaan sijaitsevan ETA-valtiossa, jos rahastoyhtiöllä tai vaihtoehtorahaston hoitajalla on kotipaikka ETA-valtiossa ja lisäksi sijoitusrahaston tai vaihtoehtorahaston varoista yli 70 prosenttia on sijoitettu ETA-valtiossa sijaitseviin varoihin.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vastuuvelan katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten sijainnista.

26 §

OECD-valtioiden rinnastaminen ETA-valtioihin

ETA-valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat OECD-valtiot sovellettaessa 7—12, 14, 16—20 ja 25 §:ää.

Omaisuudenhoito ja varojen säilyttäminen

27 §

Omaisuudenhoitajan nimeäminen

Lisäeläkelaitoksella on oikeus nimetä omaisuudenhoidajakseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lisäeläkelaitos tai yhteisö sekä ETA-valtioon sijoittunut omaisuudenhoidtaja, joka on hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen jonkin 3 luvun 16 §:n 2 momentissa mainitun direktiivin mukaisesti.

28 §

Säilytysyhteisön nimeäminen

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan, lisäeläkelaitoksen tulee nimetä lisäeläkejärjestelyn 30 §:ssä tarkoitettuun varojen säilyttämiseen ja 31 §:ssä tarkoitettuun varojen valvontaan yksi tai useampi ETA-valtioon sijoittautunut säilytysyhteisö, joka on hyväksytty jonkin 3 luvun 16 §:n 2 momentin 1 tai 3—5 kohdassa mainitun direktiivin mukaisesti. Säilytysyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulee määrittää säilytysyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytysyhteisö voi suorittaa sille säädetty tehtävät.

29 §

Säilytysyhteisön toimintaperiaatteet ja vahingonkorvausvelvollisuus

Säilytysyhteisön on varoja säilyttäessään sekä valvontatehtäviä suorittaessaan toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti sekä vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja sen ja lisäeläkelaitoksen tai sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välillä, ellei se ole toiminnallisesti ja hierarkkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamista sellaisista muista tehtävistä, joihin voi liittyä eturistiriitoja, ja ellei se tunnista, käsittele ja valvo eturistiriitoja ja ilmoita niistä vakuutetuille, etuudensaajille ja lisäeläkelaitoksen hallitukselle.

Säilytysyhteisö on vastuussa lisäeläkelaitokselle, vakuutetuille ja etuudensaajille tappioista, joita niille aiheutuu säilytysyhteisön velvoitteiden tahallisuudesta tai huolimattomasta laiminlyömisestä taikka tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tähän vastuuseen ei vaikuta se, onko säilytysyhteisö siirtänyt kaikki tai osan säilyttämistään varoista kolmannelle osapuolelle.

30 §

Säilytysyhteisön tehtävät

Kun lisäeläkelaitoksen lisäeläkejärjestelyyn liittyvät rahoitusvälineistä muodostuvat ja säilytettäväksi kelpaavat varat annetaan säilytysyhteisön säilytettäväksi, säilytysyhteisön säilyttää kaikkia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Säilytysyhteisön on tätä varten varmistettava, että rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille, kirjataan säilytysyhteisön kirjanpitoon lisäeläkelaitoksen nimissä avatuille erillisille tileille rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU

muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, jotta niiden voidaan milloin tahansa todeta kuuluvan edellä tarkoitettulle lisäeläkelaitokselle tai vakuutetuille ja etuudensaajille.

Jos lisäeläkelaitoksen lisäeläkejärjestelyyn liittyvät varat koostuvat muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista varoista, säilytysyhteisön on todennettava, että lisäeläkelaitos omistaa varat, ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Todentaminen on tehtävä lisäeläkelaitoksen toimittamien tietojen ja asiakirjojen perusteella sekä saatavilla olevan ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on pidettävä kirjanpitoa ajan tasalla.

31 §

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön ja lisäeläkelaitoksen valvonta tehtävät

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön on 30 §:ssä tarkoitettujen tehtävien lisäksi:

1) toteutettava lisäeläkelaitoksen toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai lisäeläkelaitoksen sääntöjen kanssa;

2) varmistettava, että lisäeläkelaitoksen varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan lisäeläkelaitokselle yleisesti käytössä olevia määräaikoja noudattaen;

3) varmistettava, että varojen tuotot käytetään lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisesti.

Jos valvontatehtäviin ei nimetä säilytysyhteisöä, lisäeläkelaitoksen on otettava käyttöön menettelyt, joilla varmistetaan, että lisäeläkelaitos suorittaa 1 momentissa tarkoitettut tehtävät.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä säilytysyhteisölle muita valvontatehtäviä.

32 §

Eturistiriitojen ehkäiseminen ja ratkaiseminen lisäeläkelaitoksessa

Jos vakuutetut ja etuudensaajat eivät kanna lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskiä kokonaan, lisäeläkelaitoksella on oltava järjestelmä, jolla ehkäistään ja ratkaistaan sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välisiä lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja omaisuudenhoitoon liittyviä eturistiriitoja. Lisäeläkelaitoksen edellä tarkoitettun järjestelmän on:

1) varmistettava, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojellaan asianmukaisesti;

2) pidettävä kirjaa, jonka avulla lisäeläkelaitos kykenee yksilöimään kaikki varat jatkuvasti ja viipymättä;

3) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varojen säilyttämiseen liittyvien eturistiriitojen estämiseksi;

4) toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot siitä, miten varoja säilytetään.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta järjestelmästä.

Omistajaohjaus

33 §

Omistajaohjauksen periaatteet

Lisäeläkelaitos, joka sijoittaa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan yhtiön osakkeeseen, on laadittava tässä toiminnassa sovellettavat omistajaohjauksen periaatteet.

Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla:

1) miten omistajaohjaus liittyy lisäeläke-toiminnan sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhtiöiden toiminnan seuraamiseksi lisäeläke-toiminnan sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi 1 momentissa tarkoitettussa kohdeyhtiöissä;

4) miten lisäeläkelaitos käy vuoropuhelua 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhtiöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa;

5) miten lisäeläkelaitos tunnistaa, ehkäisee ja estää vaikuttamiseen liittyviä eturistiriitoja.

Omistajaohjauksen periaatteisiin on sisällyttävä toimenpiteitä eturistiriitojen välttämiseksi ja käsittelemiseksi.

34 §

Omistajaohjauksen periaatteiden julkistaminen ja vuosittainen selvitys

Lisäeläkelaitoksen on julkistettava internetsivuillaan tai pidettävä muutoin vastaavalla tavalla yleisesti saatavilla maksutta 33 §:ssä tarkoitettujen omistajaohjauksen periaatteet ja vuosittainen selvitys niiden toteutumisesta. Selvityksessä on ainakin julkistettava tiedot lisäeläkelaitoksen äänestyskäyttäytymisestä, merkittävimmistä äänestystapahtumista sekä mahdollisesta arvopaperimarkkinalaissa (746/2012) tarkoitetun valtakirjaneuvonantajan käytöstä. Jos sijoituspalvelulain (747/2012) 6 b luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu omaisuudenhoitaja, sijoitusrahastolaissa (213/2019) tarkoitettu rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahaston hoitaja toteuttaa omistajaohjauksen periaatteita lisäeläkelaitoksen lukuun, lisäeläkelaitoksen on julkistettava tieto siitä, missä omaisuudenhoitaja, rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahaston hoitaja on asettanut tällaiset äänestystiedot yleisesti saataville.

Jos lisäeläkelaitos ei laadi 33 §:ssä mainittuja omistajaohjauksen periaatteita kokonaan tai osittain tai julkista niitä tai niitä koskevaa selvitystä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään lisäeläkelaitoksesta, sovelletaan myös lisäeläkelaitokseen, jonka lisäeläketoinnin lukuun sijoituspalvelulaissa tarkoitettu ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai ulkomainen ETA-luottolaitos, sijoitusrahastolaissa tarkoitettu ulkomainen ETA-rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu ETA-vaihtoehtorahaston hoitaja toteuttaa omistajaohjauksen periaatteita.

35 §

Lisäeläkelaitoksen toiminnan yhteensovittaminen omistajaohjauksen periaatteiden kanssa

Lisäeläkelaitoksen, jolla on omistajaohjauksen periaatteet, on sijoitusstrategiastaan julkistettava tiedot, miten sen oman pääoman ehtoinen sijoittaminen sovitetaan yhteen lisäeläkelaitoksen vastuuelan luonteen ja keston kanssa. Lisäeläkelaitoksen on sijoitusstrategiastaan julkistettava tiedot myös siitä, miten oman pääoman ehtoinen sijoittaminen vaikuttaa keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä sen varojen tuottoon.

Lisäeläkelaitoksen, jonka lukuun sijoituspalvelulain 6 b luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu omaisuudenhoitaja, sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahaston hoitaja toteuttaa sijoitustoimintaa, on julkistettava omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tekemästään järjestelystä:

1) tiedot siitä, kuinka omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tehty järjestely kannustaa omaisuudenhoitajaa, rahastoyhtiötä tai vaihtoehtorahaston hoitajaa sovittamaan sijoitusstrategiansa ja -päätöksensä yhteen lisäeläkelaitoksen vastuuelan luonteen ja keston kanssa erityisesti pitkäaikaisten vastuuden osalta;

2) tiedot siitä, kuinka kyseinen järjestely kannustaa omaisuudenhoitajaa, rahastoyhtiötä tai vaihtoehtorahaston hoitajaa tekemään sijoituspäätökset kohdeyhtiön keskipitkän tai pitkän aikavälin taloudellisen ja muun tuloksellisen suoriutumisen arviointien perusteella ja vaikuttamaan kohdeyhtiöön siten, että kohdeyhtiön tulos paranee keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä;

3) tiedot siitä, kuinka omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan tulosten arviointimenetelmä ja arvioinnin aikavälin pituus ja omaisuudenhoitopalveluista palkitseminen sopivat yhteen lisäeläkelaitoksen vastuuvelan luonteen ja keston kanssa erityisesti pitkäaikaisten vastuiden osalta ja kuinka niissä otetaan huomioon pitkän aikavälin absoluuttinen tulos;

4) tiedot siitä, miten lisäeläkelaitos valvoo omaisuudenhoitajalle, rahastoyhtiölle tai vaihtoehtorahaston hoitajalle aiheutuvia salkun kiertonopeuden kustannuksia ja määrittelee tavoitteeksi asetetun salkun kiertonopeuden tai kiertonopeuden rajat sekä valvoo niitä;

5) omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tehdyn järjestelyn kesto.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tehtyyn järjestelyyn ei sisälly yhtä tai useampaa 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista, lisäeläkelaitoksen on esitettävä selvitys poikkeamisen syistä.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään lisäeläkelaitoksesta, sovelletaan myös lisäeläkelaitokseen, jonka lukuun sijoituspalvelulaissa tarkoitettu ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai ulkomainen ETA-luottolaitos, sijoitusrahastolaissa tarkoitettu ulkomainen ETA-rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu ETA-vaihtoehtorahaston hoitaja toteuttaa sijoitustoimintaa.

Tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen on oltava maksutta yleisesti saatavilla lisäeläkelaitoksen internetsivuilla. Jos 2 momentissa tarkoitettut tiedot muuttuvat olennaisesti, muuttuneet tiedot on päivitettävä internetsivuille vähintään vuosittain.

7 luku

Lisäeläkejärjestelystä annettavat tiedot

1 §

Mahdollisille vakuutetuille ja automaattisesti liitettävälle vakuutetuille annettavat tiedot

Lisäeläkelaitoksen on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, sekä vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä lisäeläkejärjestelyyn liittämisen jälkeen seuraavat tiedot:

1) heidän käytettävissään olevat merkitykselliset vaihtoehdot, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina;

2) lisäeläkejärjestelyn merkitykselliset ominaisuudet, etuuksien luonne mukaan luettuna;

3) tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa ja, jos on, miten;

4) mistä lisätietoja on saatavilla.

Kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, lisäeläkelaitoksen on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

2 §

Lisäeläkejärjestelyyn liittyäessä annettavat tiedot

Kun vakuutettu liittyy lisäeläkejärjestelyyn, lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle ja tarvittaessa hänen edustajalleen tiedoksi lisäeläkelaitoksen säännöt, joista käy ilmi vakuutetun lisäeläkeoikeuksien laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Sääntöjä annettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota:

- 1) eläke-etujen laajuuteen;
- 2) eläke-etujen saamiseen liittyviin edellytyksiin ja valintamahdollisuuksiin;
- 3) eläkkeen yhteensovittamiseen lakisääteisen eläkkeen ja muiden etuuksien kanssa.

3 §

Tiedot maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn liittyäessä

Kun vakuutettu liittyy maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn, lisäeläkelaitoksen on kiinnitettävä 2 §:ssä tarkoitettuja sääntöjä vakuutetulle antaessaan erityistä huomiota:

- 1) vakuutettujen maksuosuuksien määräytymisperusteisiin;
- 2) maksujen laiminlyönnin seuraamuksiin;
- 3) vakuutettujen oikeuteen keskeyttää maksujen suorittaminen;
- 4) järjestelystä eroamisen vaikutuksiin;
- 5) vakuutettujen oikeuteen vaihtaa sijoituskohteita työsuhteen aikana ja sen jälkeen;
- 6) siihen, onko järjestelyyn kertyneet varat mahdollista siirtää toiseen vakuutuslaitokseen.

Sen lisäksi, mitä 2 §:ssä säädetään, liittyäessä maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn vakuutetulle on toimitettava tiedot vahvistetusta sijoitussuunnitelmasta ja sijoituskohteiden valinnan kannalta olennaisista seikoista.

4 §

Lisäeläkkeen eläke-etuusote

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille veloituksetta vähintään kerran vuodessa sähköisessä muodossa tai paperijäljennöksenä lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetulle on toimitettava pyynnöstä paperijäljennös sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetulle vähintään:

- 1) vakuutetun henkilötiedot ja eläkeikä;
- 2) lisäeläkelaitoksen nimi ja osoite sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot;
- 3) tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista takeista ja tarvittaessa, mistä lisätietoja on saatavissa;
- 4) tiedot vakuutetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista ja vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että ennusteet saattavat poiketa etuuksien lopullisesta arvosta, sekä talousskenaarioihin perustuvien lisäeläke-ennusteiden osalta myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 5) tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 6) tiedot lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;

7) erittely lisäeläkelaitoksen vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta;

8) tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta;

9) selkeästi tarkka päivämäärä, johon tiedot viittaavat;

10) tietoihin tulleet merkittävät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on 2 momentissa ilmoitettavien tietojen lisäksi ilmoitettava, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa:

1) käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista;

2) vuositilin päätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen;

3) tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta;

4) tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä;

5) lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa jäsen sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita lisäeläkelaitoksen on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat. Vakuutettujen, etuudensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty lisäeläkkeen eläke-etuusotteella ilmoitetun eläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

5 §

Vakuutetulle ja etuudensaajalle annettavat tiedot

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille ja etuudensaajille riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista, erityisesti seuraavat tiedot:

1) lisäeläkelaitoksen nimi ja ETA-valtio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä kyseisen ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen nimi;

2) lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeudet ja velvollisuudet;

3) sijoitusprofiilia koskevat tiedot;

4) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonne;

5) lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat ehdot tai, jos lisäeläkejärjestelyn nojalla ei anneta mitään takeita, maininta siitä;

6) mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan, tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit;

7) jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi;

8) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenne järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä etuuksien tasoa;

9) vakuutetuille tarjolla olevat lisäeläke-etuuksien ottamista koskevat vaihtoehdot;

10) jos vakuutetuilla on oikeus lisäeläkeoikeuksien siirtoon, tiedot tällaiseen siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan.

Niissä lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili, vakuutetuille on ilmoitettava ehdot, jotka koskevat saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa, sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

HE 28/2021 vp

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot sekä asetettava heidän saatavilleen selvitys vakuutusteknisen vastuuvelan merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

6 §

Pyynnöstä annettavat tiedot

Vakuutettujen, etuudensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

- 1) lisäeläkelaitoksen tilinpäätös ja toimintakertomus ja, jos lisäeläkelaitos vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelystä, kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus;
- 2) lisäeläkelaitoksen sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys;
- 3) tieto lisäeläkelaitoksen säännöistä, jotka koskevat lisäeläkeoikeuksien siirtämistä toiseen lisäeläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen vakuutusuhde päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläkkeen määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

7 §

Eläkkeelle jäädessä annettavat tiedot

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle hänen jäädessään lisäeläkkeelle tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä lisäeläke-etuuksista ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu.

Jos lisäeläkelaitoksen tiedossa on, että vakuutettu jää lakisääteiselle eläkkeelle, sen on annettava vakuutetulle 1 momentissa tarkoitettut tiedot.

8 §

Lisäeläkkeen maksamista koskevat tiedot

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi tiedot heille tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläke-etuuksien maksamiseksi hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä.

Lisäeläkelaitoksen on annettava etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksussa olevista etuuksista ja vaihtoehdoista niiden maksamiseksi. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä päätöksen antamisen jälkeen ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa sellaisesta päätöksestä, jonka seurauksena on maksettavien etuuksien väheneminen. Jos etuuksien maksussa ollessa etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

9 §

Lisäeläkelaitoksen antamien tietojen ajantasaisuus, esitystapa ja saatavillaolo

Lisäeläkelaitoksen antamien tässä luvussa tarkoitettujen tietojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 1) ne on saatettu ajan tasalle säännöllisesti;

- 2) ne on kirjoitettu selkeästi käyttäen selkeää, ytimekästä ja ymmärrettävää kieltä sekä välttäen ammattikieltä ja teknisiä termejä;
- 3) niiden käsitteistö ja sisältö ovat johdonmukaisia ja tiedot eivät ole harhaanjohtavia;
- 4) niiden esitystapa on helppolukuinen;
- 5) ne ovat saatavilla suomen tai ruotsin kielellä;
- 6) ne on asetettu mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloituksetta sähköisessä muodossa tai paperijäljennöksenä.

10 §

Vakuutetun ilmoitusvelvollisuus

Vakuutetun ja etuudensaajan on ilmoitettava lisäeläkelaitokselle osoitteensa ja muut yhteystietonsa.

Lisäeläkelaitoksen on kerrottava vakuutetulle hänen 1 momentissa tarkoitettusta velvollisuudesta annettaessa hänelle tässä luvussa säädettyjä tietoja.

11 §

Vastuu puutteellisista tai virheellisistä tiedoista

Jos lisäeläkelaitos ei anna vakuutetulle hänen liittyessään maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn tässä luvussa tarkoitettuja tietoja tai antaa niistä hänelle puutteellisia tai virheellisiä tietoja, järjestelyn katsotaan olevan vakuutetun ja etuudensaajan hyväksi voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutetulla oli saamiensa tietojen perusteella aihetta käsittä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti, jos maksuperusteisen järjestelyn lisäeläke-etuuksista tai muista seikoista on vakuutusuhteen aikana annettu puutteellisia, virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, joiden voidaan katsoa vaikuttaneen vakuutetun menettelyyn. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka lisäeläkelaitos on vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta etuudesta tai muusta korvauksesta.

12 §

Edunsaajaan sovellettavat säännökset

Mitä 5—11 §:ssä säädetään vakuutetuista, sovelletaan myös edunsaajaan.

8 luku

Etuuden hakeminen ja suorittaminen

1 §

Etuuden hakeminen

Etuutta on haettava kirjallisesti. Hakijan on annettava lisäeläkelaitokselle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen eläkelaitoksen vastuun arvioimiseksi ja joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös eläkelaitoksen mahdollisuus hankkia selvitys.

2 §

Hakemuksen jättämisaika ja etuuden vanhentuminen

Eläkettä on haettava vuoden kuluessa siitä, kun vakuutettu on saanut tietää vakuutustapahtumasta, jollei lisäeläkelaitoksen säännöissä ole määrätty pitempää aikaa. Eläkettä on joka tapauksessa haettava kymmenen vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta.

Muuta etuutta kuin eläkettä on haettava kuuden kuukauden kuluessa vakuutustapahtumasta, jollei lisäeläkelaitoksen säännöissä ole määrätty pitempää aikaa. Hakemuksen myöhästymisestä huolimatta etuus voidaan myöntää joko kokonaan tai osaksi, jos sen epäämistä on pidettävä kohtuuttomana.

Jos eläkettä ei ole haettu 1 momentissa säädettyssä ajassa, vakuutettu menettää oikeutensa eläkkeeseen, ja jos muuta etuutta ei ole haettu 2 momentissa säädettyssä ajassa, vakuutettu menettää oikeutensa etuuteen.

3 §

Eläkkeen takautuva suorittaminen

Eläkettä on suoritettava takautuvasti enintään eläkkeen hakemista edeltäneen kymmenen vuoden ajalta.

4 §

Etuuden hakeminen vakuutetun puolesta

Jos vakuutettu ei iän, vamman, sairauden tai muun niihin rinnastettavan syyn takia kykene itse hakemaan eläkettä tai muuta etuutta, eikä hänellä ole edunvalvojaa eikä edunvalvontavaltuutettua, lisäeläkelaitoksen hyväksymä vakuutetun lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö voi käyttää vakuutetun puhevaltaa kunnes tälle on määrätty edunvalvoja tai tälle on vahvistettu edunvalvontavaltuutus.

5 §

Etudensaajan ilmoitusvelvollisuus

Etudensaaja on velvollinen ilmoittamaan lisäeläkelaitokselle sellaisista muutoksista, jotka vaikuttavat hänen oikeuteensa saada etuutta tai etuuden määrään, jos tästä velvollisuudesta on mainittu etuutta koskevassa päätöksessä.

Lisäeläkelaitos voi vaatia etudensaajalta selvityksen etuuden määrään vaikuttavista seikoista ja selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää etuuden saamisen edellytykset. Jollei etudensaaja toimita selvitystä lisäeläkelaitokselle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa, lisäeläkelaitos voi päättää, että etuuden suorittaminen keskeytetään, kunnes selvitys on toimitettu.

6 §

Etuuden maksaminen kertasuorituksena

Lisäeläkelaitoksella on oikeus maksaa kertasuorituksena etuus, joka on pienempi kuin kolmekymmentä euroa kuukaudessa tai etudensaajan suostumuksella pienempi kuin sata euroa kuukaudessa. Finanssivalvonta antaa kertasuorituksen laskennasta määräyksen, jota noudatetaan ellei muualla laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa säädettyjä euromääriä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Tarkistettu euro määrä pyöristetään lähimpään euroon.

7 §

Etuuden maksaminen ETA-valtioon

Etuus tulee maksaa etuudensaajalle ETA-valtioon samoin edellytyksin kuin Suomessa.

8 §

Etuuden suorituksen viivästyminen

Etuuden suorituksen viivästyessä lisäeläkelaitoksen on maksettava myöhästyneelle suoritukselle korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitettua viivästyskorkoa siitä lukien, kun kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona etuudenhakija on jättänyt lisäeläkelaitokselle hakemuksensa ja 1 §:ssä tarkoitetut asiakirjat ja tiedot. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle etuuserälle viivästyskorkoa lasketaan eräpäivästä lukien.

Jos 1 momentissa tarkoitettua etuutta ei ole voitu etuudensaajasta johtuvasta syystä maksaa oikeassa ajassa, lisäeläkelaitos ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa pitemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona este lisäeläkelaitoksen tieteen on lakannut. Jos etuuden suorittaminen viivästyy lain säännöksen vuoksi taikka yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytymisen taikka muun sen kaltaisen ylivoimaisen esteen vuoksi, lisäeläkelaitos ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa esteestä aiheutuvalta viivästysajalta.

9 §

Etuuden alentaminen tai epääminen vakuutetusta johtuvasta syystä

Jos vakuutettu tai hänen edustajansa on järjestelyyn liittyessään tai etuutta hakiessaan vilpillisesti antanut lisäeläkelaitokselle väärä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisen etuuden saamiseen tai suuruuteen, hakijalle kuuluva etuus voidaan evätä tai sitä voidaan alentaa siten kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Lisäeläkelaitos on vastuusta vapaa sellaista vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, hänelle kuuluva etuus voidaan evätä tai sitä alentaa tai jo myönnetyn etuuden suorittaminen keskeyttää sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

10 §

Syyntakeettomuus ja pakkotila

Mitä 9 §:n 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vakuutettu oli sellaisessa iässä tai mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta. Mainitussa momentissa säädettyä ei sovelleta myöskään, jos vakuutettu oli toiminut henkilön tai omaisuuden vahingoittamisen estämiseksi tai muun oikeudellisesti suojattua etua uhkaavan välittömän ja pakottavan vaaran torjumiseksi sellaisissa olosuhteissa, että toimenpide oli kokonaisuutena puolustettavissa, kun otetaan huomioon pelastettavan edun ja teolla aiheutetun vahingon ja haitan laatu ja suuruus, vaaran alkuperä sekä muut olosuhteet.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vakuutetun edustajaan.

11 §

Etuuden takaisinperintä

Jos etuutta on suoritettu enemmän kuin mihin etuudensaajalla on ollut oikeus, aiheettomasti maksettu etuus on perittävä takaisin.

Aiheettomasti maksettu etuus voidaan jättää osittain tai kokonaan takaisin perimättä, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja etuuden maksamisen ei ole katsottava johtuneen vakuutetun tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu etuus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa suoritettavista etuuksista. Kulloinkin suoritettavasta etuudesta ei saa etuudensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä etuuden osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun etuudesta on ennakkoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla lähdevero.

12 §

Tieto oikeusturvakeinoista

Etuutta koskevasta päätöksestä on käytävä ilmi, millä tavalla asia voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi ja toimivaltainen tuomioistuin sekä kanneaika ja mistä se lasketaan.

Jos asia voidaan saattaa vaihtoehdoisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi, 1 momentissa säädettyä tiedonantovelvollisuutta sovelletaan myös vaihtoehdoisesta riidanratkaisusta annettaviin tietoihin.

13 §

Kanneaika ja oikeuspaikka

Kanne lisäeläkelaitoksen päätöksestä on oikeuden menettämisen uhalla nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut kirjallisen tiedon päätöksestä ja tästä määräajasta.

Vakuutetun lisäeläkelaitosta vastaan esittämä vaatimus voidaan tutkia myös siinä käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä vaatimuksen esittäjällä on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

14 §

Eläkkeen- ja muun etuudensaajaan ja edunsaajaan sovellettavat säännökset

Mitä tässä luvussa säädetään vakuutetusta, sovelletaan myös eläkkeen- ja muun etuudensaajaan sekä edunsaajaan.

9 luku

Sulautuminen

1 §

Toimintapiiriä koskevat sulautumisen edellytykset

Lisäeläkesäätiö voi sulautua lisäeläkesäätiöön, jos sulautuvan lisäeläkesäätiön osakkaat täyttävät vastaanottavan lisäeläkesäätiön toimintapiiriä koskevat 1 luvun 5 §:ssä säädetty vaatimukset. Lisäeläkekassa voi sulautua lisäeläkekassaan, jos sulautuvan lisäeläkekassan osakkaat täyttävät vastaanottavan lisäeläkekassan toimintapiiriä koskevat 1 luvun 6 §:ssä säädetty vaatimukset.

Sulautuvan lisäeläkelaitoksen vakuutustoiminta, joka sisältää vastuuvelan sekä muut velat ja varat, siirtyy selvitysmenettelytä vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle.

2 §

Sulautumissuunnitelma

Sulautumiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten hallitusten on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, joka on päivittävä ja allekirjoitettava.

Sulautumissuunnitelmassa on oltava:

- 1) sulautumiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten toiminimet, yhteisötunnukset ja kotipaikat;
- 2) selvitys sulautumisen syistä;
- 3) absorptiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan lisäeläkelaitoksen mahdollisesta sääntömuutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan lisäeläkelaitoksen säännöiksi ja ehdotus siitä, miten perustettavan lisäeläkelaitoksen toimielinten jäsenet valitaan;
- 4) selvitys sulautuvan lisäeläkelaitoksen vastuuvelan ja muiden velkojen sekä varojen siirtymisestä vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle;
- 5) selvitys siitä, että vastaanottava lisäeläkelaitos täyttää sulautumisen jälkeen 5 ja 6 luvussa säädetty vaatimukset;
- 6) selvitys sulautuvan lisäeläkelaitoksen varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan lisäeläkelaitoksen taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;
- 7) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta, joka saa olla enintään kuuden kuukauden kuluttua sulautumissuunnitelman tekemisestä;
- 8) ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehdoiksi.

3 §

Sulautumisesta päättäminen

Lisäeläkekassassa sulautumisesta päättää kassankokous. Kassankokouksen päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Lisäeläkesäätiössä sulautumisesta päättää säätiön hallitus.

Sulautumisesta päättävä kassankokous on pidettävä tai hallituksen sulautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröinnistä tai sulautuminen raukeaa.

Jos sulautumista ei hyväksytä sulautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa sulautumiseen osallistuvissa lisäeläkelaitoksissa, sulautuminen raukeaa. Päätös sulautumisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä sulautumisen raukeaminen on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin.

4 §

Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta

Sulautumiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten on tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan Finanssivalvonnan suosituksen myöntämisestä tai sulautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

1) kunkin sulautumiseen osallistuvan lisäeläkelaitoksen hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä;

2) selvitys siitä, että vastaanottava lisäeläkelaitos täyttää 6 luvussa säädetyt vaatimukset vastuvelan kattamisesta;

3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus eläkesäätiö- ja eläkekassalain 10 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä;

4) sulautumiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten sulautumista koskevat päätökset.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettuun sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja annettavista selvityksistä.

5 §

Sulautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset

Finanssivalvonta merkitsee sulautumisen eläkesäätiö- ja vakuutuslainsäädännön rekisteriin saatuaan 4 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sulautumisen täytäntöönpanosta. Sulautuvan lisäeläkelaitoksen vakuutustoiminta, joka sisältää vastuvelan ja muut velat ja varat, siirtyy selvitysmenettelyttä vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle, kun sulautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Samanaikaisesti sulautuva lisäeläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava lisäeläkelaitos syntyy.

Sulautuvan lisäeläkelaitoksen varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan lisäeläkelaitoksen taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen.

10 luku

Jakautuminen

1 §

Jakautumissuunnitelma

Jakautuvan lisäeläkelaitoksen hallituksen ja perustettavan lisäeläkelaitoksen perustajien on laadittava kirjallinen jakautumissuunnitelma, joka on päivittävä sekä kaikkien perustajien ja jakautuvan lisäeläkelaitoksen hallituksen allekirjoitettava.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

1) jakautuvan lisäeläkelaitoksen toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikka;

2) selvitys jakautumisen syistä;

3) laskelma jakautuvan lisäeläkelaitoksen vastuvelasta ja varoista;

4) selvitys jakautuvan lisäeläkelaitoksen vastuvelan sekä varojen ja velkojen jakamisesta;

5) jos jakautuvalla lisäeläkelaitoksella on tasoitusmäärä, selvitys tasoitusmäärän jakamisesta;

- 6) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat lisäeläkelaitokset täyttävät jakautumisen jälkeen 6 luvussa säädetyt vaatimukset;
- 7) ehdotus perustettavan lisäeläkelaitoksen säännöiksi;
- 8) perustettavan lisäeläkelaitoksen perustajien toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot, kotipaikat sekä perustettavan lisäeläkelaitoksen hallituksen jäsenet;
- 9) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta;
- 10) ehdotus mahdollisiksi muiksi jakautumisen ehdoiksi.

2 §

Varojen osittamista koskevat periaatteet

Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavan lisäeläkelaitoksen jakautuessa vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle on siirrettävä siirtyvää vakuutuskantaa vastaava osuus jakautuvan lisäeläkelaitoksen vastuuvelan katteesta, muista varoista ja veloista ja, jos laitoksella on vakavaraisuuspääoma, vakavaraisuuspääomasta.

Osakaskohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavan lisäeläkesäätiön jakautuessa perustettavalle lisäeläkesäätiölle on siirrettävä jakautuvan osakkaan osakaskohtaista vakuutuskantaa tai sen siirtyvää osaa vastaava osuus jakautuvan lisäeläkesäätiön vastuuvelan katteesta, muista varoista ja veloista ja, jos laitoksella on vakavaraisuuspääoma, vakavaraisuuspääomasta.

Jollei jakautumissuunnitelmassa toisin sovita, luovutettaviin varoihin tulee sisällyttää jakautuvan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset. Muut varat voidaan siirtää rahana. Jakautuvan lisäeläkelaitoksen, jolla on tasoitusmäärä, on haettava Finanssivalvonnan vahvistus tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta.

3 §

Jakautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset

Kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity, kokonaisjakautumisessa jakautuvan lisäeläkelaitoksen varat ja velat sekä osittaisjakautumisessa jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle. Samanaikaisesti perustettava lisäeläkelaitos syntyy ja kokonaisjakautumisessa jakautuva lisäeläkelaitos purkautuu.

Jos kokonaisjakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle samassa suhteessa kuin jakautuvan lisäeläkelaitoksen netto-omaisuus jaetaan 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun jakautumissuunnitelman mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä.

Jakautumiseen osallistuvat lisäeläkelaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan lisäeläkelaitoksen velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan lisäeläkelaitoksen veloista, joista toinen lisäeläkelaitos vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, lisäeläkelaitoksen vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

11 luku

Vakuutuskannan luovuttaminen, vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen

1 §

Vakuutuskannan luovuttaminen

Lisäeläkelaitos (*luovuttava lisäeläkelaitos*) voi luovuttaa vakuutuskantansa toiselle lisäeläkelaitokselle (*vastaanottava lisäeläkelaitos*) tai vakuutusyhtiölain 1 §:ssä tarkoitettulle vakuutusyhtiölle, joka harjoittaa vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettua henkivakuutusta.

Luovutettaessa vakuutuskannan osa sovelletaan, mitä vakuutuskannan luovuttamisesta säädetään.

2 §

Vastaanottavaa lisäeläkelaitosta koskevat rajoitukset

Vakuutuskanta voidaan luovuttaa vain sellaiselle lisäeläkelaitokselle, jonka toimintapiiriä koskevat 1 luvun 5 tai 6 §:ssä tarkoitettut vaatimukset työnantaja, yrittäjä tai henkilöryhmä tai rekisteröity yhdistys, johon liittyvää vakuutuskantaa siirretään, täyttää.

3 §

Suunnitelma vakuutuskannan luovuttamiseksi

Luovuttavan ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen hallituksen on laadittava kirjallinen vakuutuskannan luovutusta koskeva suunnitelma, joka on päivittävä ja allekirjoitettava.

Vakuutuskannan luovuttamista koskevassa suunnitelmassa on oltava:

- 1) luovuttavan ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset sekä kotipaikat;
- 2) selvitys vakuutuskannan luovutuksen syystä;
- 3) tarvittaessa ehdotus vastaanottavan lisäeläkelaitoksen sääntöjen muuttamiseksi;
- 4) selvitys siitä, mitä on sovittu luovutettavaan vakuutuskantaan liittyvästä osakkuudesta, jos vastaanottava yhtiö on keskinäinen vakuutusyhtiö;
- 5) selvitys luovutettavasta vakuutuskannasta ja sitä vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta;
- 6) ehdotus vakuutuskannan luovuttamisesta mahdollisesti suoritettavasta vastikkeesta ja sen ehdoista;
- 7) jos luovuttavalla lisäeläkelaitoksella on tasoitusmäärä, selvitys mahdollisesti siirtyvästä tasoitusmäärästä;
- 8) selvitys siitä, että luovuttava ja vastaanottava lisäeläkelaitos täyttävät luovutuksen jälkeen 6 luvussa säädetyt vaatimukset;
- 9) selvitys tai ehdotus vakuutuskannan luovuttamiseen ja vastaanottamiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle ja tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;
- 10) ehdotus suunnitellusta vakuutuskannan ja sitä vastaavien varojen luovutusajankohdasta;
- 11) ehdotus mahdollisiksi muiksi vakuutuskannan luovutuksen ehdoiksi.

Mitä 2 momentin 8 kohdassa säädetään ei sovelleta luovuttavaan lisäeläkelaitokseen, joka on selvitystilassa.

4 §

Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen

Luovuttavan ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen on kuukauden kuluessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan suunnitelman allekirjoittamisesta haettava luovuttamiselle ja vakuutuskannan luovuttamista koskevalle suunnitelmalle Finanssivalvonnan suostumus sekä mahdolliselle vakuutuskannan luovutuksen edellyttämälle vastaanottavan lisäeläkelaitoksen sääntöjen muutokselle Finanssivalvonnan vahvistus. Luovuttavan ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen on haettava Finanssivalvonnan vahvistus tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille, jos luovuttavalla lisäeläkelaitoksella on tasoitusmäärä.

Jos Finanssivalvonnan suostumusta vakuutuskannan luovuttamista koskevaksi suunnitelmaksi ja tarvittaessa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen sääntöjen muuttamiseksi sekä tasoitusmäärän siirtoa koskeviksi perusteiksi ei haeta 1 momentissa säädettyssä määräajassa, vakuutuskannan luovuttaminen raukeaa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettusta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

5 §

Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto

Finanssivalvonnan on pyydettävä 4 §:ssä tarkoitettua hakemuksesta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailulaissa (948/2011) tarkoitettuun yrityskauppavalvonnan piiriin.

6 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta päättävää kassankokousta pidettävä vakuutettujen ja osakkaiden nähtävinä lisäeläkekassan toimistossa tai internetsivuilla ja viivytyksettä lähetettävä osakkaalle, joka sitä pyytää, sekä asetettava nähtäviksi kassankokouksessa:

- 1) vakuutuskannan luovuttamista koskeva suunnitelma;
- 2) kunkin vakuutuskannan luovuttamiseen osallistuvan lisäeläkelaitoksen tai vakuutusyhtiön viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus;
- 3) hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen jälkeisistä lisäeläkekassan asemaan olennaisesti vaikuttavista seikoista sekä seikoista, joilla saattaa olla merkitystä harkittaessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen hyväksymistä;
- 4) vastaanottavan lisäeläkelaitoksen säännöt ja tarvittaessa niitä koskeva vastuunsiirtämisestä johtuva muutosehdotus.

Kokouskutsussa, joka toimitetaan vakuutuskannan luovuttamista koskevaan kassankokoukseen, on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen nähtävinä pitämisestä. Edellä tarkoitettut asiakirjat on viivytyksettä lähetettävä vakuutetulle tai osakkaalle, joka sitä pyytää, jos asiakirjoja ei voida tallentaa ja tulostaa lisäeläkekassan internetsivuilta.

7 §

Luovutuksen raukeaminen

Vakuutuskannan luovutus raukeaa, jos luovutusta ei hyväksytä muutoksitta luovuttavassa lisäeläkelaitoksessa ja vastaanottamista vastaanottavassa lisäeläkelaitoksessa tai vakuutusyhtiössä.

Lisäeläkelaitoksen kassankokouksen tai hallituksen päätös vakuutuskannan luovutuksen tai vastaanottamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

8 §

Finanssivalvonnan suostumus

Luovuttavan lisäeläkelaitoksen ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen tai vakuutusyhtiön hyväksytyä vakuutuskannan luovuttamisen Finanssivalvonnan on annettava siihen suostumuksensa:

- 1) jollei luovutus loukkaa vakuutettuja etuja;
- 2) jollei luovutuksen voida katsoa vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä; ja
- 3) jos Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan lisäeläkelaitoksen 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun sääntöjen muuttamisen.

Jollei suostumusta ole haettu määräajassa taikka se on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, vakuutuskannan luovuttaminen on rauennut.

9 §

Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset

Vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat siirtyvät samanaikaisesti vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle ja vakuutusyhtiölle vakuutuskannan luovuttamista koskevassa suunnitelmassa mainittuna ajankohtana sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Suunnitelmassa mainitun siirtoajankohdan tulee olla viimeistään kuuden kuukauden kuluessa luovuttamista koskevan suunnitelman tekemisestä.

Finanssivalvonta voi hakemuksesta päättää, että vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat siirtyvät samanaikaisesti 1 momentissa säädettyä määräaika myöhempänä ajankohtana.

10 §

Koko vakuutuskannan luovuttaneen lisäeläkelaitoksen purkaminen

Lisäeläkelaitos, joka ei ole selvitystilassa ja joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa, on asetettava selvitystilaan ja purettava. Edellä tarkoitetun lisäeläkelaitoksen selvitystilaan ja purkamiseen sovelletaan 11 §:ää sekä 12 luvun 4, 7, 8, 10 ja 14 §:ää, eläkesäätiö- ja eläkekassalain 12 luvun 24—26 §:ää sekä 13 luvun 3, 7—10 §:ää, 11 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 13, 15, 16, 33 ja 36—38 §:ää.

Lisäeläkekassan hallituksen on neljän kuukauden kuluessa siitä, kun kassan koko vakuutuskanta on luovutettu, kutsuttava kassankokous koolle päättämään kassan asettamisesta selvitystilaan. Sen lisäksi, mitä lisäeläkekassan säännöissä määrätään, kutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Hallituksen on annettava tieto kutsusta kassankokoukseen Finanssivalvonnalle.

11 §

Selvitystilaan määrääminen ja rekisteristä poistaminen

Finanssivalvonnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin lisäeläkelaitoksen asettamiseksi selvitystilaan, jos se havaitsee, ettei lisäeläkelaitos ole 10 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa tehnyt päätöstä selvitystilaan asettamisesta.

Finanssivalvonnan on selvitystilaan asettamisen sijasta poistettava lisäeläkelaitos rekisteristä, jos laitoksen varat eivät riitä selvityskulujen maksamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakas, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyn kuluista.

12 luku

Lakisääteinen selvitystila ja konkurssi

Selvitystila

1 §

Lisäeläkelaitoksen selvitystila ja purkaminen

Selvitystilamenettelyssä selvitetään lisäeläkelaitoksen varallisuusasema ja pyritään luovuttamaan vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat toiselle lisäeläkelaitokselle tai vakuutusyhtiölaissa tarkoitetulle vakuutusyhtiölle. Vakuutuskannan luovutuksen jälkeen suoritetaan laitoksen velat ja jaetaan laitoksen jäljelle jäävä omaisuus sekä puretaan lisäeläkelaitos.

2 §

Velvollisuus asettaa lisäeläkelaitos selvitystilaan

Lisäeläkelaitos on asetettava selvitystilaan ja purettava:

- 1) jollei vakuutettujen lukumäärä kahden viimeksi kuluneen kalenterivuoden päättyessä ole täyttänyt 2 luvun 3 §:ssä säädettyä tai lisäeläkelaitoksen säännöissä määrättyä vähimmäismäärää eikä voida pitää todennäköisenä, että lukumäärä lähinnä seuraavien neljän kuukauden aikana nousee edellä tarkoitetuista vähimmäismääristä suurempaan;
- 2) jos lisäeläkekassan tilinpäätös on osoittanut alijäämää tai jos mahdollinen perustamispääoma on ollut lisäeläkekassan säännöissä vahvistettua pienempi, eikä alijäämää ole katettu taikka perustamispääomaa täytetty kahden seuraavan tilikauden aikana;
- 3) jos lisäeläkesäätiö ei täytä 5 luvun 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia;
- 4) jos on käynyt ilmeiseksi, että lisäeläkelaitos ei ole kattanut 5 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuovelkaa 6 luvussa säädetyllä tavalla;
- 5) jos lisäeläkelaitos ei ole toteuttanut 5 luvun 10 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa katevajauksen kuolettamiseksi säädettyssä määräajassa;
- 6) jos lisäeläkelaitos ei ole toteuttanut 5 luvun 25 §:ssä tarkoitettua taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmaa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmaa säädettyssä määräajassa;
- 7) jos lisäeläkelaitoksen kaikki osakkaat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä lisäeläkelaitoksessa vakuutetut henkilöt toimivat;
- 8) jos lisäeläkekassa on sen sääntöjen mukaan purettava; taikka
- 9) jos Finanssivalvonta on määrännyt lisäeläkelaitoksen purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 26 §:n perusteella.

Finanssivalvonta voi, jollei vakuutettuja etuuksia vaaranneta, pidentää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun määräajan enintään vuodeksi ja hakemuksesta antaa 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa päätöksessä määräämnsä ehdoin suostumuksen toiminnan jatkamiseen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

3 §

Oikeuksien säilyminen jatkettaessa selvitystilaan asettamista koskevaa määräaika lisäeläkesäätiössä

Jos Finanssivalvonta on pidentänyt selvitystilaan asettamista koskevaa määräaika 2 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, vakuutetut, eläkkeensaajat ja muiden etuuksien saajat sekä ne henkilöt, joiden vakuutussuhde on päättynyt vuoden kuluessa ennen osakkaan toiminnan lopettamisesta johtuvaa lisäeläkesäätiön purkamista, säilyttävät lisäeläkesäätiön sääntöjen mukaisen oikeutensa eläkkeen ja muiden etuuksien saamiseen.

Lisäeläkesäätiön on muutettava sääntönsä vastaamaan 1 momentissa säädettyä.

4 §

Kassankokous selvitystilan aikana

Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, selvitystilassa olevan lisäeläkekassan kassankokoukseen sovelletaan kassankokousta koskevia eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännöksiä.

Hallituksen on viipymättä kutsuttava kassankokous koolle 2 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa. Jos Finanssivalvonta on myöntänyt mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitetun määräajan jatkamiseksi, hallituksen on kutsuttava kassankokous koolle viipymättä Finanssivalvonnan myöntämän määräajan päätyttyä.

Sen lisäksi, mitä lisäeläkekassan säännöissä määrätään, kutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Hallituksen on annettava tieto kutsusta kassankokoukseen Finanssivalvonnalle.

5 §

Selvitystilan rekisteröinti ja selvitystilaan määrääminen

Selvitysmiehen on ilmoitettava selvitystilaan asettamista ja selvitysmiehen valintaa koskeva päätös Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittäväksi.

Finanssivalvonnan tulee asettaa lisäeläkelaitos selvitystilaan, jos se havaitsee, ettei lisäeläkelaitos ole 2 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa tehnyt päätöstä selvitystilaan asettamisesta tai mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua hakemusta. Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle edellä tarkoitettusta päätöksestään.

6 §

Etuoikeutetut velkojat

Selvitystilassa olevassa lisäeläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeen- ja muiden etuuksien saajilla sekä edunsaajilla on osuudestaan 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vastuovelkaan keskenään samanlainen etuoikeus lisäeläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla on pantattuun omaisuuteen.

HE 28/2021 vp

Tässä pykälässä säädetty etuoikeus ei heikennä käteispannin eikä omaisuuteen myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta eikä estä suorittamasta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:n 1—4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

7 §

Julkinen haaste

Selvitysmiehen on viipymättä haettava julkinen haaste lisäeläkelaitoksen velkojille selvitystilassa olevan laitoksen kustannuksella.

Julkisessa haasteessa on mainittava, että lisäeläkelaitoksessa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuuden saajien taikka edunsaajien ei tarvitse ilmoittaa saataviaan selvitystilassa eikä niiden 6 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Muutoin noudatetaan, mitä julkisesta haasteesta annetussa laissa (729/2003) säädetään.

8 §

Saatavien ilmoittaminen

Edellä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen velkojan on ilmoitettava sellaiselle toimielimelle tai viranomaiselle, joka on toimivaltainen ottamaan vastaan saatavaa koskevat ilmoitukset tai huomautukset, saatavan laji, sen syntymisaika ja määrä. Lisäksi velkojan on ilmoitettava, vetoaako hän saatavan osalta etuoikeuteen, esinevakuuteen tai omistuksenpidätysehtoon, sekä se, mitä omaisuutta hänen vakuutensa on.

9 §

Vakuutuskannan luovuttaminen, velkojen suorittaminen ja omaisuuden jakaminen

Lisäeläkelaitoksen selvitystilassa selvitysmiehen tulee pyrkiä niin pian kuin mahdollista saamaan aikaan sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta yhden tai useamman lisäeläkelaitoksen tai vakuutusyhtiön kanssa 11 luvun säännösten mukaisesti. Vakuutuskanta voidaan luovuttaa myös osissa yhdelle tai useammalle edellä tarkoitettulle vakuutuslaitokselle.

Jos sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ei saada aikaan kahden vuoden kuluessa selvitystilan alkamisesta, Finanssivalvonnan on määrättävä ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Tämän jälkeen lisäeläkelaitoksen omaisuus on muutettava rahaksi. Selvitysmiesten tulee viipymättä laatia luettelo jaossa noudatettavista suhdeluviista. Luettelo on toimitettava Finanssivalvonnan, jossa luettelo on pidettävä asianomaisten nähtävänä 30 päivän ajan. Finanssivalvonnan tulee kuuluttaa luettelon nähtävillä olosta Virallisessa lehdessä. Suhdelukuihin saa hakea oikaisua Finanssivalvonnalta 30 päivän kuluessa luettelon nähtävillä oloajan päättymisestä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuilla varoilla on maksettava selvitystilamenettelystä johtuvat velat ja 6 §:ssä tarkoitettujen etuoikeutettujen velat. Tämän jälkeen omaisuuden rahaksi muuttamisesta saaduilla varoilla maksetaan kaikki muu tiedossa oleva velka lisäeläkelaitoksen velkojille haetun 7 §:ssä tarkoitettujen julkisen haasteen määräpäivän jälkeen. Jos velka on riittävä tai eräänmätön taikka sitä ei muusta syystä voida maksaa, tarpeelliset varat on pantava erilleen, jos laitoksen varat siihen riittävät. Jäljelle jäävä omaisuus jaetaan lisäeläkekassan tai lisäeläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla.

Jos lisäeläkelaitos harjoittaa maksuperusteista lisäeläkevakuuttamista, vastuuvelan kate jaetaan 6 §:ssä tarkoitetuille etuoikeutetuille velkojille 6 luvun 23 §:ssä tarkoitettujen eriytetyn kateen perusteella.

10 §

Kielto käyttää lisäeläkelaitoksen varoja

Finanssivalvonta voi kieltää selvitystilassa olevan lisäeläkelaitoksen 6 luvun 27 §:ssä tarkoitettua omaisuudenhoitajan tai mainitun luvun 28 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisön hallussa olevien varojen käyttämisen.

11 §

Toiminnan rajoittaminen

Selvitystilassa lisäeläkelaitos saa jatkaa vakuutustoimintaa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Selvitystilassa lisäeläkekassa ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä ellei 1 momentista muuta johdu.

12 §

Maksettavaksi erääntyneen etuuden suorittaminen

Lisäeläkesäätiön on suoritettava eläke tai muu etuus, joka on erääntynyt maksettavaksi selvitystilan aikana tai sitä ennen. Selvitysmiehen tulee tehdä edellä tarkoitettut suoritukset eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:ssä tarkoitettua toimintasuunnitelman mukaisesti.

Lisäeläkekassa ei saa selvitystilan aikana suorittaa eläkkeitä tai muita etuuksia, jos ne ovat erääntyneet maksettaviksi selvitystilan aikana.

13 §

Saatavat osakkaalta

Jos lisäeläkekassan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 15 §:ssä tarkoitettu selvitystilalinpäätös osoittaa alijäämää, sen kattamiseen sovelletaan, mitä 5 luvun 14 §:ssä säädetään. Lisäeläkesäätiön osakkaan 5 luvun 11 §:ssä tarkoitettua velvollisuutta suorittaa vakuutusmaksuja sovelletaan myös lisäeläkesäätiön selvitystilassa. Selvitystilassa olevan lisäeläkesäätiön saatava osakkaalta voidaan irtisanoa maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos lisäeläkesäätiöltä puuttuu käteisiä varoja selvitysmenettelystä johtuvia eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja kuluja varten. Lisäeläkesäätiön saatava osakkaalta voidaan irtisanoa myös niiden eläkkeiden ja etuuksien maksamista varten, jotka lisäeläkesäätiön on 12 §:n mukaan suoritettava. Irtisanottava määrä ei tällöin saa ylittää eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 12 §:ssä tarkoitettuihin suorituksiin tarvittavaa määrää.

Kun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus vakuutusmaksun luovuttamisesta on tehty tai 2 momentissa tarkoitettu ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa on määrätty, voidaan sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, selvitystilassa olevan lisäeläkelaitoksen saatava osakkaalta irtisanoa maksettavaksi kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta, vaikka pidemmästä irtisanomisajasta olisi sovittu.

14 §

Lopputilityksen ja jaon moittiminen

Jos joku tahtoo moittia eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettua lopputilitystä tai tämän luvun 9 §:ssä tarkoitettua omaisuuden jakoa, kanne lisäeläkelaitosta vastaan on pantava vireille lisäeläkelaitoksen kotipaikan käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lisäeläkesäätiön lopputilityksestä on eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitetulla tavalla kuulutettu tai kun lisäeläkekassan lopputilitys on esitetty mainitussa pykälässä tarkoitetussa kassankokouksessa.

15 §

Lisäeläkesäätiön selvitystilän lopettaminen ja vakuutustoiminnan jatkaminen

Jos lisäeläkesäätiö selvitystilän aikana täyttää 2 §:n 1 momentin 1—7 kohdassa säädetyt vaatimukset, selvitysmiehen on kutsuttava lisäeläkesäätiön osakkaat koolle päättämään, jatkaanko vakuutustoimintaa. Osakkaat voivat, tilintarkastajan annettua asiasta lausuntonsa, yksimielisesti päättää selvitystilän lopettamisesta ja vakuutustoiminnan jatkamisesta.

Kun päätös selvitystilän lopettamisesta ja lisäeläkesäätiön toiminnan jatkamisesta on tehty, lisäeläkesäätiölle on valittava hallitus lisäeläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Selvitysmiehen tehtävä päättyy, kun hallitus on valittu. Selvitysmiehen on annettava toiminnastaan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettu lopputilitys.

Hallituksen on viipymättä tehtävä ilmoitus selvitystilän lopettamista koskevasta päätöksestä Finanssivalvonnalle merkittäväksi eläkesäätiö- ja vakuutuslainsäätöön. Ilmoitukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä.

Konkurssi

16 §

Etuoikeudet velkojat

Konkurssissa olevassa lisäeläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeen saajilla ja muiden etuuksien saajilla sekä edunsaajilla on osuudestaan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vastuovelkaan keskenään samanlainen etuoikeus lisäeläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla on pantattuun omaisuuteen.

Edellä 1 momentissa säädetty etuoikeus ei heikennä käteispannin eikä omaisuuteen myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta eikä estä suorittamasta konkurssimenettelystä ja lisäeläkelaitoksen toiminnasta konkurssin aikana johtuvia juoksevia hallintokuluja.

17 §

Eläkkeiden ja muiden etuuksien suorittaminen

Konkurssin aikana lisäeläkelaitos ei saa suorittaa maksettavaksi erääntyneitä lisäeläkkeitä tai muita etuuksia.

18 §

Toiminnan rajoittaminen

Konkurssin aikana lisäeläkelaitos saa jatkaa toimintaansa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Konkurssin aikana lisäeläkelaitos ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä.

19 §

Vakuutuskannan luovuttaminen, velkojen suorittaminen ja omaisuuden jakaminen

Kun lisäeläkelaitos on konkurssissa, pesänhoitajan tulee pyrkiä niin pian kuin mahdollista saamaan aikaan sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta yhden tai useamman lisäeläkelaitoksen tai vakuutusyhtiön kanssa 11 luvun säännösten mukaisesti. Vakuutuskanta voidaan luovuttaa myös osissa yhdelle tai useammalle edellä tarkoitetulle vakuutuslaitokselle.

Jos sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ei saada aikaan kahden vuoden kuluessa konkurssin tai sitä edeltäneen selvitystilan alkamisesta, Finanssivalvonnan on määrättävä ajan kohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Tämän jälkeen lisäeläkelaitoksen omaisuus on muutettava rahaksi.

Pesänhoitajan tulee viipymättä laatia luettelo jaossa noudatettavista suhdeluvuista. Luettelo on toimitettava Finanssivalvonnan, jossa luettelo on pidettävä asianomaisten nähtävänä 30 päivän ajan. Finanssivalvonnan tulee kuuluttaa luettelon nähtävilläolosta Virallisessa lehdessä. Suhdelukuihin saa hakea oikaisua Finanssivalvonnalta 30 päivän kuluessa luettelon nähtävilläoloajan päättymisestä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuilla varoilla on ensin maksettava konkurssimenettelystä ja sitä edeltäneestä selvitystilamenettelystä johtuvat velat, 16 §:ssä tarkoitetut hallintokulut ja seuraavaksi sen estämättä, mitä 17 §:ssä säädetään, 16 §:ssä 1 momentissa tarkoitetut etuoikeutetut velat. Tämän jälkeen omaisuuden rahaksi muuttamisesta saaduilla varoilla maksetaan kaikki muu tiedossa oleva velka.

Jos lisäeläkelaitos harjoittaa maksuperusteista lisäeläkevakuuttamista, vastuuvelan kate jaetaan 6 §:ssä tarkoitetuille etuoikeutetuille velkojille 6 luvun 23 §:ssä tarkoitetun eriytetyn katteen perusteella.

20 §

Saatavat osakkaalta

Jos konkurssiin asetettava lisäeläkekassa on selvitystilassa, lisäeläkekassan osakkaan vastuu vakuutusmaksujen suorittamisesta määräytyy selvitystilatilinpäätöksen mukaan siten kuin 5 luvun 14 §:ssä säädetään. Jos lisäeläkekassa ei ole sitä konkurssiin asetettaessa selvitystilassa, konkurssilain (120/2004) 9 luvun 3 §:ssä tarkoitetun tilinpäätöksen osoittaman alijäämän kattamiseen sovelletaan, mitä tämän lain 5 luvun 14 §:ssä säädetään.

Lisäeläkesäätiön osakkaan 5 luvun 11 §:ssä tarkoitettua velvollisuutta suorittaa vakuutusmaksuja sovelletaan myös lisäeläkesäätiön konkurssissa. Konkurssissa olevan lisäeläkesäätiön saatava osakkaalta voidaan irtisanoa maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos lisäeläkesäätiöltä puuttuu käteisiä varoja konkurssimenettelystä johtuvia kuluja varten.

Kun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta on tehty tai mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettu ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa on määrätty, voidaan sen lisäksi, mitä tämän pykälän 2 momentissa säädetään, konkurssissa olevan lisäeläkelaitoksen saatava osakkaalta irtisanoa maksettavaksi kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta, vaikka pidemmästä irtisanomisajasta olisi sovittu.

13 luku

Rajat ylittävä toiminta

ETA-lisäeläkelaitos ja ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos

1 §

Luvun soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan ETA-lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävään toimintaan.

Lisäeläkesäätiö voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkesäätiönä ja lisäeläkekassa voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkekassana. Luvan hakemiseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää toimintaa koskevasta luvasta.

ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta

2 §

Rajat ylittävää toimintaa koskevan luvan hakeminen

ETA-lisäeläkelaitoksen on haettava Finanssivalvonnalta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja siihen liittyvän rahoituksen vastaanottamista rahoittavalta yritykseltä.

ETA-lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava hakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

- 1) vastaanottava valtio;
- 2) rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka;
- 3) rahoittavaa yritystä varten hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

3 §

Arvio edellytyksistä harjoittaa rajat ylittävää toimintaa

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkelaitoksella on sen hallinnollinen rakenne ja taloudellinen tila, laitoksen johtajien maine ja ammatillinen pätevyys sekä kokemus huomioon ottaen edellytykset ehdotetun rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai 2 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 2 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen toimittamisesta ETA-lisäeläkesäätiölle. Ilmoitukseen on liitettävä päätös luvasta aloittaa rajat ylittävä toiminta.

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkesäätiöllä ei ole 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on evättävä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

4 §

Tieto sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkelaitokselle tieto niistä rajat ylittävässä toiminnassa noudatettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, jotka se on saanut vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta, ja mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista. ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävään toimintaan ei sovelleta 7 lukua lisäeläkejärjestelystä annettavista tiedoista eikä 8 lukua etuuden hakemisesta ja suorittamisesta.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkelaitokselle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tieto niistä rajat ylittävässä toiminnassa noudatettavista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista, jotka vastaanottava valtio on asettanut mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille annettavista tiedoista, ja edellä tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa saanut ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa saatuaan tiedon tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista tai kuuden viikon kuluttua siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen on saanut 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua tietoja.

5 §

Sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten valvonta

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että ETA-lisäeläkelaitos ei noudata toiminnassaan 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

6 §

Vastuuvelan täysimääräinen kattaminen

ETA-lisäeläkelaitoksen, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava vastuuvelka täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta.

7 §

ETA-lisäeläkesäätien ja ETA-lisäeläkekassan merkitseminen rekisteriin

Finanssivalvonnan on merkittävä rajat ylittävää toimintaa harjoittava lisäeläkesäätien eläkesäätien- ja vakuutuskassarekisteriin myös ETA-lisäeläkesäätienä. Jos ETA-lisäeläkesäätien rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava lisäeläkesäätien rekisteröinti ETA-lisäeläkesäätienä. Finanssivalvonnan on merkittävä rekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesäätien toimii.

Finanssivalvonnan on merkittävä rajat ylittävää toimintaa harjoittava lisäeläkekassa rekisteriin myös ETA-lisäeläkekassana. Jos ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava lisäeläkekassan rekisteröinti ETA-lisäeläkekassana. Finanssivalvonnan on merkittävä rekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettua rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta Suomessa

8 §

Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen oikeus harjoittaa lisäeläketoimintaa Suomessa

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa ja vastaanottaa rahoitusta Suomessa sijaitsevilta rahoittavilta yrityksiltä.

9 §

Tieto sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle rajat ylittävässä toiminnassa lisäeläkejärjestelyyn sovellettavan Suomen sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevat vaatimukset. Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitetut tiedot kuuden viikon kuluessa toimivaltaisen viranomaisen toimittamien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa koskevien vastaanottavaa valtiota, rahoittavaa yritystä, sen kotipaikkaa ja lisäeläkejärjestelyn pääpiirteitä koskevien tietojen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

10 §

Rajat ylittävän toiminnan aloittaminen

Ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa Suomessa, kun se on saanut kotivaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta 9 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen antamista koskevista vaatimuksista.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, jos sen kotivaltion toimivaltainen viranomainen ei ole antanut sille 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuuden viikon kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedot ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toiminnan aloittamista koskevassa ilmoituksessa annetuista tiedoista.

11 §

Sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamisen valvonta

Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai toimenpiteiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa tai, jos se on välttämätöntä rikkomuksen lopettamiseksi, kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä.

14 luku

Rajat ylittävät siirrot

1 §

Luvun soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua, sekä lisäeläkelaitokseen, joka on tehnyt Finanssivalvonnalle 1 luvun 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sitä seuraavan tilikauden alusta lukien. Tätä lukua sovelletaan myös lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, jos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva lisäeläkelaitos tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos ei siirron jälkeen harjoita rajat ylittävää toimintaa.

Lisäeläkelaitos voi siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuun, joka sisältää vakuutusteknisen vastuuvelan, muut velvoitteet ja oikeudet sekä siirrettävää vastuuvelkaa ja muita veloituksia vastaavat varat tai niitä vastaavan rahamaksun vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen tässä luvussa säädetyin edellytyksin.

Lisäeläkelaitos, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, vastaa siirron kustannuksista.

Lisäeläkejärjestelyn osan siirtämiseen sovelletaan, mitä lisäeläkejärjestelyn siirrosta tässä luvussa säädetään. Tässä luvussa tarkoitettuun lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta 11 lukua. Lisäeläkelaitokseen, joka siirtää koko vakuutuskantansa sovelletaan kuitenkin mainitun luvun 10 ja 11 §:ää.

2 §

Vakuutettujen, etuudensaajien ja vakuuttavan työnantajan suostumus

Sen lisäksi, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa säädetään eläkelaitoksen hallituksen päätöksestä, 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää, että enemmistö siirtävän lisäeläkelaitoksen hallituksen niistä jäsenistä, jotka edustavat vakuutettuja ja etuudensaajia, puoltaa siirtoa.

Jos lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaan etuudensaajat eivät valitse hallitukseen jäseniä, siirron edellytyksenä on lisäksi, että etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Tällöin etuudensaajat käyttävät päätösvaltaansa äänestämällä postitse tai tietoliikenneyhteyden avulla. Etuudensaajien päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä.

Lisäeläkelaitoksen on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä siirrettävään vakuutuskantaan kuuluville vakuutetuille ja etuudensaajille sekä vakuutettuja ja etuudensaajia edustaville hallituksen jäsenille ilmoitus lisäeläkejärjestelyn siirtoa koskevasta suunnitelmasta sekä pidettävä heidän saatavillaan toimistossaan tai internetsivuillaan tieto siirron ehdoista. Jos etuudensaajat käyttävät päätösvaltaansa 2 momentissa tarkoitettulla tavalla äänestämällä, etuudensaajille on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä lähetettävä ohjeet äänestyksessä noudatettavasta menettelystä.

Lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää lisäksi, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestelyä siirretään, on antanut siihen ennakolta suostumuksensa.

3 §

Finanssivalvonnan arvio ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen suostumus

Lisäeläkelaitoksen lisäeläkejärjestelyn 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun rajat ylittävän siirron edellytyksenä on vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antama hyväksyminen, jonka se antaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut ennakkosuostumuksensa edellä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen sille toimittamaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevaan hakemukseen.

Finanssivalvonnan on saatuaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta mainitun laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen arvioitava:

1) turvataanko jäljelle jäävien vakuutettujen ja etuudensaajien asema pitkällä aikavälillä siirrettäessä lisäeläkejärjestely osittain 1 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla;

2) ovatko vakuutettujen ja etuudensaajien yksilölliset etuudet vähintään samat siirron jälkeen;

3) ovatko siirrettävää lisäeläkejärjestelyä vastaavat varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet 6 luvussa säädettyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on kahdeksan viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen vastaanottamisesta toimitettava arvionsa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

4 §

Tiedot siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista

Kun Finanssivalvonta on saanut vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon siirron hyväksymisestä ja siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitetulle toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot niistä siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joiden mukaisesti mainittua lisäeläkejärjestelyä tulee hallinnoida sekä mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on lisäksi ilmoitettava vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tietojen toimittamiseen mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavista vaatimuksista sekä niitä koskevista merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus neljän viikon kuluessa siitä, kun se sai tiedon siirtoa koskevan hakemuksen hyväksymisestä.

5 §

Finanssivalvonnan valvontatehtävät

Jos Finanssivalvonta on 4 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa mainitun pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnan havaitsemistaan rikkomuksista vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu edellä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai toimenpiteiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimintaa tai kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä.

6 §

Lisäeläkelaitos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena

Lisäeläkelaitos voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, jos tässä luvussa siirrolle säädetyt edellytykset täyttyvät.

Siirron edellytyksenä on, että siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn kuuluvat vakuutetut ja etuudensaajat taikka vakuutettujen edustajat ja etuudensaajien edustajat ovat antaneet lisäeläkejärjestelyn siirrolle ennakolta suostumuksensa. Lisäksi siirron edellytyksenä on, että siirrettävää lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys on antanut siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että se liittyy vastaanottavaan lisäeläkesäätiöön osakkaaksi, joka täyttää 1 luvun 5 §:ssä säädetyt toimintapiiriä koskevat vaatimukset tai se liittyy vastaanottavaan lisäeläkekassaan osakkaaksi, joka täyttää mainitun luvun 6 §:ssä säädetyt toimintapiiriä koskevat vaatimukset.

Siirtävä lisäeläkelaitos vastaa siirron kustannuksista.

7 §

Lupahakemus lisäeläkejärjestelyn vastaanottamiseen

Lisäeläkelaitoksen, jonka on tarkoitus toimia vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, on haettava Finanssivalvonnan lupa lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävälle siirrolle. Hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

1) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka sekä ETA-valtio, jossa lisäeläkelaitos on hyväksytty tai rekisteröity;

2) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen välinen sopimus lisäeläkejärjestelyn siirrosta kaikkine ehtoineen;

3) selvitys siirrettävän lisäeläkejärjestelyn olennaisista piirteistä;

4) selvitys siirrettävästä vastuusta tai vakuutusteknisestä vastuuvastausta ja muista velvoitteista ja oikeuksista sekä vastaavista varoista tai niitä vastaavista käteisvaroista;

5) rahoittavan yrityksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka;

6) todiste 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista vakuutettujen, etuudensaajien ja rahoittavan yrityksen suostumuksesta;

7) ETA-valtiot, joiden sosiaali- ja työoikeudetta sovelletaan siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu hakemus viipymättä arvioitavaksi siirtävän lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

8 §

Finanssivalvonnan päätös lisäeläkejärjestelyn vastaanottamisluvasta

Finanssivalvonta arvioi 7 §:ssä tarkoitettun hakemuksen perusteella:

1) onko lupaa hakeva lisäeläkelaitos toimittanut kaikki 7 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;

2) ovatko lisäeläkelaitoksen hallinnollinen rakenne ja taloudellinen tila, johtajien hyvä maine ja ammatillinen pätevyys ja kokemus aiotulle siirrolle asetettujen vaatimusten mukaisia;

3) turvataanko lisäeläkelaitoksen vakuutettujen ja etuudensaajien sekä niihin siirrettyjen vakuutettujen ja edunsaajien pitkän aikavälin edut siirron aikana ja sen jälkeen;

4) onko lisäeläkelaitoksen vastuuvelka täysin katettu siirron ajankohtana, jos siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan;

5) ovatko siirrettävät varat riittävät ja asiamukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutus- tekninen vastuuvetäjä mukaan lukien, sekä muut velvoitteet ja oikeudet tässä laissa säädettyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on toimitettava päätöksensä hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lupaa hakevalle lisäeläkelaitokselle kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta sekä siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos Finanssivalvonta ei anna päätöstä kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva lisäeläkelaitos voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut hyväksyvän tai hylkäävän päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksensä antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa.

9 §

Tiedot vastaanotettuun lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen toimittamisen vaatimuksista

Jos rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on toimitettava vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle ne tiedot rajat ylittävässä toiminnassa sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista, jotka se on saanut siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonnan on toimitettava edellä tarkoitettu tiedot viikon kuluessa siitä, kun se sai ne siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jos rajat ylittävää toimintaa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena harjoittava lisäeläkelaitos ei noudata 1 momentissa tarkoitettuja sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksia tai tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

10 §

Siirrettävän lisäeläkejärjestelyn hallinnoinnin aloittaminen

Edellä 7 §:ssä tarkoitettu lupaa hakeva lisäeläkelaitos voi ryhtyä hallinnoimaan siirrettävää lisäeläkejärjestelyä, kun se on saanut Finanssivalvonnalta 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua hyväksyvän päätöksen tai, jos se ei ole saanut Finanssivalvonnalta hyväksyvää tai hylkäävää päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Jos lisäeläkelaitoksen toimiessa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, lisäeläkelaitoksen merkitsemisestä eläkesäätö- ja vakuutuslainsäätöön sovelletaan, mitä asiasta 13 luvun 7 §:ssä säädetään.

11 §

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen sovintomenettely

Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa sovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen

2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoa-antavaan sovittelumenettelyyn.

15 luku

Lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta sekä tietojen antaminen

1 §

Finanssivalvonnan valvontatehtävät

Finanssivalvonta valvoo, että lisäeläkelaitos täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetyt edellytykset. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että lisäeläkelaitos täyttää vaatimukset, jotka koskevat:

- 1) 5 luvussa säädettyä vakuutusteknistä vastuuelkaa ja sen rahoittamista, lisäeläkelaitoksen omia varoja, käytettävissä olevaa omien varojen vähimmäismäärää ja vaadittua omien varojen vähimmäismäärää;
- 2) 6 luvun sijoittamista ja omaisuudenhoitoa sekä varojen säilyttämistä koskevia säännöksiä;
- 3) 3 luvun hallintojärjestelmää ja johtoa koskevia säännöksiä;
- 4) 7 luvussa säädettyjä vakuutetuille ja etuudensaajille toimitettavia tietoja.

2 §

Valvonnan tavoitteet, suhteellisuus ja vaikuttavuus

Valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojeleminen sekä lisäeläkelaitoksen vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen.

Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan.

Finanssivalvonnan on tehtävä valvonnan vaikuttavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa suhteessa tarkastuksia lisäeläkelaitoksen toimitiloissa ja valvontatoimenpiteitä lisäeläkelaitoksen toimitilojen ulkopuolella. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkastettava toimiansa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen.

3 §

Valvonnassa huomioon otettavat seikat ja käytettävissä olevat valvontakeinot

Finanssivalvonnan on lisäeläkelaitosta valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja lisäeläkelaitokselle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan tulee lisäeläkelaitosta valvoessaan erityisesti arvioida:

- 1) täyttääkö lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmä 3 luvussa säädetyt laadulliset vaatimukset;
- 2) lisäeläkelaitoksen toiminnan riskejä ja sen kykyä arvioida ja hallita näitä riskejä.

Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita lisäeläkelaitoksen taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata lisäeläkelaitoksen toimenpiteitä heikkenemisen estämiseksi.

Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon lisäeläkelaitoksen koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus 1—3 momentissa säädetyn valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista.

4 §

Valvonnan kannalta tarpeellisten tietojen ja asiakirjojen toimittaminen Finanssivalvonnalle

Lisäeläkelaitoksen, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava:

- 1) oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevista periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus;
- 2) sisäiset osavuosikatsaukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset oletamat, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuksien suorittamisesta ja tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastuskertomus.

5 §

Ulkoistettujen toimintojen valvonta

Finanssivalvonta valvoo lisäeläkelaitoksen ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyn 3 luvun 14 §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta lisäeläkelaitoksen taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun Finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa suoritettavasta tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaisen palveluyrittäjän toimipaikassa suoritettavaan tarkastukseen, jolle lisäeläkelaitos on ulkoistanut toimintojaan. Mitä edellä säädetään palveluyrittäjän toimipaikassa tehtävästä tarkastuksesta, sovelletaan myös tarkastukseen sellaisen palveluntarjoajan toimipaikassa, jolle lisäeläkelaitoksen palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut lisäeläkelaitoksen toimintoja.

6 §

Rikemaksun määrääminen

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

- 1) riskien ja etujen oikeudenmukaisesta jakautumisesta eri sukupolvien välillä säädettyä 1 luvun 3 §:n 2 momenttia;
- 2) hallintojärjestelmästä 3 luvussa säädettyä;
- 3) omaisuudenhoidosta ja säilytysyhteisön käyttämisestä 6 luvussa säädettyä;
- 4) vastuuvelasta, sen kattamisesta, sijoittamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta 5 luvun 1, 5, 10 ja 18 §:ssä sekä 6 luvun 3, 5, 7—10, 16 ja 18 §:ssä säädettyä;
- 5) tietojen toimittamisesta vakuutetuille ja etuudensaajille 7 luvussa säädettyä;
- 6) rajat ylittävästä toiminnasta 13 luvussa säädettyä tai rajat ylittävistä siirroista 14 luvussa säädettyä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rikemaksun määräämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksun määräämisestä säädetään.

7 §

Kielto käyttää omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön hallinnassa olevia varoja

Finanssivalvonta voi eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää 6 luvun 27 §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja mainitun luvun 28 §:ssä tarkoitetun säilytisyhteisön hallinnassa olevien eläkesäätiön varojen käyttämisen.

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomeen sijoittautuneen omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön hallinnassa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä.

8 §

Kieltopäätöksen tiedoksi antaminen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle

Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkesäätiön toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös.

9 §

Vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden valvonta rajat ylittävässä toiminnassa

Finanssivalvonta valvoo siten kuin 13 luvun 11 §:ssä säädetään, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Jos lisäeläkelaitos harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne tämän lain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työlainsäädäntöä, sekä niihin tehdyt muutokset säännöllisesti kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

10 §

Tietojenvaihto ja yhteistyö

Finanssivalvonnan on edistettävä tietojenvaihtoa ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvontaa koskevien parhaiden käytäntöjen ja yhteistyön kehittämiseksi, kilpailun vääristymisen estämiseksi sekä rajat ylittävän toiminnan ja rajat ylittävien siirtojen edellytysten turvaamiseksi. Finanssivalvonnan on tietojenvaihtoa edistäessään toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa.

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä Euroopan komission kanssa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvonnan helpottamiseksi.

Finanssivalvonnan on valvoessaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa toimittava yhteistyössä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviran-

omaisen kanssa Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 mukaisesti sekä toimitettava ilman aiheutonta viivytystä mainitun asetuksen 35 artiklan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikki tiedot, joita tämä tarvitsee mainitun direktiivin ja mainitun asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU soveltamiseen liittyvistä merkittävistä vaikeuksista ja pyrittävä yhteistyössä Euroopan komission, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja muun ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten kanssa ratkaisemaan edellä tarkoitetut vaikeudet viipymättä.

11 §

Euroopan parlamentin tutkintaoikeus

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa Euroopan parlamentille salassapitosäynnösten esittämättä sellaisia tietoja lisäeläkelaitosten toiminnasta, jotka ovat tarpeen Euroopan parlamentille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 226 artiklassa säädetyn tutkintaoikeuden toteuttamista varten.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös siihen, joka Finanssivalvonnan palveluksessa tai Finanssivalvonnan antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan, on saanut viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon.

16 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Lisäeläkelaitostoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

1) harjoittaa lisäeläkelaitostoimintaa 1 luvun 5 tai 6 §:ssä tarkoitetun toimintapiiriin ulkopuolella, mainitun luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnan tarkoituksen vastaisesti, ennen mainitun luvun 4 §:ssä tarkoitettua rekisteröintiä, vakuuttamalla muita kuin mainitun luvun 7 §:ssä tarkoitettuja henkilöitä tai, 12 luvun 2 §:n vastaisesti asettamatta lisäeläkelaitosta selvitystilaan, taikka

2) ottaa lisäeläkekassaan uusia vakuutettuja 12 luvun 11 §:n 2 momentin tai mainitun luvun 18 §:n 2 momentin vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, lisäeläkelaitostoiminnan luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

2 §

Lisäeläkelaitosrikos

Joka tahallaan:

- 1) toimii muutoin kuin asiamiehenä toisen välikätenä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun äänioikeuden rajoittamista koskevan määräyksen kiertämiseksi,
- 2) käyttää lisäeläkelaitoksen varoja 6 luvun 1 §:n vastaisesti,
- 3) jakaa lisäeläkelaitoksen varoja laitoksen osakkaille 5 luvun 15 §:ssä säädetyn vastaisesti taikka
- 4) luovuttaa tai panttaa lisäeläkelaitoksen hallinnassa olevaa omaisuutta Finanssivalvonnan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 2 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädettyä ankarampaa rangaistusta, *lisäeläkelaitosrikkoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Lisäeläkelaitosrikkomus

Joka tahallaan

- 1) rikkoo eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua velvollisuutta pitää kassankokouksen pöytäkirja nähtävillä,
- 2) rikkoo 4 luvun 1—4 §:ää tai eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 1, 2, 4, 5, 7 ja 8 §:ää kirjanpidon, tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimisesta tai mainitun luvun 13 §:ää tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, tilintarkastajien lausunnon ja tilastokertomuksen toimittamisesta Finanssivalvonnalle,
- 3) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetut laskuperusteet etuusperusteisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksun määräytymiselle,
- 4) jättää ilmoittamatta Finanssivalvonnalle 5 luvun 25 §:ssä tarkoitetun tervehdyttämissuunnitelman tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelman tai mainitun luvun 28 §:ssä tarkoitetun vastuullisen matemaatikon nimittämisestä tai eroamisesta,
- 5) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 6 luvun 4 §:ssä tarkoitetun lisäeläkelaitoksen sijoitussuunnitelman,
- 6) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle lisäeläkelaitoksen eläkesäätiö- ja eläkekassalain 10 luvun 16 §:ssä tarkoitetun lopputilityksen sulautumisesta, mainitun lain 11 luvun 17 §:ssä tarkoitetun lopputilityksen jakautumisesta tai mainitun lain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitetun lopputilityksen selvitysmenettelystä,
- 7) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 12 luvun 4 §:ssä tarkoitetun tiedon kutsusta selvitystilaan asettamisesta päättävään kassankokoukseen, mainitun luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen selvitystilaan asettamisesta ja selvitysmiehen valinnasta, eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:ssä tarkoitetun toimintasuunnitelman hyväksyttäväksi, mainitun luvun 36 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen lisäeläkekassan purkamisesta tai 12 luvun 15 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen selvitystilan lopettamisesta taikka
- 8) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 6 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen osakasluettelon muutoksesta tai mainitun lain 9 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen rekisteriin merkityn tiedon muuttumisesta,
on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *lisäeläkelaitosrikkomuksesta* sakkoon.
Lisäeläkelaitosrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka törkeästä huolimattomuudesta menettelee 1 momentin 2—8 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

HE 28/2021 vp

17 luku

Voimaantulo

1 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

3.

Vakuutuskassalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Lain soveltaminen ja toiminnan keskeiset periaatteet

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröityyn vakuutuskassaan, joka myöntää korvausta sairauden, vian tai vamman johdosta tai eroavustusta tai hautausavustusta tai muita sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluvia avustuksia (vakuutuskassa).

Vakuutuskassa ei saa harjoittaa eläkevakuutustoimintaa.

2 §

Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuun vakuutuskassaan sovelletaan, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (xx/xxxx), jäljempänä eläkesäätiö- ja eläkekassalaki, säädetään eläkelaitoksesta tai eläkekassasta, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Tässä laissa tarkoitettuun vakuutuskassaan ei kuitenkaan sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 1 luvun 1—6 §:ää, 2 luvun 1, 4, 7 ja 8 §:ää, 4 luvun 8, 22—26 §:ää, 5 luvun 2—4, 8 ja 9 §:ää, 6 luvun 6 §:ää, 7 ja 8 lukua, 10 luvun 1, 3, 13, 14 ja 16 §:ää, 11 luvun 1, 3, 4, 14, 15 ja 17 §:ää, 12 luvun 1—5, 10—12, 15, 17, 18, 20, 22 ja 23 §:ää, 13 luvun 1, 2, 5, 6, 12, 17—32, 34, 35 ja 39 §:ää, 14 lukua, 16 luvun 1—3 §:ää, eikä 17 luvun 2 §:ää.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) sairauskassalla vakuutuskassaa, joka myöntää korvausta sairauden, vian tai vamman johdosta;
- 2) työpaikkakassalla sairausvakuutuslain (1224/2004) 16 luvun mukaista sairauskassaa, joka voi harjoittaa myös lakisääteisiä etuuksia täydentävää sairauskassatoimintaa;
- 3) täydennyskassalla sairauskassaa, joka harjoittaa ainoastaan lakisääteisiä etuuksia täydentävää toimintaa;
- 4) hautaus- ja eroavustuskassalla vakuutuskassaa, joka maksaa eroavustusta tai hautausavustusta vakuutetun kuollessa tai muuta näihin rinnastettavaa avustusta;
- 5) ETA-valtiolla Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 6) OECD-valtiolla Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;
- 7) vakuutetulla henkilöllä, joka on oikeutettu etuuksiin vakuutuskassan sääntöjen mukaisesti;

8) edunsaajalla henkilöä, jonka oikeus etuuteen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta;

9) osakkaalla työnantajaa ja yrittäjää, joka on velvollinen maksamaan kassalle vakuutusmaksua;

10 konsernilla kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia.

4 §

Toiminnan tarkoitus ja toiminta ennen rekisteröintiä

Vakuutuskassan tarkoituksena on 5 tai 7 §:ssä tarkoitettussa toimintapiirissään harjoittaa 1 §:ssä tarkoitettua toimintaa muutoin kuin liikemäisesti ja hoitaa kassalle tätä varten kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla. Vakuutuskassa ei saa harjoittaa muuta toimintaa.

Ennen rekisteröintiä vakuutuskassa ei voi hankkia oikeuksia, tehdä sitoumuksia eikä olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Vakuutuskassan puolesta ennen sen rekisteröintiä tehdystä toimesta vastaavat toimesta päättäneet tai siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Hallitus ja toimitusjohtaja voivat ilman henkilökohtaista vastuuta käyttää puhevaltaa vakuutuskassan perustamista koskevissa asioissa.

5 §

Sairauskassan toimintapiiri

Työpaikkakassan toimintapiiristä säädetään sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:ssä.

Täydennyskassan säännöissä tulee määritellä sen toimintapiiri siten, että sen voi muodostaa:

1) työnantaja;

2) työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys;

3) työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;

4) yrittäjät yhdessä sellaisten yrittäjien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;

5) henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen taikka rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella.

Täydennyskassan toimintapiiriin voi muodostaa myös määrätty osa 2 momentissa tarkoitettua toimintapiiristä.

Vakuutuskassatoiminnan harjoittamisen 2 momentin 2—5 kohdassa tarkoitettussa toimintapiirissä tulee olla tarkoituksenmukaista. Mainitun momentin 5 kohdassa tarkoitettuun rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella määriteltyyn toimintapiiriin vaikuttavia muutoksia saadaan tehdä vain Finanssivalvonnan suostumuksella.

6 §

Täydennyskassan vakuutetut

Täydennyskassassa voidaan vakuuttaa vain sen osakkaaseen työsuhteessa- tai muussa palvelussuhteessa tai virkasuhteessa olevia tai osakkaan johtoon kuuluvia henkilöitä. Täydennyskassassa voidaan lisäksi vakuuttaa säännöissä määrättyllä toimi- tai ammattialalla olevia yrittäjiä.

Täydennyskassassa voidaan vakuuttaa myös 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäseniä sekä eläkkeensaajia ja heidän perheenjäseniänsä sekä henkilöitä, jotka olisivat joutuneet eroamaan kassasta, jollei heidän vakuutustaan kassassa olisi jatkettu.

7 §

Hautaus- ja eroavustuskassan toimintapiiri ja vakuutetut

Hautaus- ja eroavustuskassan toimintapiiriin sovelletaan, mitä 5 §:n 2 momentissa säädetään, ja hautaus- ja eroavustuskassan vakuutettuihin sovelletaan, mitä 6 §:ssä säädetään.

8 §

Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu

Vakuutuskassa on osakkaistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä ja joka lakkaa, kun vakuutuskassa on purettu. Vakuutuskassan osakkaan vastuu kassaa kohtaan on rajoitettu siten kuin tässä laissa säädetään ja kassan säännöissä ja vakuutusmaksun laskuperusteissa määrätään.

2 luku

Perustaminen

1 §

Vakuutuskassan perustaja

Työpaikkakassan voi perustaa työnantaja tai työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joilla on taloudellinen ja toiminnallinen yhteys, jos toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista.

Täydennyskassan taikka hautaus- ja eroavustuskassan voi perustaa 1 momentissa tarkoitettu työnantaja tai työnantajat yhdessä sekä:

- 1) työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;
- 2) yrittäjät yhdessä sellaisten yrittäjien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;
- 3) henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella, tai rekisteröity yhdistys.

2 §

Vähimmäiskoko

Työpaikkakassan vakuutettujen määrästä säädetään sairausvakuutuslaissa.

Täydennyskassassa ja hautaus- ja eroavustuskassassa on oltava vähintään 100 vakuutettua.

3 §

Säännöt

Vakuutuskassalla tulee olla säännöt, joissa on määrättävä:

- 1) toiminimi ja, jos se ilmaistaan kahdella tai useammalla kielellä, toisiaan vastaavat ilmaisut näillä kielillä;

- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta;
 - 3) harjoitettava vakuutustoiminta;
 - 4) toimintapiiri;
 - 5) hallituksen jäsenten ja varajäsenten lukumäärä sekä toimikausi;
 - 6) hallituksen jäsenille ja varajäsenille suoritettavan palkkion peruste;
 - 7) tilintarkastajien ja varatilintarkastajien toimikausi;
 - 8) keitä ovat osakkaat, vakuutetut ja edunsaajat;
 - 9) miten vakuutetut tulevat järjestelyn osapuoliksi ja eroavat järjestelystä sekä millä perusteella vakuutettu voidaan erottaa;
 - 10) miten eläkkeen tai muun etuudensaaja tai edunsaaja eroaa järjestelystä ja millä perusteella hänet voidaan erottaa;
 - 11) etuudet ja niiden suuruus tai määräytymisperuste;
 - 12) etuuksien saamisen edellytykset ja suorittamisaika;
 - 13) jos vakuutetut suorittavat vakuutusmaksuja, vakuutetun vakuutusmaksun määräytyminen, maksun suorittamisen ajankohta ja viivästyisestä johtuvat seuraamukset;
 - 14) säilyttääkö ja missä määrin henkilö, jonka vakuutusuhde on päättynyt ennen korvaukseen tai avustukseen oikeuttavan tapahtuman sattumista, itse ja hänen edunsaajansa oikeuden korvaukseen tai avustukseen;
 - 15) miten kutsu kassankokoukseen toimitetaan;
 - 16) osakkaiden äänioikeuden ja äänimäärän jakautumisen perusteet kassankokouksessa;
 - 17) jos vakuutusassassa on edustajisto, edustajiston jäsenten ja varajäsenten lukumäärä, toimikausi ja valitsemistapa sekä heille suoritettavan palkkion peruste;
 - 18) täydennys-, hautaus- ja eroavustuskassassa osakkaan vakuutusmaksun määräytyminen ja viivästyisestä johtuvat seuraamukset;
 - 19) miten osakas eroaa ja millä perusteella osakas voidaan erottaa vakuutusassasta, sekä eroavan osakkaan velvollisuudet kassaa kohtaan;
 - 20) varojen ja vastuiden jakautuminen vakuutusassaa purettaessa.
- Lisäksi säännöissä on oltava tieto siitä, miten täydennys-, hautaus- ja eroavustuskassa tiedottaa vakuutetuille ja edunsaajille korvauksia ja avustuksia koskevista sääntömääräyksistä, ja tieto vakuutettujen ja edunsaajien käytävissä olevista oikeusturvakeinoista.
- Jos vakuutusassassa on perustettu työnantajan tai työnantajien palveluksessa olevia henkilöitä varten, työnantajan suostumuksella kassan säännöissä voidaan määrätä, että näiden palveluksessa olevat henkilöt ovat vakuutusassan vakuutettuja. Jos työnantajan suostumus peruutetaan, se on kuitenkin voimassa vielä kuusi kuukautta sen jälkeen, kun ilmoitus peruuttamisesta on saapunut vakuutusassalle.

4 §

Toiminimi

Vakuutusassalla on oltava joko suomen- tai ruotsinkielinen toiminimi. Suomenkieliseen nimeen on sisällytettävä sana "vakuutusassassa". Sairaussyassan toiminimeen voi tämän sanan sijasta kuitenkin sisällyttävä sana "sairaussyassa". Vakuutusassan ruotsinkieliseen toiminimeen on vastaavasti sisällytettävä sana "försäkringskassa" tai "sjukkassa". Jos vakuutusassan toiminnella on useampikielinen ilmaisu, ilmaisujen näillä kielillä on sisällöltään vastattava toisiaan.

Vakuutusassan toiminimen on selvästi erotuttava muiden vakuutusassojen nimistä. Toiminimi ei saa olla hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastainen eikä omiaan johtamaan yleisöä harhaan.

5 §

Osakasluettelo

Vakuutuskassan on pidettävä osakasluettelo, johon merkitään osakkaiden nimet ja yritys- ja yhteisötunnus.

Osakasluettelon muutoksesta on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

3 luku

Hallinto ja tilinpäätös

1 §

Työpaikkakassan hallituksen jäsenet ja varajäsenet

Työpaikkakassan hallituksessa on oltava vähintään viisi jäsentä ja kullakin heistä henkilökohtainen varajäsen.

2 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on oltava hyvämaineisia ja heillä on oltava vakuutuskassatoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarpeellinen asiantuntemus. Jos vakuutuskassa sijoittaa varojaan, hallituksessa on oltava myös hyvä sijoitustoiminnan tuntemus.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsen eikä toimitusjohtaja.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

3 §

Säännösten soveltaminen varajäseneneen

Mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenestä, sovelletaan vastaavasti hallituksen varajäseneneen.

4 §

Vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Vakuutuskassalla on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, jos kassan vastuuelkaan sisältyy 4 luvun 3 §:ssä tarkoitettu vakuutusmaksuvastuu.

Vastuullisen matemaatikon kelpoisuuden tulee olla sosiaali- ja terveysministeriön vahvistama vakuutusyhtiölain (521/2008) 31 luvun 6 §:n perusteella tai kelpoisuuden tulee olla mainitun luvun 7 §:n nojalla rinnastettavissa tähän.

Vastuullisen matemaatikon nimittämisestä ja erottamisesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

5 §

Työpaikkakassan vakuutustoiminnan ulkoistamisen kieltö

Työpaikkakassa ei saa ulkoistaa vakuutustoimintojaan.

6 §

Tilintarkastajan valinta

Vakuutuskassan on valittava vähintään yksi tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja. Tilintarkastajan valitsee kassankokous.

7 §

Taseeseen merkittävät erät

Vakuutuskassan taseeseen merkitään:

- 1) rahat ja muut kuin taseessa sijoituksiksi merkittävät saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;
- 2) vastuovelka 4 luvun säännöksiä noudattaen laskettuun arvoon;
- 3) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.

Jos kulukirjaus, joka on tehty 1 momentin 1 kohdan perusteella, osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

8 §

Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon

Sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 7 §:ssä säädetään, sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuelan katteena olevat sijoitukset esitetään taseessa erikseen arvostettuina käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan.

Omaisuuksien siirrot muiden sijoitusten ja sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuelan katteena olevan omaisuuden välillä tapahtuvat käyvillä arvoilla.

4 luku

Vastuuelka ja vakuutusmaksut

1 §

Vastuuelka

Vakuutuskassan sääntöjen mukaisista sitoumuksista aiheutuva vastuu kirjataan vastuuelaksi, jonka muodostavat korvausvastuu ja vakuutusmaksuvastuu.

2 §

Korvausvastuu

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia maksamatta olevia korvausmääriä- ja muita määriä.

3 §

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu vastaa tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten pääoma-arvoa.

Vakuutuskassalla voi olla indeksikorotusvastuu, jota saa käyttää tulevien korotusten lisäksi ainoastaan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen vastuuvelan kasvun peittämiseen siten kuin Finanssivalvonta tarkemmin määrää.

4 §

Vastuuvelan laskuperusteet

Vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vastuuvelan määrittämiseksi. Vastuuvelan laskennassa käytettävät muuttajat on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä.

Jos vakuutuskassan vastuuvelan laskuperusteita muutetaan, perusteita on sovellettava myös niihin henkilöihin, jotka ovat olleet vakuutettuina ennen muutosta, jollei heitä varten laadita eri perusteita.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuvelan laskennassa käytettävien muuttajien valinnasta ja oleluksista.

5 §

Vakuutustekninen katevajaus

Jos vastuuvelan laskentaperusteita muutetaan siten, että uusien laskuperusteiden mukainen vastuuelka on vanhojen laskuperusteiden mukaista suurempi, Finanssivalvonta voi myöntää vakuutuskassalle luvan pitää vastuuelka tältä osin pienempänä enintään kymmenen vuoden ajan, jos vakuutuskassan varat eivät riittäisi uusien laskuperusteiden mukaisen vastuuvelan kattamiseen.

Finanssivalvonnan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että vakuutuskassa laatii suunnitelman erotuksen pienentämiseksi ja Finanssivalvonnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti vähentää erotusta vuosittain.

Suunnitelman on oltava osakkaiden, vakuutettujen ja edunsaajien saatavilla.

6 §

Vakuutusmaksujen laskuperusteet

Vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vakuutusmaksun määrittämiseksi.

Vakuutusmaksun laskuperusteet on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

7 §

Vapaakirjan ja takaisinostoarvon laskuperusteet

Jos henkilö voi vakuutuskassan sääntöjen mukaan saada vapaakirjan, vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vapaakirjan määrittämiseksi.

Jos vakuutetut osallistuvat vakuutuskassan korvausten tai avustusten rahoittamiseen, vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vakuutettujen maksuosuuksia vastaavan takaisinostoarvon määrittelemiseksi.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista laskuperusteista.

8 §

Vakuutettujen etujen turvaaminen

Tässä luvussa tarkoitettujen laskuperusteiden on laadittava ja vakuutusmaksut määrättävä vakuutettujen edut turvaavalla tavalla.

9 §

Maksuosuuksien eriyttäminen maksuperusteisessa järjestelyssä

Jos vakuutetut osallistuvat korvausten tai avustusten rahoittamiseen, vakuutuskassan vastaanottamat vakuutusmaksut on eriteltävä osakkaan ja vakuutettujen maksuosuuksiin.

10 §

Vastuuvelan korko

Vastuuvelan laskennassa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen.

11 §

Vararahasto

Vakuutuskassalla on oltava tässä luvussa tarkoitettu vararahasto, jota tulee vuosittain kartuttaa vähintään 20 prosentilla tilinpäätöksen osoittamasta ylijäämästä. Kun vararahasto on vähintään yhtä suuri kuin tilikauden ja kahden edellisen tilikauden maksutulon keskimäärä, siirtoa vararahastoon ei tarvitse enää tehdä.

Vararahastoa saadaan alentaa kassankokouksen päätöksen mukaisesti ainoastaan vahvistetun taseen osoittaman alijäämän peittämiseksi. Finanssivalvonta voi myös hakemuksesta antaa vakuutuskassalle luvan erityisistä syistä alentaa vararahaston määrää, ei kuitenkaan 1 momentin mukaista täyden vararahaston määrää pienemmäksi.

Vakuutuskassalla voi olla myös muita rahastoja, joita kartutetaan ja käytetään säännöissä määrättyllä tavalla.

12 §

Tilinpäätöksen alijäämän peittäminen

Jos vakuutuskassan tilinpäätös osoittaa alijäämää, sen peittämiseen tulee käyttää ensin ylijäämä edellisiltä tilikausilta ja sitten 11 §:n mukaiset rahastot ja perustamispääoma. Jollei alijäämää saada peitetyksi, niille, jotka tilikauden aikana ovat olleet velvollisia suorittamaan maksuja vakuutuskassalle, on viipymättä määrättävä lisämaksu, jos vakuutuskassan säännöissä on lisämaksun suorittamiseen velvoittava määräys. Lisämaksun tulee olla suhteellinen tilikaudelta suoritettavaan maksuun ja enintään sen suuruinen. Lisämaksu saa ylittää enintään 20 prosentilla puuttuvan määrän.

Jollei maksuvelvollinen määräaikana suorita hänelle määrättyä lisämaksua, se on viipymättä pantava ulosottoimin perittäväksi. Jollei lisämaksua saada perityksi, puuttuva määrä on, siinä määrin kuin sen periminen vielä on tarpeen, jaettava toisten maksuvelvollisten maksettavaksi ottaen kuitenkin huomioon 1 momentissa mainittu rajoitus.

Lisämaksu viivästyskorkoineen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

13 §

Katteen eriyttäminen

Jos vakuutetut osallistuvat korvauksien tai avustuksien rahoittamiseen, osakkaiden ja vakuutettujen rahoittama osuus vastuuvelan katteesta on eriytettävä toisistaan.

Sellaisen korvauksen tai avustuksen vastuuvelan katteena olevat varat, jossa korvauksen tai avustuksen määrä on sidottu tiettyjen sijoituskohteiden arvonkehitykseen, on 1 momentissa säädetyn lisäksi eriytettävä muusta vastuuvelan katteesta.

14 §

Pysyvä ylikate

Jos vakuutuskassan varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä pysyvästi kattavan vastuuvelan määrän sekä ylittävän vastuuvelan ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat saadaan Finanssivalvonnan luvalla palauttaa osakkaille vastuovelkojen mukaisessa suhteessa. Siltä osin kuin erotus on karttunut vakuutettujen suorittamista maksuista, palautusta osakkaalle ei saa tehdä.

5 luku

Varat ja sijoittaminen sekä vastuuvelan kattaminen

1 §

Varojen sijoittaminen

Vakuutuskassan varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistuen. Vastuuvelan katteena olevat varat on hajautettava riittävällä tavalla.

2 §

Sijoitussuunnitelma

Vakuutuskassan hallituksen on laadittava sijoitussuunnitelma. Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta.

3 §

Varojen käyttö

Vakuutuskassan varoja ei saa käyttää vakuutuskassan toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen 1 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetyn toiminnan tarkoituksen vastaisesti.

4 §

Lainanottoa ja takausta koskevat rajoitukset

Vakuutuskassan on sopeutettava toimintansa sellaiseksi, että toiminta on mahdollista ilman lainanottoa. Vakuutuskassa saa ottaa tilapäisesti lyhytaikaisia lainoja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi.

Vakuutuskassa ei saa antaa takausta.

5 §

Vastuuvelan kate

Vakuutuskassan on katettava 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vastuuvelka, josta on ensin vähennetty seuraavat erät:

- 1) jälleenvakuuttajan osuus enintään Finanssivalvonnan hyväksymään määrään;
- 2) takautumisoikeuteen perustuvat saamiset;
- 3) kuolettamatta oleva määrä 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettusta vakuutusteknisestä katevajauksesta.

Katettaessa vastuuvelka on otettava huomioon, millaista vakuuttamista vakuutuskassa harjoittaa, ja tämän mukaisesti huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta.

Finanssivalvonta voi yksittäistapauksessa määrätä, jos siihen 2 momentin soveltamisen kannalta on erityistä syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea eläkekassan vastuuvelan katteeseen.

Vakuutuskassan on luetteloitava vastuuvelan kate. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä kateluettelon muodosta ja säilyttämisestä, omaisuuserien luetteloon merkitsemisestä ja erien merkitsemisajankohdista sekä luettelon laatimisajankohdasta.

6 §

Katevarojen arvostaminen

Varat, joilla katetaan 5 §:n mukaisesti laskettu vastuuvelka, arvostetaan käypään arvoon siten kuin Finanssivalvonta tarkemmin määrää.

7 §

Vastuuvelan katteeksi hyväksyttävät varat ja vakuudet

Edellä 5 §:n mukaisesti lasketun vastuuvelan katteen on oltava:

- 1) joukkovelkakirjalainoja ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä;
- 2) velkasitoumuksiin perustuvia laina- ja muita saamisia;
- 3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia sekä pääomalainoja ja muita sitoumuksia, joilla on heikompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;
- 4) osuuksia sijoitusrahastoissa tai vaihtoehtorahastoissa;
- 5) kiinteistöjä, rakennuksia vuokraoikeuksineen ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia sopimukseen tai muuhun oikeustoimeen perustuvia vuokra- ja käyttöoikeuksia tai muita vastaavia oikeuksia, jotka on kirjattu erityisinä oikeuksina kiinteistörekisteriin, osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä taikka rakennusaikaisia saamisia kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa tässä kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa katteen haltijana olevalla vakuutuslaskulla on määräämisvalta;
- 6) muita arvopapereita;
- 7) vakuutusmaksusaamisia osakkailta tai muita saamisia jälleenvakuuttajilta kuin 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja jälleenvakuuttajien osuuksia;
- 8) verotuksessa vahvistettuja verosaamisia tai muita saamisia valtioilta ja muilta julkisyhteisöiltä;
- 9) saamisia takuurahastoilta;
- 10) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja aineellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;
- 11) rahaa tai pankkisaamisia taikka talletuksia luottolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;
- 12) siirtosaamisia, kuten kertyneitä korkoja ja kertyneitä vuokria ja muita tulojäämiä sekä menoennakoita.

Vakuutuslaskun hakemuksesta Finanssivalvonta voi erityisistä syistä hyväksyä enintään kahden vuoden määräajaksi vastuuvelan katteeksi muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta, joka on riskiltään samankaltaista kuin kyseinen omaisuus.

8 §

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia saadaan käyttää, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon.

Johdannaissopimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden ja osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat vastuuvelan katteena.

Johdannaissopimukset on arvostettava varovaisesti. Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset johdannaissopimusten käytöstä katteen yhteydessä.

9 §

Sijoitukset yhteen yhteisöön

Katettavasta vastuuvelasta enintään määrä, joka vastaa 10 prosenttia vastuuvelan kokonaismäärästä, saadaan kattaa sijoituksella yhteen yhteisöön. Sijoituksena yhteen yhteisöön pidetään sijoituksia:

- 1) saman yhteisön osakkeisiin, muihin niihin rinnastettaviin arvopapereihin ja saman yhteisön pääomalainoihin;

2) saman velallisen antamiin velkasitoumuksiin, joilla ei ole vakuutta tai joiden vakuutena on edellä tarkoitettujen yhteisön osakkeita, muita niihin rinnastettavia arvopapereita tai edellä tarkoitettujen yhteisön pääomalainoja;

3) eri velallisten antamiin velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia yhden yhteisön osakkeisiin, muihin niihin rinnastettaviin arvopapereihin tai edellä tarkoitettujen yhteisön pääomalainoihin tai yhden yhteisön antama takaus tai takausvakuutus.

Tätä pykälää ei sovelleta:

1) velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtio ja, joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan I;

2) velkasitoumuksiin, joissa velallisena on Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA- tai OECD-valtio, jonka luottoluokitus kuuluu 1 kohdassa tarkoitettuun luottoluokkaan I.

10 §

Sijoitukset yhteen konserniin

Tässä luvussa säädettyjä enimmäisrajoja sovellettaessa on laskettava yhteen sijoitukset, jotka kohdistuvat tai liittyvät yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvaan muuhun yhteisöön.

11 §

Sijoitusrahastot ja vaihtoehtorahastot

Osuuksiin sijoitusrahastoissa ja vaihtoehtorahastoissa ei sovelleta 9 ja 10 §:ää.

12 §

Valuuttariski

Enintään 30 prosenttia vastuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä taikka sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä.

13 §

Osakkaan toimintaan liittyvä omaisuus

Vastuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista saa olla sijoitettuna omaisuuteen, jonka arvo riippuu pääosin osakkaan toiminnasta, enintään 25 prosenttia, josta yhden toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaan kohteeseen saa olla sijoitettuna enintään 15 prosenttia vastuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää määräajaksi poikkeuksen 1 momentin säännöksistä.

14 §

Sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelan kate

Jos korvauksen tai avustuksen määrä on sidottu tiettyjen sijoituskohteiden arvonkehitykseen, vastuuvelan kattamiseen ei sovelleta, mitä 9—12 §:ssä säädetään. Tällöin vastuuvelasta on katettava vähintään 95 prosenttia järjestelyn arvonkehityksen määrääviin sijoituskohteisiin kuuluvilla varoilla. Sijoituskohteisiin tulee kuulua omaisuuseriä, joiden käypä arvo on jatkuvasti vaikeuksista määriteltävissä ja jotka voidaan muuttaa rahaksi järjestelyn ehtojen mukaisesti.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sijoitussidonnaisten järjestelyjen sijoitusriskin seurannasta.

15 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, että tietyt 7 §:n mukaiset katteeseen hyväksyttävät varat arvostetaan niiden käyvästä arvosta poikkeavasti, jos se on omaisuuslajin luonteeseen liittyvän käyvän arvon suuren vaihtelun vuoksi tai muusta syystä välttämätöntä.

16 §

Omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön käyttäminen

Vakuutuskassalla on vakuutustoimintaa koskevien varojen osalta oikeus käyttää varojensa hoitajina ETA-valtioon sijoittautuneita omaisuudenhoitajia, jotka on hyväksytty jonkin seuraavan direktiivin mukaisesti:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna omaisuudenhoitajana saadaan käyttää myös mainitun momentin 4 kohdassa mainitun direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja laitoksia.

Vakuutuskassalla on oikeus käyttää vakuutustoimintaa koskevien varojen osalta varojensa säilyttäjinä ETA-valtioon sijoittautuneita säilytisyhteisöjä, jotka on hyväksytty 1 momentin 1, 2 tai 4 kohdassa mainitun direktiivin mukaisesti.

6 luku

Tiedonantosäännökset, etuuden hakeminen ja suorittaminen

1 §

Soveltamisala

Tätä lukua ei sovelleta työpaikkakassojen sairausvakuutuslain mukaisiin etuuksiin. Mitä tässä luvussa säädetään vakuutetusta, sovelletaan myös edunsaajaan. Luvun 9 §:ää ei kuitenkaan sovelleta vapaakirjan saaneeseen.

2 §

Vakuutetulle annettavat tiedot

Vakuutuskassan on annettava vakuutetulle järjestelyyn liittyessä vakuutuskassan säännöt. Vakuutuskassan on kohtuullisen ajan kuluessa tiedotettava sääntömuutoksista vakuutetuille.

3 §

Etuuden hakeminen

Etuutta on haettava kirjallisesti. Hakijan on annettava vakuutuskassalle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen vakuutuskassan vastuun arvioimiseksi ja joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös vakuutuskassan mahdollisuus hankkia selvitys.

4 §

Hakemuksen jättämisaika ja etuuden vanhentuminen

Etuutta on haettava kuuden kuukauden kuluessa vakuutustapahtumasta, jollei vakuutuskassan säännöissä ole määrätty pitempää aikaa. Hakemuksen myöhästymisestä huolimatta etuus voidaan myöntää joko kokonaan tai osaksi, jos sen epäämistä on pidettävä kohtuuttomana.

5 §

Etuuden hakeminen vakuutetun puolesta

Jos vakuutettu ei iän, vamman, sairauden tai muun niihin rinnastettavan syyn takia kykene itse hakemaan etuutta eikä hänellä ole edunvalvojaa tai edunvalvontavaltuutettua, vakuutuskassan hyväksymä vakuutetun lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö saa käyttää vakuutetun puhevaltaa, kunnes tälle on määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu.

6 §

Ilmoitusvelvollisuus

Vakuutettu on velvollinen ilmoittamaan vakuutuskassalle sellaisista muutoksista, jotka vaikuttavat hänen oikeuteensa saada etuutta tai etuuden määrään, jos tästä velvollisuudesta on mainittu etuutta koskevassa päätöksessä.

Vakuutuskassa voi vaatia vakuutetulta selvityksen etuuden määrään vaikuttavista seikoista ja selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää etuuden saamisen edellytykset. Jollei vakuutettu ole toimittanut sanottua selvitystä vakuutuskassalle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa, vakuutuskassa voi päättää, että etuuden suorittaminen keskeytetään, kunnes selvitys on toimitettu.

7 §

Etuuden maksaminen kertasuorituksena

Vakuutuskassalla on oikeus maksaa kertasuorituksena etuus, joka on pienempi kuin kolmekymmentä euroa kuukaudessa tai vakuutetun suostumuksella pienempi kuin 100 euroa kuukaudessa. Kertasuoritus lasketaan Finanssivalvonnan määräysten mukaisesti.

Edellä 1 momentissa säädettyjä euromääriä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Tarkistettu euro määrä pyöristetään lähimpään euroon.

8 §

Etuuden suorituksen viivästyminen

Etuuden suorituksen viivästyessä vakuutuskassan on maksettava myöhästyneelle suoritukselle korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitettua viivästyskorkoa, joka lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä. Viivästysaika alkaa, kun kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona vakuutettu on jättänyt vakuutuskassalle hakemuksensa ja 3 §:ssä tarkoitetut asiakirjat ja tiedot. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle etuuserälle viivästyskorkoa lasketaan eräpäivästä lukien.

Jos 1 momentissa tarkoitettua etuutta ei ole voitu vakuutetusta johtuvasta syystä maksaa oikeassa ajassa, vakuutuskassa ei ole velvollinen maksamaan korkolain 4 §:ssä tarkoitettua korkoa pitemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona este vakuutuskassan tieteen on lakannut. Jos etuuden suorittaminen viivästyy lain säännöksen vuoksi taikka yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytymisen taikka muun sen kaltaisen ylivoimaisen esteen vuoksi, vakuutuskassa ei ole velvollinen maksamaan mainitussa pykälässä tarkoitettua korkoa tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta.

9 §

Vakuutetun tai edunsaajan oikeus vapaakirjaan vakuutuskassassa

Jos vakuutussuhde vakuutuskassassa on päätynyt vakuutuskassan jatkaessa toimintaansa, aiemmin vakuutetulla henkilöllä tai edunsaajana olleella ei ole osuutta vakuutuskassan varoihin, ellei säännöissä toisin määrätä.

Jos vakuutussuhde päättyy ennen vakuutustapahtuman sattumista, aiemmin vakuutettuna olleelle henkilölle tai tämän edunsaajalle on kuitenkin annettava vapaakirjana vähintään vakuutetun omia maksuja vastaava osuus korvaus- ja vakuutusmaksuvastuusta.

10 §

Vakuutuskassan etuuksien vähentäminen

Sääntömuutosta, joka koskee etuuden pienentämistä, ei saa soveltaa vakuutustapahtumaan, joka on sattunut ennen muutoksen voimaantuloa.

Vakuutuskassan etuuksien vähentämisestä päättää kassankokous. Sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 15 §:ssä säädetään, päätös on pätevä, jos vakuutetut, osakkaat tai edustajiston jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa tai säännöissä määrätty suurempi äänimäärä kokouksessa edustetusta äänimäärästä ovat sitä kannattaneet.

Sääntömuutokseen, joka rajoittaa etuuden tulevaa kasvua, ei sovelleta 1 momenttia.

11 §

Etuuden alentaminen tai epääminen vakuutetusta johtuvasta syystä

Jos vakuutettu tai hänen edustajansa on järjestelyyn liittyessään tai etuutta hakiessaan vilpillisesti antanut vakuutuskassalle vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, joilla on merkitystä vakuutuskassan sääntöjen mukaisen etuuden saamiseen tai suuruuteen, vakuutetulle kuuluva etuus voidaan evätä tai sitä voidaan alentaa siten kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Vakuutuskassa on vastuusta vapaa sellaista vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, hänelle kuuluva etuus voidaan evätä tai sitä voidaan alentaa tai jo myönnetyn etuuden suorittaminen keskeyttää sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

12 §

Syyntakeettomuus ja pakkotila

Mitä 11 §:n 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vakuutettu oli sellaisessa iässä tai mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta. Mainitussa momentissa säädetty ei sovelleta myöskään, jos vakuutettu oli toiminut henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen estämiseksi tai muun oikeudellisesti suojattua etua uhkaavan välittömän ja pakottavan vaaran torjumiseksi sellaisissa olosuhteissa, että toimenpide oli kokonaisuutena puolustettavissa, kun otetaan huomioon pelastettavan edun ja teolla aiheutetun vahingon ja haitan laatu ja suuruus, vaaran alkuperä sekä muut olosuhteet.

13 §

Aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperintä

Jos etuutta on suoritettu enemmän kuin mihin vakuutetulla on ollut oikeus, aiheettomasti maksettu etuus on perittävä takaisin.

Aiheettomasti maksettu etuus voidaan jättää osittain tai kokonaan takaisin perimättä, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja etuuden maksamisen ei ole katsottava johtuneen vakuutetun tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu etuus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa suoritettavista etuuksista. Kulloinkin suoritettavasta etuudesta ei saa vakuutetun suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä etuuden osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun etuudesta on ennakkoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla lähdevero.

14 §

Tieto oikeusturvakeinoista

Etuutta koskevasta päätöksestä on käytävä ilmi, millä tavalla asia voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi ja toimivaltainen tuomioistuin sekä kanneaika ja mistä se lasketaan.

Jos asia voidaan saattaa vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi, 1 momentissa säädettyä tiedonantovelvollisuutta sovelletaan myös vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta annettaviin tietoihin.

15 §

Kanneaika ja oikeuspaikka

Kanne vakuutuskassan päätöksestä on oikeuden menettämisen uhalla nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut kirjallisen tiedon päätöksestä ja tästä määräajasta.

Vakuutetun vakuutuskassaa vastaan esittämä vaatimus voidaan tutkia myös siinä käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä vaatimuksen esittäjällä on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

7 luku

Sulautuminen ja jakautuminen

1 §

Vakuutuskassan sulautumisen tai jakautumisen yleiset edellytykset

Vakuutuskassa voi sulautua vakuutuskassaan, jos sulautuvan vakuutuskassan osakkaat täyttävät vastaanottavan vakuutuskassan toimintapiiriä koskevat 1 luvun 5 ja 7 §:ssä säädetty vaatimukset.

Vakuutuskassa voi jakautua, jos sen osakkaana oleva yritys jakautuu.

Sulautumisesta tai jakautumisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva, luovuttava tai jakautuva vakuutuskassa on asetettu selvitystilaan.

2 §

Työpaikkakassan sulautuminen ja jakautuminen

Mitä 1 §:ssä säädetään, ei sovelleta työpaikkakassan sulautumiseen ja jakautumiseen.

Työpaikkakassa voi sulautua työpaikkakassaan, jos sulautuvan työpaikkakassan osakkaat täyttävät vastaanottavan työpaikkakassan toimintapiiriä koskevat sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:ssä säädetty vaatimukset ja sulautumiselle on Kansaneläkelaitoksen suostumus. Kansaneläkelaitoksen suostumukseen sovelletaan, mitä sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään.

Työpaikkakassa voi jakautua, jos sen osakkaana oleva yritys jakautuu ja jakautumiselle on Kansaneläkelaitoksen suostumus. Kansaneläkelaitoksen suostumukseen sovelletaan, mitä sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen suostumusta sulautumiselle tai jakautumiselle ei haeta kuukauden kuluessa sulautumista tai jakautumista koskevan suunnitelman allekirjoittamisesta, sulautuminen tai jakautuminen raukeaa.

3 §

Sääntömääräys

Vakuutuskassan säännöissä voidaan kieltää sulautuminen tai jakautuminen kokonaan tai osittain.

4 §

Sulautumissuunnitelma

Sulautumiseen osallistuvien vakuutuskassojen hallitusten on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, joka on päivättävä ja allekirjoitettava.

Sulautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

- 1) sulautumiseen osallistuvien vakuutuskassojen toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikat;
- 2) selvitys sulautumisen syistä;
- 3) absorptiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan vakuutuskassan mahdollisesta sääntömuutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan vakuutuskassan säännöiksi ja ehdotus siitä, miten perustettavan vakuutuskassan toimielinten jäsenet valitaan;
- 4) selvitys sulautuvan vakuutuskassan vastuuelan ja muiden velkojen sekä varojen siirtymisestä vastaanottavalle vakuutuskassalle;
- 5) selvitys siitä, että vastaanottava vakuutuskassa täyttää sulautumisen jälkeen 5 ja 6 luvussa säädetyt vaatimukset;
- 6) selvitys sulautuvan vakuutuskassan varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan vakuutuskassan taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;
- 7) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintijankohdasta, joka saa olla enintään kuuden kuukauden kuluttua sulautumissuunnitelman tekemisestä;
- 8) ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehdoiksi.

5 §

Jakautumissuunnitelma

Jakautuvan vakuutuskassan hallituksen ja perustettavan vakuutuskassan perustajien on laadittava kirjallinen jakautumissuunnitelma, joka on päivättävä ja kaikkien perustajien sekä jakautuvan vakuutuskassan hallituksen allekirjoitettava.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

- 1) jakautumiseen osallistuvien vakuutuskassojen toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot, kotipaikat sekä perustettavien vakuutuskassojen hallitusten jäsenet;
- 2) selvitys jakautumisen syistä;
- 3) jakautumisessa toimivaan vakuutuskassaan ehdotus mahdollisesta vastaanottavan vakuutuskassan sääntöjen muutoksesta sekä jakautumisessa perustettavaan vakuutuskassaan ehdotus perustettavan vakuutuskassan säännöiksi;
- 4) laskelma jakautuvan vakuutuskassan vastuuelasta ja varoista;
- 5) selvitys jakautuvan vakuutuskassan vastuuelan ja muiden velkojen sekä varojen jakamisesta;
- 6) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat vakuutuskassat täyttävät jakautumisen jälkeen 4 ja 5 luvussa säädetyt vaatimukset;

7) selvitys jakautuvan vakuutuskassan varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvos-
tamiseen vaikuttavista seikoista, jakautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan va-
kuutuskassan taseeseen sekä jakautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;

8) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta, joka saa
olla enintään kuuden kuukauden kuluttua jakautumissuunnitelman tekemisestä;

9) ehdotus mahdollisiksi muiksi jakautumisen ehdoiksi.

6 §

Ilmoitus sulautumisen tai jakautumisen täytäntöönpanosta

Sulautumiseen tai jakautumiseen osallistuvien vakuutuskassojen on tehtävä Finanssivalvon-
nalle ilmoitus sulautumisen tai jakautumisen täytäntöönpanosta eläkesäätiö- ja eläkekassalain
9 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin (*eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteri*) merkittäväksi
kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä
tai sulautuminen tai jakautuminen raukeaa.

Ilmoitukseen on liitettävä:

1) kunkin sulautumiseen tai jakautumiseen osallistuvan vakuutuskassan hallituksen jäsenten
ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa tai jakautumisessa on noudatettu tämän
lain säännöksiä;

2) selvitys siitä, että vastaanottava vakuutuskassa täyttää 5 luvussa säädetyt vaatimukset vas-
tuuvelan kattamisesta;

3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus eläkesäätiö- ja eläkekassalain 10 luvun
6 §:n 1 momentissa tai 11 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä;

4) sulautumiseen tai jakautumiseen osallistuvien vakuutuskassojen sulautumista tai jakautu-
mista koskevat päätökset;

5) jakautumisessa tilintarkastajan lausunto siitä, että vastaanottavalle vakuutuskassalle on siir-
retty jakautumissuunnitelman mukaiset varat.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettuun sulautumisen
tai jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja annettavista selvityk-
sistä.

7 §

Varojen osittamista koskevat periaatteet jakautumisessa

Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavan vakuutuskassan jakautuessa vastaanottavalle va-
kuutuskassalle on siirrettävä siirtyvää vakuutuskantaa vastaava osuus jakautuvan vakuutuskas-
san vastuvelan katteesta, muista varoista ja veloista.

Osakaskohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavan vakuutuskassan jakautuessa perustetta-
valle vakuutuskassalle on siirrettävä jakautuvan osakkaan osakaskohtaista vakuutuskantaa tai
sen siirtyvää osaa vastaava osuus jakautuvan vakuutuskassan vastuvelan katteesta, muista va-
roista ja veloista.

Jollei jakautumissuunnitelmassa toisin sovita, luovutettaviin varoihin tulee sisällyttää jakau-
tuvan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset. Muut varat voidaan siirtää rahana.

8 §

Sulautumisen oikeusvaikutukset

Kun sulautumisen täytäntöönpano on rekisteröity, sulautuvan vakuutuskassan vakuutustoiminta, joka sisältää vastuuvelan sekä muut velat ja varat, siirtyy selvitysmenettelyttä vastaanottavalle vakuutuskassalle. Samanaikaisesti sulautuva vakuutuskassa purkautuu ja kombinaatiotulosulautumisessa vastaanottava vakuutuskassa syntyy.

Sulautuvan vakuutuskassan varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan vakuutuskassan taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle vakuutuskassalle. Sitoumista työn tai palvelun suorittamiseen ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen.

9 §

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity, kokonaisjakautumisessa jakautuvan vakuutuskassan varat ja velat ja osittaisjakautumisessa jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä yhdelle tai useammalle vastaanottavalle vakuutuskassalle. Samanaikaisesti perustettava vakuutuskassa syntyy ja kokonaisjakautumisessa jakautuva vakuutuskassa purkautuu.

Jos kokonaisjakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat vastaanottavalle vakuutuskassalle samassa suhteessa kuin jakautuvan vakuutuskassan netto-omaisuus jaetaan 5 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä.

Jakautumiseen osallistuvat vakuutuskassat vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan vakuutuskassan velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan vakuutuskassan veloista, joista toinen vakuutuskassa vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, vakuutuskassan vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

10 §

Lopputilitys

Sulautuvan vakuutuskassan ja kokonaisjakautumisessa jakautuvan vakuutuskassan hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty kassankokouksessa. Lopputilitys on annettava sulautuvan kassan tilintarkastajalle, jonka on kuukauden kuluessa annettava lopputilitystä koskeva tilintarkastuskertomus.

Vakuutuskassan hallituksen on viipymättä 1 momentissa tarkoitettujen toimien jälkeen kutsuttava kassankokous koolle lopputilityksen vahvistamista varten.

Lopputilitys on toimitettava Finanssivalvonnalle siten kuin eläkesätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 13 §:n 2 momentissa säädetään tilinpäätöksen toimittamisesta.

8 luku

Vakuutuskannan luovuttaminen sekä vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen

1 §

Vakuutuskannan luovuttaminen

Vakuutuskassa voi luovuttaa (luovuttava vakuutuskassa) vakuutuskantansa kokonaan tai osittain toiselle vakuutuskassalle (vastaanottava vakuutuskassa) tai vakuutusyhtiölle.

Vakuutuskannan luovuttamiselle on saatava Finanssivalvonnan suostumus.

Tätä lukua ei sovelleta työpaikkakassan vakuutuskannan luovuttamiseen.

2 §

Vastaanottavaa kassaa koskevat rajoitukset

Vakuutuskanta voidaan luovuttaa vain sellaiselle vakuutuskassalle, jonka toimintapiiriä koskevat 1 luvun 5 tai 7 §:ssä säädetty vaatimukset työnantaja, johon liittyvää vakuutuskantaa siirretään, täyttää. Mitä edellä säädetään työnantajasta, sovelletaan myös yrittäjään ja henkilöryhmään.

3 §

Suunnitelma kannan luovuttamiseksi

Luovuttavan ja vastaanottavan vakuutuskassan hallituksen on laadittava kirjallinen vakuutuskannan luovuttamista koskeva suunnitelma, joka on päivittävä ja allekirjoitettava.

Vakuutuskannan luovuttamista koskevassa suunnitelmassa on oltava ainakin:

1) luovuttavan ja vastaanottavan vakuutuskassan toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset ja kotipaikat;

2) selvitys vakuutuskannan luovutuksen syystä;

3) tarvittaessa ehdotus vastaanottavan vakuutuskassan sääntöjen muuttamiseksi;

4) selvitys siitä, mitä on sovittu luovutettavaan vakuutuskantaan liittyvästä osakkuudesta;

5) selvitys luovutettavasta vakuutuskannasta ja sitä vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta;

6) ehdotus vakuutuskannan luovuttamisesta mahdollisesti suoritettavasta vastikkeesta ja sen ehdoista;

7) selvitys siitä, että luovuttava ja vastaanottava vakuutuskassa täyttävät luovutuksen jälkeen 4 ja 5 luvussa säädetty vaatimukset;

8) ehdotus suunnitellusta vakuutuskannan luovutusajankohdasta;

9) ehdotus mahdollisiksi muiksi vakuutuskannan luovutuksen ehdoiksi.

Edellä 2 momentin 7 kohtaa ei sovelleta luovuttavaan vakuutuskassaan, joka on selvitystilassa.

4 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta päättävää kassankokousta pidettävä vakuutettujen ja osakkaiden nähtävinä vakuutuskassan toimistossa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäviksi kassankokouksessa:

- 1) vakuutuskannan luovuttamista koskeva suunnitelma;
- 2) kunkin vakuutuskannan luovuttamiseen osallistuvan vakuutuskassan viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus;
- 3) hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen jälkeisistä vakuutuskassan asemaan olennaisesti vaikuttavista seikoista sekä seikoista, joilla saattaa olla merkitystä harkittaessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen hyväksymistä;
- 4) vastaanottavan vakuutuskassan säännöt ja tarvittaessa niitä koskeva vastuun siirtämisestä johtuva muutosehdotus.

Kokouksessa, joka toimitetaan vakuutuskannan luovuttamisesta päättävään kassankokoukseen, on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen nähtävinä pitämisestä. Edellä tarkoitettujen asiakirjojen on viivytyksettä lähetettävä vakuutetulle ja osakkaalle, joka sitä pyytää, jos asiakirjoja ei voi tallentaa ja tulostaa vakuutuskassan internetsivuilta.

5 §

Luovutuksen raukeaminen

Vakuutuskannan luovuttaminen raukeaa, jos vakuutuskannan luovuttamista ei hyväksytä muutoksitta luovuttavassa vakuutuskassassa ja vakuutuskannan vastaanottamista vastaanottavassa vakuutuskassassa tai vakuutusyhtiössä.

Vakuutuskassan kassankokouksen tai hallituksen päätöksestä vakuutuskannan luovuttamisen tai vastaanottamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

6 §

Finanssivalvonnan suostumus tai luovutuksen raukeaminen

Luovuttavan vakuutuskassan ja vastaanottavan vakuutuskassan tai vakuutusyhtiön hyväksytyä vakuutuskannan luovuttamisen Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa kannan luovuttamiseen:

- 1) jollei toimenpide loukkaa vakuutettuja etuja;
- 2) jollei sen voida katsoa vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä;
- 3) jos Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan vakuutuskassan 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun kassan sääntöjen muuttamisen.

Jollei suostumusta ole haettu määräajassa taikka se on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, vakuutuskannan luovuttaminen on rauennut.

7 §

Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset

Vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat siirtyvät samanaikaisesti vastaanottavalle vakuutuskaasalle tai vakuutusyhtiölle kannan luovuttamista koskevassa suunnitelmassa mainittuna ajankohdalla sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Suunnitelmassa mainitun siirtoajankohdan tulee olla kuuden kuukauden kuluessa luovuttamista koskevan suunnitelman tekemisestä.

Finanssivalvonta voi hakemuksesta päättää, että vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat siirtyvät samanaikaisesti 1 momentissa säädettyä määräaikaa myöhempänä ajankohtana.

8 §

Koko vakuutuskantansa luovuttaneen kassan purkaminen

Vakuutuskassa, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa ja joka ei ole selvitystilassa, on asetettava selvitystilaan ja purettava. Edellä tarkoitetun vakuutuskassan selvitystilaan ja purkamiseen sovelletaan tämän luvun 9 §:ää, eläkesäätiö- ja eläkekassalain 12 luvun 24—27 §:ää, 13 luvun 3, 4, 7—10, 11 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 13, 15, 16, 33, 37 ja 38 §:ää sekä tämän lain 10 luvun 6 ja 7 §:ää, 10 §:n 1 momenttia sekä 11 ja 13 §:ää.

9 §

Selvitystilaan määrääminen ja rekisteristä poistaminen

Finanssivalvonnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin vakuutuskassan asettamiseksi selvitystilaan, jos se havaitsee, ettei vakuutuskassa 8 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa ole tehnyt päätöstä selvitystilaan asettamisesta.

Finanssivalvonnan on selvitystilaan asettamisen sijasta poistettava vakuutuskassa eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteristä, jos vakuutuskassan varat eivät riitä selvityskulujen maksamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakas, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastataksaan selvitysmenettelyn kuluista.

9 luku

Lakisääteinen selvitystila ja purkaminen

1 §

Vakuutuskassan purkaminen

Tätä lukua sovelletaan vakuutuskassan selvitystilaan ja purkamiseen.

Selvitysmenettelyssä selvitetään vakuutuskassan varallisuusasema, suoritetaan velat, jaetaan vakuutuskassan jäljelle jäävä omaisuus ja puretaan vakuutuskassa.

2 §

Velvollisuus selvitystilaan asettamiseen

Vakuutuskassa on asetettava selvitystilaan ja purettava:

1) jollei vakuutettujen lukumäärä kahden viimeksi kuluneen kalenterivuoden päättyessä ole täyttänyt 2 luvun 2 §:ssä säädettyä tai vakuutuskassan säännöissä määrättyä vähimmäismäärää eikä voida pitää todennäköisenä, että lukumäärä lähinnä neljän seuraavan kuukauden aikana nousee edellä tarkoitetuista korkeampaan määrään;

2) jos vakuutuskassan tilinpäätös osoittaa alijäämää tai jos mahdollinen perustamispääoma on vakuutuskassan säännöissä vahvistettua määrää pienempi eikä alijäämää ole katettu taikka perustamispääomaa täytetty kahden seuraavan tilikauden aikana;

3) jos se ei täytä 4 luvun vastuuvelan laskuperusteita tai 5 luvun vastuuvelan kattamista ja katteen eriyttämistä koskevia vaatimuksia;

4) jos sen kaikki osakkaat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä vakuutetut henkilöt toimivat;

5) jos se on sääntöjensä mukaan purettava; taikka

6) jos Finanssivalvonta on määrännyt sen purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n perusteella.

Finanssivalvonta voi yksittäistapauksessa, jollei vakuutettuja etuuksia vaaranneta, pidentää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun määräajan enintään vuodeksi ja hakemuksesta antaa mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa päätöksessä määräämensä ehdoin suostumuksen toiminnan jatkamiseen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

3 §

Kassankokous selvitystilan aikana

Hallituksen on viipymättä kutsuttava kassankokous koolle 2 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa. Jos Finanssivalvonta on myöntänyt mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan mainitun pykälän 1 momentin 1 tai 4 kohdassa tarkoitetun määräajan jatkamiseksi, hallituksen on kutsuttava kassankokous koolle viipymättä Finanssivalvonnan myöntämän määräajan päätyttyä.

Sen lisäksi, mitä vakuutuskassan säännöissä määrätään, kokouskutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Hallituksen on annettava tieto kutsusta kassankokoukseen Finanssivalvonnalle.

4 §

Selvitystilaan määrääminen

Finanssivalvonnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin vakuutuskassan määräämiseksi selvitystilaan, jos se havaitsee, ettei vakuutuskassa ole tehnyt 2 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa päätöstä selvitystilaan asettamisesta tai mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua hakemusta.

5 §

Kielto käyttää kassan varoja

Finanssivalvonta voi kieltää selvitystilassa olevaa vakuutuskassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan omaisuutta sekä kieltää vakuutuskassan 5 luvun 16 §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan tai säilytisyhteisön hallussa olevien varojen käyttämisen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä työpaikkakassan varojen luovuttamista Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain 16 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

6 §

Toimintasuunnitelma

Selvitysmiehen on laadittava vakuutuskassalle selvitystilaa koskeva toimintasuunnitelma, joka sisältää seuraavat tiedot vakuutuskassan veloista ja ehdotuksen niiden suorittamiseksi selvitystilan aikana:

- 1) arvio selvitystilan aikana erääntyvistä etuuksista;
- 2) velat, joiden vakuutena on esineoikeus eläkelaitoksen omaisuuteen;
- 3) selvitystilamenettelystä johtuvat ja vakuutuskassan toiminnasta aiheutuvat juoksevat hallintokulut;
- 4) ennen selvitystilan alkamista maksettavaksi erääntyneet etuudet, jotka ovat suorittamatta;
- 5) muut mahdolliset velat, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen selvitystilan alkamista.

HE 28/2021 vp

Edellä 1 momentissa tarkoitettu suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle hyväksyttäväksi.

7 §

Toiminnan rajoittaminen

Selvitystilassa vakuutuskassa saa jatkaa vakuutustoimintaa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen ja edunsaajien etujen turvaamiseksi. Selvitysmiehen on määrättävä ajankohta, jolloin vakuutuskassan vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa.

Selvitystilassa vakuutuskassa ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä eikä periä maksuja, joiden peruste on syntynyt selvitystilaan asettamisen jälkeen.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta työpaikkakassan selvitystilassa.

8 §

Saatavan irtisanominen välittömästi maksettavaksi

Selvitystilassa olevan vakuutuskassan saatava osakkaalta voidaan irtisanoa välittömästi maksettavaksi, jos vakuutuskassalta puuttuu käteisiä varoja sen selvitysmenettelystä johtuvia 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja kuluja varten.

9 §

Etuoikeutetut velkojat

Selvitystilassa olevassa vakuutuskassassa vakuutetuilla ja edunsaajilla on osuudestaan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vastuovelkaan keskenään samanlainen etuoikeus vakuutuskassan omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla on pantattuun omaisuuteen. Edellä tarkoitettujen osuuden laskemisesta selvitystilassa voidaan tarkemmin määrätä vakuutuskassan säännöissä.

Edellä 1 momentissa säädetty etuoikeus ei heikennä käteispannin eikä omaisuuteen myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta eikä estä suorittamista 6 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta työpaikkakassaan.

10 §

Julkinen haaste

Selvitysmiehen on viipymättä haettava julkinen haaste vakuutuskassan velkojille selvitystilassa olevan kassan kustannuksella.

Julkisessa haasteessa on mainittava, että vakuutuskassassa vakuutettujen, eläkkeen tai muun etuuden saajien taikka edunsaajien ei tarvitse ilmoittaa saataviaan selvitystilassa eikä niiden 9 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Muutoin noudatetaan, mitä haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa (729/2003).

11 §

Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen

Vakuutuskassan velkojille haetun 10 §:ssä tarkoitetun julkisen haasteen määräpäivän jälkeen ja sen jälkeen, kun vakuutuskassan vakuutukset ovat lakanneet olemasta voimassa, selvitysmiehen on maksettava kaikki tiedossa olevat velat vakuutuskassan jäljellä olevilla varoilla. Ensin maksetaan selvitysmenettelystä johtuvat ja 9 §:ssä tarkoitetut etuoikeutetut velat ja näiden jälkeen muut velat. Jos velka on riittävä tai erääntymätön tai jos sitä ei muusta syystä voida maksaa, tarpeelliset varat on pantava erilleen. Jos vakuutuskassalle jää varoja sen jälkeen, kun se on suorittanut velkansa ja täyttänyt kaikki muutkin sitoumuksensa, ne käytetään vakuutuskassan säännöissä määrättyllä tavalla.

Jollei varoja kahden vuoden kuluessa ole saatu jaetuksi, Finanssivalvonnan tulee määrätä ajankohta, jolloin varat on jaettava säännöissä määrättyllä tavalla. Jos jakamatta jäänyt jakosuus on vähäinen jaettuun omaisuuteen verrattuna, Finanssivalvonta voi selvitysmiesten ilmoituksesta määrätä sen lankeavaksi valtiolle tai käytettäväksi johonkin kassan toimintaan läheisesti liittyvään käyttötarkoitukseen.

12 §

Luettelo jaossa noudatettavista suhdeluvuista

Selvitysmiesten tulee viipymättä laatia luettelo jaossa noudatettavista suhdeluvuista. Luettelo on toimitettava Finanssivalvonnalle, jossa luettelo on pidettävä asianomaisten nähtävänä 30 päivän ajan. Finanssivalvonnan tulee kuuluttaa luettelon nähtävilläolosta Virallisessa lehdessä. Suhdelukuihin saa hakea oikaisua Finanssivalvonnalta 30 päivän kuluessa luettelon nähtävilläoloajan päättymisestä.

13 §

Lopputilityksen ja jaon moittinen

Jos joku tahtoo moittia eläkesäätiö -ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettua lopputilitystä tai tämän luvun 11 §:ssä tarkoitettua omaisuuden jakoa, kanne vakuutuskassaa vastaan on pantava vireille vakuutuskassan kotipaikan käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lopputilitys on esitetty eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettussa kansankokouksessa.

14 §

Selvitystilan lopettaminen ja toiminnan jatkaminen

Jos vakuutuskassa selvitystilan aikana täyttää 2 §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset, selvitysmiehen on kutsuttava vakuutuskassan osakkaat ja vakuutetut koolle päättämään, jatkaanko vakuutustoimintaa. Osakkaat ja vakuutetut saavat, tilintarkastajan annettua asiasta lausuntonsa, kahden kolmasosan määräenemmistöllä tai säännöissä määrättyllä suuremmalla määräenemmistöllä päättää selvitystilan lopettamisesta ja vakuutustoiminnan jatkamisesta. Työpaikkakassan selvitystilan lopettaminen edellyttää lisäksi Kansaneläkelaitoksen suostumusta.

Kun päätös selvitystilan lopettamisesta ja vakuutuskassan toiminnan jatkamisesta on tehty, vakuutuskassalle on valittava hallitus vakuutuskassan säännöissä määrättyllä tavalla. Selvitysmiehen tehtävä päättyy, kun hallitus on valittu. Selvitysmiehen on annettava toiminnastaan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettu lopputilitys.

HE 28/2021 vp

Hallituksen on viipymättä tehtävä ilmoitus selvitystilan lopettamista koskevasta päätöksestä Finanssivalvonnalle eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi. Ilmoitukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä.

15 §

Etuoikeutetut velkojat konkurssissa

Mitä 9 §:ssä säädetään velkojien ja edunsaajien etuoikeudesta, sovelletaan myös vakuutus-kassan konkurssissa.

10 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Vakuutuskassatoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

1) harjoittaa vakuutuskassatoimintaa 1 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetyn toiminnan tarkoituksen vastaisesti, ennen mainitun luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua rekisteröintiä, mainitun luvun 5 tai 7 §:ssä tarkoitettun toimintapiirin ulkopuolella, vakuuttamalla muita kuin mainitun luvun 6 §:ssä tarkoitettuja henkilöitä tai 9 luvun 2 §:n vastaisesti asettamatta vakuutuskassaa selvitystilaan taikka

2) ottaa vakuutuskassaan uusia vakuutettuja 9 luvun 7 §:n 2 momentin vastaisesti, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, vakuutuskassatoiminnan luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

2 §

Vakuutuskassarikos

Joka tahallaan

1) toimii muutoin kuin asiamiehenä toisen välikätenä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 16 §:ssä säädetyn äänioikeuden rajoittamista koskevan määräyksen kiertämiseksi,

2) käyttää vakuutuskassan varoja 5 luvun 3 §:n vastaisesti,

3) jakaa vakuutuskassan varoja kassan osakkaille 4 luvun 14 §:n vastaisesti taikka

4) luovuttaa tai panttaa vakuutuskassan hallinnassa olevaa omaisuutta Finanssivalvonnan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 2 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädettyä ankarampaa rangaistusta, vakuutuskassarikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Vakuutuskassarikkomus

Joka tahallaan

1) rikkoo, mitä kassankokouksen pöytäkirjan nähtävänä pitämisestä säädetään eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 17 §:n 3 momentissa,

2) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 3 luvun 4 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastuullisen matemaatikon nimittämisestä tai eroamisesta,

3) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 4 luvun 6 §:ssä tarkoitetut laskuperusteet vakuutusmaksun määrittämiseksi,

4) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 7 luvun 10 §:ssä tarkoitetun lopputilityksen sulautumisesta tai jakautumisesta taikka eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitetun lopputilityksen selvitystilasta,

5) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 9 luvun 3 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kutsusta selvitystilaan asettamisesta päättävään kassankokoukseen, eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 9 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen selvitystilaan asettamisesta ja selvitysmiehen valinnasta, 9 luvun 6 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen selvitystilaa koskevasta toimintasuunnitelmasta, eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 36 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vakuutuskassan purkamisesta tai tämän lain 9 luvun 14 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen selvitystilan lopettamisesta,

6) rikkoo 3 luvun 7 tai 8 §:n tai eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 1—5, 7 tai 8 §:n säännöksiä kirjanpidon, tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimisesta tai eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 13 §:ää tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, tilintarkastajien lausunnon ja tilastokertomuksen toimittamisesta Finanssivalvonnalle tai

7) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 2 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen osakasluettelon muutoksista tai eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen rekisteriin merkittyjen tietojen muuttumisesta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, vakuutuskassarikkomuksesta sakkoon.

Vakuutuskassarikkomuksesta tuomitaan myös se, joka törkeästä huolimattomuudesta menettelee 1 momentin 2—7 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

11 luku

Voimaantulo

1 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

4.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 a ja 29 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 29 a § ja 29 e §:n 1—3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 29 a § laissa 419/2003, 29 e §:n 1 ja 3 momentti laissa 442/2012 ja 2 momentti laissa 96/2016, seuraavasti:

29 a §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen

Työeläkevakuutusyhtiö voi työnantajan pyynnöstä ja Finanssivalvonnan suostumuksella luovuttaa yhtiössä olevan työnantajan vakuutusta koskevan työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuskannan (*työnantajakohtainen vakuutuskanta*) eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle eläkesäätiölle tai eläkekassalle (*vastaanottava eläkelaitos*).

Jos 1 momentissa tarkoitettu vakuutuskanta luovutetaan tätä varten perustetulle eläkelaitokselle, yhdestä tai useammasta työeläkevakuutusyhtiöstä samanaikaisesti luovutettavissa yhden tai useamman työnantajan vakuutuskannoissa tulee olla yhteensä vähintään 150 vakuutettua.

Luovutettavaan vakuutuskantaan katsotaan kuuluvan:

- 1) työnantajan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman työnantajan teknisestä syystä työeläkevakuutusyhtiössä päätetyt vakuutukset;
- 2) työnantajaan sulautuneen toisen työnantajan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa työeläkevakuutusyhtiössä ja joka on päätetty työnantajan sulautumisen vuoksi.

Työnantajakohtaista vakuutuskantaa ei kuitenkaan voida luovuttaa, jos saman vakuutuskannan tai sen osan aikaisemmasta luovuttamisesta on luovutushetkellä kulunut vähemmän kuin viisi vuotta.

Finanssivalvonnan suostumuksella voidaan 4 momentissa tarkoitettujen viiden vuoden määräajan sijaan soveltaa kolmen vuoden määräaika, jos:

- 1) työnantaja, jonka työnantajakohtainen vakuutuskanta luovutetaan, sulautuu tai jakautuu eikä sulautuminen tai jakautuminen ole ollut tiedossa vastaanotettaessa edellä tarkoitettua kantaa luovutettavaan työeläkevakuutusyhtiöön; tai
- 2) määräysvalta työnantajassa, jonka työnantajakohtainen vakuutuskanta luovutetaan, on muuttunut.

29 e §

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä vakavaraisuuspääoma

Työeläkevakuutusyhtiöstä on luovutettava osittamatonta lisävakuutusvastuuta määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa eläkelaitoksessa sellaisen vakavaraisuuden, joka vastaa työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten keskimääräistä vakavaraisuutta (*siirtyvä vakavaraisuuspääoma*).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään Eläketurvakeskuksen esityksestä 1 momentissa tarkoitettu määrä kiinteänä prosenttiosuutena vastuuvelasta, josta on vähennetty osittamaton lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta

HE 28/2021 vp

huomioon vakuutusmaksuvastuussa. Prosenttiosuus lasketaan siten, että se vastaa työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten keskimääräistä vakavaraisuutta vastaavasti laskettuna kuin työntekijän eläkelain 171 §:ssä tarkoitettu täydennyskertoimen perusteena oleva vakavaraisuus.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu asetus annetaan neljä kertaa kalenterivuodessa maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun loppuun mennessä tulevaksi voimaan lähinnä seuraavan huhtikuun, heinäkuun, lokakuun ja tammikuun alusta. Eläketurvakeskuksen on kalenterivuosittain helmikuun, toukokuun, elokuun ja marraskuun loppuun mennessä tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle esitys 2 momentissa tarkoitettun prosenttiosuuden vahvistamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Vakuutuskannan luovuttamiseen, jota koskeva sopimus tehdään tämän lain tultua voimaan, sovelletaan sitä 29 e §:n nojalla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädettyä kiinteää prosenttiosuutta, joka oli voimassa tämän lain voimaan tullessa, kunnes sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella vahvistettu tämän lain mukainen kiinteä prosenttiosuus tulee voimaan.

5.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 1 §:n 3 momentti, 70 §:n 2 momentin 2 kohta, 141 §:n 2 momentti, 152 §:n 5 momentin 3 kohta, 168 §:n 1 ja 2 momentti, 170 §, 171 §:n 2 ja 4 momentti, 179 §:n 1 momentti 6 kohta ja 191 §:n 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 70 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 1468/2019, 168 §:n 1 momentti laissa 1112/2007, 168 §:n 2 momentti, 171 §:n 2 momentti ja 179 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 69/2016, 170 § osaksi laissa 1121/2006, 171 §:n 4 momentti laissa 1121/2006 sekä 191 §:n 4 momentti laissa 643/2009, lisätään 185 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 69/2016, uusi 2 momentti, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Työnantaja voi järjestää tässä laissa säädetyn eläketurvan työeläkevakuutusyhtiöistä annettussa laissa (354/1997) tarkoitettussa työeläkevakuutusyhtiössä tai eläkesäätiöistä - ja eläkekassoista annettussa laissa (/) tarkoitettussa eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Eläkelaitosten yhteiselimenä toimii Eläketurvakeskus. Eläketurvakeskuksen tehtävistä ja hallinnosta säädetään Eläketurvakeskuksesta annettussa laissa (397/2006).

70 §

Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot

Eläkkeen perusteena olevaan työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (/) tarkoitettun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovittun palkan sijasta; tai

141 §

Työnantajan velvollisuus järjestää työntekijän eläketurva

Työnantajan on järjestettävä työntekijänsä eläketurva:

1) työeläkevakuutusyhtiössä;

2) eläkekassassa perustamalla eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tarkoitetulla tavalla eläkekassa tai liittymällä sellaisen eläkekassan osakkaaksi, jonka toimintapiiriin työnantaja kuuluu; taikka

3) eläkesäätiössä perustamalla eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tarkoitetulla tavalla eläkesäätiö tai liittymällä sellaisen eläkesäätiön osakkaaksi, jonka toimintapiiriin työnantaja kuuluu.

152 §

Työeläkevakuutusmaksu

Kun työeläkevakuutus on järjestetty:

3) eläkesäätiössä, työeläkevakuutusmaksu eli säätiön vakuutusmaksu määräytyy eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain ja eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti.

168 §

Laskuperusteiden laatiminen

Vakuutusmaksujen ja vastuuvelan laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti työntekijöiden ja eläkkeensaajien tämän lain mukaan vakuutettujen etujen turvaaminen ja mitä 174—182 §:ssä sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain 5 §:ssä säädetään eläkkeistä aiheutuvan vastuun ja muiden kulujen jakautumisesta. Lisäksi tämän lain 178—181 §:ssä ja Eläketurvakeskuksesta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettujen yhteisesti kustannettavien kulujen suorittamista varten voidaan käyttää ennakolta rahastoivaa menetelmää.

Vastuuvelan laskuperusteisiin on sisällyttävä osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta koskevat perusteet. Laskuperusteet on laadittava siten, että osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu voi vähentää eläkelaitoksen vastuuvelkaa enintään määrällä, joka on 20 prosenttia eläkelaitoksen tämän lain mukaisesta vastuuvelasta, josta on vähennetty työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentin mukainen osittamaton lisävakuutusvastuu ja vakuutuksenottajille ositettu lisävakuutusvastuu sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuu. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun on oltava kussakin eläkelaitoksessa yhtä suuri suhteessa edellä tarkoitettuun vastuuvelkaan. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuisen muutoksen perusteena on osakkeiden keskimääräisen vuosituoton mukainen osuus edellä tarkoitetun vastuuvelan viidesosasta. Vuotuista muutosta koskeva tarkastelu tehdään ennen tämän lain 170 §:n ja 171 §:n soveltamisesta mahdollisesti seuraavaa vähennystä. Laskuperusteisiin on sisällytettävä osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun suhteellista osuutta koskeva vuotuinen tasaaminen eläkelaitosten kesken osana 179 §:n mukaisten kustannusten selvittelyä. Jos osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu alittaa tasaamisen jälkeen edellä tarkoitetun 20 prosentin alarajan, täydennetään alitus kunkin eläkelaitoksen osittamatonta lisävakuutusvastuuta tai lisävakuutusvastuuta vähentämällä.

170 §

Vastuuvelan laskuperusteiden muuttaminen

Jos vastuuvelan laskuperusteita muutetaan 168 §:n vaatimusten johdosta siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä kasvaa, tästä aiheutuvat kustannukset sisällytetään 179 §:ssä tarkoitettuihin työeläkelaitosten yhteisesti vastattaviin kustannuksiin. Jos kuitenkin muutos kohdistuu vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan laskuperusteisiin, muutoksesta aiheutuvat kustannukset katetaan ensisijaisesti vähentämällä 168 §:n 2 momentissa tarkoitettua osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrää tai varoilla, jotka muutoin olisi käytettävä 171 §:ssä tarkoitettuun rahastoinnin lisäämiseen.

Jos vastuuvelan laskuperusteita muutetaan siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä pienenee, käytetään vapautuvat varat 179 §:ssä tarkoitettuihin kustannuksiin.

171 §

Vanhuuseläkevastuun täydentäminen

Jos eläkelaitosten osaketuottosidonnaisten lisävakuutusvastuiden yhteismäärä on suurempi kuin yksi prosentti eläkelaitosten 168 §:n 2 momentissa tarkoitettujen osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun laskennan perusteena olevien vastuuvelkojen yhteismäärästä, ylittävä osuus on käytettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen rahastoitujen osien täydennyksiin.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisiin täydennyksiin tarkoitettuja varoja voidaan käyttää 170 §:n mukaisten vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan laskuperustemuutoksista aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

179 §

Eläkelaitoksen vastuu yhteisesti kustannettavista etuuksista

Eläkelaitokset, mukaan lukien Merimieseläkekassa, vastaavat yhteisesti seuraavista kuluista siltä osin kuin niitä ei saada muualta kustannetuiksi:

-
- 6) 170 §:ssä tarkoitettua vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuvat kustannukset;
-

185 §

Eläkelaitosten sopimisoikeus

Eläkelaitokset voivat sopia selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamista varten, että ne täydentävät luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavina varoina siirrettävää omaisuutta. Täydentämisen edellytyksenä on, että luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavina varoina siirretään ensisijaisesti se osa luovuttavan eläkelaitoksen omaisuudesta, joka vastaa luovutettavaa vakuutuskantaa, siten kuin muualla laissa säädetään.

191 §

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa ei sovelleta, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 16 luvun 4 §:ssä ja 17 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ . Sen 185 §:n 2 momenttia sovelletaan myös sellaisen eläkelaitoksen vakuutuskantaa luovutettaessa, joka on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin ennen tämän lain voimaantuloa.

6.

Laki

eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaantulon

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Voimaantulo

Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettu laki (/), lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annettu laki (/), jäljempänä uudet eläkelaitoslait, ja vakuutuskassalaki (/), jäljempänä uusi vakuutuskassalaki, tulevat voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettua lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa perustettuun lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön ja eläkekassaan, jollei tässä laissa toisin säädetä. Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annettua lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa perustettuun eläkesäätiöön ja eläkekassaan, joka harjoittaa lisäeläkevakuutustoimintaa, jollei tässä laissa toisin säädetä. Uutta vakuutuskassalakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa perustettuun vakuutuskassaan, joka myöntää korvausta sairauden, vian tai vamman johdosta, eroavustusta tai hautausavustusta tai muita sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluvia avustuksia, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tällä lailla kumotaan eläkesäätiölaki (1774/1995), vakuutuskassalaki (1164/1992), jäljempänä vanha vakuutuskassalaki, ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annettu laki (173/2009).

2 §

Yhteiseläkesäätiön toimintapiiri

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 1 luvun 3 §:n 1 momentissa säädetään eläkesäätiön toimintapiiristä, yhteiseläkesäätiöön, jonka rekisteröinti on voimassa uusien eläkelaitoslakien tullessa voimaan, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut eläkesäätiölain 115 §:ää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun yhteiseläkesäätiöön voidaan uusien eläkelaitoslakien tultua voimaan liittää vain osakkaita, jotka kuuluvat eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimintapiiriin.

3 §

AB-eläkesäätiö

Eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettu AB-eläkesäätiö, jonka rekisteröinti on voimassa uusien eläkelaitoslakien voimaan tullessa, saa jatkaa toimintaansa ja sulautua toiseen edellä tarkoitettuun AB-eläkesäätiöön. Ellei tässä laissa toisin säädetä, AB-eläkesäätiön A-osastoon sovelletaan, mitä lisäeläkesäätiöstä- ja lisäeläkekass-

soista annetussa laissa tai muualla lainsäädännössä lisäeläkesäätiöstä ja lisäeläkelaitoksesta säädetään, ja AB-eläkesäätiön B-osastoon, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tai muualla lainsäädännössä lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavasta eläkesäätiöstä tai eläkelaitoksesta säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun AB-eläkesäätiöön sovelletaan eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 6 §:n 1—5 ja 7 momenttia ja 120 §:n 1 momenttia. AB-eläkesäätiö voi siirtää B-osaston lisävakuutusvastuuseen ylikatetta A-osastolta. AB-eläkesäätiön säännöissä on määrättävä, miten työnantajien osuus ylikatteesta ja ylitteestä lasketaan tasaavaa järjestelmää noudattavassa osastossa ja miten ylikatetta ja ylitettä siirretään osastojen välillä, jos niissä on eri työnantajat. Edellä 1 momentissa tarkoitettun AB-eläkesäätiön tilintarkastukseen sovelletaan, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tilintarkastuksesta säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun AB-eläkesäätiöön voidaan uusien eläkelaitoslakien tultua voimaan siirtää vakuutuskantaa.

4 §

Vakuutuskassan toimintapiiri

Jos sellaisen vakuutuskassan toimintapiiri, jonka rekisteröinti on voimassa uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaan tullessa, on määritelty siten, että siihen on voinut kuulua vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 176 §:n nojalla sellaisia jäseniä ja muita vakuutettuja sekä osakkaita, jotka vanhan vakuutuskassalain 4 §:n mukaan eivät voisi kuulua vakuutuskassan toimintapiiriin, nämä jäsenet, vakuutetut ja osakkaat voivat jatkaa vakuutuskassan toimintapiirissä myös uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain tultua voimaan, jos vakuutuskassan sääntöihin on tästä otettu määräys ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 1 luvun 3 §:n 2—4 momentissa säädetään eläkekassan toimintapiiristä, eläkekassa, jonka rekisteröinti on voimassa uusien eläkelaitoslakien voimaan tullessa saa jatkaa toimintaansa.

5 §

Eläkekassa ja sen vapaaehtoisia etuuksia myöntävä osasto

Vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu eläkekassa, jonka rekisteröinti on voimassa uusien eläkelaitoslakien tullessa voimaan ja jossa on vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettu vapaaehtoisia lisäeläkkeitä tai muita etuuksia myöntävä osasto, saa jatkaa toimintaansa ja sulautua toiseen edellä tarkoitettuun eläkekassaan. Ellei tässä laissa toisin säädetä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävään osastoon sovelletaan, mitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa lisäeläkekassasta ja lisäeläkelaitoksesta säädetään, ja lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavaan osastoon, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tai muualla lainsäädännössä lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavasta eläkekassasta tai eläkelaitoksesta säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun eläkekassaan sovelletaan vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 8 a §:n 1—5 ja 7 momenttia. Edellä 1 momentissa tarkoitettu eläkekassa voi siirtää lakisääteistä toimintaa harjoittavan osaston lisävakuutusvastuuseen ylikatetta lisäetuja myöntävästä osastosta. Edellä 1 momentissa tarkoitettun eläkekassan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tilintarkastuksesta säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun eläkekassaan voidaan uusien eläkelaitoslakien tultua voimaan liittää uusia osakkaita ja siirtää vakuutuskantaa. Jos 1 momentissa tarkoitettu eläkekassa jakautuu useaksi eläkekassaksi, myös näihin eläkekassoihin sovelletaan 1 momenttia.

6 §

Lakisääteisen ja muun toiminnan varojen erillään pitäminen

Jos 3 §:ssä tarkoitettu AB-eläkesäätiö tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkekassa antaa varojensa hoidon tai säilyttämisen ulkopuoliselle, lakisääteisen ja muun toiminnan varat on hoidettava erillään. Omaisuuden hoidossa käytettävät tilit ja varojen säilytys on pidettävä osastoitain erillään.

Lakisääteisellä ja muulla toiminnalla tulee olla erilliset arvo-osuustilit ja erilliset sijoitustilit, joilla käsitellään sijoitustoiminnan tuotot ja kulut.

Lakisääteisellä ja muulla toiminnalla saa olla yhteinen käyttötili, jolta maksetaan eläkemenot ja osastojen yhteisiä kuluja ja jonne työnantajat maksavat vakuutusmaksut. Osastokohtainen käyttötilin selvitys tulee tehdä vähintään kolmen kuukauden välein.

7 §

Eläkelaitoksen ja vakuutuskassan vähimmäiskoko

Sen estämättä, mitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 2 luvun 3 §:ssä ja 12 luvun 2 §:n 1 kohdassa säädetään lisäeläkesäätiön vähimmäiskoosta, eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettu A-eläkesäätiö, jonka rekisteröinti on voimassa tämän lain voimaan tullessa, saa jatkaa toimintaansa, jos se jatkaa eläkesäätiölain voimassa ollessa harjoittamaansa vakuutustoimintaa. Jos vakuutustoiminta laajenee siitä, mitä se oli lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain voimaan tullessa, siten, että eläkesäätiössä sääntöjen mukaan vakuutettavien henkilöiden joukkoa laajennetaan tai etuuksia lisätään, A-eläkesäätiön on täytettävä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 2 luvun 3 §:ssä säädetty vaatimukset laitoksen vähimmäiskoosta mainitun lain 12 luvun 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettussa määräajassa. A-eläkesäätiö, joka ei täytä tässä momentissa säädettyjä vaatimuksia, on asetettava selvitystilaan ja purettava.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 2 luvun 4 §:ssä ja 13 luvun 2 §:n 1 kohdassa säädetään eläkelaitoksen vähimmäiskoosta, ennen 1 päivää heinäkuuta 1976 rekisteröidyt eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetut B-eläkesäätiöt ja eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetut AB-eläkesäätiöt saavat jatkaa toimintaansa, jos niissä on vakuutettuna työntekijän eläkelain (395/2006) perusteella vähintään 50 työntekijää. Jos tässä momentissa tarkoitetun B-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön vakuutettujen lukumäärä on vähemmän kuin 50, B-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön on nostettava vakuutettujen määrä mainittuun määrään eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 13 luvun 2 §:n 1 kohdassa säädettyssä määräajassa. B-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö, joka ei täytä tässä momentissa säädettyjä vaatimuksia, on asetettava selvitystilaan ja purettava.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 2 luvun 4 §:ssä ja 13 luvun 2 §:n 1 kohdassa, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 2 luvun 3 §:ssä ja 12 luvun 2 §:n 1 kohdassa sekä uuden vakuutuskassalain 2 luvun 2 §:ssä ja 9 luvun 2 §:n 1 kohdassa säädetään eläkelaitoksen, lisäeläkelaitoksen ja vakuutuskassan vähimmäiskoosta, vakuutuskassa, jonka rekisteröinti on voimassa uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaan tullessa, saa jatkaa toimintaansa, jos se jatkaa vanhan vakuutuskassalain aikana harjoittamaansa vakuutustoimintaa ja täyttää avustuskassalain (471/1942) voimassa ollessa sääntöihin

vahvistetut vaatimukset vähimmäisjäsenmäärästä. Jos jäsenmäärä laskee sääntöihin vahvistettua vähimmäismäärää pienemmäksi tai jos edellä tarkoitetun vakuutuskassan harjoittama vakuutustoiminta muuttuu luonteeltaan taikka kassan toimintapiiri tai etuudet muuttuvat, lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkekassan on täytettävä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 2 luvun 4 §:ssä ja lisäeläke-toimintaa harjoittavan lisäeläkekassan on täytettävä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 2 luvun 3 §:ssä sekä sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassan on täytettävä uuden vakuutuskassalain 2 luvun 2 §:ssä säädetty vaatimukset kahden vuoden kuluessa siitä, kun jäsenmäärä on laskenut säännöissä edellytetty määrä pienemmäksi taikka kun vakuutustoiminnan laadun tai toimintapiirin taikka etuuksien muutoksen sisältävä sääntömuutos on hyväksytty kassankokouksessa. Eläke-, lisäeläke-, sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassa, joka ei täytä tässä momentissa säädettyjä vaatimuksia, on asetettava selvitystilaan ja purettava.

8 §

Vireillä olevien rekisteröintien käsittely

Sellaisen eläkesäätiön perustamiseen, sääntöjen vahvistamiseen ja rekisteröintiin, joka oli ilmoitettu rekisteröitäväksi ennen uusien eläkelaitoslakien voimaan tuloa, mutta, jota ei ollut vielä ehditty rekisteröidä mainittujen lakien voimaan tullessa, sovelletaan eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Sellaisen vakuutuskassan perustamiseen, sääntöjen vahvistamiseen ja rekisteröintiin, joka oli ilmoitettu rekisteröitäväksi ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaan tuloa, mutta, jota ei vielä ollut ehditty rekisteröidä mainittujen lakien voimaan tullessa, sovelletaan vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin eläkesäätiöihin ja vakuutuskassoihin sovelletaan 3—7 ja 10 §:ää.

9 §

Säännöt

Eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja -lisäeläkekassan sääntöihin sisältyvän uusien eläkelaitoslakien vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan uusia eläkelaitoslakeja, jollei tästä laista muuta johdu. Vakuutuskassan sääntöihin sisältyvän uuden vakuutuskassalain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan uutta vakuutuskassalakia, jollei tästä laista muuta johdu. Uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain vastaisten sääntöjen muuttamiselle uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain mukaiseksi on haettava Finanssivalvonnan vahvistus samalla, kun muulle sääntöjen muuttamiselle haetaan vahvistusta, kuitenkin kahden vuoden kuluessa uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantulosta.

Eläkesäätiö, eläkekassa, lisäeläkesäätiö ja -lisäeläkekassa sekä vakuutuskassa saavat uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain vahvistamisen ja julkaisemisen jälkeen, mutta ennen mainittujen lakien voimaantuloa, päättää sääntöjensä muuttamisesta uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain mukaisiksi noudattaen mainittuja lakeja. Sääntöjen muuttamiselle voidaan hakea Finanssivalvonnan vahvistusta ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa ja Finanssivalvonta voi vahvistaa sääntöjen muutoksen tulevaisuuteen samana päivänä kuin uudet eläkelaitoslait ja uusi vakuutuskassalaki tulevat voimaan.

10 §

Takuupääoma ja pohjarahasto

Jos vakuutuskassalla, joka on rekisteröity uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaan tullessa, on vakuutuskassan sääntöjen mukaan takuupääoma tai pohjarahasto, takuupääomaan ja pohjarahastoon sovelletaan vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 16 §:n 3 momenttia, 76 §:n 1 momenttia, 83 b §:n 2 momentin 1 kohtaa, 83 s §:n 3 momentin 1 kohtaa ja 111 §:n 1 momentin 2 kohtaa. Takuupääomaan sovelletaan lisäksi vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 12 §:n 4 kohtaa ja pohjarahastoon vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 12 §:n 5 kohtaa.

Eläkekassan ja lisäeläkekassan selvitystilassa takuupääoma on maksettava takaisin korkoineen sen jälkeen, kun velat on maksettu tai tarpeelliset varat on pantu erilleen eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 13 luvun 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Vakuutuskassan selvitystilassa takuupääoma on maksettava takaisin korkoineen sen jälkeen, kun velat on maksettu tai tarpeelliset varat on pantu erilleen uuden vakuutuskassalain 9 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

11 §

Hallituksen jäsenet

Uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaan tullessa nimitettyinä olevat eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläkesäätiöiden ja lisäeläkekassojen sekä vakuutuskassojen hallitusten jäsenet voivat jatkaa tehtävässään sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 4 luvussa, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 3 luvussa ja uuden vakuutuskassalain 3 luvussa säädetään hallituksen jäsenistä, varajäsenistä ja puheenjohtajasta, sen toimikauden loppuun, joka ensimmäisenä päättyy uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain tultua voimaan.

12 §

Hallintoneuvosto

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 4 luvun 1 §:ssä säädetään eläkelaitoksen johdosta, eläkesäätiöllä, eläkekassalla, lisäeläkesäätiöllä ja -lisäeläkekassalla sekä vakuutuskassalla saa olla sääntöjensä nojalla hallintoneuvosto, jos Finanssivalvonta on hyväksynyt säännöt ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa.

Eläkesäätiön ja lisäeläkesäätiön hallintoneuvostoon sovelletaan, mitä eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 9 §:n 12 kohdassa sekä 29 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään. Eläkesäätiön ja lisäeläkesäätiön hallintoneuvostoon sovelletaan, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 2 luvun 15 §:ssä, 4 luvun 8 §:n 4 momentissa ja 11 §:ssä sekä 15 luvun 1, 4, 5, 7 ja 8 §:ssä säädetään vahingonkorvauksesta ja mitä mainitun lain 17 luvun 3 §:ssä säädetään tiedoksiannosta eläkelaitokselle ja 4 ja 5 §:ssä salassapidosta.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 5 luvun 2 §:ssä säädetään tilintarkastajan valinnasta, jos eläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvosto nimeää tilintarkastajan tai tilintarkastajat osakkaan esityksestä. Sen lisäksi, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 5 luvun 3 §:ssä säädetään, tilintarkastajana ei saa olla se, joka on alistus - tai riippuvuussuhteessa hallintoneuvoston jäseneseen.

Sen estämättä, mitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 4 luvun 5 §:ssä säädetään tilintarkastajan valinnasta, jos lisäeläkesäätiöllä on hallintoneuvosto, hallintoneuvosto nimeää tilintarkastajan tai tilintarkastajat osakkaan esityksestä.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 4 luvun 9 §:ssä säädetään, eläkesäätiön ja lisäeläkesäätiön hallintoneuvosto saa valita kaikki hallituksen jäsenet osakkaiden ja vakuutettujen esityksestä, jos säännöissä näin määrätään.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 4 luvun 10 §:n 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on ennen kuin se määrää toimitsijan hoitamaan eläkesäätiön- tai eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan tai vakuutuskassan asioita kehotettava hallintoneuvostoa valitsemaan eläkesäätiölle, eläkekassalle, lisäeläkesäätiölle, lisäeläkekassalle tai vakuutuskassalle hallitus, jos sen valinta kuuluu sääntöjen nojalla hallintoneuvostolle.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 4 luvun 16 §:ssä säädetään, eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja -lisäeläkekassan ja vakuutuskassan toimitusjohtajan nimittää hallintoneuvosto, jos säännöissä näin määrätään. Eläkekassan, lisäeläkekassan ja vakuutuskassan toimitusjohtaja saa olla hallituksen puheenjohtaja, jos kassalla on hallintoneuvosto.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 4 luvun 16 §:n 4 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on ennen kuin se määrää toimitsijan hoitamaan eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, eläkekassan tai vakuutuskassan asioita kehotettava hallintoneuvostoa valitsemaan eläkesäätiölle, eläkekassalle, lisäeläkesäätiölle, lisäeläkekassalle tai vakuutuskassalle toimitusjohtaja, jos toimitusjohtajan valinta kuuluu sääntöjen nojalla hallintoneuvostolle.

Eläkekassan, lisäeläkekassan sekä sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassan hallintoneuvostoon sovelletaan, mitä vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleissa 12 §:n 18 kohdassa, 44 §:n 2 momentissa, 44 §:n 3 momentin 3 kohdassa, 45 §:n 1 momentissa ja 47 §:ssä säädetään. Eläkekassan, lisäeläkekassan sekä sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassan hallintoneuvostoon sovelletaan, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 3 luvun 24 §:ssä, 4 luvun 8 §:n 4 momentissa ja 11 §:ssä sekä 15 luvun 1, 4, 5, 7 ja 8 §:ssä säädetään vahingonkorvauksesta ja mainitun lain 17 luvun 3 §:ssä tiedoksiannosta eläkelaitokselle ja 4 ja 5 §:ssä salassapidosta.

Sen estämättä, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 4 luvun 9 §:ssä säädetään, eläkekassan ja vakuutuskassan hallintoneuvostoon sovelletaan vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 38 §:ää.

13 §

Kassankokous

Kassankokouksen kokouskuutsuun, joka on lähetetty ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa, sovelletaan vanhaa vakuutuskassalakia.

Ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa tehdyn kassankokouksen päätöksen pätemättömyyttä koskeva kanne tai muu vaatimus, joka on pantu vireille säädettyssä ajassa, ratkaistaan vanhan vakuutuskassalain mukaan.

14 §

Vakuudettomat lainat

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön ennen 1 päivää huhtikuuta 1991 työnantajalle antamiin lainoihin sovelletaan eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 144 §:ää.

15 §

Etuuksien takautuva vähentäminen ja poistaminen

Lisäeläkejärjestelyyn eläkesäätiössä, joka on perustettu ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa, sovelletaan eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 11 §:ää.

Lisäeläkejärjestelyyn eläkekassassa, joka on perustettu ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa, sovelletaan vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 52 ja 53 §:ää.

16 §

Lisäeläkkeen hakeminen ja takautuva suorittaminen

Lisäeläkkeen hakemiseen ja takautuvaan suorittamiseen sovelletaan eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 53 §:n 1 momenttia, jos lisäeläkettä on haettu eläkesäätiöltä ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa ja vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 89 §:n 1 momenttia, jos lisäeläkettä on haettu vakuutuskassalta ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

17 §

Vapaakirja

Lisäeläkejärjestelyyn eläkekassassa, jossa ei kassan sääntöjen nojalla ole voinut vakuuttaa uusia henkilöitä 19 päivän toukokuuta 2014 jälkeen, sovelletaan vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 93 §:ää.

18 §

Jakautuminen, sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen, selvitystila ja konkurssi

Eläkesäätiön jakautumista, sulautumista ja vakuutuskannan luovuttamista koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan, jos jakautuva eläkesäätiö, sulautuva eläkesäätiö tai sulautuvan eläkesäätiön vastaanottava eläkesäätiö taikka vakuutuskannan luovuttava eläkesäätiö tai vastaanottava eläkelaitos, vakuutusyhtiö tai työeläkevakuutusyhtiö on hyväksynyt asiaa koskevan sopimuksen ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

Vakuutuskassan jakautumista, sulautumista ja vakuutuskannan luovuttamista koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden vanhan vakuutuskassalain säännösten mukaan, jos jakautuva vakuutuskassa, sulautuva vakuutuskassa tai sulautuvan vakuutuskassan vastaanottava vakuutuskassa taikka vakuutuskannan luovuttava vakuutuskassa tai vastaanottava eläkelaitos, vakuutusyhtiö tai työeläkevakuutusyhtiö on hyväksynyt asiaa koskevan sopimuksen ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa.

Jos eläkesäätiö, joka harjoittaa lakisääteistä eläkevakuuttamista, on päättänyt asettamisestaan selvitystilaan tai Finanssivalvonta on määrännyt eläkesäätiön purettavaksi ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa, selvitystilaan ja eläkesäätiön purkamiseen sovelletaan eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 13 luvun 17—19 §:ää ja 24 §:ää sekä muutoin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita eläkesäätiölain säännöksiä. Jos eläkekassa, joka harjoittaa lakisääteistä eläkevakuuttamista, on päättänyt asettamisestaan selvitystilaan tai Finanssivalvonta on määrännyt eläkekassan purettavaksi ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa, selvitystilaan ja eläkekassan purkamiseen sovelletaan eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 13 luvun 17—19 §:ää ja 24 §:ää sekä muutoin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita vanhan vakuutuskassalain säännöksiä.

HE 28/2021 vp

Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 13 luvun 17—19 §:ää ja 24 §:ää sovelletaan myös sellaisen lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön ja eläkekassan konkurssissa, jossa eläkesäätiö tai eläkekassa on asetettu konkurssiin ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

19 §

Oikeuspaikka ja riitojen ratkaiseminen

Lisäeläkesäätiöistä- ja lisäeläkekassoista annetun lain 8 luvun 13 §:n 2 momentin säännöstä toimivaltaisesta tuomioistuimesta sovelletaan sellaisen riita-asian käsittelemiseen, jossa vedotaan eläkesäätiölakiin, vuoden 1955 eläkesäätiölakiin (469/1955), vanhaan vakuutuskassalakiin tai avustuskassalakiin ja joka tulee vireille uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain tultua voimaan.

Välimiesmenettelyyn, joka on tullut vireille ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa, ei sovelleta eläkesäätiöistä- ja eläkekassoista annetun lain 17 luvun 2 §:ää.

20 §

Päätöksen pätemättömyys

Ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa tehdyn päätöksen pätemättömyyttä koskevan moitekanteen tai muun vaatimuksen käsittelemiseen ja ratkaisemiseen sovelletaan eläkesäätiölakia tai vanhaa vakuutuskassalakia.

21 §

Vahingonkorvaus

Vahingonkorvaukseen, joka perustuu ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa tehtyyn tekoon tai laiminlyöntiin, sovelletaan eläkesäätiölakia tai vanhaa vakuutuskassalakia.

22 §

Finanssivalvonnan toimivalta

Mitä eläkesäätiölaissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä, sovelletaan Finanssivalvontaan. Finanssivalvontaan ei kuitenkaan sovelleta, mitä eläkesäätiölain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 88 §:n 5 ja 6 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Mitä vakuutuskassalaissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä, sovelletaan Finanssivalvontaan. Finanssivalvontaan ei kuitenkaan sovelleta, mitä vanhan vakuutuskassalain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 132 §:n 3 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä.

23 §

Tilintarkastajan siirtyminen hallintoneuvoston jäseneksi

Jos lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavalla eläkelaitoksella on 12 §:n 1 momentissa tarkoitettu hallintoneuvosto tilintarkastajan jai tilintarkastusyhteisön puolesta tilintarkastusta suorittavan päävastuullisen tilintarkastajan jäsenyyteen hallintoneuvostossa sovelletaan, mitä eläkesäätiöistä- ja eläkekassoista annetun lain 5 luvun 9 §:ssä säädetään hallituksen jäsenyydestä ja toimitusjohtajan tehtävästä.

24 §

Vakavaraisuuspääoman ylitteen ja ylikatteen palauttaminen osakkaalle eläkesäätiössä

AB-eläkesäätiössä, jossa B-osaston vakavaraisuuspääoma ylittää eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakavaraisuuspääoman enimmäismäärän, vakavaraisuuspääoman ylitteen osakkaalle palauttamisen edellytyksenä on sen lisäksi, mitä mainitun lain 7 luvun 10 §:ssä säädetään, että A-osaston vastuuvetä on katettu lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 6 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

AB-eläkesäätiössä, jonka A-osaston lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 6 luvun säännösten ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisten varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä pysyvästi kattavan vastuuvetän määrän ja varojen kokonaisuudessaan ylittävän eläkelaitoksen vastuuvetän ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavien varojen palauttamiseen sovelletaan, mitä mainitun lain 5 luvun 15 §:ssä säädetään. Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, AB-eläkesäätiössä palautuksen edellytyksenä on, että AB-eläkesäätiön B-osaston vakavaraisuuspääoma ylittää eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakavaraisuuspääoman enimmäismäärän.

25 §

Ylikatteen palauttaminen osakkaalle eläkekassassa

Eläkekassa, jossa on lisäetuja myöntävä osasto ja jonka lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 6 luvun säännösten ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisten varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä pysyvästi kattavan vastuuvetän määrän ja varojen kokonaisuudessaan ylittävän eläkelaitoksen vastuuvetän ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavien varojen palauttamiseen sovelletaan, mitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 5 luvun 15 §:ssä säädetään. Edellytyksenä lisäetuja myöntävän osaston palautukselle on lisäksi, että lakisääteistä toimintaa harjoittavan osaston vakavaraisuuspääoma ylittää eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 7 §:n 2 momentin mukaisen vakavaraisuuspääoman enimmäismäärän.

26 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

yrittäjän eläkelain 1 ja 146 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 1 §:n 3 momentti ja 146 §:n 3 momentti, sellaisena
kuin niistä on 146 §:n 3 momentti laissa 636/2009, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Yrittäjän on järjestettävä tässä laissa tarkoitettu eläketurva työeläkevakuutusyhtiöistä annettussa laissa (354/1997) tarkoitettussa työeläkevakuutusyhtiössä tai eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettussa laissa (/) tarkoitettussa eläkekassassa, joka harjoittaa tämän lain mukaista työeläkevakuuttamista. Eläkelaitosten yhteiselimenä toimii Eläketurvakeskuksesta annettussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus.

146 §

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa ei sovelleta, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 16 luvun 4 §:ssä sekä 17 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

8.

Laki

sairausvakuutuslain 11 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 luvun 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1475/2019, seuraavasti:

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

3 §

Palkkatulo

Palkkana pidetään ennakkoperintälain (1118/1996) 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, palkkiota ja korvausta, urheilijan palkkiota, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja mainitun lain 3 §:ssä tarkoitettua esiintyvän taiteilijan sekä urheilijan henkilökohtaista korvausta, tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyöskentelystä saatua ennakkoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, vakuutuslainsäätelyssä (/) tarkoitettua sairauskassan maksamaa täydennyspäivärahaa ja työsuhteessa saatuja palvelurahoja. Palkkana pidetään myös sellaista työstä suoritettavaa vastiketta, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi tuloverolain 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettuna työpanokseen perustuvana osinkona.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20__ .

9.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 3 momentti ja 4 momentin 5 ja 6 kohta, 6 §:n 17 kohta, 23 §:n 1 momentti, 26 §:n 8 momentti, 27 §:n 7 momentti, 28 §:n 2 momentti, 29 §:n 5 momentti, 31 §:n 4 momentti, 32 §:n 2 momentti, 41 §:n 7 momentin 2 kohta, 41 a §:n 15 momentin 2 kohta ja 55 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti ja 4 momentin 5 ja 6 kohta laissa 752/2012, 6 §:n 17 kohta ja 28 §:n 2 momentti laissa 352/2017, 26 §:n 8 momentti laissa 575/2017, 29 §:n 5 momenttilaissa 215/2019, 41 §:n 7 momentin 2 kohta laissa 611/2014 sekä 41 a §:n 15 momentin 2 kohta ja 55 § laissa 241/2018, seuraavasti:

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaisa (/) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettu eläkekassa ja eläkesäätiö, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettu lisäeläkekassa ja lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

-
- 5) vakuutuskassalaisa tarkoitettua sairauskassaa ja muuta vakuutuskassaa;
 - 6) eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja eläkekassaa sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä ja ETA-lisäeläkekassaa;
-

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *säännöllä* valvottavan yhtiöjärjestyksestä ja yhdistysjärjestyksestä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, maksulaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan, vakuutuskassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, pörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettuja vaihtoehtorahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä,

jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan;

23 §

Tietojensaantioikeus muussa yrityksessä kuin valvottavassa

Mitä edellä tässä luvussa säädetään valvottavasta, sovelletaan myös sellaiseen muuhun suomalaiseen yritykseen, joka kuuluu valvottavan kanssa samaan ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa taikka joka on valvottavan osakkuusyritys tai, jos valvottava on eläkesäätiö tai eläkekassa, lisäeläkesäätiö tai lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö tai ETA-lisäeläkekassa, eläkesäätiön tai eläkekassan, lisäeläkesäätiön tai lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön tai ETA-lisäeläkekassan perustanut työnantaja. Finanssivalvonnalla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta tämän kanssa samaan ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä ja valvottavan ulkomaista osakkuusyritystä koskevat vastaavat tiedot siinä laajuudessa kuin on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi.

26 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitetun edustajan rekisteröitymisen perumiseen sekä sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan perumiseen. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan sekä vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

27 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen mukaisen toiminnan rajoittaminen

Vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan sekä vakuutuskassan omaisuuden luovutusta ja panttausta koskevasta kiellosta ja kiellosta suorittaa vakuutuksenottajille vakuutuksen takaisinostoarvo säädetään erikseen.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, eläkekassaa, lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä, ETA-lisäeläkekassaa ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän, arvopaperikeskuksen ja pörssin omistusyhteisöä.

29 §

Asiamiehen asettaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, eläkekassaa, lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä, ETA-lisäeläkekassaa, vakuutuskassaa ja työttömyyskassaa sekä sijoitusrahastolain 20 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua säilytysyhteisönä toimivaa sivuliikettä ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna säilytysyhteisönä toimivaa sivuliikettä.

31 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan lisäksi vakuutusyhdistykseen, eläkesäätiöön, eläkekassaan, lisäeläkesäätiöön, lisäeläkekassaan, ETA-lisäeläkesäätiöön, ETA-eläkelisäkassaan, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen ja Merimies-eläkekassaan.

32 §

Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vakuutusyhdistykseen, eläkesäätiöön, eläkekassaan, lisäeläkesäätiöön, lisäeläkekassaan, ETA-lisäeläkesäätiöön, ETA-lisäeläkekassaan, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Tässä pykälässä *liikevaihdolla* tarkoitetaan:

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan maksutuloa;

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Tässä pykälässä *liikevaihdolla* tarkoitetaan:

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan maksutuloa, ja jos vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, eläkelaitos, erillisyhtiö, eläkesäätiö, eläkekassa, lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkekassa tai vakuutuskassa kuuluu tytäryrityksenä konserniin, konsernitilinpäätöksen mukaista vakuutusmaksutuloa tai vastaavasti maksutuloa;

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, maksulaitoslaissa, sijoituspalvelulaissa, sijoitusrahastolaissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa sekä vakuutusten tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle pörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

10.

Laki**Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 16 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 16 kohta laissa 758/2012, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti laissa 1076/2017 sekä 6 §:n 1 momentti laissa 575/2019, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

16) lisäeläkesäätiöstä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0027
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0027
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,24
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyyhtiö	taseen loppusumma	0,0027

HE 28/2021 vp

työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0027
eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettu eläkesäätiö ja eläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa ja ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa (/) tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin sairauskassa	taseen loppusumma	0,0027
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma x 4	0,0027
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,0027
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, Kevasta annetussa laissa (66/2016) tarkoitettu Keva -niminen eläkelaitos ja kirkkolaiissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0009
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0014
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0018
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0027
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,10

HE 28/2021 vp

sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0009
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,32
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja	vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka tarjoaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelua tai 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettua liitännäispalvelua	näiden palvelutoimintojen liikevaihto	0,32
yhteisö, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa	Suomessa hallinnoitujen sijoitusrahastojen ja hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi	liikevaihto	1,24 ja vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin mainitun lain 6 luvun 1 §:n 3—6 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,32
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,63
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,14
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,32
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017

HE 28/2021 vp

lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, jonka hoitama vaihtoehtorahasto on sijoittautunut ETA valtioon tai kolmanteen maahan	vaihtoehtorahastojen hoitajan ulkomailla hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0010
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	liikevaihto	0,32
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,029

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa, lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa	1 284

HE 28/2021 vp

vakuutuskassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja Kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—6 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja	10 700

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava oikeushenkilö	1 070

HE 28/2021 vp

maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 140
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytysyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytysyhteisö	2 140
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisö	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osak-

HE 28/2021 vp

	keelle on rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 (EU:n rahoitusvälineiden markkinat asetukset) 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070
Eläketurvakeskus	10 700
liikenne- ja potilasvahinkolautakunta	1 070

HE 28/2021 vp

Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkorahoituslaissa tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä	2 140
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	3 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	5 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettu arvopaperistamisen tarkastaja	5 000
Sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta	3 210
virtuaalivaluutan tarjoaja	2 410

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

11.

Laki**eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 1 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti sekä 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 17 §:n 1 momentti laissa 99/2016, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee lakisääteistä eläkevakuutusta, jota harjoittaa työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettu eläkesäätiö tai eläkekassa tai merimieseläkelaisissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa (*eläkelaitos*).

17 §

Tuottovaatimusriski ja vakuutusriski

Tuottovaatimusriskiluokan riskiarvo lasketaan sen estämättä, mitä 12 §:ssä säädetään, kaavalla

$$V_j = (k + b C - \lambda S_j) A_j,$$

missä k on vastuuvelan laskemisessa käytettävä diskonttauskorko, b on laskentahetkeä seuraavana päivänä voimassa oleva työntekijän eläkelain (395/2006) 171 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkevastuun täydennyskerroin, S_j on tuottovaatimusriskille määritelty tappio-oletama ja A_j on vastuuvelka, josta on vähennetty työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentin mukainen osittamaton ja ositettu lisävakuutusvastuu, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 2 §:n 2 momentin mukainen lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain (1272/2006) 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa.

Tuottovaatimusriskin odotettu tuotto lasketaan sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, kaavalla

$$\mu_j = - (k + b + D + \lambda m_j) A_j,$$

HE 28/2021 vp

missä m_j on tuottovaatimusriskille määritelty tuoton odotusarvo, A_j on 1 momentissa määritelty vastuovelka ja λ on työntekijän eläkelain 168 §:n 2 momentissa tarkoitettu osaketuotto-sidonnaisuuden aste.

28 §

Poikkeukselliset olosuhteet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, sosiaali- ja terveysministeriön saatua 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen, että Finanssivalvonta voi pidentää työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:n 1 momentissa, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 13 §:n 1 momentissa ja merimieseläkelain 209 §:n 1 momentissa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelman toteuttamiselle asetettua määräaikaa, siten että se päättyy viimeistään kolmen vuoden kuluttua asetuksen antamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

12.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 18 b §:n 3 momentin 8 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1237/2018, sekä
muutetaan 5 §:n 6 kohta, 8 §:n 1 momentin 4, 10 ja 17 kohta, 18 §:n 1 momentin 5 kohta, 18 b §:n 3 momentin 7 kohta sekä, 48 ja 48 a §
sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 6 kohta ja 8 §:n 1 momentin 17 kohta laissa 1077/2008, 8 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 321/1997, 8 §:n 1 momentin 10 kohta laissa 511/1998, 18 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 717/2004, 18 b §:n 3 momentin 7 kohta laissa 1237/2018, 48 § laeissa 321/1997 ja 511/1998 sekä 48 a § laeissa 511/1998 ja 1124/2006, seuraavasti:

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veronalaisia elinkeinotuloja ovat muun ohessa:

6) vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen ja muiden niihin rinnastettavien vakuutuslaitosten sekä eläkesäätiöiden, eläkekassojen, lisäeläkesäätiöiden, lisäeläkekassojen, ETA-lisäeläkesäätiöiden ja ETA-lisäeläkekassojen kirjanpidossaan tekemä sijoitusomaisuuden arvonkorotus;

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

4) elinkeinotoiminnassa työskennelleiden henkilöiden palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- tai muiden niiden kaltaisten oikeuksien ja etujen järjestämisestä johtuvat vakuutusmaksut ja muut sellaiset maksut 2 ja 3 momentissa säädetyn poikkeuksin; maksut työnantajan perustamalle itsenäiselle eläkelaitokselle, eläkesäätiölle tai lisäeläkesäätiölle ovat vähennyskelpoisia kuitenkin vain siihen määrään asti, joka vakuutusteknisten perusteiden mukaan tarvitaan säätiön tai laitoksen eläkesitoumuksista tai muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen taikka siirretään eläkesäätiön eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) 7 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vastuuseen;

10) vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen ja muiden niihin rinnastettavien vakuutuslaitosten lakisääteiset siirrot korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuseen sekä eläkesäätiöiden, lisäeläkesäätiöiden, eläkekassojen ja lisäeläkekassojen ja muiden niihin rinnastettavien eläkelaitosten eläkesitoumuksista ja muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen tarvittavat vakuutusteknisten perusteiden mukaan lasketut määrät;

17) vakuutusyhtiölain 8 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettujen sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten tuloslaskelmaan kuluksi merkityt arvonlaskut;

18 §

Vähennyskelpoisia ovat myös:

5) eläkesäätiön ja eläkekassan maksama eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 10 §:ssä ja lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan maksama lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (/) 5 luvun 15 §:ssä tarkoitettu palautus.

18 b §

Rahoitusalan yrityksellä tarkoitetaan 1 momentin 2 kohdassa:

7) lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä ja lisäeläkekassaa, joka kuuluu ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalan piiriin sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua omaisuudenhoitajaa;

48 §

Siirrot korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuseen sekä vastuuelan peittämiseen käytetyt määrät katsotaan sen verovuoden kuluiksi, jona siirto lain mukaan on tehty tai jona vastuuelkaa on katettu.

48 a §

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittava vakuutusyhtiö saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 14 §:ssä tarkoitettuun osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Työntekijän eläkelain (395/2006) mukaista toimintaa harjoittava eläkesäätiö ja eläkekassa saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Jos varauksen määrä ylittää 2 momentissa mainitussa lainkohdassa tarkoitetun lisävakuutusvastuun enimmäismäärän toisena peräkkäisenä verovuonna, ylittävä osa luetaan eläkesäätiön tai eläkekassan viimeksi mainitun verovuoden veronalaiseksi tuloksi. Vakuutusyhtiön veronalaiseksi tuloksi luetaan viimeksi mainitusta verovuodesta alkaen varauksen ylittävästä osasta se määrä, joka on siirrettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 18 §:n 1 momentin mukaan ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

13.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 4 §:n ja 7 luvun 6 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 1 luvun 4 §:n 3 momentin 3 kohta ja 7 luvun 6 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 7 luvun 6 b §:n 1 momentti laissa 516/2019, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

4 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tämä laki ei koske:

3) lisäeläkesäätiöstä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettuja lisäeläkesäätiöitä, lisäeläkekassoja, ETA-lisäeläkesäätiöitä ja ETA-lisäeläkekassoja, jotka toteuttavat maksuperusteisia ammatillisia lisäeläkkeitä tai jotka tarjoavat vapaaehtoista etuusperusteista lisäeläketurvaa, eikä muita ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalaan kuuluvia ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavia laitoksia;

7 luku

Toiminnan järjestäminen

6 b §

Vaihtoehtorahastojen hoitajan raportointivelvollisuus

Tässä pykälässä *institutionaalisella sijoittajalla* tarkoitetaan vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettua henkivakuutusta harjoittavaa vakuutusyhtiötä, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä ja lisäeläkekassaa sekä niitä vastaavaa Euroopan talousalueella toimivaa institutionaalista sijoittajaa, joka on sijoittanut varojaan 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

14.

Laki

työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) 3 §:n 2 momentti seuraavasti:

3 §

Työnantaja

Mitä tässä laissa säädetään työnantajasta, sovelletaan myös vakuutuskassalaisia (/) tarkoitettuun sairauskassaan sen maksaessa täydennyspäivärahaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

merimieseläkelain 215 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 215 §:n 6 momentti seuraavasti:

215 §

Sovellettavat säännökset

Siltä osin kuin eläkekassan toiminnassa ei ole kysymys eläketurvan toimeenpanosta, eläkekassan toimintaan sovelletaan eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) 16 luvun 4 §:ää ja 17 luvun 4—6 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

16.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 3 §:n 2 momentti sekä 23 luvun 22 §:n 4 momentti ja 35 §:n 5 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 luvun 3 §:n 2 momentti laissa 1298/2018, seuraavasti:

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

3 §

Henkivakuutus, vahinkovakuutus ja jälleenvakuutustoiminta

Jälleenvakuutustoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa on kyse sellaisten riskien hyväksymisestä, jotka vakuutusyhtiö, jälleenvakuutusyhtiö, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (xx/xxxx) tarkoitettu lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö tai ETA-lisäeläkekassa taikka ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 tarkoitettu muussa ETA-valtiossa toimiva lisäeläkelaitos on luovuttanut.

23 luku

Selvitystila ja konkurssi

22 §

Omaisuuksien rahaksi muuttaminen, saatavien maksaminen ja omaisuuden jakaminen

Selvitystilassa olevan työeläkevakuutusyhtiön omaisuus on käytettävä 1—3 momentista poiketen Finanssivalvonnan määräämällä tavalla niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa työeläkevakuutusyhtiössä tai eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettussa eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijän eläkelain 181 §:n soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.

35 §

Konkurssimenettely ja omaisuuden jako

Työeläkevakuutusyhtiön omaisuus on käytettävä Finanssivalvonnan erikseen määräämällä tavalla kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa työeläkevakuutusyhtiössä tai eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain mukaisessa eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijän eläkelain 181 §:n soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

17.

Laki

vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain (1038/1997) 10 §:n 1 momentti seuraavasti:

10 §

Päätös lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (/) mukaisen lisäeläkekassan ja ETA-lisäeläkekassan sääntöjen muuttamisesta tehdään mainitun lain 1 luvun 10 §:stä ja eläkesäätiöstä ja eläkekassoista annetun lain (/) 2 luvun 15 §:stä poiketen yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

18.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 19 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1181/2005, seuraavasti:

19 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana pidetään työ- tai virkasuhteessa saatua palkkaa, tulospalkkiota tai muuta vastiketta, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan palkaksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja (sijaismaksaja). Palkkaan luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (/) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovittun palkan sijasta; taikka

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

19.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Sovellettaessa 1 momentin 8—11 kohtaa omistus- ja ääniosuuteen luetaan myös osakkeet ja osuudet, jotka kuuluvat sellaiselle 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yritysryhmään kuuluvan työnantajayrityksen, jossa vakuutetut henkilöt ovat työnantajayrityksen palveluksessa, perustamalle eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettulle eläkesäätiölle tai eläkekassalle tai lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettulle lisäeläkesäätiölle, lisäeläkekassalle, ETA-lisäeläkesäätiölle tai ETA-lisäeläkekassalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

20.

Laki

työntekijän eläkelain voimaansäätöä koskevan lain 4 ja 30 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain voimaansäätöä koskevan lain (396/2006) 4 §:n 4 momentti ja 30 c §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 30 c §:n 3 momentti laissa 1210/2013, seuraavasti:

4 §

Valtioneuvoston työeläkevakuutusyhtiölle myöntämä työsuhde-eläkelakien mukaisen toiminnan harjoittamista koskeva toimilupa muuttuu työntekijän eläkelain voimaan tullessa työsuhde-eläkelakien osalta työntekijän eläkelain mukaista toimintaa koskevaksi toimiluvaksi. Työntekijän eläkeläisissä tarkoitettujen eläkekassan ja eläkesäätiön sääntöjen mukainen TEL-lain alainen vakuutustoiminta muuttuu työntekijän eläkelain tultua voimaan työntekijän eläkelain mukaiseksi vakuutustoiminnaksi.

30 c §

Työeläkevakuutusyhtiön sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettujen eläkekassan ja eläkesäätiön vastuuvelka 1 momentissa tarkoitetuista etuuksista muodostuu kokonaisuudessaan tasausvastuusta, johon lisätään vuosittain tasausvastuulle laskettu työntekijän eläkelain 166 §:ssä tarkoitettujen laskuperusteiden mukainen perustekorko. Perustekorolla korotetusta tasausvastuusta vähennetään vuosittain 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuus ja vastuuvelan laskuperusteissa määrätyt, etuuksien hoitamisesta aiheutuvien kulujen kattamiseksi tarkoitettut hoito-osat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20__ .

21.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 2 §:n 3 momentin 5 kohta ja 23 §:n 1 momentin 1 kohdan g alakohta sekä 6 b luvun 6 §:n 1 momentti sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 2 §:n 3 momentin 5 kohta ja 23 §:n 1 momentin 1 kohdan g alakohta laissa 1069/2017 sekä 6 b luvun 6 §:n 1 momentti laissa 513/2019, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tämä laki ei koske:

5) eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettua eläkesäätiötä eikä eläkekassaa ja lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä ja ETA-lisäeläkekassaa;

23 §

Asiakas, ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas

Tässä laissa *ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan:

1) rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa:

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja eläkekassaa sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä ja ETA-lisäeläkekassaa;

6 b luku

Hallinto ja ohjausjärjestelmät

6 §

Omaisuudenhoitajan raportointivelvollisuus

Tässä pykälässä institutionaalisella sijoittajalla tarkoitetaan vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua henkivakuutusta harjoittavaa vakuutusyhtiötä, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annettussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä ja

ETA-lisäeläkekassaa sekä niitä vastaavaa Euroopan talousalueella toimivaa institutionaalista sijoittajaa, jolle omaisuudenhoitaja tarjoaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

työtapaturma - ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 81 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

81 §

Ansionmenetykskorvauksen perusteena oleva työansio

Ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaa työansiota määrättäessä otetaan huomioon palkka, tulospalkkio tai muu vastike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan työansioksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja. Työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (/) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovittun palkan sijasta; taikka

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

23.

Laki

julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 85 §:n 2 momentin 2 kohta, 159 §:n 1 momentin johdantokappale, 3 kohta ja 2 momentti sekä 163 §:n 1 momentin 4 kohta seuraavasti:

85 §

Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot

Eläkkeen perusteena olevaan työansioon luetaan myös sellainen tulo, jossa työstä suoritettava vastike on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (/) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta;

159 §

Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten

Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitetulle lisäeläkekassalle, lisäeläkesäätiölle, ETA-lisäeläkesäätiölle ja ETA-lisäeläkekassalle työntekijöiden nimet ja osoitteet, henkilötunnukset, tiedot eläkkeiden määristä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut jäljempänä tässä momentissa säädettyä tarkoitusta varten välttämättömät tiedot:

3) uuden järjestettävän lisäeläketurvan lopullisen sisällön määrittelyä varten; edellytyksenä on kuitenkin, että henkivakuutusyhtiö, lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö tai ETA-lisäeläkekassa on huolehtinut siitä, että lisäeläkejärjestelyn piiriin kuuluville työntekijöille on vakuutussopimuksen tai eläkejärjestelyn tultua hyväksytyksi asianmukaisesti selvitetty henkivakuutusyhtiön ja edellä mainittujen lisäeläkelaitosten mahdollisuus saada tarvittavat tiedot ja ettei työntekijä nimenomaisesti ole kieltäytynyt lisäeläkejärjestelystä tai ole kieltänyt antamasta tietojaan.

Uuden lisäeläketurvan järjestäjää haettaessa Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitetulle lisäeläkekassalle, lisäeläkesäätiölle, ETA-lisäeläkesäätiölle ja ETA-lisäeläkekassalle lisäeläketurvan ja sen kustannusten määrittelyä varten tiedot työntekijöiden työsuhteista, eläkeoikeuksista, ikä- ja sukupuolijakaumasta ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä.

163 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Keulla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

4) henkivakuutusyhtiölle, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitulle lisäeläkesäätiölle, lisäeläkekassalle, ETA-lisäeläkesäätiölle ja ETA-lisäeläkekassalle 159 §:ssä tarkoitettuihin ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömiin tietoihin; ja

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

24.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 5 luvun 15 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta seuraavasti:

5 luku

Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset

15 §

Sisäiset liiketoimet

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle sellaisista liiketoimista, joissa yhtenä osapuolena on luottolaitos ja toisena osapuolena on:

2) eläkesäätiöstä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettu eläkesäätiö tai lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettu lisäeläkesäätiö tai ETA-lisäeläkesäätiö, joka on luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan työnantajayrityksen perustama ja jossa vakuutettuina voivat olla työnantajayrityksen palveluksessa olevat henkilöt;

3) eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu eläkekassa tai lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu lisäeläkekassa tai ETA-lisäeläkekassa, jossa vakuutettuina voivat olla luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan muun työnantajayrityksen palveluksessa olevat henkilöt.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

25.

Laki

yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1273/2006) 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 73/2016, uusi 4 momentti seuraavasti:

4 §

Mitä tässä laissa säädetään vakuutuskassasta, sovelletaan eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) tultua voimaan mainitussa laissa tarkoitettuun eläkekassaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

kilpailulain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kilpailulain (948/2011) 23 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 662/2012,
seuraavasti:

23 §

Yrityskaupan ilmoittaminen

Yrityskaupasta, johon sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 3 tai 10 luvun säännöksiä, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) 10 luvun säännöksiä sulautumisesta tai 12 luvun säännöksiä vakuutuskannan luovuttamisesta, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (/) 9 luvun säännöksiä sulautumisesta tai 11 luvun säännöksiä vakuutuskannan luovuttamisesta taikka vakuutuslainsäädännön (/) 7 luvun säännöksiä sulautumisesta tai 8 luvun säännöksiä vakuutuskannan luovuttamisesta, on ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, kun yrityskaupan osapuolet ovat saaneet tiedon Finanssivalvonnan suosituksesta tai siitä, ettei Finanssivalvonta vastusta yrityskauppaa. Ilmoitusta yrityskaupasta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos Finanssivalvonta on jonkin edellä tässä momentissa mainitun lain mukaisesti pyytänyt yrityskaupasta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunnon ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto on lausunnossaan katsonut, ettei estettä kaupan hyväksymiselle ole.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 12 kohdan c alakohta, sellaisena kuin se on laissa 822/2017, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *korvauskelpoisella* talletuksella muita talletuksia kuin:

c) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön, eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan talletuksia;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

28.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 1 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1299/2018, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketoimintaa, sovelletaan, mitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) säädetään ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Edellä tarkoitettu vakuutusyhtiö voi toimia rajat ylittävässä siirrossa siirtävänä tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena noudattaen, mitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa säädetään lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävästä siirrosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20____

Helsingissä 4.3.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

4.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 a ja 29 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 29 a § ja 29 e §:n 1—3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 29 a § laissa 419/2003, 29 e §:n 1 ja 3 momentti laissa 442/2012 ja 2 momentti laissa 96/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 a §

29 a §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen

Työeläkevakuutusyhtiö voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella luovuttaa yhtiössä olevan yhden työnantajan vakuutusta koskevan työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuskannan (*työnantajakohtainen vakuutuskanta*) tätä varten perustetulle, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetulle eläkesäätiölle tai vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetulle eläkekassalle (*vastaanottava eläkelaitos*).

Työnantajakohtainen vakuutuskanta voidaan luovuttaa myös jo toiminnassa olevaan, 1 momentissa mainittujen lakien mukaiseen eläkesäätiöön tai eläkekassaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun luovutuksen edellytyksenä on, että luovutettavaan vakuutuskantaan sisältyvissä vakuutuksissa on yhteensä vähintään 300 vakuutettua työntekijää.

Luovutettavaan vakuutuskantaan katsotaan kuuluvan:

1) työnantajan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman työnantajan teknisestä syystä työeläkevakuutusyhtiössä päätetyt vakuutukset; sekä

2) työnantajaan sulautuneen toisen työnantajan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa työeläkevakuutusyhtiössä ja

Työeläkevakuutusyhtiö voi työnantajan pyynnöstä ja Finanssivalvonnan suostumuksella luovuttaa yhtiössä olevan työnantajan vakuutusta koskevan työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuskannan (*työnantajakohtainen vakuutuskanta*) eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulle eläkesäätiölle tai eläkekassalle (*vastaanottava eläkelaitos*).

Jos 1 momentissa tarkoitettu vakuutuskanta luovutetaan tätä varten perustetulle eläkelaitokselle, yhdestä tai useammasta työeläkevakuutusyhtiöstä samanaikaisesti luovutettavissa yhden tai useamman työnantajan vakuutuskannoissa tulee olla yhteensä vähintään 150 vakuutettua.

Luovutettavaan vakuutuskantaan katsotaan kuuluvan:

1) työnantajan voimassa oleva vakuutus ja sitä välittömästi edeltäneet saman työnantajan teknisestä syystä työeläkevakuutusyhtiössä päätetyt vakuutukset;

2) työnantajaan sulautuneen toisen työnantajan vakuutus, joka on ollut sulautumishetkellä voimassa työeläkevakuutusyhtiössä ja

Voimassa oleva laki

joka on päätetty työnantajan sulautumisen vuoksi.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan myös samassa työeläkevakuutusyhtiössä kahden tai useamman työnantajan vakuutusta koskevan työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuskannan luovuttamiseen, edellyttäen että työnantajat ovat eläkesäätiölain 115 §:n 1 momentissa tai vakuutuskassalain 4 §:ssä tarkoitettuja työnantajia. Luovutettaessa vakuutuskantaa eläkesäätiöön kussakin työnantajakohteisessa vakuutuskannassa tulee olla vakuutettuna erikseen vähintään 50 työntekijää.

Työnantajakohteisen vakuutuskannan luovuttaminen ei kuitenkaan ole mahdollinen, jos edellä tässä pykälässä, eläkesäätiölain 102 §:n 1 momentissa tai vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentissa tarkoitettua saman vakuutuskannan tai sen osan aikaisemmasta luovuttamisesta luovuttamishetkellä on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta.

Ehdotus

joka on päätetty työnantajan sulautumisen vuoksi.

Työnantajakohteista vakuutuskantaa ei kuitenkaan voida luovuttaa, jos saman vakuutuskannan tai sen osan aikaisemmasta luovuttamisesta on luovutushetkellä kulunut vähemmän kuin viisi vuotta.

Finanssivalvonnan suostumuksella voidaan 4 momentissa tarkoitettun viiden vuoden määräajan sijaan soveltaa kolmen vuoden määräaika, jos:

1) työnantaja, jonka työnantajakohmainen vakuutuskanta luovutetaan, sulautuu tai jakautuu eikä sulautuminen tai jakautuminen ole ollut tiedossa vastaanotettaessa edellä tarkoitettua kantaa luovuttavaan työeläkevakuutusyhtiöön; tai

2) määräysvalta työnantajassa, jonka työnantajakohmainen vakuutuskanta luovutetaan, on muuttunut.

29 e §

Työnantajakohteisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä vakavaraisuuspääoma

Työeläkevakuutusyhtiöstä on luovutettava osittamatonta lisävakuutusvastuuta määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa eläkelaitoksessa sellaisen sijoitusjakauman, joka vastaa työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten sijoitusjakauksen keskimääräistä riskillisyyttä (*siirtyvä vakavaraisuuspääoma*).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään Finanssivalvonnan esityksestä 1

29 e §

Työnantajakohteisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä vakavaraisuuspääoma

Työeläkevakuutusyhtiöstä on luovutettava osittamatonta lisävakuutusvastuuta määrä, joka mahdollistaa vastaanottavassa eläkelaitoksessa sellaisen *vakavaraisuuden*, joka vastaa työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten keskimääräistä *vakavaraisuutta* (*siirtyvä vakavaraisuuspääoma*).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään Eläketurvakeskuksen esityksestä

Voimassa oleva laki

momentissa tarkoitettu määrä kiinteänä prosenttiosuutena vastuuvielasta, josta on vähennetty osittamaton lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa. Prosenttiosuus lasketaan siten, että se vastaa työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuusrajan ja sen laskennassa käytettävien sijoitusten suhteen mediaania kaksinkertaisena.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu asetus annetaan neljä kertaa kalenterivuodessa maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun loppuun mennessä tulevaksi voimaan lähinnä seuraavan huhtikuun, heinäkuun, lokakuun ja tammikuun alusta. Finanssivalvonnan on kalenterivuositain helmikuun, toukokuun, elokuun ja marraskuun loppuun mennessä tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle esitys 2 momentissa tarkoitettun prosenttiosuuden vahvistamisesta.

Ehdotus

1 momentissa tarkoitettu määrä kiinteänä prosenttiosuutena vastuuvielasta, josta on vähennetty osittamaton lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa. Prosenttiosuus lasketaan siten, että se vastaa työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten keskimääräistä vakavaraisuutta vastaavasti laskettuna kuin työntekijän eläkelain 171 §:ssä tarkoitettu täydennyskertoimen perusteena oleva vakavaraisuus.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu asetus annetaan neljä kertaa kalenterivuodessa maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun loppuun mennessä tulevaksi voimaan lähinnä seuraavan huhtikuun, heinäkuun, lokakuun ja tammikuun alusta. *Eläketurvakeskuksen* on kalenterivuositain helmikuun, toukokuun, elokuun ja marraskuun loppuun mennessä tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle esitys 2 momentissa tarkoitettun prosenttiosuuden vahvistamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Vakuutuskannan luovuttamiseen, jota koskeva sopimus tehdään tämän lain tultua voimaan, sovelletaan sitä 29 e §:n nojalla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädettyä kiinteää prosenttiosuutta, joka oli voimassa tämän lain voimaan tullessa, kunnes sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella vahvistettu tämän lain mukainen kiinteä prosenttiosuus tulee voimaan.

5.

Laki**työntekijän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 1 §:n 3 momentti, 70 §:n 2 momentin 2 kohta, 141 §:n 2 momentti, 152 §:n 5 momentin 3 kohta, 168 §:n 1 ja 2 momentti, 170 §, 171 §:n 2 ja 4 momentti, 179 §:n 1 momentti 6 kohta ja 191 §:n 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 70 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 1468/2019, 168 §:n 1 momentti laissa 1112/2007, 168 §:n 2 momentti, 171 §:n 2 momentti ja 179 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 69/2016, 170 § osaksi laissa 1121/2006, 171 §:n 4 momentti laissa 1121/2006 sekä 191 §:n 4 momentti laissa 643/2009,
lisätään 185 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 69/2016, uusi 2 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain tarkoitus**Lain tarkoitus*

Työnantaja voi järjestää tässä laissa säädetyn eläketurvan työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetussa työeläkevakuutusyhtiössä, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetussa eläkekassassa tai eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetussa eläkesäätiössä. Eläkelaitosten yhteiselimenä toimii Eläketurvakeskus. Eläketurvakeskuksen tehtävistä ja hallinnosta säädetään Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006).

Työnantaja voi järjestää tässä laissa säädetyn eläketurvan työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetussa työeläkevakuutusyhtiössä *tai eläkesäätiöistä- ja eläkekassoista annetussa laissa (/)* tarkoitetussa eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Eläkelaitosten yhteiselimenä toimii Eläketurvakeskus. Eläketurvakeskuksen tehtävistä ja hallinnosta säädetään Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006).

70 §

70 §

*Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot**Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot*

Eläkkeen perusteena olevaan työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on osaksi tai kokonaan sovittu hyvitetäväksi:

Eläkkeen perusteena olevaan työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) vakuutuskassalaissa tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehto- tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta;

2) vakuutuskassalaissa (/) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta; tai

141 §

141 §

Työnantajan velvollisuus järjestää työntekijän eläketurva

Työnantajan velvollisuus järjestää työntekijän eläketurva

Työnantajan on järjestettävä työntekijänsä eläketurva:

- 1) työeläkevakuutusyhtiössä;
- 2) eläkekassassa perustamalla vakuutuskassalaissa tarkoitetulla tavalla eläkekassa tai liittymällä sellaisen eläkekassan osakkaaksi, jonka toimintapiiriin työnantaja kuuluu; tai
- 3) eläkesäätiössä perustamalla eläkesäätiölaisissa tarkoitetulla tavalla eläkesäätiö tai liittymällä sellaiseen yhteiseläkesäätiöön, johon työnantaja eläkesäätiölain mukaan voi kuulua.

Työnantajan on järjestettävä työntekijänsä eläketurva:

- 1) työeläkevakuutusyhtiössä;
- 2) eläkekassassa perustamalla *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa* tarkoitetulla tavalla eläkekassa tai liittymällä sellaisen eläkekassan osakkaaksi, jonka toimintapiiriin työnantaja kuuluu; taikka
- 3) eläkesäätiössä perustamalla *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa* tarkoitetulla tavalla eläkesäätiö tai liittymällä sellaisen eläkesäätiön osakkaaksi, jonka toimintapiiriin työnantaja kuuluu.

152 §

152 §

Työeläkevakuutusmaksu

Työeläkevakuutusmaksu

Kun työeläkevakuutus on järjestetty:

Kun työeläkevakuutus on järjestetty:

- 3) eläkesäätiössä, työeläkevakuutusmaksu eli säätiön kannatusmaksu määräytyy eläkesäätiölain ja eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti.

- 3) eläkesäätiössä, työeläkevakuutusmaksu eli säätiön vakuutusmaksu määräytyy *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain* ja eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti.

168 §

168 §

Laskuperusteiden laatiminen

Laskuperusteiden laatiminen

Vakuutusmaksujen, vastuuvelan ja *eläkevastuun* laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti työntekijöiden ja

Vakuutusmaksujen ja vastuuvelan laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti työntekijöiden ja eläkkeensaajien tä-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

eläkkeensaajien tämän lain mukaan vakuutettujen etujen turvaaminen ja mitä 174—182 §:ssä sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain 5 §:ssä säädetään eläkkeistä aiheutuvan vastuun ja muiden kulujen jakautumisesta. Lisäksi 178—181 §:ssä ja Eläketurvakeskuksesta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettujen yhteisesti kustannettavien kulujen suorittamista varten voidaan käyttää ennakolta rahastoivaa menetelmää.

Vastuuvelan ja eläkevastuun laskuperusteisiin on sisällyttävä osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta koskevat perusteet. Laskuperusteet on laadittava siten, että osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu voi vähentää eläkelaitoksen vastuovelkaa tai eläkevastuuta enintään määrällä, joka on 20 prosenttia eläkelaitoksen tämän lain mukaisesta vastuuvastausta tai eläkevastausta, josta on kuitenkin vähennetty työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentin mukainen osittamaton lisävakuutusvastuu ja vakuutuksenottajille ositettu lisävakuutusvastuu sekä eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin ja vakuutuskassalain 79 §:n 2 momentin mukainen lisävakuutusvastuu. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun on oltava kussakin eläkelaitoksessa yhtä suuri suhteessa edellä sanottuun vastuuvastaan. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuisen muutoksen perusteena on osakkeiden keskimääräisen vuosituoton mukainen osuus edellä tarkoitettuun vastuuvastaan tai eläkevastaan viidesosasta. Vuotuista muutosta koskeva tarkastelu tehdään ennen tämän lain 170 ja 171 §:n soveltamisesta mahdollisesti seuraavaa vähennystä. Laskuperusteisiin on sisällytettävä osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun suhteellista osuutta koskeva vuotuinen tasaaminen eläkelaitosten kesken osana 179 §:n mukaisten kustannusten selvittelyä. Jos osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu alittaa tasaamisen jälkeen edellä sanotun 20 prosentin alarajan, täydennetään alitus kunkin eläkelaitoksen osittamatonta lisävakuutusvastuuta tai lisävakuutusvastuuta vähentämällä.

män lain mukaan vakuutettujen etujen turvaaminen ja mitä 174—182 §:ssä sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain 5 §:ssä säädetään eläkkeistä aiheutuvan vastuun ja muiden kulujen jakautumisesta. Lisäksi tämän lain 178—181 §:ssä ja Eläketurvakeskuksesta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettujen yhteisesti kustannettavien kulujen suorittamista varten voidaan käyttää ennakolta rahastoivaa menetelmää.

Vastuuvelan laskuperusteisiin on sisällyttävä osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta koskevat perusteet. Laskuperusteet on laadittava siten, että osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu voi vähentää eläkelaitoksen vastuovelkaa enintään määrällä, joka on 20 prosenttia eläkelaitoksen tämän lain mukaisesta vastuuvastausta, josta on vähennetty työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentin mukainen osittamaton lisävakuutusvastuu ja vakuutuksenottajille ositettu lisävakuutusvastuu sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisävakuutusvastuu. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun on oltava kussakin eläkelaitoksessa yhtä suuri suhteessa edellä tarkoitettuun vastuuvastaan. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuisen muutoksen perusteena on osakkeiden keskimääräisen vuosituoton mukainen osuus edellä tarkoitettuun vastuuvastaan viidesosasta. Vuotuista muutosta koskeva tarkastelu tehdään ennen tämän lain 170 §:n ja 171 §:n soveltamisesta mahdollisesti seuraavaa vähennystä. Laskuperusteisiin on sisällytettävä osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun suhteellista osuutta koskeva vuotuinen tasaaminen eläkelaitosten kesken osana 179 §:n mukaisten kustannusten selvittelyä. Jos osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu alittaa tasaamisen jälkeen edellä tarkoitettua 20 prosentin alarajan, täydennetään alitus kunkin eläkelaitoksen osittamatonta lisävakuutusvastuuta tai lisävakuutusvastuuta vähentämällä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

170 §

170 §

*Vastuuvelan laskuperusteiden muuttaminen**Vastuuvelan laskuperusteiden muuttaminen*

Jos vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperusteita muutetaan 168 §:n vaatimusten johdosta siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä kasvaa, tästä aiheutuvat kustannukset sisällytetään 179 §:ssä tarkoitettuihin työeläkelaitosten yhteisesti vastattaviin kustannuksiin. Jos kuitenkin muutos kohdistuu vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperusteisiin, muutoksesta aiheutuvat kustannukset katetaan ensisijaisesti vähentämällä 168 §:n 2 momentissa tarkoitettua osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrää tai varoilla, jotka muutoin olisi käytettävä 171 §:ssä tarkoitettuun rahastointiin lisäämiseen.

Jos vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperusteita muutetaan siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä pienenee, käytetään vapautuvat varat 179 §:ssä tarkoitettuihin kustannuksiin.

Jos vastuuvelan laskuperusteita muutetaan 168 §:n vaatimusten johdosta siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä kasvaa, tästä aiheutuvat kustannukset sisällytetään 179 §:ssä tarkoitettuihin työeläkelaitosten yhteisesti vastattaviin kustannuksiin. Jos kuitenkin muutos kohdistuu vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan laskuperusteisiin, muutoksesta aiheutuvat kustannukset katetaan ensisijaisesti vähentämällä 168 §:n 2 momentissa tarkoitettua osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrää tai varoilla, jotka muutoin olisi käytettävä 171 §:ssä tarkoitettuun rahastointiin lisäämiseen.

Jos vastuuvelan laskuperusteita muutetaan siten, että eläkkeistä ja karttuneista eläkeoikeuksista aiheutuvan vastuun määrä pienenee, käytetään vapautuvat varat 179 §:ssä tarkoitettuihin kustannuksiin.

171 §

171 §

*Vanhuuseläkevastuun täydentäminen**Vanhuuseläkevastuun täydentäminen*

Jos eläkelaitosten osaketuottosidonnaisten lisävakuutusvastuiden yhteismäärä on suurempi kuin yksi prosentti eläkelaitosten 168 §:n 2 momentissa tarkoitettujen osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun laskennan perusteena olevien vastuovelkojen tai eläkevastuiden yhteismäärästä, on ylittävä osuus käytettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen rahastoitujen osien täydennyksiin.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisesti täydennyksiin tarkoitettuja varoja voidaan käyttää 170 §:n mukaisten vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan tai eläkevastuun laskuperustemuutoksista aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

Jos eläkelaitosten osaketuottosidonnaisten lisävakuutusvastuiden yhteismäärä on suurempi kuin yksi prosentti eläkelaitosten 168 §:n 2 momentissa tarkoitettujen osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun laskennan perusteena olevien vastuovelkojen yhteismäärästä, ylittävä osuus on käytettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen rahastoitujen osien täydennyksiin.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisesti täydennyksiin tarkoitettuja varoja voidaan käyttää 170 §:n mukaisten vanhuuseläkkeitä varten laskettavan vastuuvelan laskuperustemuutoksista aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

HE 28/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

179 §

179 §

Eläkelaitoksen vastuu yhteisesti kustannettavista etuuksista

Eläkelaitoksen vastuu yhteisesti kustannettavista etuuksista

Eläkelaitokset, mukaan lukien Merimies-eläkekassa, vastaavat yhteisesti seuraavista kuluista siltä osin kuin niitä ei saada muualta kustannetuiksi:

Eläkelaitokset, mukaan lukien Merimies-eläkekassa, vastaavat yhteisesti seuraavista kuluista siltä osin kuin niitä ei saada muualta kustannetuiksi:

6) 170 §:ssä tarkoitetut vastuuvelan ja eläkevastuun laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuvat kustannukset;

6) 170 §:ssä tarkoitetut vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuvat kustannukset;

185 §

Eläkelaitosten sopimisoikeus

Eläkelaitokset voivat sopia selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamista varten, että ne täydentävät luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavina varoina siirrettävää omaisuutta. Täydentämisen edellytyksenä on, että luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavina varoina siirretään ensisijaisesti se osa luovuttavan eläkelaitoksen omaisuudesta, joka vastaa luovutettavaa vakuutuskantaa, siten kuin muualla laissa säädetään.

191 §

191 §

Sovellettavat säännökset

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa ei sovelleta, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä, eläkesäätiölain 132, 132 a ja 132 c §:ssä tai vakuutuslainsäätöasetyksen 165, 165 a ja 165 c §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta.

Tätä lakia toimeenpantaessa ei sovelleta, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 16 luvun 4 §:ssä ja 17 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta.

HE 28/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 185 §:n 2 momenttia sovelletaan myös sellaisen eläkelaitoksen vakuutuskan-
taa luovutettaessa, joka on asetettu selvitys-
tilaan tai konkurssiin ennen tämän lain voi-
maantuloa.*

7.

Laki

yrittäjän eläkelain 1 ja 146 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 1 §:n 3 momentti ja 146 §:n 3 momentti, sellaisena
kuin niistä on 146 §:n 3 momentti laissa 636/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain tarkoitus

Lain tarkoitus

Yrittäjän on järjestettävä tässä laissa tarkoitettu eläketurva työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettussa työeläkevakuutusyhtiössä tai vakuutuskassalain (1164/1992) tarkoitettussa eläkekassassa, joka harjoittaa tämän lain mukaista työeläkevakuuttamista. Eläkelaitosten yhteiselimenä toimii Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus.

Yrittäjän on järjestettävä tässä laissa tarkoitettu eläketurva työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettussa työeläkevakuutusyhtiössä tai eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettussa eläkekassassa, joka harjoittaa tämän lain mukaista työeläkevakuuttamista. Eläkelaitosten yhteiselimenä toimii Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus.

146 §

146 §

Sovellettavat säännökset

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa ei sovelleta, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä, vakuutuskassalain 165, 165 a ja 165 c §:ssä tai eläkesäätiölain (1774/1995) 132, 132 a ja 132 c §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta.

Tätä lakia toimeenpantaessa ei sovelleta, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 16 luvun 4 §:ssä sekä 17 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

8.

Laki

sairausvakuutuslain 11 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 luvun 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on
laissa 1475/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 luku

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

Päivärahaetuuksien määrä

3 §

3 §

Palkkatulo

Palkkatulo

Palkkana pidetään ennakkoperintälain (1118/1996) 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, palkkiota ja korvausta, urheilijan palkkiota, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja mainitun lain 3 §:ssä tarkoitettua esiintyvän taiteilijan sekä urheilijan henkilökohtaista korvausta, tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyöskentelystä saatua ennakkoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettua sairauskassan maksamaa täydennyspäivärahaa ja työsuhteessa saatuja palvelurahoja. Palkkana pidetään myös sellaista työstä suoritettavaa vastiketta, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvittäväksi tuloverolain 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettuna työpanokseen perustuvana osinkona.

Palkkana pidetään ennakkoperintälain (1118/1996) 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, palkkiota ja korvausta, urheilijan palkkiota, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja mainitun lain 3 §:ssä tarkoitettua esiintyvän taiteilijan sekä urheilijan henkilökohtaista korvausta, tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyöskentelystä saatua ennakkoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, vakuutuskassalaissa (/) tarkoitettua sairauskassan maksamaa täydennyspäivärahaa ja työsuhteessa saatuja palvelurahoja. Palkkana pidetään myös sellaista työstä suoritettavaa vastiketta, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvittäväksi tuloverolain 33 b §:n 3 momentissa tarkoitettuna työpanokseen perustuvana osinkona.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

9.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 3 momentti ja 4 momentin 5 ja 6 kohta, 6 §:n 17 kohta, 23 §:n 1 momentti, 26 §:n 8 momentti, 27 §:n 7 momentti, 28 §:n 2 momentti, 29 §:n 5 momentti, 31 §:n 4 momentti, 32 §:n 2 momentti, 41 §:n 7 momentin 2 kohta, 41 a §:n 15 momentin 2 kohta ja 55 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti ja 4 momentin 5 ja 6 kohta laissa 752/2012, 6 §:n 17 kohta ja 28 §:n 2 momentti laissa 352/2017, 26 §:n 8 momentti laissa 575/2017, 29 §:n 5 momenttilaissa 215/2019, 41 §:n 7 momentin 2 kohta laissa 611/2014 sekä 41 a §:n 15 momentin 2 kohta ja 55 § laissa 241/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Valvottavat

Valvottavat

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

5) vakuutuskassalaissa tarkoitettua *eläkekassaa*, sairauskassaa ja muuta vakuutuska-

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (/) tarkoitettu vakuutuskassa, *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/)* tarkoitettu eläkekassa ja *eläkesäätiö, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/)* tarkoitettu *lisäeläkekassa ja lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa*, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

5) vakuutuskassalaissa tarkoitettua sairauskassaa ja muuta vakuutuska-

Voimassa oleva laki

6) eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä;

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *säännöillä* valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, maksulaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, pörssin, arvopaperikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettuja vaihtoehtorahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan;

23 §

Tietojensaantioikeus muussa yrityksessä kuin valvottavassa

Mitä edellä tässä luvussa säädetään valvottavasta, sovelletaan myös sellaiseen muuhun suomalaiseen yritykseen, joka kuuluu valvottavan kanssa samaan ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa taikka joka on valvottavan osakkuusyritys tai, jos valvottava on eläkesäätiö tai eläkekassa, eläkesäätiön tai eläkekassan perusta-

Ehdotus

6) eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja *eläkekassaa sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä ja ETA-lisäeläkekassaa;*

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *säännöillä* valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, maksulaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, *eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan,* vakuutuskassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, pörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettuja vaihtoehtorahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan;

23 §

Tietojensaantioikeus muussa yrityksessä kuin valvottavassa

Mitä edellä tässä luvussa säädetään valvottavasta, sovelletaan myös sellaiseen muuhun suomalaiseen yritykseen, joka kuuluu valvottavan kanssa samaan ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa taikka joka on valvottavan osakkuusyritys tai, jos valvottava on eläkesäätiö tai eläkekassa, *lisäeläkesäätiö tai lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö tai ETA-lisäeläkekassa,*

Voimassa oleva laki

nut työnantaja. Finanssivalvonnalla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta tämän kanssa samaan ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä ja valvottavan ulkomaista osakkuusyritystä koskevat vastaavat tiedot siinä laajuudessa kuin on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi.

26 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitetun edustajan rekisteröitymisen perumiseen sekä sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan perumiseen. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

27 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen mukaisen toiminnan rajoittaminen

Vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja vakuutuskassan omaisuuden luovutusta ja panttausta koskevasta kiellosta ja kiellosta suorittaa vakuutuksenottajille vakuutuksen takaisinostoarvo säädetään erikseen.

Ehdotus

eläkesäätiön tai eläkekassan, lisäeläkesäätiön tai lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön tai ETA-lisäeläkekassan perustanut työnantaja. Finanssivalvonnalla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta tämän kanssa samaan ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä ja valvottavan ulkomaista osakkuusyritystä koskevat vastaavat tiedot siinä laajuudessa kuin on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi.

26 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitetun edustajan rekisteröitymisen perumiseen sekä sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan perumiseen. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan sekä vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

27 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen mukaisen toiminnan rajoittaminen

Vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan sekä vakuutuskassan omaisuuden luovutusta ja panttausta koskevasta kiel-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

losta ja kiellosta suorittaa vakuutuksenottajille vakuutuksen takaisinostoarvo säädetään erikseen.

28 §

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Johdon toiminnan rajoittaminen

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän, arvopaperikeskuksen ja pörssin omistusyhteisöä. Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiamiestä ja tämän sijaista.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, eläkekassaa, lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä, ETA-lisäeläkekassaa ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän, arvopaperikeskuksen ja pörssin omistusyhteisöä.

29 §

29 §

Asiamiehen asettaminen

Asiamiehen asettaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, vakuutuskassaa ja työttömyyskassaa sekä sijoitusrahastolain 20 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua säilytysyhteisönä toimivaa sivuliikettä ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna säilytysyhteisönä toimivaa sivuliikettä.

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, eläkekassaa, lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä, ETA-lisäeläkekassaa, vakuutuskassaa ja työttömyyskassaa sekä sijoitusrahastolain 20 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua säilytysyhteisönä toimivaa sivuliikettä ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna säilytysyhteisönä toimivaa sivuliikettä.

31 §

31 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan lisäksi vakuutusyhdistykseen, eläkesäätiöön, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan sekä

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan lisäksi vakuutusyhdistykseen, eläkesäätiöön, eläkekassaan, lisäeläkesäätiöön, lisäeläke-

HE 28/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen ja Merimieseläkekassaan.

kassaan, ETA-lisäeläkesäätiöön, ETA-eläkelisäkassaan, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen ja Merimieseläkekassaan.

32 §

32 §

Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus

Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön, eläkekassaan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassaan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassaan, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan.

41 §

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrääminen

Tässä pykälässä *liikevaihdolla* tarkoitetaan:

Tässä pykälässä *liikevaihdolla* tarkoitetaan:

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen tai vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa taikka eläkesäätiön tai vakuutuskassan maksutuloa;

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, *eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan* ja vakuutuskassan maksutuloa;

41 a §

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Tässä pykälässä *liikevaihdolla* tarkoitetaan:

Tässä pykälässä *liikevaihdolla* tarkoitetaan:

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen tai vakuutusyhtiölain 2 luvun

2) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkelaitoksen ja vakuutusyhtiölain 2 luvun

Voimassa oleva laki

18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa taikka eläkesäätiön tai vakuutus-kassan maksutuloa, tai, jos vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, eläkelaitos, erillisyhtiö, eläkesäätiö tai vakuutuskassa kuuluu tytäryrityksenä konserniin, konsernitilinpäätök-sen mukaista vakuutusmaksutuloa tai vastaa-vasti maksutuloa;

Ehdotus

18 b §:ssä tarkoitetun erillisyhtiön vakuutusmaksutuloa sekä eläkesäätiön, *eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisä-eläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuu-tuskassan maksutuloa, ja jos vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, eläkelaitos, erillisyhtiö, eläkesäätiö, eläkekassa, lisäeläkesäätiö, li-säeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö, ETA-li-säeläkekassa tai vakuutuskassa kuuluu tytäryrityksenä konserniin, konsernitilinpäätök-sen mukaista vakuutusmaksutuloa tai vastaa-vasti maksutuloa;*

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelu-jen tarjoamista toiseen ETA-valtioon kos-keva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoit-taa isäntävaltion valvontaviranomaiselle val-vottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntä-valtioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntä-valtioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, maksulaitoslaissa, sijoituspalvelulaissa, si-joitusrahastolaissa, vaihtoehtorahastojen hoi-tajista annetussa laissa ja vakuutusyhtiö-laissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusten tarjoa-misesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle pörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa sääde-tään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä an-netussa laissa.

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelu-jen tarjoamista toiseen ETA-valtioon kos-keva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoit-taa isäntävaltion valvontaviranomaiselle val-vottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntä-valtioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntä-valtioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, maksulaitoslaissa, sijoituspalvelulaissa, si-joitusrahastolaissa, vaihtoehtorahastojen hoi-tajista annetussa laissa ja vakuutusyhtiö-laissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa ja ul-komaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa* sekä vakuutusten tarjoamisesta toi-sessa ETA-valtiossa vakuutusten tarjoami-sesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-val-tion valvontaviranomaiselle pörssin toimin-nasta toisessa ETA-valtiossa säädetään kau-pankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

10.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 16 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 16 kohta laissa 758/2012, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti laissa 1076/2017 sekä 6 §:n 1 momentti laissa 575/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Maksuvelvollinen

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

16) eläkesäätiölaissa (1774/1995) ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;

16) *lisäeläkesäätiöstä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/)* tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;

Ehdotus

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksu-
ruste ja maksun määrä prosentteina maksu-
rusteesta sekä maksun suorittamiseen velvol-
liset määräytyvät seuraavasti:

HE 28/2021 vp

Ehdotus

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0027
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0027
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,24
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0027
eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettu eläkesäätiö ja eläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa ja ETA-lisäeläkesäätiö, ETA-lisäeläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa (/) tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin sairauskassa	taseen loppusumma	0,0027
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma x 4	0,0027
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,0027
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, Kevasta annetussa laissa (66/2016) tarkoitettu Keva -niminen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0009

HE 28/2021 vp

Ehdotus

ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0014
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0018
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0027
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,10
sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0009
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallintoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,32
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja	vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka tarjoaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelua tai 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettua liitännäispalvelua	näiden palvelutoimintojen liikevaihto	0,32
yhteisö, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa	Suomessa hallinnoitujen sijoitusrahastojen ja hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi	liikevaihto	1,24 ja vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin mainitun lain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,32
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—6 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10

HE 28/2021 vp

Ehdotus

työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,63
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,14
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,32
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, jonka hoitama vaihtoehtorahasto on sijoittautunut ETA valtioon tai kolmanteen maahan	vaihtoehtorahastojen hoitajan ulkomailla hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0010
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	liikevaihto	0,32
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,029

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaisissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa, lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa	1 284
vakuutuskassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja Kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—6 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja	10 700

Ehdotus

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 140
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytisyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytisyhteisö	2 140
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitetun ryhmittymän omistusyhteisö	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan pal-

HE 28/2021 vp

Ehdotus

	veluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 (EU:n rahoitusvälineiden markkinat asetukset) 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -ase-

Ehdotus

	tuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitetut likvidit markkinat
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070
Eläketurvakeskus	10 700
liikenne- ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkorahoituslaissa tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä	2 140
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	3 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	5 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettu arvopaperistamisen tarkastaja	5 000

HE 28/2021 vp

Ehdotus

Sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta	3 210
virtuaalivaluutan tarjoaja	2 410

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

11.

Laki**eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 1 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti sekä 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 17 §:n 1 momentti laissa 99/2016, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Tämä laki koskee lakisääteistä eläkevakuutusta, jota harjoittaa työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö, vakuutuskaalissa (1164/1992) tarkoitettu eläkekassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö tai merimieseläke-laissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa (*eläkelaitos*).

Tämä laki koskee lakisääteistä eläkevakuutusta, jota harjoittaa työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö, *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista* annetussa laissa (/) tarkoitettu eläkesäätiö tai eläkekassa tai merimieseläkeläissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa (*eläkelaitos*).

17 §

17 §

*Tuottovaatimusriski ja vakuutusriski**Tuottovaatimusriski ja vakuutusriski*

Tuottovaatimusriskiluokan riskiarvo lasketaan sen estämättä, mitä 12 §:ssä säädetään, kaavalla

Tuottovaatimusriskiluokan riskiarvo lasketaan sen estämättä, mitä 12 §:ssä säädetään, kaavalla

$$V_j = (k + b C - \lambda S_j) A_j,$$

$$V_j = (k + b C - \lambda S_j) A_j,$$

missä k on vastuuvelan tai eläkevastuun laskemisessa käytettävä diskonttauskorko, b on laskentahetkeä seuraavana päivänä voimassa oleva työntekijän eläkelain (395/2006) 171 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkevastuun täydennyskerroin, S_j on tuottovaatimusriskille määritelty tappio-olettama ja A_j on

missä k on vastuuvelan laskemisessa käytettävä diskonttauskorko, b on laskentahetkeä seuraavana päivänä voimassa oleva työntekijän eläkelain (395/2006) 171 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkevastuun täydennyskerroin, S_j on tuottovaatimusriskille määritelty tappio-olettama ja A_j on vastuuvelka, josta

Voimassa oleva laki

vastuuvelka tai eläkevastuu, josta on vähennetty työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentin mukainen osittamaton ja ositettu lisävakuutusvastuu, eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin ja vakuutuslainsäädännön 79 §:n 2 momentin mukainen lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain (1272/2006) 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa.

Tuottovaatimusriskin odotettu tuotto laskeaan sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, kaavalla

$$\mu_j = - (k + b + D + \lambda m_j) A_j,$$

missä m_j on tuottovaatimusriskille määritetty tuoton odotusarvo, A_j on 1 momentissa määritetty vastuuvelka tai eläkevastuu ja λ on yrittäjän eläkelain 168 §:n 2 momentissa tarkoitettu osaketuottosidonnaisuuden aste.

28 §

Poikkeukselliset olosuhteet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, sosiaali- ja terveysministeriön saatua 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, että Finanssivalvonta voi pidentää työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:n 1 momentissa, eläkesäätiölain 48 d §:n 2 momentissa, vakuutuslainsäädännön 83 e §:n 2 momentissa ja merimieseläkelain 209 §:n 1 momentissa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelman toteuttamiselle asetettua määräaika, siten että se päättyy viimeistään kolmen vuoden kuluttua asetuksen antamisesta.

Ehdotus

on vähennetty työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentin mukainen osittamaton ja ositettu lisävakuutusvastuu, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 2 §:n 2 momentin mukainen lisävakuutusvastuu ja erät, joita yrittäjän eläkelain (1272/2006) 139 §:n 2 momentin mukaan ei oteta huomioon vakuutusmaksuvastuussa.

Tuottovaatimusriskin odotettu tuotto laskeaan sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, kaavalla

$$\mu_j = - (k + b + D + \lambda m_j) A_j,$$

missä m_j on tuottovaatimusriskille määritetty tuoton odotusarvo, A_j on 1 momentissa määritetty vastuuvelka ja λ on yrittäjän eläkelain 168 §:n 2 momentissa tarkoitettu osaketuottosidonnaisuuden aste.

28 §

Poikkeukselliset olosuhteet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, sosiaali- ja terveysministeriön saatua 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, että Finanssivalvonta voi pidentää työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:n 1 momentissa, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 13 §:n 1 momentissa ja merimieseläkelain 209 §:n 1 momentissa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelman toteuttamiselle asetettua määräaika, siten että se päättyy viimeistään kolmen vuoden kuluttua asetuksen antamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

12.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 18 b §:n 3 momentin 8 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1237/2018, sekä
muutetaan 5 §:n 6 kohta, 8 §:n 1 momentin 4, 10 ja 17 kohta, 18 §:n 1 momentin 5 kohta, 18 b §:n 3 momentin 7 kohta sekä, 48 ja 48 a §
sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 6 kohta ja 8 §:n 1 momentin 17 kohta laissa 1077/2008, 8 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 321/1997, 8 §:n 1 momentin 10 kohta laissa 511/1998, 18 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 717/2004, 18 b §:n 3 momentin 7 kohta laissa 1237/2018, 48 § laeissa 321/1997 ja 511/1998 sekä 48 a § laeissa 511/1998 ja 1124/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veronalaisia elinkeinotuloja ovat muun ohessa:

6) vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen ja muiden niihin rinnastettavien vakuutuslaitosten sekä eläkesäätiöiden kirjanpidossaan tekemä sijoitusomaisuuden arvonkorotus;

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veronalaisia elinkeinotuloja ovat muun ohessa:

6) vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen ja muiden niihin rinnastettavien vakuutuslaitosten sekä eläkesäätiöiden, *eläkekassojen, lisäeläkesäätiöiden, lisäeläkekassojen, ETA-lisäeläkesäätiöiden ja ETA-lisäeläkekassojen* kirjanpidossaan tekemä sijoitusomaisuuden arvonkorotus;

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

4) elinkeinotoiminnassa työskennelleiden henkilöiden palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- tai muiden niiden kaltaisten oikeuksien ja etujen järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut 2 ja 3 momentissa säädetyin poikkeuksin; maksut työnantajan perustamalle itsenäiselle eläkelaitokselle tai eläkesäätiölle ovat vähennyskelpoisia kuitenkin vain siihen määrään asti, joka vakuutusteknisten perusteiden mukaan tarvitaan säätiön tai laitoksen eläke- tai

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

4) elinkeinotoiminnassa työskennelleiden henkilöiden palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- tai muiden niiden kaltaisten oikeuksien ja etujen järjestämisestä johtuvat vakuutusmaksut ja muut sellaiset maksut 2 ja 3 momentissa säädetyin poikkeuksin; maksut työnantajan perustamalle itsenäiselle eläkelaitokselle, eläkesäätiölle *tai lisäeläkesäätiölle* ovat vähennyskelpoisia kuitenkin vain siihen määrään asti, joka vakuutusteknisten perusteiden mukaan tarvitaan säätiön

Voimassa oleva laki

muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen taikka siirretään eläkesäätiölain (1774/1995) 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun vastuuseen,

10) vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen ja muiden niihin rinnastettavien vakuutuslaitosten lakisääteiset siirrot korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuseen sekä eläkesäätiöiden ja muiden niihin rinnastettavien eläkelaitosten eläkesitoumuksista ja muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen tarvittavat vakuutusteknisten perusteiden mukaan lasketut määrät,

17) vakuutusyhtiölain 8 luvun 19 §:ssä tarkoitettujen sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten tuloslaskelmaan kuluksi merkityt arvonnaskut;

18 §

Vähennyskelpoisia ovat myös

5) eläkesäätiön maksama eläkesäätiölain (1774/1995) 45 §:ssä tarkoitettu palautus ja eläkekassan maksama vakuutuskassalain (1164/1992) 83 a §:ssä tarkoitettu palautus.

18 b §

Rahoitusalan yrityksellä tarkoitetaan 1 momentin 2 kohdassa:

7) vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa, joka harjoittaa lisäeläke-toimintaa ja kuuluu ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/41/EY soveltamisalan piiriin sekä vakuutuskassalaissa tarkoitettua omaisuudenhoitajaa;

Ehdotus

tai laitoksen eläkesitoumuksista tai muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen taikka siirretään *eläkesäätiön eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) 7 luvun 2 §:n 2 momentissa* tarkoitettuun vastuuseen;

10) vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen ja muiden niihin rinnastettavien vakuutuslaitosten lakisääteiset siirrot korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuseen sekä eläkesäätiöiden, lisäeläkesäätiöiden, eläkekassojen ja lisäeläkekassojen ja muiden niihin rinnastettavien eläkelaitosten eläkesitoumuksista ja muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen tarvittavat vakuutusteknisten perusteiden mukaan lasketut määrät;

17) vakuutusyhtiölain 8 luvun *15 §:n 2 momentissa* tarkoitettujen sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten tuloslaskelmaan kuluksi merkityt arvonnaskut;

18 §

Vähennyskelpoisia ovat myös:

5) eläkesäätiön ja eläkekassan maksama *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) 7 luvun 10 §:ssä ja lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan maksama lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 5 luvun 15 §:ssä* tarkoitettu palautus.

18 b §

Rahoitusalan yrityksellä tarkoitetaan 1 momentin 2 kohdassa:

7) *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa* tarkoitettua *lisäeläkesäätiötä ja lisäeläkekassaa*, joka kuuluu ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalan piiriin sekä *lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassoista annetussa laissa* tarkoitettua omaisuudenhoitajaa;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8) eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä, joka harjoittaa lisäeläke-toimintaa ja kuuluu 7 kohdassa mainitun direktiivin soveltamisalan piiriin sekä eläkesäätiölaissa tarkoitettua omaisuudenhoitajaa;

(kumotaan)

48 §

Siirrot korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuseen sekä eläkevastuun peittämiseen käytetyt määrät katsotaan sen verovuoden kuluiksi, jona siirto lain mukaan on tehty tai jona eläkevastuuta on katettu.

48 §

Siirrot korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuseen sekä *vastuuvelan* peittämiseen käytetyt määrät katsotaan sen verovuoden kuluiksi, jona siirto lain mukaan on tehty tai jona vastuuvelkaa on katettu.

48 a §

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittava vakuutusyhtiö saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 14 §:ssä tarkoitettuun osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Työntekijän eläkelain (395/2006) mukaista toimintaa harjoittava eläkesäätiö saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on eläkesäätiölain (1774/1995) 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on vakuutusksalain (1164/1992) 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Jos varauksen määrä ylittää 2 tai 3 momentissa mainitussa lainkohdassa tarkoitetun lisävakuutus-vastuun enimmäismäärän toisena peräkkäisenä verovuonna, ylittävä osa luetaan eläkesäätiön tai eläkekassan viimeksi mainitun verovuoden veronalaiseksi tuloksi. Vakuutusyhtiön veronalaiseksi tuloksi luetaan viimeksi mainitusta verovuodesta alkaen varauksen ylittävistä osasta se määrä, joka on siirrettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 18 §:n 1 momentin mukaan ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

48 a §

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittava vakuutusyhtiö saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 14 §:ssä tarkoitettuun osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Työntekijän eläkelain (395/2006) mukaista toimintaa harjoittava eläkesäätiö ja eläkekassa saa vähentää varauksen, jonka enimmäismäärä on *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa* tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen tehdyn siirron määrä.

Jos varauksen määrä ylittää 2 momentissa mainitussa lainkohdassa tarkoitetun lisävakuutusvastuun enimmäismäärän toisena peräkkäisenä verovuonna, ylittävä osa luetaan eläkesäätiön tai eläkekassan viimeksi mainitun verovuoden veronalaiseksi tuloksi. Vakuutusyhtiön veronalaiseksi tuloksi luetaan viimeksi mainitusta verovuodesta alkaen varauksen ylittävistä osasta se määrä, joka on siirrettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 18 §:n 1 momentin mukaan ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

HE 28/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

13.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 4 §:n ja 7 luvun 6 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 1 luvun 4 §:n 3 momentin 3 kohta ja 7 luvun 6 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 7 luvun 6 b §:n 1 momentti laissa 516/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

4 §

4 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tämä laki ei koske:

Tämä laki ei koske:

3) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuja eläkekassoja, jotka toteuttavat maksuperusteisia ammatillisia lisäeläkkeitä, eikä eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettuja eläkesäätiöitä ja vakuutuskassoja, jotka tarjoavat vapaaehtoista etuusperusteista lisäeläketurvaa eikä muita ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/41/EY soveltamisalaan kuuluvia ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavia laitoksia;

3) *lisäeläkesäätiöstä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettuja lisäeläkesäätiöitä, lisäeläkekassoja, ETA-lisäeläkesäätiöitä ja ETA-lisäeläkekassoja, jotka toteuttavat maksuperusteisia ammatillisia lisäeläkkeitä tai jotka tarjoavat vapaaehtoista etuusperusteista lisäeläketurvaa, eikä muita ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalaan kuuluvia ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavia laitoksia;*

HE 28/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

7 luku

Toiminnan järjestäminen

Toiminnan järjestäminen

6 b §

6 b §

*Vaihtoehtorahastojen hoitajan raportointi-
velvollisuus*

*Vaihtoehtorahastojen hoitajan raportointi-
velvollisuus*

Tässä pykälässä *institutionaalisella sijoittajalla* tarkoitetaan vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettua henkivakuutusta harjoittavaa vakuutusyhtiötä, eläkesäätiölaissa tarkoitettua lisäeläke-toimintaa harjoittavaa eläkesäätiötä sekä vakuutuskassalaissa tarkoitettua lisäeläke-toimintaa harjoittavaa vakuutuskassaa tai niitä vastaavaa Euroopan talousalueella toimivaa institutionaalista sijoittajaa, joka on sijoittanut varojaan 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon.

Tässä pykälässä *institutionaalisella sijoittajalla* tarkoitetaan vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettua henkivakuutusta harjoittavaa vakuutusyhtiötä, *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä ja lisäeläkekassaa* sekä niitä vastaavaa Euroopan talousalueella toimivaa institutionaalista sijoittajaa, joka on sijoittanut varojaan 6 a §:n 1 momentissa tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

14.

Laki

työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) 3 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Työnantaja

Työnantaja

Mitä tässä laissa säädetään työnantajasta, sovelletaan myös vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuun sairauskassaan sen maksaessa täydennyspäivärahaa.

Mitä tässä laissa säädetään työnantajasta, sovelletaan myös vakuutuskassalaissa (/) tarkoitettuun sairauskassaan sen maksaessa täydennyspäivärahaa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

15.

Laki

merimieseläkelain 215 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 215 §:n 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

215 §

215 §

Sovellettavat säännökset

Sovellettavat säännökset

Siltä osin kuin eläkekassan toiminnassa ei ole kysymys eläketurvan toimeenpanosta, eläkekassan toimintaan sovelletaan soveltuvin osin vakuutuskassalain (1164/1992) 165 ja 165 a—165 c §:ää.

Siltä osin kuin eläkekassan toiminnassa ei ole kysymys eläketurvan toimeenpanosta, eläkekassan toimintaan sovelletaan *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (/) 16 luvun 4 §:ää ja 17 luvun 4—6 §:ää.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 3 §:n 2 momentti sekä 23 luvun 22 §:n 4 momentti ja 35 §:n 5 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 luvun 3 §:n 2 momentti laissa 1298/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**

3 §

3 §

*Henkivakuutus, vahinkovakuutus ja jälleenvakuutustoiminta**Henkivakuutus, vahinkovakuutus ja jälleenvakuutustoiminta*

Jälleenvakuutustoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa on kyse sellaisten riskien hyväksymisestä, jotka vakuutusyhtiö, jälleenvakuutusyhtiö, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiön A-osasto, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa tai ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 tarkoitettu muussa ETA-valtiossa toimiva lisäeläkelaitos on luovuttanut.

Jälleenvakuutustoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa on kyse sellaisten riskien hyväksymisestä, jotka vakuutusyhtiö, jälleenvakuutusyhtiö, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista* annetussa laissa (/) tarkoitettu lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, *ETA-lisäeläkesäätiö tai ETA-lisäeläkekassa* taikka ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 tarkoitettu muussa ETA-valtiossa toimiva lisäeläkelaitos on luovuttanut.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 luku

23 luku

Selvitystila ja konkurssi

Selvitystila ja konkurssi

22 §

22 §

*Omaisuu den rahaksi muuttaminen, saata-
vien maksaminen ja omaisuuden jakaminen*

*Omaisuu den rahaksi muuttaminen, saata-
vien maksaminen ja omaisuuden jakaminen*

Selvitystilassa olevan työeläkevakuutusyhtiön omaisuus on käytettävä 1–3 momentista poiketen Vakuutusvalvontaviraston määräämällä tavalla niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa työeläkevakuutusyhtiössä tai eläkesäätiölain (1774/1995) mukaisessa eläkesäätiössä taikka vakuutuskassalain (1164/1992) mukaisessa eläkekassassa. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijän eläkelain 181 §:n soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Selvitystilassa olevan työeläkevakuutusyhtiön omaisuus on käytettävä 1—3 momentista poiketen *Finanssivalvonnan* määräämällä tavalla niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa työeläkevakuutusyhtiössä tai *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/)* tarkoitetussa eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijän eläkelain 181 §:n soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.

35 §

35 §

Konkurssimenettely ja omaisuuden jako

Konkurssimenettely ja omaisuuden jako

Työeläkevakuutusyhtiön omaisuus on käytettävä Vakuutusvalvontaviraston erikseen määräämällä tavalla kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa työeläkevakuutusyhtiössä tai eläkesäätiölain mukaisessa eläkesäätiössä taikka vakuutuskassalain mukaisessa eläkekassassa. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijän eläkelain 181 §:n soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Työeläkevakuutusyhtiön omaisuus on käytettävä *Finanssivalvonnan* erikseen määräämällä tavalla kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa työeläkevakuutusyhtiössä tai *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain* mukaisessa eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijän eläkelain 181 §:n soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

17.

Laki

vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain (1038/1997) 10 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Päätös vakuutuskassalain (1164/1992) mukaisen eläkekassan sääntöjen muuttamisesta tehdään lain 52 §:stä poiketen yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Ehdotus

10 §

Päätös *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista* annetun lain (/) mukaisen *lisäeläkekassan ja ETA-lisäeläkekassan* sääntöjen muuttamisesta tehdään mainitun lain 1 luvun 10 §:stä ja *eläkesäätiöstä ja eläkekassoista* annetun lain (/) 2 luvun 15 §:stä poiketen yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

18.

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 19 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1181/2005, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

19 §

19 §

*Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste**Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun peruste*

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana pidetään työ- tai virkasuhteessa saatua palkkaa, tulospalkkiota tai muuta vastiketta, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan palkaksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja (sijaismaksaja). Palkkaan luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalla, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehto- tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta; taikka

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana pidetään työ- tai virkasuhteessa saatua palkkaa, tulospalkkiota tai muuta vastiketta, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan palkaksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja (sijaismaksaja). Palkkaan luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (/) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalla, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta; taikka

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Sovellettaessa 1 momentin 8—11 kohtaa omistus- ja ääniosuuteen luetaan myös osakkeet ja osuudet, jotka kuuluvat sellaiselle 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yritysryhmään kuuluvan työnantajayrityksen perustamalle eläkesäätiölaisissa (1774/1995) tarkoitettulle eläkesäätiölle, jonka toimintapiiriin kuuluvat henkilöt ovat työnantajayrityksen palveluksessa, tai sellaiseen vakuutuskassalaisissa (1164/1992) tarkoitettuun eläkekassaan, jonka toimintapiirissä voivat olla yritysryhmään kuuluvan työnantajayrityksen palveluksessa olevat henkilöt.

Sovellettaessa 1 momentin 8—11 kohtaa omistus- ja ääniosuuteen luetaan myös osakkeet ja osuudet, jotka kuuluvat sellaiselle 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yritysryhmään kuuluvan työnantajayrityksen, jossa vakuutetut henkilöt ovat työnantajayrityksen palveluksessa, perustamalle eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettulle eläkesäätiölle tai eläkekassalle tai lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettulle lisäeläkesäätiölle, lisäeläkekassalle, ETA-lisäeläkesäätiölle tai ETA-lisäeläkekassalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

20.

Laki

työntekijän eläkelain voimaanpanolain 4 ja 30 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 4 §:n 4 momentti ja 30 c §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 30 c §:n 3 momentti laissa 1210/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Valtioneuvoston työeläkevakuutusyhtiölle myöntämä työsuhde-eläkelakien mukaisen toiminnan harjoittamista koskeva toimitilupa muuttuu työntekijän eläkelain voimaan tullessa työsuhde-eläkelakien osalta työntekijän eläkelain mukaista toimintaa koskevaksi toimitiluvaksi. Työntekijän eläkelaiassa tarkoitettun vakuutuskassan ja eläkesäätiön sääntöjen mukainen TEL-lain alainen vakuutustoiminta muuttuu työntekijän eläkelain tultua voimaan työntekijän eläkelain mukaiseksi vakuutustoiminnaksi.

Valtioneuvoston työeläkevakuutusyhtiölle myöntämä työsuhde-eläkelakien mukaisen toiminnan harjoittamista koskeva toimitilupa muuttuu työntekijän eläkelain voimaan tullessa työsuhde-eläkelakien osalta työntekijän eläkelain mukaista toimintaa koskevaksi toimitiluvaksi. Työntekijän eläkelaiassa tarkoitettun *eläkekassan* ja eläkesäätiön sääntöjen mukainen TEL-lain alainen vakuutustoiminta muuttuu työntekijän eläkelain tultua voimaan työntekijän eläkelain mukaiseksi vakuutustoiminnaksi.

30 c §

30 c §

Työeläkevakuutusyhtiön ja eläkekassan vastuovelka sekä eläkesäätiön eläkevastuu 1 momentissa tarkoitetuista etuuksista muodostuu kokonaisuudessaan tasausvastuusta, johon lisätään vuosittain tasausvastuulle laskettu työntekijän eläkelain 166 §:ssä tarkoitettujen laskuperusteiden mukainen perustekorko. Perustekorolla korotetusta tasausvastuusta vähennetään vuosittain 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuus ja vastuuelan tai eläkevastuun laskuperusteissa määrätyt, etuuksien hoitamisesta aiheutuvien kulujen kattamiseksi tarkoitettut hoito-osat.

Työeläkevakuutusyhtiön *sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettun eläkekassan ja eläkesäätiön* vastuovelka 1 momentissa tarkoitetuista etuuksista muodostuu kokonaisuudessaan tasausvastuusta, johon lisätään vuosittain tasausvastuulle laskettu työntekijän eläkelain 166 §:ssä tarkoitettujen laskuperusteiden mukainen perustekorko. Perustekorolla korotetusta tasausvastuusta vähennetään vuosittain 2 momentissa tarkoitettu kustannusosuus ja vastuuelan laskuperusteissa määrätyt, etuuksien hoitamisesta aiheutuvien kulujen kattamiseksi tarkoitettut hoito-osat.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

21.

Laki**sijoituspalvelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 2 §:n 3 momentin 5 kohta ja 23 §:n 1 momentin 1 kohdan g alakohta sekä 6 b luvun 6 §:n 1 momentti
 sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 2 §:n 3 momentin 5 kohta ja 23 §:n 1 momentin 1 kohdan g alakohta laissa 1069/2017 sekä 6 b luvun 6 §:n 1 momentti laissa 513/2019, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset**Yleiset säännökset**

2 §

2 §

*Poikkeukset lain soveltamisalasta**Poikkeukset lain soveltamisalasta*

Tämä laki ei koske:

Tämä laki ei koske:

5) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskaalissa (1164/1992) tarkoitettuja eläkekassoja;

5) *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettua eläkesäätiötä eikä eläkekassaa ja lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä ja ETA-lisäeläkekassaa;*

23 §

23 §

*Asiakas, ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas**Asiakas, ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas*

Tässä laissa *ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan:

Tässä laissa *ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan:

1) rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa:

1) rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa:

Voimassa oleva laki

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä, eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa;

Ehdotus

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä, *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja eläkekassaa sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä ja ETA-lisäeläkekassaa;*

6 b luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

6 §

Omaisuudenhoitajan raportointivelvollisuus

Tässä pykälässä *institutionaalisella sijoittajalla* tarkoitetaan vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua henkivakuutusta harjoittavaa vakuutusyhtiötä, eläkesäätiölaissa tarkoitettua lisäeläketoimintaa harjoittavaa eläkesäätiötä sekä vakuutuskassalaissa tarkoitettua lisäeläketoimintaa harjoittavaa vakuutuskassaa tai niitä vastaavaa Euroopan talousalueella toimivaa institutionaalista sijoittajaa, jolle omaisuudenhoitaja tarjoaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelua.

6 b luku

Hallinto ja ohjausjärjestelmät

6 §

Omaisuudenhoitajan raportointivelvollisuus

Tässä pykälässä *institutionaalisella sijoittajalla* tarkoitetaan vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua henkivakuutusta harjoittavaa vakuutusyhtiötä, *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettua lisäeläkesäätiötä, lisäeläkekassaa, ETA-lisäeläkesäätiötä ja ETA-lisäeläkekassaa* sekä niitä vastaavaa Euroopan talousalueella toimivaa institutionaalista sijoittajaa, jolle omaisuudenhoitaja tarjoaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelua.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

22.

Laki

työtapaturma - ja ammattitautilain 81 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 81 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

81 §

81 §

Ansiomenetykskorvauksen perusteena oleva työansio

Ansiomenetykskorvauksen perusteena oleva työansio

Ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaa työansiota määrättäessä otetaan huomioon palkka, tulospalkkio tai muu vastike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan työansioksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkursipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja. Työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

Ansionmenetykskorvauksen perusteena olevaa työansiota määrättäessä otetaan huomioon palkka, tulospalkkio tai muu vastike, joka on maksettu tai sovittu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan työansioksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkursipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomainen tai muu maksaja. Työansioon luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtoi- tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta; taikka

2) vakuutuskassalaissa (/) tarkoitettun sairauskassan maksamalla päivärahalta, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai *työehtosopimuksessa* tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta; taikka

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

23.

Laki**julkisten alojen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 85 §:n 2 momentin 2 kohta, 159 §:n 1 momentin johdantokappale, 3 kohta ja 2 momentti sekä 163 §:n 1 momentin 4 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

85 §

85 §

*Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot**Eläkkeeseen oikeuttavat työansiot*

Eläkkeen perusteena olevaan työansioon luetaan myös sellainen tulo, jossa työstä suoritettava vastike on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

Eläkkeen perusteena olevaan työansioon luetaan myös sellainen tulo, jossa työstä suoritettava vastike on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi:

2) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalla, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtotai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta;

2) vakuutuskassalaissa (/) tarkoitetun sairauskassan maksamalla päivärahalla, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehtosopimuksessa tai muussa sopimuksessa sovitun palkan sijasta;

159 §

159 §

*Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten**Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten*

Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle työntekijöiden nimet ja osoitteet, henkilötunnukset, tiedot eläkkeiden määrästä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut alla mainittua tarkoitusta varten välttämättömät tiedot:

Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/) tarkoitetulle lisäeläkekassalle, lisäeläkesäätiölle, ETA-lisäeläkesäätiölle ja ETA-lisäeläkekassalle työntekijöiden nimet ja osoitteet, henkilötunnukset, tiedot eläkkeiden määrästä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut jäljempänä tässä momentissa säädettyä tarkoitusta varten välttämättömät tiedot:

3) uuden järjestettävän lisäeläketurvan lopullisen sisällön määrittelemistä varten; edellytyksenä on kuitenkin, että henkivakuutusyhtiö, eläkekassa tai eläkesäätiö on huolehtinut siitä, että lisäeläkejärjestelyn piiriin kuuluville työntekijöille on vakuutus sopimuksen tai eläkejärjestelyn tultua hyväksytyksi asianmukaisesti selvitetty henkivakuutusyhtiön, eläkekassan tai eläkesäätiön mahdollisuus saada tarvittavat tiedot ja ettei työntekijä nimenomaisesti ole kieltäytynyt lisäeläkejärjestelystä tai kieltänyt antamasta tietojaan.

Uuden lisäeläketurvan järjestäjää haettaessa Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle lisäeläketurvan ja sen kustannusten määrittelemistä varten tiedot työntekijöiden työsuhteista, eläkeoikeuksista, ikä- ja sukupuolijakaumasta ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä.

163 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Kevalla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle tämän lain 159 §:ssä tarkoitettuihin ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömiin tietoihin; ja

3) uuden järjestettävän lisäeläketurvan lopullisen sisällön määrittelemistä varten; edellytyksenä on kuitenkin, että henkivakuutusyhtiö, *lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö tai ETA-lisäeläkekassa* on huolehtinut siitä, että lisäeläkejärjestelyn piiriin kuuluville työntekijöille on vakuutus sopimuksen tai eläkejärjestelyn tultua hyväksytyksi asianmukaisesti selvitetty henkivakuutusyhtiön ja edellä mainittujen *lisäeläkelaitosten* mahdollisuus saada tarvittavat tiedot ja ettei työntekijä nimenomaisesti ole kieltäytynyt lisäeläkejärjestelystä tai ole kieltänyt antamasta tietojaan.

Uuden lisäeläketurvan järjestäjää haettaessa Kevalla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle *sekä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettulle lisäeläkekassalle, lisäeläkesäätiölle, ETA-lisäeläkesäätiölle ja ETA-lisäeläkekassalle* lisäeläketurvan ja sen kustannusten määrittelemistä varten tiedot työntekijöiden työsuhteista, eläkeoikeuksista, ikä- ja sukupuolijakaumasta ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä.

163 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Kevalla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

4) henkivakuutusyhtiölle, *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettulle lisäeläkesäätiölle, lisäeläkekassalle, ETA-lisäeläkesäätiölle ja ETA-lisäeläkekassalle* 159 §:ssä tarkoitettuihin ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömiin tietoihin; ja

HE 28/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

24.

Laki**luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 5 luvun 15 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 luku

5 luku

Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset**Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset**

15 §

15 §

*Sisäiset liiketoimet**Sisäiset liiketoimet*

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssi-
 valvonnalle sellaisista liiketoimista, joissa
 yhtenä osapuolena on luottolaitos ja toisena
 osapuolena on:

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssi-
 valvonnalle sellaisista liiketoimista, joissa
 yhtenä osapuolena on luottolaitos ja toisena
 osapuolena on:

2) sellainen luottolaitoksen tai sen kanssa
 samaan konserniin kuuluvan muun työnanta-
 jayrityksen perustama eläkesäätiölaissa
 (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, jonka
 toimintapiiriin kuuluvat henkilöt ovat työn-
 antajayrityksen palveluksessa;

2) *eläkesäätiöstä ja eläkekassoista an-
 netussa laissa (/) tarkoitettu eläkesäätiö tai
 lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista an-
 netussa laissa (/) tarkoitettu lisäelä-
 kesäätiö tai ETA-lisäeläkesäätiö, joka on
 luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konser-
 niin kuuluvan työnantajayrityksen perustama
 ja jossa vakuutettuina voivat olla työnanta-
 jayrityksen palveluksessa olevat henkilöt;*

3) vakuutuslainsäädännön (1164/1992) tarkoi-
 tettu eläkekassa, jonka toimintapiirissä voi-
 vat olla luottolaitoksen tai sen kanssa samaan
 konserniin kuuluvan muun työnantajayrityk-
 sen palveluksessa olevat henkilöt.

3) *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista an-
 netussa laissa tarkoitettu eläkekassa tai lisäelä-
 kesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa
 laissa tarkoitettu lisäeläkekassa tai ETA-li-
 säeläkekassa, jossa vakuutettuina voivat olla
 luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konser-
 niin kuuluvan muun työnantajayrityksen pal-
 veluksessa olevat henkilöt.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

26.

Laki

kilpailulain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kilpailulain (948/2011) 23 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 662/2012,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 §

23 §

Yrityskaupan ilmoittaminen

Yrityskaupan ilmoittaminen

Yrityskaupasta, johon sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 3 tai 10 luvun säännöksiä, eläkesäätiölain (1774/1995) 11 luvun säännöksiä tai vakuutuskassalain (1164/1992) 12 luvun säännöksiä, on ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, kun yrityskaupan osapuolet ovat saaneet tiedon Finanssivalvonnan suostumuksesta tai siitä, ettei Finanssivalvonta vastusta yrityskauppaa. Ilmoitusta yrityskaupasta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos Finanssivalvonta on jonkin edellä tässä momentissa mainitun lain mukaisesti pyytänyt yrityskaupasta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunnon ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto on lausunnoissaan katsonut, ettei estettä kaupan hyväksymiselle ole.

Yrityskaupasta, johon sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 3 tai 10 luvun säännöksiä, *eläkesäätiöistä ja eläkekassoista* annetun lain (/) 10 luvun säännöksiä sulautumisesta tai 12 luvun säännöksiä vakuutuskannan luovuttamisesta, *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista* annetun lain (/) 9 luvun säännöksiä sulautumisesta tai 11 luvun säännöksiä vakuutuskannan luovuttamisesta *taikka* vakuutuskassalain (/) 7 luvun säännöksiä sulautumisesta tai 8 luvun säännöksiä vakuutuskannan luovuttamisesta, on ilmoitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, kun yrityskaupan osapuolet ovat saaneet tiedon Finanssivalvonnan suostumuksesta tai siitä, ettei Finanssivalvonta vastusta yrityskauppaa. Ilmoitusta yrityskaupasta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos Finanssivalvonta on jonkin edellä tässä momentissa mainitun lain mukaisesti pyytänyt yrityskaupasta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunnon ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto on lausunnoissaan katsonut, ettei estettä kaupan hyväksymiselle ole.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

27.

Laki

rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 12 kohdan c alakohta, sellaisena kuin se on laissa 822/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *korvauskelpoisella talletuksella* muita talletuksia kuin:

12) *korvauskelpoisella talletuksella* muita talletuksia kuin:

c) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan ja työeläkelaitoksen talletuksia;

c) vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön, *eläkekassan, lisäeläkesäätiön, lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön, ETA-lisäeläkekassan ja vakuutuskassan* talletuksia;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

28.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 1 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1299/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Soveltamisala

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketoimintaa, sovelletaan, mitä eläkesäätiölaissa (1774/1995) tai vakuutuskassalaissa (1164/1992) säädetään ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Edellä tarkoitettu vakuutusyhtiö voi toimia rajat ylittävässä siirrossa siirtävänä tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena noudattaen, mitä eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa säädetään lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävästä siirrosta.

Ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2016/2341/EU 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketoimintaa, sovelletaan, mitä *lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa (/)* säädetään ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Edellä tarkoitettu vakuutusyhtiö voi toimia rajat ylittävässä siirrossa siirtävänä tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena noudattaen, mitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa säädetään lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävästä siirrosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20